

มคงานดรอว์

ศด. ๕3

(2)

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
รูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน
ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”

กุมภาพันธ์ 2552 – มิถุนายน 2553

ดำเนินการโดย

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

สนับสนุนโดย

สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
รูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน
ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”

กุมภาพันธ์ 2552 – มิถุนายน 2553

เลขหมู่	HV 1568	ม 4175	2553
เลขทะเบียน	KS1840		
วันที่	24 ก.ย. 2554		

ดำเนินการโดย

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

สนับสนุนโดย

สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	7
บทที่ 3 ข้อมูลจากการสำรวจ ศึกษาข้อมูลและการพัฒนารูปแบบ ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย	39
บทที่ 4 รูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน	98
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอเชิงนโยบาย	104

ภาคผนวก

วิธีการสำรวจและศึกษาข้อมูล	110
ข้อมูลจากการสำรวจและศึกษาข้อมูล	
- ข้อมูลพื้นฐาน ตำบลตะเคียนเตี้ย	
- ข้อมูลจากสัมภาษณ์คนพิการ ครอบครัวและผังเครือญาติ	
- ข้อมูลจากสัมภาษณ์คนในชุมชน (Key Informant)	
- ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	
- ประวัติชุมชน	
- แผนที่เดินดิน	
- โครงสร้างองค์กรชุมชน	
- ปฏิทินชุมชน	
การวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม AIC	334
ความรู้เกี่ยวกับการถอดบทเรียนและการจัดการความรู้	344
การประเมินคุณภาพชีวิตคนพิการ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ (Pre-Test, Post-Test)	361
คำพูดสำคัญคนพิการในชุมชน ตำบลตะเคียนเตี้ย	485
ตารางข้อมูลคนพิการจดทะเบียนคนพิการ	487
ตารางข้อมูลคนพิการด้านการแพทย์	490
ตารางข้อมูลคนพิการด้านการศึกษา	495
ตารางข้อมูลคนพิการด้านอาชีพ	502

บทที่ 1 บทนำ

1. สภาพการณ์งานด้านคนพิการ

สภาพการณ์คนพิการ

จากนโยบายเพื่อช่วยเหลือคนพิการในรัฐบาลแต่ละสมัย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมประกาศ ปณิธานคนพิการสากล พ.ศ. 2524 การประกาศการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และความเสมอภาคของคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ที่ประกาศในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ ปี พ.ศ. 2542 เป็นปีส่งเสริมอาชีพคนพิการ รวมถึงการดำเนินงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอีกมากมาย จนกระทั่งส่งผลให้ประเทศไทยได้รับรางวัลระดับโลกด้านคนพิการ พ.ศ. 2544 (FDR)

นโยบายดังกล่าวข้างต้นมีผลให้คนพิการได้รับโอกาสทางสังคมมากขึ้น แต่เป็นเพียงส่วนน้อยหากเปรียบเทียบกับจำนวนคนพิการทั้งหมด จากผลการศึกษาขององค์การอนามัยโลกระบุว่า มีคนพิการร้อยละ 10 ของประชากรของประเทศ นั้นหมายความว่า ในประเทศไทยมีคนพิการ ไม่น้อยกว่า 6.6 ล้านคน จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2550 พบว่า คนพิการทั่วประเทศ จำนวน 1,871,860 คน จากประชากรทั่วประเทศ 65,563,591 คน ในจำนวน อาศัยอยู่ในชนบท ถึง 1,559,363 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 83.3 ซึ่งคนพิการเหล่านี้ส่วนใหญ่มีความยากลำบากในการเดินทางมารับบริการภาครัฐ ทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ และการมีส่วนร่วมทางสังคม

จากการรายงานสถานการณ์คนพิการ พ.ศ. 2552 โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พบว่า เมื่อพิจารณาในเรื่องการมีส่วนร่วมในชุมชน คนพิการขาดโอกาสเข้าร่วมประชุมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงการเข้าร่วมเวทีประชาคมที่จัดโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่คนพิการให้ความสำคัญกับการใช้สิทธิทางการเมืองอย่างมาก โดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดี เมื่อมองในเรื่องสาธารณสุข พบว่า คนพิการที่มีอายุตั้งแต่ อายุ 7 ปี ขึ้นไป ยังมีความลำบากในการดูแลตนเอง หรือปัญหาสุขภาพ ส่วนใหญ่อยู่กับผู้ดูแล และส่วนหนึ่งไม่มีผู้ดูแล เป็นคนพิการรุนแรง จำนวน 239,782 คน และต้องการการช่วยเหลือจากรัฐ โดยคนพิการต้องการเงินสนับสนุน ต้องการให้พยาบาลมาเยี่ยมบ้าน ต้องการมีรายได้และพาหนะไปรับส่งสถานพยาบาลเวลาจำเป็น และเมื่อมองในเรื่องการจ้างงานและอาชีพ พบว่า คนพิการที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 64.8 เป็นผู้ไม่มีอาชีพ หรือไม่มีงานทำ และร้อยละ 19.4 ของผู้พิการที่มีงานทำส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคเกษตรและประมง งานบริการ และขายแรงงาน รายได้ของคนพิการส่วนใหญ่ต่ำกว่า 7,000 บาท/เดือน

นอกจากนี้ยังพบปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ เจตคติของสังคมที่ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องความพิการ หรือแม้แต่ตัวคนพิการเอง ไม่ได้ตระหนักถึงเกียรติ ศักดิ์ศรี และสิทธิของตนเอง ส่งผลให้คนพิการขาดสนใจในการพัฒนาตนเอง

และไม่ไปใช้บริการของรัฐหรือเอกชนที่มีอยู่ ในขณะที่เดียวกันบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ ครอบครัวและคนในชุมชนจำนวนมากก็ยังมีความเชื่อว่าคนพิการ ไม่มีศักยภาพและจำเป็นต้องพึ่งพิงบุคคลอื่นไปตลอดชีวิต

แต่หากวิเคราะห์ให้ดี ประเทศไทยมีทรัพยากรในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพียงพอในระดับหนึ่ง เช่น เรามีบุคลากรด้านการบำบัดฟื้นฟูทั้งแพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูการศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดต่างๆ เรามีสถานที่ดำเนินการพัฒนาบำบัดฟื้นฟูผู้พิการในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ เช่น โรงพยาบาลศูนย์ในระดับภูมิภาค โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลอำเภอ สถานีอนามัย ศูนย์การศึกษาพิเศษระดับเขต ศูนย์การศึกษาพิเศษระดับจังหวัด โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ฯลฯ นอกจากนี้ประเทศไทยเรายังมีงบประมาณด้านการพัฒนาฟื้นฟูคนพิการผ่านกระทรวง หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนจำนวนไม่น้อย แต่ประเด็นของปัญหา คือ การจัดการหรือการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ ให้ไปถึงคนพิการที่อยู่ในชุมชนที่ห่างออกไปในชนบท เพื่อให้คนพิการและครอบครัวได้รับการพัฒนาฟื้นฟูคนพิการที่เกิดผลในทางปฏิบัติและเป็นการแก้ไขปัญหายั่งยืน คำตอบอยู่ที่ การทำให้คนพิการ ครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของปัญหาหรือความต้องการ ได้เป็นผู้มีบทบาทและมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการจัดการและบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ภายในและภายนอกชุมชนเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงต่อไป

จากประเด็น “การมีส่วนร่วม” เจ้าของปัญหาหรือความต้องการ คือ คนพิการ ครอบครัว และชุมชน องค์การอนามัยโลก(WHO, 1991) ได้ระบุ “การมีส่วนร่วม” ในการพัฒนาหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญเพราะเป็นการส่งเสริมให้คนพิการ ครอบครัวและชุมชน ได้เกิดความรู้สึกในตัวเอง (Self reliance) เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) และความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) ซึ่งการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในเรื่องการพัฒนาคนพิการจะนำไปสู่ความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ ได้มีการระบุแนวทางเพื่อนำไปใช้ในทางปฏิบัติ เป็น 3 แนวทางดังนี้

(1) การมีส่วนร่วม คือ การช่วยเหลือ (Participation as Contribution) ซึ่งเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอยู่ที่การสนับสนุนเชิงอรรถ การดำเนินงานจึงมักมีรูปแบบอยู่ที่การสนับสนุนด้านวัตถุหรือด้วยกิจกรรมอาสาสมัคร ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง

(2) การมีส่วนร่วม คือ องค์การ (Participation as Organization) โดยมีแนวคิดที่ว่า ถ้าสามารถจัดให้ประชาชนมีองค์กรเกิดขึ้นได้ก็สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแน่นอน แต่ในการดำเนินการนั้นก็ยังไม่ชัดเจนว่ารูปแบบของโครงสร้างองค์กรแบบใดที่สามารถทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของท้องถิ่นนั้น

(3) การมีส่วนร่วม คือ การเสริมพลังอำนาจ (Participation as Empowerment) คือ การนำมาซึ่งพื้นฐานและความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการทำให้ประชาชนสามารถตัดสินใจ และกระทำในสิ่ง ที่พวกเขาเชื่อว่าจำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเอง

ทั้งนี้ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการที่ผ่านมา มีการดำเนินการในหลายรูปแบบทั้งใน รูปสถาบัน ได้แก่ โรงพยาบาล ศูนย์การศึกษาพิเศษ สถานสงเคราะห์ต่างๆ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญให้บริการ อย่างมืออาชีพ และการให้บริการกว้างขวางในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของ คนพิการและครอบครัว ห้างจะจัดให้มีเพียงพอต่อความต้องการ ต้องใช้จ่ายสูงในการก่อสร้างและ เงินเดือนข้าราชการ การออกหน่วยเคลื่อนที่ไปตามท้องถิ่นชนบทโดยทีมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ซึ่ง คนพิการและครอบครัวมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการ แต่เป็นเพียงช่วงเวลาเฉพาะมีหน่วย เคลื่อนที่ออกมาให้บริการในพื้นที่เท่านั้น และอีกแนวทางก็คือ การฟื้นฟูและพัฒนาคนพิการโดย ชุมชน(Community Base Rehabilitation หรือ CBR) ซึ่งเป็นการใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรใน ท้องถิ่นอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ แต่ก็มีข้อจำกัด คือ ชุมชนขาดทักษะ ความรู้พื้นฐานใน การพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้มาก และคุณภาพในการพัฒนาและฟื้นฟูคน พิการอาจไม่ได้มาตรฐาน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในประเด็นปัญหาของคนพิการที่พบว่า มีคนพิการจำนวนมากที่ ต้องการการดูแลและการฟื้นฟูทางด้านการแพทย์ ปัญหาเรื่องการศึกษา การประกอบอาชีพ รวมถึง ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจและสภาพความพิการ ทำคนพิการและครอบครัวที่อยู่ในชนบทขาดโอกาส ในการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการและบริการที่พึงได้รับ และด้วยทรัพยากรจากหน่วยงานภาครัฐและ เอกชนที่มีอยู่ในระดับหนึ่ง รวมถึงทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน อาทิ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปรชาญ ชาวบ้าน ฯลฯ ล้วนสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนพิการ ฉะนั้น **“แนวทางการพัฒนา ฟื้นฟูคนพิการในชุมชน”** จึงนับว่ามีความเหมาะสม เพราะเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมี ประสิทธิภาพโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในชุมชน อีกทั้งเป็นการระดมการมีส่วนร่วมจากคน พิการ ครอบครัว ชุมชนและทรัพยากรจากภายนอก เพื่อสู่การแก้ปัญหาในระยะยาว และเป็นการ พัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งชุมชนเองได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน สามารถประยุกต์ใช้กับงานพัฒนา ด้านอื่นๆ และที่สำคัญที่สุด คือ คนพิการไม่ได้แยกออกจากสังคม คนพิการยังได้ใช้ชีวิตอยู่กับ ครอบครัวและชุมชนต่อไปนั่นเอง

หากพิจารณาในเรื่องการขาดทักษะ ความรู้ของชุมชนในเรื่องความพิการ ซึ่งมีความ หลากหลายด้วยประเภทความพิการและความแตกต่างของสังคมและชุมชน เครื่องมืออย่างหนึ่งที่ เน้นการมีส่วนร่วมและพัฒนาการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย อีกทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสในชุมชน รวมถึงคนพิการ นั่นคือ **“การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research, PAR)”** หรือ

เรียกสั้นๆ ว่า “พา” อันเป็นกระบวนการในการสร้างความตระหนักในปัญหาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการ โดยมีการร่วมวางแผน(Plan) ร่วมดำเนินการ(Action) ร่วมสังเกต(Observe) และสะท้อนผล(Reflect) หมุนวนเป็นเกลียวเพื่อยกระดับทักษะและความรู้ในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของคนพิการ ครอบครัวและชุมชนให้มากขึ้นต่อไป

ในรูปแบบการดำเนินการดังกล่าวเพื่อยกระดับความรู้ สร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนพิการ ครอบครัวและชุมชน พร้อมๆ กับการมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรม เน้นเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มคนพิการ ครอบครัวและชุมชนผ่านกระบวนการเรียนรู้ “ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน” นับเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรชุมชน ที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตรงตามสภาพปัญหา ความต้องการและบริบทของชุมชน

กรอบแนวคิด

กระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมและพัฒนการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหา ตอบสนองความต้องการ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส รวมถึงคนพิการในชุมชน ก็คือ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research, PAR)” ก่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความตระหนักในปัญหาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกัน วางแผน(Plan) ปฏิบัติ(Action) สังเกต(Observe)และสะท้อนผล(Reflect) เป็นเกลียวการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับคนพิการและครอบครัวในชุมชน

ในระหว่างดำเนินการตามกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หรือ PAR นั้น วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) เป็นผู้มีความสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้กระบวนการต่าง ๆ ดำเนินไปได้ประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ เพราะเป็นผู้เติมพลังของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Catalyst) ประสานเชื่อมโยง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Coordinator) และเป็นนักขายภาพอนาคต (Merchant of foresight) ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ถอดบทเรียนการทำงานและการเล่าเรื่องราวพลัง (Story Telling) เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้และคุณภาพในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการฟื้นฟูด้านการแพทย์ ทักษะอาชีพ และทักษะด้านอื่นๆ เช่น การมีส่วนร่วมทางสังคมและการศึกษา เป็นต้น รวมถึงการผลักดันขับเคลื่อนงานด้านคนพิการในชุมชน การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เจตคติในเรื่องความพิการของคนพิการ ครอบครัว ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง โดยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัย(วิทยากรกระบวนการ) นักพัฒนา(เกษตร การศึกษานอกโรงเรียน อนามัย) และชุมชน (คนพิการ ครอบครัว คนในชุมชน) โดยเป็นการในรูปแบบ “ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน”

วัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จึงได้เสนอโครงการ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ต.ตะเคียนเตี้ย” แก่สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาความต้องการและสำรวจข้อมูลคนพิการ รวมถึงคนในชุมชน ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
2. เพื่อศึกษารูปแบบและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยกระบวนการพัฒนารูปแบบและการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน
4. เพื่อให้เกิดท้องถิ่นต้นแบบในการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นการถอดบทเรียนและทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทั้งนี้สุดท้ายเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ ทางทีมวิจัยคาดหวังให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง ผ่านการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้คนพิการ ในชุมชนที่เกิดจากการพัฒนารูปแบบโดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็น การศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการ ในชุมชนต่อไป

บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

2.1. แนวคิดชุมชน

2.1.1 ความหมายของชุมชน

ประเวศ วะสี (2541) ให้ความหมายไว้ว่า ชุมชน หมายถึง การที่คนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเชื่ออาทรต่อกัน มีความพยายามทำอะไรร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ ซึ่งรวมถึงการติดต่อสื่อสารด้วย

กาญจนา แก้วเทพ (2538) กล่าวถึง ชุมชน ว่าหมายถึง กลุ่มคนอาศัยในอาณาบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีฐานะและอาชีพที่คล้ายคลึงกัน มีลักษณะของการใช้ชีวิตร่วมกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปสู่ระดับเครือญาติ จนถึงระดับหมู่บ้านและสูงกว่าหมู่บ้าน และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความรู้สึกว่าเป็นคนชุมชนเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการดำรงรักษาคุณค่า และมรดกทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ่ายทอดไปยังลูกหลานอีกด้วย

2.2.2 ความหมายขององค์กรชุมชน

องค์กรชุมชน (Community Base Organization: CBO) เป็นองค์กรระดับรากหญ้าที่ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ส่วนใหญ่องค์กรประเภทนี้ดำเนินการโดยชาวบ้าน มุ่งเน้นเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน กระบวนการเรียนรู้การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาหลากหลาย ตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญ ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพ เงินทุน การพัฒนาเด็กและเยาวชน การพัฒนาสตรี การเกษตร การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น (ศุภวลิย์ พลายน้อย, 2545) ได้มีผู้ให้ความหมายและอธิบายถึงลักษณะขององค์กรชุมชนในหลายความหมายไม่ว่าจะเป็น กลุ่มในงานพัฒนาชุมชน องค์กรชาวบ้าน องค์กรประชาชน องค์กรชุมชน ส่วนใหญ่ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

จิตติ มงคลชัยอรัญญา (อ้างในปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) ให้ความหมายเกี่ยวกับกลุ่มว่าเป็นการรวมพลังของคนจำนวนหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่หรือร่วมกันกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (หรือหลายสิ่ง) เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามที่ตน (และกลุ่มของตน) ประารถนา การรวม (หรือร่วม) พลังนี้อาจมองได้ 2 นัยคือ รวมพลังเพื่อต่อรองเรียกร้อง ขอรับความช่วยเหลือจากภายนอก และรวมพลังเพื่อดำเนินการด้วยตนเองให้มากที่สุดเพื่อแก้ไขปัญหาของคน

ประเวศ วะสี (2535) ได้ให้ความหมาย องค์กรชุมชนไว้ว่า องค์กรที่เกิดขึ้นโดยกระบวนการที่คนในชุมชนมาประชุม ปรึกษาหารือกันซ้ำแล้วซ้ำอีก จนปรากฏตัวผู้นำธรรมชาติขึ้น มีการจัดองค์กร มีการวิเคราะห์ปัญหา การวินิจฉัยปัญหา พิจารณาทางเลือก ตัดสินใจทางเลือกที่ถูกต้อง หรือหมายถึง การรวมตัวของคนที่วัตถุประสงค์ร่วมกัน อาจเป็นหมู่บ้านเดียวกัน หรือต่างพื้นที่ก็

ได้ สมาชิกมีการสื่อสารกัน เอื้ออาทรต่อกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

บัวพันธ์ พรหมพักพิง (2535) กล่าวว่า องค์การชุมชน หมายถึง กลุ่มกิจกรรมในชุมชน องค์การชุมชนได้รับการตีความว่า เป็นกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น การตีความองค์การชุมชน นั้นจะมุ่งในลักษณะของกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินกิจกรรมหรืออาจแบ่งเป็น 2 ประเภทตามการเกิดขององค์กร คือ องค์กรที่รัฐจัดตั้ง เรียกว่า องค์กรแบบทางการ หากองค์กรที่ชาวบ้านจัดตั้งขึ้นเองเรียกว่า องค์กรไม่เป็นทางการ

กาญจนา แก้วเทพ (2538) ให้ความหมายว่า องค์การชุมชนหมายถึง การจัดระบบรูปแบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเพื่อดำเนินการกิจต่างๆ ให้ลุล่วง องค์การชุมชนมีลักษณะเป็นสถาบันที่บรรพบุรุษไทยได้สร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่สืบทอดชีวิตของชุมชนทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนาและวัฒนธรรม มาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ (2540) ให้ความหมายขององค์การชุมชนว่า เป็นการรวมตัวของชาวบ้านตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปหรือต้องการมีความสัมพันธ์โดยอาจอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันหรือต่างหมู่บ้านก็ได้ ไม่จำกัดพื้นที่ แต่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีผู้นำ มีกิจกรรมการพัฒนาร่วมกันเช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ธนาคารข้าว กลุ่มปศุสัตว์ ฯลฯ เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเองและชุมชน เมื่อพิจารณาความหมายขององค์การชุมชนโดยทั่วไปแล้วองค์การชุมชน หมายถึงกลุ่มของคน และครอบคลุมในชุมชนที่มีจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ความเชื่อ ความรู้สึกเป็นเจ้าของมีผลประโยชน์ร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ประสบอยู่ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มและชุมชน

กล่าวโดยสรุป องค์การชุมชน คือ กลุ่มชาวบ้านตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มารวมตัวกันทั้งเกิดจากการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชนเอง หรือการรวมกลุ่มที่เกิดจากการสนับสนุนการจัดตั้งจากรัฐให้ตั้งในชุมชน มีวัตถุประสงค์เดียวกัน และมีกิจกรรมร่วมกัน อาจอยู่ในชุมชนหมู่บ้านเดียวกัน หรือต่างหมู่บ้าน ต่างชุมชนก็ได้ แต่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีผู้นำและกิจกรรมพัฒนาร่วมกัน เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเองและชุมชน โดยองค์การชุมชนควรมีความสามารถในการบริหาร 4 ประการ คือ

- (1) ความสามารถในการจัดการงานขององค์กรร่วมกัน
- (2) ความสามารถร่วมคิดร่วมทำกับองค์กรอื่นเพื่อพัฒนา
- (3) ความสามารถในการร่วมมือกับองค์กรประชาชนทำกิจกรรมการพัฒนาแบบองค์รวม
- (4) ความสามารถในการปรับตัว และริเริ่มงานใหม่

2.2 การมีส่วนร่วม

2.2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ ประเด็นการมีส่วนร่วมของตัวคนพิการ ครอบครัวและชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของปัญหาหรือความต้องการ ในการพัฒนาหรือเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญเพราะเป็นการส่งเสริมให้คนพิการ ครอบครัวและชุมชน ได้เกิดความสามารถในตัวเอง (Self reliance) เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) และความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) ซึ่งการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในเรื่องการพัฒนาคนพิการจะนำไปสู่ความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพได้ ด้วยการให้ผู้ที่เป็เจ้าของปัญหาหรือความต้องการ ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงตามหลักประชาธิปไตย

สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของคนพิการ ครอบครัวและชุมชน หมายความว่า การเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม พิจารณาตัดสินใจ วางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และติดตามผล ในเรื่องอันมีผลกระทบถึงตัวคนพิการ ครอบครัวและชุมชน (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2534) ในการดำเนินการเรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง

Oakley, P. (1989) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการทางสังคม ซึ่งประชาชน (คนพิการ ครอบครัว ชุมชน) เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจของกลุ่มที่มีความต้องการร่วมกันภายใต้สภาพพื้นที่เดียวกัน โดยจะมีการตัดสินใจในการปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการกำหนดความต้องการ การมีภาวะผู้นำ การจัดองค์กร การระดมทรัพยากร และการจัดการร่วมกัน การแบ่งปันผลประโยชน์และการได้รับผลประโยชน์

อकिन รพีพัฒน์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนมีขีดความสามารถของตนเองในการจัดการ การควบคุม การใช้ การกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม และความจำเป็นขั้นพื้นฐานอย่างสมศักดิ์ศรี รวมทั้งพัฒนาการ การรับรู้ และภูมิปัญญาของประชาชน โดยประชาชนเป็นผู้กำหนดคนในการเข้ามามีส่วนร่วม และเป็นผู้ทำทุกอย่าง มิใช่ผู้อื่นเป็นผู้กำหนดให้ในการเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือมีส่วนร่วมในทุกอย่าง

โอชา จันทรสวาท (2532) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้แต่ละคนเรียนรู้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติการ ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีผลต่อชีวิตของตนเอง ต่อกลุ่มของตนเองและต่อสังคมของตนเอง และการได้โอกาสเรียนรู้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติ เป็นการเพิ่มความสามารถและความชำนาญให้มากยิ่งขึ้น

กระทรวงสาธารณสุข (2535) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชน (ผู้ประสบหรือเป็นเจ้าของปัญหา) ในชุมชน เป็นผู้ตระหนักถึงปัญหาของชุมชนเป็นอย่างดี จึงเป็นผู้กำหนดปัญหาสาธารณสุขของชุมชนนั้น ๆ เอง เป็นผู้วิเคราะห์ปัญหาตลอดจนค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชน

World Health Organization (1978) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่คนพิการ ครอบครัวและชุมชน มีความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ปัญหาของตนเองและสวัสดิการในชุมชนของตนเอง เป็นการพัฒนาความสามารถของชุมชน ในการพัฒนาชุมชน เพื่อการจัดการให้สถานการณ์ชีวิตดีขึ้น และส่งเสริมการแก้ปัญหาชุมชนด้วยตนเอง แทนที่จะเป็นการรอรับผลจากการพัฒนา ประชาชนสามารถกำหนดความต้องการ ความจำเป็นด้วยตนเองและสามารถปรับเปลี่ยนการแก้ไข ปัญหาได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ได้แก่ การที่ประชาชน(คนพิการ ครอบครัวและชุมชน) สามารถประเมินสถานการณ์ตนเอง จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมีทางเลือกในการปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหามากมาย

2.2.2 การนำแนวคิดการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติ

จากความหมายการมีส่วนร่วมที่มีความหลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อความหลากหลายในการ ปฏิบัติตามความเข้าใจ มุมมอง และแนวคิดของผู้ปฏิบัติ ในการศึกษาของ Oakley และ Marsden (1985) ได้วิเคราะห์การนำแนวคิดการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติตามกิจกรรมที่ทำ สรุปได้เป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

- (1) การร่วมมือกัน การบริจาค การช่วยเหลือเกื้อกูล (Collaboration – Input - Sponsorship)
- (2) การพัฒนาชุมชน (Community Development)
- (3) การจัดตั้งองค์กร (Organization)
- (4) การเสริมพลังอำนาจ (Empowering)

นอกจากนี้ ในการประชุมเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนางานสุขภาพ จัดขึ้นที่ กรุงเจนีวา ในปี ค.ศ. 1989 โดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งมีตัวแทนจากหน่วยงานย่อยขององค์การ อนามัยโลก และตัวแทนจากองค์กรพัฒนาอื่น ๆ เข้าร่วมประชุม เพื่อทบทวนการนำแนวคิดการมี ส่วนร่วมไปปฏิบัติทั้งในการพัฒนาด้านสุขภาพ และการพัฒนาด้านอื่น ๆ พบว่า โดยพื้นฐาน การมีส่วนร่วมถูกตีความในการนำไปปฏิบัติ เป็น 3 แนวทางดังนี้ (WHO, 1991)

(1) การมีส่วนร่วม คือ การช่วยเหลือ (Participation as Contribution) การมีส่วนร่วม ในความหมายนี้ พบว่า มีอยู่ในโครงการพัฒนาส่วนใหญ่ ซึ่งกิจกรรมมักประกอบด้วย กิจกรรม อาสาสมัครหรือการสนับสนุนเรื่องอื่นๆ ที่ถูกกำหนดมาก่อนการตัดสินใจของประชาชนใน กิจกรรมและโครงการ ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบนี้ ปรากฏอยู่โดยทั่วไปในโครงการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านป่าไม้ ด้านการจัดหาแหล่งน้ำ ด้านการพัฒนา โครงการพื้นฐาน ด้านการพัฒนา และด้านการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอยู่ ที่การสนับสนุนเกื้อกูล การดำเนินงานจึงมักมีรูปแบบอยู่ที่การสนับสนุนด้านวัตถุหรือด้วยกิจกรรม อาสาสมัคร ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง

(2) การมีส่วนร่วม คือ องค์กร (Participation as Organization) เป็นที่ถกเถียงกันมานานว่าในกิจกรรมการพัฒนาทุกรูปแบบว่า การจัดตั้งองค์กรที่เหมาะสมเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การมีส่วนร่วม โดยมีแนวคิดที่ว่า ถ้าสามารถจัดให้ประชาชนมีองค์กรเกิดขึ้นได้ก็สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแน่นนอน แต่ในการดำเนินการนั้นก็ยังไม่ชัดเจนว่ารูปแบบของโครงสร้างองค์กรแบบใดที่สามารถทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของประเทศหรือท้องถิ่นนั้น

(3) การมีส่วนร่วม คือ การเสริมพลังอำนาจ (Participation as Empowerment) เมื่อ 5 ปีที่ผ่านมาหรือมากกว่านั้น ได้มีการกล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งเป็นแนวคิดที่กำลังเพิ่มความสำคัญและได้รับการสนับสนุนมากขึ้นทุกขณะ การเสริมสร้างพลังอำนาจจึงกลายมาเป็นศัพท์ของการพัฒนาหรือการพัฒนา คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจนั่นเอง อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในความหมายนี้เป็นความยากในการกำหนดความหมายที่ชัดเจนบางครั้ง คือ การพัฒนาของทักษะและความสามารถของบุคคลให้สามารถจัดการกับสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางครั้งเป็นเรื่องของอำนาจในการเจรจาต่อรองกับหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคล นั่นคือ เป็นการสนับสนุนศักยภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจ คือ การนำมาซึ่งพื้นฐานและความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการทำให้ประชาชนสามารถตัดสินใจ และกระทำในสิ่งที่พวกเขาเชื่อว่าจำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเอง

การนำแนวคิดไปปฏิบัติในแนวทางที่แตกต่างกันนี้ มีพื้นฐานมาจากทัศนคติ มุมมองที่มีต่อประชาชน หรือชุมชน ที่แตกต่างกัน ตลอดจนความเข้าใจในแนวคิดที่แตกต่างกัน โดยการนำไปใช้ในความหมายของการช่วยเหลือเกื้อกูลนั้น เป็นการสะท้อนแนวคิดของผู้ดำเนินโครงการที่มองว่าตนเองมีความรู้เพียงพอ เป็นผู้เชี่ยวชาญโดยเข้าใจว่าตนเองสามารถแปลความหมายความต้องการของชุมชนลงไปโครงการได้ มีการออกแบบและวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ที่มองว่าเหมาะสมและเกิดประโยชน์ที่สุดสำหรับชุมชน (Kelly & Van Vlaenderen, 1996) หรือเป็นการมองว่าชุมชนขาดทักษะ ขาดแคลนทรัพยากร และถ้าหลังต้องได้รับการพัฒนาแนวทางแก้ไขจึงเป็นการให้ในส่วนที่ขาด ได้แก่ บางโครงการมองว่าประชาชนขาดบริการด้านสุขภาพ จึงแก้ไขปัญหาโดยการจัดหาบริการทางการแพทย์และเทคโนโลยี บางโครงการพยายามให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยอบรมประชาชนในชุมชนให้เป็นอาสาสมัครด้านสุขภาพ เพื่อเป็นผู้ขยายบริการด้านสุขภาพ เป็นแนวคิดที่มองชุมชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Rifkin, 1988) ดังนั้นการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ถือว่าการมีส่วนร่วมในระดับต่ำ ชุมชนถูกรอรับ ถูกกระทำให้ยอมรับ ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในปัญหาของตนเอง (Stone, 1992)

สำหรับการมีส่วนร่วมในความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจนั้นเป็นการสะท้อนแนวคิดของเจ้าหน้าที่ ที่มองว่าประชาชนต้องเป็นอิสระไม่พึ่งพิงเจ้าหน้าที่และสามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ การดำเนินงานจึงเป็นวิธีการให้การศึกษาแบบผู้ใหญ่ การมีส่วนร่วมแบบนี้

เป็นการมีส่วนร่วมในระดับสูง คือ ประชาชนมีอำนาจและมีสิทธิของตนเองในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ในปัญหา หรือสิ่งที่ดำรงอยู่ในชีวิตของเขาเอง (Rifkin et al., 1988) กล่าวคือ

- (1) ประชาชนตระหนักในปัญหาของตนเอง และตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
- (2) ประชาชนมีโอกาสดูแลและใช้และพัฒนาความสามารถของตนเอง
- (3) เป็นการระดมทรัพยากรบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- (4) ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ทำให้การพัฒนามีความมั่นคงถาวรและต่อเนื่อง
- (5) เป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนมีความคิดอิสระในการตัดสินใจ
- (6) ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและมีอำนาจในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

2.3 การพัฒนาฟื้นฟูคนพิการโดยชุมชน

2.3.1 แนวทางหลักในการพัฒนาฟื้นฟูคนพิการ ประเทศต่างๆทั่วโลกมีแนวทางหลักในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการอยู่ 3 แนวทางใหญ่ ได้แก่

(1) การพัฒนาฟื้นฟูโดยสถาบัน หรือสถานสงเคราะห์

แนวทางนี้โดยทั่วไปเป็นแนวทางดั้งเดิม ที่ต้องลงทุนในการสร้างสถาบัน หรือสถานสงเคราะห์หรืออาจใช้ศูนย์เป็นสถานที่ในการดูแลฟื้นฟูและฝึกผู้พิการ มีการจัดจ้างบุคลากรด้านการแพทย์ พยาบาลรวมถึงผู้ดูแล ผู้พิการจากสถานที่ต่างๆทั่วประเทศจะพักอาศัยอยู่รวมกันในสถานที่เหล่านี้ ส่วนใหญ่สถานสงเคราะห์แต่ละแห่งจะมีกลุ่มผู้พิการประเภทเดียวกันพักอยู่ด้วยกัน เช่น สถานสงเคราะห์สำหรับผู้พิการตาบอด สถานสงเคราะห์สำหรับผู้พิการทางด้านการสติปัญญา แนวทางนี้ยังมีผู้นำมาใช้กับผู้สูงอายุ ผู้ป่วยหรือติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ถ้าเป็นสถาบันฝึกงาน ผู้พิการอาจจะพักอยู่จนกว่าจะสำเร็จหลักสูตรซึ่งอาจเป็นเวลา 2-4 ปี ในขณะที่สถานสงเคราะห์บางแห่งอาจจะต้องรับเลี้ยงดูผู้พิการจนถึงแก่เฒ่าและเสียชีวิตด้วย

(2) การพัฒนาฟื้นฟูโดยใช้หน่วยเคลื่อนที่

แนวทางนี้เป็นแนวทางที่หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนจะระดมบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านออกไปทำงานบริการเฉพาะกิจแก่ผู้พิการหรือผู้ป่วยที่เป็นเป้าหมายต่างๆ เช่น คณะหน่วยแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการตรวจสุขภาพและออกเอกสารรับรองสภาพความพิการและจดทะเบียนคนพิการให้แก่ผู้พิการในท้องถิ่นห่างไกลในชนบท หรือ คณะแพทย์และผู้เชี่ยวชาญด้านการทำขาเทียมของหน่วยงานบริการทำขาเทียมออกหน่วยเคลื่อนที่ไปทำขาเทียมให้กับผู้พิการที่ขาขาดจากทุนระเบิดบริเวณพื้นที่อำเภอชายแดนของประเทศไทย

(3) การพัฒนาฟื้นฟูโดยชุมชน

แนวทางนี้มุ่งให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการทำงานพัฒนาและฟื้นฟูผู้พิการ ระดม การมีส่วนร่วมจากชุมชน รวมทั้งจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมไปถึงกลุ่มอาสาสมัคร ต่างๆ และครอบครัวของคนพิการ รวมถึงคนพิการเองด้วย

เปรียบเทียบจุดแข็ง จุดอ่อนของแนวทางการพัฒนาฟื้นฟูทั้ง 3 แนวทาง

แนวทาง	จุดแข็ง	จุดอ่อน
การพัฒนาฟื้นฟูโดย สถาบัน หรือสถาน สงเคราะห์	-ส่วนใหญ่มีทรัพยากรพร้อมเพียง เช่น งบประมาณ บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญ อุปกรณ์เครื่องมือซึ่งทำให้งานพัฒนาและ ฟื้นฟูคนพิการมีคุณภาพ	-ใช้งบประมาณสูงในด้านการจัดการ และดำเนินการ -คนพิการที่อยู่ห่างไกลในชนบทไม่ สามารถเข้ามารับบริการได้ -คนพิการที่พักอยู่จะแปลกแยกจาก สังคม ชุมชนเดิมที่ตนเองอยู่ เพราะ สภาพแวดล้อมที่ต่างกัน
การพัฒนาฟื้นฟูโดยใช้ หน่วยเคลื่อนที่	-บริการถึงผู้พิการในเขตชุมชนห่างไกล -แก้ไขเฉพาะปัญหาหน้าได้ตามความ ต้องการของชุมชนและผู้พิการ	-เป็นการแก้ไขเฉพาะหน้าเฉพาะหน้า ไม่ได้ แก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน
การพัฒนาฟื้นฟูโดย ชุมชน	-เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมี ประสิทธิภาพโดยอาศัยภูมิปัญญาที่มีอยู่ แล้วในชุมชน -ระดมการมีส่วนร่วมจากผู้พิการ ครอบครัว และชุมชน ทำให้แก้ปัญหาได้ อย่างระยะยาว และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน -ชุมชนได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน สามารถประยุกต์ใช้กับงานพัฒนาด้าน อื่นๆ -ผู้พิการได้อยู่กับครอบครัวและชุมชน	-เป็นกระบวนการทำงานที่ยากกว่า แนวทางอื่นๆ เพราะต้องอาศัยความ ร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน -ใช้ระยะเวลานานกว่าจะประสบ ความสำเร็จ -ชุมชนขาดทักษะ ความรู้พื้นฐานในการ พัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ ต้องใช้เวลาใน การเรียนรู้มาก และคุณภาพในการ พัฒนาและฟื้นฟูคนพิการอาจไม่ได้ มาตรฐาน

2.3.2 แนวคิดการพัฒนาฟื้นฟูคนพิการโดยชุมชน

แนวคิดการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ โดยชุมชนริเริ่มมาจากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) มีชื่อศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Community-based Rehabilitation : CBR ซึ่งแปลตรงตัวเป็นภาษาไทยได้ว่า การฟื้นฟูคนพิการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน บางครั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหน่วยงานที่ทำงานด้านนี้ก็เรียกเป็นตัวย่อภาษาอังกฤษเลขว่า ซี.บี.อาร์. (C.B.R.)

สำหรับคำว่า Community-based Rehabilitation (CBR) หรือการฟื้นฟูคนพิการโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน (ซีบีอาร์) ในหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนอยากจะขอใช้คำว่า “พัฒนาและฟื้นฟู” แทนคำว่า

“ฟื้นฟู” อย่างเดียว จึงขอใช้เป็นคำเต็มว่า การพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ โดยชุมชน เพราะเชื่อว่า คนพิการและมนุษย์ทุกคนในโลกนี้สามารถพัฒนาได้

จากประสบการณ์การทำงานด้านการพัฒนาและฟื้นฟูผู้พิการ โดยชุมชนทำให้คนที่ทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ว่า การพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ โดยชุมชนเป็นกระบวนการทำงานที่ยากกว่าแนวทางอื่นๆ เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน โดยทุกคนต้องมีความตระหนักและทัศนคติที่ถูกต้องต่อคนพิการ ต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ภายในชุมชนเองก็ยังมีขาดทักษะ ความรู้พื้นฐานในการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ เพราะความพิการบางเรื่องก็ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริงๆ

แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ โดยชุมชนก็มีคุณค่าและมีจุดแข็งในตัวเองได้แก่

(1) เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยภูมิปัญญาที่มีอยู่แล้วในชุมชนต่างๆ ประกอบกับทรัพยากรภายนอกที่จำเป็น แนวทางนี้ไม่จำเป็นต้องลงทุนสร้างสถาบันสถานสงเคราะห์ที่ใช้งบประมาณสูง จัดจ้างบุคลากร รวมถึงจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ แต่แนวทางนี้เน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วทั้งด้านสถานที่ (ได้แก่ วัด โรงเรียน) บุคลากร (ได้แก่ เจ้าหน้าที่สถานีนามัย ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หมอนวดแผนโบราณ อาสาสมัครซึ่งต้องจัดฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติตามความต้องการจำเป็น) รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆที่สามารถประยุกต์จัดทำจัดหาได้ในระดับชุมชน (ได้แก่ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นในการบำบัดฟื้นฟูคนพิการ เช่น อุปกรณ์ฝึกเดินที่ทำจากไม้ไผ่เป็นทางยาวให้เด็กและคนพิการได้ฝึกเดิน ล้อจักรยานเก่ามาทำเป็นล้อหมุนฝึกออกกำลังกายแขน ฯลฯ)

(2) ชุมชนได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส นำไปสู่กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากงานพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการ โดยชุมชนจะทำให้สมาชิกที่เกี่ยวข้องทุกส่วนในชุมชนได้เรียนรู้ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้พิการ ครอบครัว และชุมชน ด้านการบริหารจัดการโครงการ ด้านการประสานและระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกชุมชน ด้านการบำบัดฟื้นฟูพื้นฐาน ทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่ต้นตอและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทว่าทั้งชุมชนได้ทำงานเรียนรู้และสรุปบทเรียนร่วมกัน นอกจากนี้บทเรียนและประสบการณ์ของงานนี้ยังสามารถประยุกต์ใช้กับงานพัฒนาสังคมและงานช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสกลุ่มอื่นๆ ได้อีก เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี

(3) ผู้พิการได้อยู่กับครอบครัวและชุมชน ตามหลักการที่เน้นให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในชุมชนเป็นหลัก ผู้พิการจะได้มีโอกาสใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวและชุมชนของตนเองไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นไปอยู่ในสถานสงเคราะห์อื่นที่ห่างไกลจากบ้านเกิดซึ่งทำให้มีวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากบ้านและชุมชนของตนเอง

2.3.3 แนวคิดหลักต่างๆ ที่เสริมและแทรกอยู่ในงานพัฒนาฟื้นฟูคนพิการโดยชุมชน ได้แก่

- (1) หลักการสิทธิมนุษยชน (Human Rights)
- (2) หลักการสนับสนุนการสร้างกลุ่มพึ่งตนเอง (Self Help Group)
- (3) หลักการและรูปแบบการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการแบบองค์รวม (Holistic Approach)
- (4) หลักการการผสมผสานงานด้านคนพิการเข้ากับในงานพัฒนาสังคมทั่วไป (Integrating Disability issues to Development Work)

(1) หลักการสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

เน้นและเชื่อในเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งหมายถึงมนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน คนพิการถือเป็นมนุษย์คนหนึ่งก็มีสิทธิ ศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับบุคคลอื่นด้วยเช่นกัน สิทธินั้นรวมถึงการตัดสินใจ การได้รับบริการด้านต่างๆด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และการอยู่ร่วมอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมของตนเอง ด้วยหลักการนี้สังคมมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือให้คนพิการได้รับการช่วยเหลือให้อยู่ในสังคม ชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี มิได้ช่วยเหลือแบบเวทนาสงสารตามอัธยาศัย หรือช่วยเหลือเพราะความเห็นอกเห็นใจส่วนบุคคล

(2) หลักการสนับสนุนการสร้างกลุ่มพึ่งตนเอง (Self Help Group)

แนวคิดนี้สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของคนพิการเอง เพื่อสนับสนุนและผลักดันงานด้านคนพิการ โดยเชื่อว่าคนพิการด้วยกันเองน่าจะรู้จักปัญหาของตนเองและสะท้อนบอกเล่าไปสู่สังคมภายนอกได้ดีกว่าบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คนพิการ กลุ่มพึ่งตนเองนี้รวมถึงกลุ่มผู้ปกครองเด็กพิการด้วย ภายใต้โครงการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการโดยชุมชนมักจะเน้นการสนับสนุนเสริมสร้างให้คนพิการรวมตัวกัน เพื่อช่วยเหลือกัน จนถึงสามารถช่วยเหลืองานของชุมชนด้วยเช่นเดียวกับกลุ่มอาสาสมัครอื่นๆในชุมชนทั่วไป

(3) หลักการและรูปแบบการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการแบบองค์รวม (Holistic Approach)

หลักการนี้เน้นในด้านการพัฒนาและฟื้นฟูคนพิการในแบบภาพรวมทั้งกระบวนการชีวิตของคนพิการ ได้แก่ด้านคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมทั้งตั้งแต่เกิดจนแก่เฒ่าและเสียชีวิต ด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และการอยู่ในสังคม หลักการและรูปแบบนี้มองคนพิการเป็นมนุษย์ที่มีความต้องการด้านต่างๆ และต้องได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูในด้านต่างๆหลายๆด้าน เพื่อที่จะสามารถอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมทั่วไปได้

หลักการนี้ต่างกับหลักการและรูปแบบการพัฒนาฟื้นฟูคนพิการที่เน้นการแพทย์และการรักษาพยาบาล (Medical Model) ซึ่งเป็นหลักการที่เน้นหนักที่จะช่วยบำบัดฟื้นฟูผู้พิการด้านการแพทย์และการรักษาพยาบาล มองผู้พิการเป็นผู้รับบริการหรือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาและฟื้นฟูในด้านต่างๆ ได้แก่ การผ่าตัดแก้ไขส่วนที่พิการบกพร่อง การฝึกกายภาพบำบัด การจัดทำอุปกรณ์

และอวัยวะเสริมเทียม ฯลฯ ผู้ที่จะทำการรักษาได้แก่ แพทย์ พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญทางการบำบัดรักษา เฉพาะด้าน เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูการศึกษาพิเศษ ฯลฯ

ปัจจุบันระหว่างแนวคิดทั้งสอง แนวคิดแบบองค์รวมถือว่าเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสากล สอดคล้องกับสภาพการพัฒนาสังคมของโลกในปัจจุบัน ด้วยแนวคิดแบบองค์รวมจะพัฒนาผู้พิการ โดยมองจากกระบวนการทั้งชีวิต คุณภาพชีวิตที่จะอยู่ในสังคม และมองผู้พิการเป็นบุคคลหรือมนุษย์คนหนึ่ง ในขณะที่แนวคิดทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลมองแบบแยกส่วนเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง และมองคนพิการเป็นคนไข้ที่ต้องรับรักษาการพยาบาลฟื้นฟูเพียงอย่างเดียว

2.4 การวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community – Based Research)

การวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community – Based Research) เป็นงานวิจัยในลักษณะที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกระบวนการคิด ตั้งคำถาม วางแผนและทำวิจัยเพื่อหาคำตอบอย่างเป็นระบบและเรียนรู้จากการทำงานวิจัยที่เป็นเชิงปฏิบัติการจริง (Action Research) เพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง โดยมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นเหตุเป็นผล งานวิจัยลักษณะนี้ต่างจากงานวิจัยอื่นๆ อย่างมากตรงที่มีได้เน้น “ผลงานวิจัย” เป็นหลัก แต่มองงานวิจัยเป็น “กระบวนการ” ในฐานะ “เครื่องมือ” ที่จะเพิ่มพลังชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมกันจัดการชีวิตของตัวเอง เป็นทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การเสริมความเข้มแข็งของชุมชนได้

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการ ครอบครัวและชุมชนนั้น เริ่มจากความรู้สึกและความตระหนักของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหา ความเชื่อพื้นฐานที่ว่าทุกคนมีศักยภาพที่จะร่วมเรียนรู้พัฒนาตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่ง เปิดโอกาสให้ผู้มีปัญหาหรือชาวบ้าน ได้ปลดปล่อยแนวความคิด สามารถมองความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรี มองสภาพการณ์และปัญหาของตนเอง วิเคราะห์วิจารณ์ วางแผน และดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาบริบทพื้นฐาน ความแตกต่าง สภาพความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ ทั้งนี้ เน้นการให้ชุมชนได้เรียนรู้แบบพหุภาคี (Steak Holder) และส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม และการทำงานร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนา เพื่อเป้าหมายในการสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) และความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) ในกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในชุมชนนั่นเอง

งานวิจัยที่เน้นให้คนพิการ ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือที่เรียกว่า “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)” นั้นเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่น และแก้ปัญหของคนที่ท้องถิ่น การวิจัยอย่างมีส่วนร่วมนี้จะช่วยให้ชาวบ้านได้

ค้นพบความจริงว่า ในสังคมของเขานั้นมีปัญหาอย่างไร โดยเขาจะเป็นผู้ออกแบบหรือจัดรูปแบบคำถาม กำหนดวิธีการ รวบรวมข้อมูลด้วยประสบการณ์ของตัวเอง

2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

2.5.1 ความหมายและคุณลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ศุภางค์ จันทวานิช กล่าวไว้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นการวิจัยที่นำแนวคิด 2 ประการมาผสมผสานกันคือการปฏิบัติการ (Action) ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่โครงการวิจัยจะต้องดำเนินการ และคำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมวิจัย ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือสถานการณ์อันใดอันหนึ่ง แล้วร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัย โดยมีความหมายถึง วิธีการที่ให้ผู้ถูกวิจัยหรือชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวิจัย นับตั้งแต่การระบุปัญหาของการดำเนินการ การช่วยให้ข้อมูลและการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหหรือส่งเสริมกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลจากการทำวิจัยทุกขั้นตอน ชาวบ้านเป็นผู้ร่วมกำหนดปัญหาของชุมชนและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา กระบวนการวิจัยจึงดำเนินไปในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างชาวบ้านกับผู้วิจัย เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นขั้น ๆ ส่วนกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลเป็นไปในเชิงการวิภาษ (Dialectic) ซึ่งชาวบ้านจะค่อย ๆ เรียนรู้ด้วยตัวเอง

และด้วยวิธีการวิจัยเช่นนี้ ข้อมูลที่ได้จึงมีความชัดเจน สะท้อนความคิดอ่าน ตลอดจนนิสัยใจคอของชาวบ้าน สะท้อนความต้องการและแบบแผนในการดำเนินชีวิตของเขา การวิจัยแบบนี้จึงเป็นวิธีการที่สนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเอง และชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ ประกอบกับการใช้ภูมิปัญญาและทุนที่มีอยู่ในชุมชน

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้ นอกจากจะส่งผลดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาของผลงานวิจัยและกระบวนการวิจัยในตัวของมันเองอีกด้วย และอีกทางหนึ่งการวิจัยยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย ซึ่งสามารถเป็นตัวนำของการพัฒนาลงสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพอีกด้วย¹

¹ ศุภางค์ จันทวานิช, *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 67

ขนิษฐา กาญจนสินนท์ ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การวิจัยที่พยายามศึกษาชุมชน โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหา วางแผนและดำเนินการตามแผนในการแก้ไขปัญหารวมทั้งการดำเนินการประเมินผล โดยที่ ทุกขั้นตอนก่อกำหนดกล่าวสมาชิกชุมชนเข้าร่วมด้วย อันเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ ได้ พัฒนาตนเอง ในการทำงานพัฒนา²

กมล สดประเสริฐ จึงให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการ วิจัยที่จัดกระทำโดยผู้ปฏิบัติการเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหารวมทั้งที่ต้อง กระทำเป็นหมู่คณะร่วมกัน³ ขยายความอีกได้ว่าเป็นการวิจัยที่ต้องอาศัยกระบวนการทำงาน ร่วมกันที่จะต้องสืบสวนสอบสวนหาปัญหาและข้อโต้แย้งร่วมกันเป็นกลุ่ม วิเคราะห์สาเหตุแห่ง ปัญหา โดยเป็นกระบวนการที่ค่อนข้างจะลำเอียงไปในทางทางกระบวนการประชาธิปไตย⁴

นิตยา เงินประเสริฐศรี กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ที่ สะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางไปสู่การพัฒนา (Journey of Development) โดยมีการเปลี่ยนแปลง จากสิ่งที่เป็นอยู่ไปสู่สิ่งที่สามารถเป็นไปได้ ทั้งในระดับปัจเจกชนและระดับสังคม โดยหัวใจสำคัญ ของการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่กระบวนการวิจัย ซึ่งใช้แนวทางความร่วมมือ (Collaborative Approach) ระหว่างนักวิจัยกลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งนี้กระบวนการวิจัยจะต้องเป็น ประชาธิปไตย ยุติธรรม มีอิสระ และส่งเสริมคุณค่าของชีวิต และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะเข้า ร่วมสังเกต ตรวจสอบสถานการณ์ต่าง ๆ สะท้อนความคิดเห็นและความต้องการของตน ทรัพยากร ที่มีอยู่ อุปสรรคและปัญหาที่ปรากฏอยู่ ตรวจสอบทางเลือกที่เป็นไปได้ และมีการเปลี่ยนแปลง อย่างมีจิตสำนึกไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่⁵

กล่าวโดยสรุป การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมหมายความว่า การร่วมกันดำเนิน กระบวนการวิจัยโดยผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ทั้งที่เป็นชาวบ้านและนักพัฒนา กับผู้วิจัยภายนอก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพความจริงของสังคมนั้น และเพื่อให้เห็นภาพแห่งคุณลักษณะ สำคัญของการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เด่นชัด

² ขนิษฐา กาญจนสินนท์, โครงสร้างและการเข้าถึงเครือข่ายเศรษฐกิจนอกระบบในชนบท, (วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536)

³ กมล สดประเสริฐ, การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน, (กรุงเทพฯ: สำนักงาน โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, 2537), หน้า 7.

⁴ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ชุด วิชาการวิจัยชุมชน. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง, 2545), หน้า 231

⁵ นิตยา เงินประเสริฐศรี, "การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม," วารสารสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ 2 : 7 (กรกฎาคม-ธันวาคม, 2544): หน้า 61-62

ลักษณะสำคัญของงานวิจัยรูปแบบดังกล่าวเมื่อเทียบกับงานวิจัยแบบดั้งเดิม สามารถสรุปได้จากผลงานความคิดของพันธุทิพย์ รามสูตร^๖ ได้ดังนี้

ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยแบบดั้งเดิม	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
รูปแบบ	เป็นพิมพ์เขียวที่กำหนดให้	เน้นกระบวนการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์
อุดมการณ์/ปรัชญา	เน้นกลุ่มคนชั้นสูง	เน้นกลุ่มคนที่ด้อยโอกาส/คนชายขอบ
จุดมุ่งหมาย	ไม่ผูกพัน ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัย	มีพันธกรณีระหว่างนักวิจัยกับชาวบ้านที่จะร่วมกันเพื่อสิทธิของมนุษย์
กรอบการวิจัย	กำหนดโดยนักวิจัยองค์กร	กำหนดโดยประชาชนในพื้นที่
จุดเน้น	วัตถุ เน้นการสร้างสิ่งของ	คน เริ่มที่คนเป็นหลัก ทำให้คนมีคุณค่า สร้างความภาคภูมิใจและกำลังใจ
เป้าหมาย	กำหนดไว้ล่วงหน้า	ปรับเปลี่ยนตามความต้องการของท้องถิ่นตามเงื่อนไขความเหมาะสม
ยุทธวิธี	เน้นการวางแผนที่อ้างว่าชาวบ้านไม่สามารถวางแผนเอง	เน้นการมีส่วนร่วม เชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของคน
วิธีการ	เข้มงวดรัดกุม เน้นหลักการวิจัยเชิงปริมาณ มองมิติชุมชนที่ศึกษา ระเบียบวิธีการชั้นสูง	เรียบง่าย ใช้วิธีการที่ชาวบ้านรู้จักและถนัด มองชุมชนอย่างเป็นองค์รวม และใช้เทคโนโลยีชาวบ้าน
การวิเคราะห์สถานการณ์	เน้นการย่อส่วน (Reductionism)	การมององค์รวม (Holistic Approach)s
รูปแบบการพัฒนา	ควบคุม ชี้นำและให้แรงจูงใจเป็นวัตถุ เน้นทำงานตามแผน และส่งเสริมวัฒนธรรมการพึ่งพา	ปลดปล่อย สร้างกำลังใจอำนาจในการคิดและต่อรองให้สำเร็จในสิ่งที่ได้กระทำ โดยมีแรงจูงใจคือความภูมิใจในศักดิ์ศรีของตน และส่งเสริมวัฒนธรรมการพึ่งพาตนเอง
มองชาวบ้าน	เป็นผู้รับประโยชน์จากความสำเร็จของโครงการวิจัย	เป็นผู้ทำประโยชน์ เป็นผู้ลงมือกระทำโครงการสำเร็จ และมีส่วนร่วม
ผลลัพธ์ (Output)	เน้นวัตถุที่เป็นผลิตผลของโครงการ เช่น รั้ว ถนน อาคาร เป็นต้น	ไม่เน้นวัตถุ แต่เน้นความสามารถของชุมชน เน้นการเรียนรู้ ความพอใจ หลากหลาย กำลังใจและแรงใจของประชาชน

^๖ พันธุทิพย์ รามสูตร, การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม, (กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุข อาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540), หน้า 60-63.

2.5.2 จุดเน้นของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAR

- ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกลุ่มเป้าหมาย หรือ ผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ของปัญหานั้น คือ ผู้ที่ถูกรวบรวม กับนักวิจัย (นักวิชาการ)
- เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการวิจัย นับตั้งแต่การระบุปัญหา การดำเนินการ การช่วยให้ข้อมูล และช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหาก็หรือส่งเสริมกิจกรรมนั้นๆ
- ความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นจะใช้ประโยชน์ได้เหมาะสมเพียงเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในบริบทหรือสถานการณ์นั้นเท่านั้น
- ต้องเป็นความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติและเกิดประโยชน์ ต่อบุคคล องค์กรหรือชุมชน
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสะพานเชื่อมระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ โดยยึดหลักคิดที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติ” (learning by doing) หรือ “ ทำไปเรียนรู้ไป ” (knowing-in-action)

2.5.3 ประโยชน์ของ PAR

- ชาวบ้าน กลุ่มเป้าหมาย (คนพิการและครอบครัว)
- ปัญหาหลักของชุมชนได้รับการแก้ไข
- สำหรับผู้วิจัย

2.5.4 ความเชื่อของวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAR

- เชื่อว่า PAR เป็นกระบวนการที่เอนเอียงไปทางประชาธิปไตย (การมีส่วนร่วม การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย)
- PAR เชื่อว่า คนต้องพัฒนาตนเอง
- PAR เน้นหนักการเรียนรู้จากประสบการณ์

(กมล สุคประเสริฐ , 2540)

2.5.5 แนวคิดพื้นฐานของวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAR

(1) PAR เป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต และมีชีวิต มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่งกับที่ เป็นลักษณะวงจร ซึ่งประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การกระทำและดำเนินการอยู่ต่อไป หากประชาชน ชาวบ้าน และสมาชิกของชุมชนยังรวมกันอยู่ได้

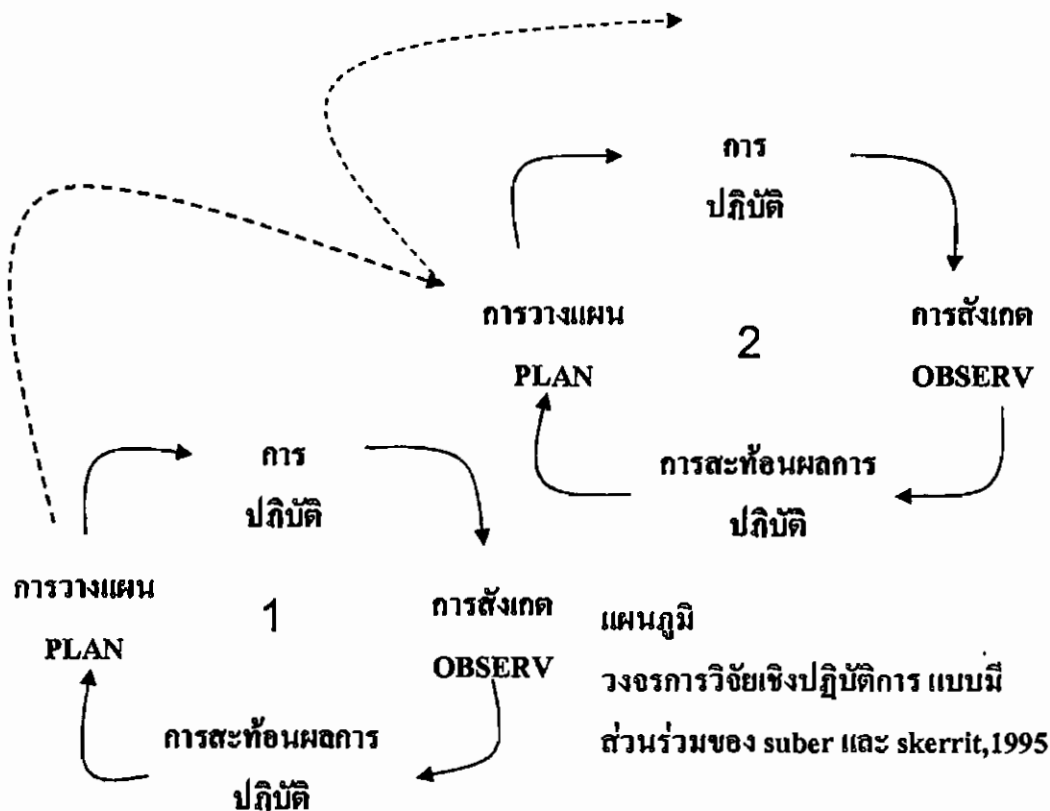
(2) สภาพการณ์ที่เป็นจริง (ความคาดหวัง) ควรจะเป็นไปได้ในอนาคต ซึ่งไม่สามารถทำนายได้ ลักษณะยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ ไม่สามารถกำหนดเวลาที่แน่นอนได้ ไม่มีการกำหนดกิจกรรมล่วงหน้า

- (3) **PAR** จะสำเร็จได้ เมื่อผู้วิจัย บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความเชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพ สามารถคิด ทำงานร่วมกันเพื่อคุณภาพของชีวิตที่ดีขึ้น
- (4) ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญเช่นเดียวกับ ภูมิปัญญาของผู้วิจัย และทุกสิ่งทุกอย่างในชุมชนรวมทั้งเรื่องความรู้ความชำนาญ
- (5) ทรัพยากรต้องได้รับการจัดสรรอย่างเท่าเทียมกัน
- (6) **PAR** จะต้องเริ่มจากความรู้สึกร่วมของคนที่มีต่อปัญหา หรือความต้องการของชุมชน จากนั้นนำไปสู่การสร้างความเข้าใจ และการกระทำ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในตนเองและชุมชน ทั้งในด้านมิติแห่งปัญญา จิตใจ และกายภาพ

2.5.6 กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม **PAR**

มี 5 ขั้นตอน

- ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการวิจัย (Pre-research)
- ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan)
- ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Act)
- ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observed)
- ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection)

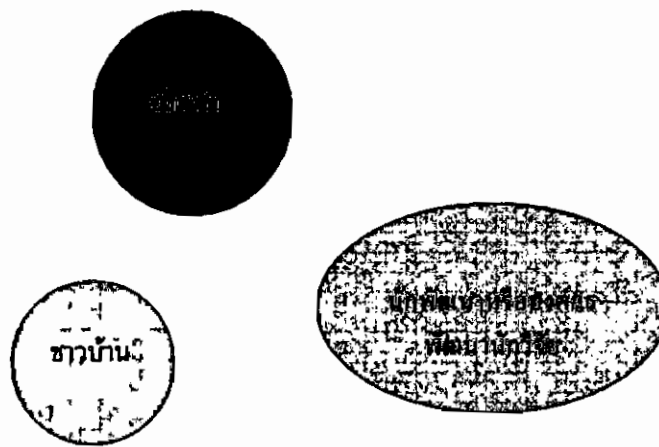

2.5.7 บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

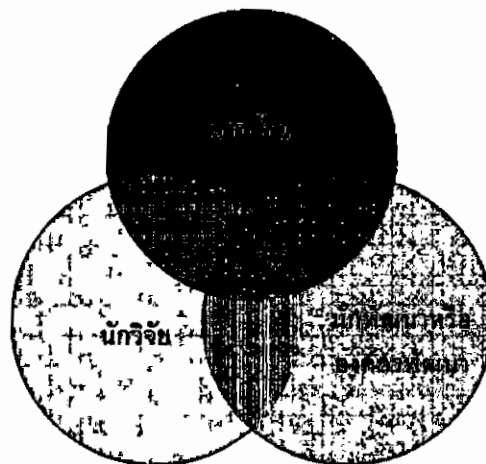
ในแง่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนั้น สุภางค์ จันทวานิช อธิบายไว้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนั้น เป็นการผสมผสานความรู้เชิง ทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยของนักวิจัยและวัตถุประสงค์ของนักวิจัยและนักพัฒนา ควบคู่ไปกับ ความต้องการความรู้ และประสบการณ์ของผู้ถูกวิจัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ มักจะประกอบไปด้วย บุคคล 3 ฝ่ายประกอบด้วย

- (1) คนพิการ ครอบครัวและคนในชุมชนนั้น ซึ่งเป็นผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับคนเองดีที่สุด
- (2) นักวิจัย เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องแนวความคิด ทฤษฎีและระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งเป็นคนนอก
- (3) นักพัฒนา เป็นกลุ่มผู้มีความรู้และมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา ซึ่งมักจะเป็นผู้แทนของฝ่ายรัฐบาล หรือองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งแม้ว่าเป็นคนนอก แต่ก็นับว่าเป็นบุคคลที่ค่อนข้างจะใกล้ชิดกับบุคคล เป้าหมายของการพัฒนามากที่สุด ซึ่งบางครั้ง นักวิจัยและนักพัฒนาอาจเป็นบุคคลเดียวกันก็ได้

ก่อนทำ PAR

หลังทำ PAR

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน นักวิจัย นักพัฒนาหรือเอกชนก่อนและหลัง

จากแผนภาพดังกล่าวข้างต้น สุภางค์ จันทวานิช อธิบายไว้ว่า วงกลมแต่ละวง คือโลกทัศน์หรือวิธีการมองปัญหาของคนแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งวิธีการมองนี้ย่อมแตกต่างกันไปตามกรอบแนวความคิดของแต่ละบุคคลยึดถือ ซึ่งภายหลังจากที่มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมแล้ว บุคคลทั้งสามกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยนักวิจัย ชาวบ้านหรือบุคคลกลุ่มเป้าหมายและนักพัฒนา จะมีความเข้าใจถึงปัญหาและความเข้าใจร่วมกันในการพัฒนาซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับความสำเร็จในการพัฒนา และเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการต่าง ๆ ของชุมชนและปฏิบัติงานสามารถเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพ

2.5.8 เทคนิคและเครื่องมือวิจัย PAR

- (1) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Rap-Port)
- (2) การประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural appraisal, PRA) ได้แก่ การทำแผนที่เดินดิน ประวัติศาสตร์ชุมชน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ปฏิทินชุมชน
- (3) แผนที่ความคิด (Mind Map)
- (4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview)
- (5) การสังเกต (Observe) / การสัมภาษณ์ (Interview)
- (6) การวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influence Control, AIC)
- (7) การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและ โอกาส (SWOT)

2.5.9 เรื่องที่ต้องเรียนรู้

- (1) การเข้าสู่ชุมชน (มนุษย์สัมพันธ์ ระเียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม)
- (2) การจัดการความรู้ (Knowledge Management) วิทยาการกระบวนการ การถอดบทเรียน
- (3) สถานการณ์ แนวคิด ระเียบและกฎหมาย เกี่ยวข้องกับคนพิการ
- (4) แร็ปพอร์ท (RAP-Port) ที่นำมาใช้ในงานวิจัย หมายถึง การสร้างความคุ้นเคย หรือการสร้างความสัมพันธ์และไว้วางใจ ทั้งผู้เก็บข้อมูลและให้ข้อมูล มีความเป็นพวกเดียวกัน ไม่แยกเขาแยกเรา

ผู้ที่ทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) แร็ปพอร์ท มีความสำคัญอย่างยิ่ง แร็ปพอร์ท เป็นกุญแจที่จะเปิดใจเปิดปัญหา ให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันเมื่อทุกคนไว้วางใจกัน หรือเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

2.6 การจัดการความรู้ (Knowledge Management, KM) และถอดบทเรียน

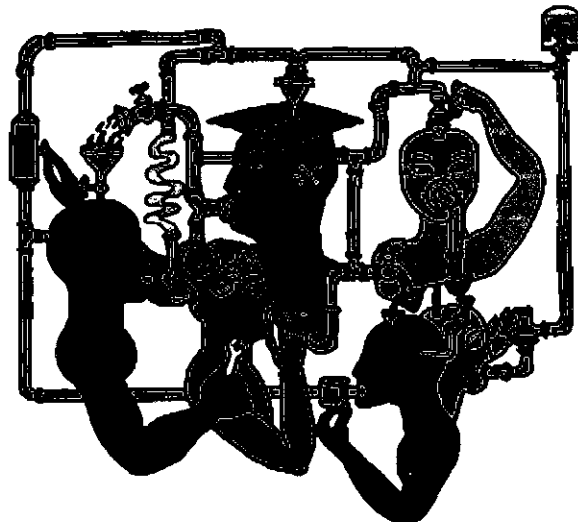
ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้เคยปาฐกถาพิเศษ ในงานมหกรรมการจัดการความรู้แห่งชาติ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2548 กล่าวว่า “ การจัดการความรู้ กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพ เสรีภาพ และความสุข ” โดยมีเนื้อหาพอสังเขปดังนี้

“สังคมปัจจุบันเชื่อมโยงกันจนหมดทุกมิติ เป็นระบบที่ซับซ้อนยากต่อการเข้าใจ เมื่อตอนคุณชวณเป็นนายกฯ ก็ประกาศว่าอยากแก้ปัญหายาเสพติดก็แก้ไม่ได้ เพราะปัญหายาอยู่ในโครงสร้าง

ที่ซับซ้อน อันนี้คือ กฎแห่งความทุกข์ความบีบคั้นขนาดหนัก ทำให้เมื่ออยากทำอะไรดีๆ อยากแก้ปัญหา แต่ไม่รู้จะช่วยอย่างไร รู้สึกหมดหวังมาอยู่ในจิตใจทำให้เราป่วยกันหมดทั้งโครงสร้าง

ทางออกที่ดีคือ เราคงต้อง กลับไปสู่ศีลธรรมพื้นฐานของสังคม คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะคนเล็กคนน้อย คนยากคนจน ถ้าสังคมไม่มีศีลธรรมพื้นฐานแล้ว การพัฒนาต่างๆ จะบิดเบี้ยว สิ่งที่มีคุณค่าต่างๆ เช่น ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน สิทธิสตรีและเด็ก ความเป็นธรรมทางสังคมจะไม่มี เพราะขาดศีลธรรมพื้นฐาน คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นคน

และกระบวนการจัดการความรู้ที่ได้เห็นอยู่ในขณะนี้เป็นการปฏิบัติเชิง แต่นำไปสู่ความคิดใหม่ คุณค่าใหม่ ที่สำคัญนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างลึกซึ้ง (Transformation) ปัจจุบันการจัดการความรู้เข้าไปสู่การผลักจิตสำนึกนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างลึกซึ้งนำไปสู่การปลดปล่อย นำไปสู่การมีเมตตาพันธแห่งความดี”

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เท่าเทียมเป็นทั้งผู้ให้และรับความรู้

2.6.1 หลักการของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เน้นเครื่องมือหรือวิธีการ ในการเพิ่มมูลค่าของกิจการ การจัดการความรู้ต้องพิจารณาองค์ประกอบของความรู้ คือ ความรู้เปิดเผย(Explicit Knowledge) และความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน(Tacit Knowledge) โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา การจัดการความรู้มีใช้งานพิเศษนอกที่เห็นื่องานประจำ

จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ พื้นฐานที่สำคัญคือการเป็นบุคคลเรียนรู้ (Learning Person) และองค์กรเรียนรู้ (Learning Organization)

2.6.2 เป้าหมายการจัดการความรู้เพื่อพัฒนา

งาน พัฒนางาน

คน พัฒนาคน

ชุมชน/องค์กร เป็นองค์การการเรียนรู้

2.6.3 ประเภทของความรู้

ข้อมูล (Data) และข่าวสาร (Information) เป็นองค์ประกอบสำคัญของความรู้แต่ไม่ใช่ความรู้โดยตรง การสังสมข้อมูลข่าวสารจะถูกประมวลเป็นองค์ความรู้ ความรู้เป็นสิ่งที่ได้รับจากประสบการณ์อาจเป็นประสบการณ์ของเราโดยตรง หรือได้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น ความรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

(1) ความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน (Tacit knowledge) เป็นความรู้เฉพาะตัวของบุคคลที่ได้จากประสบการณ์ของบุคคลที่กลั่นกรองและเก็บเกี่ยวเป็นความรู้ของตน วิธีการได้มาของความรู้จากประสบการณ์ เช่น

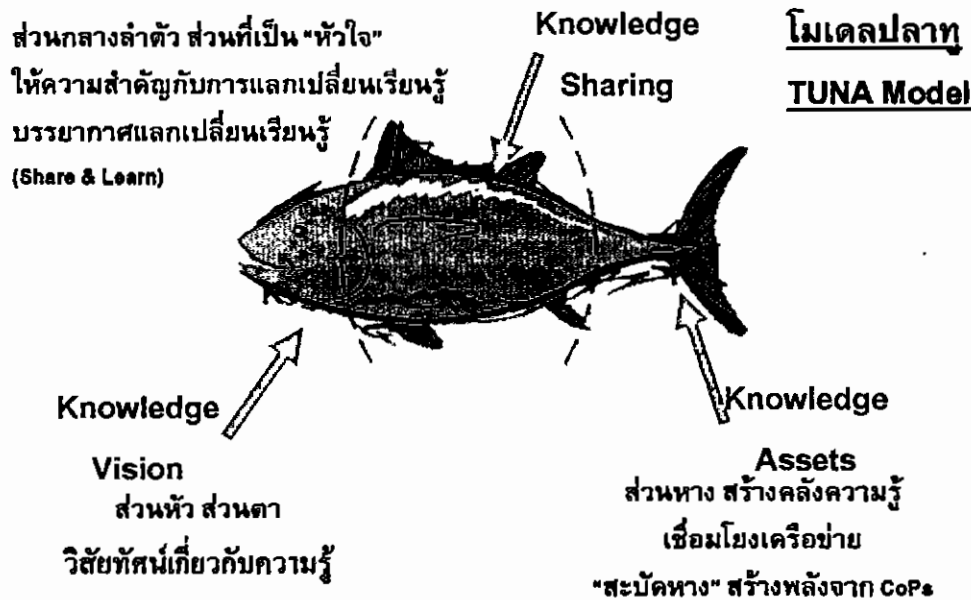
- การเรียนรู้โดยการพัฒนา (Learning by development)
- การเรียนรู้โดยการทบทวนอดีต (Learning form post-project review)
- การเรียนรู้จากการเทียบเคียง (Learning by Benchmarking)

(2) ความรู้ที่ชัดเจนหรือความรู้ที่เป็นทางการ (Explicit knowledge) เป็นความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้สามารถสื่อสาร เผยแพร่ได้สะดวก

2.6.4 เทคนิคการจัดการความรู้

โนนากะ และทาคุชิ (Nonaka & Takeuchi, 1995) ได้เสนอกิจกรรมในการดำเนินการจัดการความรู้ดังนี้

1. สร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ หรือองค์กรต้องร่วมสร้างวิสัยทัศน์
2. สร้างทีมจัดการความรู้
3. สร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. จัดการความรู้ควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรม(Innovation)
5. จัดการองค์กรแบบที่มีไข่มุมล่าง (Top down) แต่ใช้แบบ “กลาง ขึ้น-ลง” (Middle Up-down)
6. เปลี่ยนองค์กรเป็นแบบหลายบริบทที่มีทั้งระบบงานปกติ บริบทของโครงการ และบริบทของรากฐานความรู้ที่คอยรวบรวมสังเคราะห์ความรู้ที่เกิดขึ้นในระบบงานปกติ และโครงการ
7. สร้างเครือข่ายกับภายนอก

โดย ดร.ประพนธ์ ผาสุขยิด

2.6.5 บุคคลในการจัดการความรู้

- คุณเอื้อ เป็นผู้บริหารระดับสูงทำหน้าที่จัดการความรู้ขององค์กร
- คุณอำนวย เชื่อมโยงคน สร้างความสัมพันธ์ต่อกัน
- คุณกิจ ผู้ที่รับผิดชอบตามหน้าที่ของตน
- คุณลิขิต ผู้ทำหน้าที่จดบันทึก สกัดองค์ความรู้

2.6.6 หัวใจของการจัดการความรู้

มีผู้รู้ได้กล่าวถึง KM หลายแง่หลายมุมที่อาจรวบรวมมาซึ่งคำตอบว่า หัวใจของ KM อยู่ที่ไหนได้ โดยอาจกล่าวเป็นลำดับขั้นหัวใจของ KM เหมือนกับลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of needs) ของ McGregor ได้ โดยเริ่มจากข้อสมมุติฐานแรกที่เป็นสากลที่ยอมรับทั่วไปว่าความรู้คือพลัง (DOPA KM Team)

(1) Knowledge is Power : ความรู้คือพลัง

(2) Successful knowledge transfer involves neither computers nor documents but rather in interactions between people. (Thomas H Davenport) : ความสำเร็จของการถ่ายทอดความรู้ไม่ใช่อยู่ที่คอมพิวเตอร์หรือเอกสาร แต่อยู่ที่การมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างคนด้วยกัน

(3) The great end of knowledge is not knowledge but action : จุดหมายปลายทางสำคัญของความรู้มิใช่ที่ตัวความรู้ แต่อยู่ที่การนำไปปฏิบัติ

(4) Now the definition of a manager is somebody who makes knowledge productive : นิยามใหม่ของผู้จัดการ คือ ผู้ซึ่งทำให้ความรู้ผลิตคอกอออกผล

2.6.7 การถอดบทเรียน

ในยุคปัจจุบันคงไม่มีใครปฏิเสธว่า การแก้ไขปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ต้องใช้ “ปัญญา” เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพที่สังคมมีความซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่การจะได้มาซึ่ง “ปัญญา” จะรอจากการวิจัยเพียงอย่างเดียวก็อาจไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เร็วและแรงมากในขณะนี้ เราจึงต้องอาศัยการถอดบทเรียนและการจัดการความรู้เข้าช่วย นั่นคือการเรียนรู้จากความรู้ที่เราเคยมีอยู่เดิมหรือเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และนำเอาการเรียนรู้นั้นมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน การถอดบทเรียนและการจัดการความรู้เป็นเสมือนเหรียญที่มี 2 ด้านที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน การถอดบทเรียนและการจัดการความรู้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรม และองค์การ เมื่อนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอในองค์กรใดก็ตาม จะทำให้องค์การนั้นเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้องค์การต้องพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และสามารถขับเคลื่อนงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

โดยทั่วไปองค์กร ชุมชน กลุ่ม แผนก หรือทีมงานมักจะดำเนินงานไปตามบทบาทหน้าที่หรือตามแผนงานที่กำหนดไว้ในลักษณะที่เป็นงานประจำ ขาดแรงกระตุ้นที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จได้มากขึ้น โดยมักจะคิดว่า ทำเท่าที่จะทำได้ หรือทำตามที่อยู่บังคับบัญชาสั่งการ ไม่มีการเรียนรู้โดยการถอดบทเรียนซึ่งเกิดจากสาเหตุหลัก 3 ประการคือ

- (1) ขาดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการถอดบทเรียน
- (2) หวังพึ่งความรู้จากนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในการชี้แนะมากเกินไป
- (3) ขาดการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.6.8 ช่วงเวลาและขอบเขตของการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียนเป็นการเรียนรู้ที่สามารถทำได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม ในการถอดบทเรียนโครงการต่างๆ สามารถแบ่งการถอดบทเรียนออกเป็น 3 ช่วงคือ

- (1) ช่วงก่อนที่มีโครงการ (Learn before doing) คือการถอดบทเรียนว่ามีปัญหาและมีความจำเป็นอย่างไรในการทำโครงการ ซึ่งเป็นการถอดบทเรียนการคิดโครงการ
- (2) ช่วงระหว่างดำเนินโครงการ (Learn during doing) เป็นการถอดบทเรียนการดำเนินงานด้านต่างๆของโครงการทันทีที่การดำเนินการในแต่ละเรื่องเสร็จสิ้นลง (After Action Review - AAR) เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

(3) ช่วงหลังสิ้นสุดโครงการ (Learning after doing) เป็นการถอดบทเรียนเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว เพื่อเรียนรู้สิ่งที่ทำในอดีต จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค เพื่อตัดสินใจว่าจะทำโครงการต่อไปหรือจะยุติโครงการ

2.6.9 วิธีการถอดบทเรียน

วิธีการถอดบทเรียนอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่ การเรียนรู้จากเพื่อน การเรียนรู้หลังปฏิบัติการ การเรียนรู้หลังการดำเนินงาน การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดีหรือวิธีปฏิบัติที่ดี โดยแต่ละวิธีก็มีขั้นตอนดังนี้

(1) การเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Asslst – PA) เป็นการเรียนรู้ก่อนทำกิจกรรมหรือ Learning Before Doing โดยคำว่า “เพื่อน” ในที่นี้หมายถึง ทีมผู้ช่วยกับทีมปรึกษา ภายนอก มาเป็นเพื่อนร่วมอุดมการณ์ (<http://kmi.or.th/Document/Experience>)

(2) การเรียนรู้หลังปฏิบัติการ (After Action Review) หรือ AAR เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรมในโครงการ

พัฒนาการของ AAR เกิดขึ้นในกองทัพสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้ในการถอดบทเรียนจากสถานการณ์รบจำลอง เมื่อทบทวนความสำเร็จหรือล้มเหลวภายหลังจากกลุ่มปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย เพื่อหาทางที่จะทำให้ดีต่อไปข้างหน้า ปัจจุบัน AAR ถูกนำไปใช้ในองค์กรหรือโครงการพัฒนาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีถอดบทเรียนที่ได้รับการกล่าวขวัญมากที่สุดในปัจจุบันนี้ (รายละเอียดของ AAR ศึกษาจากเอกสารการถอดบทเรียน : การประยุกต์ AAR ในการติดตามประเมินผลภายในโครงการวิจัยและพัฒนาชีวิตสาธารณะ-ท้องถิ่นน่าอยู่ โดย สุภวัณณ์ พลายน้อย)

หัวใจของกระบวนการ AAR คือการเปิดใจและความมุ่งมั่นร่วมที่จะเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าว่าการวิจารณ์ เพราะมิใช่การประเมินผลการปฏิบัติงาน

(3) การเรียนรู้หลังการดำเนินงาน : Retrospect

หลักการ

1. RETROSPECT มีรายละเอียดลึกซึ้งกว่า AAR

2. นัยยะ คือ ได้บทเรียนที่นำไปใช้ในโครงการต่อไป มิใช่เพื่อให้ทีมบรรลุเป้าหมายของงานเดิม

(4) การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดีหรือวิธีปฏิบัติที่ดี (Good / Better / Best practice)

การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดี มีการใช้คำว่า “ดี - Good , ดีกว่า - Better, ดีที่สุด - Best” โดยผู้ที่ไม่ชอบคำว่า “ดีที่สุด Best” ได้โต้เถียงว่าไม่มีอะไรดีที่สุด หรือ ดีที่สุดสำหรับใคร หรือ

ภายใต้สถานการณ์ใดเป็นต้น อันที่จริงแล้ว สารสำคัญของเรื่องนี้ไม่ได้อยู่ที่วาทะของคำที่ใช้เรียก แต่อยู่ที่เนื้อหาสาระ ในที่นี้จึงขอใช้คำว่า บทเรียนที่ดี หรือ การปฏิบัติที่ดี (Best practice)

Best practice เป็นแนวคิดที่ก่อตัวจากทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Learning by doing) Best Practice ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการจัดการทางธุรกิจในการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จ ที่นอกเหนือจากการประเมินสรุปผลรวม (Summative Evaluation) ในอดีต การประเมินสรุปผลรวมของความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นอาจไม่เพียงพอในการบ่งบอกทิศทางในอนาคต

2.6.10 เรื่องเล่าเร้าพลัง (STORY TELLING)

เป้าหมายสำคัญที่สุดของการเล่าเรื่อง คือให้ผู้มีความรู้จากการปฏิบัติ ปลดปล่อยความรู้ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของหัวใจ (ความเชื่อ), ในส่วนลึกของสมอง (ความคิด), และในส่วนลึกของร่างกาย (การปฏิบัติ) ออกมาเป็นคำพูด และหน้าตาท่าทาง (non-verbal communication) การปล่อย ความรู้จากการปฏิบัติ นี้ ผู้ปล่อยจะอยู่ในสภาพที่มีทั้งจิตใต้สำนึก และจิตสำนึก (subconscious & conscious) ย้ำว่าเรามีเป้าหมายให้เกิดการสื่อสารทั้งโดยใช้จิตสำนึก และจิตใต้สำนึก ดังนั้นถ้าฝึกปฏิบัติจนมีความชำนาญ การเล่าเรื่องจะปลดปล่อยความรู้ออกมาอย่างทรงพลังอย่างไม่น่าเชื่อ

ลักษณะของเรื่องเล่าเร้าพลัง

- เรื่องเล่าต้องไม่มีรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้อง
- เรื่องเล่าต้องจบอย่างมีความสุข
- ผู้เล่าพึงทำให้ตัวเองอยู่ในโลกของผู้ฟัง ทั้งในเรื่องภาษา พฤติกรรม ความวิตกและความฝัน
- ผู้เล่าต้องทำให้เรื่องฟังดูหม่อมอยู่เสมอ โดยสร้างความมีชีวิตชีวาขณะเล่า
- ผู้เล่าพึงเสริมสร้างทักษะการเล่าเรื่องโดยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เรื่องที่เล่าฟังดูเป็นธรรมชาติ ราวกับเพื่อนกำลังเล่าเรื่องที่ที่น่าสนใจที่เพิ่งนึกขึ้นได้ใหม่ๆ ให้เพื่อนฟัง
- ผู้เล่าเรื่องพึงเข้าใจว่า ต้องมีความสมดุลระหว่างผู้เล่าและผู้ฟัง ดังนั้น แม้ว่าผู้เล่าจะมีประสบการณ์มากกว่าผู้ฟังในตอนแรก แต่ผู้เล่าต้องเชื่อมั่นว่า ผู้ฟังจะสามารถไปถึงบทสรุปเดียวกับผู้เล่าเมื่อได้รับการบอกเล่าประสบการณ์เดียวกันแล้ว จุดประสงค์ของผู้เล่าคือ การทำให้ผู้ฟังอยู่ในตำแหน่งที่เท่ากับผู้เล่า ผู้เล่าเล่าเรื่องเพื่อทำให้ผู้ฟังค้นพบแนวคิดได้ด้วยตนเอง
- ในการเรียกความสนใจของผู้ฟังก่อนที่จะเริ่มเล่าเรื่อง ผู้เล่าสามารถตีกรอบของเรื่องได้ โดยการพูดถึงปัญหาของผู้ฟัง หรือโดยการเปิดเผยความอ่อนแอของตนเอง
- ใช้การประชุม “แบบเปิด (open space)” เพื่อกระตุ้นให้เกิดมุมมองที่แตกต่างกันออกไป
- เล่าให้เห็นรายละเอียดของสภาพแวดล้อม

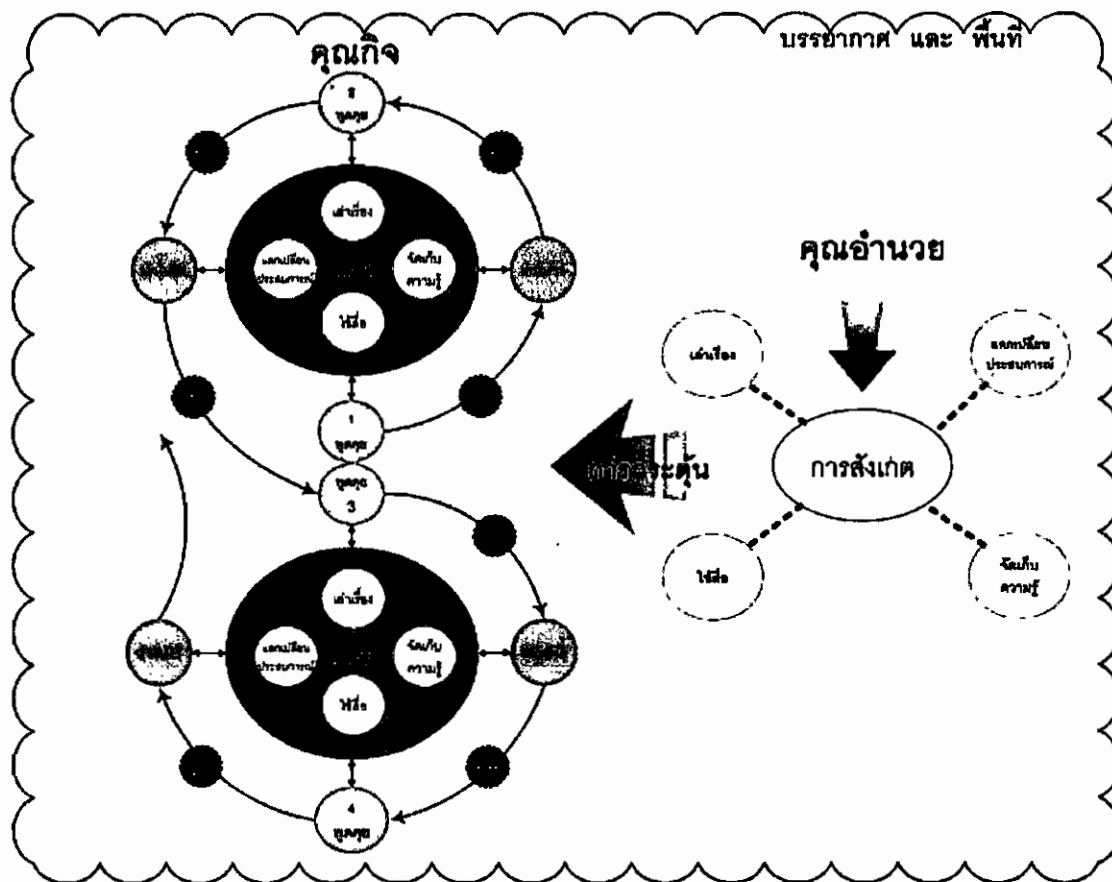
วิธีการและขั้นตอนของการเล่าเรื่องในการถอดบทเรียนมีดังต่อไปนี้

1. กำหนด “หัวข้อ” ให้ชัด ซึ่งหมายถึงเป้าหมายของการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังตัวอย่างการประชุมในสถานศึกษาของชาว จ. พิจิตร “หัวข้อ” คือ การทำนาแบบธรรมชาติ ไม่ใช่สารเคมี
2. กำหนดให้กลุ่มเป็นกลุ่มเล็ก ไม่เกิน 10 คน เพื่อให้มีความรู้สึกใกล้ชิด เป็นกันเอง ไม่เป็นทางการ สร้างความรู้สึกเป็นอิสระได้ง่าย ความรู้สึกแบบนี้เอื้อต่อการเล่าเรื่องอย่างมีพลัง ทำให้ความรู้ฝังลึก และซ่อนอยู่มืดซึ้งจนตัวเองก็ไม่รู้ว่าตนรู้ ถูกปลดปล่อยออกมาได้ง่ายขึ้น
3. สมาชิกกลุ่มเป็น “ตัวจริง” ซึ่งหมายความว่า เป็นผู้ปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุ “หัวข้อ” ที่ตกลงกัน ด้วยตนเอง
4. ถ้าเป็นไปได้ จัดแบ่งกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มประกอบด้วยคนที่มีความแตกต่างกัน เช่น คิดต่างกัน ทำงานต่างหน่วยงาน อยู่คนละอำเภอ เรียนหนังสือคนละสาขา เป็นต้น เนื่องจากในการประชุมกลุ่มนี้เราต้องการใช้พลังของความแตกต่างหลากหลาย
5. มีการเลือกหรือแต่งตั้ง ประธานกลุ่ม ทำหน้าที่ดำเนินการประชุม และสรุปประเด็นเป็นระยะๆ และเลือกเลขานุการกลุ่ม ทำหน้าที่จดประเด็น และบันทึก ขุมความรู้ (Knowledge Assets) เพื่อการบรรลุหัวข้อ
6. สมาชิกกลุ่มเล่าเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จของตน ตาม “หัวข้อ”
7. สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ช่วยกัน “สกัด” หรือ “ถอด” ความรู้เพื่อการบรรลุหัวข้อมา และให้เลขานุการกลุ่มเขียนขึ้นกระดาน flip chart ให้ได้เห็นทั่วกัน และแก้ไขตกแต่งได้ง่าย
8. มี “ผู้อำนวย” (Facilitator) ทำหน้าที่ช่วยเหลือให้การประชุมราบรื่น สร้างบรรยากาศของความชื่นชม ความคิดเชิงบวก การซักถามด้วยความชื่นชม (Appreciative Inquiry) ให้สมาชิกกลุ่มได้หมุนเวียนกันเล่าเรื่องถนัดหน้ากัน ไม่มีคนใดคนหนึ่งผูกขาดการพูด คอยช่วยตั้งคำถาม “ทำไมจึงทำเช่นนั้น” “คิดอย่างไร จึงทำเช่นนั้น” เพื่อช่วยให้ “ความรู้เพื่อการปฏิบัติ” ถูกปลดปล่อยออกมา และคอยกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มช่วยกัน “สกัด” หรือ “ถอด” ความรู้เพื่อการบรรลุหัวข้อ ออกมา และมีผู้บันทึกไว้
9. การเล่าเรื่อง ให้เล่าเพียงประเด็นเดียวต่อหนึ่งเรื่อง และเล่าสั้นๆ เล่าตามความเป็นจริง ไม่ตีไข่ใส่ไข่ เล่าให้เห็นตัวคน หรือตัวละคร เห็นพฤติกรรมหรือการกระทำ เห็นความคิดหรือความเชื่อที่อยู่เบื้องหลัง เล่าให้เห็นชีวิตและความสัมพันธ์ที่อยู่ในเรื่อง เล่าให้มีชีวิตชีวา เห็นภาพพจน์ เห็นสภาพแวดล้อมหรือบริบทของเรื่อง
10. ในการเล่าเรื่องต้องเล่าแบบให้ข้อมูลดิบ ที่ไม่ผ่านการตีความของผู้เล่า คือเล่าเหตุการณ์ ไม่ใช่เล่าความเข้าใจของผู้เล่าที่ได้จากเหตุการณ์ ไม่ใช่เล่าการตีความของผู้เล่า ถือว่าเรื่องเล่าเป็นข้อมูลดิบ สำหรับให้สมาชิกกลุ่มผลิตกันตีความ เพื่อได้ “ความรู้เพื่อการบรรลุหัวข้อ” ออกมา

2.7 วิทยาการกระบวนการ (Facilitator) หรือคุณอำนวย

2.7.1 ความหมายของวิทยาการกระบวนการ

หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการประชุม หรือดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ บุคคลผู้นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ แต่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดกระบวนการ ควบคุมกระบวนการประชุมตั้งแต่ต้นจนเสร็จ ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่ในการเป็นผู้สนับสนุนหรือเป็นที่เลี้ยง และการกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมหรือร่วมฝึกอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างจริงจัง

2.7.2 บทบาทของผู้เสริมพลังความรู้

1. เดิมพลังของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Catalyst)
2. ประสานเชื่อมโยง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Coordinator)
3. นักขายภาพอนาคต (Merchant of foresight)

(1) เดิมพลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- จุดประกาย โดยอาศัยกลไกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งคำถาม การนำเสนอ สะกิด เคา ให้กัน ให้สนุกสนาน
- สร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำหนดทิศทางของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ทั้งนี้การเข้าไปเติมพลังความรู้ ต้องส่งเสริมให้เกิดความเป็นตัวของตัวเอง หรือให้เกิด ความเป็นอิสระในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแต่ละหน่วยในชุมชน (คน ชุมชนย่อย)

เหตุที่ต้องมีการเติมพลังการเรียนรู้ลงมาในวงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ก็เพราะโดยทั่วไป แล้วในองค์กรจะมีสิ่งที่เรียกว่า "แรงเฉื่อย" หรือ "แรงต้าน" เป็นปกติธรรมดา อยู่เสมอ ดังนั้นจึงต้อง มีการเสริมแรงผลัก เสริมแรงดัน กระตุ้น ให้เกิดการเคลื่อนที่ของเครือข่ายวัตถุทั้งหลาย หรือหยอด น้ำมัน ลดแรงต้าน หรือเปลี่ยนจากสภาวะ inactive stage ให้อยู่ในภาวะ active stage

(2) ประสาน เชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. เชื่อมโยงชุมชนย่อยต่างๆ เข้าด้วยกัน

เช่น เชื่อมโยงกลุ่มเรียนรู้นักปฏิบัติ (Community of Practice) ต่างๆ เข้าด้วยกัน ร้อยรัด เกาะเกี่ยว เหนี่ยวยึด เข้าด้วยกัน เชื่อมโยงแต่ละหน่วย หรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกันเข้าเป็นชุมชน ให้เป็น รูปธรรมมากขึ้น ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบปะ กันอย่างสม่ำเสมอของชุมชน หรือหน่วยย่อย หน่วยเล็ก ต่างๆ

2. เชื่อมโยงจินตนาการ (Imagined Community)

เชื่อมโยงกลุ่มคน หน่วยงานที่มีจุดร่วมกัน จุดสนใจเดียวกัน มีจินตนาการร่วมกัน มีความคิด มีความเชื่อ มีเป้าหมายร่วมกัน แต่ไม่เคยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมาเลย ให้ผนึกรวมกันก่อ เกิดเป็นชุมชนขึ้น

3. แผนที่เชื่อมโยง (Map)

ในพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีกลุ่มใดบ้าง มีชุมชนใดบ้าง มีการเคลื่อนไหว มีกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง หรือหยุดนิ่ง อย่างไร

แผนที่ดังกล่าวนี้จะเป็นสิ่งที่แสดงหรือนำเสนอว่าองค์กรได้ดำเนินเดิน ไปตามวิสัยทัศน์การ จัดการความรู้ หรือไม่ ครอบคลุมประเด็นไหนบ้าง (KPI) อยู่ตรงไหนของทางเดิน

(3) สร้างภาพอนาคต

ทำอย่างไรให้ชุมชน หน่วยของชุมชน หรือสมาชิกในวงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้เห็นภาพรวมขององค์กร เห็นอนาคตขององค์กร เห็นปัจจุบันขององค์กร เมื่อเทียบกับภาพในอนาคตขององค์กรแล้ว ณ ปัจจุบันขณะ เราอยู่ตรงส่วนไหนของภาพอนาคต ทิศทางในอนาคตเป็นอย่างไร

2.7.3 คุณสมบัติของวิทยากรกระบวนการ

- มีทักษะในการสื่อสารที่ดี รู้จักวิธีการทำให้ทุกคนมีปฏิริยาโต้ตอบกันด้วยสัมพันธภาพที่ดี สร้างความเชื่อถือไว้วางใจ
- รู้จักการใช้คำถามที่เหมาะสมและกระตุ้นให้คิด รู้จักใช้คำพูดที่กระชับ ตรงประเด็น ชัดเจน ฟังและจับประเด็น เชื่อมโยงความคิด และสรุปได้ดี
- มีความยืดหยุ่นทางความคิด คิดในแง่ดี รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีจินตนาการคิดสร้างสรรค์ ไม่ครอบงำความคิดผู้อื่น
- มีบุคลิกภาพเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน ไวต่อความรู้สึกของสมาชิกที่เปลี่ยนไป รู้จักการคลี่คลายสถานการณ์และผ่อนคลายบรรยากาศเคร่งเครียด
- วางตัวเป็นกลาง ไม่ตัดสินความคิดเห็นใครว่าถูกหรือผิด ไม่ตัดสินคุณค่า ค่านิยมเชิงจริยธรรม
- เชื่อมมั่นในศักยภาพของผู้ด้อยโอกาส เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน
- มีความสามารถในการพูดจูงใจคน ไน้มน้าวให้คนตั้งใจฟังและเรียนรู้ร่วมกัน มีความสามารถในการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกำหนดเวลาและกระบวนการได้ตามความจำเป็น และสถานการณ์ ซึ่งจะทำให้กระบวนการราบรื่น เกิดการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

2.8 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (คู่มือ..ศูนย์การเรียนรู้ฉบับประชาชน กรมพัฒนาชุมชน กุมภาพันธ์ 2551)

2.8.1 ความหมายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นแหล่งสร้างเสริมโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้

ของชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์กลางของประชาชน ที่ดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชนที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งแก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

ศูนย์การเรียนรู้ ไม่ใช่ศูนย์ฝึกอบรมประจำหมู่บ้านที่รองรับการนัดหมายจากวิทยากรข้างนอก แต่เป็นสถานที่ที่จะสร้างความผูกพันระหว่างคนในชุมชนกับเรื่องราวของตนเองเป็นสำคัญ

2.8.2 ทำไมต้อง...ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

- คนต้องใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง แต่ไม่รู้จะหาความรู้ได้จากที่ไหน
- ความรู้มีมากมายในชุมชน แต่ถูกมาสอนกันไม่ได้
- ข้อมูลในชุมชนมีมากมาย แต่เวลาจะใช้ต้องค้นหานาน
- ข่าวสารทั้งข้างนอกและข้างใน มีมหาศาล แต่หายไปเมื่อปิดหอกกระจายข่าว
- ชีวิตของชุมชน ดำเนินมาตั้งนาน แต่ในชุมชนรู้แค่ 2 ช่วงอายุคน
- อยากรู้เรื่องอาชีพ ต้องไปศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตร
อยากรู้เรื่องสุขภาพต้องไปบ้าน อสม หรือ อนามัย
อยากรู้เรื่องโอท็อป ต้องไปสำนักงานพัฒนาชุมชน
อยากเข้าอินเทอร์เน็ต อบต
เรื่องของชุมชนแท้ๆ ทำไมต้องไปหลายที่นัก
- คนนอกมาดูงานบ้านเราต้องเดินชะรอบหมู่บ้านกว่าจะได้ความรู้ครบ เสียเวลาต้อนรับเยอะ ไม่สร้างความประทับใจ รายได้ไม่เกิด

2.8.3 ภารกิจของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

- จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของประชาชนในชุมชน
- เป็นศูนย์รวมของข้อมูล เช่น ข้อมูล จปฐ กชช 2ค แหล่งน้ำ กลุ่มอาชีพ ฯลฯ รวมทั้งข่าวสารสาระ ความรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เท่าทันสถานการณ์โลก

- รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายชุมชน และการจัดการให้เป็นหมวดหมู่ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ประชาชนสามารถเข้าไปสืบค้นและเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
- เป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ ที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน
- เป็นศูนย์ประสานและบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน ภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำกลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาภาครัฐ
- เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน
- เป็นสถานที่ที่มีโครงสร้างเป็นอาคาร หรือสถานที่ใดๆ ก็ได้ ที่มีองค์ความรู้ สามารถให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่ต้องการความรู้สามารถเข้าถึง

2.8.4 ชุมชนต้องเรียนรู้

- ความรู้เกิดใหม่ เกิดเร็ว เปลี่ยนแปลงมาก ปัจจุบัน ความรู้ ข่าวดาร หลังไหลเข้ามาอย่างท่วมท้นผ่านวิทยุ โทรทัศน์ หอกระจายข่าว หนังสือพิมพ์ ล้วนแล้วแต่กระทบการดำเนินชีวิตของผู้คนแม้แต่ในชุมชนทั้งสิ้น
- หากเรายังยึดมั่นกับวิธีการเรียนรู้แบบเดิม คือ ต้องให้ครู เจ้าหน้าที่ภาครัฐ มาสั่ง บอก หรือ สอน ย่อมช้าเกินไปและไม่เกิดประโยชน์กับเรา
- ถ้าคอยให้คนอื่นมาสอน ความรู้อาจไม่ตรงใจ เพราะธรรมชาติของคนแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันไป ทั้งวิถีชีวิต ความคิด ความชอบ และความถนัด ถ้าอยากรู้ ก็ต้องเรียนรู้ อยากให้คนในชุมชน รู้ก็ต้องส่งเสริมการเรียนรู้
- การเรียนรู้ ไม่ได้หยุดแค่ในรั้วโรงเรียนเท่านั้น เรายังต้องเรียนรู้สิ่งใหม่รอบตัวอยู่เสมอ เช่น การเรียนรู้เรื่องสัมมาอาชีพ เรียนรู้การใช้ชีวิต ผ่านการพูดคุย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอบรม ดูงาน การแสดงและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นๆ
- การเรียนรู้ มีหลากหลายรูปแบบ แต่การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือ การถึงข้อสรุป ได้ด้วยตนเอง สามารถประมวลความรู้ ทักษะต่างๆ ทำให้เป็นความเข้าใจของตนเอง สามารถตอบคำถามต่างๆ ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นวงจรการเรียนรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์
- การเรียนรู้ เป็นไปเพื่อให้คน “คิดเป็น” คือ คิดเป็นและปฏิบัติอย่างเป็นระบบ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำมาหากินและประกอบกิจการต่าง ๆ
- ชุมชนที่ไม่เรียนรู้ จึงไม่มีความรู้ จะตามโลกไม่ทัน และมักจะถูกครอบงำทางความคิด ทำให้ถูกเอาเปรียบ และเสียโอกาสทางสังคม

2.8.5 กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่เรียกว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีหลายลักษณะ เช่น

- การเรียนการสอนเสริมหรือนอกเหนือจากที่จัดโดยโรงเรียนเพื่อเด็กนักเรียน
- การค้นหา และบันทึก เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชนชาวหมู่บ้าน
- การค้นหา และบันทึก เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ประจำถิ่นของหมู่บ้าน
- การฝึกอบรมหรือรับฟังบรรยายจากปราชญ์ชาวบ้าน
- การจัดเวทีประชาคมเพื่อการเรียนรู้และการตัดสินใจร่วมกัน
- การเข้าเรียนทางอินเตอร์เน็ต
- การสาธิตและการชมการสาธิต
- การจัดและชมนิทรรศการ
- การจัดและเข้าร่วมสัมมนา อภิปราย
- ฯลฯ

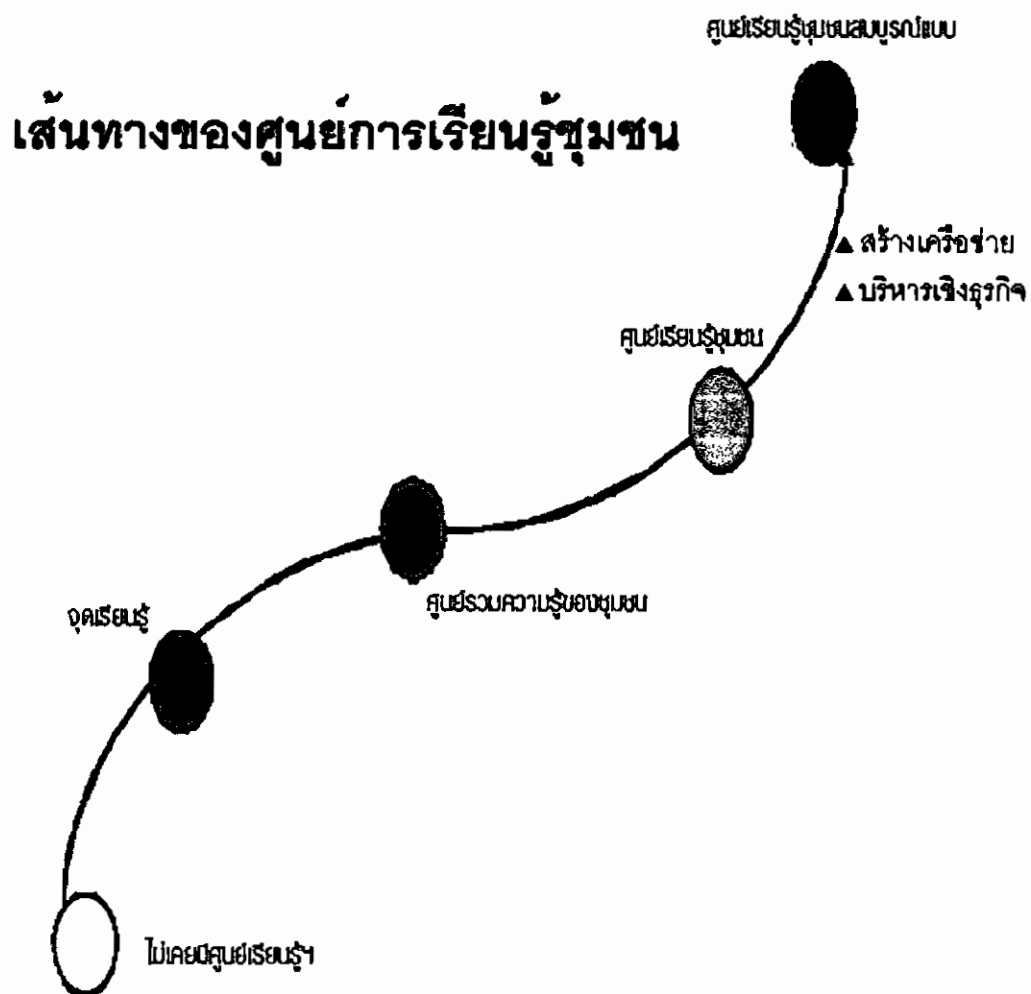
2.8.6 โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ประกอบด้วย

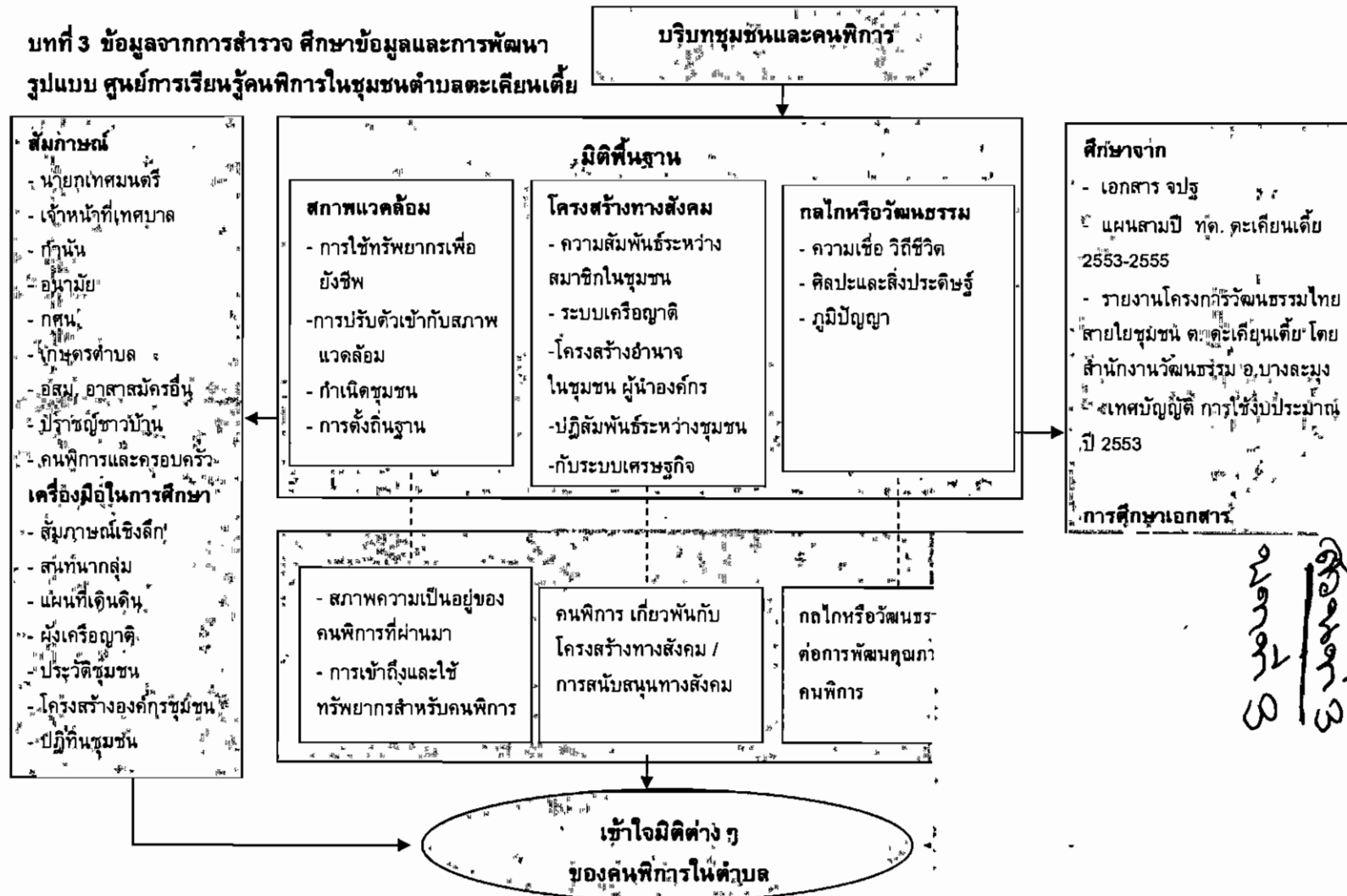
- คณะกรรมการ ที่ประกอบด้วย ผู้แทนจากผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายองค์กรชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน อาสาสมัคร ฯลฯ โดยมาจากการคัดเลือกของชาวบ้านเอง และชาวบ้านให้การยอมรับ
- ที่ปรึกษา เป็นภาคีพัฒนาภาครัฐ เช่น พัฒนาชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน เกษตร สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ระเบียบข้อบังคับ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์ฯ
- สถานที่ เล็ก ใหญ่ ไม่สำคัญ อาจจะอยู่ในห้องของอาคาร อบต. บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านผู้นำ บ้านปราชญ์ชาวบ้าน ศาลาวัด ใต้ต้นไม้ ศาลากลางบ้าน ซึ่งเป็นสถานที่พบปะ พุดคุย กันอย่างมีความสุข ประชุม ทำงานกันได้ตลอดเวลา ให้เป็นสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ของการ

รวมตัวกัน เพื่อการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องหางบประมาณมาก่อสร้างศูนย์ใหม่ แต่ถ้ามีอาคารเป็นการเฉพาะก็ยิ่งดี

- การบริหารจัดการศูนย์ฯ คณะกรรมการ ที่ได้นับคัดเลือก มีการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์ฯ สามารถจัดการได้เป็นอย่างดีรูปธรรม
- งบประมาณ เพื่อพัฒนาคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

บทที่ 3 ข้อมูลจากการสำรวจ ศึกษาข้อมูลและการพัฒนา
รูปแบบ ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

คณะวิจัยสรุปภาพรวมการทำงานและเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ใน “การศึกษาต้องการและสำรวจข้อมูลคนพิการ จำนวน 63 คน รวมถึงคนในชุมชน จำนวน 20 คน” ตามกรอบในแผนภาพที่ 2 บริบทชุมชนและคนพิการ โดยกรอบการพิจารณาเป็น 3 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม โครงสร้างทางสังคม และกลไกหรือวัฒนธรรม ใน 2 มิติ คือ มิติพื้นฐานและมิติด้านคนพิการ ดังนี้

1. มิติพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมาของตำบลตะเคียนเตี้ย พื้นที่นี้ เดิมไม่ค่อยมีบ้านเรือนมากเท่าใดนัก ผู้ใหญ่บ้านคนแรก ชื่อ “อวบ” บ้านของผ้าใหญ่อวบมีคันตะเคียนอยู่ใกล้บ้าน แม้คันไม้จะอายุมากขึ้น แต่ก็ยังเตี้ยอยู่ จึงกลายเป็นชื่อเรียก “ตำบลตะเคียนเตี้ย” ในเวลาต่อมา ซึ่งการก่อตั้งตำบลนี้น่าจะมีมากกว่า 100 ปี และเมื่อผู้ใหญ่อวบเกษียณอายุ ต่อมาลูกชายของผู้ใหญ่อวบ ชื่อ “ยม” ก็ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านสืบต่อมา และปลูกบ้านใกล้คันตะเคียนเตี้ยเช่นกัน จนมาถึงลูกของผู้ใหญ่ยม คือ ผู้ใหญ่จ่านง และลูกของผู้ใหญ่จ่านงคือ ต่อมาคือ ผู้ใหญ่ “มานพ ประกอบธรรม” ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ซึ่งต่อมาท่านเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนเตี้ยและต่อมาเมื่อเลื่อนเป็นเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ท่านก็ได้เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยตามลำดับ ปัจจุบันอยู่ในตำแหน่ง มาแล้ว 2 สมัย 8 ปี ท่านนายกเทศมนตรีให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ตระกูล “ประกอบธรรม” เป็นตระกูลเก่าแก่ของตำบลตะเคียนเตี้ย มีสมาชิกมากที่สุด นอกจากนี้ยัง นามสกุล แจ่มกระจ่าง คุ้มพลาย อยู่สบาย พลอยแหวน ทองมาก

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สะท้อนให้เห็นได้จากข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน ซึ่งเดิมคนที่นี้ ประกอบอาชีพทำนาทำไร่ ที่ดินมีราคาไม่แพง ก่อนปี พ.ศ. 2531 สมัยท่านชาติชาย ชูพะวัณ เป็นนายกเทศมนตรี ชาวบ้านนิยมไปทำงานต่างประเทศ เพราะอยู่ที่บ้านไม่ค่อยรายได้เท่าใดนัก พอฤดูฝนก็ทำนา ฤดูร้อนก็ทำไร่มัน แต่รายได้ก็ไม่พอกับรายจ่าย มักจะคิดหนี้ร้านค้า มักจะไปกู้ยืมเจ้าหนี้ยาก่อน พอเพาะปลูกได้ก็ค่อยชำระคืน ปีไหนที่มันสำปะหลังไม่เน่า พอชุดไปขายก็จะได้เงินมาชำระหนี้ที่กู้ยืมมาได้บ้าง เงินที่เหลือจากการชำระหนี้ ก็เก็บเป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้าน แต่เหลือไม่มากพอจะต่อเติมหรือปลูกบ้านแต่อย่างใด พอกินพอใช้บ้างไม่เป็นหนี้ บางปี พอปลูกมันสำปะหลังได้ 3 เดือน ฝนก็ตกลงมา น้ำท่วมไร่มันสำปะหลังเน่าเสียหาย ขาดมาขายได้แต่หัวเล็กๆ ขาดทุนไม่มีเงินจะไปใช้หนี้เขาก็มี เมื่อเป็นอย่างนี้ชาวบ้านจึงนิยมการไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งก็มีไปได้ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง บางคนไปทำงานต่างประเทศก็อยู่ทำงานจนถึงปัจจุบัน แต่กว่าจะไปได้ต้องขายที่ดินคิดหนี้สิน บางรายร่ำรวยกลับมา บางรายหมดเนื้อหมดตัวก็มีเช่นกัน เมื่อถึงสมัยท่านนายกเทศมนตรีชาติชาย ชูพะวัณ ราวปี พ.ศ. 2531 มีการปรับราคาที่ดินให้สูงขึ้น เช่น จากเดิมที่เลขขายที่ดินแปลงละ 6,000 บาท ก็ขายได้ 60,000 บาท ราคาที่ดินขึ้นไปมาก บางคนก็แบ่งที่ดินขายและเอาเงินมาปลูกบ้านใหม่กันเต็มไปหมด มีแต่บ้านหลังใหญ่โคสวยงาม

ต่อมาก็มีเริ่มมีหมู่บ้านจัดสรรเริ่มเข้ามาในเขตที่ท่านทักษิณ ชินวัตร มาเป็นนายกรัฐมนตรี แต่คนในพื้นที่ก็ขายที่ดินกันเกือบหมดแล้วและเงินที่ได้จากการขายที่ดินก็ใช้เกือบหมดแล้วเช่นกัน เหลือแต่บริเวณบ้าน ค่าใช้จ่ายภายในบ้านก็ต้องกู้ยืมมาเช่นกัน

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มคนไม่พิการ พบว่า ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เมื่อก่อนนี้ ญาติอาขายมีอาชีพทำไร่นา และมีการลงแขก แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว มีบ้านจัดสรรขึ้นมาแทนที่ พอบ้านจัดสรรเข้ามาเยอะ ความร่วมมือจะไม่ค่อยมี ถ้ามีก็มีน้อยมาก แต่เน้นความเจริญทางด้านวัตถุเป็นส่วนใหญ่

จากข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของเทศบาลตะเคียนเตี้ย (แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2553-2555 เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย) พบว่าจุดอ่อนของเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย คือ มีงบประมาณในการบริหารมีค่อนข้างจำกัด แต่มีขนาดพื้นที่ค่อนข้างกว้างและจำนวนประชากรบางหมู่บ้านมีมาก ทำให้การการพัฒนาทำได้ไม่ทั่วถึง ส่งผลให้การให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำ ประปา โทรศัพท์ ฯลฯ ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่ครอบคลุมพื้นที่ ส่วนจุดแข็ง ได้แก่ การเมืองท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมีเอกภาพในการบริหาร มีการประสานงานกับอำเภอและจังหวัดได้เป็นอย่างดี มีพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้เมืองพัทยา นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง บ่อวิน อีสเทิร์นซีบอร์ดและการคมนาคมค่อนข้างสะดวก

เมื่อพิจารณาอุปสรรค พบว่า ประชาชนขาดความสนใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ กิจกรรมของท้องถิ่นและของภาครัฐ ปัญหาเสียดินและปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น สภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ประชาชนขาดความวางใจว่างใจ ขาดความเอื้ออาทรต่อกันมากขึ้น ตามประชากรที่หลากหลายที่ย้ายถิ่นเข้ามา สุดท้ายเมื่อพูดถึง โอกาส จะพบว่า ตำบลตะเคียนเตี้ยตั้งอยู่ใกล้เมืองพัทยาและนิคมอุตสาหกรรมทำให้เอื้อต่อการลงทุนในพื้นที่ เช่น การพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ โครงการที่อยู่อาศัย คลังสินค้าและการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว แนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมต่อกันถึงตำบลตะเคียนเตี้ย รวมถึงตามพรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการประชาชน โดยมีหน่วยงานราชการส่วนกลางและภูมิภาคส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเรื่องการศึกษาและอาชีพของคนในชุมชน ตารางแสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง* จำแนกตามอาชีพ จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล (จปฐ.2) ปี 2552 สํารวจพบว่า ตำบลตะเคียนเตี้ยมีผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น งานสวน ก่อสร้าง ฯลฯ ซึ่งมีจำนวน 7,246 คน จากประชากรที่สำรวจจริง จำนวน 12,740 คน คิดเป็น 3 ใน 5 ของประชากร รวมถึงจากข้อมูลจากตารางแสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง* ณ วันสำรวจ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า จากประชากร 12,740 คน ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 414 คน จบต่ำกว่า ป. 4 จำนวน 932 คน จบ ป.

4-6 จำนวน 5,734 คน จบ ม. 1-3 จำนวน 2,626 คน แสดงให้เห็นว่า ประชากรส่วนใหญ่จบ การศึกษาระดับประถมศึกษาสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทำนายนกเทศมนตรี มานพ ประกอบธรรม ที่ระบุ ปัญหาเรื่องการศึกษาของเด็กนักเรียนในพื้นที่ มีอัตราการสอบเรียนต่อใน ระดับมัธยมได้น้อย และเมื่อสอบเรียนต่อไม่ได้ก็ไม่อยากเรียนต่อ ซึ่งสะท้อนในเรื่องทักษะในการ ทำงานและประเภทของงาน ซึ่งส่งผลต่ออัตราค่าตอบแทนและรายได้ ทั้งนี้ทางเทศบาลตะเคียนเตี้ย เองก็เห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเรื่องการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชนและการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนในชุมชนอย่างมากด้วยเช่นกัน

ในแง่สภาพสังคมและวัฒนธรรมของตำบลตะเคียนเตี้ย ปัจจุบันเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท เนื่องจาก มีประชากรย้ายเข้ามาอาศัยมากขึ้น ตามจำนวนหมู่บ้านจัดสรรที่มีมากขึ้น กำนันโสพล ทองมาก ให้ข้อมูลว่า จากจำนวนหมู่บ้านจัดสรร กว่า 28 แห่ง ทั้งตำบลตะเคียนเตี้ย น่าจะมี ประชากร 50-60% ของประชากรทั้งหมดจากประชากรที่อาศัยจริง จำนวน 12,740 คน แต่จะเป็น ลักษณะต่างคนต่างอยู่ เข้าไปทำงาน เย็นกลับมาพักผ่อน เนื่องจากมีหน้าที่การงานแตกต่างกัน เช่น แพทย์ฯ แหลมฉบัง ระบุว่า นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร เป็นต้น ประชากรส่วนที่เหลือคือคนใน ชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย กล่าวคือ ลูกหลานปลูกบ้านในบริเวณ รอบบ้าน ปู่ ย่า ตา ยาย และขยายต่อกันไป ซึ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวยังเป็นไปด้วยดีอยู่ มีการ แบ่งปัน ช่วยเหลือ และมีน้ำใจ แต่บางส่วนก็ต้องดิ้นรนมากขึ้น เนื่องจากลูกหลานมากขึ้น เนื้อที่เท่า เดิม หรือแบ่งขายบางส่วนในสมัยทำนายนกัรัฐมนตรีชาติชาย ชุณหะวัณ บางคนก็ทำงานรับจ้างใน ไร่สวน บางคนก็รับจ้างในงานก่อสร้าง บางคนก็ทำงานโรงงาน เด็กรุ่นใหม่ ส่วนมากจะนิยม ทำงานโรงงาน ส่วนชาวบ้านดั้งเดิมที่ยังไม่ได้ขายที่ดิน ส่วนใหญ่จะมีที่ทางและเป็นเจ้าของสวน มะพร้าวหรือมันสำปะหลัง กลุ่มนี้จะมีฐานะดีถึงปานกลาง และจะพอมีเวลามาร่วมกิจกรรม ช่วยเหลือสังคม ชุมชน ซึ่งได้แก่ กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุและ อสม.

มีข้อน่าสนใจประการหนึ่ง คือ จำนวนอาสาสมัครสุขภาพหรือ อสม.ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ราว 160 คน แต่ที่มาร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นประจำ มีอยู่ประมาณ 20 คน จากการสอบถามเกี่ยวกับการมาเป็นอาสาสมัคร ส่วนใหญ่ อยากรู้ อยากเห็น อยากรู้ว่าเขาทำอะไรกัน อยากช่วยเหลือเพื่อน บ้าน หลายคนทำงานเป็น อสม. มาตั้งแต่ก่อนที่จะมีเงินตอบแทน อสม. 600 บาท และในช่วงงาน ปฏิบัติงาน จะทำตอนที่ว่างจากงานประจำ เช่น ช่วงเย็น โดยในแต่ละเดือนทางอนามัยจะมอบหมาย การกิจมาให้ พร้อมมีสมุดเซ็นเล่มเล็ก สำหรับประธาน อสม. แต่ละหมู่เซ็นรับรองว่าดำเนินการแล้ว การกิจต่างๆ เช่น ป้องกันพิษสุนัขบ้า ปลูกยา เป็นต้น ซึ่งก็ไม่เสียเวลางานประจำ แต่ถ้ามียุทธ การกิจต่อเนื่อง อาจต้องมาว่าส่งผลกระทบต่องานหลักมากนักน้อยเพียงใด แต่ก็มีการหมุนเวียนกัน ไปด้วยเช่นกัน

ในเรื่องความเคารพผู้หลักผู้ใหญ่และการยึดถือประเพณีดั้งเดิมยังมีอยู่มาก สังเกตจากเวลา มี กิจกรรมผู้สูงอายุหรืองานเทศกาลต่างๆ จะมีการรดน้ำคำหัวและให้เกียรติผู้ใหญ่ รวมถึงมีการดูแล

เอาใจใส่เป็นอย่างดี อีกทั้งเมื่อสัมภาษณ์คนในชุมชนหลายท่าน ก็มีการให้เกียรติผู้หลักผู้ใหญ่ในชุมชน คำพูดที่นิยมใช้ คือ “คนโต” ซึ่งเมื่อสอบถามความหมาย หมายถึง ผู้ใหญ่ที่นับถือ (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่อนามัยและคุณวันเพ็ญ อสม. พช.ผอ.บพ. หมู่ 1 และครู กศน.) ส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนเดิม

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมีมากหรือน้อย ขึ้นกับงานหรือกิจกรรม เช่น งานประชุมที่เป็นทางการ เช่น การทำประชาคมจะมีคนมาร่วมงานหรือกิจกรรมค่อนข้างน้อย แต่ถ้าเป็นเทศกาลหรือกิจกรรมที่สนุกสนานจะมีผู้เข้าร่วมเยอะ (คุณวรรณมา แจ้งกระจำและข้อมูลจากการสังเกต)

ในส่วนขององค์กรชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ เทศบาล นายกฯ ทีมบริหาร ทีมสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสุขภาพประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสตรี ชมรมผู้สูงอายุ ส่วนมากเป็นคนในชุมชนคนเดิมที่เป็นอาสาสมัครหลายอย่าง หรือพูดง่ายๆ ว่า มีหลายหมวก ซึ่งประธานกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ จะเป็นผู้อาวุโสหรือ “คนโต” ในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ เมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ เช่น เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ หมอ ดินอาสา ท่านจะกลับถ่ายทอดและแบ่งหน้าที่กันในการดำเนินการ ในส่วนของ อสม.ปกติจะมีการประชุม อบรมหรือกิจกรรมต่างๆ เฉลี่ยเดือนละ 4-5 วันสำหรับ อสม.ที่ช่วยงานเป็นประจำ เช่น พี่น้อย พี่เพ็ญ และคนอื่นๆ อีกหลายท่าน แต่หากช่วงใกล้ปิดงบประมาณ เช่น สิงหาคม – กันยายน จะมีงานที่ต้องเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาบ่อยมากขึ้น

ความสัมพันธ์ในกลุ่มคนในองค์กรชุมชนต่างๆ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติกัน การนับถืออาวุโส มีความสนิทสนมและมีความเอื้อเฟื้อ

ในส่วนของผู้นำท้องถิ่น อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกเทศบาล ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ หรือรู้จักกันเคยกันมานาน การเมืองภายในจึงเข้มแข็งดังที่กล่าวในจุดแข็งของเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ซึ่งกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเองก็มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติและความสัมพันธ์กันเคย กับกลุ่มองค์กรชุมชนอื่นๆ เช่น อสม. กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ

วิถีชีวิตของคนในตำบลตะเคียนเตี้ย สำหรับคนที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรร รวมถึงชาวบ้านดั้งเดิมที่ทำงานบริษัทหรือโรงงาน จะมีรถโรงงานมารับตอนเช้า บางส่วนก็ขับรถไปทำงานเองซึ่งจากที่พักไปทำงานไม่ไกลนัก เดินทางราว 30 นาที ส่วนที่รับจ้างทั่วไปงานที่ทำอาจมีคนในชุมชนมาว่าจ้างก่อสร้าง ซุดบ่อ ถางหญ้า เก็บพืชผัก ปกติค่าจ้าง วันละ 150-200 บาท ซึ่งงานไม่ได้มีเป็นประจำ บางครั้งเป็นงานเหมาทั้งแปลงหรือทั้งบ่อ บางคนเก็บผักตามสวนมาขายช่วงหน้าฝน ได้วันละ 200-300 บาท นอกจากนั้นก็รับงานจากโรงงาน เช่น ร้อยสายไฟ มาทำกันเส้นละ 30 สตางค์ รวมถึงการเหลาก้านมะพร้าว ซึ่งมีคนมารับ กิโลกรัมละ 10 บาท ตอนนี้เริ่มมีงานเย็บผ้าปิดปากโดยใช้จักร ขึ้นละ 50 สตางค์ ในส่วนของเจ้าของสวนมะพร้าวมะพร้าว ก็จะขายมะพร้าวได้ลูกละ 6-8 บาท ขายเดือนเว้นเดือน เฉลี่ยรายได้ ราว 6,000-8,000 บาท ต่อเดือน ชื่อนำสังเกตอย่างหนึ่งคือ ร้านค้าขายของชำที่นี่ ค่อนข้างมีเยอะ บางแห่งห่างกันไม่ถึง 50 เมตร

สำหรับการเรียนรู้ของคนในชุมชน ป้าไว้ บัวขัน (อสม. หมู่ 1) ให้ แก่คิดที่น่าสนใจเรื่อง พัฒนาคณพิการในชุมชนเราว่า ว่า “เราควรเริ่มจากครอบครัว ให้เขาได้ไปเห็นก่อน เขาถึงจะเชื่อ ดีกว่าเรามาพูดเฉยๆ เขามองไม่เห็นภาพหรอก เขาก็อยู่ของเขามาย่างนี้ รวมถึงคณพิการและ อาสาสมัครด้วย แต่คนบ้านเราชวนไปไหน เขาก็ไป”

ป้าวรรณ แจ่มกระจ่าง แกนนำชุมชน กล่าวว่า “ชาวบ้านจะเรียนรู้จากการปฏิบัติ เวลาไป ประชุม อบรมมีเอกสารมาให้อ่านทีละเยอะๆ ส่วนใหญ่จะไม่อ่าน ยกเว้นมีประชุมครั้งต่อไป อาจ หยิบมาดูบ้าง ดูเฉพาะแค่หัวข้อที่สำคัญ ๆ เพราะเขาต้องทำงานทำมาหากิน ไม่ค่อยมีเวลาหยิบ ขึ้นมาอ่าน”

นอกจากนี้ คุณคำรณ (ปราชญ์ชาวบ้านการเพาะเห็ดและ อสม.หมู่ 2) ให้ข้อมูลน่าสนใจ ว่า “คนที่นี่ เวลาประชุมจะไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น ยิ่งเรื่องเครียดๆ จะมาร่วมแค่ครั้งเดียว ครั้งต่อไป จะไม่มาเลย แต่หากต้องการให้มีการแสดงความคิดเห็นในการประชุม บรรยายก็ต้องหอนกลาย มี ความสนุกสนาน คอยสังเกตอาการผู้พูด หากผู้พูดเริ่มตะกุกตะกัก พิธิกรหรือวิพากษ์ ต้องรีบเข้าไป ช่วยเสริมหรือเติมคนสิ่งที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่ ไม่เช่นนั้น คราวต่อไปอาจไม่มาร่วมกิจกรรมอีก และการเชิญเข้าร่วมกิจกรรมไม่ควรขยันขยอมากหากจะมา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะมาร่วมเอง”

คุณเมธิณี (อสม. หมู่ 3) ให้ข้อมูลเสริมว่า “เวลาจัดประชุม ควรมีเครื่องขยายเสียงเพราะเป็น การสร้างจุดสนใจ และป้องกันการที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคุยกันเอง”

และเพื่อให้คนยากจนและคนไร้ที่อยู่ในตำบลตะเคียนเตี้ย ได้มีที่อยู่อาศัยโดยไม่มีค่าเช่า ทางนายกเทศมนตรีमानพ ประกอบธรรม ได้มอบที่ดิน 1 ไร่ เพื่อก่อสร้างห้องแถวที่ใช้เป็นที่พัก เรียกว่า “หมู่บ้านธารน้ำใจ” โดยได้รับงบก่อสร้างจากจังหวัดชลบุรี สำหรับผู้ยากไร้ จำนวน 20 ครอบครัว

เรื่องเวลาหรือปฏิทินชุมชน ก็เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณา พี่วันเพ็ญ อสม.และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ให้ข้อมูลว่า ในการนัดหมายควรพิจารณาปฏิทิน หรือเวลาของคนในชุมชนด้วย เช่น บางคน เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะไม่ว่าง ช่วงวันที่ 1-5 ต้นเดือนเพราะต้องทำบัญชีกองทุน บางคน เป็นพ่อค้าตลาดนัด จะไม่ว่างวันตลาดเปิด บางคนเป็นแม่บ้าน ต้องไปรับ-ส่งลูกไปโรงเรียน จะว่าง 09.00 – 15.00 น. หรือ ช่วงเทศกาล เป็นต้น เพราะจะได้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งแต่ละคน อาจว่างไม่ตรงกัน หรือปฏิทินอาจไปชนของกลุ่มอื่นๆ เช่น สตรี/ผู้สูงอายุ มีประชุม เข้าวันที่ 20 ของ ทุกเดือนและ อสม.ประชุมบ่าย การประชุมเฉพาะกลุ่ม เช่น คณพิการควรระบุวันชัดเจนไปเลย ซึ่งที่ ประชุมศูนย์การเรียนรู้กำหนดเป็นทุกวันที 8 ของทุกเดือน เป็นต้น

ในส่วน of ปราชญ์ชาวบ้านและทรัพยากรอื่นๆ ตำบลตะเคียนเตี้ย มีปราชญ์ชาวบ้านใน หลายๆ สาขา ทั้งการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว การแสดงวัฒนธรรม เช่น ป่ามุล กับ การแสดงลำตัด หรือ ป้าเจียนที่มีทักษะการนวดแผนไทยและการทำลูกประคบ

และเพื่อให้คนยากจนและคนไร้ที่อยู่ในตำบลตะเคียนเตี้ย ได้มีที่อยู่อาศัยโดยไม่มีค่าเช่า ทางนายกเทศมนตรีมานพ ประกอบธรรม ได้มอบที่ดิน 1 ไร่ เพื่อก่อสร้างห้องแถวที่ใช้เป็นที่พัก เรียกว่า “หมู่บ้านธารน้ำใจ” โดยได้รับงบก่อสร้างจากจังหวัดชลบุรี สำหรับผู้ยากไร้ จำนวน 20 ครอบครัว

จากการที่พึ่งยกระฐานะจากการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลได้ไม่นาน ท่านนายกเทศมนตรีมานพ ประกอบธรรม ให้ข้อมูลว่า กล่าวได้ว่า หลักๆ ในงานพัฒนาจะเน้นเรื่อง ปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานและงานด้านการศึกษา โดยเน้นการรับฟังเสียงของประชาชนและ พร้อมทั้งจะสนับสนุนงานด้านคนพิการ ด้วยทรัพยากรเท่าที่มีและช่วยประสานหน่วยงาน บริษัท สถานประกอบการต่างๆ ในพื้นที่ให้ได้ แต่ควรทำเป็นแผน/โครงการเสนอมาเพื่อพิจารณา โดยอาจ มีการบรรจุในแผนของเทศบาลปี 2554

2. มิติด้านคนพิการ

เช่นเดียวกับมิติพื้นฐาน มิติด้านคนพิการก็มีกรอบพิจารณา 3 ด้าน คือ

- สภาพแวดล้อม
 - สภาพความเป็นอยู่ของคนพิการที่ผ่านมา
 - การเข้าถึงและใช้ทรัพยากรสำหรับคนพิการ
- โครงสร้างทางสังคม
 - คนพิการ เกี่ยวพันกับโครงสร้างทางสังคม
 - การสนับสนุนทางสังคม
- กลไกหรือวัฒนธรรม
 - กลไกหรือวัฒนธรรมที่เอื้อ ต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ

หากพิจารณาข้อมูลจากการสัมภาษณ์คนพิการ คนในชุมชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มคนพิการและกลุ่มคนไม่พิการ พบว่า คนพิการส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับ ครอบครัว **คุณวรรณ แฉ่งกระจำง แคนนำชุมชน** เล่าในการสนทนากลุ่มคนไม่พิการว่า “คนพิการส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวซึ่งก็พอมีพอกิน ญาติพี่น้องพอดูแลได้ ถ้าถามว่าญาติห่วงคนพิการไหม ก็ห่วง ความสัมพันธ์ครอบครัวกับคนพิการก็ถือว่าดี” สะท้อนความผูกพันของคนในครอบครัวที่มีต่อสมาชิกซึ่งคนพิการ เช่น อาของน้อง **นันทวัฒน์ ตามนาอ(พิการซ้ำซ้อน)** ที่ดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง โดยที่แม่ของน้องเองไม่มีรายได้และพ่อเลี้ยงก็มีรายได้มามากนัก เช่นเดียวกับพี่**สุเมธ ประกอบธรรม** (กล้ามเนื้ออ่อนแรง) ซึ่งพักอาศัยในบ้านของพี่สาวซึ่งดูแลอาหาร และช่วยยกตัวบ้าง กรณีลูกชายของพี่**สุเมธ** ไม่อยู่ เป็นต้น แต่มีคนพิการ

ส่วนน้อยที่ญาติไม่ดูแล เช่น ป้าสมจิตร แฉ่งกระจ่าง (พิการชาคิรูป) มีโรคประจำตัว เป็นเบาหวาน และกระเพาะลำไส้ไม่ค่อยดี ประกอบอาชีพเผาด่าน รายได้ไม่มากนัก ป้าเล่าว่า “ป้าแอบร้องไห้บ่อยๆ เพราะน้อยใจในโชคชะตาของชีวิตตนเอง มีลูกก็ไม่สามารถพึ่งพาอาศัยได้ มีแต่เอาหลานมาให้เลี้ยงถึง 2 คน ป้าก็ต้องเลี้ยงเพราะเป็นหลานของเรา” เช่นเดียวกับ **ลุงบุญส่ง ตุกใส** ที่เล่าว่า “ลูกทุกคนได้แยกครอบครัวกันหมดแล้ว แต่ก็ไม่ต้องเสียเลี้ยงดู เพราะทุกคนมีฐานะยากจน ต้องดิ้นรนเลี้ยงตัวเอง ลูกที่รับจ้างนั่งปลาทุ ธางหญ้า บางวันไม่มีรายได้อะไร ก็มีเพื่อนบ้านสงสารให้ข้าวสารมาหุงกิน หาเก็บผักเก็บหญ้าข้างรั้วกิน”

จากข้อมูลจากสนทนากลุ่มของคนพิการ พบว่า คนพิการมีโอกาสออกไปทำกิจกรรมต่างๆ นอกบ้าน เช่น งานเทศกาล ไปห้างสรรพสินค้า หรือกิจกรรมในชุมชนโดยจะมีญาติหรือครอบครัวพาออกไป เช่น **นายจรัสศักดิ์ หม้อยาคีและนายรัช ทองมาก** โดยเวลาพ่อแม่ออกไปธุระนอกบ้านจะพาไปด้วย **น.ส.รุ่งนภา นาคสวัสดิ์** ได้ไปห้างกับคนข้างบ้านบ้างแต่นานๆ ครั้ง **น.ส.นันทวัน เดชมก** ซึ่งไปไหนมาไหนลำบากแต่พี่ชายก็พาออกข้างนอกบ้างเช่นกัน ตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วเป็นส่วนหนึ่งของคนพิการที่ครอบครัวสนับสนุน แต่ที่เห็นว่า เวลาทำกิจกรรมหรืองานเทศกาลในชุมชนแล้วไม่ค่อยเห็นคนพิการออกมาทำกิจกรรมมากเท่าใดนัก เพราะว่า คนพิการส่วนใหญ่เดินทางออกมาลำบาก คนพิการเองรู้สึกเกรงใจ ไม่อยากเป็นภาระของญาติ หรือญาติเองบางครั้งไม่มีเวลา เพราะติดภาระในการประกอบอาชีพ เช่น **ป้าวิเชียร อาชนะไพบูลย์** (อัมพฤกษ์ซีกขวา) อายุ 62 ปี กล่าวว่า “เดี๋ยวนี้ออกกำลังกายเอง เมื่อก่อนลูกพาไปกายภาพที่โรงพยาบาล แต่เสียค่าใช้จ่ายเยอะ ก็เลยมาทำเอง ไม่อยากเป็นภาระใคร ขยันก็ทำ เหนื่อยก็พัก”

ในเรื่องเจตคติของคนพิการและครอบครัว ส่วนใหญ่ มองความพิการเป็นเรื่องของเวรกรรม ความยากลำบาก ความน่าสงสาร ความท้อแท้ ความน้อยเนื้อต่ำใจในความพิการ การยังไม่ยอมรับความพิการ และการมีข้อจำกัด อาทิเช่น **นายรุด ประถมมาตร** หมู่ 3 อายุ 75 ปี คุณตาบอกว่าเป็น “เสียดาข้างละปี คนเราถ้าไม่ทำกรรมไว้ มันก็ไม่เกิด” เช่นเดียวกับ **ป้าต๋องค์ ประกอบธรรม** (ขาขวาขาดได้เข่า) อายุ 54 ปี ซึ่งเล่าว่า “หมอบอกว่าแกต้องตัดขา แกก็ไม่ได้ปรึกษาใครในบ้าน แกก็ทำตามที่หมอบอก แกย้อนกลับมาคิดว่าแผลที่เริ่มจากแผลเล็กๆ ที่นิ้วหัวแม่โป้งเท้าไม่น่าจะทำให้แกต้องมาตัดขาได้ รู้สึกเป็นเวรกรรม” หรือ ในกรณีของ **พี่ตุเมธ ประกอบธรรม** เล่าว่า “ไม่เคยนั่งรถวีลแชร์ออกนอกบ้าน ขึ้นลงยากแต่ถ้าจะให้คนอุ้ม ก็ไม่อยากจะรบกวนใคร และรู้สึกหมดแรงถ้ามีคนมองเวลาขึ้นลงรถอีกด้วย”

แต่ก็ยังมีคนพิการและครอบครัวบางคน เช่น **แม่ของน.ส.ประไพ ดังษ์ทอง** (บกพร่องทางด้านสติปัญญา) ที่มองความพิการในเชิงบวกและสามารถยอมรับกับความพิการได้บ้าง คุณแม่ของประไพเล่าว่า “คนเราเกิดมามีแต่เวรแต่กรรมแล้ว แดงเกิดมาก็ยังคิดที่สามารถทำอะไรได้หลายอย่าง ข้อดีอีกอย่าง คือ แดงเกิดมาแทบไม่เคยป่วยเลย” หรือ **นายธำยันต์ ประกอบธรรม** (ขาขวาขาดเหนือเข่า) อายุ 44 ปี มีนิสัยร่าเริง แจ่มใส มองโลกในแง่ดี มีเพื่อนเยอะ แกประกอบอาชีพเป็น

ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ และเช่าที่ปลูกมันสำปะหลัง บางครั้งเมื่อมีคนถามว่า “ทำไมถึงตัดขา” แก่ก็ตอบกลับไปว่า “ไม่ได้อยากตัดหรอก มันขาเอง” หรือบางครั้ง “ตัดๆ ไปเพราะรำคาญ เวลามีคนมากัดขา”

หากพิจารณาการรับทราบข้อมูลข่าวสารเรื่อง สิทธิ สวัสดิการของคนพิการ พบว่า คนพิการและครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่อง สิทธิและสวัสดิการเท่าใดนัก ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มคนพิการและไม่พิการ ทุกคนทราบว่า คนพิการมีเบี้ยยังชีพคนพิการ แต่ไม่รู้ว่ามีสิทธิอื่นๆ อีกหรือไม่ เช่น กรณีของ **ค.ข.เนตรฤทธิ อายุ 8 ขวบ คุณแม่เล่าว่า** “น้องมีปัญหาการได้ยิน พาไปตรวจ พบว่าหูหนวกอย่างรุนแรง จึงได้ซื้อหูฟังให้ ราคาแพงมาก ราคา 30,000 บาท ตอนนั้นยังไม่ได้ทำสมุดคนพิการ ไม่รู้เรื่องสิทธิคนพิการเลย” อีกเช่นเดียวกับ **น.ธ.บุญช่วย เจริญกั้ง อายุ 47 ปี พิการบกพร่องทางด้านการสติปัญญา อาศัยอยู่กับพี่สาว** โดยยังไม่มีเอกสารใดๆ เลยทั้งบัตรประชาชน บัตรคนพิการ เมื่อสอบถามพี่สาว ได้ความว่า “เพื่อนบอกว่าคนพิการไม่จำเป็นต้องมีบัตรประชาชนก็ได้ จึงไม่พาไปทำ” และอีกกรณีหนึ่ง ของนายทองคำ **ประกอบธรรม อายุ 50 ปี ขาขวาขาดซ้าย** ซึ่งยังไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ นายทองคำบอกว่า “ยังไม่ทำ ไม่รู้ทำไปทำไม” ซึ่งเป็นตัวอย่างบางส่วนในการแสดงให้เห็นถึงว่าคนพิการและครอบครัวในตำบลตะเคียนเตี้ยยังไม่ได้รับทราบข้อมูลความรู้ในเรื่องสิทธิและสวัสดิการของคนพิการเท่าที่ควร

ในด้านการฟื้นฟูทางด้านการแพทย์ คนพิการบางส่วนไม่ได้รับการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง อาทิ เช่น **ค.ญ. มานิดา ฉายทิมา** (การเคลื่อนไหว และบกพร่องทางด้านการสติปัญญา) อายุ 14 ปี คุณแม่เล่าว่า “เคยไปหาหมอตั้งแต่ตอนเล็ก ๆ เกี่ยวกับการเจ็บไข้ได้ป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ป่วยเป็นไข้หวัดตัวร้อนสูง แต่จากนั้นก็ไม่ได้ไปหาหมออีกเลย” เช่นเดียวกับ กรณีของนายเตียง **ปราบรัตน์ (อัมพฤกษ์ครึ่งซีกซ้าย)** อายุ 64 ปี ที่แขนขาเริ่มเกร็งมากขึ้น ลูกเตียงเล่าว่า “ในยามเจ็บป่วย มักซื้อหายากินเอง” โดยบุตรสาวให้ข้อมูลว่า “บิดาไม่ค่อยป่วยเป็นอะไรมาก เคยมีเจ้าหน้าที่จาก อนามัยมาดูแล แต่ปัจจุบันไม่ได้มาแล้ว” และในกรณีของ **ค.ข.ธำรง ชวระหาญ (ออทิสติก)** อายุ 14 ปี คุณป้าเล่าว่า “ตั้งแต่น้องสำเร็จเกิดมาและเติบโตขึ้นมา แม่ของน้องเลี้ยงน้องสำเร็จให้อยู่แต่ในบ้านและไม่เคยให้ออกไปเล่นกับเด็กคนอื่น เพราะกลัวน้องไปทำร้ายคนอื่น เมื่อโตขึ้น อาการของน้องเริ่มแสดงออกอย่างเห็นได้ชัด น้องอยู่ใกล้กับเด็กคนอื่นไม่ได้ ถ้าเด็กคนอื่นเข้าใกล้ น้องจะทำร้ายร่างกายทันที” รวมถึง **นางสาวรุ่งนภา นาคสวัสดิ์** ซึ่งยายบอกว่า “เคยพาไปตอนยังเด็กเคยพาไปพบหมอ หรือกายภาพบำบัด แต่ด้วยการเดินทางที่ลำบาก หลังๆ เลยไม่ได้พาออกไปหาหมออีก”

แต่คนพิการและครอบครัวบางครอบครัว ก็เห็นถึงความพยายามในการฟื้นฟูตนเองและสมาชิกที่มีความพิการ เช่น **น.ธ. กชกร จำแสง** (ทางกายหรือการเคลื่อนไหว และสติปัญญาและการเรียนรู้) อายุ 15 ปี คุณแม่ของน้องกชกร เล่าว่า “ตอนรักษาใหม่ๆ ยังมีความหวัง แต่รักษามานานเป็น 10 ปี ตั้งแต่เล็กจนอายุเท่านี้จนเลิกหวังแล้ว อีกอย่างตอนนี้้องบิวตัวสูงกว่าคุณแม่อีก คุณ

แม่อุ้มไม่ไหวเลย” หรือกรณีของ**นายกฤษณะ ทองมาก** (อ่อนแรง) อายุ 15 ปี คุณแม่ของน้องกฤษณะ เล่าว่า “เมื่ออายุยังน้อยอยู่ ลักษณะขาตั้งแต่หัวเข่าลงมาถึงเท้าของน้อง จะงอพับไปด้านหลัง จะเป็นลักษณะตรงกันในแนวตั้ง เดินไม่ได้ แม่ให้น้องนั่งรถเข็นหัดเดินสำหรับเด็ก และสังเกตลูก ก็เห็นการพัฒนาของร่างกายที่ดีขึ้น เริ่มใช้เท้าเดินกับดิน จึงทำให้ปลายเท้ากับสันเท้ามาอยู่ในแนวราบ และก็ฝึกเดินมาเรื่อย จนสามารถเดินได้คล่อง และสามารถขี่จักรยานได้”

คนพิการ บางคนการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ เชื่อมโยงกับภูมิปัญญา ความเชื่อของชาวบ้าน เช่น **นายธวัช ทองมาก** (บกพร่องทางสติปัญญา) อายุ 26 ปี คุณแม่เล่าว่า “ได้พาไปตรวจที่โรงพยาบาลชลบุรี แพทย์บอกว่ามีพังผืดในสมองซึ่งอาจเกิดขึ้นตอนเริ่มตั้งครรภ์ ไปรักษาที่ทุกที่ ทั้งโรงพยาบาลชลบุรีและโรงพยาบาลอื่นๆ รวมถึงการรักษาในทางไสยศาสตร์ก็ไม่หาย” หรือ **นางเรียน บำรุงวัฒน์** (ชักซ้ายอ่อนแรง) อายุ 43 ปี พี่เรียนเล่าว่า “ก็มีอาการ แขน ขา ชักซ้ายขวาและไม่สามารถเดินได้ต่อมาญาติก็ได้พาพี่เรียนไปรักษาตัวที่วัดด้วยวิธีการนวดน้ำมัน และทำให้อาการของพี่เรียนดีขึ้นจากที่แขน ขาขา ก็มีความรู้สึก สามารถลุกขึ้นเดินได้”

เมื่อพิจารณาข้อมูลตารางด้านการฟื้นฟูทางการแพทย์ในภาคผนวก พบว่า คนพิการที่ได้รับการฟื้นฟูแล้ว มีจำนวน 23 คน ได้รับการฟื้นฟูบ้าง มีจำนวน 31 คนและยังไม่ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ มีจำนวน 8 คน

ในด้านการศึกษา น้องๆ เด็กพิการส่วนใหญ่มีปัญหา ในเรื่องการเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไป อาทิ **น.ส.รุ่งนภา นาคสวัสดิ์** (กล้ามเนื้อขาแข็งเกร็งด้านซ้ายตั้งแต่กำเนิด) อายุ 17 ปี ชายบอกว่า “ตอนที่เรียนประถมศึกษาที่โรงเรียนตะเคียนเคี้ยว ตอนนั้นขาก็เป็นคนไปรับส่ง แต่น้องก็ถูกเพื่อนที่โรงเรียนแกล้ง จนไม่อยากไปโรงเรียน ก็คันจนจบ ป. 6 หลังจากนั้น มะเหมียวก็ไม่อยากเรียนต่อ” หรือ กรณีของ**นายวิภาค หอมจำปา** (โปลิโอ) อายุ 17 ปี คุณแม่เล่าว่า “ปัจจุบันนี้น้องโก๊ะเรียนจบ ม.3 แล้วก็ไม่ได้ไปเรียนต่อ เพราะตอนที่ไปโรงเรียนโดนครูทำโทษตลอดเพราะเข้าร่วมกิจกรรมไม่ค่อยทันเพื่อน เนื่องจากวิ่ง และเดินเร็วไม่ได้เหมือนเพื่อนและเวลาครูให้นั่งขัดสมาธิก็นั่งไม่ได้ ทำให้บางที 2-3 วันน้องโก๊ะก็จะไม่ไปโรงเรียนเพราะอาบเพื่อน” บางคนพิการทางกายที่ทำให้เคลื่อนไหวลำบาก เช่น **น.ส.นันทวัน เดชมาก** หรือ **น.ส.จันทิมา นวลเดช** ก็ยังไม่ได้รับการศึกษาพื้นฐาน ยังไม่รวมน้องๆ ที่บกพร่องทางด้านสติปัญญาแลพฤติกรรมที่ขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาและกระตุ้นพัฒนาการที่เหมาะสม คุณแม่ของ**ค.ญ.ศุพรรณ** **ขุนคำดี** กล่าวว่า “รู้สึกเป็นห่วงลูกมาก แต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี เขาอยากเรียนหนังสือ ก็ไม่รู้ว่าจะเอาไปเรียนที่ไหน เพราะไม่รู้จักหากินไปวัน ๆ หนึ่ง ก็แทบไม่พอกิน” แต่มีน้องพิการบางคนที่มีโอกาสทางการศึกษา เช่น **นายกฤษณะ ทองมาก** กำลังเรียนหนังสือ อยู่ชั้น ม.3 ในโรงเรียนบางละมุง และ **ค.ช.ณรงค์ฤทธิ์ บุญสมทบ** (พิการทางการได้ยิน) อายุ 7 ปี กำลังเรียนที่โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชน์ ปทุมธานี

เมื่อพิจารณาข้อมูลตารางด้านการศึกษาในภาคผนวก พบว่า คนพิการได้รับการศึกษาจำนวน 35 คน ส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษาและ ไม่ได้ได้รับการศึกษา จำนวน 27 คน

เมื่อพิจารณาข้อมูลตารางด้านการศึกษาในภาคผนวก พบว่า คนพิการ ที่มีอาชีพ จำนวน 10 คน มีอาชีพเป็นครั้งแรก จำนวน 13 คนและไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 39 คน และจากคนพิการ ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 39 คน ยังแยกพิจารณาได้อีกว่า เป็นคนพิการด้านร่างกายและการ เคลื่อนไหว ที่อายุระหว่าง 20 - 65 ปี จำนวน 13 คน และเป็นคนพิการด้านสติปัญญาและพฤติกรรม จำนวน 15 คน นอกจากนี้พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีฐานะปานกลางถึงยากจน

และในจำนวน คนพิการที่มีอาชีพ 5 ใน 10 คน มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท ต่อเดือน จาก การสัมภาษณ์ คนพิการส่วนใหญ่ (62 คน) ไม่ได้รับการอบรม/ฝึกอาชีพ

ประเด็นคนพิการพิการมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลในโครงสร้างองค์กรชุมชน ได้แก่ คณะ บริหารเทศบาล สมาชิกเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรชุมชนต่างเช่น อสม กลุ่มสตรี กลุ่ม ผู้สูงอายุ สามารถแสดงความสัมพันธ์ในเชิงเครือข่ายได้ ดังนี้

นายกเทศมนตรีมานพ ประกอบธรรม

- นายสุเมธ ประกอบธรรม (กล้านเนื้ออ่อนแรง) เป็นญาติทางปู่
- นายสาขันธ์ ประกอบธรรม (ขาขาดเหนือเข่า) เป็นญาติทางแม่
- น.ส.จันทร์ฉาย ประกอบธรรม (พัฒนาการช้า)
- นายทองคำ ประกอบธรรม (ร่างกายและการเคลื่อนไหว)

กำนันตำบลตะเคียนเตี้ย นายโสพล ทองมาก

- นายธวัช ทองมาก (พฤติกรรม) ปู่ของธวัชเป็นพี่ชายพ่อของกำนัน
- นายกฤษณะ ทองมาก (พิการร่างกาย)

รองนายกเทศมนตรี นายอรุณ นวลเดช

- น.ส. จันทิมา นวลเดช (โรคเท้าช้าง) ลูกสาว

สมาชิกเทศบาลนายประสิทธิ์ ประกอบธรรม สมาชิก สภาเทศบาล หมู่ 1

- นางสาวศักดิ์ ประกอบธรรม (ขาขาดใต้เข่า) ภรรยา

ประธานชมรมผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มสตรี นางลมูล ประกอบธรรม

- นางเบื่อน คุ้มพลาย (พิการร่างกาย) พี่สาว

ผช.ผญบ. อสม หมู่ 3 อาสาปศุสัตว์ หมอдинอาสา นางวรรณฯ แจ้งกระจ่าง

- นางสาวบุญยืน รักความสุข (พิการร่างกาย) ญาติทางแม่ของนางวรรณฯ
- นางสาวปรางณี แจ้งกระจ่าง (บกพร่องทางด้านสติปัญญา)
- นางสาวสมจิตร แจ้งกระจ่าง (พิการร่างกาย)

ป้าเหวียง อดีตประธาน อสม.ตำบล

- นายปรีชา ผาขจันดา (อัมพฤกษ์) ลูกเขย

นายเจ้า บุญเสมอ ประธาน อสม. ม. 4

- เด็กชายณรงค์ฤทธิ์ บุญสมทอ (การได้ยิน) หลานชาย

บริษัท Thai ITO ซึ่งเปิดธุรกิจในตลาดตะเขียนเตี้ย

- ลุงเคียง ปราบรัตน์ (ร่างกาย) บริษัททำทางลาดและหมอบวิลแชร์/ลุงไมโซ พนักงานบริษัท
- นายสมเกียรติ น้าพา (สติปัญญา) เป็น ร.ป.ภ. ที่บริษัท Thai ITO บางครั้งอาการกำเริบ ไม่ได้ไปทำงาน บริษัทก็ไม่ว่าอะไร

แต่จากข้อมูลต่างๆ ที่แสดงมาข้างต้น พบว่า ในประเด็นต่างๆ อาทิ การมีส่วนร่วม การรับรู้ ข่าวสาร การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในบริการต่างๆ ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคนพิการที่มีสัมพันธกับบุคคลในโครงสร้างองค์กรชุมชนและคนพิการที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง เพราะคนพิการทั้งสองกลุ่มยังขาดความรู้เรื่องสิทธิ สวัสดิการ ยังไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิ สวัสดิการดังกล่าว รวมถึงยังไม่ได้ศึกษาสภาพขององค์กรชุมชนต่างๆ มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การสนับสนุนทางสังคมที่ผ่านมา พบเคยมีหน่วยงาน/องค์กรภายนอก เช่น มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ได้มาสำรวจข้อมูลคนพิการในตลาด เมื่อปี พ.ศ. 2550 หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดชลบุรี เคยให้ อพม.(อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ) ลงเยี่ยมมอบของแก่คนพิการช่วงปี พ.ศ. 2548 รวมถึงทางเทศบาลตำบลตะเขียนเตี้ย ได้มอบเบี้ยยังชีพแก่คนพิการ จำนวน 44 คน (พ.ศ. 2552) แต่ยังไม่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

สุดท้ายในด้านการนำกลไกหรือวัฒนธรรมที่เอื้อในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการคนชุมชนตำบลตะเขียนเตี้ยนั้น จากวัฒนธรรมความเอื้ออาทรของคนในพื้นที่ที่ยังมีอยู่ สามารถนำมาใช้ในการสร้าง “จิตอาสา” รวมถึงบางส่วนยังมีความเคารพและให้เกียรติผู้หลักผู้ใหญ่ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการวางแผนในการดำเนินโครงการ รวมถึงการเข้าถึงเครือข่ายหลัก เช่น เทศบาล อนามัยและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน(อสม) ซึ่งสามารถเชื่อมต่อเครือข่ายอื่นๆ ได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มคนเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเป็นการเชิญชวนเพื่อเข้ามาสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในดำเนินโครงการต่อไป

นอกจากนี้ เครือข่ายหน่วยงานภายนอกชุมชน เช่น เกษตรอำเภอ ศูนย์การศึกษาจากระบบ และตามอัคราชัยอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน พัฒนาชุมชน ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเป็นการประสานเพื่อแนะนำโครงการและขอความร่วมมือ

และเมื่อพิจารณาในด้านทรัพยากรต่างๆ เช่น มะพร้าว ซึ่งเป็นพืชที่ปลูกกันมากในท้องถิ่นนี้อาจนำมาใช้เพื่อส่งเสริมอาชีพ เช่น ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว หรือ ไม้กวาดทางมะพร้าวหรือการใช้เพื่อบำบัดฟื้นฟู เช่น ทำที่นวดฝ่าเท้าเป็นต้นหรือทรัพยากรบุคคลไม่ว่าจะเป็นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น

นางณุด ประกอบธรรม ที่ชำนาญ เรื่องขนมไทยและเป็นแกนหลักของคนในชุมชน **นางเจียม มั่ง**
หาติบปี ที่ชำนาญ เรื่อง การนวดแผนไทยและการทำลูกประคบ อาจช่วยคนพิการอัมพฤกษ์ อัมพาต
ในชุมชน หรือ**นายคำณ บุญธังข์** ที่ชำนาญ เรื่องการเพาะเห็ด

ในส่วนของคนพิการเองทางคณะทำงาน เริ่มมองเห็นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
ของคนพิการที่ได้ลงเยี่ยม บางคนอาจมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน เช่น **นายจวน ชุมเพชร**
(ขาขวาขาดเหนือเข่า) อายุ 54 ปี จบ ป. 6 แต่เคยเป็นโฟร์แมนคุมด้านไฟฟ้า มีทักษะทางช่างดีมาก
ชอบทำอาหารและทำออร์่อยด้วย หรือ**นางวิเชียร อาสนะไพบูลย์** ซึ่งมีทักษะในการดูแลและฟื้นฟู
ตนเองสำหรับคนพิการอัมพฤกษ์ สามารถเป็นต้นแบบให้กับคนพิการอื่นๆ ได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในพื้นที่ตำบลตะเคียนเคี้ยว ยังมีการรับงานจากโรงงานในพื้นที่ใกล้เคียงเช่น
เครื่องสหพัฒน์ หรือ โรงงานที่นิคมอุตสาหกรรมที่ระยอง มาทำ เช่น พันสายไฟ หรือ เย็บผ้าปิดปาก
เหล่านี้ล้วนเป็นโอกาสในการรับงานจากโรงงานมาให้คนพิการมาทำได้ทั้งสิ้น

การพัฒนาารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน

ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ในรูปแบบ “วงจรการวิจัย” (Action Research Spirals) ได้แก่ การวางแผน(Plan) การปฏิบัติ(Act) และการสังเกต (Observed) การสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) และปรับปรุงแผน (Revised Plan) เพื่อนำไปปฏิบัติในวงจรต่อไป

กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มี 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการวิจัย (Pre-research)

เป็นขั้นเตรียมชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย

1.1 การคัดเลือกชุมชน ในการวิจัยนี้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อเป้าหมายในส่งเสริมการมีส่วนร่วม การยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างโอกาสให้เกิดความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น และเหตุที่เลือกตำบลตะเคียนเตี้ยเป็นพื้นที่ในการดำเนินงาน เนื่องจากทีมวิจัยเคยลงเยี่ยมคนพิการบางส่วนในตำบลตะเคียนเตี้ยและจากข้อมูลการจดทะเบียนคนพิการเมื่อปี 2550 จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดชลบุรี พบมีคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ยจำนวน 62 คน(ล่าสุดจากการจดทะเบียนคนพิการ เมื่อสิ้นมกราคม 2553 พบมีคนพิการจำนวน 120 คน) ส่วนใหญ่ขาดความรู้และการเข้าถึงใช้ประโยชน์ จากสิทธิสวัสดิการที่พึงได้รับและจากการสอบถาม เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ หน่วยงานในท้องถิ่นเคยเชิญชวนคนพิการออกมาร่วมกิจกรรม แต่ไม่มีคนพิการมาร่วมกิจกรรม ขณะเดียวกัน ตำบลตะเคียนเตี้ยก็มีความน่าสนใจในลักษณะชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่ยังมีความเอื้ออาทรและการช่วยเหลือกันอยู่ของคนในชุมชน โดยเฉพาะคนในชุมชนดั้งเดิม นอกจากนี้ ตำบลตะเคียนเตี้ยยังอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ทำงานของทีมวิจัย ระยะทางห่างกันราว 15 กิโลเมตร ซึ่งสะดวกในการที่ทางคณะวิจัยจะได้ลงพื้นที่เพื่อสร้างสัมพันธ์และดำเนินโครงการได้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอต่อไป

1.2 การสร้างสัมพันธ์ภาพ ในระยะเริ่มต้นนี้มีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับชาวบ้านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน โดยเริ่มจากการแนะนำตนเอง หน่วยงาน โครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเริ่มจากการเข้าพบและหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยทำหนังสือขอเข้าพบนายกเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย เพื่อชี้แจงโครงการแต่นายกเทศบาลไม่ว่าง แต่มีรองนายกฯอรุณ นวลเดช และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปลัดอีกท่านหนึ่งพูดคุยด้วย ซึ่งทางทีมงานได้มีโอกาสแนะนำโครงการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน โดยส่วนตัวผมเคยรู้จักรองนายกอรุณมาก่อนแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ด้วยท่านเคยส่งคนพิการที่พบกับท่านเข้าอบรมที่มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคงพิการ ซึ่งตอนนี้คนพิการคนนั้นย้ายไปอยู่ที่อื่นแล้ว รวมถึงท่านเองก็มีลูกสาวที่พิการเช่นกัน

ประเด็นหารือ คือเรื่องฝากทั้งสองท่าน ในการชี้แจงรายละเอียดและฝากเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อนำเสนอในการประชุมสภาเทศบาลตำบล เพื่อได้รับทราบและเข้าใจการดำเนินโครงการ รวมถึงฝากประชาสัมพันธ์แก่ลูกบ้านในแต่ละหมู่บ้านซึ่งท่านสมาชิกสภาแต่ละท่านเป็นตัวแทนอยู่ เพื่อความสะดวกในการที่คณะทำงานที่เป็นคนนอกชุมชนจะเข้าไปโดยคนในชุมชนไม่มีความระแวงหรือสงสัย

จากเทศบาลคณะทำงานเริ่มประสานสร้างความสัมพันธ์และเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชน อนามัยตำบลตะเียนเตี้ย โรงพยาบาลบางละมุง การศึกษานอกกระบบและตามอัธยาศัย เพื่อชี้แจงและหาแนวร่วมในการพัฒนา โดยได้เล่ารายละเอียดของโครงการ การประสานพูดคุยเบื้องต้น เพื่อทราบสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ โครงสร้างองค์กรชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ คร่าวๆ ก่อน ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ที่เคยทำงานพื้นที่มาก่อน และเรียนเชิญเป็นคณะทำงาน นอกจากนี้ ข้อมูลเล็กๆ บางส่วนได้จากเพื่อนคนพิการในชุมชนที่เคยรู้จักกันมาก่อน ทำให้พอเข้าใจบริบทของชุมชนมากขึ้น

หลังจากประสานเครือข่ายภายนอก เรียนเชิญมาเป็นคณะทำงานและพอทราบโครงสร้างองค์กรชุมชน รวมถึงข้อมูลภายในชุมชนพอประมาณแล้ว จึงเริ่มกลับเข้ามาประสานแกนนำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อสม. โดยเข้าไปแนะนำตนเอง และแนะนำโครงการ รวมถึงพูดคุยเรื่องทั่วไป รวมถึงเรื่องของสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการและครอบครัว เรื่องอาสาศัมครที่มีอยู่ในชุมชน โชคดีที่กำนันและประธานอาสาศัมครสาธารณสุขประจำตำบล(อสม.) อยู่บ้านเดียวกัน (ท่านเป็นสามี ภรรยากัน) เลยเข้าพูดคุยพร้อมกันทีเดียว ซึ่งทางประธาน อสม. ได้แสดงความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน เพราะท่านบอกว่า อสม.ดูแลคนพิการอยู่แล้ว ขณะที่ท่านอื่นๆ พร้อมให้ความร่วมมือหากขอการสนับสนุนมา

เมื่อมีเชิญคนชุมชนมาร่วมการอบรม ในเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research, PAR) และการประเมินสภาพการณ์ของชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal - PRA) ที่จัดที่มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็น อสม. จำนวน 3 ท่าน คือ คุณวรรณฯ แจ้งกระจ่าง คุณนางวันเพ็ญ อันเงินและคุณสมศักดิ์ กุสรี เมื่อได้พูดคุยทำให้ทราบว่า คุณวรรณฯ หรือ ป้าห่อ เป็นแกนนำชุมชน เป็นอาสาศัมครหลายอย่างๆ เช่น เกษตร ปศุสัตว์ หมอดิน ฯลฯ และเป็นที่รู้จักของคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง และพร้อมที่จะช่วยงานคนพิการเต็มที่ รวมถึงอีก 2 ท่านที่มาด้วยเช่นกัน จากการแนะนำของทั้ง 3 ท่าน ทางคณะทำงานค่อยๆ ทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ยต่อไป (Snow Ball)

1.3 การเตรียมคน กระบวนการในขั้นสุดท้ายของการเตรียมชุมชนก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นระยะการทำวิจัย คือ การเตรียมคนและเตรียมเครือข่ายให้เกิดความพร้อมในการลงมือดำเนินงาน นักวิจัย นักพัฒนา และชาวบ้านจะต้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน ในขั้นตอนนี้ หลังจากที่ได้ทำงานจากมูลนิธิ

พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ได้ใช้เวทีชุมชนต่างๆ เช่น เวทีประชุม อสม.ประจำเดือนที่สถานีอนามัย การประชุมประจำเดือนชมรมผู้สูงอายุ ในการเปิดตัวโครงการและพูดคุยกับคนในชุมชนคนอื่นๆ

ทางคณะทำงานได้นัดประชุมผู้ที่สนใจในการเข้าร่วมโครงการ และเชิญผู้สนใจเข้าร่วมการอบรมจำนวน 3 ครั้ง ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วม แต่ละครั้ง 3-6 คน โดยครั้งแรก เป็นการอบรม เรื่อง อบรมในเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research, PAR) และการประเมินสภาพการณ์ของชนบทแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal - PRA) เพื่อสร้างความเข้าใจในรูปแบบและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมถึงเทคนิคต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะทำงาน(ทั้งจากทีมวิจัยและคนในชุมชน) ในการที่ลงพื้นที่ฟังปฏิบัติ เช่น ทักษะการสัมภาษณ์ ทักษะการเยี่ยมบ้าน ทักษะการบันทึก ทักษะการสังเกต ฯลฯ (ศึกษาเอกสารเพิ่มเติมจากภาคผนวก) รวมถึงขั้นตอนการประเมินชุมชน โดยศึกษาเครื่องมือ ได้แก่ การทำแผนที่เดินดิน การทำผังเครือญาติ การสัมภาษณ์ผู้หลักผู้ใหญ่เพื่อทราบข้อมูลประวัติชุมชน การสัมภาษณ์คนในชุมชนเพื่อทราบปฏิทินชุมชน และข้อมูลโครงสร้างองค์กรชุมชน โดยเป็นการอบรม ระยะเวลา 2 วัน ทั้งนี้ได้รับเกียรติจากท่าน อาจารย์ ดร. จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร ประธานหลักสูตรคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตและอาจารย์ ดร. ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นวิทยากรในการอบรม และเป็นที่ปรึกษาของโครงการ

การอบรมครั้งที่ 2 เป็นการอบรม เรื่อง การวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influent Control, AIC) โดยครั้งนี้ วิทยากรท่านใช้กระบวนการฝึกปฏิบัติควบกับการเรียนรู้ ทฤษฎี ซึ่งการทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมมีเป้าหมายในการให้คณะทำงานได้เรียนรู้กระบวนการทำแผนแบบมีส่วนร่วมนั่นเอง เริ่มจาก A หรือ Appreciation การยอมรับความ

คิดเห็นและชื่นชมความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่นด้วยความเข้าใจในประสบการณ์ สภาพจิตใจจำกัดของเพื่อนสมาชิก ส่วน I หรือ Influence การใช้ประสบการณ์/ความคิดริเริ่มของแต่ละคนที่มีอยู่มาช่วย กำหนดวิธีการ/ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ อุดมการณ์ และกับ Control คือ การนำยุทธศาสตร์/วิธีสำคัญ มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ โดยละเอียด เพื่อใช้ดำเนินการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมต่อไป

ครั้งที่ 3 เป็นการอบรมเรื่อง “องค์ความรู้เกี่ยวกับการถอดบทเรียน และการจัดการความรู้” กล่าวถึงเทคนิคการถอดบทเรียน ที่มีหลักและวิธีการง่าย ๆ ดังนี้ คือ ผู้เข้าร่วมถอดบทเรียน ต้องทำให้จิตให้ว่าง มองประสบการณ์เป็นสิ่งมีคุณค่าและมองคนอย่างเท่าเทียม การดำเนินการถอดบทเรียนเน้นภาษาง่าย ๆ เริ่มคำถามจากเรื่องใกล้ตัว และค่อยๆ ตามต่อเนื่องจนได้คำตอบที่ลึกที่สุด สอดแทรกมุขตลก และอาจเล่าเรื่องราว (นิทาน) ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นคุณค่ายิ่งขึ้น ในช่วงสรุปการพูดคุยสรุปข้อมูลเป็นระยะ เพื่อตอบคำถามข้อมูล จับประเด็นให้กระชับโดยใช้ Mind Map ตรวจสอบข้อมูลและสรุปภาพรวมอีกครั้ง

แต่ทั้งนี้ข้อพิจารณาในการถอดบทเรียน คือ หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็ไม่ต้องหาคำตอบว่า ได้บทเรียนอะไร หากมีผลเกิดขึ้น ให้พยายามหาคำตอบว่า “อะไรสำคัญที่สุด” และ “ทำไมถึงสำคัญ” และที่สำคัญ บทเรียน คือ สิ่งที่ทำให้เกิดผลแตกต่างสิ่งที่คาดหมาย

ในส่วนวิธีการถอดบทเรียน มีหลายวิธี ได้แก่ การเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Assist - PA) เป็นการเรียนรู้ก่อนทำกิจกรรมหรือ Learning Before Doing โดยคำว่า “เพื่อน” ในที่นี้หมายถึง ทีมผู้ช่วยกับทีมปรึกษาภายนอก การเรียนรู้หลังปฏิบัติการ (After Action Review) หรือ AAR เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรมในโครงการ (ยังไม่จบโครงการ) ทำขณะเพิ่งจบกิจกรรม ซึ่งเป็นช่วงความจำยังสดอยู่ การเรียนรู้หลังการดำเนินงาน : Retrospect นัยยะ คือ ได้บทเรียนที่นำไปใช้ในโครงการต่อไป มิใช่เพื่อให้ทีมบรรลุเป้าหมายของงานเดิม ทบทวนแผนงานและกระบวนการดำเนินโครงการ ดังคำถามว่า “อะไรที่ไปได้ดี What Went Well ?” และทำไม “Why” การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดีหรือวิธีปฏิบัติที่ดี (Good / Better / Best practice) การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดี มีการใช้คำว่า “ ดี - Good , ดีกว่า - Better, ดีที่สุด - Best” คำจำกัดความ Best Practice ไว้ว่า คือวิธีที่ปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หรือการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรสู่ความเป็นเลิศ กระบวนการเบนชมาร์กกิง (Benchmarking) จะนำไปสู่การค้นหาผู้ปฏิบัติที่ดีที่สุด (Benchmark) และนำไปสู่คำตอบว่าวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศคืออย่างไร

สำหรับการจัดการความรู้ (Knowledge Management, KM) ที่ต้องมีการทำเป็นระยะควบคู่กับการถอดบทเรียน หลักการของการจัดการความรู้ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เน้นเครื่องมือหรือวิธีการในการเพิ่มมูลค่าของกิจการ การจัดการความรู้ต้องพิจารณาองค์ประกอบของความรู้ คือความรู้เปิดเผย (Explicit Knowledge) และความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน (Tacit Knowledge) โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา การจัดการความรู้ มิใช่งานพิเศษนอกที่เหนือจากงานประจำ

สำหรับการอบรม ครั้งที่ 4 เป็นเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของการให้คำปรึกษา วัตถุประสงค์ที่เน้นให้เพื่อคนพิการที่ประสบปัญหาได้เกิดแรงจูงใจที่จะให้ข้อมูล เข้าใจและเห็นปัญหาของตนเอง อยากแก้ไขปัญหหรือพัฒนาตนเองและดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาตนเอง ซึ่งมีหลายเทคนิค เช่น การใช้คำถามปลายเปิด การยอมรับ การสะท้อนความคิด การชมเชย เป็นต้น

1.4 การสำรวจและศึกษาชุมชน คือการสำรวจและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน นับตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรของชุมชน ข้อมูลด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ การสื่อสาร และวัฒนธรรม ซึ่งใช้กระบวนการประเมินสภาพการณ์ของชนบทแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal - PRA) โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสภาพการณ์ ได้แก่ แผนที่เดินดิน ประวัติศาสตร์ชุมชน ผังเครือญาติ ปฏิทินชุมชน การสัมภาษณ์และกลุ่มสนทนา ดังข้อมูลที่ได้สรุปในบทที่ 2 และข้อมูลจากการสำรวจในภาคผนวก

1.5 การเข้าสู่ชุมชน เมื่อนักวิจัยคัดเลือกชุมชนแล้ว กระบวนการขั้นต่อไปคือ การเข้าสู่ชุมชน ต้องเริ่มดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ ทั้งนี้ทางคณะวิจัยใช้หลักการของ แร็ปพอร์ต(Rapport) หมายถึง ข้อตกลงและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คน ความหมายสั้น ๆ จาก Long man Dictionary of Contemporary English. (1995 : 1171) หมายถึงความกลมกลืน ความเป็นเอกภาพ

แร็ปพอร์ต ที่นำมาใช้ในงานวิจัย หมายถึง การสร้างความคุ้นเคย การมีมิตรไมตรี หรือการสร้างความสนิทชิดเชื้อ และไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของคนที่ทำงานวิจัย ทั้งผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล หมายความว่าพวกเขามีความเหมือนกัน ไม่แยกเขาแยกเรา

ผู้ที่ทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) แร็ปพอร์ต มีความสำคัญอย่างยิ่ง แร็ปพอร์ต เป็นกุญแจที่จะเปิดใจเปิดปัญหา ให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันเมื่อทุกคนไว้วางใจกัน หรือเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน งามพิศ สัตย์สงวน (2537 : 83) อธิบาย คำว่า แร็ปพอร์ต สั้น ๆ ว่า หมายถึง นักวิจัยต้องทำตัวให้ชาวบ้านยอมรับและไว้วางใจ

นักวิจัยที่ไปจากนอกชุมชน เมื่อเข้าไปในชุมชน จึงเป็นคนแปลกหน้าสำหรับคนในชุมชน เป็นหน้าที่ของนักวิจัยที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างความสนิทชิดเชื้อจนกระทั่งคนในชุมชนยอมรับและไว้วางใจ ถ้านักวิจัยไม่สามารถสร้าง แร็ปพอร์ต หรือสร้างได้ไม่ดี คนในชุมชนจะไม่ไว้วางใจ การทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมย่อมดำเนินไปได้ยาก แม้ดำเนินไปได้ ผลของการวิจัยก็ไม่ตรงกับปรากฏการณ์ที่เป็นจริง เพราะข้อมูลที่ได้ไม่จริงหรือจริง บางส่วนคนในชุมชนไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลที่เขาคิดว่าจะมีผลเสียมาถึงตัวเขา

การสร้าง แร็ปพอร์ต เริ่มที่ตัวนักวิจัยที่ไปจากนอกชุมชน ต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีสติปัญญารักเข้าใจของตนให้ดีมีความสุข เห็นปัญหา หรือความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์เหมือนทุกข์ของตน ดังโวหารของท่านมหาตมะกานธี ที่ท่านกล่าวว่า “ตราบใดที่คนอินเดียแม้เพียงคนเดียวยังมีปัญหา หรือความทุกข์อยู่ ข้าพเจ้าก็หาความสุขไม่ได้เลย” จิตวิญญาณของนักวิจัยที่เข้าไปทำงานวิจัยเพื่อช่วยให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งภูมิปัญญา ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน จึงควรมีปณิธานว่า “แม้คนในชุมชนเพียงคนเดียวยังมีความสุขอยู่นักวิจัยก็จะหาความสุขไม่ได้เลย”

ทั้งนี้ โดยบุคลิกภาพของทีมนักวิจัยในงานวิจัยนี้ ซึ่งเป็นคนพิการ ต่างมีประสบการณ์ในการลงพื้นที่ทำงานกับคนพิการในชุมชนมาก่อน ต่างมีท่าทางยิ้มแย้มแจ่มใสและมีอัธยาศัยดี สามารถเข้ากับคนในชุมชนได้ง่าย นอกจากนี้ ในการทำงานลงพื้นที่กับชุมชนตะเคียนเตี้ย ทางคณะทำงานเข้า

ร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และศึกษาชุมชน เช่น ร่วมการประชุม อสม.และผู้สูงอายุ ร่วมงานเลี้ยงช่วงค่ำ งานเลี้ยงวันเกิดของบางท่านในชุมชนที่ได้รับเชิญไปร่วม ทั้งนี้ทำให้มองเห็น สภาพการใช้ชีวิตของคนในชุมชนในมิติต่างๆ รวมถึงเป็นการสร้างความรู้สึกคุ้นเคยและทำให้คนในชุมชนมองเรา “ทีมวิจัย” ว่าไม่ได้เป็น “คนนอก” อีกต่อไป เมื่อมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันในระดับหนึ่ง หากมีอะไรก็มีการเล่าสู่กันฟัง ซึ่งหลายครั้งทางทีมวิจัยก็ได้ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ ในชุมชนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan) ใช้กระบวนการวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influence Control, AIC) โดยได้มีการประชุมไปเมื่อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 ดังรายละเอียดดังนี้

เริ่มกิจกรรม โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ได้แก่ รองเจ้าอาวาสวัดเวฬุาราม ปลัดเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ผู้พิการ อสม. ผู้ใหญ่บ้าน ครู ก.ศ.น.บางละมุง บริษัท ITO (ประเทศไทย) จำกัด พัฒนาการอำเภอบางละมุง เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย รวมทั้งทีมงานจากมูลนิธิพระมหาไถ่ และวิทยากรรับเชิญอีกสองท่าน มีจำนวนผู้ร่วมประชุมในวันนี้ทั้งหมด 50 ท่าน และได้กำหนดขั้นตอนกิจกรรมการจัดงานดังต่อไปนี้

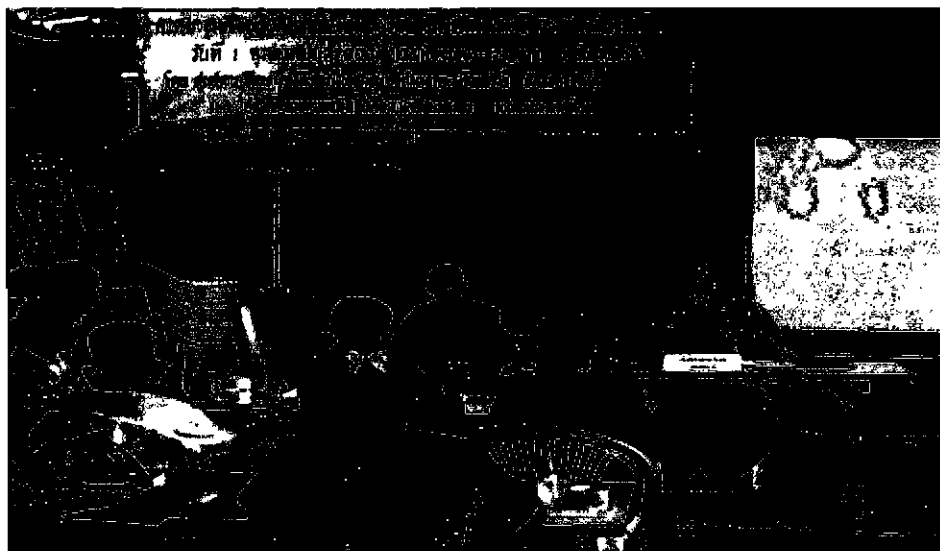

กล่าวรายงานการประชุม (เวลาประมาณ 9.00 น.)

โดย...นางวรรณฯ แจ้งกระจำง ประธานศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย และประธาน อสม.หมู่ที่ 3

ได้กล่าวรายงานให้ท่านประธานได้รู้ถึงปัญหาคนพิการในภาพรวมประเทศ การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวัตถุประสงค์ของการทำแผนชุมชนเพื่อพัฒนาคนพิการ วัตถุประสงค์คือ เพื่อเป็นการหาหรือแนวทางการดำเนินงานและประสานความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอก ตำบลตะเคียนเตี้ยผู้

การพัฒนาจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย
เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

ประธานกล่าวเปิดการประชุม (เวลาประมาณ 9.20 น.)

โดย...ดร.ประกายภาพ ชะอุ่ม ปลัดเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนกล่าวเปิดการประชุม ท่านปลัดเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ดร.ประกายภาพ ชะอุ่ม ได้กล่าวถึงภาพรวมของตะเคียนเตี้ย งานที่เทศบาลทำอยู่ปัจจุบัน และแผนการพัฒนาตำบล มีเรื่องประชากรแฝงที่เป็นคนพิการที่เข้ามาอาศัยอยู่ในตะเคียนเตี้ย การจัดสรรงบประมาณสู่หมู่บ้าน การแก้ไขปัญหาเรื่องขยะ การแก้ไขปัญหาเรื่อง ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน และอนาคตจะสร้างสำนักงานเทศบาลในที่สาธารณะ ในเนื้อที่ 144 ไร่ ในนั้นจะมีทั้งศูนย์บริการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสถานที่พักผ่อน สถานที่อยู่อาศัย สโมสรกีฬา และในภายหน้าจะมีโรงเรียนสอนชั้น ป.1 ถึงมัธยมปลาย และอาจจะมีโรงเรียนอาชีวศึกษาในตรงนั้น และทุกอย่างที่กล่าวมาจะออกแบบให้ผู้พิการสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์ได้

นอกจากนี้ ท่านปลัดฯ ได้เล่าเรื่อง ตอนที่ท่านได้ไปเที่ยวที่ประเทศจีนว่า ใกล้ได้พาไปสถานที่แห่งหนึ่ง แล้วชี้ไปที่ภูเขาสูงหนึ่งที่สมบูรณ์ไปด้วยแหล่งน้ำ พร้อมเล่าประวัติให้ฟังว่า ก่อนหน้านี้เขาภูเขานี้แห้งแล้งมาก มีครอบครัวครอบครัวหนึ่ง เขาได้อาศัยและใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่แห้งแล้งอย่างทรมาณ ขาดแคลนน้ำใช้สอยในชีวิตประจำวัน แหล่งที่มีน้ำและอุดมสมบูรณ์ก็อยู่อีกซีกหนึ่งของภูเขา อยู่มาวันหนึ่งผู้เป็นพ่อได้คุยกับทุกคนในครอบครัว ว่าเราน่าจะขุดเจาะอุโมงค์ทะลุภูเขาภูเขานี้เพื่อที่จะให้แหล่งน้ำได้เข้าถึงพื้นที่ที่ครอบครัวของเรา ว่าแล้วผู้เป็นพ่อจึงถือจอบ เสียมและปั้งก็ไปภูเขา ระหว่างที่ขุดอยู่คนที่ผ่านไปมา ก็ถามว่า “แปะจะขุดทำอะไร” ผู้เป็นพ่อ ตอบว่า “ขุดอุโมงค์เพื่อดึงน้ำจากอีกฝากของภูเขา” ชาวบ้านถามต่อว่า “แล้วแปะจะขุดไปที่ปี อีกไม่กี่ปีแปะก็ตายแล้ว” ผู้เป็นพ่อชี้ไปที่ลูก แล้วพูดว่า “ถ้าอ๊ะจะตายก็ยังมีลูกมาขุดต่อ แล้วลูกมันแต่งงานมันก็มีหลาน หลานก็จะมาขุดต่อ และมีความมั่นใจว่า แม้อ๊ะจะตายไปอุโมงค์นี้ต้องทะลุแน่นอน” และ

แม้ว่าจะเวลาผ่านมานับร้อยปี อุโมงค์ดังกล่าวยังมีอยู่และยังคงส่งน้ำจากอีกฟากของภูเขามาสร้างความชุ่มชื้นแก่พืชผลทางเกษตรจนปัจจุบัน พร้อมลงท้ายแง่คิดในการทำงานด้านคนพิการว่ายังต้องมีการอย่างต่อเนื่องต่อไป พร้อมกับกล่าวการเปิดการประชุม

อาราธนาพร (เวลาประมาณ 9.50น.)

รองเจ้าอาวาสวัดเวฬุาราม ได้กล่าว อาราธนาพรให้แก่ผู้เข้าร่วมการประชุม

ผู้ใหญ่บ้านกล่าว (เวลาประมาณ 10.00 น.)

โดย...ผู้ใหญ่อดุลศักดิ์ ทวนคิลก ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ต.ตะเคียนเตี้ย

กล่าว รู้สึกดีใจที่ได้รับหนังสือเรียนเชิญ และพูดถึงความรับผิดชอบที่มีต่อคนพิการ และในอนาคตท่านจะมาทำที่ทำการผู้ใหญ่บ้านที่เทศบาล ซึ่งท่านภายในเดือนหน้า เดือนกุมภาพันธ์ที่จะถึงจะมาทำงานที่เทศบาลอาทิตย์ละสองวัน ช่วยเหลือเรื่องเกี่ยวกับคนพิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ และเรื่องทั่วไป

ข้อตกลงในที่ประชุม (เวลาประมาณ 10.10 น.)

วิทยากรได้ชี้แจงวาระการประชุมได้รับทราบ

- ◆ ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่
- ◆ อยู่ร่วมกิจกรรมจนจบ
- ◆ ทุกความคิดเห็นมีคุณค่า
- ◆ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

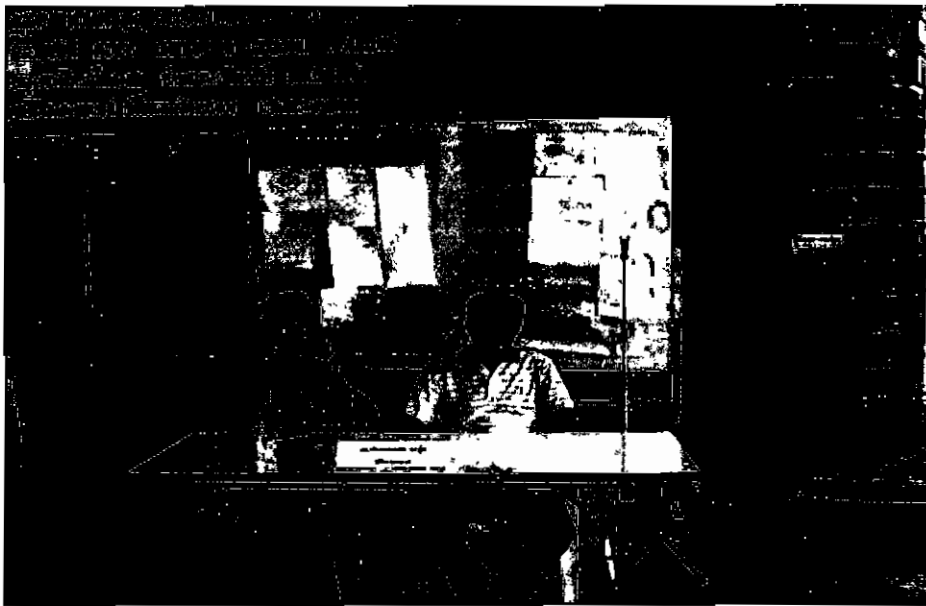
ระดมความคิด ในหัวข้อ คนพิการตะเคียนเตี้ยปัจจุบัน (Appreciation-A1 การยอมรับความคิดเห็นและชื่นชมความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น)

ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม มีกลุ่มคนพิการ 2 กลุ่ม และกลุ่ม อสม.อีกหนึ่งกลุ่ม ทีมงานได้แจกกระดาษ A4 แจกปากกา ให้แต่ละคนได้วาดภาพคนพิการในคำบลที่ตนได้เคยพบเห็น เป็นภาพคนพิการทำกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบอาชีพ หรือเป็นภาพตนเอง โดยทีมงานได้ได้แจกกระดาษคลิปราร์ดให้กลุ่มละแผ่น เมื่อกลุ่มใดวาดเสร็จก็ให้เอาภาพที่วาดลงบนกระดาษ A4 มาติดรวมกันไว้ที่กระดาษคลิปราร์ด ต่อจากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ แต่ในการนำเสนอครั้งนี้ น.ส.ณัฐธิดา ลีวัฒนาภรณ์ อสม.หมู่ที่ 2 หรือพี่น้อง ได้อาสาเป็นตัวแทนผู้นำเสนอภาพที่เห็นให้กับทั้งสามกลุ่ม จากการวาดภาพคนพิการในคำบลตะเคียนเตี้ยปัจจุบันมีดังนี้

- ◆ พี่สุเมธ คนพิการโปลิโอขา แขน ขา อ่อนแรงขับรถมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ (รถเก็บศพ)
- ◆ ป้าอัมพร คนพิการอัมพฤกษ์ครึ่งซีกนอนอยู่แต่ในบ้าน ดูทีวี
- ◆ น้องโบ คนพิการทางสติปัญญาเก็บผักนึ่งที่ขึ้นตามธรรมชาติมาประกอบอาหาร
- ◆ พี่ปรานี , ป้าแบก , น้องแดง บกพร่องสติปัญญา เหลาก้านมะพร้าวขาย กิโลกรัมละ

8-10 บาท

- ◆ น้องจันทิมา คนพิการหมู่ที่ 4 ผู้พิการเท้าข้างนั่งเล่นอยู่หน้าบ้าน
- ◆ น้องมะเหมี่ยว คนพิการทางการเคลื่อนไหว มือ ขา ครึ่งซีกอ่อนแรง นั่งร้องลูกปัด
- ◆ ลุงจวน คนพิการขาขวาขาดเหนือเข่า ก่อนหน้านี้นั่งอยู่แต่ในบ้านพอทีมงานได้เข้าไปพูดคุย เสร็จมั่งมีกำลังใจขึ้น จึงได้เข้าร่วมกับทีมงานออกเยี่ยมคนพิการในชุมชน และได้ฝึกคัดลวดจนสามารถคัดเป็นรูปหัวใจ ก้างปลา รถจักรยาน และจะพัฒนาฝีมือให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ วันนี้ลุงจวนได้นำผลงานจากการฝึกคัดลวดมาวางขาย ปรากฏว่าขายได้ทุกชิ้น ได้เงินมาประมาณ 300 บาท
- ◆ ลุงประจักษ์ คนพิการแขน ขา ซีกซ้ายอ่อนแรง เก็บของเก่าขาย รายได้ต่อวัน 200 บาท
- ◆ พี่ทองดี คนพิการทางสติปัญญามีอาชีพเลี้ยงปลาผสม
- ◆ ลุงธรรม คนพิการแขนอ่อนแรงหนึ่งข้าง เป็นคนพิการผู้ชิวัด อดีตเคยเงินรถขายข้าวเหนียวหมูย่างในชุมชน เป็นกูกในโรงแรม ทั้งในเมืองชลบุรี และต่างประเทศ ปัจจุบันได้หันมาเพาะไม้ประดับขาย หากคนพิการสนใจจะสอนให้ฟรี พร้อมมีตลาดให้
- ◆ น้องลูกน้ำ คนพิการ CP นั่งวีลแชร์อยู่บ้าน รักการเรียนหนังสือ
- ◆ พี่กิตติ พิกุลอัมพฤกษ์ครึ่งซีกกำลังหัดเดิน เป็นคนรักสุนัข (ชอบเลี้ยงสุนัข)
- ◆ ลุงสม ลุงเตียง พิกุลทางการเคลื่อนไหว ไม่สามารถลุกขึ้นนั่งได้ นอนอยู่แต่บนเตียง โดยมีครอบครัวคอยดูแลอยู่
- ◆ พี่สาธิต คนพิการขาขวาขาดเหนือเข่า ใส่ขาเทียมเดิน เปิดอุ้งมือเครื่องยนต์เล็ก
- ◆ ลุงกร ผู้พิการขาขวาขาดได้เข่า ทำอาชีพเผาถ่านขาย

แนวทางการฟื้นฟูคนพิการ / เราทำได้ (เวลาประมาณ 11.10 น.)

โดย...คุณฉัตรมงคล ศรีบริสุทธิ(พี่แดง)และคุณวรรณดี เลิศดี (ป้าตัว) (Peer Assistant วิชาการ ภายนอกแลกเปลี่ยนความรู้สึกและประสบการณ์)

โดยเป็นการแบ่งปันประสบการณ์จากพี่แดงซึ่งอาศัยอยู่ตำบลหนองปรือ อ.บางละมุง โดยแกเองมีลูกพิการสมอง พี่แดงเล่าว่า เดิมตนเองเป็นก๊วกทำอาหารในโรงแรมในเมืองพัทยา กำลังจะเดินทางไปทำงานต่างประเทศซึ่งรายได้ดีมาก แม้จะจบเพียง ประถมปีที่ 4 ส่วนภรรยาทำงานโรงแรมเช่นกัน ตอนนั้นกำลังคลอดลูกสาวคนที่ 2 คิดว่า ไม่มีอะไร แต่ปรากฏว่าลูกออกมาผิดปกติ ตนจึงได้บนบานว่า หากลูกรอดจะเลี้ยงดูลูกให้ดี ปรากฏว่า ลูกรอด ซึ่งต่อมาจึงทราบว่า ลูกมีความผิดปกติ คือ สมองพิการ หรือ ซีพี แล้วจึงมาคุยกันในครอบครัว ว่า ใครจะเป็นคนดูแลลูก คิดไปคิดมา ตนเองอารมณ์เย็นกว่า จึงตกลงใจเป็นผู้ดูแลลูกสาว ชื่อ น้องแพรว และลาออกจากการ รพ.บางละมุง และไปต่อที่ รพ.ชลบุรี ที่อำเภอเมืองชลบุรี รพ.สมเด็จพระศรีราชา อำเภอศรีราชา และรพ.สิริกิติ์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลทหารเรือ อยู่ที่อำเภอสัตหีบ แต่ละที่ก็จะมีนักกิจกรรม นักกายภาพบำบัดอยู่ ตนเองก็เรียนรู้จากการสังเกต สอบถามและลองทำ จนหลังๆ นักกายภาพให้ทำ ให้ลูกเองเลย รวมถึงถามเรื่องการดูแลอื่นๆ เช่น การเคาะปอด การจัดกิจกรรมต่างๆ การ กายภาพบำบัด โดยส่วนตัวแกเป็นคนที่ทำอะไรทำจริงจังและมีความสนใจ ลองผิดลองถูกจนลูก สาวอาการดีขึ้น จากนั้นไม่ได้เริ่มนั่งได้ คอที่คดก็เริ่มแข็งแรงขึ้น ขาเริ่มแข็งแรงขึ้น ทั้งหมดล้วนเป็น ผลจากการศึกษาและลงมือปฏิบัติจนเป็นผู้รู้ในเรื่องทักษะการฟื้นฟูในเรื่องสมองพิการนั่นเอง (Tactic Knowledge)

ส่วนป้าคิว เป็นคนตำบลหนองปลาไหล อ.บางละมุง ซึ่งอยู่ติดกับตำบลตะเคียนเตี้ย ป้าแกพิการอัมพฤกษ์ซีกซ้ายเกิดจากเส้นเลือดในสมองแตก เมื่อก่อนแกเคยมีสามีมีลูก แต่ได้เลิกลาภกับสามีไปและเป็นผู้ดูแลลูกเอง รวมถึงเป็นแกนนำคนในครอบครัว นื่องๆ ในการประกอบอาชีพกัวยเตี่ยวเปิดเล็คติ ขายที่นาเกลือในเขตเมืองพัทยารายได้วันละหลายพันบาท แต่เมื่อ 5 ปีก่อน แกเกิดอาการหน้ามือ และหมดสติ พอตื่นขึ้นมาก็ขยับตัวไม่ได้ ต้องฟื้นฟูนานสมควรกว่าจะถูกเดินไปไหนมาไหนได้ แต่ยังเห็นอาการเดินกระเผลกบ้าง มือซ้ายอ่อนแรงบ้างและเวลาพูดจะพูดสลับคำบ้าง หรือคิดบ้างเป็นบางครั้ง พอพิการก็ใช้ชีวิตไปวัน คนอื่นๆ เขาก็ออกไปทำงานกัน ส่วนตัวแกเองก็อยู่บ้าน พอได้ทราบข่าวการอบรมผู้นำคนพิการที่มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการจาก อสม.ที่มาชวนอยากรู้ว่า เขาทำอะไรกัน จึงมาเข้าร่วมกิจกรรม ได้รู้จักเพื่อนคนพิการที่มีปัญหาอุปสรรคที่เหมือนและแตกต่างจากเรา ได้ไปเยี่ยมเพื่อนคนพิการที่เห็นแล้วเราอยากช่วยเหลือเขา รวมถึงได้รับทราบข้อมูลสิทธิ สวัสดิการ ทำให้อยากจะมีส่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิ สวัสดิการที่พึงได้รับ

หลังจากเข้าอบรมป้าคิวออกเยี่ยมพูดคุยกับคนพิการในชุมชน ประสานเรื่องการมีเอกสารสิทธิ สวัสดิการของคนพิการกับทาง อสม.และ อบต.หนองปลาไหล ประสานศูนย์การศึกษาพิเศษเข้ามาประเมินและส่งต่อเด็กพิเศษในชุมชนในการเข้าถึงการฟื้นฟูทางการแพทย์และการศึกษา ประสานองค์กรเอกชนในการมาซ่อมบ้านให้กับคนพิการที่ยากจนในชุมชน กว่า 7 หลัง ปัจจุบันแกกำลังรวมกลุ่มคนพิการในการประกอบอาชีพ ซึ่งเรื่องราวของทั้ง 2 ท่านเป็นทั้งแรงบันดาลใจและประสบการณ์ในการทำงานด้านคนพิการในชุมชนที่บางครั้งคนในชุมชน(คนพิการและผู้ปกครอง) ก็มีศักยภาพในการเป็นผู้รับความรู้และถ่ายทอดแก่กันและกัน ในชุมชน รวมถึงเป็นผู้บริหารจัดการทรัพยากรที่มีทั้งในและนอกชุมชนเพื่อมาพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในชุมชนของตนเองได้ แม้ไม่ได้จบการศึกษาในระดับสูงแต่อย่างไร

เกมส์ (เวลา 12.30 น.)

เพื่อความคลาไคลย เพื่อความสนุกสนาน จึงได้มีการจัดเล่นเกมส์ โดย น.ส.มาลี แซ่ว่า ทีมงานได้นำเกมส์ ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม เมื่อแบ่งกลุ่มได้แล้วให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่ม และในแต่ละกลุ่มก็ได้ตั้งชื่อมาดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มกบ กลุ่มที่ 2 กลุ่มกา กลุ่มที่ 3 กลุ่มแพะ ต่อจากนั้น มาลีก็ได้ชี้แจงกฎกติกาในการเล่นดังนี้ จะให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นผู้เริ่มก่อน ในการเล่นถ้ากลุ่มกบ ก็จะให้ทำเสียงกบร้อง กลุ่มกา ก็จะทำเสียงการร้อง และกลุ่มแพะก็จะทำเสียงเป็นแพะร้อง เมื่อกลุ่มแรกเล่นเสร็จและชี้ไปที่กลุ่มไหนกลุ่มนั้นต้องเล่นต่อ เล่นต่อไปเรื่อยๆ จนได้กลุ่มที่แพ้ กลุ่มที่แพ้จะจับเอากลุ่มที่เล่นซ้ำ จากการเล่นเกมส์ทำให้ในที่ประชุมได้สนุกสนาน มีเสียงหัวเราะ และทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความกล้าที่จะแสดงออก อย่างในวันนี้กลุ่มที่แพ้เป็นกลุ่มแพะ สมาชิกกลุ่มมี (1)พี่เมย์ อสม.ม.3 (2) พิกิตติ ผู้พิการ ม.2 (3)พี่ปราณี ผู้พิการ ม.2 (4)ป้าแจก ผู้พิการ ม.2 (5)ลุง

จวน ผู้พิการ ม.2 (6) น้องมะเหมี่ยว ผู้พิการ ม.1 (7) พี่เล็ก ผู้พิการ ม.1 กลุ่มที่แพ้ในการเล่นเกมส์ในวันนี้ได้มีการให้ส่งคนหนึ่งเป็นตัวแทนมาร้องเพลง ที่เหลือก็จะเป็นคนเดินตามจังหวะเพลงที่ร้อง คนที่ถูกเลือกมาร้องเพลงเป็นพี่เมย์ คนที่เดินดีและเรียกเสียงหัวเราะได้มากเป็นป้าแจก จากการเล่นเกมส์ก็ได้ทำให้บรรยากาศในที่ประชุมสนุกสนาน และดีขึ้น และจากการตั้งชื่อกลุ่มในการเล่นเกมส์ก็ได้ใช้ชื่อกลุ่มดังกล่าวตลอดกิจกรรม

ระดมความคิดเห็นในหัวข้อ ภาพคนพิการตะเข้ยนเตี้ยในอนาคต (Appreciation-A2 การยอมรับความคิดเห็นและชื่นชมความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น)

ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม มีกลุ่มคนพิการ 2 กลุ่ม และกลุ่ม อสม.อีกหนึ่งกลุ่ม ให้ระดมความคิดมีความต้องการอยากให้อนาคตคนพิการตะเข้ยนเตี้ยเป็นอย่างไรมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านอาชีพ การศึกษา สังคม การแพทย์ แล้วเขียนเป็น Mind Map ลงกระดาษคลิปชาร์ดที่ทีมงานแจกให้กลุ่มละแผ่น และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้องประชุม ถึงภาพคนพิการในอนาคตที่สมาชิกภายในกลุ่มอยากเห็นหรืออยากให้เกิดขึ้น โดยทั้งสามกลุ่มได้ส่งตัวแทนมานำเสนอตามรายชื่อดังต่อไปนี้

กลุ่มกบ (กลุ่มของ ผู้พิการ) นำเสนอโดย...นายสุตใจ มณีโชติ, นายทองดี เปรมสุขดี

กลุ่มกา (กลุ่มของ อสม.) นำเสนอโดย...นางพรรณิ รัชทะกุล

กลุ่มแพะ (กลุ่มของ ผู้พิการ) นำเสนอโดย...นางเมธิณี คุ่มพลาย, พี่เล็ก

ภาพรวมจากการนำเสนอ อนาคตคนพิการตะเข้ยนเตี้ยสรุปได้ดังนี้

ด้านอาชีพ

- ◆ อยากเห็นคนพิการมีงานทำ และมีรายได้ประจำ
- ◆ จัดตั้งสหกรณ์ มีสวัสดิการ (อสม.)
- ◆ สถานที่ จัดตั้งที่ทำการของกลุ่มให้เป็นที่เป็นทาง
- ◆ อยากให้มีร้านค้าของคนพิการในชุมชน
- ◆ เพาะเห็ด
- ◆ จัดตั้งศูนย์พัฒนาอาชีพคนพิการ มีวิทยากรเข้ามาอบรมให้ความรู้เรื่องอาชีพ
- ◆ อบค. เทศบาล รับคนพิการเข้าทำงาน และมีงบประมาณอาชีพ

ด้านการศึกษา

- ◆ ศูนย์การศึกษาพิเศษผู้พิการในชุมชน
- ◆ มีรถรับส่งนักเรียน
- ◆ มีครูมาสอนคนพิการตามบ้านที่เดินทางลำบาก อาจจะเป็นอาทิตย์ละ 2 หรือสาม

ชั่วโมง

ด้านสังคม

- ◆ สิ่งอำนวยความสะดวก อยากให้ วัด สถานประกอบการ หรือสถานบริการต่าง ๆ ได้

จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

- ◆ อยากให้ชุมชนยอมรับคนพิการ และเปิดโอกาสให้กับคนพิการมากขึ้น
- ◆ อยากให้มีแผนกกิจศพ (กองทุน)
- ◆ มีอินเตอร์เน็ตรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ด้านการแพทย์

- ◆ มีหมอมาเยี่ยมตรวจสุขภาพเดือนละ 2 ครั้ง
- ◆ มีรถรับ – ส่ง ไปโรงพยาบาล
- ◆ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ / กายภาพในชุมชน

โดยภาพรวมทุกกลุ่มอยากเห็น “คนพิการตำบลตะเคียนเตี้ยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น” ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา หรือ หัวปลานั้นเอง

ทบทวนจากการระดมความคิดเห็น (เวลาประมาณ 13.30 น.)

โดยนายสุเมธ พลตะชา

ระดมความคิดเห็นในหัวข้อ ตั้งชื่อโครงการ (I หรือ Influence การใช้ประสบการณ์/ความคิดริเริ่มของแต่ละคนที่มีอยู่มาช่วย กำหนดวิธีการ/ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ยุทธการณ์)

ได้แบ่งระดมความคิดเห็นในการตั้งชื่อโครงการออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มคิดชื่อโครงการแล้วเขียนลงในกระดาษที่ทีมงานได้เตรียมไว้ให้ ทั้งสามกลุ่ม

- ♦ กลุ่มที่ 3 กลุ่มแพะ (กลุ่มของ ผู้พิการ) นำเสนอโดย...นายจวน ขุมเพชร
- ♦ กลุ่มที่ 2 กลุ่มกา (กลุ่มของ อสม.) นำเสนอโดย...นางลมูล ประกอบธรรม
- ♦ กลุ่มที่ 1 กลุ่มกบ (กลุ่มของ ผู้พิการ) นำเสนอโดย...นายทองดี เปรมสุขดี

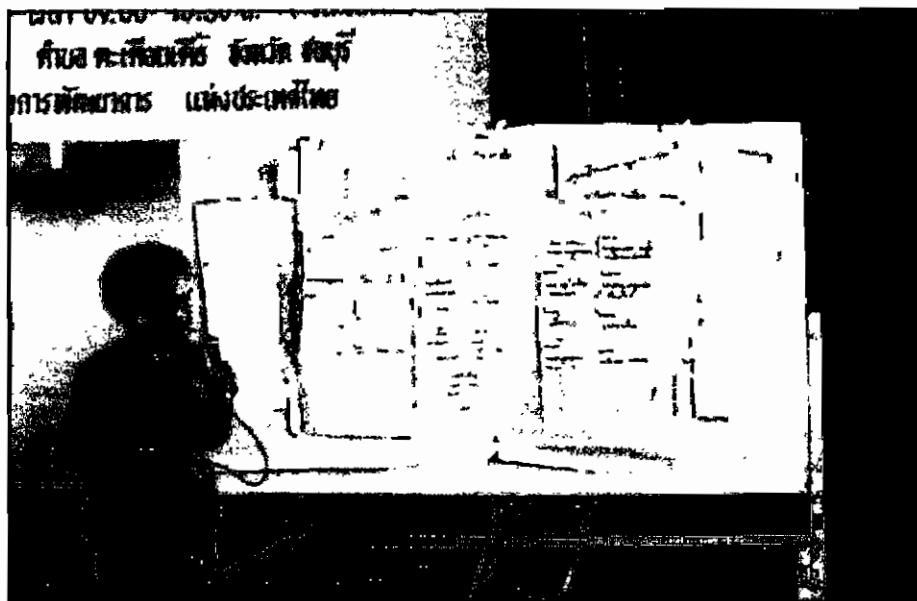
แบ่งหมวดหมู่โครงการ (เวลาประมาณ 14.00 น.)

ในการแบ่งหมวดหมู่ของโครงการ จะแบ่งออกได้เป็นสามหมวดด้วยกัน คือ 1. โครงการทำเอง 2. โครงการทำร่วม 3. โครงการทำให้ ที่ต้องแบ่งเป็นหมวดหมู่เนื่องจากต้องการให้ทุกคนในที่ประชุมได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นว่าโครงการไหนน่าจะทำได้ โครงการไหนจะต้องทำร่วม และโครงการไหนที่ต้องให้หน่วยงานอื่นทำให้ ซึ่งตามความหมายดังต่อไปนี้

♦ โครงการทำเอง หมายถึง โครงการที่คนพิการในชุมชน ร่วมกับคนในชุมชน อาจจะเป็นญาติคนพิการ อสม. ทำกันเองได้

♦ โครงการทำร่วม หมายถึง โครงการที่คนในชุมชน คนพิการ ไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง ต้องขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรอื่น เช่น ขอเงินทุนจากเทศบาลมาสนับสนุน

♦ โครงการทำให้ หมายถึง โครงการที่คนในชุมชน คนพิการ ไม่สามารถทำเองได้ ต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาทำให้

โครงการทำเอง

- ♦ จัดตั้งร้านค้าคนพิการชุมชน
- ♦ ฝึกอาชีพ
- ♦ พระเทศให้ฟัง
- ♦ คนพิการทำขนม
- ♦ อบรมให้ความรู้คนพิการในชุมชน (พัฒนาการแนะนำ)
- ♦ ออมทรัพย์เพื่อการเจ็บป่วย
- ♦ พื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ
- ♦ พบกลุ่มคนพิการเดือนละครึ่ง
- ♦ ให้เช่าเครื่องเสียงของคนพิการ

โครงการทำร่วม

- ♦ ฌาปนกิจ
- ♦ เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ
- ♦ กองทุนสงเคราะห์คนพิการ
- ♦ จัดหาวิทยากรฝึกอาชีพให้คนพิการ
- ♦ จัดตั้งกลุ่มเป็นที่เ็นทาง
- ♦ อยากให้คนพิการมีรายได้
- ♦ เลี้ยงปลา

โครงการทำให้

- ♦ จัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จคนพิการในชุมชน

แสดงความคิดเห็น

โดย นางชนพร เค้าพงษ์ พัฒนาการตำบล และนางพิมพ์พิศา พลอยแหวน รอง ผอ.กศน.บางละมุง
อาจารย์ผู้รับผิดชอบในชุมชนแนะนำตัว

จัดลำดับความสำคัญ / แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ (เวลาประมาณ 14.40 น.) (C-Control ลงรายละเอียด
โครงการ มีผู้รับผิดชอบโครงการ)

โครงการทำเอง

ตารางจัดลำดับโครงการทำเอง		
ลำดับ	ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการการฝึกอาชีพ	นายจวน ขุมเพชร
2	โครงการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก	เทศบาล
		บริษัท ไทยอิโตะ
3	โครงการจัดตั้งร้านค้า	นางวรรณมา แจ่มกระจ่าง
		นางเมทินี คุ่มพลาย
4	โครงการฟื้นฟู / เชื้อมบ้านให้กำลังใจ	นางพรรณี ชัยเทวะกุล
		นางณัฐธิดา ลีวัฒนาภรณ์
		นางวันเพ็ญ อ้นเงิน
		น.ส.อำพร เจียวกำจร
5	โครงการนิมนต์พระมาเทศน์	นางลมูล ประกอบธรรม
6	โครงการฉาปนกิจ	นางบุญประกอบ ทองมาก
		นางวันเพ็ญ อ้นเงิน
		นางพรรณี ชัยเทวะกุล
7	โครงการพบคนพิการเดือนละครั้ง	นายเสมียน สุโรรัมย์

โครงการทำร่วม

2.1 โครงการจัดตั้งกลุ่มเป็นที่เส้นทาง

2.2 กลุ่มอาชีพ

- ◆ โครงการเลี้ยงปลา
- ◆ โครงการทำขนม
- ◆ โครงการกลุ่มการฝีมือ
- ◆ โครงการเครื่องเสียงให้เช่า

โครงการทำให้

- ◆ โครงการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน

สรุปรายงานการประชุม (เวลาประมาณ 15.00 น.)

โดย...นางณัฐธิดา ลีวัฒนาภรณ์ อสม.หมู่ที่ 2 (พื้นที่)

โดยพี่น้องได้รายงานสรุปถึงหัวข้อโครงการสำหรับคนพิการในตำบล ที่ได้จัดทำแผนกันในวันนี้ว่าที่ประชุมมีความต้องการอะไรบ้าง ดร.ประกายภาพ ชะอุ่ม ปลัดเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยก็ได้รับทราบ และมีบางโครงการที่ท่านได้ให้คำแนะนำเพื่อช่วยในการบริหารจัดการ เช่น โครงการฌาปนกิจ อาจจะไปรวมกับที่จัดตั้งขึ้นแล้ว หรือ อสม.เป็นคนเริ่มให้เกิดขึ้นก่อนแล้วค่อยหาคนพิการเข้ามาเป็นสมาชิก

ปิดการประชุม

โดย...ดร.ประกายภาพ ชะอุ่ม ปลัดเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนทำการปิดการประชุมท่านก็ได้พูดให้กำลังใจกับผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อที่จะมีกำลังใจในการทำงานต่อไป และกล่าวว่าทางเทศบาลจะให้การสนับสนุนในการพัฒนาฟื้นฟูคุณภาพชีวิตคนพิการให้ดีขึ้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Act)

หลังจากการลงพื้นที่แนะนำตนเองและโครงการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ยกับเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยและหน่วยงานต่างที่ทำงานในชุมชน รวมถึงมวลชนต่างๆ เช่น อสม.และกลุ่มผู้สูงอายุแล้วมีการเชิญเข้าเป็นคณะทำงานและร่วมอบรมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หลังจากนั้นเป็นการเข้าไปสร้างสัมพันธ์กับชุมชน สร้างความคุ้นเคยหรือ Rap-port เรียบร้อยแล้วนั้น ขั้นตอนต่อไป คือ การร่วมกับคนในชุมชนในการออกสำรวจและเก็บข้อมูลคนพิการ เพื่อรับสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการและครอบครัว รวมถึงข้อมูลต่างๆ ของชุมชน เช่น ความเป็นมา สภาพความเป็นอยู่ ลักษณะนิสัย การประกอบอาชีพ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม โดยใช้เครื่องมือการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural appraisal, PRA) ซึ่งได้แก่ การทำแผนที่เดินดิน

ประวัติศาสตร์ชุมชน สังเคราะห์ชาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ปฏิทินชุมชน การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาและสำรวจสามารถดูได้จากภาคผนวก

จากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่วนใหญ่เป็น อสม. ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ซึ่งจะร่วมกับทีมคณะวิจัยในการออกเยี่ยม สัมภาษณ์พูดคุย เก็บข้อมูลสัมภาษณ์คนพิการและครอบครัวในชุมชน ซึ่งทาง อสม. ในพื้นที่จะเป็นผู้แนะนำกับครอบครัวและคนพิการว่า เราเป็นใครมาจากไหน และมาทำอะไร ช่วยลดความคลางแคลงและสงสัยของครอบครัวและคนพิการ อีกทั้งการลงสัมภาษณ์ชีวิตคนพิการ ทำให้ อสม. ซึ่งเดิมรู้จักคนพิการและครอบครัวเพียงผิวเผินว่าเป็นใคร ลูกใคร สามีหรือภรรยา หรือเป็นพ่อแม่ของใคร เป็นรู้จักเรื่องราวของคนพิการคนนั้นมากขึ้นจากคำถามปลายเปิด ซึ่งคนพิการหรือครอบครัวเป็นคนเล่าเอง ส่วนตัวคนพิการและครอบครัวส่วนใหญ่ ดีใจที่คนในท้องถิ่นหรือที่อื่นๆ มาเยี่ยม ตัวคนพิการเองก็ได้เล่า ได้ระบายความอัดอั้นตันใจออกมา รู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น ช่วยลดความเครียดของคนพิการ รวมถึงรู้สึกวางใจและไว้วางใจการทำงานมากขึ้นนั่นเอง

ซึ่งข้อที่ควรปฏิบัติสำหรับคณะทำงานที่ลงพื้นที่ ก็คือ ผู้ลงเยี่ยมไม่ควรตั้งหน้าตั้งตาบันทึกแบบฟอร์มควรใช้คำถามปลายเปิดให้คนพิการได้เล่าเรื่องของตนเอง เช่น ลุงเป็นอย่างไรบ้าง รบกวนลุงช่วยเล่าประวัติของตนเองให้เราฟังหน่อยครับ พร้อมกับการรับฟังอย่างตั้งใจ แสดงความเห็นใจในบ้างหากเป็นเรื่องสะเทือนใจ เมื่อเล่าเสร็จ หากขาดประเด็นใดค่อยถามตามภายหลัง เช่น จากที่เล่ามาแสดงว่า ลุงยังไม่ได้ทราบข้อมูลเรื่องการดูแลข้างที่ขาดใจมั๊ยครับ หรือ ข้อมูลอื่นๆ แล้วค่อยมาบันทึกเรื่องราวประวัติชีวิตของคนพิการและครอบครัวนั้น อีกเรื่องที่ต้องออกเยี่ยมต้องพึงระวัง คือ การเข้าไปสั่งสอนในทุกเรื่องที่ผู้ออกเยี่ยมคิดว่า คนพิการยังทำไม่ถูกต้องตามที่ผู้ออกเยี่ยมคิด เช่น ลุงไม่มีบัตรคนพิการแล้วลุงต้องทำอย่างนั้นลุงต้องทำอย่างนี้ หรือป้าเป็นเบาหวานและตัดขา ป้าต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ อาจทำให้คนพิการที่ฟังเจอกันครั้งแรก รู้สึกต่อต้านได้ เพราะ คนพิการอยู่บ้าน ส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยมีปากมีเสียงอยู่แล้ว หากจะหาสิ่งใดก็เกรงใจญาติพี่น้อง ทำให้บางส่วนขาดความมั่นใจ ขาดโอกาสในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง และการมีคนมีบอกว่าต้องทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ แม้จะเป็นประโยชน์ แต่อาจทำให้คนพิการรู้สึกอึดอัดและปฏิเสธข้อมูลเหล่านั้นทางแก้ ก็คือ อาจเปลี่ยนการใช้คำพูด เช่น จากที่เล่ามาแสดงว่า เวลาลุงไปหาหมอที่ กรุงเทพฯ ลุงต้องเสียเงินเอง ลุงรู้มั๊ยว่าจริงๆ ลุงไม่ต้องเสียเพราะว่ามีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรสุขภาพ ท.74 การใช้คำพูดลักษณะทบทวนปัญหา เช่นนี้ จะทำให้คนพิการรู้สึกสนใจและอยากทราบรายละเอียดของการทำบัตรคนพิการและบัตรสุขภาพ ท.74 อันเป็นเทคนิคในการกระตุ้นความสนใจ ความอยากรู้ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นวิทยากรกระบวนการซึ่งต้องใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ส่วนทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นท่านสามารถอ่านได้จากภาคผนวกเรื่อง “เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ”

นอกจากลงเยี่ยมและสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากคนพิการและครอบครัว คณะทำงานยังได้สำรวจแผนที่เดินดินเพื่อทราบลักษณะทางกายภาพของชุมชน สภาพความเป็นอยู่ที่คนในชุมชนเดิมจะอยู่กันเป็นครอบครัวขยายและมีลูกหลานปลูกบ้านอยู่รายรอบ พื้นที่ของชุมชนเดิมส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าว อยู่กันเป็นหมู่ๆ สภาพแวดล้อมค่อนข้างสะอาด ไม่มีขยะเกลื่อนกลาด มีถังขยะเป็นจุดๆ คนพิการส่วนใหญ่จะออกจากบ้านไม่ไถลน้ก โดยไปร้านค้าใกล้บ้านหรือบ้านญาติที่อยู่ไม่ไกล ส่วนในเขตหมู่บ้านจัดสรรจะมีทั้งที่ราคาตั้งแต่ไม่กี่แสนบ้านจนถึงหลายล้านบาท ต้องการความสงบและการเป็นส่วนตัวสูง ค่อนข้างระแวงหากมีคนแปลกหน้ามาเคาะหน้าบ้าน ไม่ค่อยรู้จักเพื่อนบ้านหรือมีกิจกรรมทางสังคมระหว่างคนในหมู่บ้านเดียวกัน หรือกับคนในชุมชนเดิมมากนัก และพร้อมกับการสัมภาษณ์ประวัติคนพิการและทำแผนที่เดินดิน การทำผังเครือญาติก็ทำให้เราทราบว่าคนพิการมีเครือญาติมากน้อยเพียงใด มีใครเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน สังคมไทยส่วนใหญ่มีความผูกพันเกี่ยวดองกันฉันญาติพี่น้อง ซึ่งบางครั้งคนพิการเองอาจมีเครือญาติเป็นแกนนำในชุมชน ซึ่งอาจเชื่อมโยงเพื่อการขอสนับสนุนในการทำงานด้านคนพิการในชุมชนต่อไป รวมถึงการทำผังเครือญาติยังทำให้เข้าใจชีวิตของคนพิการและครอบครัวในระยะเวลาอันสั้นอีกด้วย

นอกจากการสัมภาษณ์คนพิการและครอบครัวเพื่อทราบประวัติความเป็นมาข้อมูลต่างๆ รวมถึงผังเครือญาติแล้ว การสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากคนในชุมชน ผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนและแกนนำองค์กรชุมชนต่างๆ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือ Key Informant ก็มีความจำเป็นเพราะทำให้ทราบมิติพื้นฐานของชุมชนที่คนพิการอาศัยอยู่ เช่น ประวัติความเป็นมาของชุมชน ทำให้ทราบคนในชุมชนนี้ผ่านอะไรมาบ้าง และทำให้รู้ว่าคนในชุมชนต้องมีการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ อย่างไร

ทั้งยังทำให้ทราบถึงปฏิทินชีวิตของคนในชุมชนเพื่อความสะดวกในการเข้าไปทำงานในช่วงที่ไม่รบกวนงานประจำของคนในชุมชนมากนัก รวมถึงอาจมีประโยชน์ในกำหนดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับปฏิทินของชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้ทราบโครงสร้างองค์กรชุมชน ว่าใครทำอะไร มีบทบาทหน้าที่อย่างไรในชุมชน มีความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะใดเป็นต้น ทำให้มองภาพชุมชนออกว่า จะเข้าหาใครเพื่อประสานเรื่องอะไร เป็นต้น บางครั้งการรู้จักคนในโครงสร้างองค์กรชุมชนหลายๆ คนแล้วเชิญเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อรับทราบเป้าหมาย ประโยชน์และความคืบหน้าของโครงการ ก็มีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนกว่าการเชิญคนที่มีอำนาจโดยตรงมารับทราบเพราะอาจติดด้วยภารกิจอื่นๆ ซึ่งท่านเหล่านี้มีส่วนผลักดันความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านต่างๆ จากหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคนในชุมชน ในเรื่องวัตถุดิบในการผลิต แรงงานและงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทีมวิจัยใช้การสนทนากลุ่มคนพิการ 1 ครั้งและสนทนากลุ่มคนไม่พิการ 1 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยเครื่องมือการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม

จากการเก็บข้อมูล ผลที่ได้ นอกจากคนพิการได้มีโอกาสพูดคุยบอกเล่าความพิการแก่
 คณะทำงาน มีการปลดปล่อย รู้สึกเหมือนมีคนรับฟัง และมีความสนิทสนมกันมากขึ้นแล้ว
 คณะทำงานที่ออกเยี่ยมคนพิการด้วยซึ่งได้แก่ ทีม อสม.ยังได้รับทราบความรู้สึกรู้สึกของคนพิการและ
 ครอบครัว เพิ่มเติมจากข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ เกิดจิตอาสาอยากลงมาช่วยคนพิการและครอบครัว
 ในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งคณะวิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจมาสรุปเป็น
 ประเด็นต่างๆ เพื่อสะท้อนกลับเข้าไปในที่ประชุมที่มีคนในชุมชนร่วมอยู่ด้วย เช่น ยังมีคนพิการ
 คือ ฤๅณบุญช่วย เจริญคลัง อายุ 47 ปี พิการบกพร่องทางด้านสติปัญญา อยู่กับพี่สาว ยังไม่มี
 เอกสารใดๆ เลยทั้งบัตรประชาชน บัตรคนพิการ ซึ่งป้าจิมประธาน อสม.ตำบลรับเป็นคนไป
 ประสานงานซึ่งก็ดำเนินการแล้วเสร็จจนมีบัตรประชาชน บัตรคนพิการและบัตร ท.74 รวมถึงเบี้ย
 ความพิการแล้ว และยังมีคนพิการอีกหลายคนที่ยังไม่มีบัตรคนพิการ บัตร ท.74 ซึ่งได้นำเสนอ
 ข้อมูลในการประชุมประจำเดือนของคณะทำงานในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2552 เพื่อหา
 ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการประสานเรื่องเอกสารสิทธิคนพิการ โดยมีคุณฉวีธัญญา ลีวัฒนากร
 หรือพี่น้อย อสม.หมู่ 2 เป็นผู้อาสารับผิดชอบการ ทั้งนี้ อสม.แต่ละหมู่ช่วยติดตามเอกสารของคน
 พิการและคุณน้อยประสานเอกสารสิทธิ เช่น ขอใบรับรองความพิการ การประสานทำบัตรคนพิการ
 และบัตร ท.74 ให้กับคนพิการจำนวน 21 คน นอกจากนี้ยังมีการประสานเรื่องการขอรับกายอุปกรณ์
 ให้คนพิการจำนวน 8 คน เช่น ขาเทียมให้กับลุงกร พี่สายันต์ และท่านอื่นๆ ที่เดินทางลำบากและมี
 ฐานะยากจนโดยประสานรถของเทศบาลฯ เดินทางไปรับกายอุปกรณ์ด้วยกันที่โรงพยาบาลชลบุรี

โดยในขั้นตอนการขอเอกสารสิทธิและการขอรับบริการที่โรงพยาบาล ได้มีการพูดคุยกัน
 ในที่ประชุมประจำเดือน ใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาแนวทางร่วมกันในการช่วยเหลือโดยทีม
 วิจัยทำหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการหรือคุณอำนวยที่ชวนคุยและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้
 บางครั้งก็ยกตัวอย่างเรื่องเกี่ยวกับสิทธิ ศวสติการ เช่น กรณีของลุงกิตติเป็นอัมพฤกษ์ครึ่งซีก ไป
 พื้นฟูที่โรงพยาบาลที่กรุงเทพฯ ขณะที่ยังไม่มีบัตร ท.74 ทางโรงพยาบาลเรียกค่าใช้จ่าย 20,000 บาท
 และมีปัญหาเรื่องการขึ้นเอกสารทำบัตร ท.74 ที่อนามัย ขึ้นคืน ทางทีม อสม.จะไปช่วยตรวจสอบให้
 ว่าติดขัดตรงไหน สามารถขอผ่อนผันย้อนหลังได้หรือเปล่า หรือมีทางออกอื่นๆ หรือไม่ และ
 กลับมานำเสนอ และหากไม่สามารถดำเนินการได้จะปรึกษาใครเหล่านี้เป็นต้น เป็นการแลกเปลี่ยน
 เรียนรู้จากปัญหาและมีการหาความรู้เพิ่มเติมจากสถานีอนามัยและโรงพยาบาลบางละมุง อันเป็น
 การยกระดับการเรียนรู้ของคนในชุมชนในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการ

จากงานช่วยเหลือสนับสนุนให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ ศวสติการพื้นฐานต่างๆ เช่น บัตร
 ประชาชน บัตรคนพิการและบัตร ท.74 แล้ว ขั้นตอนต่อไปในการการพัฒนา รูปแบบของศูนย์การ
 เรียนรู้คนพิการในชุมชน คือ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของคณะทำงานในเรื่องความพิการ จาก
 ข้อมูลการศึกษาและสำรวจชุมชนที่ผ่านมา ป้าไ้ บัวจัน อสม. หมู่ 1 ให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่า “เราควร
 เริ่มจากครอบครัว ให้เขาได้ไปเห็นก่อน เขาถึงจะเชื่อ ดิกว่าเรามาพูดเลยๆ เขามองไม่เห็นภาพหรอก

เขาก็อยู่ของเขามาอย่างนี้ รวมถึงคนพิการและอาสาสมัครด้วย แต่คนบ้านเราชวนไปไหน เขาก็ไป" เสริมด้วย ข้อคิดจากคุณวรรณฯ แจ่มกระจ่าง ที่บอกว่า "เอกสารในการอบรมเยอะๆ ซึ่งแจกเขาไป เขาก็ไม่อ่านกันหรอก หรืออ่านก็หยาบมาอ่านแค่เฉพาะแค่หัวข้อที่สำคัญ ๆ เพราะว่าเขาต้องทำงาน ทำมาหากิน ไม่มีเวลาอ่าน" จากข้อมูลดังกล่าว จึงนำมาซึ่งการกำหนดรูปแบบในการพัฒนา คณะทำงานศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน (เน้นการมีส่วนร่วมตัดสินใจของคนในชุมชน) เรื่อง การทัศนศึกษาดูงาน และการอบรมที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าการให้ความรู้เชิงทฤษฎี

ขั้นต้นเราให้คณะทำงานที่เป็นคนพิการเข้าร่วมการจำลอง สถานการณ์เป็นคนพิการ (Disabilities Stimulation) เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2552 โดยมีการจำลองนั่งบนรถเข็น ปัดตาเดินโดยมีคนนำทางและไปค้าเป็นประโยชน์ จากนั้นลองมาล้อมคอกว่ารู้สึกอย่างไรบ้าง คำตอบก็คือ ส่วนใหญ่บอกว่าลำบาก ไม่สะดวก ถ้าหากเป็นอย่างนี้ตลอดถ้าจะ แยก เริ่มเข้าใจความรู้สึกของคนพิการ ความยากลำบากของ

คนพิการ บางคนก็ไม่กล้าทำ บอกว่า กลัวเป็นลางก็มี จากนั้นก็เป็นการลองฝึกการช่วยเหลือคน พิการที่ถูกต้อง เช่น การเข็นวีลแชร์ขึ้นลงฟุตบาท ขึ้นลงทางลาด การเข็นในพื้นที่ที่เป็นทรายที่ต้องยก ล้อหน้าหรือถอยหลังเดิน การช่วยเหลือคนตาบอดโดยยื่นข้อศอกให้คนตาบอดจับข้างที่ถนัด การ นำพาในทางเดินที่แคบ วิธีการพาขึ้นลงบันได และภาษามือง่ายๆ เป็นต้น

จากนั้นเป็นการพูดคุยถึงความรู้สึกแต่ละประเภทตาม พรบ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ 2550 ว่ามีประเภทใดบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง เช่น น้องลูกน้ำซึ่งมีความพิการสมอง พิการซึ่งถือว่าพิการทางกายและการเคลื่อนไหว น้องแดงที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา และยกตัวอย่างอื่นๆ เพื่อให้ เห็นภาพมากขึ้น แต่ด้วยคณะทำงานส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี จึงค่อนข้างจะเข้าใจยากกว่าคณะทำงานที่อายุน้อย แต่ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจเรื่องความพิการมากขึ้นและมีใจมาก ขึ้นในการสนับสนุนงานของคนพิการ วัตถุประสงค์จากการสอบถาม หลังเสร็จกิจกรรม

เพื่อให้มองเห็นภาพชัดเจนมากขึ้นในเรื่องคนพิการ ทางคณะวิจัยจัดให้คณะทำงานซึ่งส่วน ใหญ่เป็น อสม. จึงจัดโปรแกรมดูงานในพื้นที่ เพื่อให้เห็นภาพคนพิการที่หลากหลายทั้งคนที่ ขาดลำบากช่วยเหลือตนเองไม่ได้ คนพิการที่มีศักยภาพสามารถประกอบอาชีพ หน่วยงานในท้องถิ่น ที่อาจมีส่วนในการพัฒนาอันเป็นการสร้างเครือข่ายสำหรับคณะทำงานในชุมชน พร้อมกับดู ศักยภาพของผู้ปกครองที่สามารถบำบัดฟื้นฟูบุตรที่เป็นลูกพิเศษด้วยตนเอง โดยมีโปรแกรมเน้น

หน่วยงานหรือคนในชุมชนที่อยู่ไม่ไกลจากตำบลตะเคียนเตี้ยนัก ได้แก่ สถานสงเคราะห์คนพิการ การณเขวศม์ ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ครบ 36 พรรษา มูลนิธิ พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ แต่ละสถานที่ เช่น สถานสงเคราะห์คนพิการการณเขวศม์ ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์คนพิการหญิง ส่วนใหญ่พิการทางสมองและมีความพิการรุนแรง แต่บางส่วน สามารถประกอบอาชีพได้ เช่น งานคอกไม้ประดิษฐ์ หรืองานเย็บผ้าเช็ดเท้าที่คนทำมือใช้ไม่ได้และ ใช้เท่าในการทัก ซึ่งขณะทำงานวิจารณ์ในชุมชนบางคนก็มองว่าเป็นความทรมาน บางคนก็มองว่าดี ได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

จากนั้นได้เข้าดูงานศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ครบ 36 พรรษา ซึ่งเป็นศูนย์ฝึกอาชีพระยะสั้น สังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรระยะสั้น เช่น คัดผม นวดและงานประดิษฐ์ต่างๆ เป็นต้น แต่หากคนใน ชุมชนสนใจอาชีพอะไรก็อาจรวมกลุ่มกันและมาของบประมาณจัดอบรมได้ ส่วนที่พักข้างในไม่ เอื้อสำหรับคนนั่งรถวิลแชร์และมีกรณีที่จบหลักสูตรจากที่นี่ เช่น เย็บจักร ทางศูนย์จะประสาน โรงงาน เช่น ผ้าปิดปาก โดยทางศูนย์จะเป็นผู้รับรองฝีมือ เพราะเป็นคนที่ผ่านมาการศึกษาที่ศูนย์มา แต่ หากคนพิการที่ต้องการรับงานต้องมาประเมินฝีมือที่ศูนย์ฯ ก่อน เพื่อให้ทางศูนย์ฯ มีความมั่นใจใน ฝีมือก่อนที่จะแนะนำบริษัทให้ลองประสานเพื่อรับงานเย็บผ้ามาทำที่บ้าน

จากศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ครบ 36 พรรษา ทางคณะ ได้มาดูงานที่มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการที่ไกลออกมา ราว 15 กิโลเมตร ส่วน 2 ที่แรก ห่างจากตำบลตะเคียนเตี้ยเพียง 5 กิโลเมตรแต่ขณะทำงานส่วนใหญ่บอกว่า ไม่เคยเข้าไปดูเลย การ เดินทางดูงานครั้งนี้ เริ่มมีคนพิการสนใจเข้ากิจกรรมกับทางเรา เมื่อถึงมูลนิธิก็เข้าฟังวิดิทัศน์ เกี่ยวกับมูลนิธิฯ และพูดคุยซักถามเกี่ยวกับงานของมูลนิธิฯ จากนั้นเป็นการแลกเปลี่ยนในเรื่อง การ ดูแลลูกเด็กพิเศษ โดยวิทยากร คือ ผู้ปกครองเด็กสมองพิการและผู้ปกครองเด็กออทิสติก ซึ่งทั้ง 2 ท่านไม่ยอมแพ้ในโชคชะตาและศึกษาพัฒนาตนเองเพื่อลูกของตนเอง ทำให้ลูกมีพัฒนาการ โดย คณะทำงานจากตะเคียนเตี้ยได้ลองปฏิบัติในการเย็บคลาสิกกลัมนี้อของน้อง และลองฝึกใน กิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ เช่น การหยิบของหลากหลายรูปทรงใส่ ถ้วย การร้อยลูกปัด การต่อ จิกซอ เป็นต้น ทั้งนี้ทางวิทยากรทั้งสองท่าน ได้พูดคุยให้ อสม.เห็นความสำคัญในการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาคนพิการและ อสม.เองเป็นคนในชุมชนที่อยู่ใกล้ชิดคนพิการ ย่อมมีส่วนสำคัญต่อการ พัฒนาการที่ดีของคนพิการอย่างแน่นอน

เมื่อจบกิจกรรม พอมีเวลาทำการทบทวนกิจกรรมได้บ้าง ก่อนส่งคณะทำงานกลับบ้าน กับ คำถามแรกถามว่า ท่านคาดหวังอะไรก่อนมาดูงานครั้งนี้ ส่วนหนึ่งบอกว่า อยากรู้เรื่องคนพิการ บางส่วนบอกว่า อยากเห็นว่าคนพิการอยู่อย่างไร คนพิการมีความสามารถหลายอย่าง อยากรู้ว่า อะไรที่คนพิการทำได้บ้าง กับคำถามที่ 2 แล้วท่านได้สิ่งที่คาดหวังหรือไม่ ส่วนใหญ่ บอกว่า ได้ เพราะเห็นชีวิตคนพิการที่หลากหลาย บางคนน่าสงสาร บางคนมีความสามารถ สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ดังที่

คาดไว้ บางคนบอกว่า ไม่มี บางคนบอกว่า รู้สึกหดหู่ กับคำถามที่ 3 สิ่งที่ได้รับเกินความคาดหมาย ส่วนใหญ่ บอกว่า เห็นคนพิการมีความมุ่งมั่น มีความพยายามมากกว่าคนไม่พิการ กับคำถามที่ 4 แล้วจะทำอะไรต่อไป บ้างตอบว่า อยากช่วยคนพิการ บ้างตอบว่า จะไปเล่าให้คนพิการบ้านเราฟัง

พอมาถึงตรงนี้ จากการสังเกตกลุ่ม อสม.ที่เป็นแกนนำและสูงอายุ เริ่มอยากช่วยเหลือคนพิการมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นการช่วยเหลือเพราะความสงสารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งท่านเหล่านี้อาจไม่สะดวกในการออกพื้นที่เยี่ยมคนพิการตามบ้าน แต่ท่านก็พร้อมสนับสนุนในเรื่องอื่นๆ ส่วน อสม.ที่อายุไม่มากนัก เช่น คุณณัฐนิชา ลีวัฒนากรหรือพี่น้อง อสม.หมู่ 2 เริ่มเข้าใจและมองว่า คนพิการก็เป็นคนที่ไม่แตกต่างจากเรา ซึ่งเป็นการเริ่มมองคนพิการบนพื้นฐานสิทธิ นับเป็นเรื่องที่ดี และพี่น้องเองนับเป็นกำลังสำคัญในลงพื้นที่เยี่ยมและเสริมพลังคนพิการ รวมถึงในการจัดกิจกรรมต่างๆ ก็มาช่วยเหลือเป็นอย่างดี แต่ก็มี อสม.บางท่าน ด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจทำให้ไม่สามารถปลีกเวลามาร่วมกิจกรรมได้อีกก็มี แต่แกนนำหลักๆ เช่น ป้ามุล ป้าณิ ป้าห่อ ป้าจิ้ม พี่เพ็ญ พี่เมย์ พี่สมศักดิ์ พี่น้อยและท่านอื่นๆ อีกหลายท่าน ก็ยังเป็นกำลังที่เหนียวแน่นของเราตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในการออกเยี่ยม สิ่งที่ต้องเตรียมตัว คือ ทำทางและคำพูดที่เหมาะสมกับคนที่เราลงเยี่ยม เช่น “สวัสดีครับเบียร์ พี่ชื่อพี่เหมียนนะ นี๋ลุงจวน และนี่พี่น้อยเป็น อสม. หมู่ 2” นี่คือการไปเจอคนพิการที่เด็กกว่าเราและเป็นวัยรุ่น ส่วนถ้าเราไปพบผู้พิการที่มีอายุมากกว่า เช่น ไปพบกับลุงเตียง ผมก็จะใช้คำพูดประมาณว่า “สวัสดีครับลุงเตียง เป็นไงบ้างครับลุง ผมเหมียน และก็นะนำทุกคนที่มาด้วยให้ลุงเขาได้รู้จัก และก็พูดต่อไปว่า พวกเราเป็นอาสาสมัครคนพิการตำบลตะเคียนเตี้ย มาเยี่ยมลุง” นี่เป็นเทคนิคขั้นต้นตอนที่เราไปพบผู้พิการ ก่อนอื่นเราต้องทักทาย แนะนำตัวเอง และก็บอกว่าเราเป็นใครมาจากไหน ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน มือไม้ต้องอ่อนอยู่เสมอ และข้อสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เรื่องบุคลิกภาพ ทรงผมและการแต่งกายต้องสะอาด รวมถึงการควบคุมอารมณ์ขณะลงเยี่ยม แม้จะอารมณ์ไม่ดีจากที่อื่นมา ก็ควรเก็บความรู้สึกไว้และเข้าไปด้วยสีหน้าที่เบิกบาน ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งจะสะท้อนออกมาทางสายตา เท่านี้ก็สร้างสัมพันธ์ได้กว่าครึ่งแล้ว สำหรับการทำงานกับคนพิการ ครอบครัวและชุมชน

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเสริมพลังคนพิการในชุมชน คณะวิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ เทคนิคการเป็นวิทยากรกระบวนการ การใช้เรื่องเล่าเราพลัง เทคนิคการให้คำปรึกษา การจัดกลุ่มสนับสนุนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และตัวแบบคนพิการ ยกตัวอย่าง ป้าวิเชียรซึ่งพิการอัมพฤกษ์ครึ่งซีกแต่ฝึกกายภาพบำบัดด้วยตนเองจนสามารถเดินได้แล้ว เมื่อเห็นคณะทำงานที่นั่งวีลแชร์เข้าไปเยี่ยม แก่พูดว่า “ขนาดตัวเองมาลำบากก็ยังอุตส่าห์มาเยี่ยมป้าอีกนะ”

ในช่วงแรกๆ ของการออกเยี่ยมเสริมพลังคนพิการ มีคนพิการที่ออกมาร่วมกิจกรรมด้วย คือ ลุงจวน ซึ่งเราได้พบแก่ช่วงการสำรวจในตอนแรกและมีการพูดคุยกัน ทำให้ทราบว่าลุงจวนหลังจากที่พิการ ลุงจวนขาดความมั่นใจในการออกมาใช้ชีวิตในสังคม คณะทำงานซึ่งตอนนั้น ใช้

เทคนิค เรื่องเล่าเร้าพลัง โดยสร้างความสัมพันธ์และเข้าไปพบลุงจวนอีก 1-2 ครั้ง พอมีโอกาสนี้เล่าเรื่องของตนเอง ถึงความรู้สึกช่วงชีวิตที่ท้อแท้สิ้นหวังตอนที่พบความพิการใหม่ๆ เหมือนกับที่ลุงจวนกำลังประสบอยู่ตอนนี้ การที่ไม่สามารถยอมรับได้ในความพิการแต่ก็มีบางจุดที่ทำให้ชีวิตพลิกผันและกลับมาลุกขึ้นได้ใหม่ การเล่าเป็นการเล่าให้เห็นภาพที่เกิดขึ้น พอได้ฟัง ดังนั้น ลุงจวนก็อยากเล่าเรื่องของตนเองบ้าง ทีมงานก็รับฟังโดยไม่ขัด ตั้งใจรับฟัง ไม่ตำหนิหรือติเตียน แม้บางเรื่องจะไม่เห็นด้วย ให้ลุงจวนได้ระบายความรู้สึกอย่างเต็มที่ เป็นผู้ฟังที่ดี พร้อมจับใจความได้ว่า ลุงจวนสื่อถึงเรื่องเมื่อก่อนเคยเป็นโพรีแมนมีลูกน้อง 40-50 คน แม้ว่าลุงจวนจะจบ ป.4 ซึ่งเป็นสิ่งที่ลุงจวนภูมิใจ แต่ก็ทำใจลำบากและอยากกลับไปจะเจอลูกน้องเก่า ไม่อยากออกไปไหน ทางทีมงานได้เสริมแรงไปว่า แม้เขาจะหายไปข้างหนึ่งแต่ลุงจวนก็ยังทำอะไรได้อีกหลายอย่าง ลุงจวนยังทำงานบ้านดูแลลูก ดูแลหลานได้ ทำอาหารก็อร่อย แบ่งเบาระลูกลูก เป็นการเสริมแรงโดยการชมเชยอย่างจริงใจในเรื่องที่ทำได้ดีหรือมีความสามารถ ลุงจวนก็ยิ้ม เมื่อก่อนลุงจวนบอกว่า “เวลานั่งอยู่หน้าบ้านแล้วได้ยินเสียงเขาจุดทุเรียนสด ก็คิดว่าเมื่อไหร่จะถึงคิวตัวเองบ้าง” แต่ปัจจุบันเลิกคิดแล้ว

สำหรับผู้เล่าเรื่อง ฟังระวังไม่ขัดหรือสั่งสอน เน้นการพูดคุยอย่างเท่าเทียม มองเขาเป็นเพื่อนคนพิการคนหนึ่ง เขาและเราไม่แตกต่างกัน ไม่ควรมองความสัมพันธ์เป็นแบบผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา บางทีตัวเขาเองอาจมีทักษะหรือความสามารถบางอย่างมากกว่าเราด้วยซ้ำ แต่คิดว่าเขายังมีเรื่องที่คิดอยู่ในใจหรือมีเรื่องที่ก้ำกึ่งใจจนไม่สามารถแก้ไขได้เองและสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง

การใช้เรื่องเล่าเร้าพลังเพื่อช่วยให้เพื่อนคนพิการได้ปลดปล่อยความรู้สึก และมีมุมมองตนเองใหม่ สอดแทรกด้วยการชมเชยจุดดี จุดเด่นของเขาอย่างจริงใจนั้น จะเป็นการเรียกคืนความเชื่อมั่นในตนเองของเขากลับคืนมา แต่ผู้เล่าต้องมีทักษะและเรื่องราวที่น่าสนใจเพื่อกระตุ้นความรู้สึกของผู้ฟัง เรื่องเล่าเร้าพลังมีลักษณะต้องไม่มีรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้อง ต้องจบอย่างมีความสุข ผู้เล่าฟังทำให้ตัวเองอยู่ในโลกของผู้ฟัง ทั้งในเรื่องภาษา พฤติกรรม ความวิตกและความฝัน ผู้เล่าต้องทำให้เรื่องฟังดูใหม่อยู่เสมอ โดยสร้างความมีชีวิตชีวาขณะที่เล่า ผู้เล่าฟังเสริมสร้างทักษะการเล่าเรื่องโดยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เรื่องที่เล่าฟังดูเป็นธรรมชาติ ราวกับเพื่อนกำลังเล่าเรื่องที่นำเสนอใจที่เพิ่งนึกขึ้นได้ใหม่ๆ ให้เพื่อนฟัง ในการเรียกความสนใจของผู้ฟังก่อนที่จะเริ่มเล่าเรื่อง ผู้เล่าสามารถติกรอบของเรื่องได้ โดยการพูดถึงปัญหาของผู้ฟัง หรือโดยการเปิดเผยความอ่อนแอของตนเอง

นอกจากนี้ ทางทีมวิจัยยังใช้เรื่องเล่าเร้าพลังในกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกตัวอย่างกลุ่มอัมพฤกษ์ครึ่งซีก ที่ป้าวิเชียรเป็นผู้ที่มีความรู้ฝังใน (Tactic Knowledge) ประสบการณ์การฝึกฝนฟื้นฟูตนเองจนร่างกายดีขึ้น สามารถเดินได้ด้วยออกเกอร์ และมีมุมมองการใช้ชีวิตที่ดี ถือว่าเป็นตัวแบบ (Model) แก่เพื่อนคนพิการในกลุ่ม เช่น ป้าอาภรณ์ ลุงกิตติ ที่ปรีชา โดยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ปลอ่ยให้วางเสวนาพูดคุยกันเรื่องทั่วไปก่อน วิทยากรกระบวนการหาช่อง ขวนคุย

หรือกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น ชวนป้าวิเชียรเล่าเรื่องการฝึกขึ้น ว่าทำอะไร แต่ต้องสังเกตว่าเป็นเรื่องที่สมาชิกในกลุ่มมีความสนใจร่วมกัน ป้าวิเชียรก็เล่าเรื่องเป็นปกติ ว่า ค่อยๆ ลูกและเกาะวอกเกอร์เพื่อฝึกขึ้นและเดิน โดยทำท่าทางประกอบให้เห็นภาพด้วย ส่วนลุงกิตติเสริมว่าของผมจะไปชิดหน้าต่าง เอื้อมมือข้างที่ตีไปเกาะราวกันขโมยที่หน้าต่างแล้วค่อยๆ ขึ้นจากวิลแชร์ ส่วนป้าอาภรณ์ซึ่งพิการคล้ายคลึงกันก็ฟังอย่างตั้งใจ เพราะป้าอาภรณ์ปัจจุบันยังไม่สามารถลุกขึ้นได้ บางครั้งในกระบวนการเช่นนี้อาจมีนักกายภาพบำบัดมาเสริมให้ความรู้แก่กลุ่มด้วย เป็นต้น

บางครั้ง ในการเสริมพลังระหว่างเพื่อนคนพิการ อาจใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อสนับสนุนทางด้านจิตใจ โดยใช้เทคนิควิทยากรกระบวนการที่กระตุ้นเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกและสร้างบรรยากาศการพูดคุยให้เกิดการระบายน การเสริมพลังกันและกัน บางครั้งอาจต้องใช้เรื่องเล่ามาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการระบายความรู้สึก คนพิการบางคนที่มีปัญหาคับข้องใจ ก็นำเรื่องมาเล่าสู่เพื่อฟัง (เพื่อนที่รู้สึกไวใจ) บางครั้งเป็นการพูดคุยในวงเพื่อนหัวอกเดียวกันฟัง ซึ่งเพื่อนจะเป็นผู้ปลอบโยนให้กำลังใจและแฉะคิด ทำให้ผู้นั้นคลายความกดดันและรู้สึกดีขึ้น ยกตัวอย่าง ป้าอาภรณ์ที่แฉะคิดว่าครอบครัวไม่รักแะ ใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ ไม่อยากทำอะไร เมื่อได้แลกเปลี่ยนพูดคุย ได้ระบายความรู้สึกและมีเพื่อนๆ ให้กำลังใจ แะเริ่มมองครอบครัวใหม่ เริ่มอยากฟื้นฟูตนเองมากขึ้น

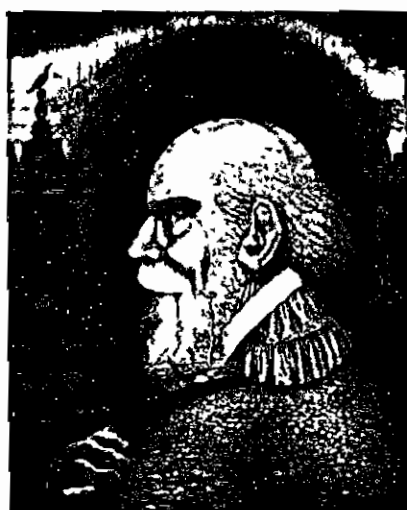
ทั้งนี้ กระบวนการออกเยี่ยมและเสริมพลังดังที่กล่าวมา ทางทีมวิจัยได้ศึกษาและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการโดยมีการดำเนินการ สะท้อนและสรุปผล พัฒนาการทำงานโดยปรึกษาซึ่งกันและกัน รวมถึงผู้รู้จากภายนอก และนำกลับไปลองปฏิบัติ เป็นเกลียวความรู้จากการจัดการความรู้เพื่อผลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเพื่อนคนพิการ ทั้งนี้ผลสะท้อนออกมาในเพื่อนคนพิการหลายคน เช่น ลุงจวน มะเหมียว ลุงกิตติ ป้าอาภรณ์ พี่แฉะ(สุดใจ) ป้าทอง ป้าแก้ว และอีกหลายๆ ท่าน

จากการที่มีคนพิการออกมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น เพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างคนพิการและคนไม่พิการ รวมถึงสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทางทีมวิจัยจึงได้จัดทัศนศึกษา ฐานทัพเรือสัตหีบและหาดนางรำ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี โดยมีการแบ่งหน้าที่กัน คือ ทางคณะทำงานที่เป็น อสม.เป็นผู้

ประธานทางฐานทัพเรือขอเข้าเยี่ยมชมเรือหลวงจักรีนฤเบศ และประธานคนพิการเข้าร่วมกิจกรรมทางส่วนที่มวิชัยจัดหาขนพาหนะ เมื่อถึงวันทัศนศึกษา มีคนพิการร่วมเดินทางไปด้วยกว่า 18 คน โดยสถานที่แรก ที่เรือหลวงจักรีนฤเบศ ทางกองทัพอากาศเรือต้อนรับและจัดอาหารช่วยอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี จากนั้นเดินทางต่อไปยังหาดนางรำซึ่งไม่ห่างกันเท่าใดนัก

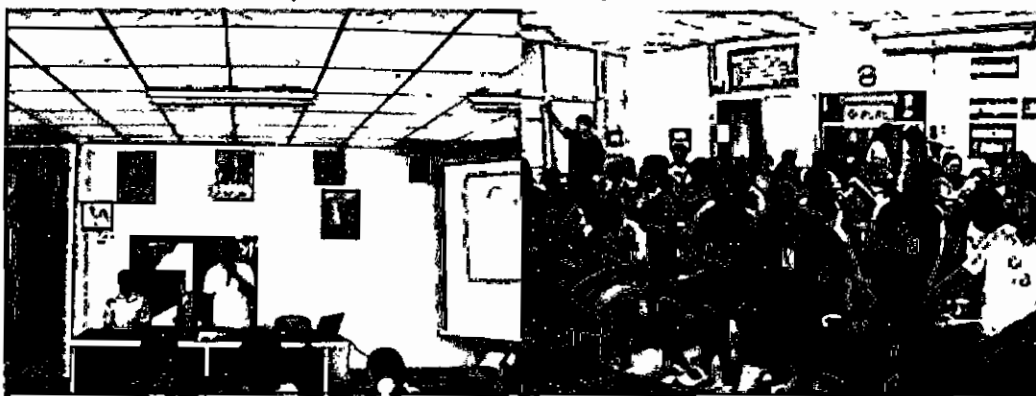
ที่หาดนางรำทุกคนร่วมรับประทานอาหารและเล่นเกมสันทนาการ คือ เกมส ปลาหมีกวางไข่ โดยแบ่งคณะคนพิการและไม่พิการ เป็น 2 ทีม ทีมละ 8 คน ใช้เชือกมัดรวมกันจุดหนึ่ง แล้วห้อยปากกาไว้ หันหลังออกจากจุด แล้วค่อยหย่อนปากกาลงในขวด ซึ่งก็ต้องช่วยกันในทีมทั้งคนพิการและไม่พิการ จากนั้นเป็นกิจกรรมมอง 2 มุม โดยใช้ภาพที่มีสิ่งซ่อนอยู่ข้างใน เช่น

แต่ละภาพสามารถมองได้มากกว่า 1 อย่าง สะท้อนความเชื่อมโยงกับเรื่องของคนพิการในมุมมองที่คนส่วนใหญ่ มองคนพิการว่าไร้ความสามารถ เป็นภาระที่ครอบครัวต้องดูแล แต่จริงๆ

แล้วเหมือนกับภาพที่เห็น คนพิการยังมีคุณค่าและศักยภาพซ่อนเร้นอยู่ภายใน หากได้รับการพัฒนาให้ถูกทางย่อมเป็นพลังของสังคม และวิทยาการใช้เทคนิคกระบวนการ คือ ให้ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นผู้สรุปด้วยตนเอง โดยใช้การยกตัวอย่างและการเชื่อมโยงเรื่องอื่นๆ ก่อน แล้วค่อยๆ เข้าเรื่องความพิการเพื่อให้คนพิการและไม่พิการมีความเข้าใจในเรื่องความพิการมากขึ้น ซึ่งเดิมตัวคนพิการเองอาจไม่มั่นใจว่าตนเองจะสามารถทำอะไรได้บ้าง แต่หากได้ทบทวนมองตนเองใหม่ย่อมเห็นศักยภาพหรือความสามารถที่ยังคงมีอยู่ เป็นต้น

และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องการจัดสวัสดิการของชุมชน รวมถึงเห็นภาพการรวมกลุ่มของคนพิการในการประกอบอาชีพ ทางทีมวิจัยได้เพิ่มเติมการดูงาน ที่บ้านจำรุงซึ่งเป็นต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับชาติ (ชุมชนเข้มแข็ง) จังหวัดจันทบุรี ซึ่งกิจกรรมเด่น ได้แก่

กองทุนพัฒนาชุมชน / ร้านค้าชุมชน

เกิดจากการเลี้ยวเงินจากสมาชิกในชุมชนกันเองคนละ 1 - 2 บาท เป็นแหล่งทุนของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร้านค้าชุมชนแห่งนี้จึงเป็นทั้งร้านค้า และศูนย์รวมที่ทำการของกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ทั้งศูนย์วิทยุชุมชน ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมเปตอง ฯลฯ ผลกำไรจากร้านค้าแบ่งเป็น 30% เข้างบพัฒนากองทุนหมู่บ้าน และอีก 70% นำมาปันผลให้สมาชิกที่ถือหุ้น รวมเงินเฉลี่ยคืนสมาชิก 1% กองทุนพัฒนาชุมชนจึงถือเป็นแรงสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน ไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ ค่าน้ำ ค่าไฟ เพราะใช้ที่ร่วมกัน เป็นการประหยัดต้นทุนการผลิตได้มาก

นอกจากข้อดีหลายๆ อย่าง ทางวิทยากรยังให้ข้อสังเกตอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น ในปี พ.ศ. 2550 ร้านค้าชุมชนเกิดขาดทุนประมาณ 40,000 บาท สาเหตุมาจากการบริหารจัดการ ความไม่เชื่อมั่นในผู้นำชุมชน ผู้นำไม่เคียดขาด ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าทำ ผู้นำที่ดีต้องกล้าตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำ ร้านค้าชุมชนจะอยู่ได้ก็เพราะสมาชิก ถ้าสมาชิกไม่ซื้อ ร้านค้าชุมชนก็ไม่มีรายได้ ร้านค้าคืองานบริการอย่างหนึ่ง ที่เราจะต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับการขาย เมื่อเราสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกได้แล้ว กิจกรรมร้านค้าในชุมชนก็ดีขึ้นจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีการพูดคุยซักถามระหว่างผู้เข้าดูงานจากตะเคียนเตี้ยกับวิทยากรจากบ้านจำรุง (Peer Assist) ซึ่งทางวิทยากร

กล่าวมาตอนหนึ่งน่าสนใจว่า รูปแบบแต่ละอย่างควรมาศึกษาและนำไปประยุกต์ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น

กลุ่มอาชีพในชุมชน

อาชีพของคนในชุมชนบ้านจำรุงส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำสวนยางพารา ส่วนผลไม้ ทุเรียน เงาะ ลองกอง มะปราง ส้มโอ และอีกอาชีพที่ชุมชนบ้านจำรุงนิยมทำมากขึ้นในปัจจุบัน คือ การเลี้ยงคะพวนน้ำ นอกจากนี้เกษตรกรหมู่บ้านจำรุงยังหมักปุ๋ยและน้ำชีวภาพใช้กันเอง โดยใช้วัสดุต่างๆ เช่น ค้างคาว กลั้ว และมะละกอสุก หรือใช้วัสดุคิบที่เราหมักอยู่ในหมู่บ้าน ชุมชนมาทำ ทำให้ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ ในการซื้อปุ๋ย ซึ่งคณะจากคณะเดียวส่วนใหญ่ดูสนใจเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพมาก เพราะส่วนใหญ่เป็นชาวสวนเหมือนกัน จึงมีความสนใจซักถามเรื่องปุ๋ยอย่างมากเช่นกัน

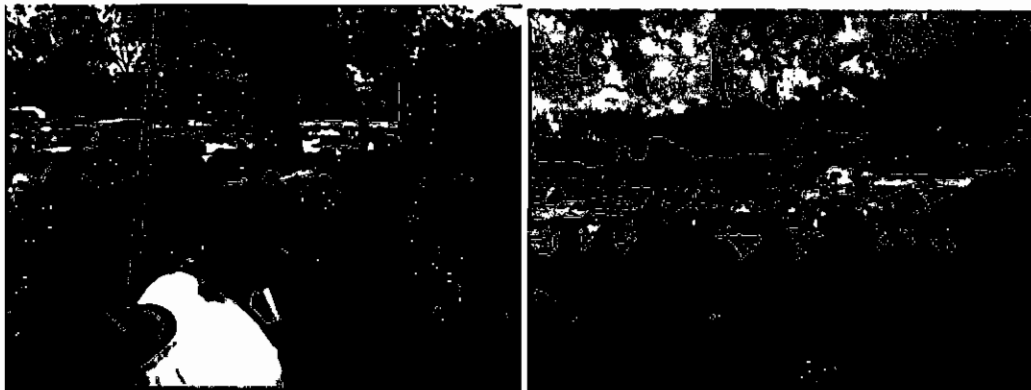
สวัสดิการชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชน ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2546 มีสมาชิก 250 คน และมีสวัสดิการหลักอยู่ 4 หลักใหญ่ๆ ด้วยกันคือ

1. สวัสดิการทางการแพทย์ - ค่าเดินทางไปหมอ, ค่านอนโรงพยาบาล, ค่าเจ็บปวดอุบัติเหตุ ฉุกเฉิน
2. สวัสดิการทางการศึกษา - ค่าอุปกรณ์การเรียนตั้งแต่อนุบาล ถึง ม. 3
3. สวัสดิการทางอาชีพ - ทุนประกอบอาชีพจากกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านจำรุง
4. สวัสดิการทางสังคม - ค่าคลอดบุตร, ค่าเลี้ยงดูบุตร, ค่าอสังหาริมทรัพย์ หรือ ภัยพิบัติ

ทุก 4 เดือนจะมีการประชุมสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อพบปะพูดคุยถึงปัญหาและช่วยกันแก้ไข และสมาชิกจะต้องนำเงินมาสมทบกองทุนสวัสดิการด้วยทุกครั้งที่มาประชุม กองทุนสวัสดิการจะเก็บเงินสมทบทุนจากสมาชิกปีละ 400 บาท

สมาคมการค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคนพิการ จังหวัดระยอง

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 เป็นสมาคมฯ ที่ไม่แสวงกำไร มุ่งเน้นการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน งานช่วยเหลือฟื้นฟู เผยแพร่ข่าวสารความรู้ด้านสิทธิประโยชน์ให้กับคนพิการทุกประเภท นายสาคร เอมสมบูรณ์ ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้รวมตัวกับกลุ่มกับเพื่อนคนพิการอีก 7 คน ตั้งเป็นชมรมคนพิการขึ้น ซึ่งสมาชิกแต่ละคนมีความพิการหลากหลาย มีทั้งพิการมากถึงพิการน้อย รวมถึงบางคนไม่ได้เรียนหนังสือ จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้สมาชิกเหล่านี้มีทางเลือกไม่มากนักในการประกอบอาชีพ ใช้การลองผิดลองถูกในตอนแรก เริ่มจากการทำดอกไม้ประดิษฐ์ และทำดอกไม้จันทร์ แต่ทำไปก็ไม่มีตลาด เพราะเป็นของใช้สิ้นเปลือง ทำเท่าไรก็กลายเป็นขยะ จึงได้เลิกดำเนินการ

จากนั้น ก็มาช่วยกันคิด คิดได้อีกอาชีพหนึ่ง คือการเลี้ยงโคกระบือ แต่ภายหลังก็พบว่า การเลี้ยงโคไม่เหมาะสำหรับผู้พิการ เพราะเป็นสัตว์ใหญ่ วิ่งเร็ว แข็งแรง คนพิการไล่ตามไม่ทัน บางครั้งยังถูกโคขวิดจนบาดเจ็บอีกด้วย จึงมาร่วมกันคิดอีกที คราวนี้ คิดว่า เราควรที่จะเลี้ยงสัตว์ที่ เล็กลงกว่าโคกระบือและดูแลง่ายกว่า

“แพะ” จึงเป็นอาชีพที่ทางกลุ่มคนพิการเลือกที่จะทำต่อมา การเลี้ยงแพะน่าจะสบายกว่า เพราะเป็นสัตว์ตัวเล็ก กินอยู่ง่าย ไม่ค่อยเป็นโรค ขยายคล่อง คนนิยม และเป็นสัตว์เศรษฐกิจ ขยายพันธุ์ไว ตั้งท้องปีละ 2 ครั้ง ตั้งท้องนาน 6 เดือน เลี้ยงดูอีก 8 เดือน ขุนอีก 2 เดือน ก็ขายได้ ถ้าเป็นแม่พันธุ์ราคาจะตกอยู่ที่ตัวละ 3,500 - 3,700 บาท ส่วนราคาเนื้อแพะ ทางกลุ่มของพี่สาคร ประกันราคาที่ กิโลกรัมละ 50 บาท

ปัจจุบันสมาคมการค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคนพิการจังหวัดระยอง ยังไม่ได้มีการจำหน่ายแพะ หรือเนื้อแพะแต่อย่างใด จะเป็นในรูปแบบของการแจกพันธุ์แพะให้กับสมาชิกโดยแจกแพะแก่สมาชิก โดยเป็นตัวเมีย 10 ตัว และตัวผู้ 1 ตัว เมื่อขยายพันธุ์แล้วก็เอาพ่อแม่พันธุ์คืนมา เพื่อแจกจ่ายแก่สมาชิกคนอื่นต่อไป โดยไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด แต่ต้องมาสมัครเป็นสมาชิกและรอคิวเพื่อขอรับแพะไปเลี้ยง รายได้ของสมาคมมาจากเงินบริจาค ซึ่งจะเห็นว่า ทางกลุ่มคนพิการที่ทางคณะ มาดูงาน ก็มีการร่วมคิดและลองทำงานมาเลี้ยงแพะอย่างที่เราเห็นในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นกระบวนการจัดการความรู้อย่างหนึ่ง

กระบวนการตั้งแต่การศึกษาและสำรวจชุมชนนำมา นำสู่การสร้างตระหนักรู้ในปัญหาของคนพิการและครอบครัวต่อชุมชน ร่วมกันจัดทำแผนชุมชนด้านคนพิการจากทุกภาคส่วน เรียนรู้จากการปฏิบัติ หมั่นสังเกตและทบทวน ปรับปรุงแผนและปรับปรุงงาน

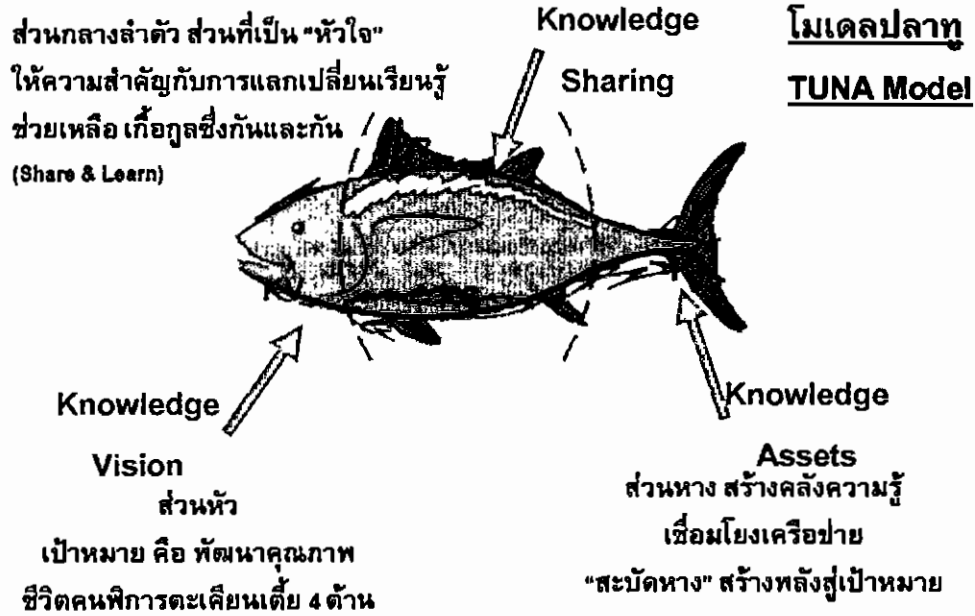
จากขั้นตอนสำรวจศึกษาชุมชน พัฒนาคณะทำงานผ่านการนำเสนอปัญหาความต้องการ และเรียนรู้สนับสนุนให้คนพิการและครอบครัวได้เข้าถึงสิทธิและสวัสดิการที่พึงได้รับ รวมถึงการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้เห็นกระบวนการทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับคนพิการและการจัดสวัสดิการ ชุมชน จากบุคคลและหน่วยงานภายนอกชุมชนภายใต้การศึกษา คูงานและเชิญมาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนซึ่งทำให้คณะทำงานมีมุมมองที่หลากหลายยิ่งขึ้นในการนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการและครอบครัวในชุมชน ทั้งเรื่อง การออกเยี่ยม การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การ ประกอบอาชีพ เป็นต้น แต่ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ คนพิการในชุมชน คือ การสร้างความตระหนักและคุณค่าในการจัดการความรู้และถอดบทเรียน เพื่อพัฒนาความรู้สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งหมายถึงการเข้าใจหลักการในการจัดการ ความรู้ ทราบถึงผู้ที่เกี่ยวข้องและบทบาท เช่น คุณเอื้อ คุณอำนวย คุณกิจและคุณลิขิต ว่าแต่ละคนมี บทบาทเช่นไรในการจัดการความรู้

ในทางปฏิบัติช่วงแรกเพื่อสร้างความตระหนักในการ ทิมวิจัยใช้การนำเสนอรูปแบบการ จัดการความรู้ แนวทางและประโยชน์ในการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้ Flip Chart เริ่มจากดึงเป้าหมายร่วมกันที่ได้จากการทำแผนชุมชนด้านคนพิการ คือ “คนพิการตำบล ตะเคียนเตี้ยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น” ซึ่งมีเป้าหมายย่อยในเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้าน การแพทย์ การศึกษา อาชีพและสังคม ทิมวิจัยชี้ข้อดีของการมีเป้าหมายในการทำงาน ทำให้ทำให้ กำหนดแนวทางในการดำเนินงานได้ถูกต้องและเหมาะสม

เมื่อถึงจุดนี้ ทิมวิจัยยกตัวอย่างบางประเด็นขึ้นมาเช่น พี่ปรีชา ซึ่งพิการเป็นอัมพฤกษ์ หมอ นัดเดือนละครั้ง และมีนักกายภาพลงมามาทำกายภาพให้ ๒ สัปดาห์ต่อครั้ง ครั้งละครึ่งชั่วโมง นอกจากเวลาดังกล่าวก็ไม่ได้รับการฟื้นฟูเลย ถามว่า เพียงพอให้แกสภาพร่างกายที่ดีขึ้นได้หรือไม่ คำตอบจากที่ประชุมบอกเป็นการยาก เพราะมีเวลาในการฟื้นฟูเพียงไม่มากพอ คำถามต่อไปแล้วจะ ทำอย่างไร เมื่อเรามีเป้าหมายอยากให้คนพิการคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการฟื้นฟูทางการแพทย์ เราจะ ทำอย่างไร จะรอคนภายนอกมาช่วยเดือนละครั้งเท่านั้นเพียงพอหรือไม่ เริ่มมีการพูดถึงญาติว่าต้อง มาฝึกทำกายภาพเวลานักกายภาพจากโรงพยาบาลลงมา พี่เล็กที่เป็นคนพิการและอสม.ด้วยบอกพี่ เองก็อยากช่วย พี่เคยเข้าไปพูดคุยให้กำลังใจ เดี่ยวเวลาหมอมมา พี่จะไปดูวิธีและเรียนร่วมกับพี่ปรีชา ในการฟื้นฟูและดูแลสุขภาพสำหรับคนพิการอัมพฤกษ์ จะเห็นประเด็นการดึงอาสาสมัครลงมาช่วย ร่วมเรียนรู้การกายภาพเพื่อฟื้นฟูกายภาพคนพิการ ร่วมกับตัวคนพิการและครอบครัวโดยการ ถ่ายทอดความรู้จากนักกายภาพบำบัด ซึ่งเมื่อถึงตรงนี้ทิมวิจัย สอดแทรกเรื่อง ความรู้ที่พี่เล็กและลุง ปรีชาได้เรียนรู้ในเรื่องอัมพฤกษ์ อาจช่วยคนอื่นได้เพราะเป็นประสบการณ์ตรงของทั้ง 2 ท่าน จะ ดีกว่านี้ หากได้บันทึกในสมุดให้คนอื่นอ่านได้ พี่เล็กออกตัวว่า เขียนไม่เก่ง พี่น้อยซึ่งเป็น อสม.อีก คนหนึ่งดูแลทำบัญชีให้ ก็อาสาจะเป็นเป็นผู้จดบันทึกให้ ส่วนผู้หลักผู้ใหญ่ที่เข้าประชุมด้วยบอกว่า หากให้ช่วยอะไรก็บอก

ทีมวิจัยเพิ่มเติมว่า หากรอผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาอย่างเดียวเดือนละครั้ง ย่อมยากที่คนพิการจะฟื้นฟูได้ ความรู้และทักษะในการฟื้นฟูหากถ่ายทอดกัน ย่อมลงมาสู่ชุมชน ลงสู่ครอบครัว ลงสู่คนพิการ เมื่อมีทักษะความรู้ พอทำเองได้ อะไรทำได้ก็ทำ ก่อขยาย เรียนรู้กันไป คนพิการก็ได้รับการฟื้นฟูทุกวัน คนพิการก็ดีขึ้น คนพิการเรียนรู้อะไร ทำเองที่บ้าน ถามว่าเป็นไปได้หรือไม่ ก็เป็นไปได้ เช่น ป้าวิเชียร ซึ่งพิการเป็นอัมพฤกษ์ ไม่อยากเป็นภาระของคนในครอบครัวก็กายภาพเอง จนร่างกายดีขึ้น สามารถเดินได้ แต่อีกหลายคนไม่ได้เป็นเช่นนั้น การร่วมกันเรียนรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนทำด้วยกัน สร้างบรรยากาศแห่งการแบ่งปัน ย่อมเห็นผลสำหรับคนที่อาจไม่มีแรงจูงใจมากเท่าใดนัก เป็นการเสริมแรง แลกเปลี่ยนทักษะ ความรู้ประสบการณ์ร่วมกัน ซึ่งใช้ได้ง่ายๆ เช่น ทำไม้กวาดทางมะพร้าว การทำน้ำพริก การกระตุ้นพัฒนาการเด็กพิเศษ เป็นต้น ทีมวิจัยชี้ให้เห็นว่า จากกิจกรรมที่กล่าวมา จะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น นักกายภาพบำบัดจากโรงพยาบาลซึ่งเป็นผู้มีความรู้จากภายนอก พี่ปรีชา ป้าวิเชียร พี่เล็กที่ร่วมเรียนรู้ ร่วมปฏิบัติในการฟื้นฟูอาการอัมพฤกษ์ ซึ่งก็คือ “คนทำหรือคุณกิจ” ทีมวิจัยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางประสานและชวนคุย อำนวยให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยน ซึ่งก็คือ “คุณอำนวย” พี่น้อยที่จะช่วยเขียนบันทึกข้อถกเถียงการฟื้นฟูให้เรา เรียกว่า “คุณลิขิต” ผู้หลักผู้ใหญ่ที่คอยสนับสนุน ถือ เป็นคุณเอื้อ กระบวนการที่เรากำลังดำเนินการ อยู่นี้ เรียกว่า “การจัดการความรู้” เป้าหมายของเรา คือ “การทำให้คนพิการตำบลตะเคียนเตี้ยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น” ในด้านต่างๆ การแพทย์ การศึกษา อาชีพและสังคม ถือเป็เป้าหมายในสิ่งที่เราจะร่วมกันเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ถือเป็เป้าหมายการเรียนรู้ หรือ เรียกอีกอย่างว่า “วิสัยทัศน์” (Knowledge Vision) การร่วมแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ร่วมกัน เรียกว่า “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้” (Knowledge Sharing) การที่เราเอาแต่เรียนรู้แต่ไม่ได้บันทึกเลย เวลาจะใช้ความรู้หรือทักษะนั้น ย่อมหาแหล่งได้ยาก และบางครั้งการได้เขียนบันทึกไว้ยังทำให้เราได้ตรวจสอบว่าสิ่งที่เราทำ หรือเราคิดถูกต้องหรือไม่ เราเรียกความรู้ที่บันทึกจากประสบการณ์ว่า “คลังความรู้” (Knowledge Asset) และการพัฒนาความรู้ของเรา (คนพิการ ครอบครัว ชุมชน) สู่เป้าหมายที่เราร่วมกันตั้งไว้ คือ การทำให้คนพิการตะเคียนเตี้ย มีคุณภาพชีวิตที่ดีในด้าน 4 ด้านที่กล่าวมา โดยอาศัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านและผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ลงมาลงปฏิบัติ ทำได้ นำมาบันทึก ทำวนซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความเชี่ยวชาญ คิดตรงไหนก็มาคุยกันหาสาเหตุและแนวทางพัฒนา สุดท้ายคนพิการก็มีร่างกายที่ดีขึ้น มีการฟื้นฟู ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ มีอาชีพและมีส่วนร่วมในสังคม ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมได้เฉกเช่นคนไม่พิการ

หากเปรียบเทียบขั้นตอน เหมือนปลาหัวตัวหนึ่ง (ใช้ FlipChart) ซึ่งมีหัวคือ เป้าหมาย มีท้องของปลาที่เป็นการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่วนหางที่ขับเคลื่อน คือ คลังความรู้ที่จะทำให้คนพิการ ครอบครัว ชุมชนได้ร่วมเรียนรู้เพื่อพัฒนาสู่เป้าหมายต่อไป

สุดท้ายจึงได้มีการประชุมเพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเลียบเตี้ย โดยมีการเชิญคณะทำงานที่ร่วมทำงานศึกษาชุมชน ออกเยี่ยมและสำรวจคนพิการ รวมถึงตัวแทนจากหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาลบางละมุง เครือข่ายคนพิการ เป็นต้น โดยจัดประชุมกันเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2552 โดยมีรายละเอียดการประชุมดังนี้

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งให้ทราบ

1.1 กล่าวเปิดการประชุม โดยเลขานายกฯ มิตชัย ประกอบธรรม

รายละเอียด

กล่าวถึงความมีจิตอาสาของอาสาสมัครที่มาช่วยกันช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อุปสรรคคือยากลำบาก ความแตกต่าง หรืออัตลักษณ์ในเรื่องความพิการ ที่ไม่ต่างจากคนสูงต่ำ คำว่า การเป็นอาสาสมัคร นอกจากนี้ยังกล่าวกระบวนการในการพัฒนาที่ต้องมีการเรียนรู้ฝึกฝน และพัฒนาทักษะ รวมถึงการมีส่วนร่วมของคนพิการ ครอบคลุมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ การประสานร่วมมือจากทุกฝ่าย

มติที่ประชุม

รับทราบ

1.2 แนะนำตัวผู้เข้าประชุมแต่ละท่าน

รายละเอียด

แนะนำตัวเอง ทุกคนในที่นี้ส่วนใหญ่ก็คุ้นเคยกันคืออยู่แล้ว ก็มี นักกายภาพบำบัดจาก โรงพยาบาลบางละมุง หมอหม่อน หมอฝ้าย และคุณฉัตรมงคล ประธานชมรมลูกพิเศษ

มติที่ประชุม

รับทราบ

1.3 ขอมติก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ตำบลตะเคียนเตี้ย

รายละเอียด

นายสุเมธ พลคะชา ผู้ดำเนินการประชุม ขอให้ประชุมอภิปรายในเรื่อง “ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย” ร่วมหารือความเหมาะสมในการดำเนินการจัดตั้งและลงมติ

มติที่ประชุม

เห็นสมควร มติเอกฉันท์

วาระที่ 2 รายงานการดำเนินงาน

2.1 รายงานการดำเนินงานที่ผ่านมา (คุณวรรณฯ แจ้งกระจำ)

รายละเอียด

คุณวรรณฯ รายงานกิจกรรมที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆ คุณวรรณฯ รายงานว่า ทุกคนรู้สึกดีที่ได้มาช่วยคนพิการ ทุกคนเต็มใจที่จะช่วย เราออกไปสำรวจบ้านผู้พิการ ทำฝังบะเรื่อ ญาติ ทำแผนที่เดินดิน ทุกคนก็ให้ความร่วมมือกันดี ปัญหาอุปสรรคก็มีเรื่องการเดินทาง เพราะว่า นื่อง ๆ ผู้พิการที่มงานจากมหาไถ่เดินทางลำบาก

ป้าจิม ประธาน อสม.ตำบล เสริมว่า จากที่เราที่ได้ลงไปสำรวจก็รู้ว่าคนพิการในบ้านเราก็มียะเหมือนกัน

คุณสมิชนเสริม เรื่อง การโยงผู้พิการที่มีความพิการเหมือนกันไปเชื่อมกัน เพื่อเขาจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เช่น ลุงจวน กับ พี่สายันต์ ที่พิการขาขาดเหมือนกัน ลุงจวนใส่ขาเทียมและไม่กล้าเดินเพราะกลัวล้ม พอเห็นพี่สายันต์ที่ใส่ขาเทียมแล้ว เดินได้สบาย ทำงานได้ จิมอเดอร์ไซได้ไปโหมมาไหนสบาย ลุงจวนถามพี่สายันต์ว่าต้องทำอะไรบ้างถึงจะใส่ขาเทียมแล้วไม่ล้ม เราพาน้องมะเหมียวไปเชื่อม น้องจันทิมา ที่มีอาชู่ใกล้เคียงกันไปเชื่อมกัน เพื่อที่เขาจะได้รู้สึกว่ามีเพื่อนที่พิการเหมือนกัน อย่างนี้เป็นต้น

มติที่ประชุม

รับทราบ

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ 3.1 ตรวจสอบข้อมูลคนพิการ สภาพความเป็นอยู่ ความต้องการ และแบ่งกลุ่มงานตามความต้องการ/สภาพปัญหาของคนพิการ(คุณสมิชน)

รายละเอียด

ให้ป้า ๆ พี่ ๆ อสม. แบ่งเป็นหมู่ ๆ หมู่ไหนหมู่บ้าน เพื่อ ตรวจสอบข้อมูลคนพิการ สภาพความเป็นอยู่ ความต้องการ เราจะมีเอกรายชื่อแจกให้เป็นหมู่ ๆ ให้พี่ อสม. ในหมู่แบ่งหน้าที่กันลงไปสำรวจคนพิการในพื้นที่ของตัวเอง

มติที่ประชุม

รับไปดำเนินการ

วาระที่ 3.2 คณะทำงานพิจารณาเลือกเข้ากลุ่มงานตามความต้องการและตามความถนัด(คุณสุเมธ)

รายละเอียด

ที่ประชุม มีการแบ่งหมวดงานเป็น 5 กลุ่มงานใหญ่ ๆ ตามสภาพปัญหาของคนพิการและครอบครัวจากการได้ออกไปสำรวจ คือ

1. กลุ่มงานทางด้านอาชีพ
2. กลุ่มงานทางการศึกษา
3. กลุ่มงานทางด้านฟื้นฟูสภาพบำบัด และกระตุ้นพัฒนาการ
4. กลุ่มงานทางด้านดูแลเรื่องสิทธิ และประสานงาน
5. กลุ่มงานทางขับเคลื่อนสังคม

รายชื่อสมาชิกในแต่ละกลุ่มงานทั้ง 5 กลุ่ม

กลุ่มงานทางด้านอาชีพ

1. นางลมูล ประกอบธรรม

2. นางวรรณา แจ่มกระจ่าง
3. นางบุญประกอบ ทองมาก
4. นางพรรณิ ชัยเทวะกุล
5. นางอุบลภรณ์ ประกอบธรรม
6. นายสมศักดิ์ ฤทธิ

กลุ่มงานทางด้านการศึกษา

1. นางอาภรณ์ ประกอบธรรม
2. นางวราภรณ์ ฮวดเฮง

กลุ่มงานทางด้านฟื้นฟูสภาพบำบัด และกระตุ้นพัฒนาการ

1. นางอุบลภรณ์ ประกอบธรรม
2. นางวราภรณ์ ฮวดเฮง
3. นางวันดี ประกอบธรรม (แม่รัช)
4. นางไฉ่ ประกอบธรรม
5. นายสมศักดิ์ ฤทธิ

กลุ่มงานทางด้านดูแลเรื่องสิทธิ และประสานงาน

1. นางณัฐธิดา สิวัดดาภรณ์

กลุ่มงานทางขับเคลื่อนสังคม

1. นายจวน ชุมพร
2. นายสายันต์ ประกอบธรรม
3. น.ส. รุ่งนภา นาคสวัสดิ์
4. นางลำควน บุญเสมอ
5. นางทวน ถนอมพันธ์
6. นางวาสนา ทองคำ
7. นายบุญส่ง สมใจเพ็ง
8. นางอาภรณ์ นอนน้อม
9. นางยุพิน วิสัยลักษณ์
10. นางมณีรัตน์ แจ่มกระจ่าง
11. นายสมบัติ แซ่อึ้ง
12. นางแคล้ว ภูประสงค์

มติที่ประชุม

ดำเนินการตามกลุ่มงาน

3.3 ทีมวิทยากรการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มงานต่าง

รายละเอียด

กลุ่มทางด้านอาชีพ ก็มี นายเสมีน สุโรรัมย์ เป็นวิทยากร บอกรายละเอียดในการทำงานของกลุ่มอาชีพว่าต้องทำอะไรบ้าง มีการปรึกษากันก่อนหลังดำเนินการ

กลุ่มทางการศึกษา ครู กศน. นายปรัญญ์ บุตรวงศ์ เป็นวิทยากร ให้คำปรึกษาเรื่องทางการศึกษา ว่าคนพิการในตะเียนเตี้ยว่ามีใครบ้างที่ต้องการเรียนหนังสือ มีกี่คน ทาง กศน. จะได้ให้ความช่วยทางการศึกษา

กลุ่มงานทางด้านฟื้นฟูกายภาพบำบัด และกระตุ้นพัฒนาการ มีนักกายภาพบำบัดจากโรงพยาบาลละมุนมาเป็นวิทยากร มี 2 ท่าน คือ 1. นางสาวสุทธาทิพย์ ยิ่งฉิลกพันธุ์กุล 2. นางสาววสัญพัทธ์ เนื่องวัน และ นายฉัตรกุล ศรีบริสุทธิ ประธารชมรมลูกพิเศษ เป็ที่ปรึกษาเด็กพิเศษและกายภาพบำบัด อัมพฤษ์ครึ่งซีก อ่อนแรง เด็กที่มีอาการเกร็ง(CP)

กลุ่มงานทางด้านดูแลเรื่องสิทธิ และประสานงาน และ กลุ่มงานทางขับเคลื่อนสังคม มีนายสุเมธ พลคะชา เป็นวิทยากรชี้แจงรายละเอียดว่ามีหน้าที่ทำอะไร และมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง กลุ่มงานทางขับเคลื่อนทางสังคมคืออะไร ผู้ที่ดูแลเรื่องสิทธิของผู้พิการต้องเรียนรู้อะไรบ้าง

3.4 พิจารณาดำเนินงานของแต่ละกลุ่มงาน ใน 1 เดือน

รายละเอียด

ให้แต่ละฝ่ายไปดำเนินการและรายงานในการประชุมครั้งต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบและดำเนินการ

ประธาน
นางวรรณ แจ่มกระจ่าง
(ป้าห่อ) ๐๘๖ ๘๘๘๐๘๕๕

รองประธาน
นางพรรณี ชัยเทวะกุล (ป้าผิ)
๐๘๗ ๙๗๕๕๕๕๖

ที่ปรึกษาศูนย์ฯ

นางลมูล ประกอบธรรม (ป้ามูล)
๐๓๘ ๗๐๔๐๘๗

ผู้ใหญ่อุดศักดิ์ ทวนดิลก

เลขาสมัคร ประกอบธรรม
๐๘๖ ๑๕๕๒๕๓๗

นางเจี๊ยง สมพรม
(ป้าเหวียง)

พัฒนาระบบงาน

เลขานุการ

นางบุญประกอบ ทองมาก
(ป้าซิม) ๐๘๖ ๐๔๓๒๖๑๕

นางลมูล ประกอบธรรม
(ป้ามูล) ๐๓๘ ๗๐๔๐๘๗

นางวันเพ็ญ อันเงิน
(พี่เพ็ญ) ๐๘๖ ๑๕๑๗๒๗๔

นางเมธิณี กุ่มทลาย(เมย์)
๐๘๓ ๘๓๖๖๓๒๕

นางจาวรรณ ชารเจริญ
(พี่น้อง) ๐๘๕๕๕๕๕๕๕๐

สมาชิกศูนย์เรียนรู้คนพิการ/ช่วยเหลือคนพิการ

วิทยากรจากภายนอกและนักพัฒนา

นายจวน ชุมพร (ลุงจวน)
๐๘๗ ๒๐๖๒๔๔๗
นายสุคใจ มณีโชติ (พี่แขก)
๐๘๒๗๑๐๐๓๗๒
นางอำพร เขียดคำจอร์(พี่เล็ก)
๐๘๕๖๖๕๔๘๗
นางประตอง เงามาม(ป้าคอง)
นส.ปราณี แจ่มกระจ่าง(พี่นึ)
๐๘๗๐๑๕๐๐๕๔
นายสายันต์ ประกอบธรรม
๐๘๒ ๔๗๐๐๑๑๕
น.ส. รุ่งนภา นาคสวัสดิ์ (เหมียว)
๐๘๑ ๖๖๓๗๗๑๓
นายกิตติ บัววิทย์
๐๘๗ ๖๐๔๓๕๐๘
นายประจักษ์ วันคิงค์
๐๘๖ ๑๔๑๒๗๔๒
นางแก้ว ชอตะกุ (ป้าแก้ว)
๐๘๗ ๑๓๖๕๘๔๖

นายสมเดช ประกอบธรรม
๐๘๖๘๑๕๒๗๕
นายบุญธรรม เกตุมา
๐๘๗๕๘๖๖๕๓๔
นางเรียน บำรุงวัฒน์
๐๘๕๓๖๐๑๕๕
นางสาวอัมพร ศรีสง่า
๐๘๓๑๑๖๓๘๔๑
นายรัช ทองมาก
๐๘๖ ๑๕๐๑๐๖๖
นางสาวประไพ สังข์ทอง(แดง)
นางวิเชียร อาสนะไพบูลย์
นายปรีชา ผาคจินดา
นางสังเวียน ปิ่นแก้ว
ค.ญ.อุกฤษฏ์ ชัยพินิจ (น้องอุ้ม)
นางสาวจันทิมา นวลเดช
ค.ช.สำเริง ขาวระหาญ
นายสว่าง บุญจุน(เทียน)

นางฉัตรฐิชา ลิ่วลากรณ์
(พี่น้อง) ๐๘๗ ๑๒๕๕๕๑๐
นางวราภรณ์ ฮวดแสง (พี่แดง)
๐๘๗ ๕๖๖๔๐๗๓
นางอุบลกรณ์ ประกอบธรรม
(พี่พร) ๐๘๔ ๗๗๘๕๓๐๕
นายสมศักดิ์ กุศรี
๐๘๕ ๔๐๕๕๗๕๕
นางฉัตรรัตน์ แจ่มกระจ่าง
๐๘๑ ๖๓๖๐๕๐๓
นายคมบติ แซ่อึ้ง
๐๘๕ ๕๔๐๖๘๗๑
นางจิม เงินพิเศษ(พี่จิม)
๐๘๖ ๘๑๖๘๒๐๕
นางอาภรณ์ นอมน้อย
(ป้าอาภร) ๐๘๖ ๑๕๐๑๐๖๖
นางไฉ่ บัวจัน (ป้าไฉ่)
๐๘๕ ๒๗๕๑๐๑๑

นางสาวศุทธาทิพย์ ยิ่งดิลกพันธุกุล (หมอม่อน)
นักกายภาพบำบัด ๐๘๖ ๖๗๑๓๒๕๔
นางสาวกัญทิพย์ เนื่องวัง (หมอม้า)
นักกายภาพบำบัด ๐๘๓ ๐๔๑๖๓๔๕
นายฉัตรกล ศรบริสุทธิ (พี่แดง)
ประธานชมรมลูกพิเศษ ๐๘๔ ๒๒๕๗๕๗๒
อาจารย์สุเมธ พลคะชา (อาจารย์เป้)
๐๘๖ ๘๔๓๑๒๐๕
นายเสมียน สุโรรัมย์ (เหมียน)
๐๘๗ ๕๑๖๓๕๐๒
นายสุพริ่ง แร่งสุข (หรั่ง)
๐๘๕ ๑๗๕๒๑๒๔
นางบงกช รักษาศิลป์ (ตัว)
๐๘๗๕๘๒๕๐๕๑

โครงสร้างศูนย์เรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ว่าโครงการส่วนใหญ่ เป็นการดำเนินงานโดยคนพิการและมีการสนับสนุนจากคณะกรรมการที่ไม่ใช่คนพิการในด้านต่างๆ โครงการกิจกรรมที่ถือว่าประสบความสำเร็จ คือ โครงการจัดตั้งกลุ่มเป็นที่เป็ทาง โดยเป็นการประสานงานจากป้าลมุด เพื่อใช้สถานที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเดิมกับทางเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ซึ่งมี 3 ห้อง เพื่อใช้ในการเป็นที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ตำบลตะเคียนเตี้ยต่อไป

ถัดมา ถือว่าประสบความสำเร็จพอสมควร คือ ด้านอาชีพ การทำอาชีพไม้กวาดทางมะพร้าว ซึ่งมีการขอรับการถ่ายทอดความรู้จากคนในชุมชนนั่นเอง จุดเริ่มอาชีพทำไม้กวาดทางมะพร้าวมาจากการประชุมถอดบทเรียนเรื่องอาชีพร่วมกับสถาบันสร้างเสริมสุขภาพและสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SME ได้ให้ข้อสังเกตที่น่าสนใจ เช่นเดียวกับท่านพัฒนาชุมชนบางละมุงที่ว่า หากจะประกอบธุรกิจอะไรควรพิจารณาทรัพยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับแรกตะเคียนเตี้ยมีสวนมะพร้าวมะพร้าวอยู่เป็นจำนวนมาก นับเป็นวัตถุดิบที่หาได้ง่ายและราคาถูก อีกทั้งลดต้นทุนการผลิต หากจะทำผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว เมื่อทีมงานคนพิการและคณะทำงานมาพูดคุยแลกเปลี่ยนว่าจะทำอะไรกันดี ตอนแรกว่าจะขี้มะพร้าวจำหน่าย เพราะมีสมาชิกท่านหนึ่งเสนอขึ้นว่าสร้างรายได้ดี แต่เมื่อตรวจสอบราคาเครื่องบดแล้วราคาค่อนข้างสูงมากทีเดียว หรือมีคนพิการบางท่านเสนอทำไข่เค็ม แต่เมื่อตรวจสอบกระบวนการผลิตจากโรงงานทำไข่เค็มที่อยู่ไม่ไกลพบว่า จะคุ้มและได้กำไรต้องสั่งซื้อวัตถุดิบมาเยอะๆ และวัตถุดิบบางอย่างเช่นดินสอพองที่มีคุณภาพต้องสั่งซื้อจากต่างจังหวัดซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากมากสำหรับการเริ่มต้นงานด้านอาชีพของคนพิการเรา

สุดท้ายเมื่อมีการพูดคุยกัน 2-3 ครั้ง ก็ได้แนวคิดเรื่องไม้กวาดทางมะพร้าวเพราะทำไม่ยาก ไม่ต้องใช้ต้นทุนสูงและคิดว่าพอมีตลาดสดจากเครือข่าย อสม.และเทศบาล ในตอนแรกมีทีมงานหลายคนไปร่วมฝึกและเรียนรู้ ใช้ระยะเวลา 1 วัน ซึ่งเป็นไม้กวาดทางมะพร้าวที่หุ้มด้วยกระป๋องของปลากระป๋อง เมื่อกลับมาลองทำที่บ้าน 2-3 วัน ลุงจวนก็สามารถดัดแปลง ทำไม้กวาดด้ามใหญ่ที่มีความหนาและมัดได้แน่นกว่า แต่ปัญหาก็มีเพื่อให้ทางคณะทำงานได้หาทางแก้ไข คือ ด้วยอารมณ์ของพี่แขก(คุณสุจิต) ในช่วงแรกซึ่งแก่ทำไม่ได้แจะโมโหถึงกับเหวี่ยงไม้ทิ้งก็มี แต่อาศัยการถ่ายทอดทักษะฝีมือจากลุงจวน พี่แขกค่อยๆ ทำได้ดีขึ้นเรื่อยๆ ก่อนนั้นทางคณะวิจัยเคยชวนพี่แขกทำงานในงานคัดลวด เพราะมีตลาดค่อนข้างดี แต่เมื่อลองแล้วพี่แขกบอกว่า ไม่ชอบไม่เอา แล้วก็หายหน้าไปพักหนึ่ง แต่พอเป็นงานทำไม้กวาดทางมะพร้าว ดูพี่แขกชอบมากที่สุด

ในการกำหนดราคาขายไม้กวาด ทางคณะทำงานคนพิการในชุมชนลงไปสำรวจราคาในบริเวณตลาดที่อยู่ใกล้เคียงพบ ไม้กวาดด้ามเล็กราคาถูก คือ 15 บาทแต่บางกว่ามาก ตอนแรกทางคณะทำงานตั้งราคาขายไว้ 15 บาท แต่ดูแล้วไม่คุ้มเลยคุยกับทางร้านขายอุปกรณ์ก่อสร้างที่มารับซื้อว่า ขอขึ้นราคารับซื้อเป็นอันละ 20 บาท ซึ่งทางร้านเองก็เข้าใจและปรับราคาให้

และด้วยทางศูนย์ฯมีนโยบายหารายได้เข้าสู่ศูนย์ แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ให้เดือดร้อนคนพิการที่ประกอบอาชีพ โดยทางศูนย์เป็นผู้จัดหาวัสดุการผลิตและเป็นผู้สนับสนุนการจัดจำหน่าย

ไม้กวาดราคา/อัน	คนทำ	ศูนย์ฯ
20 บาท	รับ 11 บาท	รับมา 9 บาท
		- ค่าด้ามไม้ไผ่ (ชุมชนให้ตัดฟรี/แต่คิดไว้ในต้นทุน 4 บาท)
		- ค่าทางมะพร้าว 4 บาท (จากคนพิการทางสมองที่เหลาทางมะพร้าวขายกิโลกรัมละ 10 บาท)
		- กระป๋อง (ฟรีจากร้านค้าในชุมชน)
		- ค่าลวดและเอ็น 1 บาท
30 บาท	รับ 18 บาท	รับมา 12 บาท
		- ค่าด้ามไม้ไผ่ (ชุมชนให้ตัดฟรี/แต่คิดไว้ในต้นทุน 4 บาท)
		- ค่าทางมะพร้าว 6 บาท (จากคนพิการทางสมองที่เหลาทางมะพร้าวขายกิโลกรัมละ 10 บาท)
		- ค่าลวดและเอ็น 2 บาท

ปัจจุบัน จากการประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการศูนย์ฯ มีการสั่งซื้อเข้ามาค่อนข้างมากจากร้านค้าในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นไม้กวาดอันเล็ก อันละ 20 บาท ยังไม่รวมตลาดจากเทศบาลฯ และโรงเรียนที่แจ้งว่าจะสั่งซื้อมา หากยกตัวอย่างพี่แขกในเดือนที่ผ่านมา มีคำสั่งซื้อเข้ามาที่ศูนย์ฯ เฉลี่ยสัปดาห์ละ 50 อัน พี่แขกใช้เวลาทำเฉลี่ยวันละ 10 อัน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ได้อันละ 11 บาท

รวมเป็น 550 บาทต่อสัปดาห์ และ 2,200 บาทต่อเดือน ในส่วนของศูนย์เองก็มีรายรับเข้า 200 บาทต่อสัปดาห์ และ 800 บาทต่อเดือน ยังไม่รวมจากที่ท่านอื่นๆ ผลิตของจำหน่ายผ่านศูนย์

รายได้ที่เข้ามาถูกนำเข้าบัญชีกองทุนคนพิการคนเดียว เพื่อมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเติมน้ำมันรับส่งคนพิการมาร่วมทำอาชีพที่ศูนย์ เพราะตอนนี้ ศูนย์ฯ มีรถมอเตอร์ไซด์พ่วงข้างรับส่งคนพิการทำอาชีพ วันละ 6-8 คน บางส่วนมาเองได้ กิจกรรมด้านอาชีพมีตั้งแต่เหลาทางมะพร้าว เข้าค้ำไม้กวาดทางมะพร้าว ทำน้ำพริก และทำงานที่รับมาจากโรงงาน

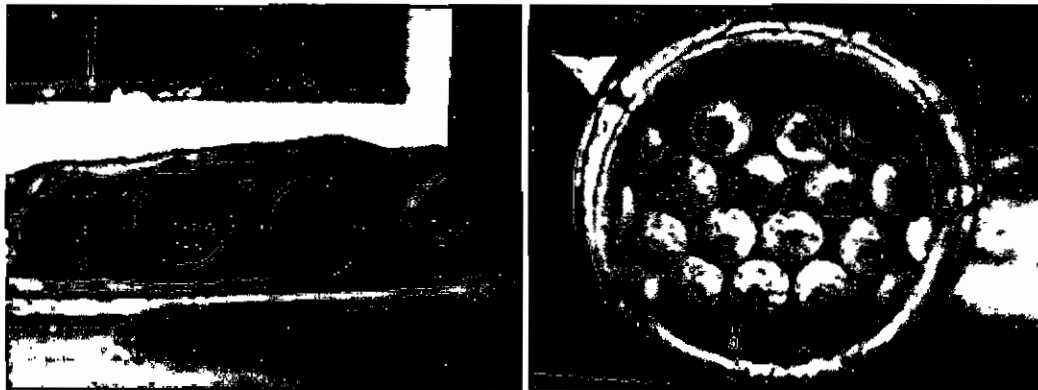
ในส่วนของน้ำพริกเริ่มจากการที่คนพิการมาร่วมกันทำไม้กวาดก่อน แล้วมีการห่อข้าวเที่ยงมารับประทานด้วยกัน ปรากฏว่าน้ำพริกปลาร้าของป้ากองอร่อยทีเดียว จึงมีการพูดคุยกันในวงอาหารเที่ยงเรื่องการทำน้ำพริกปลาร้า แต่ป้ากองบอกว่า เมื่อก่อนเคยทำขายแต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้ทำขายแล้ว เพราะเขาไม่มีแรง ไม่มีคนไปช่วยซื้อของมาผลิต รวมถึงไม่มีแรงในการค้ำน้ำพริก ทีมงานปรึกษากันพอสมควร ได้ข้อสรุปว่า เรื่องไปซื้อของเรามีรถ มีคนไปซื้อ ไม่น่าจะใช่ปัญหา ส่วนเรื่องโขกพริก เฆาพริก เราก็มีแรงงานที่จะช่วยได้อยู่หลายคน

ช่วงแรกลองตลาดก่อน เริ่มจากปลาร้า 2 กิโลกรัม ทางทีมงานกลัวพลาดเลยพาป้ากองไปดูของที่ตลาด เมื่อป้ากองเลือกของเสร็จและมาลองทำ ปรากฏว่า เผ็ดมากแต่รสชาติอย่างอื่นใช้ได้ ทีมงานเริ่มหาข้อสาเหตุ ว่า เกิดจากอะไร สุดท้าย ก็พบว่า ป้ากองเคยทำขายจำนวนไม่มากและใช้การคาดคะเนเอา ทำให้รสชาติไม่แน่นอน ทางออกก็คือ 1. ให้คนที่ทำด้วยจดสูตรเอาไว้และ 2. เชิญคนที่ชำนาญการทำน้ำพริกมานั่งดู ค่อยเสนอแนะ (Peer Assist) อีกประการ เมื่อได้เอาสินค้าไปลองขายดู (ทำมาใหม่อีก 2 รอบ) ปรากฏว่ามีคนเสนอให้ลองทำอย่างอื่นดูบ้างอาจมาเอาไปช่วยขายฝีมือในการทำก็ขึ้นตามลำดับ แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะในเรื่องความหอมของน้ำพริก ซึ่งอาจต้องมีการพัฒนากลิ่นและแพ็คเกจต่อไป จากการศึกษาตลาด จะมีการแพค กระปุก ละ 1 ชีด ราคาขาย 15 บาท นอกจากนี้ลุงจวนซึ่งเคยนำน้ำพริกไปขายมีข้อเสนอว่า มีคนเสนอมาว่า ดิฉันลากคนพิการบนอาหาร คนอาจไม่กล้ารับประทาน ทางแก้คือ อาจใช้โลโกอื่นๆ ในการนี้ ทางที่ประชุมหารือและใช้เป็นโลโกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แทน ซึ่งเหล่านี้ ก็เป็นการเรียนรู้และปฏิบัติโดยอาศัยเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้และเนื้อหา ซึ่งยังต้องมีการพัฒนากันอีกอย่างต่อเนื่องต่อไป

ช่วงที่ผ่านมา ทางคณะกรรมการศูนย์บางท่านเคยติดต่องานจากโรงงานมาให้คนพิการทำที่ศูนย์ (บางส่วนพิการบกพร่องทางสติปัญญา) แต่ด้วยปัญหาบางประการจึงไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการสร้างรายได้แก่คนพิการบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 คน ซึ่งงานดังกล่าวคือ งานเล็มด้ายจากกางเกงที่จะส่งออกนอก และตอนนี้กำลังจะมีงานพักล่องจากโรงงานที่ระยองมาทำ แต่อาจต้องมีการเตรียมทักษะสำหรับคนพิการก่อน เช่น การฝึกทำงานเป็นขั้นตอน การหา Job Coach มาช่วยดูเป็นต้น

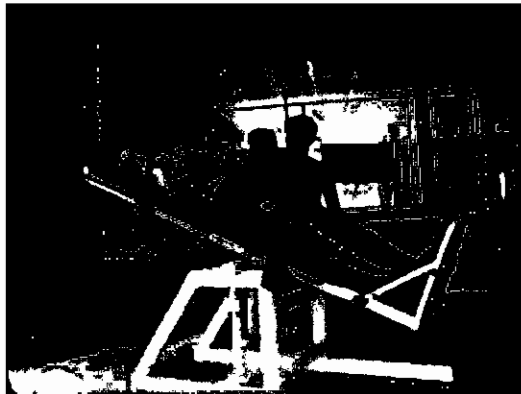

นอกจากนี้จากการที่เห็นการรวมกลุ่มของคนพิการและคนในชุมชน ทางศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ มีการสาริตการเพาะเห็ดในโถ่งดินตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงที่ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย ซึ่งทางพี่เมธย์ ซึ่งเป็น อสม.และเป็น คณะกรรมการศูนย์ฯ ได้เชิญคนในชุมชนมาร่วมอบรม ซึ่งผลตอบรับจากคนในเรื่องการถ่ายทอด ความรู้ของวิทยากรได้ดี ผลทางอ้อม คือ คนพิการได้ร่วมเรียนรู้การเพาะเห็ด วันนั้นมีคนมาที่ศูนย์ ก่อนข้างเขอะถือเป็นการประชาสัมพันธ์งานคนพิการไปในตัว พร้อมจำหน่ายน้ำพริกปลาร้าและ ถูกปิดได้พันกว่าบาท ประโยชน์อีกประการ คือ กลุ่มคนพิการได้โถ่งและเห็ดกว่าร้อยก้อนมาเพาะ และจำหน่าย สร้างรายได้

ในส่วนของการกายภาพและกระตุ้นพัฒนาการ ซึ่งปัจจุบันมี คุณอำพร เกียรติกำจร หรือ พี่เล็ก เป็นคนที่ออกพื้นที่อยู่กับคุณเสมียน สุโรรัมย์ เพื่อดูแลเด็กพิเศษ คนพิการอัมพฤกษ์ อัมพาต ควบคู่กับครู กศน.ที่ลงมาสอนคนพิการในชุมชน ตอนนี้กำลังมีอีกโอกาส คือ อนามัยตะเคียนเตี้ย ได้รับเลือกเป็น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งจากที่ผู้ดำเนินการวิจัยได้เข้าร่วมประชุมกับ อนุกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจังหวัดชลบุรี ทำให้ทราบว่า เป็นงานที่เน้นการช่วยเหลือ พี่นุ ผู้ป่วยเรื้อรังและคนพิการ ตอนนี้กำลังอยู่ในช่วงเปิดอบรม อสม.หมู่ละ 10 คน มีการใช้การ

จัดการความรู้เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งอาจเชื่อมต่อเข้ากับการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนต่อไป

และเพื่อรับส่งคนพิการคนพิการมาเข้าร่วมกิจกรรมและออกเยี่ยมเสริมพลังคนพิการอื่นๆ ตามบ้าน ทางศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ยได้จัดหารถมอเตอร์ไซด์พ่วงข้าง มาใช้เพื่อกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งทำให้คนพิการสามารถออกจากบ้านมาร่วมกิจกรรมได้สะดวกยิ่งขึ้น ด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก โดยเสียค่าน้ำมันวันละ 40 บาท

ในส่วนโครงการที่เกี่ยวกับสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม สืบเนื่องจากการที่มีแนวคิด ในการส่งเสริมให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในชุมชนโดยการสอนงานฝีมือแก่เด็กในโรงเรียนและสร้าง เจตคติที่ดีสำหรับเด็กต่อคนพิการ ทางคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้จึงได้หารือกันว่า มีกิจกรรมใดที่ สามารถนำมาใช้ได้บ้าง พอดีทางคณะวิจัย เคยทำโครงการสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์กับเด็กนักเรียน ในโรงเรียน ชื่อ โครงการเยาวชนเพื่อนคนพิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของตนเอง เกิดความเข้าใจและตระหนักรู้ในเรื่องความพิการ เด็กและ เยาวชนมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้อื่นและเปิดโอกาสให้คนพิการได้จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์แก่สังคม โดยใช้การจำลองความพิการ (Disabilities Stimulation) เทคนิควิทยากร กระบวนการเน้นผู้เรียนเป็นผู้สรุปเนื้อหา ซึ่งผลตอบรับค่อนข้างดี จากการเข้าไปจัดกิจกรรมใน 2 โรงเรียน โรงเรียนโรงหีบเปิดโอกาสให้คนพิการสอนคอมพิวเตอร์และสอนงานฝีมือแก่เด็กใน โรงเรียนโดยมีค่าตอบแทน ทั้งยังมีแผนในการสั่งซื้อไม้กวาดทางมะพร้าวจากศูนย์การเรียนรู้คน พิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ยอีกด้วย

จะเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย เริ่มการกับภาคประชาชนก่อน เพราะทีมวิจัยเชื่อในศักยภาพของชุมชน การดึงการมีส่วนร่วมของ ชุมชนตะเคียนเตี้ย ซึ่งยังคงเอกลักษณ์เฉพาะตัวส่วนหนึ่งในการเคารพผู้หลักผู้ใหญ่และความเอื้อ ออาทรที่ยังคงมีให้แก่กัน ถ้วนนำมาสะท้อนและขยายให้เกิดเป็นจุดแข็งในการทำงานโครงการวิจัย เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย เมื่อความ

ร่วมมือจากคนในชุมชนมีมากในระดับหนึ่ง เห็นผลจากการมีคนพิการและครอบครัวออกมาทำกิจกรรมมากขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกชุมชนเห็นถึงศักยภาพและความร่วมมือของคนในชุมชนดังกล่าว ได้เข้ามาสนับสนุนและผลักดันให้ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนสามารถเดินได้อย่างยั่งยืนต่อไป

จากแผนชุมชนด้านคนพิการที่เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ได้มีการเสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุนจากทางเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย โดยมีคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนร่วมผลักดัน ได้แก่ โครงการฟื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพคนพิการตำบลตะเคียนเตี้ย และโครงการส่งเสริมการฝึกอาชีพ ตำบลตะเคียนเตี้ย รวม 2 โครงการ เสนอบประมาณตามแผนปี 2554 จำนวน 32,700 บาท และได้มีการหารือในคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนเพื่อทำผ้าป่าเพื่อหางบประมาณเข้ากองทุนพัฒนาคนพิการตำบลตะเคียนเตี้ย ช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2553 ทั้งนี้ อาศัยเครือข่ายคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนเป็นแรงขับเคลื่อนและส่วนหนึ่งจากการที่ได้เชิญทีมงานจากเทศบาลฯ มาร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ขอมเป็มการสร้างการมีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ยต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observed)

จากการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ โดยการติดตามการดำเนินโครงการต่างๆ จากการทำแผนชุมชนด้านคนพิการอย่างมีส่วนร่วมพบว่า หลายโครงการได้มีการดำเนินงานรุดหน้าไปด้วยดี เช่น โครงการหาสถานที่จัดตั้งศูนย์ ซึ่งมีสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้คนพิการเรียบร้อยแล้ว โครงการประกอบอาชีพของคนพิการ ก็มีการทำการร่วมกลุ่มทำอาชีพทำไม้กวาดทางมะพร้าว กลุ่มทำน้ำพริก โครงการฟื้นฟู/เยี่ยมบ้านให้กำลังใจ โครงการพบกลุ่มคนพิการเดือนละครั้ง กองทุนพัฒนาคนพิการตำบลตะเคียนเตี้ย ซึ่งโครงการเหล่านี้ สามารถดำเนินการด้วยดีไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีอีกบางโครงการ เช่น โครงการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก โครงการจัดตั้งร้านค้า และ

โครงการนิมนต์พระมาเทศน์ ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการประชุม กลุ่มคนพิการและกลุ่มคนไม่พิการพบว่า สาเหตุที่โครงการยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากผู้รับผิดชอบ อาจติดภารกิจอื่นๆ และติดขัดเรื่องงบประมาณจึงไม่สามารถดำเนินการได้ แต่บางโครงการ เช่น โครงการการจัดตั้งร้านค้า ซึ่งมีความเป็นไปได้เช่นกัน ที่จะดำเนินการได้ แต่ต้องมาศึกษาความต้องการของคนในชุมชน และหาแหล่งเงินทุน ซึ่งอาจเป็นจากการทำผ้าป่า หรือออกเป็นหุ้น ซึ่งจะได้มีหารือและพูดคุยกันในคณะกรรมการศูนย์ฯ ในรายละเอียดต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection)

จากการจัดเวทีสะท้อนความคิดและกลุ่มสนทนาทั้งคนพิการและไม่พิการ สะท้อนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ดังนี้ คือ

- มีสถานที่ในการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน หมู่ 3 ซึ่งเป็นที่ของเทศบาลฯ
- ผู้ปกครองเด็กพิเศษ ได้เข้าร่วมการอบรมโครงการเปลี่ยนบ้านเป็นโรงเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 12 จังหวัดชลบุรี และมีวิทยากรจาก โรงพยาบาลบางละมุง ลงถ่ายทอดความรู้ แต่อุปสรรค คือ ผู้ปกครองติดเรื่องการประกอบอาชีพ ผู้ปกครองบางส่วนไม่ค่อยให้ความสนใจ เด็กพิเศษบางคนขาดการดูแล แนวทางแก้ไข คณะกรรมการศูนย์ลงเยี่ยม สร้างความเข้าใจ จัดเวทีพูดคุยระหว่างผู้ปกครอง และเชิญผู้ปกครองที่ประสบความสำเร็จในการดูแลลูกมาแลกเปลี่ยน
- เกิดกลุ่มอาชีพทำไม้กวาดทางมะพร้าว รับงานจากโรงงานมา เพาะเห็ด รองเท้าเบาหวาน และทำน้ำพริก อุปสรรค คือ คนที่ทำงานใหญ่เป็นคนเดิม คณะกรรมการฯ พิจารณาช่วยเหลือคนพิการอื่นๆ ให้ได้รับการพัฒนาด้านอาชีพด้วยและควรมีการกระจายรายได้ เพื่อคนพิการอื่นๆ ในตำบลตะเคียนเตี้ย
- ชุมชนให้การสนับสนุนทางสังคมในเรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตไม้กวาดทางมะพร้าว เช่น ไม้ไผ่ กระบองสามารถขอได้จากคนในชุมชน และสถานที่จำหน่าย ร้านค้าในชุมชน มีการติดต่อสั่งซื้อค้าไม้กวาดทางมะพร้าวมาไม่ขาด ทำได้เท่าไรขาดได้หมด
- น้ำพริกยังต้องปรับปรุงเรื่องรสชาติ ให้มีมาตรฐานมากขึ้น อร่อยทั้งตอนทานน้อยและทานมาก รวมถึงควรเปิดใจคุยกันในกลุ่ม
- ยังต้องมีการพัฒนาทักษะฝีมือของคนพิการให้มากขึ้น เน้นการสอนจากการเรียนรู้จริง เป็นการถ่ายทอดทักษะสู่ทักษะ
- การรับงานจากโรงงานมาทำ ปริมาณคนพิการทางสมองที่พร้อมมาทำงานมีมากขึ้น อาจต้องพิจารณาต่อพ่วงช่างกับรถพี่แฉก เพื่อเพิ่มกำลังการรับส่ง รวมถึงเตรียมคนให้พร้อมทำงานจากโรงงาน การมีผู้ช่วยสอนงาน การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อกระตุ้นพัฒนาการ และการบริหารจัดการ

- งานกระตุ้นพัฒนาการ กิจกรรมบำบัด กายภาพบำบัด มีคณะทำงานน้อย ต้องปรับปรุงแผน และหาแนวร่วมเพิ่ม
- เพื่อนคนพิการอย่างลุงกิตติ ป้าอัมพร ซึ่งเป็นอัมพฤกษ์ มีสภาพจิตใจที่ดีขึ้นแล้ว ทำอย่างไรให้เขาได้ออกมาร่วมกิจกรรมหรือมีอาชีพเสริมรายได้ มากขึ้น
- การพัฒนาเด็กพิเศษจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บางคนก็พิการซ้ำซ้อน ทำอย่างไรให้เขาได้รับการพัฒนาภายใต้เงื่อนไขที่จำกัด เรื่องคน งบประมาณ
- คณะกรรมการศูนย์ในส่วนของคนไม่พิการเป็นกระบอกเสียงประชาสัมพันธ์ของศูนย์เป็นอย่างดี ทำให้มีการสนับสนุนจากชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น บางครั้งก็มีชาวบ้านขนทางมะพร้าวมาให้ บางครั้งก็เอากระป๋องมาให้ บางครั้งก็เอากับข้าวมาให้ เป็นต้น
- การจัดกิจกรรมกับนักเรียนในโรงเรียนเกิดผลเชิงบวกต่อภาพของคนพิการอย่างมาก ทำให้คนพิการได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยได้ไปสอนคอมพิวเตอร์และสอนงานฝีมือแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน

บทที่ 4 รูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน เป็นแหล่งจัดการความรู้และถอดบทเรียนจากการปฏิบัติ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องคือ คนพิการและครอบครัว รวมถึงเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของคนพิการ เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีอุปกรณ์ฟื้นฟูและกระตุ้นพัฒนาการ อีกทั้งส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนพิการและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับคนพิการในชุมชน โดยเป็นการดึงศักยภาพชุมชนมาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เกิดผลอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับบริบท วิถีชีวิตและอัตลักษณ์ของชุมชน รวมถึงขับเคลื่อนการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจแก่สังคม ชุมชนในเรื่องความพิการสู่การที่คนพิการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและดำรงชีวิตอย่างอิสระในสังคมต่อไป

การดำเนินงานใช้แนวทางการวิจัยแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(PAR) ซึ่งมีหลักคิดคือ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยการเข้ามามีมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการวิจัย นับตั้งแต่การระบุปัญหา การดำเนินการ การช่วยให้ข้อมูล และช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหหรือส่งเสริมกิจกรรมนั้นๆ ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกลุ่มเป้าหมาย หรือ ผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ของปัญหานั้น คือ คนพิการ ผู้วิจัย(ผู้ริเริ่มศูนย์)และนักพัฒนา(เกษตร กศน โรงพยาบาล ฯลฯ) เป็นความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติและเกิดประโยชน์ ต่อบุคคล องค์กรหรือชุมชน และสุดท้าย ยึดหลักที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติ” (learning by doing) หรือ “ ทำไปเรียนรู้ไป ” (knowing-in-action)

กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAR เพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการวิจัย (Pre-research)

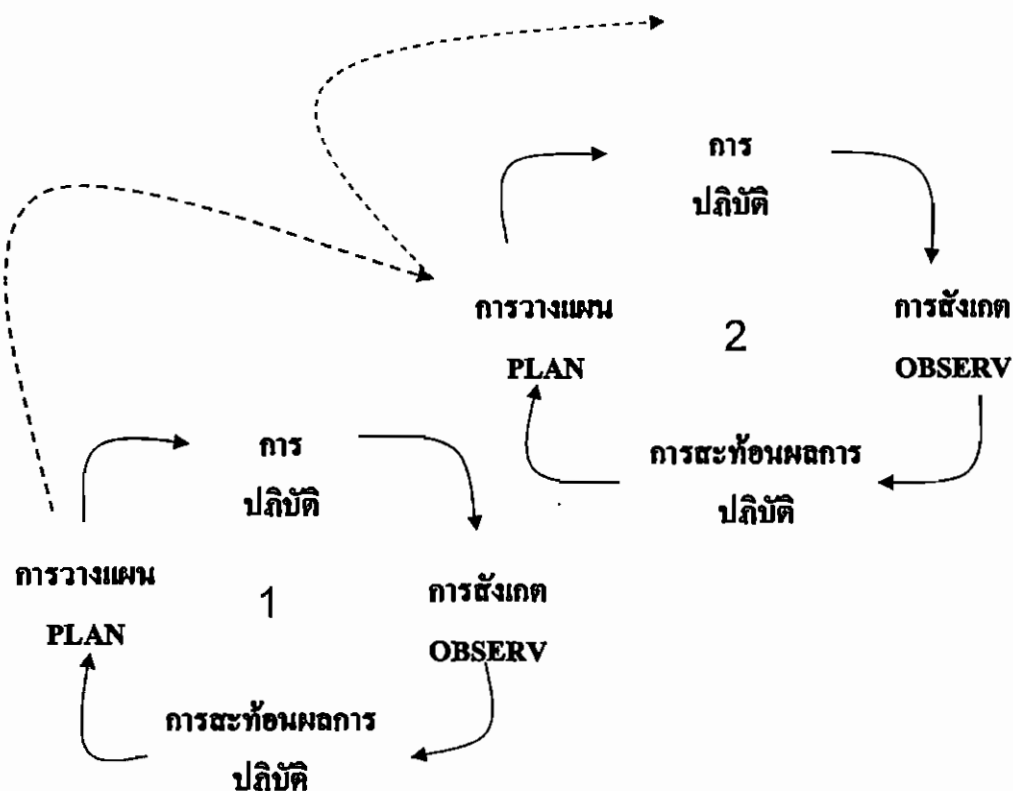
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan)

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Act)

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observed)

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection)

การดำเนินการเป็นเกลียวต่อเนื่องไปเรื่อย เพื่อยกระดับความรู้และทักษะสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการและครอบครัวต่อไป

เครื่องมือใน PAR ได้แก่

- (1) การจัดการความรู้และการถอดบทเรียน
- (2) การประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural appraisal, PRA) ได้แก่ การทำแผนที่เดินดิน ประวัติศาสตร์ชุมชน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ปฏิทินชุมชน
- (3) แผนที่ความคิด (Mind Map)
- (4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview)
- (5) การสังเกต (Observe) / การสัมภาษณ์ (Interview)
- (6) การวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influence Control, AIC)
- (7) การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาส (SWOT)

ทีมวิจัย(ผู้ริเริ่มศูนย์การเรียนรู้) ควรมีลักษณะ คือ

- (1) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน (Rapport)

- (2) เป็นวิทยากรกระบวนการที่มีทักษะ การสร้างภาพอนาคต การเชื่อมโยงและการกระตุ้นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงมีทักษะในการเป็นนักเล่าเรื่อง (Story Teller)
- (3) เป็นนักจัดการความรู้และถอดบทเรียน ที่เรียนรู้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน การทบทวนหลังเสร็จกิจกรรม AAR การเรียนรู้จาก Best Practice เป็นต้น
- (4) มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนพิการ เช่น กฎหมาย ระเบียบต่างๆ แนวคิดในการฟื้นฟูคนพิการ เป็นต้น

โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน

ประกอบด้วย

- คณะกรรมการ ที่ประกอบด้วย ผู้แทนจากผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายองค์กรชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน อาสาสมัคร คนพิการ ครอบครัว ฯลฯ โดยเชิญผู้ที่สนใจและมีจิตอาสามาร่วมดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมของเป้าหมายคือคนพิการและครอบครัว ซึ่งควรมีการแบ่งบทบาทในการเป็นคุณเอื้อในการจัดการความรู้ คุณอำนวย คุณกิจและคุณลิขิตตามความถนัด
- ที่ปรึกษา เป็นภาคีการพัฒนาภาครัฐ เช่น พัฒนาชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน เกษตรสาธิต และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ระเบียบข้อบังคับ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์ฯ
- สถานที่ เล็ก ใหญ่ ไม่สำคัญ อาจจะอยู่ในห้องของอาคาร อบต. บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านผู้นำบ้านปราชญ์ชาวบ้าน ศาลาวัด ใต้ต้นไม้ ศาลากลางบ้าน ซึ่งเป็นสถานที่พบปะ พุดคุย กันอย่างมีความสุข ประชุม ทำงานกันได้ตลอดเวลา ให้เป็นสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ของการรวมตัวกัน เพื่อการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องหางบประมาณมาก่อสร้างศูนย์ใหม่ แต่ถ้ามีอาคารเป็นการเฉพาะก็ยิ่งดี
- การบริหารจัดการศูนย์ฯ คณะกรรมการที่ได้คัดเลือกให้เข้ามาบริหารสามารถจัดการศูนย์ฯ ได้เป็นอย่างดีรูปธรรม แต่รูปแบบบริหารอาจเปลี่ยนตามความเหมาะสมของบริบทแต่ละชุมชน
- ภายได้โครงสร้างการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ควรมีกลุ่มที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้, KM (คุณอำนวย) ผู้บันทึกความรู้(คุณลิขิต) สมาชิกอื่นๆ ที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม/โครงการ(คุณกิจ) และส่วนใหญ่ผู้บริหารศูนย์ก็ทำหน้าที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ของศูนย์ฯ อยู่แล้ว (คุณเอื้อ)

- กองทุน/งบประมาณ ควรมีกองทุนที่มีแหล่งรายได้ชัดเจน เพื่อคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องต่อแผนหรือโครงการที่ได้วางไว้ แต่ควรมีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

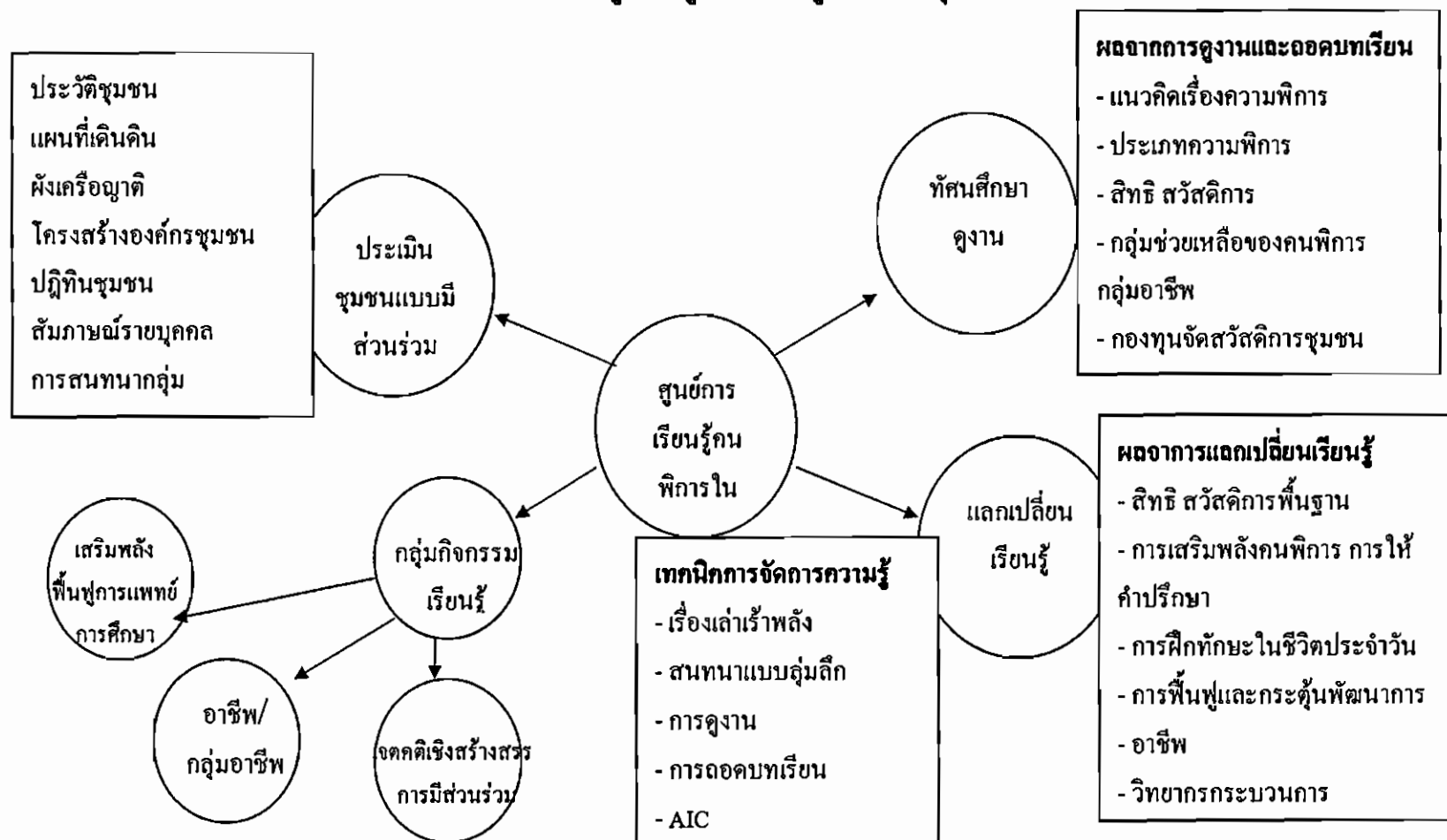
จากแผนผังแนวทางการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน จะเห็นว่า การดำเนินการตั้งแต่เริ่มสำรวจและศึกษาชุมชน วางแผน ตั้งเขตและสะท้อนผลลั้วนเน้นการมีส่วนร่วมของคนพิการ ครอบครัวและชุมชน ผลการสำรวจศึกษาถูกสะท้อนกลับสู่ชุมชนเพื่อสร้างความตระหนักในปัญหาและความต้องการของคนพิการและครอบครัว รวมถึงแนวทางในการพัฒนาเจตคติและทักษะความรู้ของคณะทำงาน ซึ่งอาจเป็นการทัศนศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรจากภายนอก เช่น คนพิการ ผู้ปกครองที่ประสบความสำเร็จด้านต่างๆ องค์กรคนพิการมาพูดให้ข้อมูล เสริมพลังร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นเครือข่าย รวมถึงวิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด โรงพยาบาล ศูนย์พัฒนาสังคม ราษฎ์ชาวบ้าน พระ นักบวช โดยเรียนเชิญมาเป็นวิทยากรในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น มุมมองที่แตกต่างในเรื่องกรรมและเวร สิทธิ ศักดิ์ศรีคนพิการ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ความพิการจากคนพิการและผู้ปกครองเป็นต้น

ในขั้นการสำรวจและศึกษาชุมชน ซึ่งใช้การประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural appraisal, PRA) ได้แก่ การสัมภาษณ์ชีวิตคนพิการและไม่พิการในชุมชน(สำหรับคนไม่พิการเลือกสัมภาษณ์แกนนำในชุมชน) การทำแผนที่เดินดิน ประวัติศาสตร์ชุมชน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ปฏิทินชุมชน เมื่อได้ผลมาแล้ว สามารถตรวจสอบข้อมูลได้โดยการใช้สนทนากลุ่ม (Focus Group) อีก 2 ครั้ง โดยใช้กลุ่มคนพิการและกลุ่มคนไม่พิการ

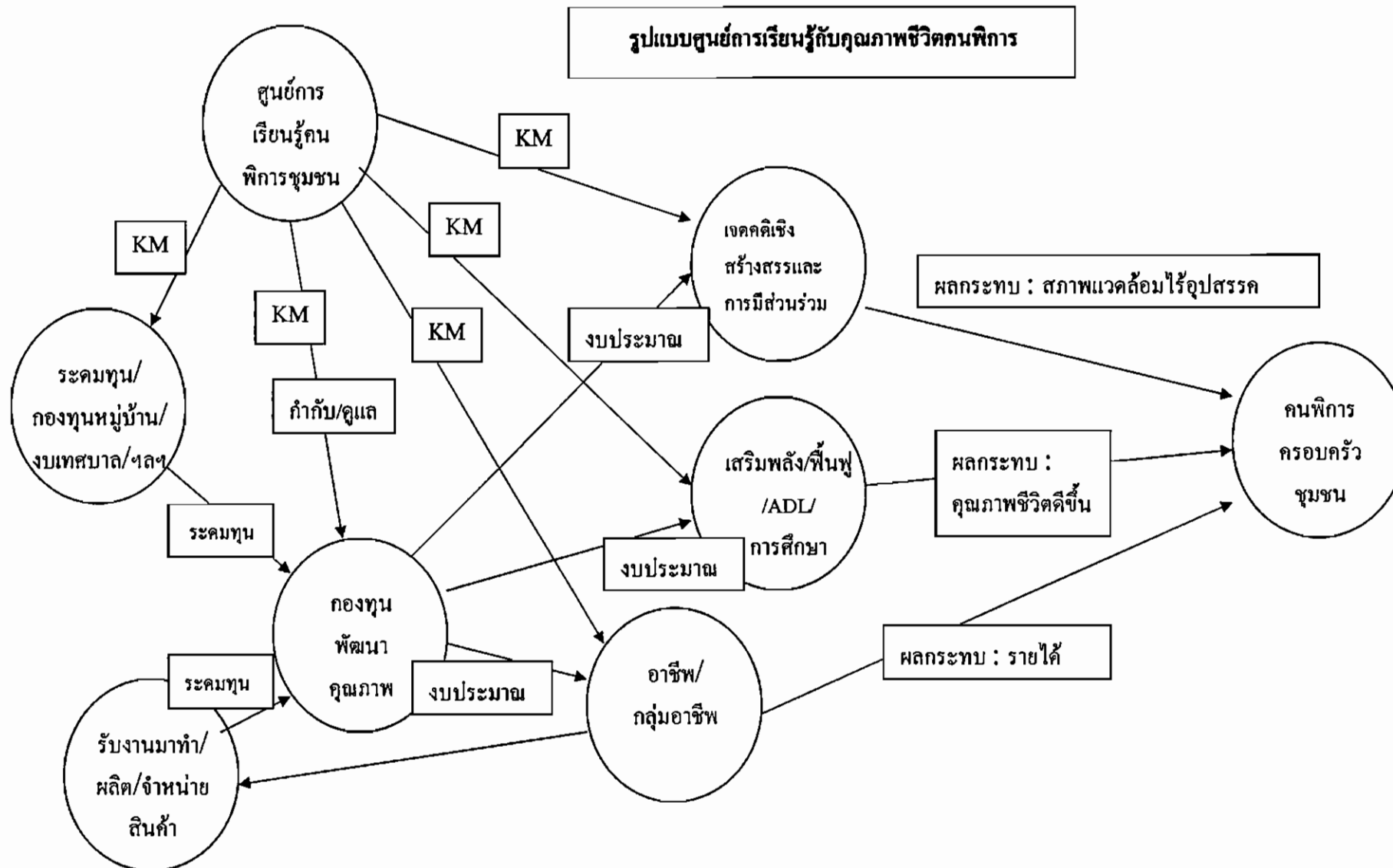
จากนั้นก็ดำเนินการตามขั้นตอนใน PAR ส่วนชุมชนเห็นเป็นเช่นไร ผู้วิจัยหรือริเริ่มโครงการใช้เทคนิคการเป็นวิทยากรกระบวนการซึ่งนำเสนอประเด็นต่างๆ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เห็นภาพ ควรให้คนพิการ ครอบครัวและชุมชนได้ร่วมกันตัดสินใจ แต่ไม่ควรชี้นำหรือกำหนดแนวดำเนินงานตามที่ตนเองเห็นสมควร

รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้คนพิการ มีความยืดหยุ่นและหลากหลายสามารถจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ทั้งที่บ้านและที่ศูนย์ฯ ในรูปแบบคนเดียวหรือกลุ่ม เช่น กลุ่มแลกเปลี่ยนและเสริมพลังหรือแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องสุขภาพ อีกทั้งมีความหลากหลายทั้งบริการเช่นการฟื้นฟูการศึกษา อาชีพและสังคมเน้นการใช้ภูมิปัญญา ราษฎ์ชาวบ้าน ทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน

รูปแบบศูนย์การเรียนรู้กับคุณภาพชีวิตคนพิการ

บทที่ 5 บทสรุป

จากการดำเนินโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ

การคัดเลือกชุมชนที่มีวิถีชีวิตกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีความเอื้ออาทรระหว่างเครือญาติและเพื่อนบ้าน และมีวิถีชีวิตของคนบางส่วนเป็นสังคมเมืองที่ต่างคนต่างประกอบสัมมาอาชีพ มีชีวิตความเป็นส่วนตัว ไม่ค่อยมีเวลาร่วมกิจกรรมทางสังคม ขณะเดียวกันคนพิการส่วนใหญ่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว แต่ขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่องของความพิการ

การสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ (Rapport) กับผู้คนในชุมชนเป็นการไปสร้างสัมพันธ์กับชาวบ้านในลักษณะต่าง ๆ เช่น การไปเยี่ยมบ้านผู้นำ การไปเยี่ยมบ้านชาวบ้านเยี่ยมกลุ่มชาวบ้าน การไปพบปะผู้นำชุมชนชาวบ้าน ที่วัด ศาลาการเปรียญ เป็นต้น

การเตรียมคน เน้นการอบรม พัฒนาทักษะ ความรู้ของคณะทำงาน ทั้งทีมวิจัย คนในชุมชนและนักพัฒนาที่จะมาเข้าร่วมในการวิจัย ในเรื่อง การวิจัยแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) และเครื่องมือประเมินในการวิจัย (Participatory Rural Appreciate) เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ เครื่องมือต่างๆ ในการศึกษาชุมชน การอบรมการทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Appreciate Influence Control, AIC) การถอดบทเรียนและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และการอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษา

การสำรวจและศึกษาชุมชน ใช้การประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appreciate) ได้แก่ เทคนิคการสัมภาษณ์ แผนที่เดินดิน ผังเครือญาติ ประวัติศาสตร์ชุมชน ผังโครงสร้างองค์กรชุมชน ปฏิทินชุมชน เพื่อให้ทราบบริบทของชุมชนที่คนพิการอาศัยอยู่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และใช้การสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและเพิ่มเติมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน (Plan)

ปัจจัยสำคัญในการที่ทำให้วางแผนงานประสบความสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมและการสร้างความตระหนักในปัญหาและความต้องการของคนพิการ ครอบครัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ได้แก่ แกนนำในชุมชน องค์กรชุมชนต่างๆ หน่วยงานที่ทำงานในชุมชนและนอกชุมชน รวมถึงตัวคนพิการและครอบครัว จากกระบวนการนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจศึกษาย้อนกลับสู่ชุมชน หลังจากสร้างความตระหนักในปัญหาและสิ่งการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นการวางแผนใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (Appreciate Influent Control, AIC) Appreciate การชื่นชมและรับฟังความเห็นของผู้อื่นๆ ใช้การวาดภาพ เพื่อทบทวนอดีตและเข้าใจปัจจุบัน จากภาพของสมาชิกในกลุ่มย่อย รวมเป็นภาพกลุ่มย่อย และนำเสนอเพื่อรวมเป็นภาพกลุ่มใหญ่ จากนั้นวาดภาพอนาคตคนพิการที่อยากเห็น รวมเป็นภาพกลุ่มเล็ก และรวมเป็นกลุ่มใหญ่ ร่วมกันกำหนดเป็น “วิสัยทัศน์” หรือ “หัวปลา” (Knowledge Vision)

คือ การส่งเสริมให้คนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีหัวปลาข้อยคือ ด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพและสังคม

จากนั้นเป็นการหาแนวทางในการพัฒนา สร้างแนวทางการพัฒนา (Influence : I) เป็นขั้นตอนในการหาวิธีการและเสนอทางเลือกในการพัฒนา ตามที่ได้สร้างภาพพื้ประสงค์ หรือที่ได้ช่วยกันกำหนด วิสัยทัศน์ เป็นขั้นตอนที่จะต้องช่วยกันหามาตรการ วิธีการ และค้นหาเหตุผลเพื่อกำหนดทางเลือกในการพัฒนา กำหนดเป้าหมาย กำหนดกิจกรรม และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โครงการ โดยแบ่งโครงการกิจกรรมเป็นที่ 1) ทำเองได้ 2) ทำร่วมกับหน่วยงานอื่น 3) ให้หน่วยงานอื่นทำ

ในส่วนของ Control หรือ การลงรายละเอียดในขั้นตอนการปฏิบัติ ใช้แผนปฏิบัติ 5W 2H โดยมีแนวทาง โดยขั้นแรกเลือกแนวทาง/กิจกรรมที่จะดำเนินการ คือ 1) กิจกรรมที่สามารถทำได้เอง สมาชิกรวมลงชื่อในโครงการ/กิจกรรมที่สนใจ แบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามกิจกรรมที่สมาชิกลงชื่อไว้ และ 2) กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับองค์กรอื่นๆ สมาชิกจะร่วมกันเสนอว่าจะมอบหมายให้บุคคล หรือกลุ่มดำเนินการประสาน ติดตาม หรือยื่นข้อเสนอ

เมื่อแบ่งกลุ่มตามแผนงานโครงการเรียบร้อยแล้ว จะมีการจัดทำรายละเอียดของแผนงานโครงการ โดยโครงการ/กิจกรรมที่ทำได้เองจะประกอบด้วยคำถาม ดังนี้ ชื่อโครงการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการ ทรัพยากร สถานที่ที่จะดำเนินโครงการ วันเวลาที่ดำเนินโครงการและผู้ดูแล/ประสานงาน ส่วนกิจกรรมที่ต้องขอความร่วมมือสนับสนุนจากองค์กรอื่น นำมาทำแผนโดยตอบคำถามดังนี้ ชื่อโครงการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ หน่วยงาน ระยะเวลาดำเนินการและผู้ดูแล/ประสานงานความคืบหน้า

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นปฏิบัติ (Act)

ในขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนนั้น ทีมวิจัยใช้แนวทางการเป็นวิทยากรกระบวนการและการจัดการความรู้/ถอดเรียนจากการทำงาน มาใช้ในการดำเนินงาน เริ่มจากการใช้เทคนิค “การสร้างภาพอนาคต” โดยทำให้สมาชิกในวงแลกเปลี่ยน คนพิการ ครอบครัว ชุมชน มองเห็นภาพการทำงานของศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ในการนี้ทีมวิจัยใช้เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทัศนศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น จากนั้นเป็นการดำเนินการแผนงานโครงการที่เกิดขึ้นจากการทำแผนชุมชนด้านคนพิการอย่างมีส่วนร่วม (AIC) เพื่อให้เกิดผลตาม “วิสัยทัศน์” หรือ “หัวปลา” ที่ตั้งไว้ คือ การส่งเสริมให้คนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีหัวปลาข้อยคือ การแพทย์ การศึกษา อาชีพและสังคม และมีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆ โดยวิทยากรกระบวนการ เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะโดยปกติในกลุ่มหรือองค์กร มีสิ่งที่เรียกว่า “แรงเฉื่อย” หรือ “แรงต้าน” เป็นปกติธรรมดา ดังนั้นจึงต้องมีการเสริมแรงผลัก เสริมแรงดัน กระตุ้น ให้เกิดการเคลื่อนที่ของเนื้อวัตถุทั้งหลาย หรือหยอดน้ำมันลดแรงต้าน หรือเปลี่ยนจากสภาวะ inactive stage ให้อยู่ในสภาวะ active stage

นอกจากการสร้างภาพอนาคตและการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิทยากรกระบวนการ เชื่อมโยงแต่ละหน่วยการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เช่น เชื่อมโยงการฟื้นฟูกับเรื่องอาชีพ ให้มาเชื่อมต่อกัน คนพิการบางคน หลังจากฟื้นฟูทางการแพทย์และสนใจการประกอบอาชีพ เป็นต้น

นอกจากการใช้ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ การใช้ทักษะการจัดการความรู้ก็เป็นเรื่องจำเป็น เริ่มจากการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ เช่น การอบรมทักษะการฟื้นฟูคนพิการอัมพฤกษ์ อัมพาตย์ ร้อยลูก ทำไม้กวาด ฯลฯ จากวิทยากรปราชญ์ในชุมชน วิทยากรจากชุมชนหรือหน่วยงานที่อยู่ข้างเคียง การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาดูแล การดำเนินการ เช่น อาสาสมัครลงพื้นที่ทำกายภาพคนพิการ โดยมีนักกายภาพบำบัดเป็นผู้กำกับและเสริมเทคนิค

การมีเวทีเสริมพลังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ “เรื่องเล่าเร้าพลัง” โดยวิทยากรกระบวนการจะเล่าเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง เช่น ต้องการเสริมพลังเพื่อนคนพิการที่ยังไม่สามารถยอมรับความพิการจากการตัดขาเพราะ โรคเบาหวาน ผู้เล่าใช้เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลัง โดยเล่าเพียงประเด็นเดียวต่อหนึ่งเรื่อง และเล่าสั้นๆ เล่าตามความเป็นจริง ไม่ตีไข่ใส่ตี เล่าให้เห็นตัวตน หรือตัวละคร เห็นพฤติกรรมหรือการกระทำ เห็นความคิดหรือความเชื่อ ที่อยู่เบื้องหลัง เล่าให้เห็นชีวิตและความสัมพันธ์ที่อยู่ในเรื่อง เล่าให้มีชีวิตชีวา เห็นภาพพจน์ เห็น สภาพแวดล้อมหรือบริบทของเรื่อง อาจเล่าให้มีบางจุดตรงกับชีวิตของคนพิการที่ฟัง แต่สุดท้ายจบอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังใช้เทคนิค “เรื่องเล่าเร้าพลัง” ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยมีผู้บันทึกความรู้ (คุณลิขิต) เป็นผู้ บันทึกความรู้ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนพิการที่เป็นอัมพฤกษ์ กลุ่มคนพิการขาขาด หรือ กลุ่มผู้ปกครองเด็ก พิเศษ เหล่านี้ การใช้เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลัง นอกจากเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะระหว่างผู้เข้าร่วม แลกเปลี่ยน ทั้งยังสื่อใจ สื่อความรู้สึก ทำให้เกิดความสนใจและเติมเต็มประสบการณ์ระหว่างกันอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observed)

จากการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ โดยการติดตามการดำเนินโครงการต่างๆ จากการทำแผนชุมชนด้านคนพิการอย่างมีส่วนร่วมพบว่า หลายโครงการได้มีการดำเนินงานรุดหน้าไปด้วยดี เช่น โครงการหา สถานที่จัดตั้งศูนย์ ซึ่งมีสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้คนพิการเรียนเรียบร้อยแล้ว โครงการประกอบอาชีพของคนพิการ ก็มีการทำการร่วมกลุ่มทำอาชีพทำไม้กวาดทางมะพร้าว กลุ่มทำน้ำพริก โครงการฟื้นฟู / เชื่อมบ้านให้กำลังใจ โครงการพบกลุ่มคนพิการเดือนละครั้ง กองทุนพัฒนาคคนพิการตำบลตะเคียนเตี้ย ซึ่งโครงการเหล่านี้ สามารถ ดำเนินการด้วยดีไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีอีกบางโครงการ เช่น โครงการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก โครงการ จัดตั้งร้านค้า และโครงการนิมนต์พระมาเทศน์ ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการประชุม กลุ่มคนพิการและกลุ่มคนไม่พิการพบว่า สาเหตุที่โครงการยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากผู้รับผิดชอบอาจติดภารกิจ อื่นๆ และติดขัดเรื่องงบประมาณจึงไม่สามารถดำเนินการได้ แต่บางโครงการ เช่น โครงการการจัดตั้งร้านค้า ซึ่งมี ความเป็นไปได้เช่นกัน ที่จะดำเนินการได้ แต่ต้องมาศึกษาความต้องการของคนในชุมชน และหาแหล่งเงินทุน ซึ่ง อาจเป็นจากการทำค้าป่า หรือออกเป็นหุ้น ซึ่งจะได้มีหารือและพูดคุยกันในคณะกรรมการศูนย์ฯ ในรายละเอียด ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection)

เป็นการสะท้อนผลจากการทำงานที่ผ่านมาทั้งที่ประสบความสำเร็จและกิจกรรมที่มีปัญหาอุปสรรค โดยใช้เวทีสะท้อนความคิด พบว่า ในการดำเนินกิจกรรมตามแผนงานโครงการจากการประชุมจัดทำแผนคนพิการในชุมชนแบบมีส่วนร่วมเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 ความสำเร็จของกิจกรรมตามแผนงานโครงการประสบความสำเร็จแล้วในหลายส่วน เนื่องจากคนพิการบางส่วนที่ออกมาเข้าร่วมกิจกรรมมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง รวมถึงมีการสนับสนุนจากชุมชนในหลายด้านเช่น วัสดุอุปกรณ์การผลิต แรงงาน ตลาดจัดจำหน่ายและการหาช่องทางในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ เช่น การรับงานจากโรงงานมาทำ เป็นต้น

ขณะเดียวกันก็ยังมีหลายประเด็นที่ทีมวิจัยเองต้องพิจารณามากขึ้น เช่น แม้คนพิการบางส่วนจะพลิกฟื้นความเชื่อมั่นออกมามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม หรือ แยกนำในชุมชนยินดีและสนับสนุนกิจกรรมคนพิการด้านต่างๆ แต่การจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสริมพลังและกระตุ้นบรรยากาศการทำงาน โดยมากเป็นทีมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ ทีมวิจัยจึงตั้งข้อสังเกตถึงศักยภาพของชุมชนในการสานต่อเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากทีมวิจัยถอนตัวจากชุมชน ซึ่งคือ ประเด็น “นักจัดการความรู้ชุมชน” นั่นเอง

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง เป็นเรื่องของทักษะและฝีมือ แม้คนพิการจะไปอบรมด้วยกันในเรื่องอาชีพ แต่เมื่อกลับมาทำ พบว่า ความสามารถในการทำอาชีพ ยากตัวอย่าง การทำไม้กวาดทางมะพร้าว มีความแตกต่างกันจากการสังเกตพบว่า ความสามารถดังกล่าวขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์เดิมทำให้มีความแตกต่างกันในฝีมือ แต่สามารถแก้ไขได้หากคนที่มีความอ่อนกว่า ได้รับการฝึกฝนมากขึ้น การถ่ายทอดทักษะจึงนับมีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนกว่าการถ่ายทอดความรู้ เช่น ลงจวนกับคุณสุจิต (พี่แขก) ไปเรียนรู้เรื่องการทำไม้กวาดทางมะพร้าวด้วยกัน แต่ลงจวนกลับมาทำได้ แต่พี่แขกยังทำไม่ได้ จึงต้องมาถ่ายทอดทักษะและนั่งทำด้วยกันแบบตัวต่อตัวอีกหลายวัน กว่าพี่แขกจะทำได้ ฉะนั้นแม้ได้รับการอบรมมาแล้วอาจทำได้ไม่ดี จำต้องมีการฝึกฝนจนชำนาญอีกครั้ง

อุปสรรคที่พบอีกประการหนึ่ง ในเรื่องการฟื้นฟูทางการแพทย์ การกระตุ้นพัฒนาการ เนื่องจากที่ต้องใช้เวลาและทักษะสูง ครอบครัวคนพิการและอาสาสมัครส่วนใหญ่ในชุมชน มีภาระในการประกอบอาชีพ รวมถึงขาดทักษะในการฟื้นฟู ในเรื่องการประกอบอาชีพ ด้วยข้อจำกัดเรื่องความพิการและความถนัดทางอาชีพ ทำให้คนพิการไม่สามารถประกอบอาชีพที่มีตลาดรองรับ เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว งานคัดลวด และยังไม่รู้จะประกอบอาชีพใดดี ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งสำหรับศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนในการหาแนวทางแก้ปัญหา

ทีมวิจัย ขอยกปาฐกถา ของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ในงานมหกรรมการจัดการความรู้แห่งชาติ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2548 กล่าวว่า “การจัดการความรู้ กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพ เสรีภาพ และความสุข” โดยมีเนื้อหาพอสังเขปดังนี้

“สังคมปัจจุบันเชื่อมโยงกันจนหมดทุกมิติ เป็นระบบที่ซับซ้อนยากต่อการเข้าใจ เมื่อตอนคุณชวนเป็นนายกฯ ก็ประกาศว่าอยากแก้ปัญหาโสเภณีเด็กก็แก้ไม่ได้ เพราะปัญหาอยู่ในโครงสร้างที่ซับซ้อน อันนี้คือ กฎแห่งความทุกข์ความบีบคั้นขนาดหนัก ทำให้เมื่ออยากทำอะไรดีๆ อยากแก้ปัญหา แต่ไม่รู้จะช่วยเหลืออย่างไร รู้สึกหมดหวังมาอยู่ในจิตใจทำให้เราป่วยกันหมดทั้งโครงสร้าง

ทางออกที่ดีคือ เราคงต้อง กลับไปสู่ศีลธรรมพื้นฐานของสังคม คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะคนเล็กคนน้อย คนยากคนจน ถ้าสังคมไม่มีศีลธรรมพื้นฐานแล้ว การพัฒนาในด้านต่างๆ จะบิดเบี้ยว สิ่งที่มีคุณค่าต่างๆ เช่น ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน สิทธิสตรีและเด็ก ความเป็นธรรมทางสังคมจะไม่มี เพราะขาดศีลธรรมพื้นฐาน คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นคน”

ซึ่งปรากฏดังกล่าวดูสะท้อนการทำงานของทีมวิจัยในความพยายามพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้คนพิการได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ในสถานการณ์ปัจจุบัน การเปิดโอกาสให้คนที่ไม่มีพื้นที่ในสังคมไม่มากนัก เช่น คนพิการได้มีส่วนร่วม(Inclusive) ตนเองเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้ร่วมดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตน และคนไม่พิการอื่นๆ ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของคนในชุมชน ได้ร่วมกิจกรรมต่างร่วมกัน เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในความแตกต่าง ยอมรับคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เกิดกระบวนการขับเคลื่อนที่ไม่หยุดนิ่งเพื่อแก้ปัญหาและทำให้คนพิการและครอบครัวมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป นั่นคือเป้าหมายสุดท้ายของทีมวิจัยในการดำเนินโครงการวิจัยนี้

ท้ายที่สุด ทีมวิจัยขอเสนอประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็นรูปแบบที่ทำให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาของตนเองผ่านประเด็น เรื่อง ความพิการ
2. ควรมีการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเป็นนักจัดการความรู้ชุมชน สำหรับคนพิการ ซึ่งไม่เฉพาะดำเนินการในเรื่อง ความพิการแต่รวมถึงประเด็นทางสังคมอื่นๆ
3. การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน แม้จะใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานพอสมควร แต่ผลที่เกิดจากกระบวนการต่อพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนในด้านการจัดการความรู้ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาในระยะยาว
4. มีหลายหน่วยงาน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานีอนามัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล งานชุมชน โรงพยาบาลประจำอำเภอและอื่นๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับงานด้านคนพิการในชุมชน แต่ยังขาดการเชื่อมต่อหรือประสานความร่วมมือกันในการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน เน้นการให้ความสำคัญกับภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่ยิ่งหย่อนกับการให้ความสำคัญกับหน่วยงานภาครัฐ
6. ด้วยความแตกต่างทางบริบทของท้องถิ่น การศึกษาเพิ่มเติมรูปแบบศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชน รวมถึงการสกัดความรู้ต่างๆ จากการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนเพื่อเป็นชุดความรู้เชื่อมโยงข้อมูลและถ่ายทอดเรื่องราวดีๆ สู่มนุษย์ ครอบครัวและชุมชนอื่นๆ ต่อไป

ภาคผนวก

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

วิธีการเก็บข้อมูล

หลักการและกระบวนการประเมินสภาพการณ์ของชนบทแบบมีส่วนร่วม

(Participatory Rural Appraisal – PRA)

การประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal – PRA) กำเนิดจากแนวคิดที่ว่าการศึกษาชุมชนเป็นสิ่งที่ชุมชนควรกระทำด้วยตนเอง โดยเฉพาะสิ่งที่ชุมชนไม่รู้ มองข้ามหรือเข้าใจไม่ถูกต้อง เช่น ไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ รู้ปัญหาแต่ไม่รู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ทำให้ไม่สามารถหาทางป้องกันหรือแก้ปัญหานั้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่

ลักษณะสำคัญ

ลักษณะสำคัญของการประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วมมี 2 ประการคือ

1. เน้นให้คนในชุมชนร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ปัญหาในชุมชน โดยนำเอาสิ่งที่ชาวบ้านคิด ชาวบ้านรู้ ชาวบ้านรู้สึก ชาวบ้านเชื่อ มาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง
2. มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ปัญหาในชุมชน ก็เพื่อให้คนที่เข้าร่วมมีความสามารถในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ และสามารถวางแผนแนวทางแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง

ขั้นตอนและเทคนิค

ขั้นตอนใหญ่ ๆ ในการประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วมมี 5 ขั้นตอน คือ

1. นักพัฒนากระตุ้นให้คนในชุมชนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มาร่วมประชุมเพื่อหาปัญหา
2. ช่วยกันกำหนดเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา พร้อมทั้ง มอบหมายหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ
3. ดำเนินการรวบรวมข้อมูล
4. ทีมผู้ร่วมศึกษาวิเคราะห์ผลและนำเสนอข้อมูลในชุมชนเพื่อระดมความคิดเห็น โดยใช้การนำเสนอที่ง่ายต่อการเข้าใจและมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้แผนภูมิ แผนที่ทางความคิด ใช้เสียงตามสาย เป็นต้น
5. เมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มเติมแล้ว ทีมจะร่วมสรุปและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

คุณสมบัติของผู้ประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วม

ผู้ที่ทำการประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วมควรมีคุณสมบัติ 8 ประการ คือ

1. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน สร้างความไว้วางใจ / มั่นใจให้กับชุมชนว่าไม่มีเจตนาอื่นแอบแฝง
2. เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาที่ยั่งยืน การพึ่งตนเอง การมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้
3. เชื่อมั่นว่าคนในชุมชนมี ความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาตนเองได้
4. มีความสามารถเป็นวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ในกระบวนการเรียนรู้
5. มองสิ่งต่างๆ ในเชิงบวก และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ (Positive Thinking)
6. ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย ความเสมอภาค เสรีภาพ ความยุติธรรม การแบ่งบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม
7. มีความอดทน และอยู่ร่วมกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ
8. มีความเรียบง่าย เป็นธรรมชาติและเป็นกันเอง

การประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการในระยะก่อนการทำวิจัย (Pre-Research Phase) ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research – PAR) ซึ่งประกอบด้วย การคัดเลือกชุมชนและการเข้าถึงชุมชน การบูรณาการตัวนักวิจัยเข้ากับชุมชน การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน และการเผยแพร่แนวคิด PAR แก่ชุมชน

ขั้นตอนของการประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วม

การประเมินสภาพการณ์ชนบทแบบมีส่วนร่วมเริ่มจากการศึกษาชุมชนหรือการสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน เป็นการประเมินผลและติดตามข้อมูลที่ได้มาจากชาวบ้าน เป็นการศึกษาและอธิบายอย่างเป็นระบบว่าชุมชนมีสภาพโดยรวมเป็นอย่างไร มีเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม รูปแบบการผลิตหรือการทำมาหากิน มีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนอย่างไร มีการจัดระเบียบสังคมอย่างไร โครงสร้างอำนาจในชุมชนเป็นอย่างไร องค์การชาวบ้านมีอย่างไร มีปัจจัยหรืออิทธิพลจากภายนอก มาเกี่ยวข้องอย่างไร มีองค์ความรู้ที่สะสม มีวิธีการ มีศักยภาพในการแก้ปัญหาอย่างไร ปัจจัยอะไรที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและรูปแบบความสัมพันธ์ ถ้าสามารถเก็บรวบรวมได้ จะทำให้เข้าใจในการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นนัยยะของการมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อชุมชนจึงต้องทำการศึกษาชุมชนอย่างเป็นระบบ เป็นลำดับขั้นดังนี้

1. **การทำความเข้าใจ** ถือว่าเป็นขั้นตอนแรก ๆ ที่สำคัญในการทำงานกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาชุมชนในเชิงวิชาการหรือเพื่อการพัฒนาชุมชนก็ตาม การรู้จักชุมชน “อย่างที่ชุมชนเป็น” จะส่งผลทำให้งานศึกษาชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในขั้นต่อไป

2. **การยอมรับในสิ่งที่ชุมชนเป็น** เมื่อผู้เข้าไปศึกษาชุมชนทำความเข้าใจชุมชนที่ศึกษาแล้ว อาจต้องยอมรับว่าชุมชนแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อให้เข้าใจลักษณะของแต่ละชุมชนตามบริบทที่เป็นอยู่

3. **การเรียนรู้** เมื่อผู้ที่ศึกษาชุมชนยอมรับในสิ่งที่ชุมชนเป็นอยู่ การเรียนรู้เรื่องราวของชุมชนนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจก็ง่ายขึ้น การศึกษาชุมชนที่มีประสิทธิภาพอย่างน้อยควรมานำซึ่งความรู้เรื่องพื้นที่ สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมรวมทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

4. **การทำความเข้าใจเรียนรู้ชุมชนในด้านต่างๆ** จะช่วยสร้างความเข้าใจเรื่องของคนในชุมชนว่ามีแบบแผนในการดำรงชีวิต และการตัดสินใจเรื่องต่างๆ อย่างไร เพื่อให้สามารถระบุปัญหา และกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเรื่องต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมต่างๆกับชุมชนอย่างสอดคล้องและลงตัว

5. **การอธิบายอย่างเป็นระบบ** ก็คือ การศึกษาชุมชนและการอธิบายถึงสภาพโดยรวมของชุมชนว่าเป็นอย่างไร อธิบายระบบชีวิตทั้งหลายของชุมชนอย่างเป็นองค์รวมและเป็นบูรณาการ การอธิบายจากองค์ประกอบของชุมชน มาสู่ภาพรวมในความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างองค์ประกอบต่างๆ เช่น เงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลรูปแบบการผลิต หรือการทำมาหากิน รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก การจัดระเบียบสังคม โครงสร้างอำนาจในชุมชน ปัจจัยหรืออิทธิพลจากภายนอกที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่กำหนดทิศทางและรูปแบบความสัมพันธ์ ฯลฯ สิ่งต่างๆเหล่านี้จะช่วยทำให้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลง และปัญหาของชุมชนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง

6. **การศึกษาความหมายที่ซ่อนอยู่** นอกจากการศึกษาชุมชนจะมองสภาพภายนอกที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปแล้ว แต่สิ่งที่อยู่ภายในชุมชนไม่ใช่มีแต่เฉพาะสิ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า พฤติกรรมหรือ

ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนแล้วแต่มีนัยยะที่แอบแฝงอยู่แทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะในเชิงโครงสร้าง ความสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ซึ่งจาก ข้อมูลที่ได้มาจึงจำเป็นต้องมีการตีความหมายของความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่

7. การวิเคราะห์ เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งของการศึกษาชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มา มาวิเคราะห์ อธิบายถึงความสัมพันธ์ในภาพรวม รวมทั้งบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อธิบายถึงปัจจัยและสาเหตุต่างๆ ทั้งภายในและ ภายนอกที่ทำให้ชุมชน เป็นแบบนั้น อาจจะดูการปรับตัว ความเคลื่อนไหวของชุมชนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันว่ามี ปัญหาอะไรบ้าง ชุมชนมีกระบวนการแก้ปัญหาของตนเองอย่างไรบ้าง

8. การประเมินผล เมื่อผ่านกระบวนการวิเคราะห์ในภาพรวม รวมถึงการมองเห็นปัญหา ตลอดจน กระบวนการใช้ภูมิปัญญาของชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ และกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ เหล่านั้นทำให้ชุมชน เป็นอย่างไร ประสพผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร ที่ผ่านมาชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้เรื่องใดบ้าง

การดำเนินการศึกษาชุมชนอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอนดังกล่าวทำให้เรามีความเข้าใจชุมชนอย่าง ถูกต้องและจะช่วยขจัดมัจฉาวิญญูที่มีต่อชุมชนให้หมดไปได้

เทคนิควิธีการในการประเมินสภาพการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการในการประเมินสภาพการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมจะต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน การมีสัมพันธภาพที่ดีถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ เพราะหากชุมชนยอมรับ เชื่อใจ ไว้วางใจเรา เปรียบเสมือนเราเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนชุมชน จะช่วยให้การทำงานขึ้นต่อไปราบรื่น เทคนิคการสร้าง ความสัมพันธ์ สามารถทำได้โดยการไปหาชุมชน การใช้ชีวิตกับชุมชน และการรับใช้ชุมชน ทั้งหมดนี้ จะต้อง ปฏิบัติด้วยความจริงใจ เปิดใจกว้าง เป็นนักฟังที่ดี ทำตัวให้กลมกลืนกับชุมชน (เช่น เครื่องแต่งกาย ภาษาที่ใช้) พบปะกับชาวบ้านสม่ำเสมอ ทักถึง เฝ้าเยี่ยม เป็นกลาง ไม่มีอคติ ไม่คาดหวังสูงเกินไป เพราะอาจบั่นทอนกำลังใจ ตนเองได้ เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ประกอบด้วย

- 1. การไปหาชุมชนเพื่อการสร้างความสัมพันธ์** เมื่อความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่และประชาชนอยู่ในระดับดี ข้อมูลที่ได้รับก็จะเป็นจริงตามมุมมองของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น การลงไปสร้างความสัมพันธ์อาจทำได้ หลาย รูปแบบ และต้องเข้าใจว่าการสร้างสัมพันธ์เป็นปฏิกริยาระหว่าง 2 ฝ่าย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการยอมรับ ไว้วางใจ เปิดเผยตนเอง เพื่อนำไปสู่การพูดคุย จึงต้องอาศัยทักษะการสังเกต การพูด ทั้งภาษาพูด (Verbal) การฟังในช่วงของการเริ่มสัมพันธภาพ ต้องใช้ทักษะการสังเกตเพื่อประเมินความพร้อมของผู้ที่ เราจะไปสร้างสัมพันธภาพ เพราะต่างยังเป็นคนแปลกหน้า จึงควรเริ่มที่ตัวเราก่อน โดยแสดงให้เห็นว่า ไว้วางใจ ยอมรับสัมพันธภาพของเรา การเตรียมตัวเพื่อนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสม เป็นต้นว่า

- การทักทาย (Greeting) เช่น การยิ้มหรือการกล่าวคำว่าสวัสดีค่ะ/ครับ ด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล
- การพูดคุยเรื่องทั่วไป (Small Talk) เป็นการสร้างความคุ้นเคย โดยใช้เวลาเล็กน้อย เริ่มต้น สนทนาเรื่องทั่วไป สิ่งแวดล้อมในชุมชนหรือประเด็นชวนพูดคุยที่น่าสนใจ การแสดงความชื่นชมด้วยความจริงใจ (หา Positive Focus ให้พบ) พูดถึงเรื่องใกล้ตัว เรื่องที่สังเกตเห็น ณ จุดนั้น เพื่อสร้างความรู้สึกลงในทางเป็นมิตรต่อกัน อาจแสดงออกทางสีหน้า แววตา ว่าอยากฟังเขา

ลักษณะการนั่งที่โน้มตัวไปข้างหน้าเป็น บางครั้งไม่หันข้างคุย การเปิดเผยตัวเองว่าเป็นใคร และการแสดงความรู้สึกของเราให้เขารับรู้บ้างจะทำให้เกิดความคุ้นเคยยิ่งขึ้น

- การสร้างความรู้สึกเหมือนเป็นพวกพ้องเดียวกัน แสดงความมีไมตรีจิตตอบแทนเพื่อให้สัมพันธภาพมีความต่อเนื่อง
- พฤติกรรมในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพ แสดงออกด้วยท่าทีที่เป็นปกติ อ่อนน้อมถ่อมตน และเป็นมิตร ขอมริบความคิดเห็นของอีกฝ่าย
- การเปิดเผยข้อมูล ถึงจุดประสงค์ของการเข้าไปในชุมชน

2. การใช้หลักจิตวิทยาสังคมในการศึกษาชุมชน ในการเข้าไปศึกษาหรือทำงานกับชุมชน บุคคลที่เข้าไปศึกษาหรือทำงานในชุมชน ควรมีหลักจิตวิทยาเพื่อให้งานไม่ไปสร้างความขัดแย้งหรือต่อต้านจากใครคนใดคนหนึ่ง ในชุมชน ขณะเดียวกันควรจะทำให้เกิดความร่วมมือ ความเป็นมิตรให้เกิดขึ้น ซึ่งพื้นฐานในการวางตัว ได้แก่

- ปรับทัศนคติ ปรับจิตให้ว่าง ปราศจากอคติ
- เป็นมิตรกับทุกฝ่าย
- สร้างสถานภาพให้กลายเป็น “คนใน”
- หลีกเลี่ยงการนำกรอบความคิดของคนนอก(สังคมเมือง)ไปตัดสินถูกผิดกับความเชื่อและพฤติกรรมชาวบ้าน
- ให้ความช่วยเหลือบนพื้นฐานความเสมอภาค/คนที่มาฝากเนื้อฝากตัวไม่ใช่คนที่เหนือกว่า และไม่ใช่ว่าเป็นเจ้านาย
- ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาด้านความคิด แต่ไม่ใช่ช่วยเหลือจนนำไปสู่การพึ่งพา
- ระมัดระวัง ไม่ให้ข้อมูลแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ที่อยู่ในความขัดแย้งไปใช้ประโยชน์
- หลีกเลี่ยงในการสร้างความขัดแย้งกับชาวบ้านในชุมชนหรือไม่เป็นผู้ที่ทำให้ความขัดแย้งที่มีอยู่ขยายออกไป

3. การสื่อสารกับชาวบ้านในชุมชน การสื่อสารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง ทำอย่างไรจึงจะให้การสื่อสารเป็นธรรมชาติ ไม่เป็นทางการ และเป็นการสื่อสาร 2 ทาง หรือการสนทนามากกว่าการถาม-ตอบจึงควรดำเนินการดังนี้

- สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการสื่อสาร ไม่ควรสื่อสารในบรรยากาศที่ไม่เหมาะสม
- การสื่อสารรูปแบบการสนทนาพูดคุยที่เป็นธรรมชาติ ด้วยการตั้งคำถามที่เหมาะสมระหว่างสนทนา
- เมื่อข้อมูลที่ได้รับขัดแย้งกับความรู้สึกและประสบการณ์ของเรา อย่าเพิ่งรีบร้อนขัดแย้ง (อาจได้รับความรู้ใหม่เพื่อเปิดทาง กับการรับข้อมูลสื่อสารอื่นๆ)
- สังเกตและยอมรับพฤติกรรม (ภาษากายอื่นๆ) ตลอดการสนทนา นอกเหนือจากคำพูดได้ตอบ เช่น จ้องหน้าตาไม่กระพริบ
- ทำความเข้าใจกับวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของท้องถิ่นนั้นๆ

4. **การใช้ชีวิตกับชุมชน** หลังจากมีความสัมพันธ์กับคนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผู้นำและผู้ค้อย โอกาสในชุมชนแล้ว จำเป็นต้องเพิ่มความสัมพันธ์เนวราบมากขึ้น โดยร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามวิถีชุมชน เช่น เข้าร่วมกลุ่มกีฬาของวัยรุ่น หรือผู้สูงอายุ เข้าร่วมการประชุมหมู่บ้าน ร่วมพิธีทางศาสนาของหมู่บ้านเป็นต้น การลงไปร่วมกิจกรรมตามวิถีชุมชน หากเจ้าหน้าที่มีทักษะต่างๆ เห็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเริ่มเห็นประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรมซึ่งศัพท์วิชาการเรียกว่า ทุนทางสังคม ดังนั้น ทักษะในระดับนี้ที่เจ้าหน้าที่ต้องทำเป็น คือ การสร้างความสัมพันธ์ควบคู่กับการสังเกต โดยมีแนวทางในการสังเกตดังนี้

- สังเกตสภาพแวดล้อมทั่วไป บรรยากาศรอบตัว
- สังเกตพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงอารมณ์ หรือความคิดที่ไม่ใช่คำพูดเช่น ท่า นั่ง น้ำเสียง ท่าทาง ฯลฯ
- สังเกตภาษาและคำพูดที่ใช้ว่าเน้นถึงเรื่องราวหรือประเด็นใดเป็นสำคัญ ส่วนวนภาษาที่ใช้ แสดงความรู้สึกรหรือระดับอารมณ์เป็นอย่างไร
- สังเกตความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก ความขัดแย้งระหว่าง คำพูด

สำหรับการลงไปใช้ชีวิตในชุมชนเป็นการเริ่มต้นการทำงานแบบชุมชนหรือชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง เป็นการเริ่มความสำคัญของชาวบ้านเพราะเจ้าหน้าที่ลงไปหา ไปพูดคุย ซึ่งเป็นการทำงานที่ต่างจากการตั้งรับ ในสำนักงานที่เน้นการทำงานแบบเจ้าหน้าที่เป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตาม การลงไปหาชุมชนแต่ละครั้ง ต้องมีการวางแผนว่าจะต้องลงไปทำอะไร เพื่อให้ได้ข้อมูลอะไร ข้อมูลที่ต้องการมักเป็นเรื่องของทุนมนุษย์ ใครเก่งอะไร อยู่ที่ไหน เป็นเครือข่ายกับใคร และมีความสำคัญกับคนกลุ่มอื่นอย่างไรบ้าง เป็นความสัมพันธ์ในการ อาชีพ ประโยชน์ร่วมหรือความสัมพันธ์แบบเครือญาติ การทำกิจกรรมร่วมกันตามปฏิทินชุมชน ซึ่งแสดง จุดเน้นของทุนวัฒนธรรม ศาสนา หรือเศรษฐกิจของชุมชน เช่น ชุมชนภาคอีสาน ส่วนใหญ่จะมีการรวมตัว ตามประเพณี ขณะที่ชุมชนภาคกลางจะรวมตัวกันตามการทำธุรกิจของชุมชน

5. **การรับใช้ชุมชน** การทำงานในขั้นนี้เป็นการทำงานเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์กับคนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน และเป็นการประเมินทุนทางสังคม ทั้งด้านความสามารถและทุนมนุษย์ และทุนทางสังคมในเรื่องการช่วยเหลือเอื้อ อาทรต่อกัน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- ร่วมกันจัดกิจกรรมพัฒนาในชุมชน
- สนับสนุนเยาวชนในการแข่งขันกีฬาหรือเพื่อส่งเสริมอาชีพ
- ร่วมกับการศึกษาออกโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพิเศษให้กับนักศึกษา

การรับใช้ชุมชนในกลุ่มต่างๆ ทำให้มองเห็นพลังกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ การเข้าใจเรื่องสิทธิเสมอภาคและความยุติธรรมที่ชัดเจนขึ้น โดยเจ้าหน้าที่ต้องใช้ทักษะพื้นฐานในการฟัง การสังเกต และการจดบันทึก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การทำงานขั้นนี้จะช่วยให้ความสัมพันธ์แน่นกระชับทำให้เกิดการยอมรับ ไว้วางใจมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการเรียนรู้เพื่อตัดสินใจในขั้นต่อไปซึ่งเป็นการระดมกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกยุทธศาสตร์ การพัฒนาความเข้มแข็งให้กับกลุ่มหรือชุมชน เพื่อต่อยอดการเป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชนนั่นเอง

เมื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนดังกล่าวแล้ว การมีความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ได้ข้อมูลของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาริเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและจะทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งการศึกษาริเรียนรู้ชุมชน จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลชุมชนให้ได้ในแง่มุมต่างๆ โดยอาศัยทักษะ เทคนิคและเครื่องมือหลากหลาย เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลมา และนำไปจัดเก็บเป็นระบบ เป็นหมวดหมู่ ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้วิเคราะห์ ประเมินเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป

เครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม

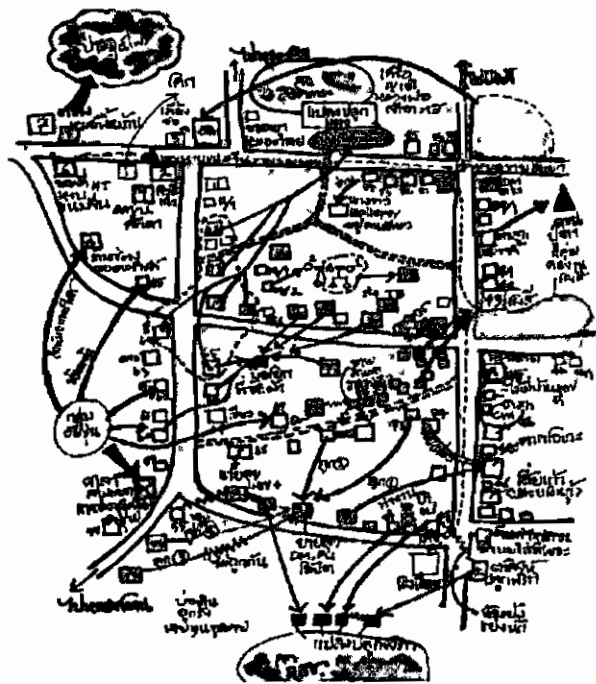
การศึกษาชุมชนต้องมีเครื่องมือที่ดี ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีศักยภาพในการเก็บข้อมูล และมีความเหมาะสมในการใช้แตกต่างกันจึงต้องเลือกใช้เครื่องมือให้ถูกต้องและเหมาะสมกับแต่ละชุมชนเครื่องมือที่ค่อนข้างได้รับการยอมรับในวงการวิชาการทางสายสังคมศาสตร์ที่ใช้ได้ผลก็คือเครื่องมือการศึกษาภาคสนาม มานุษยวิทยา โดยเครื่องมือต่างๆมีจุดเด่น ได้แก่

1. ทำให้การศึกษาชุมชนมีวิธีการที่ชัดเจน
2. สร้างความเข้าใจในวิถีของชุมชนได้รวดเร็ว
3. สร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงานชุมชน ทำให้ทำงานกับชุมชนได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น จึงขอยกเครื่องมือทางมานุษยวิทยาของทีมนายแพทย์โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์มาเป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยในการประเมินสถานการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

- แผนที่เดินน้ำ
- หังเครือญาติ
- โครงสร้างองค์กรชุมชน
- ปฏิทินชุมชน
- ประวัติศาสตร์ชุมชน
- สัมภาษณ์เชิงลึก/ประวัติชีวิตบุคคลในชุมชน

1. แผนที่เดินดิน

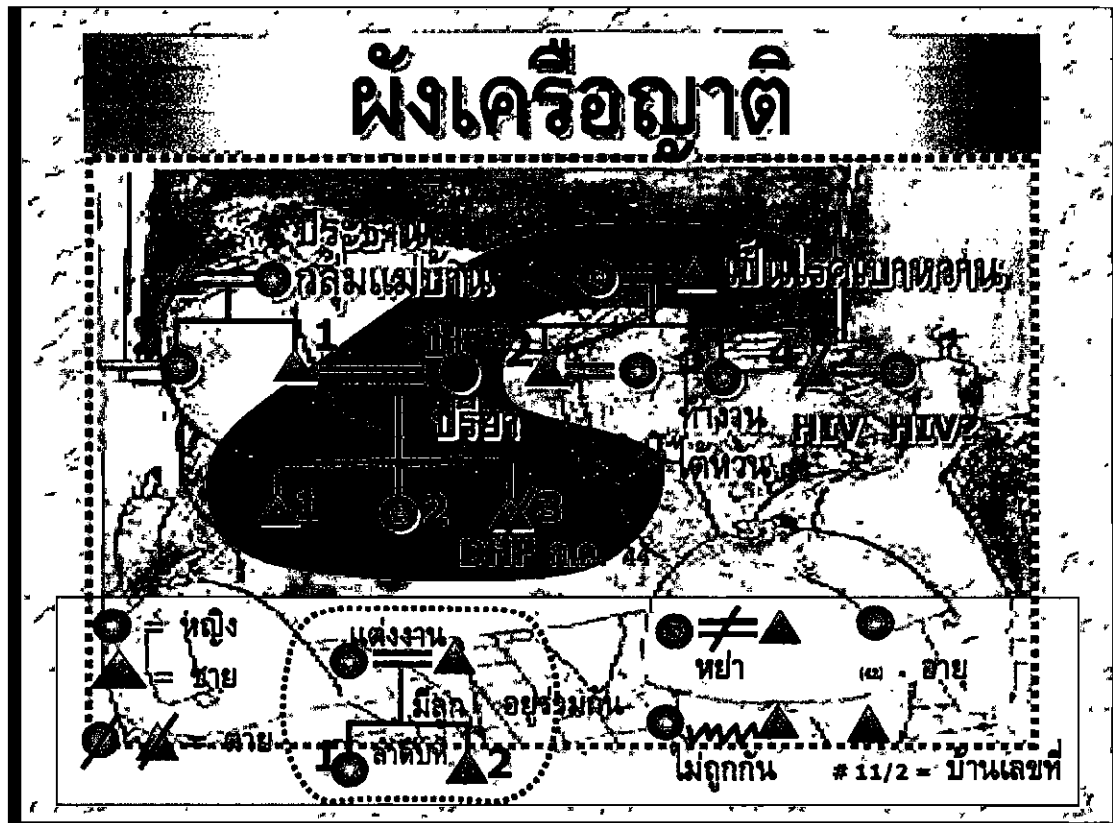
หมายถึง การเดินสำรวจด้วยตา และจดบันทึกทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมของชุมชนและสิ่งต่างๆที่พบเห็น ลงบนบันทึก เพื่อเข้าใจถึงความหมายทางสังคม (Social Meaning) และหน้าที่ทางสังคม (Social Function) ของ พื้นที่ทางกายภาพ (Physical Space) แผนที่เดินเท้าเป็นเครื่องมือชิ้นแรกที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความเข้าใจชุมชน ด้วยวิธีการง่ายและใช้เวลาไม่นานมาก

เป้าหมายของแผนที่เดินดิน

1. ทำให้มองเห็นภาพรวมของชุมชนได้ครบถ้วน
2. ได้ข้อมูลมากและละเอียดในระยะเวลาสั้น
3. ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าเพราะได้จากการสังเกตด้วยตนเอง
4. นำไปสู่ความเข้าใจในมิติอื่น ๆ ตามมา

วิธีการและข้อแนะนำ

1. อาจนำแผนที่เก่าที่เคยทำไว้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น แล้วตรวจสอบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ใส่รายละเอียดเพิ่มเติม
2. ให้ความสำคัญกับการสร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้านในชุมชนควบคู่กับการเขียนแผนที่ เวะทักทายชาวบ้านระหว่างการทำ
3. ถ้าเป็นหมู่บ้านที่มีระยะห่าง ไม่ควรนั่งรถยนต์ทำแผนที่ อาจใช้รถจักรยาน หรือจักรยานยนต์ แต่ต้องหมั่นจอดเวะทักทายชาวบ้าน
4. ต้องเดินสำรวจให้ทั่วถึง โดยเฉพาะบ้านคนจน บ้านผู้ทุกข์ยากที่อยู่ชายขอบของชุมชน บ้านของผู้ที่แยกตัวอย่างโดดเดี่ยวในชุมชน
5. ถ้าทีมงานมีหลายคน ไม่ควรแยกเขียนแล้วนำมาต่อกัน ควรเดินสำรวจร่วมกันทั้งทีม
6. หมั่นสังเกตและพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในทีมระหว่างเดินสำรวจว่าพื้นที่ที่เห็นบอกเรื่องราวอะไรที่สำคัญของชุมชน ซึ่งถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ

ประโยชน์ของผังเครือญาติ

- (1) ทำให้เข้าใจโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ
- (2) ทำให้รู้จักตัวบุคคลและความสัมพันธ์ทางสังคมของเขาได้ในระยะเวลาสั้น
- (3) ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี และความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวบ้านได้อย่างรวดเร็ว

การลงศึกษาชุมชน จำเป็นต้องรู้จักคนในชุมชนที่เราจะศึกษาให้เร็วที่สุด เพราะยิ่งรู้จักผู้คนมากเท่าไร เข้าใจชุมชนจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ถ้าเดินเข้าไปในหมู่บ้านแล้วมองเห็นทุกคนเป็นชาวบ้านเหมือนกันหมด เราจะไม่สามารถคุ้นเคยกับผู้คนในชุมชนได้ แต่ถ้าเราเห็นว่าชาวบ้านแต่ละคนเป็นใคร มีญาติพี่น้องเป็นใครบ้าง รวมทั้งเห็นรายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตทางสังคมของเขามากขึ้นเพื่อรู้จักชุมชนและคนในชุมชนมากขึ้นและมองเห็นว่าคนแต่ละคนนั้นสัมพันธ์กับคนอื่นอย่างไร

4. การจัดทำผังโครงสร้างองค์กรชุมชน

การศึกษาโครงสร้างองค์กรชุมชน หมายถึง การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของชาวบ้านในแง่มุมต่างๆ นอกเหนือ จากความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ทั้ง โครงสร้างด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ฯลฯ ของชุมชนด้วยการศึกษา สถาบัน องค์กร กลุ่มต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อทราบถึงความสัมพันธ์เชิงสถานภาพ บทบาท หน้าที่ และอำนาจระหว่างหน่วยต่างๆ ในชุมชน การศึกษาโครงสร้างองค์กรชุมชนจะช่วยให้สามารถสังเกตบทบาททางสถาบัน องค์กรและบุคคลต่างๆ ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนชุมชน นอกจากนี้จะทำให้ผู้ศึกษาสามารถจัดความสัมพันธ์ของตนเองกับชุมชน ได้อย่างเหมาะสมไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงชุมชนและสามารถนำข้อมูลมาประกอบภาพของชุมชนให้มีความชัดเจนมากขึ้น

- ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทางสังคมต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้าน หรือกับผู้นำ เป็นต้น
- ภูมิปัญญา/ระบบความเชื่อกับชุมชน ชาวบ้านกับการรับสิ่งใหม่ๆ จากภายนอก

ความสัมพันธ์ทางการเมือง ได้แก่

- โครงสร้างการปกครองท้องถิ่น องค์กร บทบาท/หน้าที่ของผู้นำและกรรมการกลุ่มต่างๆ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ วิธีการคัดเลือกผู้นำ/กรรมการ ฯลฯ
- กลุ่ม / องค์กรต่างๆ ในชุมชน เกิดขึ้นเองหรือมีการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เช่น รัฐ องค์กร พัฒนาเอกชน นักวิชาการ ฯลฯ ใครมีบทบาทสำคัญหรือเป็นผู้นำในแต่ละกลุ่ม ชาวบ้านยอมรับใคร
- ลักษณะและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน เช่น ความขัดแย้ง การแบ่งปัน ผลประโยชน์ การช่วยเหลือ การยอมรับ การพึ่งพา ฯลฯ
- การจัดสรรบทบาทขององค์กรชุมชนในด้านต่างๆ ภายในชุมชน สามารถตอบสนองชุมชนได้หรือไม่อย่างไร
- ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติ และการอุปถัมภ์ชุมชน
- การมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับ กิจกรรมสาธารณะของชุมชน การแสดงความคิดเห็น ฯลฯ
- มีการเปิดเวทีสาธารณะในชุมชนหรือไม่ อย่างไร ใครมีบทบาทสำคัญ อย่างไรบ้าง เวทีสาธารณะ ไม่จำเป็นต้องเป็นทางการ บางครั้ง การที่ชาวบ้านรวมตัวกันในช่วงเช้าที่ศาลากลางบ้านพูดคุยกันก่อนออกไปทำงานก็ถือว่าเป็นเวทีสาธารณะ เช่นกัน
- ความสัมพันธ์ระหว่างนายทุนทางธุรกิจกับผู้นำในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำในท้องถิ่นกับชาวบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างนายทุนทางธุรกิจกับชาวบ้าน ในลักษณะใด เช่น การตอบแทน การพึ่งพา
- ความสำคัญของการเข้าใจโครงสร้างองค์กรชุมชนไม่ได้อยู่ที่การ คัดลอกรายชื่อคณะกรรมการหรือกลุ่มต่างๆ จากบ้านผู้นำชุมชน แต่อยู่ที่การเข้าใจความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อศึกษาข้อมูลโครงสร้าง ความสัมพันธ์ต่างๆ ในชุมชนจนเข้าใจแล้ว นำมาประมวล เป็นผังโครงสร้างอย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 1 เริ่มจากผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในชุมชน (ทางการ/ไม่เป็นทางการ) เขียนเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์ / บทบาททั้งเกี่ยวข้อง ใกล้ชิด

ขั้นที่ 2 เขียนเส้นแสดงความสัมพันธ์ของคนทุกคนที่อยู่ในแวดวงของผู้นำในลักษณะเดียวกัน

ขั้นที่ 3 ทำเช่นเดียวกับผู้นำหรือบุคคลอื่นๆ ที่มีความสำคัญในชุมชน เช่น ผู้นำด้านศาสนา พิธีกรรมความเชื่อ ประธานกลุ่มต่างๆ รวมทั้งคนที่ไม่มีตำแหน่งทางการแต่มีบทบาทสำคัญในชุมชน เขียนเป็นเครือข่ายแต่ละบุคคล

ขั้นที่ 4 นำเครือข่ายของบุคคลต่างๆ มาโยงกัน เป็นผังโครงสร้างองค์กรชุมชน การทำผังโครงสร้างองค์กรชุมชนจะช่วยประมวลความเข้าใจให้เป็นระบบ และช่วยจดจำโครงสร้างได้ดีขึ้น

ปฏิทินชุมชน

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการทำงานชุมชน เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มักยึดเอาเวลาการทำงานของระบบราชการเป็นตัวตั้ง ทำให้หลายครั้งการกำหนดเวลาของกิจกรรมต่างๆ จะไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน บางครั้งไปถึงชุมชนแล้วเจอแต่คนแก่และเด็กอยู่บ้าน หรือเจอชาวบ้านแต่ไม่ว่างคุยด้วย เพราะง่วนอยู่กับการทำงาน การเก็บข้อมูลจึงไม่ได้อะไรสืบหน้า การทำปฏิทินชุมชนหรือแผนภูมิว่าด้วยฤดูกาล(Seasonality Diagramming) จะทำให้เรารู้ว่าในช่วงใด คนในชุมชนกำลังทำอะไร

นอกจากนี้การทำปฏิทินชุมชนหรือแผนภูมิว่าด้วยฤดูกาลมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชุมชนเข้าใจวงจรชีวิตของตน รู้ความเคลื่อนไหวในชุมชนของตน และในแต่ละช่วงเวลา ชุมชนต้องการอะไรเป็นพิเศษบ้างซึ่งเดือนที่สำคัญของชุมชนอาจไม่เริ่มต้นด้วยเดือนมกราคมตามปฏิทิน แต่จะเริ่มตามเดือนที่ชุมชนคิดว่าสำคัญที่สุดสำหรับเขา ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่ เดือนที่ฝนเริ่มตก แล้วไล่ไปจนครบ 12 เดือน

ประโยชน์ของ Seasonality diagramming คือทำให้ชาวบ้านรู้ว่าเดือนไหนควรจะทำอะไรเป็นการบอกให้ชาวบ้านเกิดกระบวนการเรียนรู้และรู้จักการวางแผนเพื่อแก้ไข เช่น เดือนไหนต้องการแรงงานเพิ่ม เดือนไหนควรหาอาชีพเสริม ฯลฯ นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้ในการศึกษาในเรื่องของหลักสูตรท้องถิ่นได้ เช่น การทำไม้กวาดดอกหญ้า ต้องทำช่วงไหนของฤดูกาล เมื่อได้ข้อมูลจากการพูดคุยกับชาวบ้านถึงวงจรชีวิตและปฏิทินชุมชน เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ประกอบการลงชุมชนและวางแผนการทำงานเชิงรุก

เป้าหมายสำคัญของเครื่องมือ

- (1) สร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของชาวบ้าน เครื่องมือนี้จะทำให้รู้ว่าในแต่ละรอบปี รอบเดือน หรือในแต่ละวัน ชาวบ้านทำอะไร อย่างไร และเมื่อไรบ้าง ทำให้รู้จังหวะชีวิต
- (2) เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เพราะการรู้จังหวะและวิถีชุมชนคือ การรู้จักกาลเทศะในชีวิตชาวบ้าน
- (3) ช่วยให้การวางแผนงานชุมชนดีขึ้น เพราะจะทำให้สามารถจัดตารางการทำงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านได้

แนวทางการศึกษาปฏิทินชุมชน

1. ทำปฏิทินทางเศรษฐกิจ แยกประเภทอาชีพของชาวบ้าน ช่วงเวลาใดทำอะไร เขียนแจกแจงในแต่ละเดือน เช่น อาชีพทำนา หว่านไถ ลงกล้า ปักดำ เก็บเกี่ยว ช่วงใดเดินทางไปทำงานต่างถิ่น ทำให้รู้เวลาจังหวะชีวิตของเขาในภาพรวม
2. ทำปฏิทินทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรมที่สำคัญ ที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน และมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตสู่ปัจจุบัน ในแต่ละเดือน เช่น ชาวอีสานมีสิ่งที่เรียกว่า ฮีต 12 (จารีต 12 เดือน)
3. อาจเข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในบุญประเพณีทั้งหลาย จะทำให้รายละเอียดเพิ่มขึ้น เช่น ทำอะไรบ้าง ใครบ้างที่เข้าร่วม การประกอบพิธีกรรม ฯลฯ

4. แหล่งข้อมูลปฏิทินวัฒนธรรม ได้แก่ กลุ่มผู้เฒ่าแก่ในชุมชน

ตารางที่ 1 ตัวอย่างผังปฏิทินชุมชน

เดือน	ม.ค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ												
1. มันสำปะหลัง					↔							
2. ข้าวโพด			↔	↔								
3. ลำไย	←											→
กิจกรรมด้านวัฒนธรรม												
1. ปีใหม่	↔											
2. สงกรานต์				↔								
3. ไหว้บรรพบุรุษ										↔		

ประวัติชีวิตบุคคลในชุมชน/สัมภาษณ์เชิงลึก

คือเครื่องมือที่ทำให้เห็นรายละเอียดชีวิตของผู้คนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องราวชีวิตของชาวบ้าน เพิ่มมุมมองมิติความเป็นมนุษย์ ของชาวบ้านมากขึ้น “ประวัติชีวิตของบุคคลจึงเป็นยาถอนพิษที่ดีของการมองคน แต่ไม่เห็นความเป็นคน”

แนวทาง

1. วางกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ คนด้อยโอกาส/คนจนในชุมชน ผู้เฒ่าผู้แก่ กลุ่มผู้นำ/ผู้ที่ได้รับการยอมรับในชุมชน ฯลฯ
2. ตัวอย่าง คำถามประวัติชีวิต เช่น ประวัติความเป็นมาในการเข้ามาอยู่ในชุมชน ประวัติชีวิตครอบครัว อาชีพ ค่านิยม ทักษะความคิด ความเชื่อ ฯลฯ
3. แนวทางการสัมภาษณ์
 - การทำประวัติชีวิตควรหาเรื่องราว (Story) จากประสบการณ์ชีวิตของชาวบ้านมากกว่าข้อเท็จจริง (Fact)
 - ควรเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อถามถึงความเคลื่อนไหว/การเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของคนๆ นั้นมากกว่าจะใช้คำถามปลายปิด
 - สังเกตสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการพูดคุยเพื่อประเมินสถานการณ์ และหาประเด็นที่จะเริ่มพูดคุยได้อย่างเหมาะสม
 - มองหาจุดเด่น ความสามารถพิเศษ หรือสิ่งที่เราประทับใจ เป็นหัวข้อเริ่มการสนทนา

- ควรหลีกเลี่ยงคำถามหรือข้อมูลที่จะโยงไปสู่ความขัดแย้งและการกระทบกระเทือนความรู้สึกของชาวบ้าน
 - ควรรู้จักบุคคลอื่นๆ ได้แก่ การศึกษาผังเครือญาติเพื่อรู้จักผู้คนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ที่เราต้องการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้เรื่องการตั้งคำถามและติดตามเรื่องราวชีวิตของเขาได้ดีขึ้น
 - ควรศึกษาประวัติชุมชนมาก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ของผู้ถูกสัมภาษณ์
 - การตั้งคำถามไม่ควรเร่งรัดเอาคำตอบ ควรรอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดและค่อยๆ คอบ
 - ระหว่างฟังเรื่องราว ควรจดบันทึกประเด็นต่างๆ หากต้องการรู้เรื่องราวเพิ่มเติม ให้จดคำถามเอาไว้ แล้วเก็บรายละเอียดคอนทาย
 - หลังจากสัมภาษณ์เสร็จ นำเนื้อหามาทั้งหมดมาแยกประเด็นหลักและประเด็นย่อย
4. การจดบันทึกประวัติชีวิต อาจทำได้ด้วยการจดบันทึกแบบเส้นชีวิต
- เขียนเส้นตรงตามแนวนอน 1 เส้นแทนเส้นชีวิตตลอดช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด – อายุปัจจุบัน
 - แบ่งเส้นชีวิตออกเป็นช่วงอายุ เมื่อฟังเรื่องราวชีวิตของผู้เล่าให้จดบันทึกเหตุการณ์ที่สำคัญ เป็น bullet point ไว้ใต้เส้นชีวิตตรงช่วงอายุที่เกิดเหตุการณ์นั้นๆ
 - ขณะสัมภาษณ์ ควรสังเกตอารมณ์ความรู้สึก ของผู้เล่าด้วย เช่น ความสะเทือนใจ ความประทับใจ
 - ฯลฯ

การทำประวัติชีวิตที่ดีจะต้องถามหาหรือมองหาเรื่องราวในชีวิตคนนั้นว่ามีการดำเนินหรือเคลื่อนไปอย่างไร ควรใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลอย่างลึกซึ้ง

สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ของชนพิการ ต.ตะเคียนเตี้ย ที่เกิดจากการอภิปรายร่วมกันของคนที่อยู่ในพื้นที่
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนพิการใน ต. ตะเคียนเตี้ย
3. เพื่อจุดประกายความคิด และเสริมพลังซึ่งกันและกันของคนพิการใน ต.ตะเคียนเตี้ย

ความเป็นมา

- ☐ ดัดแปลงมาจากลักษณะของการพูดคุยเสวนา หรือ การสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ที่เกิดขึ้นเองเป็นกิจวัตรในชุมชน (เช่น สภาคาแฟ) เพื่อการปรับทุกข์ หรือ แลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ และ ความรู้สึกนึกคิด ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมและเป็นที่สนใจร่วมกัน
- ☐ ในระยะแรกๆ ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยการตลาด เพื่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค
- ☐ พ.ศ. 2522 ถูกนำมาใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับลึกเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมด้านสุขภาพ

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดสนทนากลุ่ม (Components of Conducting Focus Group Session)

☐ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Personnel)

- ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator / Facilitator)
- ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note Taker/Recorder)
- ผู้ช่วยทั่วไป (Assistant/Caretaker)

☐ แนวทางในการสนทนากลุ่ม (Group Discussion Guide)

- แนวคำถามที่ใช้ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ควรมีประมาณ 6 – 10 คำถาม
- เป็นคำถามปลายเปิด เช่น
 - “คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องของจิตวิญญาณ”
 - “คุณรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับ...”
 - “คุณได้ข้อมูลเกี่ยวกับ...มาอย่างไร”

☐ อุปกรณ์สนาม (Field Instruments) เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป

☐ แบบฟอร์มคัดเลือกกลุ่มผู้ร่วมสนทนา (Screening Form)

☐ สิ่งเสริมสร้างบรรยากาศ (Refreshment & Snack) กิจกรรมเกมส์

☐ ของสมนาคุณแก่ผู้ร่วมสนทนา (Remuneration) มีของที่ระลึกสำหรับทุกคน

ขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม

☐ การเริ่มดำเนินการสนทนา

- ผู้ดำเนินการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์
- ให้สมาชิกกลุ่มแนะนำตัว
- อธิบายให้เห็นความสำคัญของกลุ่ม กฎกติกา มารยาท
- เริ่มการสนทนาโดยพูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อสร้าง สัมพันธภาพและบรรยากาศที่ดี

☐ ดำเนินการสนทนา

☐ สิ้นสุดการสนทนา

การดำเนินการสนทนากลุ่ม

1. แนะนำตนเองและทีมงาน ประกอบด้วย พิธีกร ผู้จดบันทึก และผู้บริการทั่วไป โดยปกติไม่ควรให้มีผู้สังเกตการณ์ อาจมีผลต่อการแสดงออก
2. อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการมาทำสนทนากลุ่ม วัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. เริ่มเกริ่นนำด้วยคำถามอุ่นเครื่องสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง
4. เมื่อเริ่มคุ้นเคย เริ่มคำถามในแนวการสนทนาที่จัดเตรียมไว้ทั้งช่วงให้มีการถกประเด็น และได้แย้งกันให้พอสมควร
5. สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน ควบคุมเกมส์ไม่ให้หยุดนิ่ง อย่าซักคนใดคนหนึ่งจนเกินไป คำถามที่ถามไม่ควรถามคนเดียว อย่าซักรายตัว

6. ในการนั่งสนทนา พยายามอย่าให้เกิดการข่มทางความคิด หรือชักนำผู้อื่น ให้เห็นคล้อยตามกับผู้ที่พูดเก่ง (Dominate) สร้างบรรยากาศให้คนที่ไม่ค่อยพูดได้แสดงความคิดเห็นออกมาให้ได้
7. พยายามเป็นผู้คุยเก่งซักเก่ง มีพรสวรรค์ในการพูดคุย จังหวะการถามดี ถามซ้ำๆละเอียดควรมีการพูดแทรกตลกอย่างเหมาะสมด้วย

การเตรียมตัวการจัดสนทนากลุ่ม

- ☐ คัดเลือกกลุ่มผู้ร่วมสนทนา
- ☐ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาแก่กลุ่ม
- ☐ นัดหมายวัน เวลา สถานที่
- ☐ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของทีมวิจัย
 - กำหนดวัตถุประสงค์และแนวคำถามร่วมกัน
 - แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และ เตรียมตัวให้พร้อม
- ☐ เลือกและจัดเตรียมสถานที่สำหรับการสนทนากลุ่ม

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

วันที่..... เวลาเริ่ม.... เวลาสิ้นสุด..... รวมเวลา.....

ชื่อชุมชน.....

ลักษณะชุมชน.....

สถานที่สนทนา.....

ลักษณะสถานที่.....

จำนวนผู้ร่วมสนทนา.....คน (ชาย.....หญิง.....)

ชื่อและข้อมูลส่วนบุคคล

1.....

2.....

ลักษณะพลวัตรของกลุ่ม.....

ข้อมูลจากการสำรวจ

1 ข้อมูลพื้นฐาน ตำบลตะเคียนเตี้ย

ขนาดพื้นที่และที่ตั้งตำบลตะเคียนเตี้ย

ตำบลตะเคียนเตี้ย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางละมุง ประมาณ 15 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดชลบุรี ประมาณ 45 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบึง อำเภอสรีราชา

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองปลาไหล และตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง

เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 5 หมู่บ้าน

- มีเนื้อที่ทั้งหมด 57.85 ตารางกิโลเมตร จำนวน 36,156 ไร่
- คร่าวเรือนทั้งหมด 6,066 คร่าวเรือน
- จำนวนประชากรทั้งหมด 15,387 คน (ชาย 7,515 คน / หญิง 7,872)

ภูมิประเทศ

มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มชุดดินเป็นสติกและสติกหีบ เป็นดินร่วนปนทรายมีส่วนมะพร้าวกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ และทำไร่บางส่วน

ภูมิอากาศ

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี เท่ากับ 28.10 องศาเซลเซียส มีค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิตลอดปี เท่ากับ 33.1 องศาเซลเซียส และค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 24.2 องศาเซลเซียส

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ของตำบลตะเคียนเตี้ยประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น ทำสวนมะพร้าว ทำนา สวนผลไม้และปลูกพืชผักเพื่อรับประทานและจำหน่ายนอกพื้นที่ตำบล บางส่วนเป็นลูกจ้างตามนิคมอุตสาหกรรม แหลมฉบัง, ปอวิน, อมตะ, อีสเทิร์นซีบอร์ดระยอง

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนประชากรแยกตามเพศและครัวเรือนรายหมู่
ข้อมูลจากสำนักบริหารทะเบียนกรมการปกครอง การตรวจสอบบ้านจากทะเบียนบ้าน

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านสังกะเบี้ยว	832	1,105	1,192	2,297
2	บ้านตะเคียนเตี้ย	2,048	2,494	2,516	5,010
3	บ้านหนองพลับ	1,703	2,158	2,329	4,487
4	บ้านนาวัง	1,283	1,388	1,486	2,874
5	บ้านโป่งสะแก	200	370	349	719
	รวม	6,066	7,515	7,872	15,387

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง * ณ วันสำรวจ จำแนกตามช่วงอายุ
จากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล (จปฐ.2) ปี 2552

ช่วงอายุประชากร	จำเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปีเต็ม	2	4	6
1 ปีเต็ม - 2 ปี	34	44	78
3 ปีเต็ม - 5 ปี	168	164	332
6 ปีเต็ม - 11 ปี	510	484	994
12 ปีเต็ม - 14 ปี	278	234	512
15 ปีเต็ม - 17 ปี	252	246	498
18 ปีเต็ม - 25 ปี	694	632	1326
26 ปีเต็ม - 49 ปีเต็ม	3260	3,492	6752
50 ปีเต็ม - 60 ปีเต็ม	608	602	1210
มากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป	474	558	1032
รวมหมด	6,280	6,460	12,740

หมายเหตุ * จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง* ณ วันสำรวจ จำแนกตามระดับการศึกษา
จากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล (จปฐ.2) ปี 2552

การศึกษา	จำนวนเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
ไม่เคยศึกษา	174	240	414
ต่ำกว่า ป.4	442	490	932
ป. 4 - 6	2778	2956	5734
ม.ศ. 1 - 3	34	20	54
ม. 1 - 3	1304	1322	2626
ม.ศ. 4 - 5	6	2	8
ม. 4 - 6	440	424	864
ปวช.	358	326	684
ปวส.	302	240	550
ปริญญาตรี	328	264	592
ปริญญาโท	2	4	6
ปริญญาเอก	0	6	6
อื่นๆ หรือไม่ระบุ	112	158	270
รวมหมด	6,280	6,460	12,740

หมายเหตุ * จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน

ตารางที่ 5 ตารางแสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง* ณ วันสำรวจ จำแนกตามอาชีพ
จากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล (จปฐ.2) ปี 2552

อาชีพ	จำนวนเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
ไม่มีอาชีพ	224	398	622
นักเรียน	1120	1054	2174
นักศึกษา	76	112	188
ทำนา	0	0	0
ทำไร่	44	20	64
ทำสวน	36	40	76
ประมง	0	0	0
ปศุสัตว์	12	14	26

รับราชการ	56	28	84
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	4	10
พนักงานบริษัท	532	474	1006
รับจ้างทั่วไป	3676	3570	7246
ค้าขาย	196	358	554
ธุรกิจส่วนตัว	44	32	76
อื่นๆ หรือมีระบุ	258	356	614
รวมทั้งหมด	6280	6460	12740

หมายเหตุ *จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน

ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง* ณ วันสำรวจ จำแนกตามศาสนา

จากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล (จปฐ.2) ปี 2552

ศาสนา	จำเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
พุทธ	6254	6438	12692
คริสต์	4	2	6
อิสลาม	4	4	8
ซิกข์	6	0	6
ฮินดู	0	0	0
อื่นๆ	12	12	28
รวมหมด	6280	6460	12740

หมายเหตุ * จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน

ตารางที่ 7 ตารางจำแนกรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก พ.ศ.2552

จากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล (จปฐ.2) ปี 2552

ลำดับของตำบล	หมู่บ้าน	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี(บาท)
1	โป่งสะแก	54,170.12
2	หนองพลับ	59,524.77
3	นาวัง	69,899.04
4	กะเคียนเตี้ย	75,238.21
5	สังกะเบี้ยว	77,364.12
	เฉลี่ยรายได้/คน/ปี คนในพื้นที่	66,775.27

รายได้เฉลี่ยทั่วประเทศ ปี 2550 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 66,624 บาท

กิจกรรมที่เกษตรกรทำ (ร้อยละ)

ข้าว 4.92

ไม้ผล 50.18

มัน / สับปะรด 30.10

การทำสวนปลูกผลไม้ ไม้ยืนต้น 50.18 ของพื้นที่ส่วนใหญ่จะปลูกมะพร้าวเป็นหลัก รองลงมาก็เป็น มะม่วง , ขนุน ภายในพื้นที่บริเวณบ้าน

ข้อมูลจากคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบลตะเคียนเตี้ย

พฤษภาคม 2550

ตารางที่ 8 ตารางแสดงรายชื่อโครงการหมู่บ้านจัดสรร ภายในตำบลตะเคียนเตี้ย

ลำดับที่	ชื่อโครงการหมู่บ้าน	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์	หมายเหตุ
1	แมกไม้	1	-	-
2	ประสพโชค	1	081-7829174	คุณสุวรรณ ประกอบธรรม
3	พฤกาสิริ	1	081-7590503,038-234283-4	คุณชัยพร ศิริตรานนท์
4	ซารทิพย์	1	081-5900544}081-6837999	คุณเกื้อกูล บุญบรรเจิดศรี
5	สัพพะยะ	1	081-8117847	คุณปราณี สายชล ไกรเลิศ
6	แสนเจริญ	2	038-704184-5	-
7	ร่วมใจมีสุข 1-6/1	2	038-705114	คุณเชลดา ประกอบธรรม
8	รุ่งเรืองทองการ์เด็นวิว	2	038-241707}086-8155306	คุณโสพล ทองมาก
9	เจ้าพระยา 2,3	2	038-234144	คุณสมชาย กาญจนอุทัยศิริ
10	พราชมแก้ว	2	038-273633-5	-
11	โรงโม่ทาร์วันแฮต	2	-	-
12	ดี แอนด์ ดี มีสุข 1-5	2	081-6837354}081-7827577	คุณสมทรง ชื่นศิริ
13	สวนผึ้ง	2	-	-
14	วังทองธานี 1-2	2,3	081-7625859}081-8993084	คุณอรุณ มุ่งหาทรัพย์
15	ทวีสุข วิลเลจ 1-3	2,4	081-3776643	คุณณรงค์ นวลเดช
16	มณีรัตน์	3	081-8618401	คุณอาภาภรณ์ สงค์สุข
17	สินทวีทรัพย์	3	089-8340369 (เบิ้ล)	คุณเทียม มุ่งหาสิน
18	พิทยาปาร์คฮิลล์	3	038-240268	-
19	ธารน้ำใส	3	083-9897500	คุณชัยภพ ศิลาลาศ
20	ทอฝัน	3	081-8619614,081-8613499	คุณชัยวัฒน์ เกษมบรรวัฒนา
21	บุษบา มินตรา	3	086-5220531	คุณนรวิทย์ สว่างเนตร

22	อาคารณ	4	081-8618401	คุณอาคารณ สงค์สุข
23	ปิยะภรณ์ 1-2	3,4	081-8618401	คุณอาคารณ สงค์สุข
24	บ้านเนินน้ำ	4	-	-
25	ภูริภัทร	4	038-704132	คุณเขวาลักษณ์ แซ่ก
26	กตุมทวิ 1-3	3,4	081-8892742,087-1449316	คุณสมยศ คำขาย
27	ปัญจวิมล	4	081-8237590	คุณสำลี ดันติกุล
28	สิริศา11	4	086-3342144,086-3774042 (กูก)	คุณวิชัย สวาทยานนท์
รวม	28 โครงการ			

หน่วยธุรกิจไนเขตเทศบาล

- บริษัท/ห้างหุ้นส่วน	จำนวน	11	แห่ง
- ร้านค้าต่าง ๆ	จำนวน	158	แห่ง
- คลังสินค้า	จำนวน	1	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน	6	แห่ง
- ร้านจำหน่ายวัสดุ - อุปกรณ์	จำนวน	5	แห่ง
- ร้านซัก อบ รีด	จำนวน	7	ร้าน
- หมู่บ้านจัดสรร/โครงการจัดสรรที่อยู่อาศัย	จำนวน	29	โครงการ

จากแผนพัฒนาสามปี 53-55 เทศบาลตำบลตะเคียนเตี๋ย

สาธารณสุข

1. สถานอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 3 บ้านหนองพลับ)

2. บุคลากรทางการแพทย์

- นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	1	คน
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	1	คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	1	คน
- พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	1	คน
- อสม.	150	คน

ประเภทการเจ็บป่วยที่เข้ารับการรักษาในศูนย์บริการสาธารณสุข 5 อันดับแรก

1. ระบบทางเดินหายใจ
2. ระบบย่อยอาหาร
3. ระบบไหลเวียนเลือด
4. โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ
5. โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อได้ผิวหนัง

ที่มา : สถานอนามัยตำบลตะเคียนเตี๋ย ข้อมูล ณ วันที่ 7 เมษายน 2552

การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล

- วิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยได้ดำเนินการจัดเก็บเอง
- ปริมาณขยะมูลฝอย 25 – 28 ตัน / วัน
- รถยนต์บรรทุกขยะมูลฝอย ขนาดความจุ 10 ตัน / คัน
- รถยนต์บรรทุกขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน ถึงรองรับขยะมูลฝอย จำนวน 1,180 ใบ
- ที่ดินสำหรับทิ้งขยะมูลฝอย จำนวน 7 ไร่ 2 งาน 67 ตารางวา ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ห่างจากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยเป็นระยะทาง 20 กิโลเมตร
- ค่าธรรมเนียม กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล
 1. หลังคาเรือน อัตราที่จัดเก็บ 30 บาท/เดือน คิดเป็นรายปี ปีละ 360 บาท
 2. ห้างแถว,บริษัท,โรงงาน เก็บตามปริมาณขยะ ถ้าขยะไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน อัตราที่จัดเก็บ 200 บาท/เดือน คิดเป็นรายปี ปีละ 2,400 บาท

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1. สถิติเพลิงไหม้ในรอบปี (1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2551) จำนวน 15 ครั้ง
2. ความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุเพลิงไหม้ในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นผู้เสียชีวิต ไม่มี บาดเจ็บ ไม่มี ทรัพย์สินที่เสียหาย อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ตู้เสื้อผ้า เป็นต้น
3. รถยนต์ดับเพลิง จำนวน 1 คัน บรรจุน้ำได้ 12,500 ลิตร ซื้อเมื่อ พ.ศ. 2548 ราคา 5,470,000 บาท
4. รถบรรทุกน้ำ 1 คัน บรรจุน้ำได้ 6,000 ลิตร ซื้อเมื่อ พ.ศ. 2551 ราคา 1,590,000 บาท
5. พนักงานดับเพลิง จำนวน 6 คน

ข้อมูลด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (น.ส. พลอยปลัศ ล้อมไพบุรย์ สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอบางละมุง)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ สถิติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะ และความสามารถที่เป็นองค์รวมทั้งหมดของคนไทยอันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้มวลรวมทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอดปรับปรุงพัฒนาและเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดี ในการสร้างผลงาน แก้ปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย กิจกรรมนี้เป็นการสำรวจและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน จัดทำทำเนียบประวัติและผลงานของภูมิปัญญาทุกสาขาในชุมชนให้เป็นระบบ ทั้งในรูปของเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสืบค้น ศึกษาเรียนรู้ ให้คำปรึกษาและให้สัมภาษณ์แก่ผู้ที่สนใจในชุมชน มีการประสานงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน มีการประชุมเพื่อปรึกษารื้อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการสาธิต การแนะนำเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น พิธีกรรมท้องถิ่นที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นต้น และใช้เป็นฐานข้อมูลหลักในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ ได้แก่

ด้านอาหารและขนมไทย คือ	นางลมูล ประกอบธรรม (กลุ่มอาชีพสตรีตำบลตะเคียนเตี้ย)
	และนางศรีเพ็ญ จันทะ
ด้านการแปรรูปมะพร้าว	คือ นางสุกัญญา คงนาวัง

	(กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านตะเคียนเตี้ย)
ด้านการเพาะเห็ด	คือ นายคำรณ บุญสังข์
	(กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เพาะเห็ดตำบลตะเคียนเตี้ย)
ด้านการแปรรูปเปลือกมะพร้าว	คือ นายชุม อวบเอม
ด้านผลิตเครื่องลำเลียงมะพร้าว	คือ นางพุทธิดา แจ่มกระจ่าง
ด้านการทำไร่นาสวนผสม	คือ นายพยอม รักความดี
ด้านพิธีสะเคาะเคราะห์	คือ นายจัน เปี้ยนศรี
ด้านการรักษาภูสวัค	คือ นายเอี่ยม แจ่มกระจ่าง นายอินทร์ สนั่นไหว
ด้านดนตรีไทย(ระนาด)	คือ นายชั้น บัวขัน
วงปี่พาทย์	คือ นายใจ ประดิษฐ์ธรรม
กลองยาว	คือ นายพยุง รอดทอง และนายสม รักความสุข
ด้านการแสดงลำตัด	คือ นางลมูล ประกอบธรรม
ด้านการประดิษฐ์ดอกไม้	คือ นางจินตนา บรรจงเกลี้ยง
ด้านการทอผ้าไหม	คือ นางบุญประกอบ ทองมาก
ด้านการทำกลอด	คือ นางเจียม มุ่งหาสิน
ด้านการนวดแผนโบราณ	คือ นางเจียม มุ่งหาสิน
ด้านการประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์	คือ นางลมูล ประกอบธรรม
	(กลุ่มผู้สูงอายุตำบลตะเคียนเตี้ย)

2) ด้านการส่งเสริมอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม

เป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านศิลปะและวัฒนธรรมในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การทำอาหาร การแปรรูปอาหาร การนวดแผนไทย สมุนไพร การทอผ้า การกีฬาพื้นบ้าน ดนตรี เพลง กลอน นิทาน ศาสนา ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม เป็นต้น เป็นการรวบรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มสนใจในกิจกรรมส่งเสริมรายได้ในชุมชน การอยู่ดี กินดี และการสร้างความสุข ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำคุณค่าชื่อเสียงสิ่งดีงาม หรือการนำสัญลักษณ์ของท้องถิ่นเหล่านี้ มาปรับให้เป็นตราหรือเครื่องหมายของสินค้า เพื่อบริการเผยแพร่ บอกเล่ากล่าวถึง สืบต่อกันไปหรือนำไปผลิตเป็นสินค้าการขยายโอกาสสร้างอาชีพให้เกิดรายได้ ลดรายจ่ายแก้ไขปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น ได้แก่

1. กลุ่มอาชีพสตรีตำบลตะเคียนเตี้ย
2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านตะเคียนเตี้ย
3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เพาะเห็ดตำบลตะเคียนเตี้ย
4. กลุ่มเจ้าของคนเดียว (นางชุดมณฑน์ พลภา, นางศรีเพ็ญ จันทะ)

3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

เป็นแหล่งรวบรวมบุคคลที่เป็นตัวอย่างทางด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมมือกัน ดำเนินงาน จัดกิจกรรมทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีต ประเพณี วัฒนธรรมใน

ท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน ร่วมมือกันให้ความรู้ถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามในท้องถิ่นไปสู่เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียง ให้เข้าใจเห็นคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติตนด้านการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมในท้องถิ่น ต่อเนื่องเป็นเนืองนิตย์ตลอดปี จนเป็นเรื่องปกติ เป็นสังคมคุณธรรม ได้แก่ วัด จำนวน 7 แห่ง

และพระสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง โรงเรียน จำนวน 5 แห่ง

1. วัดสังกะเปียว	2. วัดนาสิกวนาราม
3. วัดเวฬุวนาราม	4. วัดตันกระรอก
5. วัดวังทองเจริญธรรม	6. วัดโป่งสะเก็ดพุทธาจารย์
7. วัดป่าสามัคคีธรรมาวาส	8. สำนักสงฆ์อุทัยเมตตาธรรม
9. สำนักสงฆ์พุทธธรรมสถาน	10. โรงเรียนบ้านตะเคียนเค็ด
11. โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม	12. โรงเรียนบ้านนาวัง
13. โรงเรียนบ้านโรงหีบ	14. โรงเรียนบ้านโป่งสะเก็ด

4) ด้านสถานวัฒนธรรม

เป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะ กีฬา และการละเล่นของท้องถิ่นที่หลากหลาย มีคุณค่าของท้องถิ่น เช่น ศิลปะการแสดง การเล่นดนตรี กลอน นิทาน การละเล่น กีฬาพื้นบ้าน และการออกกำลังกายตามความเหมาะสมของท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อมุ่งให้ชุมชนมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง เกิดความสามัคคีมีคุณธรรมในหมู่คณะ เป็นการสร้างสัมพันธที่ดีในครอบครัว การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม และเพื่อเป็นที่พบปะสังสรรค์ของชาวบ้านในชุมชนได้แก่ บ้านเลขที่ 32 หมู่ 3 ตำบลตะเคียนเค็ด ผู้ดูแล คือ นางอภิญญา ทิพนาค

5) ด้านพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน

เป็นแหล่งรวบรวม และจัดแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหมู่บ้าน ท้องถิ่น บุคคลสำคัญผู้ทรงภูมิปัญญาบรรพบุรุษ เครื่องมือ ประวัติความเป็นมา การดำรงชีพการทำมาหากินของผู้คนในละแวกท้องถิ่น เป็นแหล่งรวบรวม และแสดงมรดกทางวัฒนธรรม วัตถุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ของท้องถิ่น ได้แก่ บ้านเลขที่ 32 หมู่ 3 ตำบลตะเคียนเค็ด ผู้ดูแล คือ นางอภิญญา ทิพนาค

6) ด้านศูนย์สารสนเทศและห้องสมุดชุมชน

เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเรื่องราวที่ได้จากการสืบค้น และจดบันทึกเหตุการณ์สำคัญของชุมชนในลักษณะจดหมายเหตุของหมู่บ้าน จัดระบบการให้บริการการศึกษาเรียนรู้ ค้นคว้าข้อมูล ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน จากเอกสารข้อมูล หนังสือที่เป็นสารประโยชน์และรื่นเริงบันเทิงใจ เพื่อทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้ มีเสน่ห์ ชวนกันค้นคว้าอย่างเป็นธรรมชาติ เรียบง่าย แต่นั่นเป็นเรื่องแก่นของความรู้ สังคมท้องถิ่นที่หลากหลาย และเรียนรู้สังครอบข้างให้เกิดประเด็นอธิบายความรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนถึงชุมชน สร้างนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ การค้นคว้า หากความรู้ใหม่ทันต่อเหตุการณ์ การเสวนา แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้กันทั้งชาวบ้านและลูกหลาน ทั้งจากผู้มีภูมิปัญญาในท้องถิ่น และนอกท้องถิ่น ทั้งใกล้ไกล กระตุ้นเตือนให้ชาวบ้านนำความรู้ มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของตนและท้องถิ่น สถานที่ตั้งห้องสมุดชุมชน

ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนที่วัดเวฬุวนาราม ซึ่งเทศบาลตะเคียนเตี้ย ก็มีนโยบายในการจัดทำห้องสมุดชุมชนในบริเวณที่ตั้งเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

- ถนนลาดยาง	จำนวน	61	สาย
- ถนนคอนกรีต	จำนวน	29	สาย
- ถนนลูกรัง	จำนวน	222	สาย

การไฟฟ้า

- หมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง จำนวน 5 หมู่บ้าน (มีไม่ครบทุกหลังคาเรือน)

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	17	แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ	จำนวน	1	แห่ง
- บ่อเก็บน้ำ	จำนวน	2	แห่ง

ข้อมูลอื่น

กลุ่มมวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน	- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบล
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับหมู่บ้าน	- กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา ระดับตำบล
- กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา ระดับหมู่บ้าน	- กลุ่มออมทรัพย์ (ม.3, ม.4, ม.5)
- กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	- กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว
- กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง	- กลุ่มผู้ประสานพลังแผ่นดิน
- กลุ่มตำรวจอาสา	- กลุ่ม อปพร
- กลุ่มอาสาสมัครป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับตำบล	

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

(ที่มา : ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี 2553-2555 เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย)

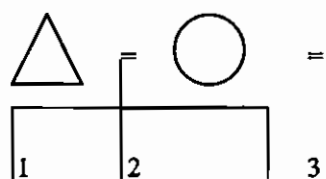
สภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่ม ประชาชนส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือน กระจายอยู่ตามพื้นที่ ประกอบอาชีพทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม เช่น นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมบ่อวิน งานตามสถานบริการต่างๆ เมืองพัทยา และมีบางส่วนประกอบธุรกิจส่วนตัว ทำสวนและทำนา

การวิเคราะห์ศักยภาพของเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย

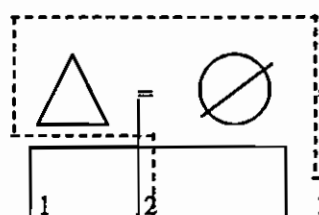
(ที่มา: แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2553-2555 เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี)

จุดอ่อน (Weakness)	จุดแข็ง (Strength)
- งบประมาณในการบริหารมีค่อนข้างจำกัด - มีขนาดพื้นที่ค่อนข้างกว้าง และจำนวนประชากรบางหมู่บ้านมีมาก และการพัฒนาทำได้ไม่ทั่วถึง - การให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ฯลฯ ยังไม่ได้มาตรฐาน และยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ - บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดทักษะ ความรู้ ความสามารถ - ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เช่น ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ปัญหาน้ำเสียจากอาคาร บ้านเรือนและโรงเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ	- การเมืองท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมีเอกภาพในการบริหาร มีการประสานงานกับอำเภอและจังหวัดได้เป็นอย่างดี - มีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอ - พื้นที่ตั้ง อยู่ใกล้เมืองพัทยา นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง บ่อวิน อีสเทอร์นซีบอร์ด - การคมนาคมค่อนข้างสะดวก
อุปสรรค (Threat)	โอกาส (Opportunity)
- ประชาชนไม่สนใจ ขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ และไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นและของภาครัฐ - ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น - สภาพสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ประชาชนขาดความหวังไว้วางใจ ขาดความเอื้ออาทรต่อกันมากขึ้น - การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรส่งผลให้การบริการสาธารณะไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	- ตั้งอยู่ใกล้เมืองพัทยาและนิคมอุตสาหกรรมทำให้เอื้อต่อการลงทุนในพื้นที่ เช่น การพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ โครงการที่อยู่อาศัย คลังสินค้าและการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว - แนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และทราบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการประชาชน โดยให้มีหน่วยงานราชการส่วนกลางและภูมิภาคส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจ ให้แก่อปท.

○ = △ = ○ = สัญลักษณ์การมีภรรยา 2 คน (ตัวเลขแสดงลำดับภรรยา)

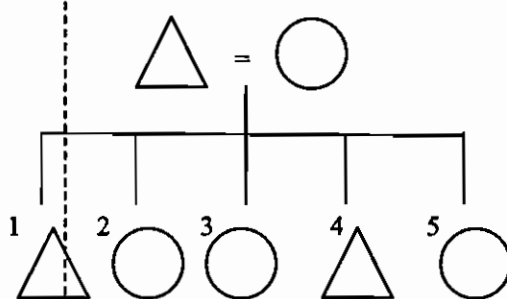
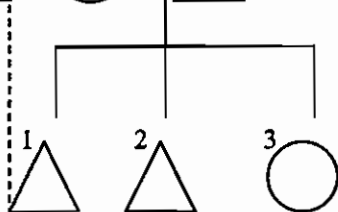

△ = ○ = ○ = สัญลักษณ์การมีบุตร (ตัวเลขแสดงลำดับบุตร)

= สัญลักษณ์แสดงสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน (เส้นปะ)

○ = △ = ○ = △

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในชุมชนโดยใช้ผังเครือญาติ

ผังเครือญาติ คือ การถอดความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติหรือเชิงสายเลือดในชุมชน ผังเครือญาติมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจชุมชนและสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบท เพราะเครือญาติเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นรากฐานที่สุดของชีวิตครอบครัว และจะมีความเกี่ยวข้องกันไปตลอดชีวิต

2 ข้อมูลจากสัมภาษณ์คนพิการ ครอบครัวและผั่งเกรือญาติ

2.1 คนพิการในหมู่ที่ 1

คนที่ 1 น.ส.ประไพ สังข์ทอง (แดง)

ชื่อ-สกุล นางสาวประไพ สังข์ทอง ชื่อเล่น แดง

เกิด พ.ศ. 2521 อายุ 31 ปี

สาเหตุความพิการ แด่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางสติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ บกพร่องทางด้านสติปัญญา

บ้านเลขที่ 80 หมู่ 1 ค. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

เบอร์โทรศัพท์ -

สมุดคนพิการ มี

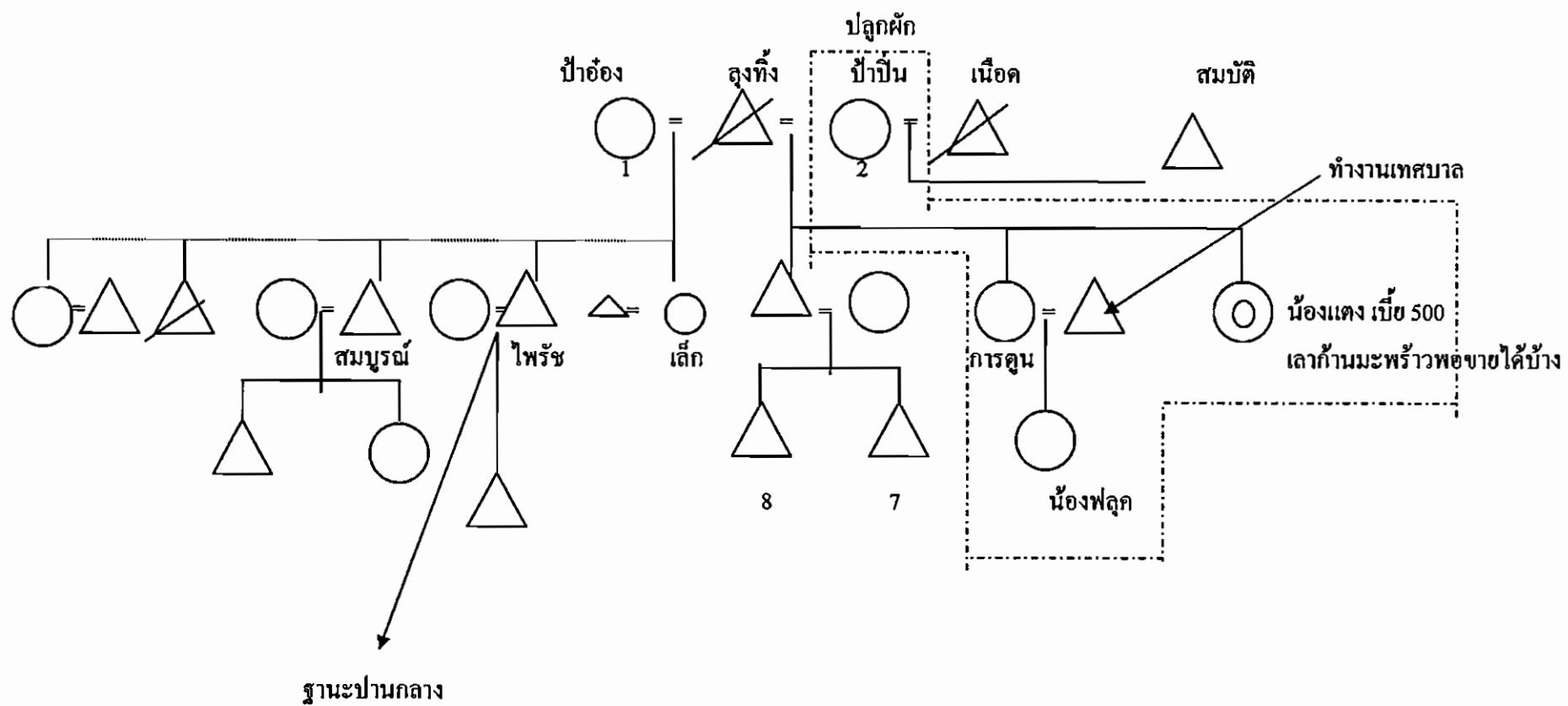
เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่

น.ส.ประไพ สังข์ทอง หรือ แดง อยู่บ้านเลขที่ 80 หมู่ 1 ค. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี แดงมีความพิการทางด้านสติปัญญา ปัจจุบันแดงอยู่บ้านกับคุณแม่ คุณแม่ของแดงหรือป้าปิ่นเล่าให้ทีมงานฟังว่า ป้าปิ่นมีลูกทั้งหมด 5 คน แดงเป็นคนสุดท้ายที่สาวคนโตมีอายุ 38 ปี และแดงเกิด พ.ศ. 2521 อายุ 31 ปี วันนี้ในขณะที่ทีมงานลงเยี่ยมแดง แดงก็ตัดใบขนุนทำเป็นรูปคล้ายกับก้างปลา เราจึงถามว่าแดงคิดไปนี้ทำอะไรเธอ น้องแดงก็ตอบเราสั้น ๆ ว่า ทำแคง หมายถึงเป็นการตัดเพื่อตัดเล่นเหมือนเด็กผู้หญิงทั่วไปชอบเล่นกัน

ป้าปิ่นก็บอกกับเราว่าวัน ๆ แดงก็นั่งแล้วก็ตัดเล่นอย่างนี้แหละพอเบื่อก็เอาทิ้ง แดงจะอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ ต้องหาอะไรทำเพื่อคลายเครียด ไม่งั้นจะหงุดหงิด โมโห ป้าปิ่นบอกว่าจักยานที่สาวซื้อให้แดงขี่มีสองสามคัน คันแรก

ผังเครือญาติ น.ส.ประไพ สังข์ทอง (แดง) ลักษณะความพิการ ทางสติปัญญา อายุ 31 ปี

คนที่สอง ก็เสียเนื่องจากเวลาที่แดงมีอาการหงุดหงิดก็ทุ้มรดจักษยานจนรดจักษยานเสีย แต่ว่าแดงไม่เคยทำร้ายผู้คน
อาการแบบนี้จะเกิดเป็นช่วงๆโดยป้าปิ่นก็ไม่ทราบสาเหตุ รุดจักษยานที่พี่สาวซื้อให้เพราะเห็นว่าแดงสามารถชั้รด
จักษยานไปไหนมาไหนเองได้ เช่นไปซื้อของใช้ตามร้านค้าใกล้ๆในหมู่บ้าน

ป้าปิ่นเล่าต่อว่า แแดงสามารถทำกิจวัตรประจำวัน อาบน้ำเอง ล้างจานสะอาด และซักเสื้อผ้าเองได้ นอกจาก
ที่ว่ามาข้างต้นแล้วแดงยังชอบหาเก็บเอาก้านมะพร้าวที่ร่วงหล่นจากต้นแล้วนำมาเหลา เวลาหาเก็บก้านมะพร้าวแดง
ชอบเดินไปคนเดียวทำให้ป้าปิ่นเป็นห่วงเพราะกลัวว่าจะเกิดอันตรายขึ้น จึงไม่ค่อยให้ออกไปเก็บไกลจากบ้าน จึง
พยายามบอกให้แดงเก็บแต่ในสวนตนเองที่มีต้นมะพร้าวอยู่ไม่กี่ต้น และก้านมะพร้าวที่แดงเหลา จะมีคนมารับซื้อ
ถึงที่บ้านในกิโลกรัมละ 8 บาท และที่แดงชอบอีกอย่างหนึ่งก็คือเดินร้าง และป้าปิ่นก็เล่าให้พวกเราฟังว่า ตอนที่
คลอดแดงออกมา คุณหมอก็บอกกับป้าปิ่นว่า น้องคนนี้เลี้ยงง่ายเพราะว่ามีสมองผิดปกติตั้งแต่เกิดมา (ไม่เต็ม)

ป้าปิ่นเล่าให้ฟังว่าคนเราเกิดมามีแต่เวรแต่กรรมแล้ว ป้าปิ่นยังพูดไปอีกว่าน้องแดงเกิดมาก็ยังคิดที่สามารถ
ทำอะไรได้หลายอย่าง ข้อดี คือ แแดงเกิดมาแทบไม่เคยป่วยเลย แต่กว่าจะเดินได้ก็ประมาณ 3 ขวบ ได้แต่กลาน ไม่
ร้องพอกินอิ่มแล้วก็นอน และมีหมอกคนหนึ่งมาเยี่ยมและคุณหมอได้แนะนำและเอายามาผสมกับนมให้กิน ซึ่งป้า
ปิ่นก็ไม่ทราบเหมือนกันว่ายาที่ผสมกับนมนั้นเป็นยาอะไร ตั้งแต่ผสมยากับนมก็แดงก็ดีขึ้น เริ่มที่จะลุกขึ้นเดินจน
สามารถเดินได้ในปัจจุบัน

คนที่ 2 นางจำลอง บัวคลี่

ชื่อ-สกุล นางจำลอง บัวคลี่ ชื่อเล่น จำลอง
 เกิด พ.ศ. 2510 อายุ 42 ปี
 สาเหตุความพิการ ไฟช็อต
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ มือขวาเลี้ยวรูปใช้งานไม่ได้
 บ้านเลขที่ 15/6 หมู่ที่ 1 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน
 สมุดคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล สามี และลูก ๆ

นายนิค สายพิณ อายุ 52 ปี (สามี) นางจำลอง บัวคลี่ และลูกชายทั้ง 2 คน โต 19 ปี
 คนเล็ก 15 ปี

บ้านที่นางจำลองอยู่ อยู่ที่บ้านธารน้ำใจที่นายกเทศมนตรีบริจาคที่ดินสร้างให้ ก่อนที่จะมาอยู่ที่บ้านธารน้ำใจ แกเคยปลูกกระต๊อบอยู่ที่แยกสังกะเปรียวมี ผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านมาเห็น และรู้ว่ามีผู้คนเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีที่อยู่อาศัย ประกอบกับนายกเทศมนตรี ซึ่งตอนนั้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 บริจาคที่ดินให้สร้างห้องพักชั้นเดียวหลายคูหาในบริเวณ 1 ไร่ ท่านผู้ว่าฯ จึงวางแผนที่จะสร้างบ้านให้คนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยอยู่

ที่บ้านธารน้ำใจ นางจำลองไม่ต้องเสียค่าเช่า เสียแต่ค่าน้ำ ค่าไฟเอง ค่าน้ำ ค่าไฟบ้านของนางจำลองเสียเดือนละประมาณ 500 บาท ในหมู่บ้านที่อยู่น้ำอยู่ มีพี่น้องมาอยู่ที่บ้านธารน้ำใจ รวม 7 ห้อง จากที่สร้างมีทั้งหมด 20 ห้อง บ้านที่อยู่นี้ สร้างมาแล้วกว่า 15 ปี มีผู้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยมาอยู่

นางจำลอง เล่าอีกว่าเมื่อก่อน แกเคยมีที่ดินเป็นของตนเองกว่า 50 ไร่ แต่ตอนนี้ไม่มีเพราะมีคนมาขอซื้อที่ดินและให้ทุนพ่อของนางจำลองเซ็น แต่ปรากฏว่าเซ็นไปแล้วไม่ได้เงินตามที่ต้องการ โดยคนซื้อจ่ายเงินให้แก่ 40,000 บาท และตอนที่ขายหวังว่าจะได้เงินตามที่เรียกไป แต่ไม่ได้ พอขายไปหมดก็ไม่มีที่ดินอยู่ ลูกทุกคนก็ต้องทำงานและเก็บเงินเพื่อสร้างที่อยู่ แต่ตนยังถือว่ายังพอ โชคดีอยู่บ้างที่มีบ้านธารน้ำใจได้อาศัยอยู่

นางจำลองใช้ชีวิตลำบากมากต้องหาเช้ากินค่ำ พ่อของนางมีลูกทั้งหมด 17 คนแต่ตอนนี้เหลือ 9 คน ส่วนคุณพ่อของนางจำลองเสียชีวิตเมื่อ 4-5 ปีที่แล้ว นางจำลองเล่าว่าพี่น้องได้เรียนกันทุกคน น้องสาว คนที่ 15 ทำงานอยู่ที่เมืองนอกเป็นผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ชรา ลูก ๆ ก็มีครอบครัวกันหมดแล้ว

ส่วนสมาชิกในครอบครัวนางจำลอง มีลูกชายสองคน ลูกชายคนเล็กอายุ 15 ปี เรียนจบ ม.3 ที่โรงเรียนวัดตะเคียนเตี้ย พอเรียนจบก็ไปทำงานอยู่ที่ปัม ชีรดไปทำงานเองประมาณ 2-3 เดือน และนางจำลองเล่าว่าตอนที่ลูกชายขับรถไปทำงานเองในช่วงระยะหนึ่งตอนกลางคืนได้ขับรถกลับบ้านมีคนจี้เอาโทรศัพท์ หลังจากนั้นน้ำก็ไปส่ง

ถูกขายเองที่ทำงานตอนเช้าไปส่ง ตอนเย็นไปรับ และถูกขายคนโตอายุ 19 ปี ไม่ได้ทำงาน น้ำจาลองเล่าว่า เกาะแม่กิน ให้เรียนก็เรียนไม่จบออกมาอยู่ที่บ้าน ตอนแรกก็ไปทำงานช่าง ไปทำงานชักพิกก็ออกจากงาน

ตามีน้ำจาลอง ประกอบอาชีพรับจ้างขับรถมอเตอร์ไซด์อยู่ที่โรงโม่ ส่วนน้ำจาลองรับจ้างขับมอเตอร์ไซด์ทั่วไป รับส่งนักเรียนวันละสี่คนและแม่ค้า บางทีก็มีลูกค้าหรือคนที่รู้จักโทรศัพท์มาหาให้รับไปโน่นไปนี่บ้าง น้ำจาลอง รับส่งนักเรียนและแม่ค้าได้เดือนละ 4,800 บาท

เมื่อถามถึงสาเหตุของความพิการ น้ำจาลองเล่าว่า เป็นมาตั้งแต่ตอนเป็นสาว ทำงานอยู่ที่โรงงานแก๊ส มีผ้าตกลงมาค้างอยู่ที่สายไฟ เด็กๆ บอกให้น้ำช่วยเก็บ น้ำก็เลยใช้ลวดเขี่ยแล้วไฟก็ดูดมือขวาก็เลยเป็นอย่างนี้

ก่อนจะกลับเราได้ขออนุญาตถ่ายรูปคุณน้ำและสภาพแวดล้อมโดยรอบแต่น้ำจาลอง บอกว่าน้อยคนที่จะได้เห็นสภาพความพิการของน้ำ ทางคณะทำงานยิ้มและขอตัวกลับ

คนที่ 3 นายปรีชา ผาบจันดา

ชื่อ-สกุล นายปรีชา ผาบจันดา ชื่อเล่น ปรีชา
 เกิด พ.ศ. 2504 อายุ 48 ปี
 สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองแตก
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ ชีขงวาอ่อนแรง
 บ้านเลขที่ 35/1 ม. 1 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ป. 6
 สมุดคนพิการปัจจุบัน มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล ภรรยา และลูกๆ

จากการสัมภาษณ์ญาติของพี่ปรีชา ทำให้ทราบว่า ก่อนหน้านี้เคยทำงานเลี้ยงดูครอบครัว และอยู่ ๆ ก็ได้ล้มป่วยลงและได้เข้าไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล ทราบภายหลังว่าอาการที่ได้ล้มป่วยลงนั้นเนื่องจากเส้นเลือดในสมองแตก จึงทำให้แขนขาด้านขวาเกิดอาการชาไม่มีแรง ไม่สามารถที่จะเดินไปไหนมาไหนได้ ไม่สามารถทำงานได้ จากที่เคยเลี้ยงดูครอบครัว เป็นเสาหลักให้แก่ครอบครัว ปัจจุบันพี่ปรีชาได้นอนและลูกนั่งอยู่บนเตียงนอน โดยมีลูกสะใภ้ให้ความดูแลอยู่ คอยยกข้าวให้ทาน คอยเช็ดตัวให้ ปัจจุบันลูกสะใภ้ไม่ได้มาดูแล ภรรยาทำอาหารเที่ยงไว้ให้ข้างเตียงและพี่ปรีชาเองก็พอดักข้าวและรับประทานอาหารได้เอง

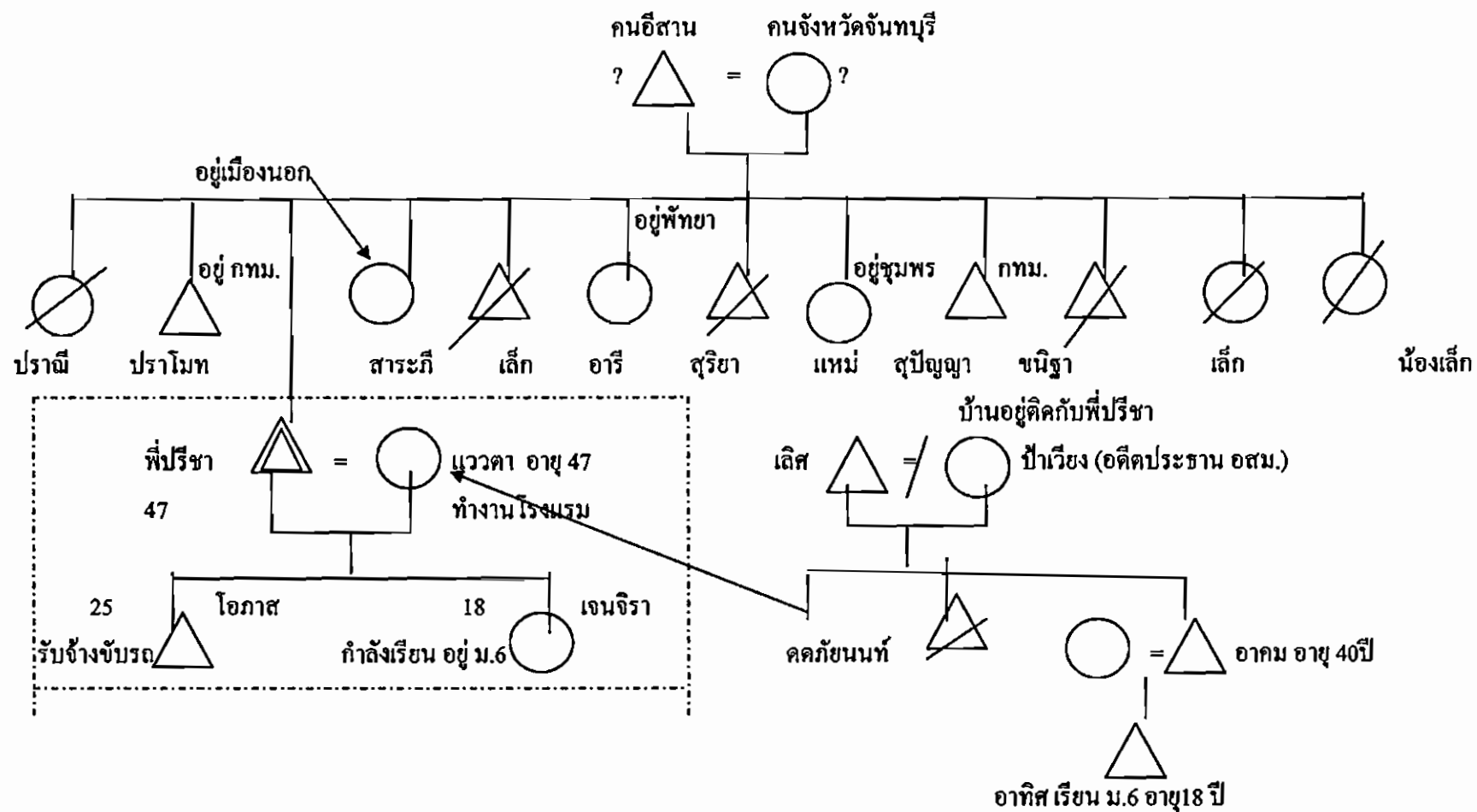
พี่ปรีชาเป็นคนขี้เขঁม จะขี้เขঁมเสมอเมื่อเจอคณะทำงานลงไปเยี่ยม สามารถรับรู้และเข้าใจในเรื่องที่เราได้ถามหรือชวนพูดคุย แต่ไม่สามารถที่จะพูดตอบได้ เกพพยายามจะพูด แต่พูดไม่ชัด ออกเสียง เออะ เออะ อะ อะ แต่แกก็พยายามทำไม้ทำมือเพื่อให้เราได้เข้าใจในสิ่งที่แกต้องการสื่อสาร

สำหรับสมาชิกภายในบ้าน ประกอบด้วย พี่ปรีชา ภรรยาซึ่งไปทำงานและกลับบ้านตอนเย็น ลูกชาย และลูกสะใภ้ ซึ่งออกไปทำงานและกลับบ้านตอนเย็น เช่นกัน และลูกสาวกำลังศึกษาอยู่ และปัจจุบันอยู่ในช่วงการฝึกงาน

พี่แววตา ภรรยาของพี่ปรีชาให้ข้อมูลว่า ทำงานที่โรงแรมในเขตพญา และจะหยุดวันอาทิตย์ ประมาณเดือนละครั้งจะออกไปเที่ยวข้างนอกซักครั้งหนึ่ง ส่วนเรื่องการฟื้นฟูก็ไปหาหมอกายภาพที่โรงพยาบาลบางละมุง เดือนละครั้ง ส่วนเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับบัตรประจำตัวคนพิการ และบัตรทอง ท. 74 พี่แววตาไม่ทราบข้อมูล และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม และเมื่อถามต่อไป ทำให้ทราบว่า พี่แววตาเป็นลูกสาวป่าเหวียง ซึ่งเป็นประธาน อสม. หมู่ที่ 1 และเคยทำงานเป็นอาสาสมัครในงานหลายๆ ด้านของตำบลตะเคียนเตี้ย แต่ปัจจุบันด้วยอายุมากขึ้นทำให้ป่าเหวียงไม่ค่อยได้ไปร่วมกิจกรรมอื่นๆ เท่าใดนัก

จากการสังเกตโดยการเข้าเยี่ยม 2-3 ครั้งและสอบถามคนรอบข้าง พี่ปรีชาไม่ค่อยได้ออกกำลังกายหรือการกายภาพตนเอง รวมถึงไม่มีอุปกรณ์ฟื้นฟูอีกด้วย

ผังเครือญาตินายปรีชา ผาคจินดา ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ อายุ 48 ปี

คนที่ 4 นางสาวรุ่งนภา นาคสวัสดิ์

ชื่อ-สกุล นางสาวรุ่งนภา นาคสวัสดิ์ ชื่อเล่น มะเหมี่ยว

เกิดวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 อายุ 17 ปี

สาเหตุความพิการ แด่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ กล้ามเนื้อขาแข็งแรงด้านซ้ายตั้งแต่กำเนิด หายมือ-กำมือได้เล็กน้อย

บ้านเลขที่ 35/1 ม.1 ค. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.6

เบอร์โทรศัพท์ 081-6637713

สมุดคนพิการ มี

เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณตา และคุณยาย

จากที่ได้ไปเยี่ยมก็พบคุณยายกับคุณตานั่งอยู่ที่หน้าร้านขายของ ซึ่งทางคุณยายและคุณับคุณตาดูเหมือนว่าจะตกใจว่ามาทำอะไรกัน และคุณยายเป็นคนที่ขี้มกั่ พุดกั่มีสัมพันธ์ไมตรีดี และทีมงานก็ได้แนะนำตัวแล้วตามถึงหลานของคุณยาย คุณยายก็บอกกับทีมงานว่ามะเหมี่ยวกำลังซักผ้าอยู่ข้างหลังบ้าน แล้วคุณยายก็เดินไปตามน้องมะเหมี่ยว ในขณะที่คุณยายกำลังเดินไปตามมะเหมี่ยวก็ซักผ้าเสร็จพอดี คุณยายบอกว่ามีมาเยี่ยมมาคุยกับพี่เขาหน่อย

จากการสัมภาษณ์มะเหมี่ยว มะเหมี่ยวเล่าให้ทีมงานฟังว่า ตนเองมีความพิการขากล้ามเนื้อแข็งแรง และหายมือกำมือไม่ได้ เป็นมาตั้งแต่กำเนิด อยู่บ้านจะช่วยคุณยายขายของแล้วไปซื้อของ โดยมีรถจากตลาดมาส่งของที่บ้าน นอกจากนั้นมะเหมื่อยังรับจ้างซักผ้าตัวละ 5 บาท โดยเฉลี่ยแล้วได้เดือนละสามร้อยกว่าบาท

ในส่วนบ้านที่อยู่ปัจจุบันเป็นบ้านของคุณตา กับคุณยาย ซึ่งเปิดเป็นร้านขายของชำเล็กๆ ส่วนคุณแม่ออกไปทำงานกว่าจะกลับมาถึงบ้านก็ค่ำ มะเหมี่ยวใช้เวลาช่วงกลางวันช่วยยายขายของ เพราะเป็นคนชอบค้าขาย คิดเงินทอนเงินจะทำเอง

ครั้งแรกที่เข้าไป ทีมงานจะสังเกตเห็นว่า เวลาตอนที่เดินเข้ามานั่งคุยที่โต๊ะปูน มะเหมี่ยวจะไม่ค่อยยิ้ม พอชวนพูดคุยชวนคุยน้องก็จะมีสีหน้ายิ้มแย้มขึ้น มีการสบตาและเวลาที่เราพูด น้องก็จะตั้งใจสนใจฟัง เมื่อถามว่าเคยไปพบหมอหรือทำกายภาพบำบัดไหม ยายบอกว่า เคยพาไปตอนยังเด็ก แต่ด้วยการเดินทางที่ลำบาก หลังๆ เลยไม่ได้พาออกไปหาหมออีก

มะเหมี่ยวเล่าให้ฟังว่า เวลาในชุมชนมีงานต่างๆ ไม่ค่อยได้ออกไป ยายไม่ให้ออกไป ดูแล้วเหมือนยายจะเป็นห่วงมะเหมี่ยวมาก ไม่อยากให้ไปไหน ยายบอกว่า ยายเลี้ยงหลานมาตั้งแต่เกิด ตอนที่เรียนประถมศึกษาที่โรงเรียนตะเคียนเตี้ย ตอนนั้นยายก็เป็นคนไปรับ ไปส่ง แต่น้องก็ถูกเพื่อนที่โรงเรียนแกล้ง จนไม่อยากไปโรงเรียน ก็คันจนจบ ป. 6 หลังจากนั้น มะเหมี่ยวก็ไม่อยากเรียนต่อ ในเรื่องการเรียนต่อ กศน. มะเหมี่ยว บอกว่า ลำบาก เพราะต้องไปเรียนที่อื่น ไม่มีใครไปรับไปส่ง

และเมื่อทีมงานถามว่า มะเหมี่ยวสนใจในการออกไปฝึกอาชีพที่ไหนไหม มะเหมี่ยวบอกว่า ขอคิดดูก่อน ยายบอกว่า ไม่อยากให้หลานไปไหนไกล เป็นห่วงหลานคนนี้มาก คิดว่า ร้านขายของชำที่เปิดอยู่ปัจจุบัน และบ้านหลังนี้ทำไว้เพื่อมะเหมี่ยวและให้เขาได้ดำเนินการต่อไป และเพื่ออนาคตของน้อง

ในครั้งต่อมา ที่ทางทีมงานลงไปเยี่ยม การแสดงออกของน้องดีขึ้น คุณน้องอารมณ์ดี กล้าพูด ไม่เกรียดย ฝึกกับที่เราได้เข้าไปเยี่ยมในครั้งแรก น้องไม่ค่อยกลัวพูด สีหน้าออกเกรียดยนิด ๆ และที่ทีมงานได้พูดทิ้งไว้ให้น้องได้คิดเมื่อเข้าไปเยี่ยมคราวที่ผ่านมาคือ ให้น้องและคุณยายได้คิดเรื่องการเรียน น้องเขาอยากเรียนอยู่แล้วแต่ด้วยอุปสรรคหลายอย่างรวมถึงความเป็นห่วงหลานของคุณยาย

การเยี่ยมวันนี้ถือว่ามีความคืบหน้าอีกขั้นหนึ่งคือ น้องได้พูดออกมาว่าน้องอยากเรียนต่อ และเมื่อเราเรื่องการทำสมุดคนพิการ คุณยายก็ได้บอกกับเราว่า ยังไม่ได้ทำอะไรเลย เพราะไม่มีใครพาไป ซึ่ง อสม. ที่เป็นทีมงานอาสาจะเป็นคนดำเนินการให้

คนที่ 5 เด็กชายนนทวัฒน์ สามนาจ

ชื่อ-สกุล ค.ช.นนทวัฒน์ สามนาจ ชื่อเล่น นนท์

เกิดวันที่ พ.ศ. 2542 อายุ 10 ปี

สาเหตุความพิการ ได้รับสารจากขาถูกลมประสาทมากเกินขนาด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ เรียนรู้ช้า

ที่อยู่ 57/3 ม. 1 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการปัจจุบัน

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่ และพ่อเลี้ยง

เวลาประมาณบ่าย 2 โมงทีมงานก็เดินทางไปถึงบ้านน้องนนท์ เห็นน้องนนท์กับคุณแม่จึรนนท์นั่งเล่นอยู่บนบ้านตรงนอกชานบ้าน พอเห็นรถไปจอดคุณแม่จึรนนท์ก็ลงมามีอันรับยื่นคุยที่ข้างล่าง ส่วนน้องนนท์คุณแม่ไม่ได้พาออกมา น้องได้ยื่นเกาะระเบียงบ้านดูทีมงานซึ่งกำลังพูดคุยกับคุณแม่ ทีมงานทักทาย แนะนำตัว และบอกเหตุผลที่ได้เข้ามาเยี่ยมว่า ทีมงานมาจากมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ อสม. ในชุมชน ได้ทำโครงการร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในตำบล ในวันนี้ทีมงานจึงมาสำรวจข้อมูลพื้นฐานคนพิการ และได้พูดคุยกับคุณแม่ถึงสาเหตุความพิการ การเลี้ยงดู และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่น้องนนท์มีอยู่

คุณแม่บอกว่า อยากให้ลูกมีสุขภาพที่ดีขึ้น ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในวันข้างหน้าเพื่อคุณแม่จะได้ทำอาชีพอะไรได้ เพราะทุกวันนี้คุณแม่ไม่ได้ทำอาชีพอะไรต้องคอยดูแลน้องนนท์ตลอดเวลา น้องนนท์ไม่ได้เป็น

เพียงโรคเดียวแต่น้องนนท์ยังเป็นอีกหลายโรคซ้ำซ้อนเช่น โรคหัวใจ หอบ หืด ภูมิแพ้ ไชน์ส ไค ซึ่งถ้าอากาศเย็น หรือ ร้อน เกินไปก็ไม่ได้ อาการโรคก็จะกำเริบนำส่งสารมาก คุณแม่ดูแลก็ใจสู้แต่มีความท้อป่นอยู่ด้วย คุณแม่ไม่ได้ทำงานอะไรยังดีที่ยังมีอาของน้องนนท์ คอยช่วยค่าใช้จ่ายอยู่ ซึ่งค่ารักษาแพงมาก ทีมงานได้ให้กำลังใจคุณแม่ที่เก่งอยู่แล้ว ให้เก่งยิ่งขึ้นไปอีกเพื่อลูก ตัวแม่เองก็ไม่มีความรู้ ไม่มีรายได้ เวลาทั้งหมดก็ใช้ในการดูแลน้องนนท์

พ่อของน้องนนท์เลิกลากับแม่ไปนานแล้ว และก็ไม่ได้มาช่วยค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ส่วนพ่อใหม่ของน้องก็มีรายได้ไม่มากนักจากงานรับจ้างทั่วไป แต่ก็พอช่วยพาไปหาหมอได้บ้าง

เมื่อสอบถามคุณแม่เรื่อง คุณหมอยังไม่ออกใบรับรองความพิการให้ เพราะว่า ความพิการไม่ชัดเจน

ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนแล้วแต่นี้นัยยะที่แอบแฝงอยู่แทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะในเชิงโครงสร้าง ความสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ซึ่งจาก ข้อมูลที่ได้มาจึงจำเป็นต้องมีการตีความหมายของความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่

7. การวิเคราะห์ เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งของการศึกษาชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มา มาวิเคราะห์ อธิบายถึงความสัมพันธ์ในภาพรวม รวมทั้งบริบทต่างๆที่เกี่ยวข้อง อธิบายถึงปัจจัยและสาเหตุต่างๆ ทั้งภายในและ ภายนอกที่ทำให้ชุมชน เป็นแบบนั้น อาจจะดูการปรับตัว ความเคลื่อนไหวของชุมชนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันว่ามี ปัญหาอะไรบ้าง ชุมชนมีกระบวนการแก้ปัญหาของตนเองอย่างไรบ้าง

8. การประเมินผล เมื่อผ่านกระบวนการวิเคราะห์ในภาพรวม รวมถึงการมองเห็นปัญหา ตลอดจน กระบวนการใช้ภูมิปัญญาของชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ และกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ เหล่านั้นทำให้ชุมชน เป็นอย่างไร ประสพผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร ที่ผ่านมาชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้เรื่องใดบ้าง

การดำเนินการศึกษาชุมชนอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอนดังกล่าวทำให้เรามีความเข้าใจชุมชนอย่าง ถูกต้องและจะช่วยขจัดมัจฉาที่มืดมิดที่มีต่อชุมชนให้หมดไปได้

เทคนิควิธีการในการประเมินสถานการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการในการประเมินสถานการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมจะต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน การมีสัมพันธภาพที่ดีถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ เพราะหากชุมชนยอมรับ เชื่อใจ ไว้ใจเรา เสมือนเราเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนในชุมชน จะช่วยให้การทำงานขั้นตอนต่อไปราบรื่น เทคนิคการสร้าง ความสัมพันธ์ สามารถทำได้โดยการไปหาชุมชน การใช้ชีวิตกับชุมชน และการรับใช้ชุมชน ทั้งหมดนี้ จะต้อง ปฏิบัติด้วยความจริงใจ เปิดใจกว้าง เป็นนักฟังที่ดี ทำตัวให้กลมกลืนกับชุมชน (เช่น เครื่องแต่งกาย ภาษาที่ใช้) พบปะกับชาวบ้านสม่ำเสมอ หัวถึง เท้าเทียม เป็นกลาง ไม่มีอคติ ไม่คาดหวังสูงเกินไป เพราะอาจบั่นทอนกำลังใจ คนเองได้ เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ประกอบด้วย

1. การไปหาชุมชนเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ เมื่อความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่และประชาชนอยู่ในระดับดี ข้อมูลที่ได้รับก็จะเป็นจริงตามมุมมองของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น การลงไปสร้างความสัมพันธ์อาจทำได้ หลาย รูปแบบ และต้องเข้าใจว่าการสร้างสัมพันธ์เป็นปฏิริยาระหว่าง 2 ฝ่าย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการ ยอมรับ ไว้วางใจ เปิดเผยตนเอง เพื่อนำไปสู่การพูดคุย จึงต้องอาศัยทักษะการสังเกต การพูด ทั้งภาษาพูด (Verbal) การฟังในช่วงของการเริ่มสัมพันธภาพ ต้องใช้ทักษะการสังเกตเพื่อประเมินความพร้อมของผู้ที่ เราจะไปสร้างสัมพันธ์ภาพ เพราะต่างยังเป็นคนแปลกหน้า จึงควรเริ่มที่ตัวเราก่อน โดยแสดงให้เขา ไว้วางใจ ยอมรับสัมพันธภาพของเรา การเตรียมตัวเพื่อนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสม เป็นต้นว่า

- การทักทาย (Greeting) เช่น การยิ้มหรือการกล่าวคำว่าสวัสดีค่ะ/ครับ ด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล
- การพูดคุยเรื่องทั่วไป (Small Talk) เป็นการสร้างความคุ้นเคย โดยใช้เวลาเล็กน้อย เริ่มต้น สนทนาเรื่องทั่วไป สิ่งแวดล้อมในชุมชนหรือประเด็นชวนพูดคุยที่น่าสนใจ การแสดงความชื่น ชมด้วยความจริงใจ (หา Positive Focus ให้พบ) พูดถึงเรื่องใกล้ตัว เรื่องที่สังเกตเห็น ณ จุดนั้น เพื่อสร้างความรู้สึกในทางเป็นมิตรต่อกัน อาจแสดงออกทางสีหน้า แววตา ว่าอยากฟังเขา

ลักษณะการนั่งที่โน้มตัวไปข้างหน้าเป็น บางครั้งไม่หันข้างคุย การเปิดเผยตัวเองว่าเป็นใคร และการแสดงความรู้สึกของเราให้เขารับรู้บ้างจะทำให้เกิดความคุ้นเคยยิ่งขึ้น

- การสร้างความรู้สึกละเอียดเหมือนเป็นพวกพ้องเดียวกัน แสดงความมีไมตรีจิตตอบแทนเพื่อให้สัมพันธ์ภาพมีความต่อเนื่อง
- พฤติกรรมในการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพ แสดงออกด้วยท่าทีที่เป็นปกติ อ่อนน้อมถ่อมตน และเป็นมิตร ขอมรับการความคิดเห็นของอีกฝ่าย
- การเปิดเผยข้อมูล ถึงจุดประสงค์ของการเข้าไปในชุมชน

2. การใช้หลักจิตวิทยาสังคมในการศึกษาชุมชน ในการเข้าไปศึกษาหรือทำงานกับชุมชน บุคคลที่เข้าไปศึกษาหรือทำงานในชุมชน ควรมีหลักจิตวิทยาเพื่อให้งานไม่ไปสร้างความขัดแย้งหรือต่อต้านจากใครคนใดคนหนึ่ง ในชุมชน ขณะเดียวกันควรจะทำให้เกิดความร่วมมือ ความเป็นมิตรให้เกิดขึ้น ซึ่งพื้นฐานในการวางตัว ได้แก่

- ปรับทัศนคติ ปรับจิตใจว่าง ปราศจากอคติ
- เป็นมิตรกับทุกฝ่าย
- สร้างสถานภาพให้กลายเป็น “คนใน”
- หลีกเลี่ยงการนำกรอบความคิดของคนนอก(สังคมเมือง)ไปตัดสินถูกผิดกับความเชื่อและพฤติกรรมชาวบ้าน
- ให้ความช่วยเหลือบนพื้นฐานความเสมอภาค/คนที่มาฝากเนื้อฝากตัวไม่ใช่คนที่เหนือกว่า และไม่ใช่ว่าเป็นเจ้าบุญทุ่ม
- ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาด้านความคิด แต่ไม่ใช่ช่วยเหลือจนนำไปสู่การพึ่งพา
- ระมัดระวัง ไม่ให้ข้อมูลแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ที่อยู่ในความขัดแย้งไปใช้ประโยชน์
- หลีกเลี่ยงในการสร้างความขัดแย้งกับชาวบ้านในชุมชนหรือไม่เป็นผู้ที่ทำให้ความขัดแย้งที่มีอยู่ขยายออกไป

3. การสื่อสารกับชาวบ้านในชุมชน การสื่อสารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง ทำอย่างไรจึงจะให้การสื่อสารเป็นธรรมชาติ ไม่เป็นทางการ และเป็นการสื่อสาร 2 ทาง หรือการสนทนามากกว่าการถาม-ตอบจึงควรดำเนินการดังนี้

- สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการสื่อสาร ไม่ควรสื่อสารในบรรยากาศที่ไม่เหมาะสม
- การสื่อสารรูปแบบการสนทนาพูดคุยที่เป็นธรรมชาติ ด้วยการตั้งคำถามที่เหมาะสมระหว่างสนทนา
- เมื่อข้อมูลที่ได้รับขัดแย้งกับความรู้สึกและประสบการณ์ของเรา อย่าเพิ่งรีบร้อนขัดแย้ง (อาจได้รับความรู้ใหม่เพื่อเปิดทาง ให้กับการรับข้อมูลสื่อสารอื่นๆ)
- สังเกตและยอมรับพฤติกรรม (ภาษา กายอื่นๆ) ตลอดการสนทนา นอกเหนือจากคำพูดได้ตอบ เช่น จ้องหน้าตาไม่กระพริบ
- ทำความเข้าใจกับวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของท้องถิ่นนั้นๆ

4. การใช้ชีวิตกับชุมชน หลังจากมีความสัมพันธ์กับคนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผู้นำและผู้ด้อย โอกาสในชุมชนแล้ว จำเป็นต้องเพิ่มความสัมพันธ์แนวราบมากขึ้น โดยร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามวิถีชุมชน เช่น เข้าร่วมกลุ่มกีฬาของวัยรุ่น หรือผู้สูงอายุ เข้าร่วมการประชุมหมู่บ้าน ร่วมพิธีทางศาสนาของหมู่บ้านเป็นต้น การลงไปร่วมกิจกรรมตามวิถีชุมชน หากเจ้าหน้าที่มีทักษะต่างๆ เห็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเริ่มเห็นประเพณีความเชื่อ วัฒนธรรมซึ่งสหวิทยาการเรื่องราว ทูนทางสังคม ดังนั้น ทักษะในระดับนี้ที่เจ้าหน้าที่ต้องทำเป็น คือ การสร้างความสัมพันธ์ควบคู่กับการสังเกต โดยมีแนวทางในการสังเกตดังนี้

- สังเกตสภาพแวดล้อมทั่วไป บรรยากาศรอบตัว
- สังเกตพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงอารมณ์ หรือความคิดที่ไม่ใช่คำพูดเช่น ท่ามั่ง น้ำเสียง ท่าทาง ฯลฯ
- สังเกตภาษาและคำพูดที่ใช้ว่าเน้นถึงเรื่องราวหรือประเด็นใดเป็นสำคัญ ส่วนวนภาษาที่ใช้แสดงความรู้สึกรหรือระดับอารมณ์เป็นอย่างไร
- สังเกตความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก ความขัดแย้งระหว่างคำพูด

สำหรับการลงไปใช้ชีวิตในชุมชนเป็นการเริ่มต้นการทำงานแบบชุมชนหรือชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง เป็นการเริ่มความสำคัญของชาวบ้านเพราะเจ้าหน้าที่ลงไปหา ไปพูดคุย ซึ่งเป็นการทำงานที่ต่างจากการตั้งรับในสำนักงานที่เน้นการทำงานแบบเจ้าหน้าที่เป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตาม การลงไปหาชุมชนแต่ละครั้ง ต้องมีการวางแผนว่าจะต้องลงไปทำอะไร เพื่อให้ได้ข้อมูลอะไร ข้อมูลที่ต้องการมักเป็นเรื่องของทุนมนุษย์ ใครเก่งอะไร อยู่ที่ไหน เป็นเครือข่ายกับใคร และมีความสำคัญกับคนกลุ่มอื่นอย่างไรบ้าง เป็นความสัมพันธ์ในการอาชีพ ประโยชน์ร่วมหรือความสัมพันธ์แบบเครือข่าย การทำกิจกรรมร่วมกันตามปฏิทินชุมชน ซึ่งแสดงจุดเน้นของทุนวัฒนธรรม ศาสนา หรือเศรษฐกิจของชุมชน เช่น ชุมชนภาคอีสาน ส่วนใหญ่จะมีการรวมตัวตามประเพณี ขณะที่ชุมชนภาคกลางจะรวมตัวกันตามการทำธุรกิจของชุมชน

5. การรับใช้ชุมชน การทำงานในขั้นนี้เป็นการทำงานเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์กับคนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน และเป็นการประเมินทุนทางสังคม ทั้งด้านความสามารถและทุนมนุษย์ และทุนทางสังคมในเรื่องการช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- ร่วมกันจัดกิจกรรมพัฒนาในชุมชน
- สนับสนุนเยาวชนในการแข่งขันกีฬาหรือเพื่อส่งเสริมอาชีพ
- ร่วมกับการศึกษาออกโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพิเศษให้กับนักศึกษา

การรับใช้ชุมชนในกลุ่มต่างๆ ทำให้มองเห็นพลังกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ การเข้าใจเรื่องสิทธิเสมอภาคและความยุติธรรมที่ชัดเจนขึ้น โดยเจ้าหน้าที่ต้องใช้ทักษะพื้นฐานในการฟัง การสังเกต และการจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การทำงานขั้นนี้จะช่วยให้ความสัมพันธ์แน่นกระชับทำให้เกิดการยอมรับ ไว้วางใจมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการเรียนรู้เพื่อตัดสินใจในขั้นต่อไปซึ่งเป็นการระดมกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งให้กับกลุ่มหรือชุมชน เพื่อต่อยอดการเป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชนนั่นเอง

เมื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนดังกล่าวแล้ว การมีความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ได้ข้อมูลของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและจะทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งการศึกษารเรียนรู้ชุมชน จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลชุมชนให้ได้ในแง่มุมต่างๆ โดยอาศัยทักษะ เทคนิคและเครื่องมือหลากหลาย เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลมา และนำไปจัดเก็บเป็นระบบ เป็นหมวดหมู่ ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้วิเคราะห์ ประเมินเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป

เครื่องมือในการประเมินสภาพการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม

การศึกษารชุมชนต้องมีเครื่องมือที่ดี ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีศักยภาพในการเก็บข้อมูล และมีความเหมาะสมในการใช้แตกต่างกันจึงต้องเลือกใช้เครื่องมือให้ถูกต้องและเหมาะสมกับแต่ละชุมชนเครื่องมือที่ค่อนข้างได้รับการยอมรับในวงการวิชาการทางสาขาสังคมศาสตร์ที่ใช้ได้ผลก็คือเครื่องมือการศึกษาภาคสนาม มานุษยวิทยา โดยเครื่องมือต่างๆมีจุดเด่น ได้แก่

1. ทำให้การศึกษารชุมชนมีวิธีการที่ชัดเจน
2. สร้างความเข้าใจในวิถีของชุมชนได้รวดเร็ว
3. สร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงานชุมชน ทำให้ทำงานกับชุมชนได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น จึงขอยกเครื่องมือทางมานุษยวิทยาของทีมนายแพทย์โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์มาเป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยในการประเมินสภาพการณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

- แผนที่เดินน้ำ
- ผังเครือญาติ
- โครงสร้างองค์กรชุมชน
- ปฏิทินชุมชน
- ประวัติศาสตร์ชุมชน
- สัมภาษณ์เชิงลึก/ประวัติชีวิตบุคคลในชุมชน

7. ข้อมูลบางอย่างไม่สามารถสังเกตได้ด้วยตาเพียงอย่างเดียวเพราะอาจเป็นภาพลวงตา จำเป็นต้องสอบถามจากเจ้าของบ้าน ญาติ เพื่อนบ้าน หรือบุคคลอื่นเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม
8. ข้อมูลบางอย่างมาสามารถสอบถามจากเจ้าของบ้าน ได้โดยตรง จำเป็นต้องสอบถามคนในชุมชนเพิ่มเติม หรืออาศัยการสังเกตเพิ่มเติมด้วยตนเอง
9. ข้อพึงระวัง เมื่อให้ชาวบ้านนำทาง ข้อมูลอาจจะมียอคติจากผู้พาเดิน เช่น ไม่ต้องการให้พบสิ่งที่คิดว่าสร้างความเสื่อมเสียต่อชุมชน
10. พยายามเขียนข้อสังเกต เช่น ความสัมพันธ์ทางระหว่างคนในชุมชน หน้าที่ทางสังคมของพื้นที่ต่าง ๆ

การทำแผนที่เดินดินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Mapping)

ทำโดยการเดินเข้าไปในชุมชนพร้อมกับคนในชุมชนนั้น ความสำคัญอยู่ที่การ ไปดูให้เห็นและเข้าใจถึงความหมายและหน้าที่ทางสังคม ของพื้นที่ทางกายภาพเหล่านั้น ซึ่งความเข้าใจจะเกิดได้ต่อเมื่อเราเดินไปสู่สิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น บ่อน้ำ หากดูบนแผนที่ทั่วไปหรือแผนงานที่นิ่งได้ะ ก็จะรู้เพียงว่าเป็นบ่อน้ำแต่จะไม่รู้ว่าบ่อน้ำไหนแห้งไปแล้ว บ่อน้ำไหนมีคนมาชักผ้ามากหรือน้อยเพียงใด การไปเห็นบ่อน้ำ เป็นการเข้าใจหน้าที่ทางสังคมของบ่อน้ำซึ่งเป็นจุดที่แม่บ้านมาพบปะพูดคุยกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าแผนที่ทั่วไปหรือแผนที่นิ่งได้จะไม่สามารถทำให้เรามองเห็นชีวิต เรื่องราวและรายละเอียดต่างๆที่สำคัญของชุมชน

แต่เราสามารถนำแผนที่นิ่งได้ะมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำแผนที่เดินดินได้ โดยนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพราะมีรายละเอียดของสภาพภูมิศาสตร์และที่ตั้งของบ้านเรือน สถานที่สำคัญของชุมชนอย่างคร่าวๆ โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่เดิมว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ไปในแผนที่ได้เลย การทำแผนที่เดินดินเป็นขั้นตอนแรกๆที่ช่วยให้เรารู้จักกับสภาพทางกายภาพและทางสังคมอย่างรวดเร็ว ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชนควบคู่กับการเขียนแผนที่โดยแวะทักทายชาวบ้านให้มากที่สุด พยายามทักทายให้รู้จักเจ้าของบ้านหรือผู้อยู่อาศัย พร้อมกับการถามเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและลักษณะทางกายภาพของชุมชน

2. ประวัติศาสตร์ชุมชน

การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน คือ การศึกษาถึงเรื่องราวความเป็นมาของชุมชนในด้านต่างๆทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ซึ่งมีความสำคัญมากในการทำงานชุมชน เพราะช่วยให้เข้าใจถึงที่มาที่ไปของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เกิดความรู้สึกร่วมกับชุมชนได้ รวมทั้งลดอคติส่วนตัวที่จะเข้าไปตัดสินเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน

เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนอย่างลึกซึ้ง จะทำให้เกิดภาพรวมของชุมชนชัดเจนมากยิ่งขึ้น เข้าใจเรื่องมิติเวลาของชุมชนว่าเหตุการณ์แต่ละช่วงมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อมจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไร เมื่อเราเข้าใจสภาพความเป็นชุมชนอย่างที่เป็นอยู่ เห็นวิถีชีวิต เห็นว่าจุดไหนเป็นสาระที่ควรใส่ใจ จุดไหนเป็นลักษณะเฉพาะที่แก้ไขอะไรไม่ได้ และต้องหันไปแสวงหาวิธีการอื่นเพื่อให้ได้ผลมากกว่า นี่คือการทำความเข้าใจประวัติศาสตร์ชุมชน ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้ได้รู้ว่ามีปัญหาของชุมชนเป็นอย่างไร ยังทำให้เข้าใจว่าปัญหาดังกล่าว เหล่านั้นมีที่มาอย่างไร

เป้าหมาย

- ทำให้ทราบถึงที่มาที่ไปของปรากฏการณ์/ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ในแต่ละช่วง
- ทำให้ทราบถึงประสบการณ์ร่วมกันของชุมชน ที่มีส่วนในการกำหนดความรู้สึกร่วมกันของชาวบ้านได้
- ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ในชุมชน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำสำคัญๆ ความสัมพันธ์กับอำนาจรัฐ
- ทำให้การตีความปรากฏการณ์ของชุมชนปรากฏอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริง ลดความอคติส่วนตัวที่จะตัดสินเรื่องราว/การกระทำต่างๆ ของชาวบ้าน
- ทำให้ทราบว่า ประเด็นใดที่ควรให้ความสำคัญ หรือเป็นสาระที่ควรใส่ใจ ประเด็นใดเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่อาจจะไม่สามารถแก้ไขได้อย่างทันที หรืออาจต้องแสวงหาวิธีการ/แนวทางใหม่

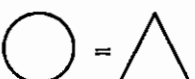
3. ผังเครือญาติ

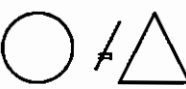
ผังเครือญาติ การถอดความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติที่เกิดขึ้นของคนในชุมชนทั้งโดยสายเลือดและจากการแต่งงาน เพื่อให้รู้จักเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ที่สนับสนุนแต่ละครอบครัวอยู่ ผังเครือญาติมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจชุมชนและสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองและสังคมชนบท เพราะเครือญาติเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นรากฐานของชีวิตครอบครัวและจะมีความเกี่ยวข้องกันไปตลอดชีวิต ผังเครือญาติจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยสร้างความคุ้นเคยกับคนในชุมชนในเวลาอันรวดเร็ว โดยการรู้จักและเข้าใจความสัมพันธ์ทางสังคมขั้นพื้นฐานของสมาชิกในชุมชน เช่น ใครเป็นใครในชุมชน มีบทบาทหน้าที่อย่างไร และมีความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและคนอื่นๆ ในชุมชนอย่างไร

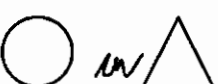
วิธีการทำผังเครือญาติ

การทำผังเครือญาติต้องกำหนดสัญลักษณ์มาตรฐานที่จะใช้เพื่อให้ทีมงานชุมชนมีความเข้าใจสัญลักษณ์ตรงกัน และสามารถเพิ่มเติมข้อมูลโดยใช้สัญลักษณ์มาตรฐาน เช่น

 = สัญลักษณ์แทนผู้หญิง = สัญลักษณ์ผู้ใช้ข้อมูล

 = สัญลักษณ์แทนผู้ชาย = สัญลักษณ์การแต่งงาน

  = สัญลักษณ์แทนคนตาย = สัญลักษณ์การหย่าร้าง

  = สัญลักษณ์คนป่วย = สัญลักษณ์ขัดแย้งหรือมีปัญหา

คนที่ 6 นายสุเมธ ประกอบธรรม

ชื่อ-สกุล นายสุเมธ ประกอบธรรม ชื่อเล่น เมธ
 เกิดวันที่ 30 ม.ค. 2505 ปัจจุบัน อายุ 47 ปี
 สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ กล้ามเนื้ออ่อนแรง
 ที่อยู่ ม. 1 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150
 วุฒิการศึกษา ป.6
 สมุดคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล น้องสาว และลูกชาย

คุณสุเมธ ประกอบธรรม พิกัดเป็นกล้ามเนื้ออ่อนแรงตั้งแต่กำเนิด อายุ 47 ปี เกิดและโตที่ถนนตะเคียนเตี้ย
 ตอนเด็กๆ เดินได้ สามารถขี่จักรยาน จักรยานยนต์ ขับรถยนต์ได้ เริ่มเดินไม่ได้ตอนอายุ 30 ปี ปัจจุบันไม่ได้ประกอบ
 อาชีพอะไร พ่อและแม่ของคุณสุเมธเป็นเคยข้าราชการครูและเสียชีวิตแล้ว และมีที่ดินอยู่เยอะแต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว ตอน
 คุณสุเมธยังเป็นหนุ่มเคยมีครอบครัว มีลูกด้วยกัน 2 คน มี ผู้ชาย 1 คน ผู้หญิง 1 คน เมื่อหลายปีก่อนภรรยาได้ขอแยก

ทางไป คุณสุเมธเป็นคนชอบไปไหนมาไหนแต่ต้องนั่งอยู่บนรถ บางทีมีงานเทศกาลหรือวन्दนตรี แกก็จะไปจอดรถเพื่อดูการแสดง บางครั้งออกไปทั้งวัน แกก็จะใช้ชีวิตอยู่บนรถตลอด ไม่ว่าทานข้าว กิน นอน ขับถ่าย ส่วนบนรถทั้งคืน ทุกวันนี้พี่สาวของคุณสุเมธหุงข้าวแล้วนำมาให้ คุณสุเมธก็จะซื้อกับข้าวมาทาน นานๆ จะทานอาหารตามสั่งซักครั้ง คุณสุเมธ จะใช้ลูกชายช่วยในการลุกจากท่านอนมาสู่ท่านั่ง แล้วค่อยๆ กระดืบตัวไปห้องน้ำ

เมื่อก่อนหอม คอนนี้มีน้ำหนักเยอะ เวลาไปไหนมาไหนใช้รถกระบะ DATSAN รุ่นเก่าซึ่งขับมากกว่า 20 ปี เคยขับรถสองแถวรับจ้างศรีราชา-นาเกลือ เคยขับรถรับส่งนักเรียน เคยเป็นคิเจทางวิทยุชุมชนของกำนันโสพล ทองมาก แต่เดี๋ยวนี้ ไม่ได้ไปแล้ว เคยทำงานมาแล้วหลายอย่าง ช่วงกลางคืน เป็นอาสาฎักข์ของมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ ทำมากกว่า 10 ปีจนถึงปัจจุบันแต่อนาคตไม่แน่เพราะรู้สึกว่สภาพรถเก่าเหลือเกิน แต่การได้ออกไปข้างนอกเหมือนเป็นการช่วยในการให้แกได้ออกกำลังกายในอีกทางหนึ่ง

แต่ปกติไปไหนมาไหน ไม่ค่อยลงจากรถเพราะอาย เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่อนามัยเพื่อทำเรื่องส่งตัวแต่คุณสุเมธไม่ไป เพราะมีคนมองเยอะ รู้สึกเวลาคนอื่นที่ไม่คุ้นมองตอนขึ้น-ลงรถจะหมดแรง ทั้งนี้ เวลาออกไปข้างนอกจะอยู่บนรถตลอด คนอื่นมองไม่เห็นว่เราพิการ

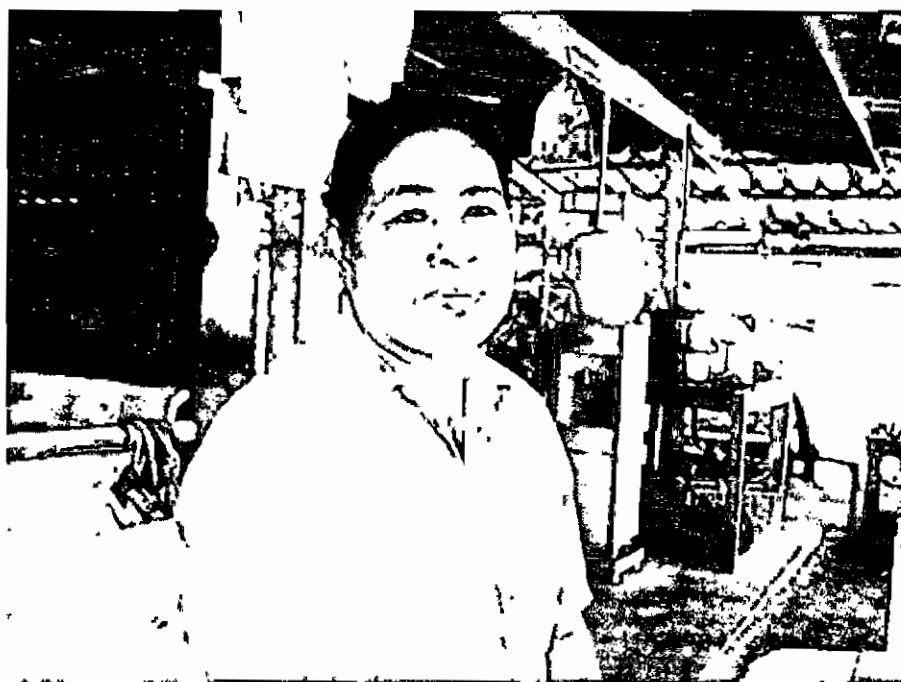
คุณสุเมธไม่เคยนั่งรถวีลแชร์ออกนอกบ้าน แกบอกว่าขึ้นลงยากแต่ถ้าจะให้คนอุ้ม แกก็ไม่อยากรบกวนใคร นานครั้งจะจอดรถยนต์แะซื้อของหรืออาหารในชุมชนซักครั้ง แม้แกจะพิการอ่อนแรงแต่สามารถขับรถเป็นอาสาสมัครมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ได้ แต่ไม่เคยลงจากรถเนื่องจากกลัวคนอื่นมอง ไปโรงพยาบาลก็ต้องไปแต่เข้าก็ด้วยกลัวคนมองเช่นกัน ไปไหนมาไหนก็นั่งแค่บนรถยนต์ของแก ซึ่งแกเองก็ขยอายในเรื่องความพิการอยู่

จากการสัมภาษณ์ คุณสุเมธเล่าว่า ไม่ค่อยรู้จักคนพิการในพื้นที่เท่าไคนัก พอรู้จักคนเก่าๆ ที่อยู่เดิมมานานแล้ว ยกตัวอย่างเรื่องลูกสาวของรองนายกแปะที่พิการ คุณสุเมธก็ฟังทราบเรื่องว่ลูกของรองนายกฯ ก็พิการเช่นกัน คุณสุเมธได้เล่าต่อว่ ปัจจุบันเด็กรุ่นใหม่จะเดินทางไปทำงานโรงงานที่ไม่ห่างไปมากนัก ที่แหลมฉบัง ศรีราชา ระยอง โดยรถส่วนตัวหรือรถบริษัทมารับ อีกทั้งมีหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่ตำบลตะเคียนเตี๋ยมีเพิ่มขึ้นมาก มีคนย้ายเข้ามามากขึ้นเช่นกัน คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จักกัน รวมถึงคนในชุมชนไม่ค่อยเปิดเผยกันในเรื่องสมาชิกที่มีความพิการ

คุณสุเมธ ยกตัวอย่างครอบครัวเครือญาติว่ จะพบกันช่วงมีงานกิจกรรมหรือธุระต้องประสานกัน แต่ปกติจะต่างคนต่างทำงาน จึงไม่ค่อยได้พบปะกันเท่าที่ควร เครือญาติเริ่มห่างกัน จนบางคนแม้แต่นามสกุลเดียวกันยังไม่รู้จักกันก็มี

คุณสุเมธ ให้ข้อเสนอแนะว่ คนในชุมชนจะฟังคนมีความน่าเชื่อถือ ผู้นำ คนโต เป็นส่วนใหญ่ คุณสุเมธเสริมด้วยว่ หากครอบครัวไม่มีคนพิการเขาจะไม่สนใจ น่าจะเริ่มจากครอบครัวที่มีคนพิการก่อนจะดีกว่า พี่สุเมธ ให้ข้อมูลว่ ชาวบ้านที่นี่ไม่ค่อยเปิดเผยกันว่มีคนพิการในครอบครัว บางบ้านไม่ยอมเปิดเผย และไม่เห็นคนพิการออกมาใช้ชีวิตในชุมชน คุณสุเมธเป็นคนอุยสนุกไม่ถือตัว และให้ข้อมูลในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี

คนที่ 7 นางสาวค์ ประกอบธรรม

ชื่อ-สกุล นางสาวค์ ประกอบธรรม ชื่อเล่น จิ๋ว

เกิด พ.ศ. 2499 ปัจจุบัน อายุ 54 ปี

สาเหตุความพิการ คัดขาเนื่องจากเป็นเบาหวาน

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาขวาขาดได้เข้า

ที่อยู่ ม. 1 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.6

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล สามี นายประสิทธิ์ ประกอบธรรม สมาชิกเทศบาล หมู่ 1

ป้าสาวค์ ประกอบธรรม อยู่บ้านเลขที่ 18/1 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อายุประมาณ 53 ปี ความพิการ ขาขวาถูกตัดเพราะเป็นเบาหวาน ตอนที่ไมพิการ ได้ทำอาชีพค้าขาย และเป็นคนมีความสามารถหลายด้าน เช่น มีตำแหน่งประธานกลุ่มแม่บ้านในตำบลตะเคียนเตี้ย เป็นผู้นำชุมชน เป็นต้น สามีคือนายประสิทธิ์ ประกอบธรรม เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อก่อนเคยเป็นผู้ใหญ่บ้าน, คณะกรรมการหมู่บ้าน, คณะกรรมการกองทุน, ประปาหมู่บ้าน

ป้าสาวค์ มีบ้านหลังใหญ่ 1 หลังให้แม่ของป้าอยู่ และมีร้านค้าอีก 1 แห่งหนึ่งซึ่งแกอยู่เองในปัจจุบัน ป้าสาวค์เล่าว่า ตอนที่ยังไม่พิการเป็นแม่ค้าขายของแห้ง ยังขายกล้วยเคี้ยว และอาหารตามสั่ง ควบคู่ไปการทำงานสังคมทั้ง อสม. กลุ่มกองทุน กลุ่มแม่บ้านและงานอาสาต่างๆ

ป้าสาวองค์เป็นคนแข็งแรงและอารมณ์ดี อ่อน โยน พุดจานุ่มนวล เมื่อขณะทำงานเชิญเข้าร่วมกิจกรรม ป้าก็ได้รับการปฏิเสธบอกว่าไม่อยากออกไปไหนเพราะลำบากและไม่ต้องการเป็นภาระใคร มีช่วงหนึ่งป้าเล่าเรื่องความพิการของแก่ออกมาบ้าง ป้าเล่าให้ฟังว่า พอเป็น โรคเบาหวาน เลยต้องมาตัดขาซ้าย ครึ่งแข้งเมื่อกลางปีที่แล้ว (2551) แท้จริงแล้ว แก่ไม่คิดจะตัดขาออก แผลเริ่มที่หัวแม่โป้งนิ้วเท้าเล็กๆ และหมอนแนะนำให้ตัดนิ้วก่อน แก่ก็ตัด เมื่อตัดนิ้วโป้งเท้าออก แผลเริ่มลาม นิ้วที่เหลือเริ่มชา หมอบอกว่าแกต้องตัดขา ซึ่งแก่ก็ไม่ได้ปรึกษาใครในบ้าน แก่ก็ทำตามที่หมอบอก แก่ย้อนกลับมาคิดว่าแผลที่เริ่มจากแผลเล็กๆ ที่นิ้วหัวแม่โป้งเท้าไม่น่าจะทำให้แกต้องมาตัดขาได้ รู้สึกเป็นเวรกรรม จากนั้นป้าก็ลาออกจากทุกตำแหน่งทุกตำแหน่ง (หมวก) มาพักฟื้นที่บ้าน แต่ขาที่ตัดมาป้ายังใช้ไม่คล่องและยังรู้สึกเจ็บเมื่อใช้ขาเทียม

ตอนนี้ ป้าสามารถเดินไปไหนมาไหนซ้ำๆ ได้ แต่ไม่ค่อยได้ออกจากบ้าน แก่ยังไม่ค่อยคล่องเท่าใดนัก ต่างจากเมื่อก่อนที่ไปมาทั่วทั้งตำบล แก่บอกว่าเมื่อก่อนต้องเดินไปทำไร่ ที่บ้านนาวัง หมู่ 4 แถวบ้านผู้ใหญ่หน้อยเกือบ 3 กิโลเมตร ตอนนี้อยู่หูลานวัย 3-4 ขวบ จากลูกชายคนโตซึ่งขายของตามตลาดนัด ส่วนลูกสะใภ้ก็ช่วยงานบ้านทั่วไป

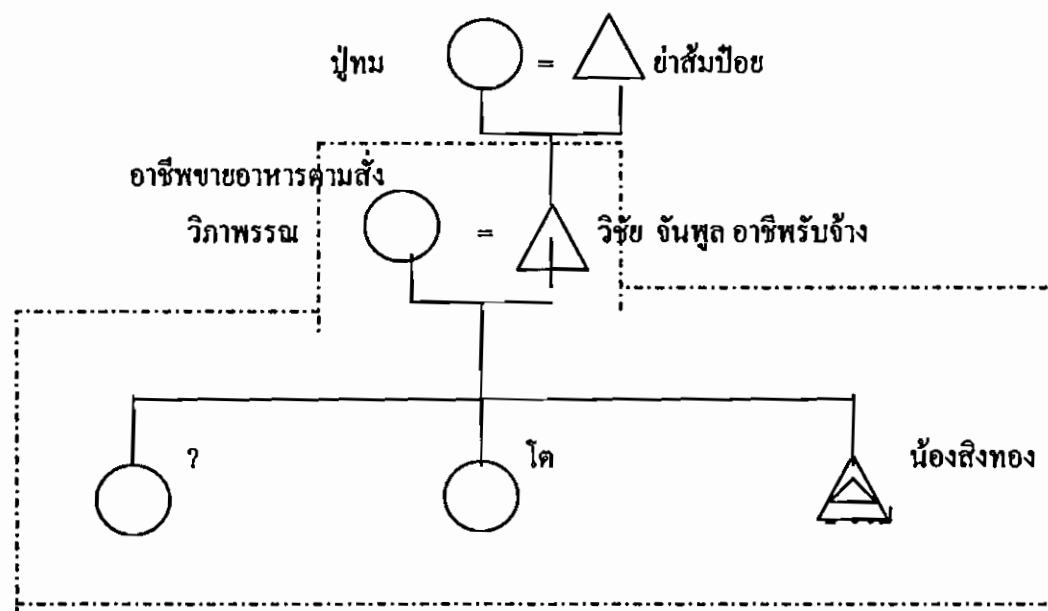
ขณะที่ลงไปเยี่ยมเห็นผู้ชายอาหารตามสั่งที่ไม่ได้ใช้แล้วตั้งอยู่ข้างๆ ตามดูแก่บอกว่า ก่อนตัดขาแกทำทุกอย่าง ร้านขายของด้านหน้าเมื่อก่อนแก่ก็ทำ พอตัดขาก็ให้ญาติดำเนินการต่อ ปัจจุบันธุรกิจที่แกดำเนินการอยู่ คือโรงสีข้าว เลี้ยงเป็ด ปลูกมันสำปะหลัง และปลูกมะพร้าว ปีที่แล้วขายมันสำปะหลังได้ล้านกว่าบาท ของผู้ใหญ่หน้อย ได้ สองล้านกว่าบาท ถ้าไร้วุ่นหน้าจากมันสำปะหลังก็โลกร่มละ 2 บาทกว่า แต่บางปีที่ราคาขาดก็เลิกกันไปหลายปีเหมือนกัน แต่ถึงได้ปลูกมันสำปะหลังพอเก็บมะพร้าวในสวนมาขายได้ มีรถมารับถึงสวน

ตามสวนบางที่ก็ได้มากบางที่ก็ไม่ได้เลย เวลาแม่พาน้องไปโรงพยาบาลไปยังไง แม่บอกว่าจะไปรดส่วนตัวที่พื่อน้องสิงห์ทองใช้รับจ้างเก็บมะพร้าว เวลาไปโรงพยาบาลพ่อก็ต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้ไปหนึ่งวัน แม่เล่าว่าตั้งแต่ น้องเกิดมาก็พาน้องไปโรงพยาบาลเพื่อที่จะไปขอใบรับรองความพิการแต่หมอทางโรงพยาบาลไม่ออกใบประเมินความพิการให้ หมอบอกกับแม่ว่าต้องพิการแขน ขาขาด ถึงจะออกใบรับรองความพิการให้

แม่เลยเล่าให้เราฟังว่าน้องอาจจะมีพิการที่ไม่เด่นชัดหมอเลยไม่ออกใบรับรองความพิการให้ แล้วหมอก็แนะนำให้คุณแม่ไปโรงพยาบาลอยู่หลายครั้งแม่ก็ไปเดินเรื่องอยู่นาน แล้วแม่ก็ตัดสินใจไม่ไปเพราะค่าใช้จ่ายในการเดินทางก็แพงเพราะไปหลายครั้งหมอก็ไม่ดำเนินการให้จนแม่ไม่ไปอีก

คุณแม่เคยพาน้องไปทำและเตรียมเอกสารไปพร้อมในการไปทำสมุดประจำตัวคนพิการแต่ขาดใบรับรองความพิการซึ่งแพทย์ไม่ออกให้เป็นเพราะว่าน้องยังเป็นเด็กและมีความพิการที่ไม่เด่นชัด

ผังเครือญาติ ค.ช. ชีรพงษ์ จันทุล (น้องสิงทอง) ลักษณะความพิการ ดาวน์โค และโรคหัวใจรั่ว อายุ 2 ขวบ

คนที่ 9 นางสาววิทย์ เงินพิเศษ

ชื่อ-สกุล นางสาววิทย์ เงินพิเศษ ชื่อเล่น วิทย์
 เกิดวันที่ 24 ตุลาคม 2516 ปัจจุบัน อายุ 36 ปี
 สาเหตุความพิการ ผิดปกติทางร่างกาย
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ สะโพกหลุด
 ที่อยู่ 116/3 ม.1 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ป.6
 สมุดคนพิการ กำลังดำเนินการอยู่
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ยังไม่ได้รับ
 ผู้ดูแล สามี และครอบครัว

พี่จิม อสม. และคณะทำงาน พาไปเยี่ยมน้องสาวซึ่งพิการ และพี่จิมก็ได้พาไปให้หมอตรวจเพื่อขอใบรับรองความพิการ และได้ใบรับรองความพิการจากแพทย์แล้ว และได้เตรียมเอกสารแล้วยื่นให้ทางเทศบาลทำเรื่องการจดทะเบียนให้ (อยู่ในช่วงรอที่ทางเทศบาลไปทำเรื่องลงทะเบียนให้)

จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ชื่อนางสาววิทย์ เงินพิเศษ อายุ 36 ปี มีพี่น้องทั้งหมด 7 คน เสียชีวิตไปหนึ่งคน เหลืออยู่ 6 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน พี่วิทย์เป็นคนที่ 4 พี่จิมเป็นคนที่ 3 พี่วิทย์ได้มีครอบครัวได้มีลูกชาย 1 คน เรียนอยู่ชั้น ป. 6

พี่วิทย์เล่าถึงเรื่องอดีตว่า เคยทำงานโรงงานมาก่อนและในขณะที่ทำงานอยู่ที่โรงงานก็มีอาการปวดตรงสะโพกตลอด และทางโรงงานก็ได้ให้หมอมารักษาสุขภาพของลูกจ้าง ถ้าใครสุขภาพไม่ดีก็ให้ใช้สิทธิบัตรประกันสังคมในการรักษา และพี่วิทย์ก็เป็นคนหนึ่งที่ต้องไปรักษาที่โรงพยาบาลเพราะอาการที่ปวดที่สะโพก

หมอกก็ไม่ได้รักษาอะไรก็บอกกับพี่วิไลซ์ว่าเกิดจากกระดูกข้อต่อของสะโพกเสื่อมจึงทำให้ปวด และถ้าหากอาการหนักกว่านี้ก็ต้องผ่าตัดใส่กระดูกสะโพกเทียม

ต่อมาพี่วิไลซ์ก็ได้ออกจากงาน มาตอนแรก ๆ ก็ไม่ได้ทำอะไร พึ่งมาเปิดเป็นร้านขายของชำเมื่อสองสามปีที่ผ่านมา และสามีก็รับจ้างทั่วไป และทีมงานก็มองไปรอบ ๆ สภาพแวดล้อมของบ้านโดยรวม บ้านเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว และหน้าบ้านได้เปิดเป็นร้านขายของชำ และช่วงระหว่างบ้านกับร้านขายของชำก็มีโต๊ะสนุ๊กเกอร์ตั้งอยู่ 2 ตัว และมียานพาหนะสำหรับไปซื้อของที่ตลาดมาวางขาย เป็นรถปิกอัพ ฐานะทางบ้านของพี่วิไลซ์ก็ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติเหมือนกับชาวบ้านทั่ว ๆ ไปไม่ถึงกับยากจน

คนที่ 10 นายเทิด ชื่นชม

ชื่อ-สกุล นายเทิด ชื่นชม ชื่อเล่น เทิด

เกิด พ.ศ.2508 ปัจจุบันอายุ 36 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ เท้าผิดรูป

ที่อยู่ 15/4 ม.1 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา

สมุดคนพิการ กำลังดำเนินการอยู่

เบี้ยยังชีพ ยังไม่ได้รับ

ผู้ดูแล ภรรยา

พี่เทิดมีพี่น้องทั้งหมด 6 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 1 คน พี่เทิดเป็นคนที่ 2 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป พี่เทิดมีภรรยาสองคน คนแรกมีลูกด้วยกัน 5 คน มีครอบครัวไปแล้ว 2 คน เรียนอยู่ 3 คน ภรรยาคนแรกไม่ได้อยู่ด้วยกัน (ไม่ทราบว่าเป็นชีวิตหรือแยกทางกัน) ส่วนคนที่ 2 ที่อยู่ด้วยกันในปัจจุบันชื่อสมบุรณ์ ภรรยาคนที่ 2 เคยมีสามีมาก่อน และมีลูกกับสามีคนสองคนเป็นลูกสาวทั้งสอง แต่ลูกสาวทั้งสองอาศัยอยู่กับยาย (แม่ของนางสมบุรณ์)

ปัจจุบันพี่เทิดอาศัยอยู่กับภรรยาคนที่สอง (นางสมบุรณ์) และลูกกับภรรยาคนแรกสามคนที่ยังศึกษาอยู่ ทั้งสองสามีภรรยามีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ก่อสร้าง, ทำไร่, ทำสวน) รายได้ไม่แน่นอนแล้วแต่ผู้จ้างจะจ้างทำอะไร ก็ได้ค่าจ้างวันละ 100 บาทบ้าง 150 บาทบ้าง หรือวันละ 200 บาทบ้าง และบางวันก็อยู่บ้านอยู่บ้านเฉย ๆ ไม่มีรายได้ อย่างวันนี้ก็อยู่บ้านเฉย ๆ

ทีมงานก็ได้ถามถึงสาเหตุจากความพิการ พี่เทิดก็ได้บอกกับทีมงานว่า เมื่อตอนยังเล็ก อายุประมาณ 2 ขวบ แม่ได้พาไปฉีดยา หมอก็ฉีดยาให้ตรงสะโพก มีอาการปวดตั้งแต่นั้นมาก็เริ่มมีอาการเส้นยึดที่ขาขวา ซึ่งคาดว่าอาจจะเกิดจากที่หมอฉีดยา จึงทำให้ขาผิดรูปและเส้นตรงข้อเท้ายึดทำให้ขาผิดรูปเดินไม่สะดวก

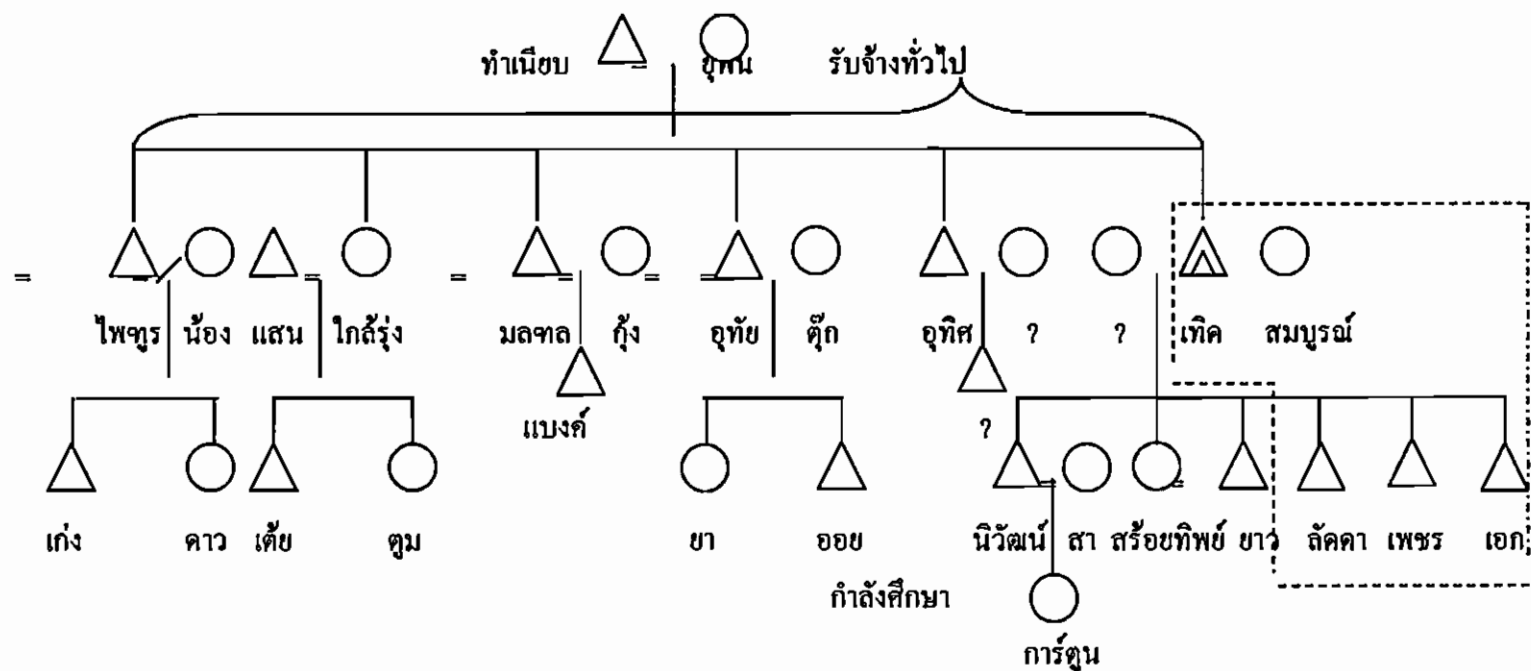
พี่เทิดบอกว่าในปัจจุบันเวลาขงของหนัก ๆ ก็มีอาการปวด และถ้าให้อืนนาน ๆ จะยืนอยู่ไม่ได้นานเพราะทรงตัวไม่ค่อยอยู่และก็ปวด ส่วนเรื่องการจดทะเบียนคนพิการ พี่เทิดก็บอกว่าเมื่อหลายปีที่ผ่านมาเคยไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลชลบุรี คุณหมอเห็นลักษณะการเดินเห็นลักษณะความพิการของพี่เทิดจึงได้แนะนำให้ไปทำสมุดคนพิการ และได้ออกใบรับรองความพิการให้ด้วย แต่จนถึงปัจจุบันพี่เทิดยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการเลยและใบรับรองที่หมอได้ออกให้ปัจจุบันก็ยังอยู่ ซึ่งใบรับรองความพิการจากแพทย์ออกตั้งแต่ พ.ศ. 2548 พี่จิมซึ่งเป็นอสม และคณะทำงานรับเป็นผู้ประสานงานกับเทศบาลให้

และทีมงานก็ได้อธิบายถึงสิทธิประโยชน์ของการจดทะเบียนคนพิการเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ และทีมงานก็ได้มีลุงจวนซึ่งเป็นผู้พิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ได้พูดจากประสบการณ์ที่เคยพบได้มากระตุ้นให้ผู้พิการที่ลงเยี่ยมได้ตระหนักเห็นความสำคัญของกาจดทะเบียนคนพิการมากขึ้น

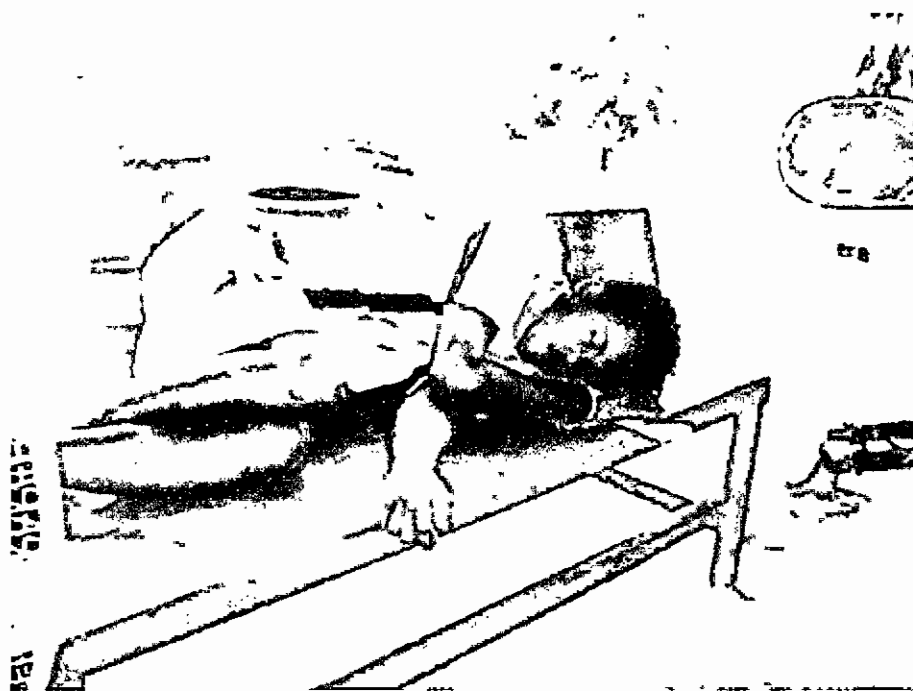
สภาพแวดล้อม

บ้านที่พี่เทิดพักอยู่มีลักษณะเป็นห้องแถวมีชื่อว่า “บ้านธารน้ำใจ” เป็นห้องแถวชั้นเดียว สองหลังหันหน้าบ้านเข้าหากัน แต่ละแถวมีอยู่ประมาณ 10 กว่าห้อง ซึ่งบ้านดังกล่าวทีมงานพอทราบประวัติมาคร่าว ๆ ว่าเป็นบ้านที่เป็นโครงการที่ทางเทศบาลได้ทำขึ้นเพื่อช่วยคนจนที่ไม่มีที่อยู่อาศัย และที่ดินเป็นที่ดินของนายกเทศบาลตะเคียนเตี้ยบริจาคให้

ผั่งเครือญาติ นายเทิด ชื่นชม อายุ 44 มีลักษณะความพิการ ขาดนิ้วหัวแม่มือ

คนที่ 11 นายสมเกียรติ น้าพา

ชื่อ-สกุล นายสมเกียรติ น้าพา ชื่อเล่น เกียรติ

เกิดวันที่ 21 กันยายน 2523 อายุ 29 ปี

สาเหตุความพิการ ความบกพร่องทางสมอง

ประเภทความพิการ จิตหรือพฤติกรรม

ลักษณะความพิการ บางครั้งมีอาการชัก หากเครียดอาจทำร้ายผู้อื่น

ที่อยู่ 52/6 หมู่ 1 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ม.3

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ยังไม่ได้รับ

ผู้ดูแล คุณแม่

ขณะนี้ทำงานได้เดินทางไปเยี่ยมพี่สมเกียรติ ด้วยการนำทางของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นภรรยาผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 (พี่เพ็ญ) ไปถึงบ้านพี่สมเกียรติ เห็นเขานอนหลับอยู่เราก็จะกลับและบอกป้าน้อย (แม่ของพี่สมเกียรติ) ว่าจะมาใหม่วันหลัง แต่ป้าน้อยบอกว่าคุยกับป้าก็ได้เพราะลูกชายไม่ค่อยมีเวลา ต้องทำงานเป็นยามรักษาความปลอดภัย (ร.ป.ภ.) กับบริษัทใกล้บ้าน พอกลับบ้านมาก็จะทานยาแล้วก็นอน ตื่นก็เย็นแล้วไปทำงาน ป้าน้อยบอกว่าตอนที่พี่สมเกียรติตอนที่เป็นใหม่ๆ เมื่อ 7-8 ปีก่อน ตอนแรกเดินไม่ได้เลย ป้าน้อยพาไปรักษาทุกที่ ที่มีคนบอกว่ารักษาให้เดินได้ และก็ค่อยๆ ดีขึ้นมาเรื่อยๆ ตามลำดับ

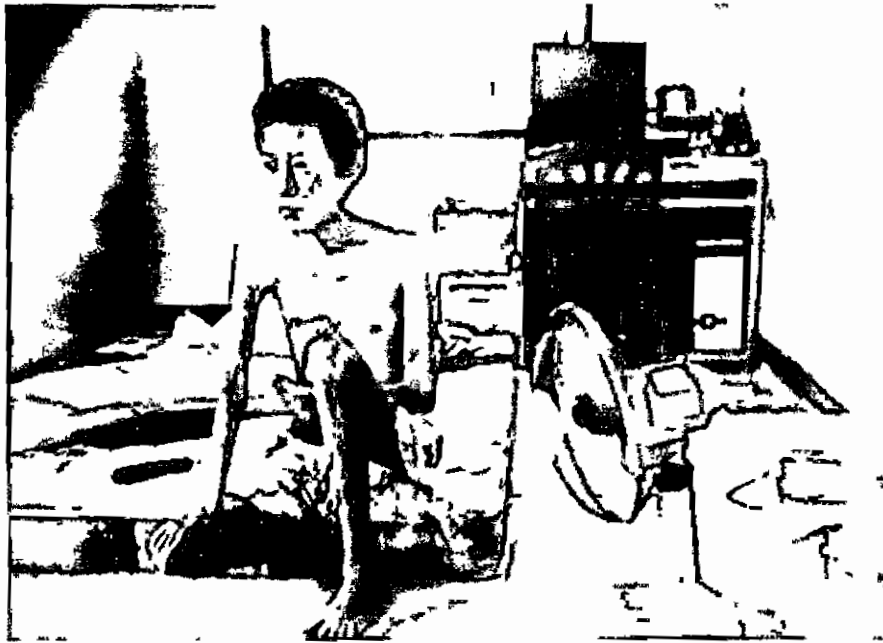
ทุกวันนี้เดินไปทำงานได้แล้ว แต่ก็ต้องทานยาระงับความเครียด เพราะเวลาที่เครียดจะชักหรือไม่ก็ทำร้าย พี่-น้อง เคยไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ประมาณครึ่งปีก็กลับมาอยู่บ้าน ตอนนี้รักษาที่โรงพยาบาล

ศรียา ป้าน้อยบอกอีกว่าบางครั้งพี่สมเกียรติบ่นว่าไม่อยากทำงาน เมื่อ ป้าน้อยจะพูดเพราะๆว่า ถ้าไม่ทำงานจะเอาเงินที่ไหน ซื้อข้าว, ผ่อนมอเตอร์ไซด์ พี่สมเกียรติก็ไปทำทุกครั้ง ไม่เคยขาดงานเลย บ้านป้าน้อยอยู่กันทั้งหมด 5 คนประกอบด้วย ป้าน้อย พี่สมเกียรติ น้องชายพี่สมเกียรติ น้องสะใภ้ หลาน ป้าน้อยจะเก็บพืชผักแถวบ้านมา ทำอาหาร รวมถึงดูแลหลาน ส่วนน้องชายและน้องสะใภ้ก็ออกไปทำงานรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่มากนัก และหากขาดน้องชายพี่สมเกียรติจะเป็นผู้ไปเอายามาให้

เมื่อถามถึงพ่อพี่สมเกียรติ ป้าน้อยบอกว่าเสียชีวิตนานแล้วตอนพี่สมเกียรติอายุ 3 ขวบ

2.2 คนพิการในหมู่ที่ 2

คนที่ 12 นายกฤษณะ ทองมาก

ชื่อ-สกุล นายกฤษณะ ทองมาก

เกิด พ.ศ. 2537 อายุ 15 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อ่อนแรง

ที่อยู่ 46 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ม.3

สมุดคนพิการ กำลังดำเนินการ

เบี้ยยังชีพ ยังไม่ได้รับ

ผู้ดูแล คุณแม่ คุณพ่อ

นายกฤษณะ เป็นเด็กที่มีรูปร่างสูงผอม มือเท้ายาว อ่อนแรง ทึมงาน มี อสม. มีพี่จิ้ม พี่บุญจันทร์ นำทางเราไป เข้าพบครั้งแรก ก็ได้กล่าวทักทายน้อง ซึ่งอยู่ในลักษณะของการนอนอยู่ เพราะป่วยได้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลบางละมุง แล้วกลับมาพักฟื้นอยู่ที่บ้านได้ 3 วันแล้ว ป่วยเป็นเชื้อปอดรั่ว แม่ของน้องกฤษณะ ได้บอกว่า เขาเป็นมาแต่กำเนิดแล้ว พอเกิดมาก็มีอาการป่วย หมอก็บอกว่า เป็นโรคปอดแฟบ หรือถุงลมปอดแตก และได้ทำการรักษามาตลอด แต่ก็ไม่หาย และน้องมีสภาพความพิการมาตั้งแต่เกิด คือตัวจะเล็ก ผอม แขนขาไม่มีแรง เมื่ออายุยังน้อยอยู่ ลักษณะขาตั้งแต่หัวเข่าลงมาถึงเท้าของน้อง จะงอพับไปด้านหลัง ตั้งแต่ข้อเท้าลงไป จะเป็นลักษณะตรงกันในแนวตั้ง จะเดินไม่ได้ แม่ได้ให้น้องนั่งรถเข็นหัดเดินสำหรับเด็ก และก็สังเกตลูก ก็เห็น

การพัฒนาของร่างกายที่ดีขึ้น เริ่มใช้เท้าเดินกับดิน จึงทำให้ปลายเท้ากับสันเท้ามาอยู่ในแนวราบ และก็ฝึกเดินมาเรื่อย จนสามารถเดินได้คล่อง และสามารถขี่จักรยานได้

ปัจจุบันน้องกฤษฎิ์เรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 3 โรงเรียนบางละมุง การเดินทางไปโรงเรียน จะมีรถรับจ้างสำหรับรับส่งนักเรียนโดยเฉพาะไปรับถึงบ้าน น้องหวังไว้ว่าเมื่อจบแล้วอยากจะได้เรียนต่อในทางสาขาอาชีพ คือ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เราได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการต่างๆ ซึ่งน้องฟังก็ให้ความสนใจดี

น้องกฤษฎะ ยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ ทีมงานได้แนะนำให้น้องไปทำ และมีพี่จิม ประธาน อสม. เป็นผู้ประสานงานกับทางสถานีอนามัยตำบลตะเคียนเตี้ยให้ และนัดวันที่จะให้น้องไปตรวจร่างกายเพื่อขอใบรับรองจากแพทย์ เพื่อไปขอลดทะเบียนคนพิการ

คนที่ 13 ค.ญ. มานิดา ฉายพิมาย

ชื่อ-สกุล ค.ญ. มานิดา ฉายพิมาย ชื่อเล่น นุ่น

เกิดวันที่ 22 เมษายน 2538 อายุ 14 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว และสติปัญญา (ซ้ำซ้อน)

ลักษณะความพิการ แขนขาเกร็งเดินไม่ได้ สมองผิดปกติ

ที่อยู่ 82/5 หมู่ 2 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่ คุณพ่อ

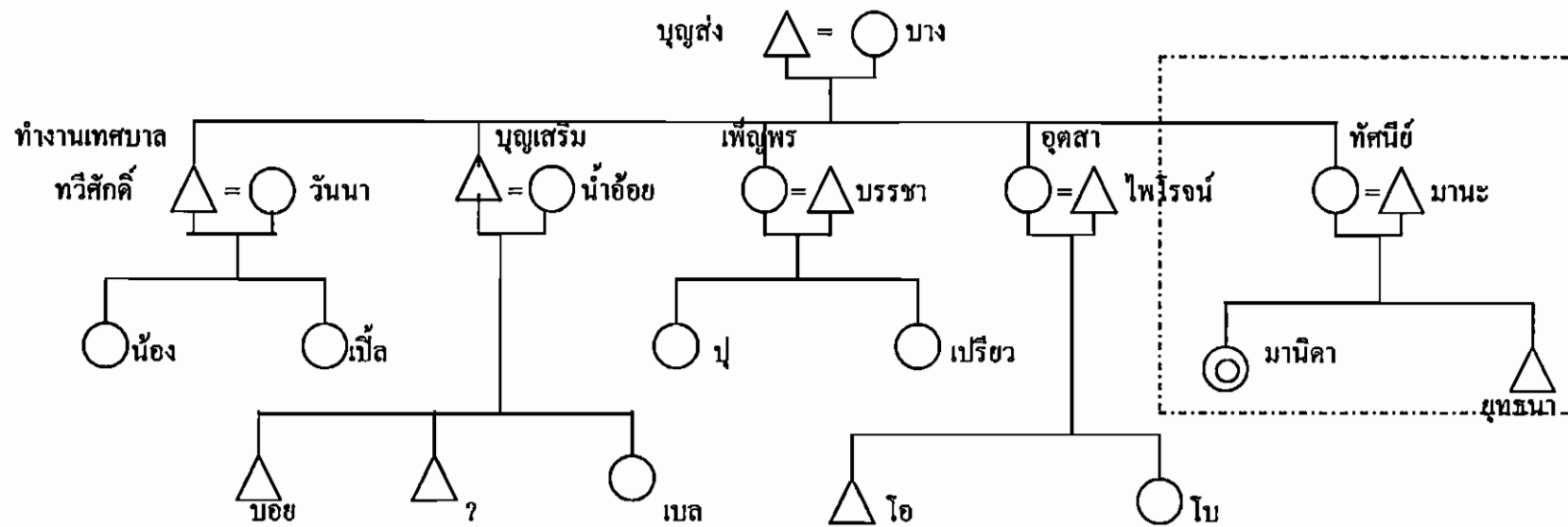
ขณะทำงานโดยพี่จิมและพี่บุญจันทร์ อสม.หมู่ 2 เป็นผู้นำทาง ไปถึงบ้านน้องมานิดา ได้รับการต้อนรับจากแม่ของน้อง เราพบน้องนอนอยู่กลางบ้าน มีเสียงเพลงเปิดอยู่เบาๆ ทีมงานคำสวัสดิ์และทักทายน้อง น้องหันหน้ามาทางเราแล้วก็ส่งยิ้มให้ เหมือนเป็นการตอบรับในการไปเยี่ยมของทีมงาน แม่บอกว่าน้องชอบฟังเพลงมาก ถ้าเพลงไหนถูกใจจะหัวเราะเสียงดัง คบมือด้วย

แม่ของน้องมานิดาได้เล่าว่า เมื่อตอนที่ตั้งท้องน้องนั้น ก็ไม่มีอะไรผิดปกติ น้องเป็นลูกแฝด มีพี่สาวอีกคนหนึ่ง ที่เสียชีวิตไปในระหว่างคลอด และก็ไม่ได้รู้ด้วยว่า จะเป็นลูกแฝด เพราะตอนที่คลอดนั้น หมอก็ได้ทำการคลอดให้โดยการนำเด็กออกมาจากทางช่องคลอด แต่หมอบอกว่า เด็กตายตั้งแต่อยู่ในท้องแล้ว แต่ก็ยังรู้สึกว่ายังเจ็บท้องอยู่มาก และก็ได้ออกน้องมานิดาออกมา แต่เนื่องจากว่าเด็กอยู่ในท้องเป็นเวลานาน ทำให้โดนน้ำคั่ง

ตั้งแต่อยู่ในท้อง ทำให้ถูกพิจารณาตั้งแต่เกิดมา น้องจะถูกขังตัวเองไม่ได้ จะนอนอย่างเดียว จับถูกขังนั้งก็จะตัวแข็งไปหมด เวลานอนก็จะใช้การกลิ้งตัว น้องจะพูดไม่ได้ แต่จะอึ้มและหัวเราะเสียงดัง ระบบการจับถ่ายของน้องจะไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ต้องใส่แพมเพียไว้ตลอดเวลา การทานอาหารก็ต้องป้อนให้น้อง จะนอนทานอาหารแม่ไม่สามารถที่จะไปทำอะไรได้ ตั้งแต่ น้องเกิดมา ต้องดูแลมาตลอด ทีมงานถามว่าได้ไปหาหมอ เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการอะไรบ้าง แม่บอกว่าเคยไปหาหมอดังแต่ตอนเล็ก ๆ เกี่ยวกับการเจ็บไข้ได้ป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ป่วยเป็นไข้หวัด ตัวร้อนสูง และก็ไม่เคยไปหาหม่อีกเลย

ปัจจุบันน้องมีสมุดประจำตัวคนพิการ แต่ไม่บัตรทอง (ท.74) ใช้สิทธิบัตรทอง 30 บาทธรรมดา ได้รับเงินเบี้ยยังชีพเดือนละ 500 บาท ทีมงานได้แนะนำแม่น้องมานิดา นำสมุดประจำตัวคนพิการและบัตรทอง ไปเปลี่ยนเป็นบัตรทอง (ท.74) ซึ่งเป็นบัตรทองที่เป็นสิทธิการรักษาพยาบาลโดยเฉพาะ น้องจะได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการ รวมไปถึงเครื่องช่วยอุปกรณ์กาย เช่นรถวีลแชร์ ถ้าเกิดการเจ็บป่วยในกรณีฉุกเฉินก็สามารถเข้าโรงพยาบาลของรัฐได้ทุกแห่งทั่วประเทศไทย โดยไม่ต้องมีใบส่งตัวหรือเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ พี่ציםผู้นำอสม.หมู่ 2 ได้รับอาสาที่จะนำเอกสารไปเปลี่ยนเป็นบัตรทอง (ท.74)

ผังเครือญาติ ค.ณ.มานิดา ฉายพิมาย อายุ 14 ปี ลักษณะความพิการซ้ำซ้อน

พ่อชื่อนายยัง บำรุงวัฒน์ แม่ชื่อนางเจลิยว บำรุงวัฒน์ มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน มีพี่สาว 1 คน น้องสาว 1 คน พี่เรียนเป็นคนที่ 2 ทุกคนได้แต่งงานและมีครอบครัวหมดแล้ว ส่วนพี่เรียนก็ได้แต่งงานมีสามีและลูกสาวหนึ่งคน ตอนนี้ลูกอายุได้ 9 ขวบแล้ว ปัจจุบันได้อยู่กับสามีและลูกสาวก็ไปอยู่กับสามี

พี่เรียนได้เล่าให้เราฟังว่า เมื่อ 9 ปีที่ผ่านมา ได้แต่งงานและกินอยู่กับสามี และเมื่อได้ท้องขึ้นมาและเมื่อคลอดลูกได้สองเดือน เป็นลูกสาว หลังจากนั้นอยู่มาวันหนึ่งได้นั่งเล่นอยู่บนบ้านและเกิดอาการหน้ามืดขึ้นมาและชักแล้วล้มลง ญาติจึงพาเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล คุณหมอก็ได้บอกว่าเส้นเลือดในสมองตีบ และได้นอนพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล แต่ก็ไม่สามารถรักษาให้หายได้เหมือนปกติ ตั้งแต่นั้นมาพี่เรียนก็มีอาการ แขน ขา ชักซ้ายขวา และไม่สามารถเดินได้ต่อมาญาติก็ได้พาพี่เรียนไปรักษาตัวที่วัดด้วยวิธีการนวดน้ำมัน และทำให้อาการของพี่เรียนดีขึ้นจากที่แขน ขาชา ก็มีความรู้สึก สามารถลุกขึ้นเดินได้ แต่เวลาเดินขาจะมีอาการเกร็งเดินได้แบบกะเพก กะเพก แขนซ้ายไม่สามารถที่จะจับของอะไรได้แต่ยังมีความรู้สึกอยู่

พี่เรียนเคยแต่งงานมีสามีและลูกสาวหนึ่งคน ตอนที่ตนพิการได้ประมาณหนึ่งเดือน สามีก็ได้เอาลูกสาวไปให้แม่ยายเลี้ยงดูที่บ้านสามี ต่อมาก็ได้อยู่กับสามี ปัจจุบันลูกสาวก็อายุได้ 9 ขวบและลูกสาวอยู่ที่บ้านสามี

ก่อนพิการรับจ้าง चुมนันและรับจ้างทั่วไป ส่วนในปัจจุบันอยู่บ้านเฉย ๆ

ปัจจุบันพี่เรียนอาศัยอยู่กันคุณพ่อ คุณแม่ อยู่ด้วยกันทั้งหมด 3 คน รายได้เข้าครอบครัวก็ได้จาก ขายลูกมะพร้าว ปัจจุบันครอบครัวมีส่วนมะพร้าวอยู่ประมาณ 10 ไร่ ขายชุดหนึ่งก็ได้ประมาณ 500 ลูก รายได้จากการขายลูกมะพร้าวนั้นไม่แน่นอน คุณยายได้บอกกับทีมงานว่า ราคาที่คนมารับซื้อลูกมะพร้าวไม่แน่นอนเป็นช่วง ๆ ตกอยู่ประมาณลูกละ 6 - 10 บาท คุณยายก็หารายได้เสริมด้วยการเหลาก้านมะพร้าวไว้ขาย จะมีคนมารับซื้อถึงที่บ้านกิโละ 8 บาท ประมาณ 3 เดือนจะมีผู้มารับซื้อครั้งหนึ่ง ส่วนคุณตาปัจจุบันก็ไม่ได้ทำงานอะไร พี่น้องที่ได้แต่งงานมีครอบครัวไปแล้วก็อาศัยอยู่ใกล้ ๆ แถวบ้านของคุณพ่อ คุณแม่

พี่เรียนมีสมุดคนพิการแต่ยังไม่ได้ทำบัตรทอง ท 74 ทีมงานเลยได้แนะนำให้พี่เรียนได้นำเอกสาร มี สมุดคนพิการ บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน แจ้งต่อสถานีอนามัยเพื่อขอทำบัตรทอง ท 74 และพี่เรียนก็บอกกับทีมงานว่าอยากมีงานทำ งานที่พอทำได้ และอยากทำที่เป็นงานประเภทเย็บปัก ถักร้อย ทีมงานก็ ทีมงานได้ขอเบอร์เพื่อการติดต่อแต่ที่บ้านของพี่เรียนก็ไม่มีโทรศัพท์ ทางป้าจิม ทีมงานจึงบอกว่าในกรณีนี้ถ้าบอกว่าประสานกับพี่เรียนก็ให้โทรมาที่คนที่ได้เดีวตนจะมาแจ้งให้เรียนได้รู้อีกทีหนึ่ง เพราะตนเองจะมาส่งน้ำแถวนี้บ่อยครั้ง

คนที่ 15 นางสาวบุญช่วย เจริญคลัง

ชื่อ-สกุล นางสาวบุญช่วย เจริญคลัง ชื่อเล่น จิม

เกิด พ.ศ. 2505 อายุ 47 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ สมองผิดปกติ

ที่อยู่ 23 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการ ยังไม่มี

เบี้ยยังชีพ ยังไม่ได้

ผู้ดูแล พี่สาว

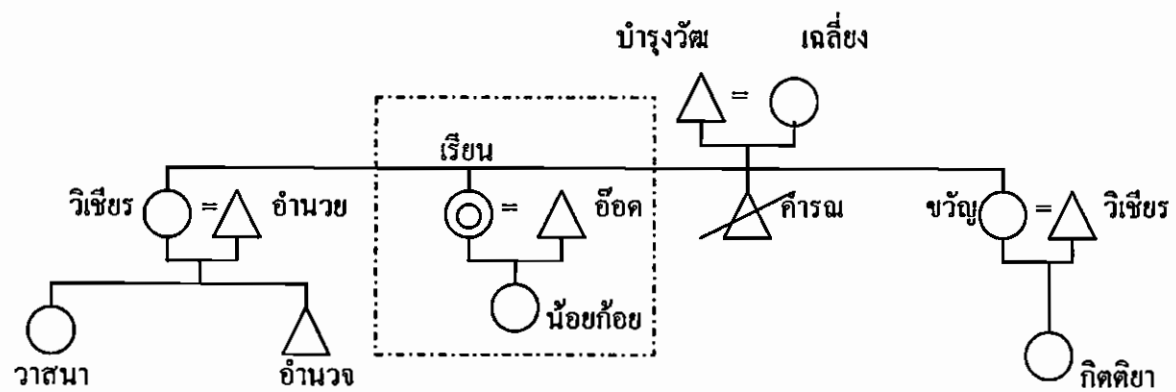
น้ำจิมอาศัยอยู่กับพี่สาวชื่อ ป้าบุญแต่ง เจริญคลัง ส่วนน้องชายคนที่ 2 ของป้าบุญแต่ง มาอนเป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่จะนอนกับลูกและภรรยาที่บ้านของเขา

สิ่งที่เราพบก็คือ น้ำจิมไม่มีสิทธิและสวัสดิการทางด้านใดเลย เนื่องจากน้ำจิมไม่มีบัตรประชาชน (รหัสประจำตัว 13 หลัก) จึงไม่มีสิทธิได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ จากทางราชการ ตามป้าบุญแต่งว่าเพราะอะไรน้ำจิมถึงไม่มีบัตรประชาชน ก็ได้คำตอบคือ เพื่อนบอกว่าคนพิการไม่จำเป็นต้องมีบัตรประชาชนก็ได้ จึงไม่พาไปทำ ขณะทำงานจึงแนะนำสิทธิและสวัสดิการที่จะได้รับหลังจากที่ขึ้นทะเบียนคนพิการแล้วให้ป้าบุญแต่งฟัง แต่ก่อนที่จะขึ้นทะเบียนได้นั้นป้าบุญแต่งควรพาน้ำบุญช่วยไปทำบัตรประจำตัวประชาชนก่อน

ระหว่างนั้น น้ำจิมก็เดินมานั่งใต้ข้างๆ น้ำจิมก็ยิ้ม ขณะทำงานตามป้าบุญแต่งว่าเขาไปคุยกับน้ำจิมได้ไหม ป้าบอกได้ ผมจึงเข้าไปแนะนำและคุยเรื่องทั่วไป โดยน้ำจิมหัวเราะเป็นบางครั้ง เช่นถามว่านอนดิ๊กหรือเปล่า, ชอบดูละครเรื่องอะไร, เคยไปเที่ยวที่ไหนมาบ้าง คำตอบที่ได้รับจะเป็นการกะชกหน้าหรือส่ายหน้าเสียเป็นส่วนใหญ่

จากนั้นทางคณะทำงานชวนให้น้ำจิมมาที่ใต้ป้าบุญแต่ง น้ำจิมก็ส่ายหน้าอีก รู้สึกว่าน้ำจิมจะกลัวป้าแต่งเอามาก ป้าบุญแต่งบอกว่าบางครั้งพูดอะไรก็รู้เหมือนคนปกติ บางครั้งก็ไม่รู้ ต้องคาดเดาเสียงดังๆ และชอบหนีเที่ยว บ้านคนอื่นต้องคอยดูอยู่ตลอด เพราะกลัวจะชน

หังเครือญาติ นางเรียน บำรุงวัฒน์ อายุ 43 ปี ลักษณะ ความพิการอัมพฤกษ์

คนที่ 16 นางสาวสังเวียน ปิ่นแก้ว

ชื่อ-สกุล นางสาวสังเวียน ปิ่นแก้ว ชื่อเล่น แจก

เกิดวันที่ 11 ธันวาคม 2502 อายุ 50 ปี

สาเหตุความพิการ แด่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ พัฒนาการช้า

ที่อยู่ 26/7 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการ มี

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่ชื่อ นางเบือน ประกอบธรรม อายุ 70 ปี

คุณแม่มีลูกทั้งหมด 4 คน เป็นชาย 2 คนและหญิง 2 คน มีครอบครัว 2 คน คุณพ่อไปมีแฟนใหม่เลิกกันเมื่อ 30 ปีที่แล้ว แฟนใหม่บ้านอยู่ไม่ไกลแต่ก็ไม่เคยมาหาลูก ลูกแต่ละคนไม่ค่อยได้กลับบ้านเพราะทำงานอยู่ไกลถ้างานหยุดหลายวันก็จะมาบ้าน ถ้างานหยุด 2-3 วันค่ารถมันแพง คุณแม่อยู่บ้านกับลูกสาว 2 คน ลูกสาวพิการมาตั้งแต่กำเนิด แต่ก่อนเป็นมากกว่านี้ พูดไม่ค่อยรู้เรื่องแต่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แต่ตอนนี้มีอาการที่ดีขึ้นก่อนที่จะเป็นมาตั้งแต่แรก สามารถช่วยแม่ทำงานบ้านได้ บางทีแม่ทำกับข้าวที่เขาก็จะเข้าไปช่วยแม่หิบบของแต่ถ้าทำหรือปรุงอาหารไม่สามารถทำได้ถ้าให้ตำพริกที่เขาก็ทำได้ที่เขาเป็นคนที่ยังอยู่บ้านก็จะไม่อยู่เฉยจะทำงานเท่าที่ตนเองทำได้ ช่วยแม่ได้ทุกอย่าง เป็นคนที่รักเด็กชอบเลี้ยงเด็ก

พี่แจกมีโรคประจำตัว คือ เป็นลมบ่อยๆ แคเดินไปหน้าบ้านกลับมาก็เป็นลม แคจะไม่ค่อยเป็นไข้และไม่เคยเข้าโรงพยาบาล ไม่ค่อยเป็นโรคอะไรนอกจากเป็นลม

พี่แขกจะซักผ้าให้คุณแม่ และซักของตนเอง กวาดบ้าน ถูบ้าน แม่ใช้ไม่เคยบ่น พี่เขาเพิ่งไปทำบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อ 2 วันที่ผ่านมาพี่ชายเป็นคนพาไปทำ แต่ยังไม่ีสมุดประจำตัวคนพิการและยังไม่มีบัตรทอง 74 แต่มีบัตรทองธรรมดา

แม่จะคอยดูแลอยู่ตลอดไม่เคยให้อยู่บ้านเองเวลากินข้าวหาข้าวกินเองไม่ได้ ถ้าไม่มีใครอยู่ก็ไม่ได้กิน แม่ต้องหาให้กินตลอด เวลาที่พูดคุยด้วยพี่เขาก็จะมีน้ำตา คุณแม่บอกว่าพี่เขาดีใจที่มีคนมาเยี่ยมและเป็นคนที่ซื่อตรง

คนที่ 17 ค.ช.วิภาค หอมจำปา

ชื่อ-สกุล ค.ช.วิภาค หอมจำปา ชื่อเล่น โก๊ะ

เกิดวันที่ 21 ต.ค. 2535 อายุ 17 ปี

สาเหตุความพิการ เป็นโปลิโอ

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาลีบ เดินได้

ที่อยู่ 5/5 หมู่ 2 ต.ตะเียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ม.3

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่วิสัย พิภูล อายุ 40 ปี และคุณพ่อนายดุสิต หอมจำปา อายุ 45 ปี

ทีมงานลงเยี่ยมน้องโก๊ะ แต่พอไปถึงบ้านน้องโก๊ะไม่อยู่บ้านเห็นแต่แม่น้องโก๊ะนั่งอยู่ที่บ้านคนเดียว จึงได้พูดคุยกับคุณแม่เรื่องน้องโก๊ะ ทราบว่าน้องโก๊ะพิการมาตั้งแต่กำเนิด คุณแม่เล่าให้ฟังว่าเมื่อรู้ว่าตนเองท้องก็ไปให้หมอตรวจแต่ช่วงนั้นยังไม่รู้ว่าเด็กจะพิการ แต่พอได้ 3-4 เดือนก็ไปหาว่าที่โรงพยาบาลชลบุรีหมอที่ตรวจบอกว่าเด็กที่อยู่ในท้องผิดปกติ หมอถามว่าจะเอาเด็กออกไหม แม่ก็ได้บอกกับหมอว่าไม่เอาออกเพราะว่าเด็กในท้องมีตัวตนแล้ว เมื่อเด็กเกิดมาจึงใช้ชื่อเรียกว่าโก๊ะในปัจจุบัน

น้องโก๊ะเกิดมาก็เป็นโปลิโอ ขาข้างล่างจะเล็กแต่ท่อนบนจะใหญ่ ปัจจุบันนี้น้องโก๊ะเรียนจบ ม.3 แล้วก็ไม่ได้อ่านหนังสือ เพราะตอนที่ไปโรงเรียนโดนครูทำโทษตลอดเพราะเข้าร่วมกิจกรรมไม่ค่อยทันเพื่อน เนื่องจากวิ่งและเดินเร็วไม่ได้เหมือนเพื่อน และเวลาครูให้นั่งขัดสมาธิก็นั่งไม่ได้ ทำให้บางที 2-3 วันน้องโก๊ะก็จะไม่ไปโรงเรียนเพราะอายเพื่อน น้องโก๊ะบอกแม่ว่าไม่อยากเรียนเพราะน้องโก๊ะทำอะไรไม่ได้เหมือนเพื่อน เลยเรียนแค่ ม.3 จบแล้วมาทำงานคิดรดไปส่งน้ำมันไทยออกยี่ห้อพ่อที่ ประเทศพม่า และประเทศกัมพูชา ส่วนแม่จะอยู่บ้านกับลูกสาวอายุประมาณ 13 ปี ลูกสาวไม่ได้เรียน เรียนจบแค่ ป.6 เพราะเป็นคนที่มีเพื่อนมาก จึงไม่ค่อยไปโรงเรียน แม่จะให้น้องโก๊ะเรียน กสน.เพื่อให้จบ ม.6 จะเริ่มให้เรียนเดือนหน้า แต่น้องโก๊ะคงไม่เรียนจะทำงานขับรถส่งน้ำมันอยู่กับพ่อ

พ่อเป็นคนหาเงินคนเดียว และแม่เองก็เป็นเบาหวานและความดันสูง แม่จะทำอะไรไม่ค่อยไหวเพราะแม่ได้ตัดนิ้วเท้าไป 3 นิ้วข้างซ้าย และขาข้างล่างจะใหญ่ บวมมากไปไหนมาไหนไม่ค่อยไหวตัวอ้วนเวลาเดินไปกินข้าวบางทีก็เวียนศีรษะหรือนั่งอยู่ก็จะเป็น ส่วนน้องโก๊ะยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ ทีมงานได้แนะนำให้น้องโก๊ะไปทำสมุดประจำตัวคนพิการเพื่อที่จะได้รับสิทธิต่างๆ เช่น การได้รับเบี้ยยังชีพ ได้รับกายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยความพิการ และรักษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลของรัฐ และที่แค อสม. ซึ่งเป็นคณะทำงานลงพื้นที่เยี่ยมคนพิการ อาสาจะพาน้องโก๊ะไปทำเอง คอยให้น้องโก๊ะกลับมาก่อน

คนที่ 18 นายสำราญร่วมพิภูล

ชื่อ-สกุล นายสำราญ ร่มพิภูล ชื่อเล่น สำราญ
 เกิดวันที่ 14 พฤศจิกายน 2489 อายุ 63 ปี
 สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองตีบ
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ แขน-ขาอ่อนแรง
 ที่อยู่ 147/38 หมู่ 2 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ป.6
 สมุดคนพิการ มี
 เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล ลูกๆ

ก่อนที่คุณลุงจะพิการ คุณลุงทำงานขับรถแท็กซี่รับผู้โดยสารอยู่ที่พัทยาและพักที่อ่าวอุดมลำพัง แต่ก่อนลุงไม่ได้อยู่ที่ตะเคียนเตี้ย ลุงมีลูกทั้งหมด 2 คน ลุงแยกทางกับภรรยา ภรรยาของลุงอยู่ที่พัทยา

พอลุงประสบอุบัติเหตุโดนรถชน จากนั้นลุงก็กลับไปพักที่บ้านพักที่อ่าวอุดม นอนแบบช่วยเหลือตนเองไม่ได้และนอนอยู่กับสิ่งสกปรก ลูกๆ รู้ข่าวจึงไปรับพ่อแม่มาอยู่ที่ด้วยที่บ้านที่ตะเคียนเตี้ย

ลุงมีสมุดประจำตัวคนพิการและมีบัตรทอง ท 74 แล้ว รวมถึงได้รับเบี้ยยังชีพเดือนละ 500 บาท ลูกของคุณลุงเป็น อสม.ดูแลคุณพ่อดีมาก ทุกวันลูกจะทำภารกิจให้พ่อก่อน มีอาบน้ำให้พ่ออาทิตย์ครั้งละ 2 วันแต่เช็ดตัวให้ทุกวัน และเตรียมทุกอย่างให้พ่อก่อนที่จะทำงานของตนเอง บ้านที่ลุงอาศัยอยู่ทุกวันนี้เป็นบ้านของลูกสาวคนโต ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 5 คน ซึ่งทำอาชีพรับจ้างซักผ้าอยู่ที่บ้านชุลละ 20 บาทและสามีของลูกคนโตทำงานเป็นพนักงานบัญชีโรงงานน้ำมันไทยออยล์ที่อ่าวอุดม ขับรถจักรยานยนต์ไปทำงานเองทุกวัน ไปเช้าเย็นกลับ ส่วนลูกคนเล็กไปทำงานที่ต่างจังหวัด

คนที่ 19 เด็กหญิงสุพรรณมา ขุนคำดี

ชื่อ-สกุล เด็กหญิงสุพรรณา ขุนคำดี ชื่อเล่น โบว์

เกิดวันที่ 28 สิงหาคม 2537 อายุ 15 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ สมองผิดปกติ

ที่อยู่ 133 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการ มี

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณสุบิน ขุนคำดี อายุ 42 ปี และคุณแม่ฉลวย ขุนคำดี อายุ 59 ปี

ค.ญ สุพรรณา หรือที่เรียกชื่อเล่นว่า น้องโบว์ ทีมงาน และอสม.ของหมู่ 4 มีพีธี เป็นผู้นำทางไป เมื่อไปถึงบ้านน้องโบว์ ก็ยังไม่พบต้องรอรออยู่ประมาณครึ่งชั่วโมง เมื่อน้องโบว์มาถึง พร้อมพ่อและแม่ ขับรถมอเตอร์ฟ่วงข้าง น้องโบว์ลงจากรถมา พ่อและแม่บอกให้โบว์ทีมงานทุกคน เขาก็ยกมือไหว้ และก็เดินเข้าบ้าน แต่พ่อและแม่ ให้ออกมานั่งข้างนอกเพื่อคุยกับเรา

ทางคณะทำงานถามน้องว่าชื่ออะไร น้องยังไม่ตอบ พอถามซ้ำอีกครั้ง ก็ตอบว่า โบว์ ด้วยน้ำเสียงอันดัง และกระแทกแบบรุนแรง แล้วก็เดินไปทั่ว อยู่ไม่นิ่ง แม่บอกว่าน้องพอเข้าใจบ้างบางส่วน แต่ไม่สามารถพูดออกมาเป็นภาษาพูดได้คุยกับเราได้ คณะทำงานจึงได้หันกลับมาคุย กับทางพ่อและแม่ของน้อง และได้เล่าเรื่องราวของน้องโบว์ให้กับทางทีมงานฟัง

คุณแม่เล่าว่า มีลูก 11 คน มีกับสามีคนเก่าทั้งหมด 9 คนได้เลิกกันไป ต่อมาก็ได้แต่งงานใหม่ และก็มีลูกชาย 1 คน ลูกสาว 1 คน คือน้องโบว์ น้องโบว์เกิดมาก็มีหน้าตาที่แปลกกว่าคนอื่น คือหน้าตาเหมือนเด็กปัญญาอ่อน ก็รู้เลยว่าลูกต้องผิดปกติแน่นอน และได้เลี้ยงมาจนโต

แม่มีอาชีพเก็บผักที่ขึ้นตามธรรมชาติแล้วนำไปขาย เช่นผักบุ้งที่ขึ้นตามทุ่งหรือคลอง และผักอื่น ๆ ที่ทานได้ และขายได้เมื่อไปเห็นก็จะเก็บมา เก็บเสร็จแล้ว ก็เอามาคิดเป็นกำ ๆ แล้วก็เอาไปขายในตลาดโรงโม่ทุกวัน พอได้ค่ากับข้าวมาเลี้ยงครอบครัว เวลาแม่จะไปไหนมาไหน ไม่ว่าจะไปตลาดหรือไปเก็บผักพาน้องโบว์ไปด้วย เพราะห่วงกลัวว่าเขาจะเดินหายออกไปจากบ้าน หรือได้รับอันตรายต่าง ๆ เพราะน้องโตมากแล้ว แต่ก็ไม่มีสติที่จะสามารถควบคุมตัวเองได้ เวลาพาไปเก็บผักก็ต้องระวัง เพราะเวลาลงไปเก็บผักที่อยู่ในน้ำ ก็ต้องอยู่ข้างบนบกกกับน้องคนหนึ่ง เพราะกลัวว่าจะลงไปในน้ำและจมน้ำตาย รู้สึกเป็นห่วงลูกมาก แต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี น้องโบว์อยากเรียนหนังสือก็รู้ว่าจะให้ไปเรียนที่ไหนเพราะทางบ้านมีฐานะที่ยากจน หากินไปวัน ๆ หนึ่ง ก็แทบไม่พอกิน ยังมีภาระหนักเพิ่มขึ้นอีก ยังมีหลานที่เป็นลูกของลูกกับสามีคนเก่า มาให้เลี้ยงอีกสองคน เพราะว่าแม่เขาตายแล้ว หลานชายอายุ 7 ขวบ หลานสาว อายุ 5 ขวบ ไปโรงเรียน

น้องมีสมุดประจำตัวคนพิการแล้ว แต่บัตรรักษาพยาบาล ยังเป็นบัตรทอง 30 บาท ไม่ใช่บัตรทอง ท 74 ทางคณะกรรมการได้แลกเปลี่ยนกับแม่เรื่องการเปลี่ยนจากบัตรทองเดิมเป็น บัตรทอง ท 74 และสิทธิต่างๆ

แม่ น้องโบว์บอกว่า อยากให้น้องโบว์ได้ไปโรงเรียน เพื่อเรียนหนังสือ หรือถ้าไม่ได้เรียนหนังสือ ก็อยากได้ทุนในการประกอบอาชีพ โดยจะต่อหลังคาที่รดฟุ้งซึ่งมีอยู่แล้ว ชื่อดูกระจกสำหรับใส่ผลไม้แช่เย็น ขับรถตะเวนไปขายตามที่ต่าง ๆ แล้วจะเอาน้องโบว์นั่งรถไปด้วย

เมื่อทีมงานขอตัวกลับ คุณแม่คุยกับน้องโบว์แบบเล่น ๆ ว่าอยากเรียนไหม ถ้าอยากเรียนถามพวกพี่ ๆ ไปโรงเรียน พอน้องโบว์ได้ยินก็ลุกเดินไปที่หลังรถของทีมงาน แล้วก็ไปนอนอยู่ไม่ยอมลุกขึ้น จะนั่งรถเพื่อไปโรงเรียน แม่ต้องไปอุ้มลงมาจากรถ น้องโบว์ก็มีสีหน้าที่เศร้าทันทึ เหมือนกับผิดหวังในสิ่งที่เขาต้องการ

คนที่ 20 นายทองคำ ประกอบธรรม

ชื่อ-สกุล นายทองคำ ประกอบธรรม ชื่อเล่น ทองคำ

เกิด พ.ศ.2502 อายุ 50 ปี

สาเหตุความพิการ ตัดขาเนื่องจากเบาหวาน และเป็นความดัน

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาขวาขาดใต้เข่า

ที่อยู่ 3/1 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.6

สมุดคนพิการปัจจุบัน มี

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา ลำพรวน ประกอบธรรม และลูกสาว

คณะทำงานแนะนำตัวและบอกวัตถุประสงค์ในการออกสำรวจ/เยี่ยม/ให้คำแนะนำคนพิการให้น้ำคำและเพื่อนๆ ของพี่ทองคำทราบ ซึ่งเมื่อเข้าไปถึงพบว่า กำลังนั่งกันอยู่ก่อนแล้ว เพื่อนน้ำคำพูดขึ้นมาว่าเมียไอ้คำก็พิการแล้วหันมาชี้เพื่อนที่นั่งข้างๆ นี้ก็พิการอีกคน ที่น้อยก็เลยพูดขึ้นมาว่า โห! มาบ้านเดียวพบคนพิการถึง 3 คนเลย

จากนั้นน้ำคำเล่าสาเหตุที่ทำให้ต้องพิการของตนเอง ว่า เขาตัดขาเมื่อ 2 ปีที่แล้ว เนื่องจากหน้ามีด เพื่อนๆ เลยช่วยกันพาส่งโรงพยาบาล หมอดตรวจพบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูง, เบาหวาน ออกจากโรงพยาบาล กับมาอยู่บ้านได้ไม่นานก็ต้องกลับไปโรงพยาบาลอีกครั้ง เนื่องจากเป็นแผลที่เท้าขวา และมีไข้สูง หมอลงความเห็นว่าต้องตัดขาส่วนที่เป็นเนื้อร้ายทิ้ง เพื่อรักษาชีวิตไว้ ภรรยาและลูกเห็นด้วยเพื่อรักษาชีวิตไว้

ตอนนี้ภรรยาขายอาหารตามสั่ง แต่ทำได้ไม่คึกเนื่องจากแขนซ้ายลีบเล็กไม่ค่อยมีแรง ส่วนลูกสาวขายบัตรเติมเงินโทรศัพท์ข้างๆ แม่ที่ถนนแคราย

ในส่วนของการรับยาหรือหาหมอ น้ำทองคำบอกว่าช่วงแรก ๆ ไปหาหมอที่โรงพยาบาล หมอก็ได้ให้ยามาทานแต่อาการก็ไม่ดีขึ้น เลยเปลี่ยนมากินยาที่คลินิกของหมอทหารแทน รู้สึกว่าอาการดีขึ้นเลยกินมาตลอดจนถึงปัจจุบัน และปัจจุบันหมอกlinikที่ตนเองเคยไปรับยามากินก็จะมาเยี่ยมตนอยู่บ่อย ๆ

เมื่อถามถึงสมุดประจำตัวคนพิการ น้ำทองคำบอกยังไม่ทำ ไม่รู้ทำไปทำไม ทางทีมงานจึงได้ชี้แจงเรื่องสิทธิและสวัสดิการในด้านต่างๆ ที่คนพิการควรจะได้รับ เช่น ขาเทียม, การรักษาพยาบาล, เบี้ยยังชีพ ที่สำคัญเป็นการแบ่งเบาภาระของภรรยาและลูกสาว

คนที่ 21 นายจวน ขุมเพชร

ชื่อ-สกุล นายจวน ขุมเพชร ชื่อเล่น จวน

เกิดปี พ.ศ. 2498 อายุ 54 ปี

สาเหตุความพิการ ดัดขาเนื่องจากเบาหวาน และเป็นความดัน

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาขวาขาดเหนือเข่า

ที่อยู่ปัจจุบัน 84/28 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

ที่อยู่เดิม บ้านเลขที่ 164 หมู่ 4 ต.เมืองบางขลัง อ.สรรคโลก จ.สุโขทัย

วุฒิการศึกษา ป.6

สมุดคนพิการปัจจุบัน มี

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ยังไม่ได้รับ

ผู้ดูแล ลูกชาย และครอบครัว

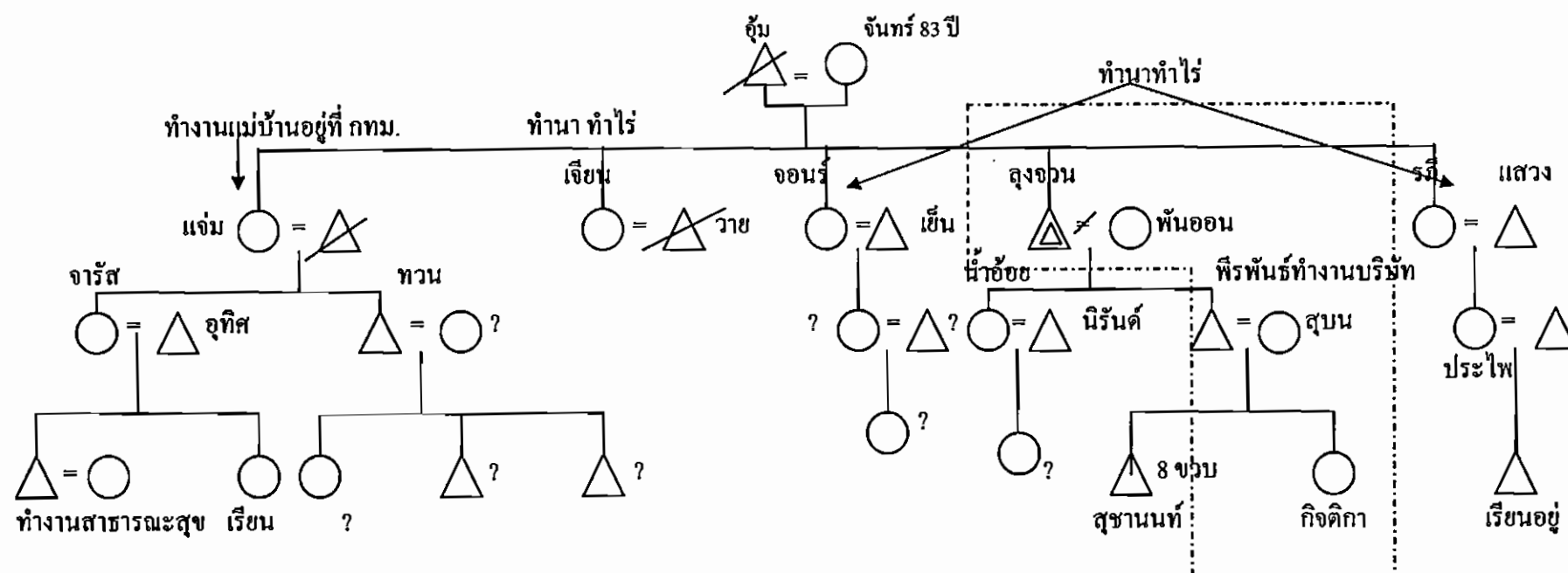
ทีมงานได้เดินทางไปเยี่ยม นายจวน ขุมเพชร พร้อมกับคุณบุญประกอบ ทองมาก หรือพี่จิ้ม ประธาน อสม. ตำบลตะเคียนเตี้ยพร้อมด้วยทีมงานของพี่จิ้ม เป็นผู้ขับร่นำทางพวกเราไป ได้เข้าไปที่หมู่บ้านจัดสรร เมื่อไปถึงบ้านของคุณจวน ก็ได้รับการต้อนรับอย่างดี ทีมงานได้แนะนำตัวเอง และจุดประสงค์ของการมาเยี่ยมคุณจวน ทีมงานได้สนทนา เรื่องต่างๆ ไป สักระยะหนึ่ง ก็ได้เข้าเรื่องของการอยากรู้เรื่องราวความเป็นมาของความพิการของคุณจวน

คุณจวน หรือทีมงานเรียกว่า คุณลุงจวน ได้เล่าให้ทีมงานฯ ฟังว่า ประสบอุบัติเหตุจากรถเมื่อ ปี พ.ศ. 2548 อุบัติเหตุหลังเลิกงาน คุณลุงได้นั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์ไปกับเพื่อนที่ทำงานคนหนึ่ง ในระหว่างที่รถวิ่งไป

นั่น เมื่อมาถึงตรงทางโค้งตรงหน้าหมู่บ้านอานวยพร ทางเข้าหนองขาม อำเภอศรีราชา ก็ได้มีรถปิกอัพคันหนึ่ง วิ่งเข้ามาชนรถมอเตอร์ไซด์คันที่คุณลุงนั่งซ้อนท้ายมา คนขับได้กระเด็นไปชนรถปิกอัพสลบทันที แต่คุณลุงโดนชนเข้าที่ขาข้างขวาของคุณลุงอย่างแรง ขาอยู่ระหว่างหน้ารถปิกอัพและมอเตอร์ไซด์ รถปิกอัพถูกชิ้นส่วนของมอเตอร์ไซด์ ทิ่มเข้าไปที่ล้อรถ ทำให้ยางรถของปิกอัพระเบิดทันที และไม่สามารถขับต่อไปได้ คุณลุงได้ถูกนำตัวส่งไปที่โรงพยาบาลศรีราชา แพทย์บอกว่าขาข้างขวาของคุณลุงต้องตัดทิ้ง เพราะกระดูกขาแตกหมดไม่สามารถที่จะทำการผ่าตัดหรือตัดต่อได้ คุณลุงถูกตัดขาขวาเหนือเข่าทิ้งไป ทำให้คุณลุงต้องสูญเสียขาข้างขวาไป คุณลุงอยู่บ้านกับหลานสองคนลูกของลูกสาว คุณลุงมาอยู่กับลูกสาวที่ชลบุรี บ้านที่คุณลุงอยู่ไม่ใช่บ้านของของคุณลุง เป็นบ้านของลูกสาว ลูกของคุณลุงแต่ละคนต่างก็มีครอบครัวและลูกทุกคนจะมาหาพ่อถ้าเป็นวันหยุด และเพื่อนบ้านที่มาคอยดูแลและมาเยี่ยมให้ความอบอุ่นดูแลดี คุณลุงอยู่กับหลาน ลุงจะดูงานภายในบ้าน

ปัจจุบัน คุณลุงจวน มีสมุดประจำตัวคนพิการ แต่ไม่มีบัตรทอง ท74 เพราะคุณลุงมีบัตรประกันสังคมจึงได้ใช้สิทธิประกันสังคมในการรักษาพยาบาลอยู่ และได้ส่งประกันสังคมมาตลอดเกือบจะครบ 15 ปีแล้ว ทีมงานได้สอบถามคุณลุงว่า ได้รับสิทธิอะไรเกี่ยวกับคนพิการบ้าง คุณลุงบอกว่าไม่เคยได้รับสิทธิอะไรเลย เพราะอยู่ที่อยู่ตามสมุดประจำตัวคนพิการ กับที่อยู่ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่ตรงกัน ทีมงาน ๔ ได้ขอดูสมุดประจำตัวคนพิการ ก็พบว่าที่อยู่ตามในสมุดประจำตัวคนพิการ เป็นที่อยู่ในบ้านเลขที่ 84/28 หมู่ 1 ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และมีปัญหาอีกอย่างก็คือ คุณลุงจวนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ 168 หมู่ 4 ตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งไม่ตรงกันเลย ทำให้คุณลุงเสียสิทธิทุก ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการได้รับเงินเบี้ยสงเคราะห์ประจำเดือนของคนพิการ หรือจากอดีตที่ผ่านมา เคยได้รับถุงยังชีพพระราชทาน ก็ไม่สามารถรับได้ เพราะที่อยู่ไม่ตรงกัน กับสมุดประจำตัวคนพิการ ไม่ได้เป็นคนในพื้นที่เวลาจะทำอะไรหรือต้องการอะไรก็มักจะลำบาก ทีมงานได้แนะนำคุณลุง ให้คุณลุงเดินเรื่องย้ายมาอยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อให้ได้รับสิทธิต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับ ซึ่งทางทีมงาน ๔ ได้อธิบายในเรื่องสิทธิและสวัสดิการต่าง ที่คุณลุงมีสิทธิที่จะได้รับ คุณลุงก็เข้าใจ และก็จะขอก็คัดดูก่อนว่าจะทำอย่างไร

ผั่งเครือญาตินายจวน ขุนเพชร อายุ 54 ปี ลักษณะความพิการ ขาข้างขวาขาด

คนที่ 22 นางส้มจีน แจ่มกระจ่าง คนที่ 23 นายโสภ แซ่ตัน

ชื่อ-สกุล นางส้มจีน แจ่มกระจ่าง ชื่อเล่น ส้มจีน (ภรรยา)

เกิดปี พ.ศ 2470 อายุ 82 ปี

สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองตีบ

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกข้างซ้าย

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการปัจจุบัน มี

เบ็ยยังชีพปัจจุบัน ได้เบ็ยความพิการ 500 บาท

ชื่อ-สกุล นายโสภ แซ่ตัน ชื่อเล่น โสภ (สามี)

เกิดปี พ.ศ 2474 อายุ 78 ปี

สาเหตุความพิการ

ประเภทความพิการ ทางการมองเห็น

ลักษณะความพิการ ตาข้างซ้ายบอด

ที่อยู่ปัจจุบัน 84/28 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการปัจจุบัน ยังไม่มี

เบ็ยยังชีพปัจจุบัน ได้เบ็ยผู้สูงอายุ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณบุญประกอบ ทองมาก/ป้าจิ้ม ประธาน อสม. (ผู้ให้การดูแลอยู่ในปัจจุบัน)

ขณะทำงานเดินทางไปเยี่ยมคุณป้าส้มจีนและคุณลุงโสภ แซ่ตัน จากการบอกเล่าของคุณป้าบุญประกอบ ทองมาก หรือเรียกชื่อเล่นว่า ป้าจิ้ม ซึ่งเป็นประธานอสม. ตำบลตะเคียนเตี้อยู่ และได้ขับรถพาทีมงานเดินทางไปที่บ้านของคุณป้าส้มจีน และคุณลุงโสภ ไม่มีชื่อของคนที่พิการที่ พมจ. เพราะยังไม่มีสมุดคนพิการทั้งสองคน เมื่อเดินทางไปถึงบ้านคุณป้าส้มจีนและคุณลุงโสภ คุณป้าก็เรียกขึ้นบ้าน บ้านใดบ้านจะชันมาก และไม่มียะไรยึดเกาะไว้ เป็นลักษณะที่เอาตัวบันไดไปพาดไว้กับแผ่นไม้ที่ปูไว้เป็นชานบ้าน ป้าจิ้มช่วยจับบันไดไว้ให้ เราก็ค่อยๆ คลานเกาะขึ้นไป เราขึ้นไปนั่งที่หน้านอกชานบ้าน มีคุณป้าส้มจีน นั่งรออยู่ ได้กล่าวสวัสดิคุณป้าพร้อมกับยกมือไหว้ พี่จิ้มก็ได้บอกกับคุณป้าว่า ทีมงานของเรามาจากมูลนิธิฯ เดินทางมาเยี่ยมคุณป้าและคุณลุง คุณป้ามีสีหน้าที่ดีใจมาก ที่พวกเราไปเยี่ยม ได้ร้องเรียกหาคุณลุง ให้ขึ้นมาบนบ้าน สักพักหนึ่งคุณลุงก็ขึ้นมาบนบ้าน ทีมงานได้กล่าวสวัสดิคุณลุง พี่จิ้มก็อธิบายถึงจุดประสงค์ของทีมงานอีกครั้งหนึ่ง

คุณป้าส้มจีนและคุณลุงโสภเป็นสามีภรรยา ที่มีความพิการทั้งสองคน คุณป้าส้มจีนพิการทางด้านร่างกาย เป็นอัมพฤกษ์ครึ่งซีกด้านซ้าย คุณลุงโสภ พิการทางด้านสายตา มีดวงตาข้างหนึ่งบอด ทั้งสองคนไม่มีบุตรด้วยกัน ทั้งคู่อยู่ดูแลกันมาด้วยความรักและห่วงใยกันมาตลอด แม้จะมีฐานะยากจนก็ตาม คุณป้าไม่สามารถที่จะ

ทำอะไรได้ เพราะความพิการทางร่างกาย มือและเท้าข้างซ้ายไม่สามารถทำอะไรได้ เพียงแต่สามารถขยับไปมา หรือเดินได้เท่านั้นเอง คุณป้ามีรายได้จากการได้รับเงินเบี้ยสงเคราะห์ของคนชราเดือนละ 500 บาท จากเทศบาล ตำบลตะเคียนเตี้ย ทุก ๆ เดือน ส่วนคุณลุงก็ไม่ได้รับสิทธิอะไรเลย เพราะคุณลุงไม่มีบัตรประชาชน และไม่มีเอกสารสำคัญอะไรที่จะไปทำได้ จึงได้แต่หารับจ้างทั่ว ๆ ไปในหมู่บ้าน เช่น รับจ้างถางหญ้า ตามบ้าน ตามไร่ พอได้มาเป็นค่าใช้จ่าย แต่ก็ไม่พอเพียง เพราะไม่ได้ทำทุกวัน คิดแล้วจะมีงานให้รับจ้างทำประมาณ เดือนละ 3 ครั้ง ซึ่งการรับจ้างแต่ละครั้งก็จะได้รับค่าจ้างประมาณวันละ 150 บาท เดือนหนึ่งมีรายได้ไม่ถึง 500 บาท คุณป้า และคุณลุงเล่าว่า ทุกวันนี้อยู่ด้วยความยากลำบากมาก ยังคิดที่เราสองคนไม่ค่อยเจ็บป่วยกัน แต่ที่เป็นห่วงก็คือ ถ้าคุณลุงเสียชีวิตก่อนคุณป้าจะอยู่อย่างไร เพราะมีแต่บ้านไม่มีที่ดิน ไม่รู้ว่าเมื่อไรเขาจะมาไล่เราออกจากที่ดินของเขาที่ไม่รู้

คุณยายส้มจิ้นได้นั่งเล่าถึงความพิการของตัวเองว่า แม่ผมซึ่งไม่ใช่แม่ของตัวเองเป็นคนเล่าให้คุณยายฟังว่า คุณยายป่วยเป็นโรคลมชักบ่อยมาก มีอาการเกร็งมาก และต่อมาก็มีอาการเกร็งที่มือข้างซ้ายและขาข้างซ้ายมาตลอดตั้งแต่เด็กจนปัจจุบัน แต่ก็ยังเดินได้ ไปไหนมาไหนได้ แต่มือไม่สามารถใช้งานได้ คุณยายไม่เคยกินยาหรือไปหาหมอ เพราะไม่ค่อยปวดจะเป็นบ้างก็ปวดหัวตัวร้อนธรรมดา กินยาแก้หาย

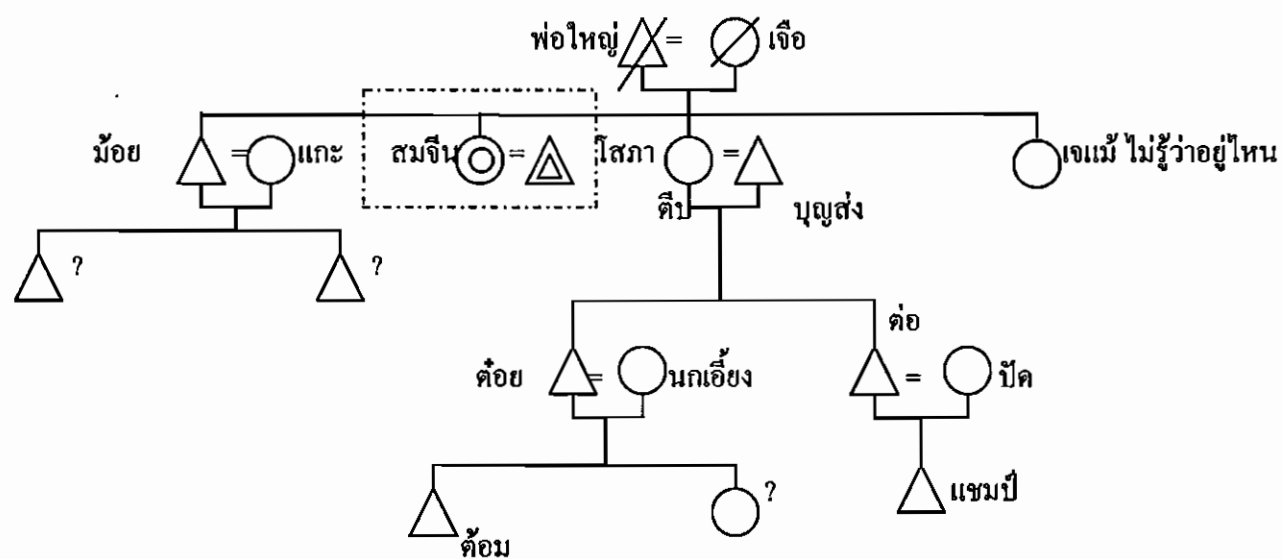
คุณตาโสภณ ได้นั่งอยู่ข้าง ๆ กับคุณยาย ทีมงานก็ได้หันไปถามคุณตาบ้าง คุณตาได้เล่าให้ฟังว่า เมื่อช่วงที่อายุประมาณ 20 ปีกว่า ๆ คุณตาได้ไปหาวิคปลา ซึ่งคนสมัยก่อนใช้เป็นเครื่องมือในการวิดปลานั้นเรียกว่า ขโง ซึ่งจะมีไม้ตั้งไว้กับพื้น เป็นสามเหลี่ยมหรือเป็นเสาสามเส้า ส่วนปลายจะไปรวมกันเป็นมุมแหลมด้านบน แล้วมีอุปกรณ์ที่ทำด้วยสังกะสี ดอกกับไม่มีด้ามยาว ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลมมีด้ามยาวสำหรับจับส่วนด้ามในการวิดน้ำ เอาปลายเชือกด้านหนึ่งโยงไปกับปลายสามเหลี่ยมด้านบนของเสาที่ปักหลักไว้ เพื่อสำหรับวิดน้ำออกจากคลอง และอีกด้านหนึ่งของปลายเชือกผูกขโงไว้ ก็จะสามารถจับขโงวิดน้ำออกจากคลองได้ จนน้ำแห้งก็จะเห็นตัวปลาและสามารถจับปลาด้วยมือเปล่าได้ คุณตาบอกว่าในขณะที่วิดน้ำอยู่นั้น คุณตาโดนปลายด้ามขโงทิ่มเข้าที่ลูกตา ตอนแรกตายังไม่บอด คุณตาไปหาหมอที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งที่ศรีราชา ซึ่งเป็นคลินิก ได้ให้น้ำเกลือแก่คุณตามาดำตา แต่ปรากฏว่ายังเป็นหนักขึ้น ปวดแสบปวดลูกตาข้างซ้ายมาก หมอได้แนะนำให้คุณตา ไปรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช แต่คุณตาไม่ได้ไปตามคำแนะนำ เพราะว่าคุณตาไม่มีเงิน จึงทำให้ขาดโอกาสในการรักษาพยาบาลที่ในกรุงเทพฯ และดวงตาของคุณตาข้างซ้ายก็เริ่มมองไม่เห็นและบอดสนิทลงในเวลาต่อมา จนถึงปัจจุบัน

ทีมงานได้ถามเรื่องสมุดประจำตัวคนพิการ ทั้งคุณป้าและคุณลุงยังไม่ได้มีการจดทะเบียนคนพิการ จึงยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ ทีมงานได้แนะนำในเรื่องของประโยชน์และการได้รับสิทธิและสวัสดิการ ที่จะได้รับเมื่อมีการไปขึ้นทะเบียนคนพิการและการมีสมุดประจำตัวคนพิการ และการขอมีบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ท.74) คุณป้าและคุณลุงก็เริ่มเข้าใจและมีความกระตือรือร้นที่อยากจะมีสมุดประจำตัวคนพิการและบัตรทอง (ท.74) พี่จิมบอกว่า เคยให้คุณตาไปทำบัตรประชาชนหลายครั้งแล้ว ตั้งแต่เมื่อ 10 ปีที่แล้ว แต่คุณตาก็ไม่หาเอกสารให้ จึงไม่มีบัตรประชาชนมาตลอด คุณตาถูกไปหยิบหม้ออลูมิเนียมที่เก็บไว้ในห้องนอนออกมาใบหนึ่ง ได้เก็บเอกสารไว้ในหม้อใบนั้น ก็ได้ใบที่เป็นใบสำคัญเกี่ยวกับการเกณฑ์ทหารซึ่งฉีกขาดเป็นชิ้น ๆ พี่จิมได้ขอ

เอกสารแผ่นนั้น เพื่อนำไปดำเนินการขอทำบัตรประชาชนให้ แต่ขั้นตอนการดำเนินการก็จะต้องยุ่งยากและใช้เวลามากพอสมควร รวมทั้งของคุณยายด้วยพี่จัมจะดำเนินการให้เอง ด้วยการพาคุณยายไปจดทะเบียนคนพิการ และทำบัตรทอง (ท74) ให้เรียบร้อย

คุณยายส้มจิ้นและคุณตาโสภาได้พูดทิ้งท้ายก่อนลากลับกับทีมงานว่า ขอให้ช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยด้วย เพราะไม่รู้ว่าจะมาไล่เรวันไหน ไม่มีถูกหลานดูแล ทุกวันนี้ก็ลำบากมาก เพราะไม่รายได้จากตรงไหน ทีมงานรับเรื่องเพื่อหาทางช่วยเหลือต่อไป

ผิงเครือญาติ สัมจิ้น แจ่มกระจ่าง อายุ 82 ปี ลักษณะความพิการอัมพฤกษ์ครึ่งซีก , นายโสภา แซ่ตัน อายุ 78 ปี ลักษณะความพิการ ตาข้างซ้ายบอด

คนที่ 24 นายสาธิตต์ ประกอบธรรม

ชื่อ-สกุล นายสาธิตต์ ประกอบธรรม ชื่อเล่น สาธิตต์

เกิด พ.ศ. 2508 อายุ 44 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุสับล้อยทับ

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาขวาขาดเหนือเข่า

ที่อยู่ปัจจุบัน หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.6

สมัคคนพิการปัจจุบัน มี

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ทำงานเลี้ยงตนเอง

พี่สาธิตต์ ประกอบธรรม อยู่หมู่ที่ 2 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อายุ 44 ปี ความพิการขาขวาขาดเหนือเข่า ปัจจุบันใส่ขาเทียม สาเหตุเนื่องจากรถสับล้อยทับ เป็นคนบางละมุงโดยกำเนิด ภูมิลำเนาเดิมอยู่หมู่ที่ 1 แต่ย้ายมาทำมาหากินที่หมู่ 2 โดยประกอบอาชีพเปิดร้านซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ คิดตั้งเครื่องเสียงและทำไร่มันสับปะหลัง

พี่สาธิตต์เล่าว่า คนได้รับอุบัติเหตุจากขั้วขั้วจักรยานยนต์ไปกับเพื่อน แล้วรถคว่ำถูกสับล้อยทับขา ขาขวาขาด เกือบถึงโคนขา เมื่อสับล้อยทับปีก่อน แรกเกิด ปี 2508 ก็ตอนอายุ 20 กว่าๆ แรกเคยมีลูกมีเมีย แต่เลิกกันไปแล้ว ตอนนี้ ลูกอยู่พัทยา รถที่เห็นข้างๆ รถ Mazda Family 1400 cc เก่าคันหนึ่งซึ่งน้องชายแกซื้อต่อมาราคาหมื่นสองพันบาทให้ แก เป็นพาหนะพาแกไปทั่วถึงจันทบุรี ตราดแวะหาเพื่อนเวลาเพื่อนโทรมา กินน้ำมันน้อย ใช้ลุยงานในสวนก็ได้

บ้านของพี่สายนต์ เป็นห้องแถวต่อกัน 2 ห้อง อยู่หัวมุมทางแยก มีพื้นที่รอบๆ ราว 1 ไร่ จากการสอบถาม เป็นที่ของน้ำ ห้องแถวข้างๆ เป็นของลูกชายน้ำอยู่กับแฟนของเขา หน้าห้องของพี่สายนต์ มีรถมอเตอร์ไซด์จอดรอซ่อมอยู่ 2-3 คัน พร้อมกับอะไหล่ชิ้นส่วนวางอยู่พอประมาณ ข้างๆ บ้านปลูกเป็นเพิงสำหรับนั่งเล่น มีขวดเหล้า เบียร์วางวางที่พื้น 3-4 ขวด

แกมีที่ดิน 2 ไร่ ที่ย่ำทิ้งไว้ให้ซึ่งแกใช้ปลูกมันสำปะหลัง รวมกับที่เช่าเขาปลูกอีก 33 ไร่ เฉลี่ยได้มันสำปะหลังไร่ละ 4000 กิโลกรัม บางปีก็ได้กำไรดี แต่ปีนี้ราคามันตกแทบไม่ได้อะไรเลย ไหนจะค่าแรงคนงานซึ่งเป็นคนงานของคนรู้จักกันแต่ก็ต้องจ่ายค่าแรงเขา ค่าปุ๋ย ค่าเก็บเกี่ยว ปีนี้ราคามันตก แต่ไม่เป็นไรดีกว่าไม่มีอะไรทำ (เป็นคนมองโลกในแง่ดี) เวลาพูดแกจะพูดซ้ำๆ มีลงท้ายด้วยครบเกือบทุกประโยค ทำทางร่าเริง แกเล่าว่ามีเด็กวัยรุ่นมาช่วยดูรถมอเตอร์ไซด์เป็นประจำ ซึ่งแกก็คุยสรวลเสเฮฮากับเด็กๆ เหล่านั้น งานของแกมีมาเป็นช่วงๆ งานไร่ก็ช่วงปลูก ไล่ปุ๋ย พ่นยาฆ่าและเก็บเกี่ยว ส่วนงานที่ร้านก็มีมาเป็นพักๆ ไม่ยุ่งเท่าไรนัก

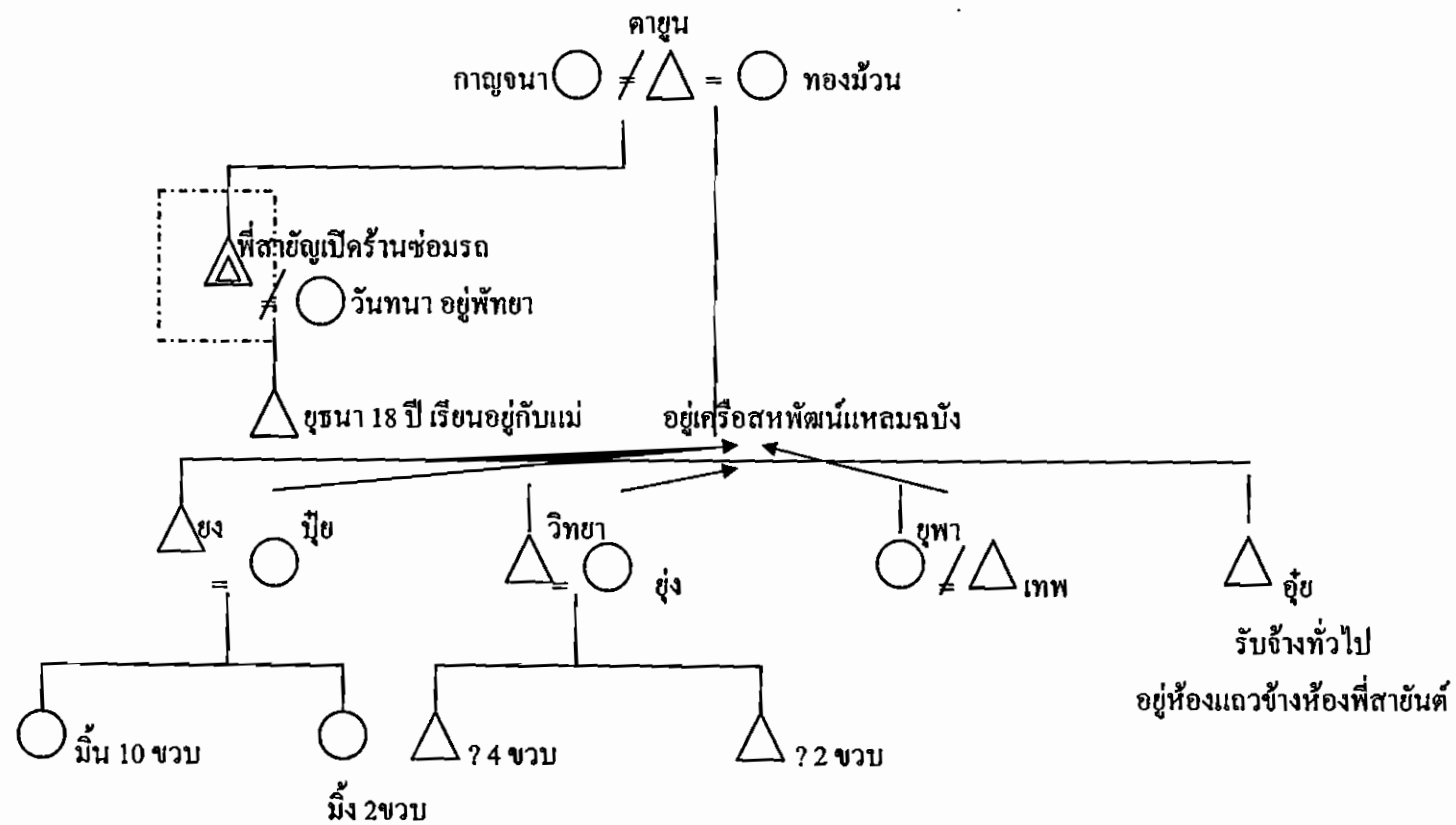
จากการพูดคุยพบว่า พี่สายนต์มีนิสัยร่าเริง แจ่มใส มองโลกในแง่ดี มีฝูงเพื่อนมาก รับสภาพความพิการของตัวเองได้ ใช้ชีวิตในสังคมได้เยี่ยงคนปกติ เพียงแค่ช้าลงเท่านั้น คู่ของพี่สายนต์ มีคนมาอุดหนุนเรื่อยๆ เท่าที่สังเกตถึงเป็นร้านที่ไม่ใหญ่ก็มีลูกค้าทั้งวัน

มีบางครั้งที่มีคนถามแกว่า ทำไมถึงตัดขา แกก็อยากตอบว่า ไม่ได้อยากตัดหรอก มันขาดเอง แต่แกก็ตอบเขาไปว่า ตัดๆ ไปเพราะรำคาญเวลามีคนมาถาม และเล่าต่อว่า แกรู้จักกันดีกับเจ้จิมและพี่ตุเมธ รู้จักกันมาตั้งแต่เด็ก เมื่อก่อนพี่ตุเมธ แกปั่นจักรยานได้ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้แล้ว เพราะตัวแกใหญ่ขึ้น

พี่สายนต์เล่าว่าแต่ก่อนที่จะพิการเคยมีเมียมีลูก พอพิการเมียก็ทิ้งไปแรกๆ ยังทำใจรับสภาพไม่ได้ พอเวลานานขึ้นบวกกับบรรดาเพื่อนต่างหมุนเวียนพลัดเปลี่ยนกันพาออกไปเที่ยว ช่วยกันปลอบจึงทำได้และหันกลับมาใจอีกที พี่สายนต์ชอบช่วยเพื่อนบ้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เป็นที่รักของทุกคนในละแวกนั้น และเมื่อพวกเขาได้เชิญให้มาประชุมกลุ่มคนพิการที่โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ของเรา ก็ได้รับการตอบตกลงโดยทันที เพราะพี่สายนต์เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อยู่แล้ว พวกเราดีใจมากและได้ขอตัวกลับไปเพื่อไปพบคนพิการรายต่อไป

แกเคยมาร่วมกิจกรรมกับเราไม่จบครั้งหนึ่ง แต่เขาก็ไม่ได้ติดต่อมาอีก ในส่วนงานอื่นๆ ยังไม่เคยได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

ฝั่งเครือญาติ นายสาธิต์ ประกอบธรรม อายุ 46 ปี ลักษณะความพิการ ขาดด้านซ้ายเหนือหัวเข่า

คนที่ 25 นายกริชทอง อินทราคม

ชื่อ-สกุล นายกริชทอง อินทราคม ชื่อเล่น กริช

เกิดวันที่ 31 ตุลาคม 2410 อายุ 42 ปี

สาเหตุความพิการ -

ประเภทความพิการ จิตใจและพฤติกรรม

ลักษณะความพิการ โรคจิตเวช ช่วยเหลือตนเองได้น้อย

ที่อยู่ปัจจุบัน 53/1 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ปวช.

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่สนอง อินทราคม

ทีมงานร่วมกับ อสม.ในพื้นที่เดินทางไปเยี่ยม นายกริชทอง อินทราคม ได้พบกับน้องสาวของนายกริชทองที่ร้านอาหาร จึงได้ขับรถตามน้องสาวของนายกริชทองไป ระยะทางไม่ไกลจากร้านอาหารเท่าไรนัก พอไปถึงหน้าบ้าน น้องสาวก็พาเราเดินเข้าไปที่ห้องๆ หนึ่ง ที่ได้ทำการต่อเติมไว้เป็นพิเศษที่ข้างตัวบ้านหลังใหญ่

ขณะทำงานรู้สึกตกใจเมื่อได้ยินเสียงทักทายของชายคนหนึ่ง ว่าไปไหนมา ยืนอยู่ภายในห้องนั้น แต่เห็นไม่ชัดเพราะว่ามีคนมาก พอมองเห็นเขามาขึ้นกระแจะลูกทรงประตูดอยู่และยื่นยิ้มให้ เราได้ตอบเขาว่า มาเยี่ยมคะสบายดีไหม เขาตอบ สบายดี ด้วยเสียงที่ดีใจ และก็พูดทักทายไปตามประสาที่อยากจะพูด ทางทีมงานบางส่วนยังพูดคุยกับนายกริชทองต่อ

จากนั้นทีมงานบางส่วนได้แยกมาพูดคุยกับคุณแม่ของกริชทอง พร้อมน้องสาวของกริชทอง ซึ่งได้เล่าให้กับเราฟังว่า

กริชทอง เป็นคนปกติมาแต่แรกเกิด ได้รับการศึกษามาจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่โรงเรียน บุญจิต แหลมจบัง จังหวัดชลบุรี ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่นั้น กริชทองได้ป่วยเป็นไทรอยด์ และได้ทำการรักษาจนหายป่วย แต่หลังจากหายป่วยแล้ว กริชทองได้เกิดการคลุ้มคลั่ง และก็พูดเพ้อเจ้อไปเรื่อย ไม่รู้เรื่องไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ และบางครั้งก็ถึงขนาดทำร้ายคนในบ้านทุกคน ไม่ว่าจะเป็น คุณแม่ คุณพ่อ และพี่น้องทุกคนในบ้าน และวิ่งหนีออกจากบ้านไปก็จะไปทำร้ายคนอื่นอีกด้วย

เมื่อสมัยก่อนคุณพ่อเป็นข้าราชการครู เป็นระดับผู้อำนวยการโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี ได้พากริชทองไปรักษาที่โรงพยาบาลศรีธัญญา แต่กริชทองก็ได้หนีออกมาจากโรงพยาบาลโดยที่ทางโรงพยาบาลไม่ได้แจ้งให้ทางครอบครัวทราบ เมื่อหนีออกมาจากโรงพยาบาลกริชทองได้เดินทางมาถึงจังหวัดชลบุรี โดยวิธีใดไม่ทราบ แต่ทุกคนในครอบครัวทราบเพราะว่า วันหนึ่งมีคนที่บ้านมาบอกกับทางครอบครัวของกริชทองว่า พบกริชทองนอนอยู่ที่โรงพยาบาลชลบุรี คุณพ่อคุณแม่และครอบครัวได้เดินทางไปโรงพยาบาลและก็ได้พบกริชทองนอน

รักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลชลบุรี และสอบถามได้ความว่า กริชทองถูกรถชน และมีคนนำส่งมารักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล เมื่อรักษาแผลหาย จึงนำกลับมาบ้าน

เวลาต่อมา ก็ได้รับแจ้งจากโรงพยาบาลศรีธัญญาว่า กริชทองได้หนีออกจากโรงพยาบาลมาแล้ว ซึ่งทุกวันนี้ทางโรงพยาบาลก็ยังไม่ทราบว่า ทางครอบครัวได้พบกริชทองแล้ว ซึ่งรวมเป็นเวลาทั้งหมด 18 วันที่กริชทองหนีออกจากโรงพยาบาล จนกระทั่งมาพบกริชทองที่โรงพยาบาล คุณแม่บอกว่ามันเป็นบุญของพวกเธออย่างมากที่ได้พบเขาอีกครั้งหนึ่ง คุณพ่อก็ได้นำลูกไปรักษาที่โรงพยาบาลชลบุรี ทางจิตเวช แต่ก็ไม่ได้ขึ้น ก็ยังมีอาการคลุ้มคลั่งและทำร้ายคนในบ้าน และคอยจะวิ่งออกจากบ้านอย่างเดียว ต้องคอยวิ่งไล่จับกันอยู่ตลอดเวลา

คุณพ่อก็เลยทำห้องพิเศษไว้ให้อยู่คนเดียว ด้วยการต่อห้องนอน มีห้องน้ำอยู่ในตัว กันฝาผนังห้องด้วยการเอาไม้มาตีเป็นลูกกรง และมีประตูเข้าออกได้ แต่ก็ปิดและใส่กุญแจไว้ เพื่อกันไม่ให้กริชทองออกมาทำร้ายใครหรือหนีไปไหนได้ คุณแม่เล่าว่า ไม่อยากทำกับลูกแบบนี้ แต่ก็ไม่อยากอยู่กับความทุกข์หรือความเสียใจไปตลอดชีวิต หากต้องไม่มีลูก หรือลูกต้องหายไปจากบ้าน โดยไม่รู้เลยว่าลูกจะมีความทุกข์อย่างไร ไม่ต้องการให้เขาต้องไปทำร้ายใคร หรือถูกใครทำร้าย ขอให้เขาอยู่กับเราตลอดไป แม้จะอยู่ในสภาพไหนก็ตาม ก็ขอให้ได้เห็นและดูแลเขา และก่อนที่จะพ่อเขาจะเสียชีวิตลง ได้ตั้งเสียไว้ว่า ขอให้จงเขาไว้อย่างนี้ตลอดไป อย่าปล่อยเขาออกมาเพื่อความปลอดภัยของลูก และคุณแม่ก็ได้ขังเขาอยู่ในห้องนั้นมา ตั้งแต่ปี 2535 จนมาถึงปัจจุบัน คุณแม่พูดไป พลังเราก็เห็นน้ำใส ๆ คลออยู่เต็มเบ้าตาทั้งสองข้างของคุณแม่ ทำให้เราทีมงานมีความรู้สึกตามคุณแม่ไปด้วย การสนทนาหยุดไปสักพักหนึ่ง ทีมงานได้เปลี่ยนคำถามไปที่เรื่องสมุดประจำตัวคนพิการและบัตรทอง (ท.74)

กริชทองมีสมุดประจำตัวคนพิการและบัตรทอง (ท.74) ครบทุกอย่างแล้ว แต่กริชทองยังไม่ได้รับเงินเบี้ยยังเคราะห์จากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ได้แจ้งว่างบประมาณหมด ต้องรอ ทีมงานได้แนะนำในเรื่องสิทธิประโยชน์ ที่จะได้รับว่ามีอะไรบ้าง ให้คุณแม่และน้องสาวกริชทองทราบ ก็เข้าใจดี เราได้สนทนากับคุณแม่และน้องสาวของกริชทอง ได้เวลาอันสมควร ก็ได้กล่าวคำลา คุณแม่ และก็ขอให้น้องสาวกริชทองพาไปพบกับพี่กริชอีกครั้ง ซึ่งก็ยังไม่มีทีมงานฯ ส่วนหนึ่งยังยืนพูดคุยกับกริชทองอยู่ บางคนที่เป็นผู้ชายก็จับมือกริชทองเล่นอยู่ เราเห็นเล็บมือมือขาวมากและดำ ก็เลยถามว่า ตัดเล็บไหม กริชทองบอก คัดสิ ก็เลยขอกรรไกรตัดเล็บจากน้องสาวพี่กริชทอง ก่อนตัดเล็บให้ก็เลยถามว่าสัญญากันก่อนนะว่าจะไม่ดึงกันนะ พี่กริชบอก สัญญา แล้วก็ยิ้ม เราก็เลยตัดเล็บมือให้กริชทองทั้งสองข้างจนเสร็จ และพูดคุยกับพี่กริชเล็กน้อย และก็ลากลับ

คนที่ 26 นายรัช ทองมาก

ชื่อ-สกุล นายรัช ทองมาก ชื่อเล่น รัช

เกิดวันที่ 21 ก.พ. 2527 อายุ 26 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ บกพร่องทางด้านสติปัญญา

ลักษณะความพิการ พัฒนาการช้า

ที่อยู่ 46/32 หมู่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา เรียนได้ถึง ป.2

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณพ่อจรงค์ ทองมาก และคุณแม่วันดี ประกอบกรรม

ทีมงานได้เดินทางไปเยี่ยม นายรัช ทองมาก พร้อมกับประธาน อสม. คุณบุญประกอบ ทองมาก หรือ ป้าซิ้ม ได้ขับรถพาทีมงาน ไป เมื่อถึงบ้านคุณรัชก็ได้พบกับคุณแม่ของคุณรัช เมื่อได้รับการต้อนรับจากคุณแม่ของรัช และทีมงานได้แนะนำตัวเองแล้ว ทีมงาน ก็ได้นั่งสนทนากับคุณแม่ซึ่งตัวของคุณรัชไม่อยู่บ้านในขณะนั้น

คุณแม่เล่าให้ฟังว่าเมื่อตอนแรกที่เกิดมาก็เป็นเหมือนคนปกติธรรมดาแล้วมีวันหนึ่งที่เขาไปเรียนหนังสืออยู่ชั้นประถมปีที่ 2 ที่โรงเรียนตะเคียนเตี้ย รัชก็เริ่มมีอาการชัก และเป็นบ่อยมาก คุณแม่ได้พาไปตรวจที่โรงพยาบาลชลบุรี แพทย์บอกว่ามีพังผืดในสมองซึ่งอาจเกิดขึ้นตอนเริ่มตั้งครรภ์ ไปรักษาที่ทุกที่ทั้งโรงพยาบาลชลบุรีและโรงพยาบาลอื่นๆ รวมถึงการรักษาในทางไสยศาสตร์ก็ไม่หาย

ตอนที่รัชชาอายุได้ 20 ปี รัชชามีอาการกำเริบ และทำร้ายคนในบ้านทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคุณพ่อ คุณแม่และน้อง และเดินไปทั่วตามหมู่บ้าน ไปบ้านไหนก็จะไปหยิบข้าวของของเขามา แม่ก็กลัวว่าจะถูกชาวบ้านทำร้ายเอา จึงได้เอาโซ่มาล่ามไว้และใส่กุญแจที่ข้อเท้า แต่ก็ไม่ได้ทอดทิ้งไว้แต่เพียงลำพัง คุณแม่ต้องดูแลตลอด จนไม่สามารถออกไปทำมาหากินอะไรได้แต่ดูแลรัช และยังคงไปรับการรักษาโดยแม่จะไปเอายาจากโรงพยาบาลชุมชนมาให้ตลอด ต่อมาคุณแม่ได้พารัชไปรักษา ที่โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์ อ.สัตหีบ ซึ่งเป็นหมอทหารรักษา คุณแม่บอกว่า รัชดีขึ้นเพราะได้รับการดูแลเอาใจใส่ของแพทย์ที่นั่น ทุกครั้งที่ไปหาแพทย์เขาจะมีวิธีดูแลรักษาด้วยการให้ยามากิน ยาที่ทานคือยากันชักหรือยาที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาท และก็มีวิธีการสอนหนังสือหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงพยาบาล ก็จะทำให้เขาดีขึ้นมา และสามารถปล่อยให้เขาเป็นอิสระได้ โดยไม่ต้องจับที่รัชล่ามโซ่อีกต่อไป เขาจะกินยาทุก 3 เวลา กินเสร็จแล้วเขาก็จะนอนหลับ และก็จะทำให้อารมณ์ดีไม่ทำร้ายใคร

ทุก ๆ วันรัชจะเดินออกไปจากบ้าน ตามร้านค้า หมู่บ้าน แล้วแต่เขาจะไป ชอบออกไปคุยกับคน จะเดินไปตามหมู่บ้านเส้นทางที่เคยไปเดินไหนก็มักจะไปตามทางที่ตนไป เวลาเดินออกจากบ้านไปคุณแม่จะให้เงินไป 20 บาท ทุกๆวันเพื่อให้ไปซื้อน้ำกินพอซื้อน้ำได้ถุงหนึ่งก็จะเดินไปเรื่อยพอหิวข้าวก็จะกลับมากินข้าวที่บ้าน พอกินข้าวเสร็จก็จะนอนพักฟังเพลง อ่านหนังสือแล้วตอนเย็นๆ ก็จะออกไปใหม่

รัช มีสมุดประจำตัวคนพิการแล้ว แต่ยังไม่มียัตรทอง (ท.74) ได้รับเบี้ยเงินสงเคราะห์เดือนละ 500 บาท ต่อเดือน ทีมงานได้แนะนำ คุณแม่รัช ให้ไปเปลี่ยนจากบัตรทอง 30 บาท รักษาทุกโรค ไปเปลี่ยนเป็นบัตรทอง (ท.74) และได้อธิบายถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคนพิการ คุณแม่ของรัชก็เข้าใจ

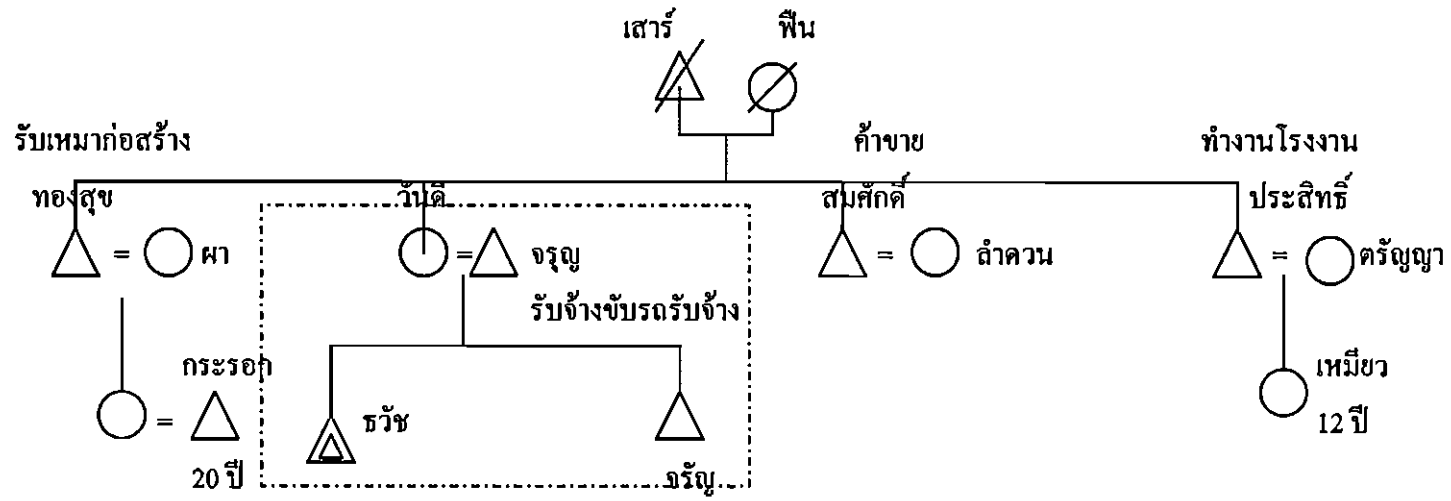
คุณแม่รัชถามถึงการกู้เงินมาประกอบอาชีพ ในฐานะเป็นผู้ดูแลคนพิการ ทีมงานก็ได้อธิบายให้คุณแม่ฟัง คุณแม่เล่าว่าเมื่อก่อนคุณแม่มีอาชีพขายอาหารตามสั่งที่หน้าปากซอย คุณพ่อทำงานรับจ้างขับรถสองแถวอยู่ที่พัทยาได้ ส่วนตอนนี้คุณแม่ไม่มีรายได้เพราะต้องเลิกจากการขายของเพื่อที่จะมาดูแลรัช ทำให้ขาดรายได้ไปคนหนึ่ง

ตอนนี้คุณแม่ก็ไม่ค่อยสบายและปวดขาเดินไปไหนมาไหนไม่ค่อยไหว คุณแม่มีโรคประจำตัวคือ เป็นความดัน เบาหวานและเป็นโรครุมตอขอคุณแม่ก็ยังทานยาและไปรับยาที่โรงพยาบาลบางละมุงอยู่เป็นประจำ

คุณแม่เล่าว่าเงินเดือนมาจากคุณพ่อเพียงคนเดียวแต่แม่บอกว่ายังดีที่ไม่มีหนี้สิน แม่บอกว่าลูกหายประจำก็ไม่เคยซื้ออะไรมีแค่สร้างบ้านเพื่อที่จะให้ลูกอยู่ ถ้าพ่อแม่ไม่มีใครจะสร้างให้อยู่

แม่บอกว่าพี่ชว่ยอายุคุณแม่มากแม่ไม่สบายถ้าแม่ไม่มีใครจะดูแลพี่ชว่ยก็ไม่ดูแล แม่มีลูกชาย 2 คน คนแรกพิการ คนที่สองปกติเป็นน้องชายกำลังเรียนอยู่ ม. 3 อายุ 15 ปี น้องชายจะเป็นคนที่รักพี่ชายแต่พี่ชายชอบว่าน้องเถียงกับน้องบางที่พี่ชายบอกว่าเดี๋ยวฆ่าตายเลย แม่บอกว่าพูดไปอย่างนั้นแหละแต่ไม่ทำ เวลาที่โมโหนี่ก็จะพูดอะไรก็พูด

ผังเครือญาติ นายรวัช ประกอบธรรม อายุ 29 ปี ลักษณะความพิการทางสติปัญญา

คนที่ 27 นายเชียวเม้ง แซ่ก่า

ชื่อ-สกุล นายเชียวเม้ง แซ่ก่า ชื่อเล่น เชียวเม้ง

12 ธันวาคม 2502 อายุ 50 ปี

สาเหตุความพิการ เกิดจากอุบัติเหตุ และเบาหวาน

ประเภทความพิการ ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาขาดได้เข้าทั้งสองข้าง

ที่อยู่ 86 หมู่ที่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดคนพิการ มี

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา และลูก ๆ

ป้าจิมประธาน อสม. ได้พาทีมงานไปที่บ้านหลังหนึ่งเป็นบ้านปูนชั้นเดียว ในบ้านก็มีคนนั่งอยู่ 7-8 คน ป้าจิมและคณะทำงานก็ได้เดินลงเข้าไปในบ้านและป้าจิมก็ได้บอกกับคนที่อยู่ในบ้านว่า มีคนมาเยี่ยมและคนที่นั่งอยู่ข้างในบ้านก็เชิญให้เราเข้าไปข้างในบ้าน แล้วคณะทำงานก็เดินเข้าไปนั่งข้างในบ้าน และป้าจิมก็ได้ขอตัวเพื่อที่จะไปส่งทีมงานในจุดอื่นต่อ แล้วทีมงานก็ได้แนะนำตัว แล้วได้สอบถามข้อมูลความพิการจากพี่เชียวเม้ง

พี่เชียวเม้งมีพี่น้องทั้งหมด 12 คน เสียชีวิตไปแล้ว 5 คน มีชีวิตอยู่ 7 คน ปัจจุบันก็มีครอบครัวกันหมดแล้ว ถ้านับจากคนที่อยู่ในปัจจุบันพี่เชียวเม้งเป็นคนที่ 7 คุณพ่อเชื้อสายจีนและได้เสียชีวิตไปนานแล้ว ส่วนคุณแม่

ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่ อยู่บ้านอีกหลังหนึ่งที่ใกล้ ๆ กัน และภรรยาของพี่เชืวเม้งก็บอกกับทีมงานว่า คุณแม่มีปัญหาทางด้านตา ไม่สามารถมองเห็นเลย แล้วแกก็บอกกับคณะทำงานให้ไปเยี่ยมแกด้วย และทางทีมงานก็รับปากและสอบถามเรื่องของพี่เชืวเม้งต่อ และได้ข้อมูลมาดังนี้

พี่เชืวเม้งพิการขาขาดทั้งสองข้าง พี่เชืวเม้งได้เล่าให้ทีมงานฟังว่าเมื่อก่อนเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง อยู่มาวันหนึ่งรถบรรทุกเกิดติดหลุมและต้องจอดและเอาไม้ไปวางเพื่อที่จะทำให้รถมันขึ้นมาจากหลุมได้ในและในขณะที่คนขับรถพยายามที่จะขับรถขึ้นจากหลุมนั้นพี่เชืวเม้งก็ได้พยายามช่วยดูแล ใกล้กับล้อรถข้างที่ติดกับหลุมและไม่ทันระวังทำให้ไม้ที่ได้เอาไปรองที่ล้อรถมาเสียบเอาที่ขาซ้ายตรงได้เข้าของพี่เชืวเม้ง และได้เข้ารับการรักษาแต่ก็ไม่สามารถรักษาได้ก็เลยต้องตัดขาทางซ้ายได้เข้า

ในตอนนั้นทำให้พี่เชืวเม้งคิดมากเพราะต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัวและทำให้ร่างกายซูบผอม แต่ก็พยายามรักษาแผลให้หายแล้วก็ได้ให้คุณหมอทำขาเทียมให้ พี่เชืวเม้งบอกว่าขาเทียมที่เอามาใช้ทางด้านซ้ายตอนนั้นต้องจ่ายเงินซื้อเอง พอได้ใส่ขาเทียมพี่เชืวเม้งก็สามารถที่จะขับรถไปไหนมาไหนเองได้อีกครั้งหนึ่งสามารถที่จะทำงานเกี่ยวกับรับเหมา และพี่เชืวเม้งก็บอกกับทีมงานว่าและเมื่อ 3 ปีที่ผ่านมา ราวปี พ.ศ. 2549 สิ่งที่ไม่เคยคาดคิดก็ได้เกิดกับพี่เชืวเม้งอีก คือ แกเป็นโรคเบาหวานและมีอาการทางด้านขาขวา แกบอกว่าเมื่อรู้ว่าเป็นเบาหวานก็สาบไปแล้วเพราะว่าที่ขาขวาเป็นแผลและไม่สามารถรักษาได้ก็เลยต้องตัดขาอีกข้างหนึ่ง คือ ขาขวาได้เข้า ตั้งแต่ขาอีกข้างหนึ่งต้องถูกตัด ทำให้ขาทั้งสองข้างต้องพิการแล้ว พี่เชืวเม้งก็ไม่ได้ทำงานอีก ได้แต่นั่งอยู่ในบ้าน งานรับเหมาที่เคยทำในอดีตก็ได้ให้หลานเป็นคนทำแทน ส่วนตนก็คอยดูแลงานที่มอบหมายให้หลานทำอยู่ที่บ้าน

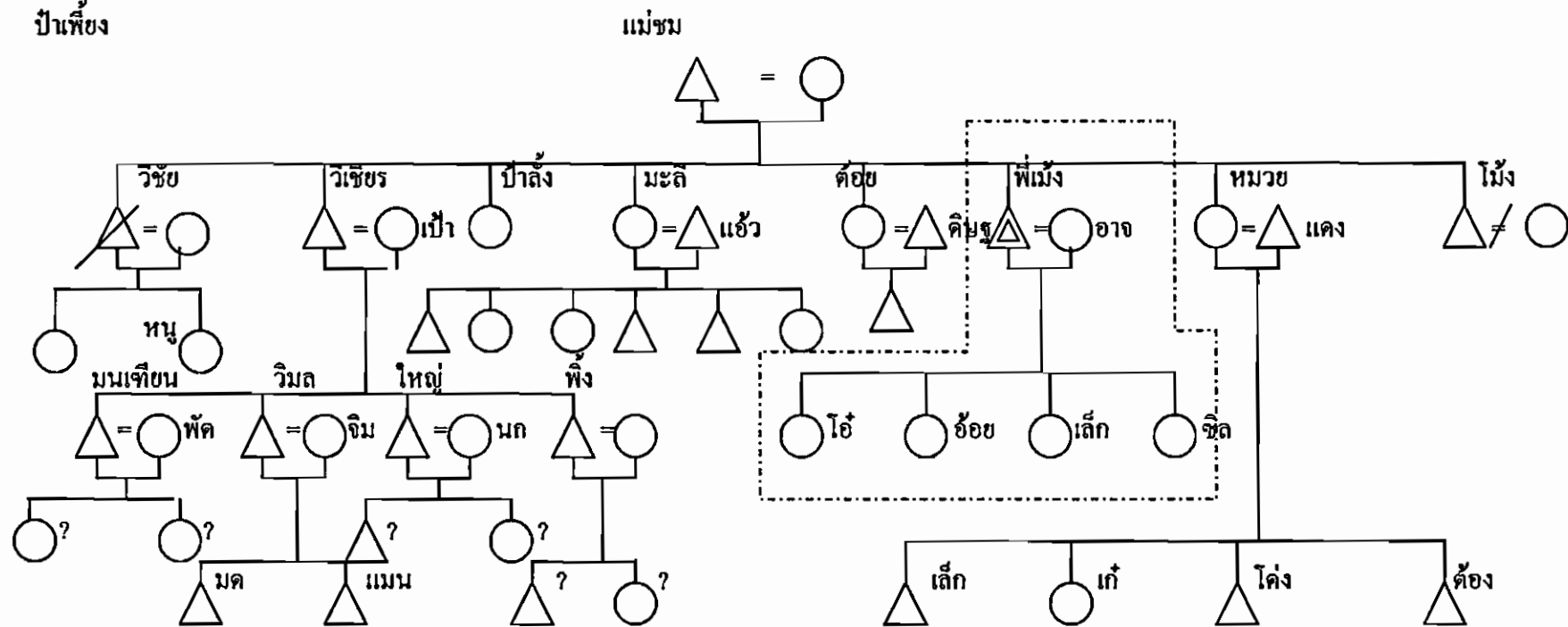
พี่เชืวเม้งมีลูกทั้งหมด 4 คน เป็นลูกสาว 3 คน และลูกชายอีก 1 คน ปัจจุบันก็มีภรรยา และลูก ๆ คอยดูแลและให้กำลังใจ และคนที่นั่งอยู่ในบ้านก็เป็นภรรยา และลูก ๆ หลาน ๆ ของพี่เชืวเม้ง

เรื่องที่พี่เชืวเม้งต้องการขอความช่วยเหลือก็คือ เนื่องจากขาเทียมทางด้านซ้ายได้ใช้งานเป็นเวลานานแล้วเกิดชำรุดซึ่งจะเป็นปัญหาเวลาเดินไม่สะดวกบางทีเดิน ๆ ไปจะล้ม และขาเทียมอีกข้างหนึ่งที่ขอมาทิหลังเป็นขาเทียมแบบธรรมดา มีน้ำหนักมากกว่าซึ่งเวลาเดินนั้นจะมีน้ำหนักขาไม่เท่ากันทำให้การใส่ขาเทียมทั้งสองข้างนั้นเดินลำบาก แล้วพี่เชืวเม้งอยากได้ก็คือ อยากจะได้ขาเทียมที่มีน้ำหนักเบาเท่ากันก็คืออยากได้ขาเทียมทางด้านซ้ายที่มีแบบเหมือนขาเทียมทางด้านขวา และไม้เท้าสำหรับจับเพื่อช่วยพยุงตัวในการเดิน เป็นไม้เท้าแบบฐานมีสามง่าม

พี่เชืวเม้งถามคณะทำงานว่าที่ว่า ทางคณะทำงานมีไม้เท้าแบบนี้หรือไม่ แล้วคณะทำงานก็บอกกับพี่เชืวเม้งว่า ไม่มีกายอุปกรณ์ให้ แต่จะแนะนำว่าให้พี่นา สมุดประจำตัวคนพิการ บัตรประจำตัวประชาชน และบัตรทอง ท.74 ไปขอกายอุปกรณ์ที่โรงพยาบาลและบอกเหตุผลความจำเป็น ในการขออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการช่วยเหลือความพิการ และทางโรงพยาบาลก็จะพิจารณาถึงความจำเป็นแล้วเบิกกายอุปกรณ์ให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องอยู่ในวงเงินที่ทางรัฐได้กำหนดขึ้นมา ถ้าราคาของกายอุปกรณ์นั้นมีราคาที่สูงเกินที่ทางรัฐกำหนดมาราคาส่วนที่เกินก็ต้องจ่ายเอง แล้วก็ได้ยกตัวอย่างแบบคร่าว ๆ เช่น ทางรัฐกำหนดราคาวีลแชร์ให้ได้ในราคาไม่เกิน 6,000 บาท ถ้าราคาของวีลแชร์ที่พี่ต้องการใช้มีราคา 7,000 บาท ก็ต้องจ่ายเพิ่มอีก 1,000 บาท

ผังเครือญาติ นายเจี๋ยวเม้ง แซ่ก่า ลักษณะความพิการ ขาขาดทั้ง 2 ข้าง อายุ 50 ปี

ป่าเพียง

คนที่ 28 นางสาวนันทวรรณ เดชมาก

ชื่อ-สกุล นางสาวนันทวรรณ เดชมาก ชื่อเล่น ลูกน้ำ

วันเกิด 10 พฤษภาคม 2529 อายุ 23 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว Cerebral Palsy (CP.)

ลักษณะความพิการ มีอาการเกร็งตามแขนขา เคลื่อนย้ายตัวเองไม่ได้ พูดไม่ค่อยชัด

ที่อยู่ 10/1 หมู่ที่ 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดคนพิการ มี

เบี้ยยังชีพ ได้เบี้ยความพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่ .

น้องนันทวัน หรือ ลูกน้ำ อาศัยอยู่แม่ พี่ชายอีก 2 คน ส่วนคุณพ่อเสียชีวิตไปหลายปีแล้วและบ้านที่อยู่ติดกันเป็นบ้านของคุณชาย น้ำสาว น้ำเขยและหลานๆ ทุกคนคอยให้ความช่วยเหลือดูแลลูกน้ำตามความเหมาะสม และเวลาที่เอื้ออำนวย เพราะแต่ละคนมีหน้าที่การงานที่ต้องทำ บางครั้งลูกน้ำก็ไม่ค่อยได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร ในส่วนกิจกรรมประจำ ซึ่งไม่สามารถทำเองได้ บางครั้งหากไม่มีใครช่วย แม่จะโทรตามน้ำช้างบ้านที่ทำงานเป็นแม่บ้านที่ทำงานในสำนักงานของบริษัทแห่งหนึ่งใกล้ๆ กันมาช่วยลูกน้ำในการเข้าห้องน้ำ

ปกติพี่ชายคนโตจะเป็นคนดูแลน้อง แต่บางวันที่ออกไปข้างนอกและกลับดึกจะได้รับการช่วยเหลือจากพี่ชายคนรอง ที่ต้องออกจากงานบริษัทเพื่อมาช่วยคุณแม่ดูแลร้านเฟอร์นิเจอร์ เพราะตอนนี้แม่ก็มีอาการความดัน

สูงและทำงานไม่ค่อยไหว ลักษณะบ้านเป็นบ้านชั้นเดียว 2 หลังติดกัน ด้านหน้าทำการค้าขายเฟอร์นิเจอร์ ด้านหลังเป็นที่พักอาศัย

ลูกน้ำไม่สามารถใช้มือหยิบจับได้คืบสัก แต่พอควบคุมรถวีลแชร์ไฟฟ้าให้เคลื่อนที่ตามต้องการได้ นอกจากนี้ ลูกน้ำสามารถใช้ปากในการวาดภาพและเขียนชื่อของตนเองได้ ทั้งนี้ เคยมีคนมาสอนลูกน้ำในการฝึกอ่านเขียนระยะหนึ่ง คือ พี่สาว ของพี่ตุเมธ ประกอบกรรมนั่นเอง

บางครั้งเวลาคุณแม่ ขยาย น้ำ หรือพี่ชายออกไปซื้อของก็จะพาลูกน้ำออกไปเที่ยวห้างด้วย ซึ่งลูกน้ำรู้สึกชอบ และไม่รู้สึกอายในความพิการเมื่อมีคนอื่นมองมา อีกทั้งเมื่อลูกน้ำเข้าร่วมประชุมกับคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้คนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย พี่ๆ ป๊าๆ อสม.ที่เป็นคณะทำงานมักเข้ามาทักลูกน้ำว่าจำกันได้หรือไม่ เพราะทุกคนรู้จักยายและแม่ของลูกน้ำเป็นอย่างดี

สิ่งที่ลูกน้ำเคยบอกคณะทำงานเราก็ คือ ครูที่จะมาช่วยสอนให้ลูกน้ำอ่านเขียนและรถวีลแชร์ไฟฟ้าคันใหม่ รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ร่วมกับคนพิการอื่นๆ

ตอนอายุ 15 ปี พ่อเคยพาไปทำบัตรประชาชน ทางอำเภอไม่ทำให้บอกแต่ว่า เป็นคนพิการ พี่น้องทั้งหมดมี 9 คน เสียชีวิตไป 1 คน เหลือ 8 คน เป็นบุตรคนที่ 4 และทราบชื่อเพียง 3 คน ดังนี้ นาง รจนา แจ่มกระจ่าง (มีสามีแล้วเลิกกันแล้ว) นางเนียม แจ่มกระจ่าง (มีสามีแล้วเลิกกันแล้ว) และ น.ส. ปรานี แจ่มกระจ่าง

อุปนิสัย นางสาว ปรานี ชอบดูโทรทัศน์และทำอาหารได้ และว่ามีความสามารถดมดมหมอกเก่ง รับจ้างได้ 400 บาทต่อเดือน ครอบครัวมีรายได้รวมประมาณ 4-5 พันกว่าบาท/เดือน จากอาชีพรับจ้างทั่วไป ที่ดินของพ่อแม่ มีจำนวน 5 ไร่กว่าๆ ในตำบลตะเคียนเตี้ย

ปัจจุบันพี่ปรานีก็เก็บก้นมะพร้าวมาเลา แล้วมีคนมารับซื้อใน กิโลกรัมละ 8-10 บาท บางครั้งก็มีชาวบ้านมานั่งเล่นที่บ้านแล้วจ้างให้พี่ปรานีดมดมหมอกให้ และพี่ปรานีสามารถทำกับข้าวได้ ซักเสื้อผ้าเองและทำกิจวัตรประจำวันได้ ส่วนพี่ ๆ ที่อยู่บ้านเดียวกันและเป็นผู้ดูแลพี่ปรานีก็มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเช่นกันกับพี่สาว

ส่วนเรื่องบัตรประจำตัวคนพิการก็ยังไม่ได้ทำ ทีมงานจึงได้แนะนำให้ไปทำสมุดประจำตัวคนพิการ โดยแนะนำให้พี่สาวของพี่ปรานีพาพี่ปรานีไปให้คุณหมอดตรวจและออกใบรับรองความพิการให้ แล้วถ้าเกิดได้ใบรับรองความพิการจากคุณหมอมาแล้วก็สามารถนำเอาเอกสารไปแจ้งที่เทศบาล ต.ตะเคียนเตี้ย เพื่อให้ทางเทศบาลดำเนินการหรือทำสมุดประจำตัวคนพิการให้ ต้องเตรียมเอกสารดังนี้ บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน รูปถ่าย 1 นิ้ว สองรูป และใบรับรองความพิการที่คุณหมอออกให้

คนที่ 30 นายตำรวจ จิตรมัน

ชื่อ-สกุล ตำรวจ จิตรมัน ชื่อเล่น ตำรวจ

เกิด พ.ศ. 2480 อายุ 72 ปี

สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองแตก

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ซีกซ้าย

ที่อยู่ 2/8 ม. 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.6

สมุดคนพิการ ยัง

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ยัง

ผู้ดูแล ภรรยา และลูก ๆ

ป้าจิมบอกว่าก่อนที่จะรู้ว่าลุงคนนี้พิการก็เพราะได้มาทำธุระที่บ้านที่ลุงอาศัยอยู่ จึงได้รู้ว่าลุงได้ล้มป่วย และยังไม่สามารถลุกขึ้นนั่งหรือเดินได้ จึงได้พาทีมงานไปถึงบ้านหลังหนึ่งซึ่งเป็นหมู่บ้านจัดสรร

ป้าจิมก็บอกให้คนขับรถจอดครหน้าบ้าน พอมองไปข้างในบ้านก็เห็นคุณป้าและลูกสาวกำลังตากผ้าอยู่ข้างหน้าบ้าน แล้วป้าจิมก็ขออนุญาตเข้าบ้านพร้อมกับแนะนำให้ผู้จักทีมงานที่ลงเยี่ยมและบอกว่าวันนี้ได้พาคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนคนพิการ มาเยี่ยมคุณตา

ลูกสาวคุณตาซึ่งทราบชื่อว่าคุณตรีทิพย์ ได้เดินมาเปิดประตูให้ทีมงานเข้าไปเยี่ยมคุณตา พอเราเดินเข้าไปข้างในบ้านก็พบว่าคุณตาได้นอนอยู่กับเตียง ที่ลำคอถูกเจาะ และมีสายยางสำหรับให้อาหาร ซึ่งคุณลุงก็ไม่สามารถพูดได้ และคุณตาก็ไม่ค่อยตอบสนองอะไรที่ทีมงานเข้าไปทัก หรือถาม เพื่อไม่เป็นการรบกวนคุณตามากเกินไปพอ

เยี่ยมดูคุณตาได้ชักพาทิมงานก็ขออนุญาตออกมา นั่งหน้าบ้านแล้วทำการสัมภาษณ์คุณยายซึ่งเป็นภรรยาและคุณตรีทิพย์ซึ่งเป็นลูกสาว จึงได้ข้อมูลมาดังนี้ คุณตาสำรองมีภรรยาชื่อนางอุดม จิตรมัน อายุ 72 ปี และมีลูกทั้งหมด 6 คน มีลูกสาว 2 คน และลูกชาย 4 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้ นางเรณู จิตรมัน นายสัมฤทธิ์ จิตรมัน นายณรงค์ จิตรมัน นางสาวตรีทิพย์ จิตรมัน นายจรัญ จิตรมันและนายจำรูญ จิตรมัน

คุณตรีทิพย์ได้เล่าให้ทีมงานฟังว่าก่อนหน้านี้ลุงสำรองเป็นคนขยันวัน ๆ ทำแต่งงานแกได้มีกิจการเปิดเป็นร้านขายส่งน้ำแข็ง แกก็ทำงานไปเรื่อย ๆ ของแก เมื่อประมาณ 3 เดือนที่ผ่านมา แกได้ล้มหมดสติจึงได้พาไปรักษาที่โรงพยาบาลและได้ไปผ่าตัดที่โรงพยาบาลที่อยุธยา ผลจากที่แพทย์ตรวจพบว่าเส้นเลือดในสมองซีกซ้ายในสมองแตกจึงทำให้แขนขาของลุงด้านซีกซ้ายไม่มีแรง ยังไม่สามารถลุกขึ้นนั่งหรือเดินได้ และต้องให้อาหารทางด้านสายยาง คุณลุงไม่สามารถพูดได้ และดูเหมือนเวลาทิมงานพูดหรือถามจะไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบอะไรและมีสีหน้าที่งอแง แกได้แต่มอง แต่คุณป้าก็บอกว่าอยู่ที่นี้สีหน้าของลุงดีกว่าอยู่ที่โรงพยาบาลเยอะ

ปัจจุบันคุณลุงก็มีคุณป้าอุดมซึ่งเป็นภรรยาและลูกสาวที่ชื่อคุณตรีทิพย์ดูแลอยู่ คุณตรีทิพย์คุณลักษณะเป็นคนชอบธรรมมะ ในบริเวณข้างในบ้านได้มีที่บูชาพระซึ่งมีพระเยอะมากตั้งไว้บูชา ตอนที่ทีมงานเข้าไปเยี่ยมคุณตรีทิพย์ก็นุ่งเสื้อผ้าสีขาว และบอกว่าชอบเปิดธรรมมะให้คุณพ่อฟังดูเหมือนพ่อจะชอบและสีหน้าก็ดีขึ้น คุณตรีทิพย์บอกว่าคุณพ่อเขาเป็นคนทำงานเขาไม่ค่อยได้ฟังเท่าไร

แต่ตั้งแต่ล้มป่วยพี่ตรีทิพย์ชอบเปิดให้ฟังและดูเหมือนคุณพ่อชอบเลยเปิดให้ฟังตลอด และทีมงานก็ถามอีกว่าแล้วที่บ้านหลังนี้มีใครอาศัยอยู่บ้างครับ พี่เขาก็บอกว่า มีคุณแม่ แล้วก็คุณตรีทิพย์เองที่อยู่ดูแลคุณพ่อตลอด แต่ลูก ๆ ทุกคนของคุณลุงก็ได้มาเป็นประจำ

คนที่ 31 นายธนชัย พรวัฒนา

ชื่อ-สกุล นายธนชัย พรวัฒนา ชื่อเล่น จิน

เกิด พ.ศ. 2480 อายุ 34 ปี

สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองแตก

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ซีกซ้าย

ที่อยู่ 162 / 1 ม. 2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.6

สมุดคนพิการ ดำเนินการ

เบี่ยยังชีพปัจจุบัน ยัง

ผู้ดูแล คุณแม่

ทีมงานเข้าไปตามถนนที่โดยรอบเป็นต้นมะพร้าว ทีมงานนั่งรถเข้าประมาณ 300 เมตร ก็พบกับบ้านปูนชั้นเดียว มีรถปิคอัพจอดอยู่คันหนึ่ง และมีผู้หญิงวัยประมาณ 50 ปี 2 คน และชายวัย 30 ปี นั่งอยู่ที่ศาลาพักร้อนหน้าบ้าน แล้วทีมงานจึงเข้าไปทักทายและแนะนำให้รู้จัก และบอกถึงวัตถุประสงค์ที่ทีมงานลงมาเยี่ยม บ้านหลังนี้ทีมงานฟังจะได้ลงเยี่ยมเป็นครั้งแรก จึงได้ขอสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล

คุณธนชัย พรวัฒนา ชื่อเล่นว่า จิน และผู้หญิงที่นั่งอยู่สองคนเป็นคุณแม่ และน้ำของคุณจิน จากพูดคุยทำให้ทราบว่า ก่อนที่จะเป็นอัมพฤกษ์ คุณจินได้ไปทำงานเป็นช่างไฟฟ้าอยู่ที่เทศบาลตะเคียนเตี้ย เป็นเวลา 1 ปี

แต่อยู่ ๆ ก็เกิดอาการฟุบลงไป แต่ได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลโดยใช้สิทธิประกันสังคมในการรักษา จึงได้ทราบสาเหตุจากการตรวจรักษาจากแพทย์ว่า อาการที่เกิดขึ้นดังกล่าวเพราะเส้นเลือดในสมองด้านขวาแตก

คุณแม่ของคุณจินเล่าว่าอาการของคุณจินในตอนแรก ๆ ที่เป็นแขนขาข้างซ้ายจะขยับไม่ได้เลย ในเวลาต่อมาก็มีอาการดีขึ้นเรื่อย ๆ แขนขาเริ่มที่จะมีแรงขยับได้บ้างจนกระทั่งปัจจุบันสามารถเดินได้ แต่แขนซ้ายยังไม่ค่อยมีแรงแต่ก็พอยกแขนขึ้นได้บ้าง เนื่องจากทีมงานลงเยี่ยมในวันนี้ได้พาคุณหมอนักกายภาพบำบัดลงพื้นที่เพื่อไปแนะนำวิธีทำกายภาพบำบัดอยู่พอดี จึงได้ให้แนะนำให้รู้จักกับคุณหมอแล้วคุณหมอก็ได้แนะนำวิธีทำกายภาพบำบัดให้

ตอนแรกคุณหมอก็ให้คุณจินกำมือคู่มือโดยให้กำให้ได้มากที่สุด คุณจินก็กำมือตามที่คุณหมอบอก คุณจินก็กำจนสุดแรงก็ยังดีที่มือของคุณจินยังกำได้บ้าง แล้วคุณหมอนแนะนำการบริหารมือ ต่อมาก็คุณหมอให้คุณจินยกมือให้สูงให้มากที่สุด คุณจินก็ยกสูงได้เกินหัวไหล่นิดเดียว ก็บอกว่ายกได้สูงสุดแล้วรับหมอ แล้วหมอก็แนะนำให้พยายามยกหัวไหล่เพื่อเป็นการบริหารหัวไหล่และกล้ามเนื้อเพื่อให้อาการกล้ามเนื้อแข็งแรง และกล้ามเนื้อก็จะได้ยืดหัวไหล่เข้าที่เดิมมือจะได้ใช้งานได้ตามปกติ และคุณหมอก็ได้แนะนำการบริหารทำอื่น ๆ อีกและให้การบ้านไว้ คุณแม่ของคุณจินพูดขอบคุณทีมงานที่ได้ลงเยี่ยมและให้ความรู้

ปัจจุบันคุณจินอาศัยอยู่กับคุณพ่อ คุณแม่ ยังไม่มีครอบครัว

คนที่ 32 นายบุญธรรม เกตุมา

ชื่อ-สกุล นายบุญธรรม เกตุมา ชื่อเล่น ธรรม

เกิดวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2499 อายุ : 53 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุจากรถ

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ แขนซ้ายลีบใช้งานไม่ได้

ที่อยู่ 2/2 ม.2 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดคนพิการปัจจุบัน มี

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา

ป้าจิ้มชวนทีมงานไปเยี่ยมคนพิการอยู่บ้านหลังหนึ่งซึ่งใกล้ ๆ กับบ้านลุงสำรอง พอไปถึงบ้าน ประดูหน้าบ้านก็ปิดอยู่ แล้วป้าจิ้มก็ให้จอดรถไว้หน้าบ้านแล้วก็พูดว่าเดี๋ยวลองไปดูข้างหลังบ้านก่อนสงสัยจะอยู่หลังบ้าน แล้วป้าจิ้มก็พาทีมงานเดินเข้าไปหลังบ้านจึงก็พบกับลุงท่านหนึ่ง ซึ่งทีมงานเรียกว่าลุงธรรม

พอทีมงานไปถึงแกกำลังซักผ้าอยู่ พอลุงธรรมเห็นป้าจิ้มและทีมงานแกก็ทักทายด้วยท่าทางที่กระตือรือร้น แล้วผ้าที่แกกำลังซักอยู่แกก็ไม่ได้ซักต่อปล่อยให้ไว้ในกะละมังแล้วแกก็รีบเดินไปเปิดประตูหน้าบ้านอย่างเร่งรีบและเชิญให้ทีมงานเข้าไปนั่งข้างในบ้าน ด้วยท่าทางที่คล่องแคล่วว่องไว แกยกเก้าอี้ นำพัดลมมาตั้งและเปิดพัดลมให้ทีมงาน แล้วแกก็เอาน้ำมาเสิร์ฟเอง

เมื่อทุกอย่างดูเรียบร้อยมาถึงมานั่งกับทีมงาน และทีมงานก็ได้แนะนำทุกคนให้ลุงธรรมรู้จัก และในวันนี้ได้มีลุงจวนซึ่งเป็นผู้พิการในตำบลตะเคียนเตี้ยก็มากับทีมงาน ทีมงานจึงได้แนะนำให้ลุงจวนให้รู้จักกับลุงธรรม แล้วทีมงานก็ได้สอบถามประวัติลุงธรรม แล้วนำมาเก็บเป็นข้อมูลดังนี้

ลุงธรรมชื่อจริงว่า นายบุญธรรม เกตุมา เกิดวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2499 อายุ 53 ปี บ้านเดิมอยู่ที่ บางบ่อ จ.สมุทรปราการ แล้วลุงธรรมก็เล่าเรื่องในอดีตให้ทีมงานฟังว่า สมัยก่อนลุงธรรม เริ่มทำงานเสริฟอาหารที่เมืองชลบุรี ต่อมาก็มีการพัฒนามาเป็นผู้ช่วยก๊ากในร้านอาหาร แล้วก็พัฒนามาเรื่อย ๆ จนได้เป็นก๊ากทำอาหารเอง

มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ได้ประสบอุบัติเหตุถูกรถชนจนทำให้กระดูกซี่โครงหัก และแขนด้านซ้ายก็หักจนไม่สามารถรักษาให้ใช้งานคืนได้ ลุงบอกว่าในตอนนั้นเงินที่มีอยู่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลจนหมด ลุงมีใบทหารผ่านศึกแต่ลุงก็ไม่เคยใช้ก็เลยต้องเสียเงินเอง ทางทีมงานถามด้วยความสงสัยไม่ได้ว่าทำไมลุงถึงไม่ใช้สิทธิของทหารผ่านศึก ลุงบอกประมาณว่าเหมือนจะเกรงใจหรืออะไรซักอย่างนี้แหละ

แล้วมีอยู่ช่วงหนึ่งในขณะที่แขนซ้ายใช้งานไม่ได้แล้วด้วยความกระตือรือร้นของแก และความไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ ของแก แกได้ทำเรื่องเพื่อที่จะขอไปเป็นก๊ากที่ต่างประเทศ (ลุงบอกว่า ทำอาหารไทย - จีน) ได้ไปเป็นก๊ากอยู่ประเทศซาอุดีอาระเบีย 2 ปี ลูเวท 2 ปี และเยอรมันอีก 3 ปี พอหมดสัญญาลุงก็กลับมาอยู่บ้าน เงินเดือนสองคนผัวเมียก็ตกราว ๆ เก้าหมื่นบาทต่อเดือน จะให้ไปอีกคงไม่ไปแล้วละอยู่บ้านเรารู้สึกว่า ไปที่ไหนก็ไม่เหมือนเมืองไทยเราหรอก ลุงบอกว่าไปที่เมืองนอกเวลาอยู่โน้นคิดถึงแต่ที่นี่ ประเทศนอกเขาไม่ค่อยมีแดดให้เห็น อากาศก็เย็น อยากอยู่เมืองไทยดีกว่าเพราะเป็นประเทศของเราด้วย

ลุงธรรมมีลูกชายสองคนคือ 1. นายธีรพล เกตุมา 2. ค.ช.บุญญฤทธิ์ เกตุมา ลูกชายคนโตไปทำงาน ส่วนลูกชายคนเล็กยังเด็กอยู่คนนี้นั่นตอนนี เรียน อยู่ ม.3

ลุงธรรมบอกว่าปัจจุบันลุงอยู่บ้านกับลูกชายทั้งสองคน ภรรยาของลุงชื่อ นางสาวสำเร็จ ทำงานอยู่ที่สี่แยกหนุมาน ส่วนลุงธรรมเองก็ทำเพาะชำต้นไม้ขาย เนื่องจากลุงธรรมมีพี่เขยขายพันธุ์ไม้ ลุงธรรมเลยเอาพันธุ์ไม้ที่ชำใส่รถมอเตอร์ไซค์พ่วงไปฝากให้พี่เขยขาย แล้วค่อยมาคิดเงินกัน

ต่อมาทีมงานก็ได้การประชุมคนพิการเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกในวันที่ 9 พฤษภาคมนี้ที่ หมู่ 3 ทางทีมงานลองชวนลุงดูเผื่อลุงสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วย ดูท่าทางลุงเหมือนจะสนใจ และแกก็ได้บอกกับทีมงานว่าก็น่าสนใจ แกสนใจเรื่องการทำสมุดคนพิการ ทีมงานก็ได้แนะนำให้ลุงไปทำสมุดและเล่าให้ฟังถึงสิทธิประโยชน์ในการจดทะเบียนคนพิการ แล้วลุงลุงก็ถามถึงวิธีการทำสมุดคนพิการ รวมถึงฝากคำแนะนำที่เป็น อส ม. ช่วยประสานต่อซึ่งป่าจิมและพี่น้องที่รับปากว่าจะติดตามให้

2.3 คนพิการในหมู่ที่ 3

คนที่ 33 นายเตียง ปราบริต้น

ชื่อ-สกุล นายเตียง ปราบริต้น ชื่อเล่น เตียง

เกิดวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2488 อายุ 64 ปี

สาเหตุความพิการ แขนของหนัก

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกซ้าย ปัจจุบันแขน-ขาทั้งหมดมีอาการเกร็ง

ที่อยู่ 98/8 ม.3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา และลูกสาว ชื่อคุณวิวรรธน์ ปราบริต้น ลูกสาวนายเตียง

นายเตียง ปราบริต้น อายุ 64 ปี อยู่บ้านเลขที่ 98/3 หมู่ 3 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี มีภรรยาชื่อ นางจำปา ชูท้าว คุณเล มีลูกสาว 2 คน คนโตอายุ 35 ปี แต่งงานมีครอบครัวแล้ว มีหลานสาว 1 คน ซึ่งคุณลุงและภรรยา ได้เลี้ยงดูอยู่และมีลูกสาวคนเล็ก อายุ 23 ปี

คุณเตียง ปราบริต้น พิกัดจากไปเกือบมะพร้าว แยกกลับมาที่บ้านแล้วเดินยืดย เดินไม่ได้ขาอ่อนแรงมา 10 กว่าปี กินยาหม้อก็ไม่หาย ตอนเป็นใหม่ๆ สามารถใช้ไม้เท้าพาดเดินได้บ้าง แต่ต่อมาไม่ค่อยออกกำลังกายจึงทำให้เดินไม่ได้ ฐานะทางบ้านค่อนข้างยากจน มีภรรยาหลายคน แต่ที่คุณเลคือคนล่าสุด ชื่อนางจำปา ชูท้าว มีบุตรสาว

ด้วยกัน 2 คน ทำงานในโรงงานเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ภรรยาเมื่อก่อนเคยเก็บขยะในเมืองพัทยา ปัจจุบันเลิกแล้ว และมาอยู่เป็นผู้ดูแลเตียง ในเวลาอุจจาระ – ปัสสาวะ จะใช้กระโถนช่วย และถุงเตียงได้เงินเบี้ยยังชีพคนพิการ เดือนละ 500 บาท จากเทศบาลตะเคียนเตี้ย

ในยามเจ็บป่วย มักจะซื้อยากินเอง โดยบุตรสาวให้ข้อมูลว่าบิดาไม่ค่อยป่วยเป็นอะไรมาก เคยมีเจ้าหน้าที่จาก อนามัยมาดู แต่ปัจจุบันไม่ได้มาแล้ว

คุณลุงเล่าให้เราฟังว่า คุณลุงมีอาชีพรับจ้างทำสวน ทำไร่ ขึ้นคันมะพร้าวเก็บลูกมะพร้าว และแบกลูกมะพร้าวด้วยการใส่ถุงปุ๋ยซึ่งก็หนักมากพอสมควร และเมื่อตอนที่แกอายุได้ประมาณ 50 ปีกว่า ก็เริ่มมีอาการรู้สึกขาที่ขา แกก็เอายามาฉีดยา แต่ก็ไม่สามารถเดินได้ ซึ่งแกบอกว่า ก็เข้าใจว่ามาจากการบีบนิ้วกดขยี้ทำให้เสียเส้นไปเลย และกินนอนแบบนี้มาเป็นเวลา 10 ปีแล้ว เดินไม่ได้ นอนพลิกซ้ายพลิกขวาเอา แขนได้แต่นิ้วมือมีปัญหาคือขยับนิ้วไม่ได้ งอติดกันอยู่ แขนขาอ่อนแรง คุณลุงไม่เคยไปโรงพยาบาล หรือไปพบแพทย์ เพราะไม่ยอมไป ตอนที่เป็นอย่างใหม่ ๆ มีความรู้สึกอยากกินยาตาย เพราะเครียดและสิ้นหวังในชีวิต และไม่รู้ว่าจะอยู่ไปทำอะไร เพราะอยู่ไปมันก็ทำอะไรไม่ได้ และก็เป็นการระของลูกและเมียเปล่า ๆ เมื่อมันไม่ตาย ก็ต้องอยู่

พวกเราเห็นมีวิทยุอยู่ข้าง ๆ ที่นอน ก็เลยถามว่า ชอบฟังรายการอะไร แกบอกว่า ฟังเพลง ฟังข่าว ทางเรารอว่าตอนนี้มีรายการวิทยุ ที่ทางมูลนิธิพระมหาไถ่จัดอยู่ ช่วงเวลา 17.00 น-18.00 น เกี่ยวกับการให้ความรู้แก่คนพิการ รับฟังปัญหาของคนพิการ แกบอกมันไม่ถึงนะซี แหมจะได้ขอเพลงฟังบ้าง เวลาเครียด ๆ แต่มันก็ไม่หายหรือความเครียดนะ บางทีก็มีก๊ิบบ้าง หมายถึงขาดงอ มีบ้างเหมือนกัน กันแล้วก็นอนหลับไปเลย

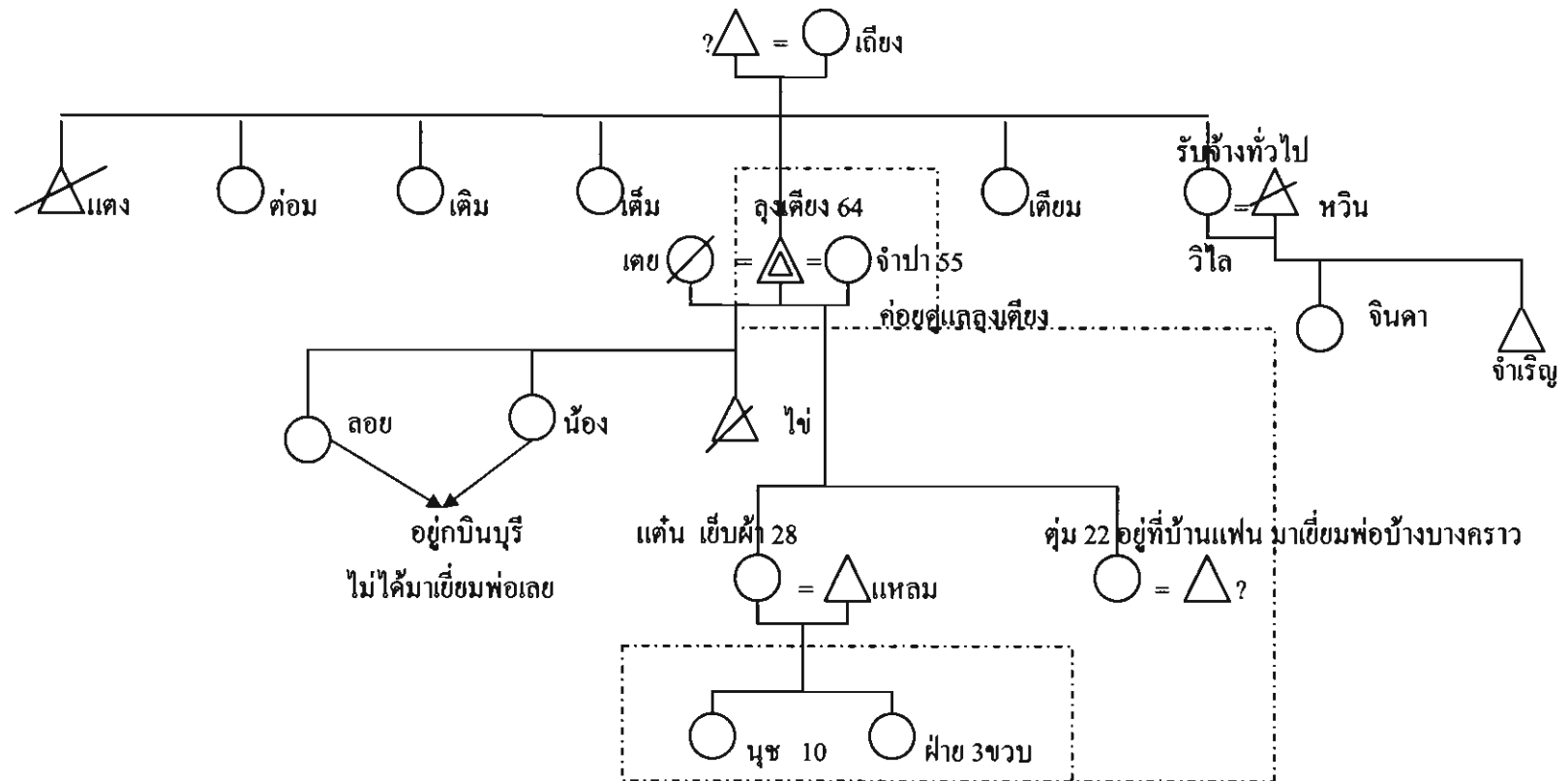
ทางทีมงานมองไปเห็นรถเข็นมืออยู่หนึ่งคัน ก็เลยถามว่าเมื่อก่อนคุณลุงใช้รถเข็นได้หรือเปล่า คุณลุงเล่าว่าเมื่อก่อนใหม่ ๆ ใช้ได้อยู่ มีญี่ปุ่นคนหนึ่งที่เป็นเจ้าของโรงงานในหมู่บ้านนี้ ได้นำรถเข็นมาให้ และก็ทำทางลาดหน้าบ้านให้สำหรับขึ้นลง เดียวนี้ไม่ใช้มันแล้วเพราะมันไม่มีแรง ตอนคุณลุงอยากได้รถโยก แหมจะโยกมันไปโน่นเลย พัทยา ไปดูความเจริญของพัทยาที่เขาว่ากัน ทะเลคงจะสวย จะใช้รถโยกไปที่วัดที่โรงโม่ทุกวัน

ความฝันของคุณลุงน่าจะอยากมีสตางค์เยอะ ๆ จะซื้อรถนั่งไฟฟ้าสักคันหนึ่ง จะไปไหนก็กดได้เลย แกพูดด้วยอารมณ์ขันพูดไปพลางหัวเราะไป ก็ทำให้พวกเราทุกคนหัวเราะไปตามแกด้วย ซึ่งแสดงถึงความมีหัวใจที่ยังสู้ต่อความพิการที่มีอยู่ ถึงแม้จะท้อบ้าง เครียดบ้าง ก็ต้องอดทนต่อความเป็นจริงของชีวิต

ขณะทำงานขอคุณสมบัติประจำตัวคนพิการ และมีบัตรทอง 30 บาท เลย์เล่าให้แกฟังเรื่องสิทธิประโยชน์ในบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ท.74) เพื่อให้ได้รับสิทธิต่าง ๆ ที่คนพิการจะได้ เช่น การรักษาพยาบาล หรือการฟื้นฟูสภาพพิการ ในเรื่องเครื่องช่วยความพิการ คือการรักษาพยาบาล ในกรณีฉุกเฉิน ก็สามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐได้ทุกแห่ง โดยไม่ต้องมีใบส่งตัว และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด

และในเรื่องการฟื้นฟูสภาพความพิการ การขอเครื่องช่วยกายอุปกรณ์ ต่าง ๆ อย่างคุณลุงอยากได้รถโยก เราจะสามารถขอได้จากทางโรงพยาบาลที่เรารักษาพยาบาล จัดหาให้ คุณลุงก็เข้าใจ และบอกว่าเดี๋ยวจะเตรียมเอกสารให้ภรรยาไปทำ

ผังเครือญาติ นายเตียง ปราบรัตน์ ลักษณะความพิการ อัมพาต แขนขาอ่อนแรง อายุ 64 ปี

คนที่ 34 นางสาวเลียง ส่งเสริม

ชื่อ-สกุล นางสาวเลียง ส่งเสริม ชื่อเล่น เลียง
 เกิด พ.ศ. 2486 อายุ 63 ปี
 สาเหตุความพิการ คอที่คด
 ประเภทความพิการ การมองเห็น
 ลักษณะความพิการ ตาบอดสองข้าง
 ที่อยู่ 215 หมู่ 3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150
 วุฒิการศึกษา ป.4
 สมุดคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล หลาน และครอบครัวพี่สาว

นางสาวเลียง ส่งเสริม อายุ 66 ปี บ้านเลขที่ 215 หมู่ 3 ตำบลตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ยังไม่แต่งงาน อาศัยอยู่กับหลานสาว

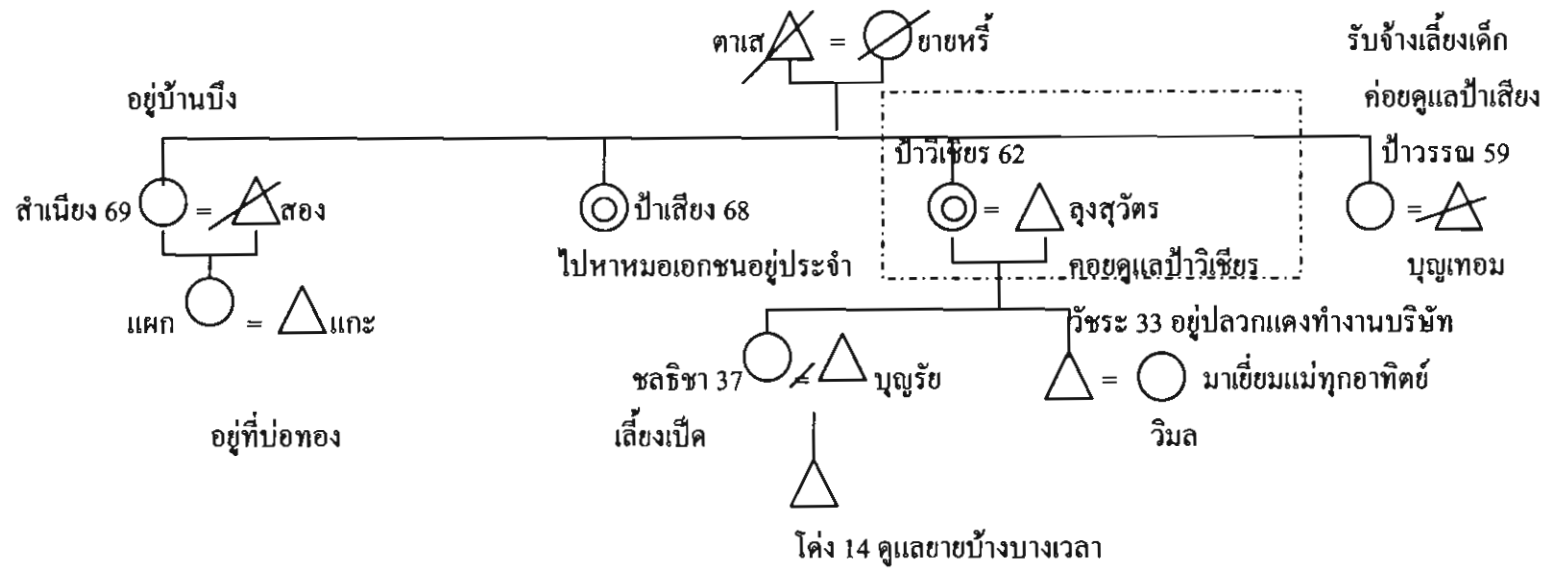
ความพิการ ตาบอดสนิททั้ง 2 ข้าง เมื่อแนะนำตัวพอสมควร คุณป้าเลียงเล่าให้เราฟังว่า เมื่อก่อนคุณป้าก็เป็นคนสายตาสั้นและ ได้มาเลี้ยงลูกของหลานสาวที่อยู่ด้วยในปัจจุบัน แต่พอต่อมาเมื่ออายุ 19 ปี ก็เริ่มมีอาการเป็นตาแดง และได้ไปโรงพยาบาล หมอก็ให้ยามาหยอดตา แต่ก็ไม่หาย คุณป้าก็เริ่มมีอาการวิดกกังวล และก็เกิดความเครียด ซึ่งส่งผลทำให้นอนไม่ค่อยหลับ กลายเป็นโรคความดันโลหิตสูง และโรคกระเพาะ ที่ต้องรักษากันมาจนถึงปัจจุบัน จนคุณป้าเริ่มมีอาการดวงตาฝ้าฟาง มองเห็นไม่ชัด ก็ได้ไปหาแพทย์ที่โรงพยาบาลศิริราช แพทย์ได้บอกกับคุณป้าว่า ดวงตาของคุณป้าเป็นต้อ ไม่สามารถรักษาให้หายได้ เพราะป่วยไว้นานจนเกินไป

และการรักษาก็ไม่ถูกวิธี และน้ำเลี้ยงในตาแห้ง รักษาเรื่อย ๆ ดวงตาก็เริ่มฝางไปที่ละน้อย จากที่สามารถมองเห็นกลางเลือน ก็กลายเป็นมองไม่เห็น จนกระทั่งบอดสนิททั้งสองข้างเมื่ออายุ ได้ 30 ปี

คุณป้ามีรายได้จากเบี้ยคนชราจากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยเพียงเดือนละ 500 บาท และหลานสาวดูแลในเรื่องอาหารการกิน ทีมงานได้ถามคุณป้าเกี่ยวกับการมีสมุดประจำตัวคนพิการ และบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ท.74) มีแต่บัตรทอง ชรรมดา ซึ่งคุณป้าต้องไปหาหมอเป็นประจำทุกเดือน ที่โรงพยาบาลบางระมุง เพื่อตรวจและรับยา แก้วโรคกระเพาะ แก้วโรคคลายเครียด เพราะนอนไม่ค่อยหลับ แต่คุณป้าก็บอกว่าเมื่อเอากินแล้วมันไม่ยอมหายจากอาการดังกล่าว ก็เลยหันไปใช้การรักษาที่คลินิก และเอายาจากคลินิกมากิน อาการดังกล่าวถึงจะค่อยดีขึ้นกว่าการเอายามาจากโรงพยาบาล

ทางคณะทำงาน เล่าให้ฟังถึงสิทธิประโยชน์ในบัตรทอง (ท. 74) เมื่อมีบัตรนี้แล้ว คุณป้าจะได้รับสิทธิในด้านต่าง ๆ เช่นการรักษาพยาบาล และถ้าเป็นกรณีฉุกเฉิน สามารถเข้ารับการรักษาได้ในโรงพยาบาลของรัฐทุกแห่งโดยไม่ต้องมีใบส่งตัว และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูทางด้านความพิการ หรือได้รับความช่วยเหลือในเรื่องกายอุปกรณ์ เช่น ไม้เท้าสำหรับคนตาบอดฟรี และให้คุณป้าเตรียมเอกสารต่าง ๆ คือสำเนาสมุดประจำตัวคนพิการ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน เพื่อไปขอรับการทำบัตรทอง (ท.74) ที่สถานีอนามัยในพื้นที่ที่ตนเองอยู่ ซึ่งทางคณะทำงานที่เป็น อสม. ได้บอกกับคุณป้าในเรื่องของการรับไปติดต่อประสานให้ในการขอทำบัตรทอง(ท.74)โดยรับจะเป็นผู้ประสานงานให้

นางสาวเสียง ส่งเสริม ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ อายุ 62 ปี

คนที่ 35 นายประเสริฐ แก้วงาม

ชื่อ-สกุล นายประเสริฐ แก้วงาม ชื่อเล่น เสริฐ
 เกิด พ.ศ. 2498 อายุ 54 ปี
 สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองแตก
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกขวา
 ที่อยู่ หมู่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150
 วุฒิการศึกษา ป.4
 สมุดคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล น้องสาว คนที่ใส่เสื้อสีม่วงซ้ายมือในภาพ

นายประเสริฐ แก้วงาม อายุ 54 ปี เคยแต่งงาน และ มีลูก 3 คน ได้แยกทางกับภรรยา เมื่อ 20 ปีก่อน ไม่มีลูกดูแล พ่อแม่เสียชีวิตไปหมดแล้ว ปัจจุบันอาศัยอยู่กับน้องสาว ซึ่งเป็นผู้ดูแลคุณลุงประเสริฐ

คุณลุงประเสริฐ ได้พิการตั้งแต่อายุ 35 ปี เริ่มจากมีอาการปวดหัว แล้วไปโรงพยาบาล แพทย์ได้ฉีดยาให้แล้วก็กลับบ้าน ต่อจากนั้นมาได้ 3 วัน ก็มีอาการ ปากบิดปากเบี้ยว ไปโรงพยาบาล อีกครั้ง ทางแพทย์จะทำการรักษาโดยการผ่าตัด แต่ทางพ่อแม่ของคุณลุงไม่ยอมให้ผ่าตัด

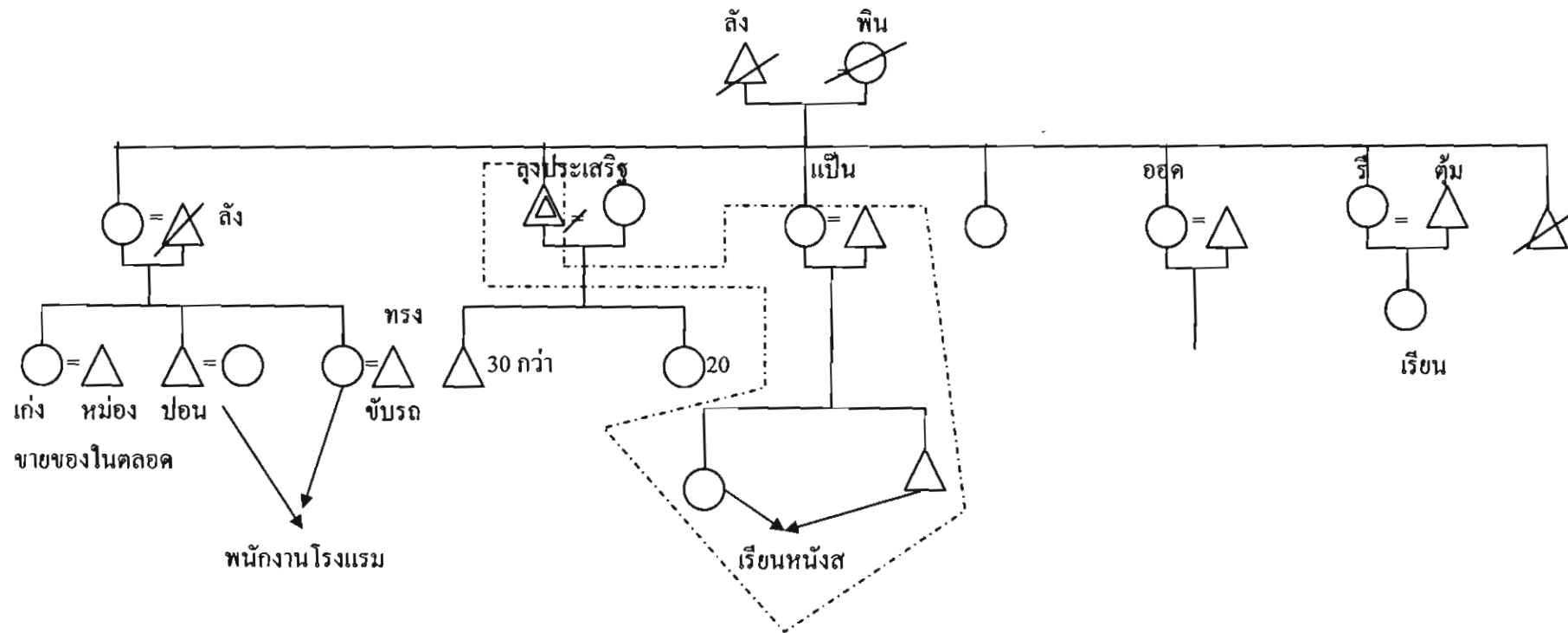
ปัจจุบันอาการของ คุณลุงไม่สามารถพูดได้ แต่ฟังรู้เรื่องและเข้าใจทุกอย่างที่เราพูด แขน และขาข้างขวาจะอ่อนแรง อัมพาตครึ่งซีก ทุกวันจะหุงหาข้าว และทำกับข้าวด้วยตัวเอง คุณลุงได้ทำสมุดประจำตัวคนพิการแล้ว

แต่ยังไม่ได้ทำบัตรทองถ้วนหน้า (ท.74) ปัจจุบันคุณลุงมีรายได้จากการได้รับเบี้ยยังชีพ จากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย เดือนละ 500 บาท และน้องสาวเข้ามาดูแลช่วยเหลือทุกอย่าง

ทีมงานได้พูดคุยกับคุณลุงประเสริฐและน้องสาว และเล่าให้ฟังเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ โดยเฉพาะในเรื่องของการแพทย์ คือให้น้องสาวนำเอกสารของคุณลุงไปยื่นขอทำบัตรทองถ้วนหน้า (ท.74) เพื่อที่จะนำไปรักษาพยาบาลตามสิทธิของคนพิการ เช่น อย่างคุณลุงไม่สบาย แล้วไปโรงพยาบาล ถ้าหากเกิดกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็น ต้องเข้าโรงพยาบาลที่ทันสมัยมีเครื่องมือในการรักษาพยาบาล เราก็สามารถเข้าโรงพยาบาลของรัฐได้ทุกแห่ง โดยที่เราไม่ต้องมีใบส่งตัว หรือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

คุณลุงและน้องสาวก็เข้าใจมากขึ้น และก็บอกว่าไม่เคยรู้เรื่องสิทธิของการมีบัตรทอง (ท.74) นี้มาก่อน เพราะจะรู้จักแค่บัตรทองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่เคยมีใครมาแนะนำเลย และจะไปทำบัตรทอง(ท.74) ให้คุณลุงประเสริฐ ทางทีมงานก็ได้ขอความช่วยเหลือจาก พี่ อสม. ที่ได้ลงไปพื้นที่ร่วมกับเรา ได้ช่วยประสานงานกับอนามัยของตำบล ในเรื่องการขอทำบัตรทอง (ท.74) ในครั้งนี้ด้วย

นายประเสริฐ แก้วงาน อายุ 54 ปี ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ข้างขวา

คนที่ 36 นางดี พึ่งเมือง

ชื่อ-สกุล นางดี พึ่งเมือง ชื่อเล่น เล็ก

เกิด พ.ศ. 2465 อายุ 87 ปี

สาเหตุความพิการ สูงอายุ(เป็นโรคเก๊า,ไต)

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหวและทางการมองเห็น (จำซ้อน)

ลักษณะความพิการ ขาอ่อนแรงทั้งสองข้าง สายตาไม่ดีเวลาออกไปที่อื่นต้องใส่แว่นตากันแสง

ที่อยู่ 27 หมู่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุคคนพิการ ไม่มี

เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ 500 บาท

ผู้ดูแล ลูก ๆ

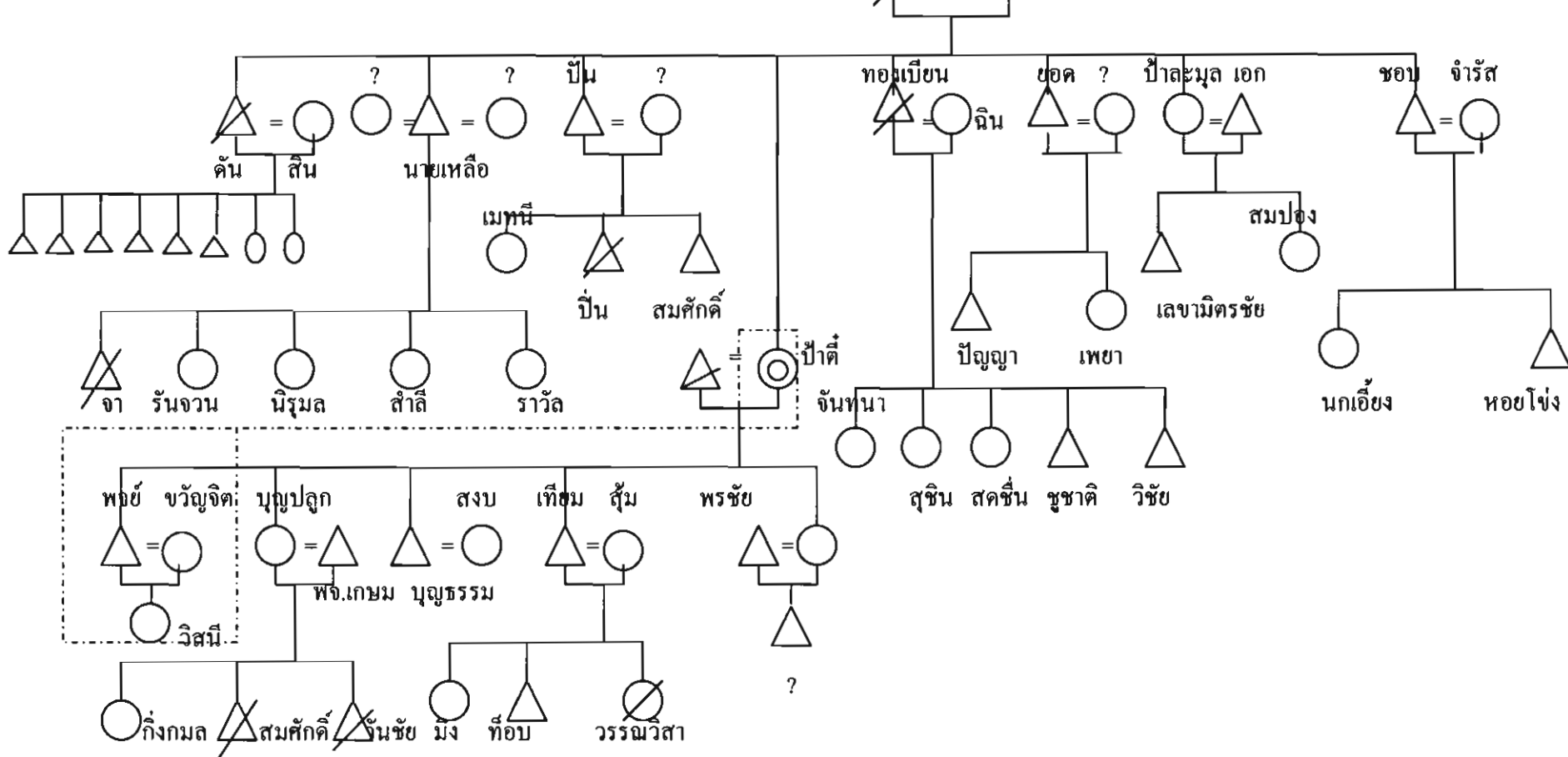
สภาพครอบครัว คุณชายมีลูก 5 คน ผู้หญิง 3 ผู้ชาย 2 อยู่กันที่บ้าน 3 คน มีคุณชาย, ลูกสาวคนที่เป็นครู,และหลานสาวเรียนอยู่ ม.6 ส่วนลูกชายคนเล็กกลับบ้านไม่กลับบ้าง แบ่งสวนมะพร้าวให้ลูกปลูกมันสำปะหลังในสวนรอบๆไปด้วย

ปัญหา ใกล้เคียง บ้านคุณชายมีโรงงานที่เกี่ยวกับไขมะพร้าวเสียดัง และมีละอองขุยมะพร้าวฟุ้งกระจายทำให้เวลาตากผ้าเก็บมาแต่ฝุ่น มีคนเป็นไฉนัส, ระบบทางเดินหายใจหลายคน

สวัสดิการทางด้านการรักษา ไม่มี เพราะลูกสาวเป็นครูสามารถจ่ายเงินก่อน แล้วเบิกกับที่หลังได้

ผังเครือญาติ นางตี๋ ฟังเมือง อายุ 87 ปี ลักษณะความพิการ ขาอ่อนแรงทั้งสองข้าง

ศาสตราจารย์ใหญ่ = ข่ายทุเรียน

คนที่ 37 ป้าวิเชียร อาสนะไพบุลย์

ชื่อ-สกุล ป้าวิเชียร อาสนะไพบุลย์ ชื่อเล่น วิเชียร

เกิด พ.ศ. 2490 อายุ 62 ปี

สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองตีบ

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกขวา

ที่อยู่ 215 หมู่ที่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพ ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล สามี และลูก ๆ

คุณป้าวิเชียร อาสนะไพบุลย์ อายุ 62 ปี มีสามีชื่อ นายสุวัจน์ อาสนะไพบุลย์ คุณป้ามีลูก 2 คน คนโตเป็นผู้หญิง อายุ 38 ปี และคนที่เล็กเป็นผู้ชาย อายุ 33 ปี ทั้งสองได้แต่งงานมีลูกครบครันแล้ว

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 215 หมู่ที่ 3 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่กับลูกสาวคนโต

คุณป้ามีความพิการคือเป็นอัมพาตครึ่งซีก แต่ก็ยังพูดได้ชัดเจน คุณป้าได้เล่าว่า ก่อนที่จะเป็นอย่างนี้ มีโรคประจำตัวอยู่แล้ว คือโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งตนก็พยายามดูแลรักษาสุขภาพของตนเองเป็นอย่างดี และได้ไปหาหมอเป็นประจำ หมอก็ให้ยามากินเป็นยาคุมความดันโลหิตสูงไว้ แต่เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2551 เวลาค่ำที่จะได้เวลานอน ตนก็มีอาการคันที่ฝ่าเท้าและขามากๆ นอนตื่นเช้ามาก็มีอาการ ปากบิ๊ด ปากเบี้ยว ขากรรไกร

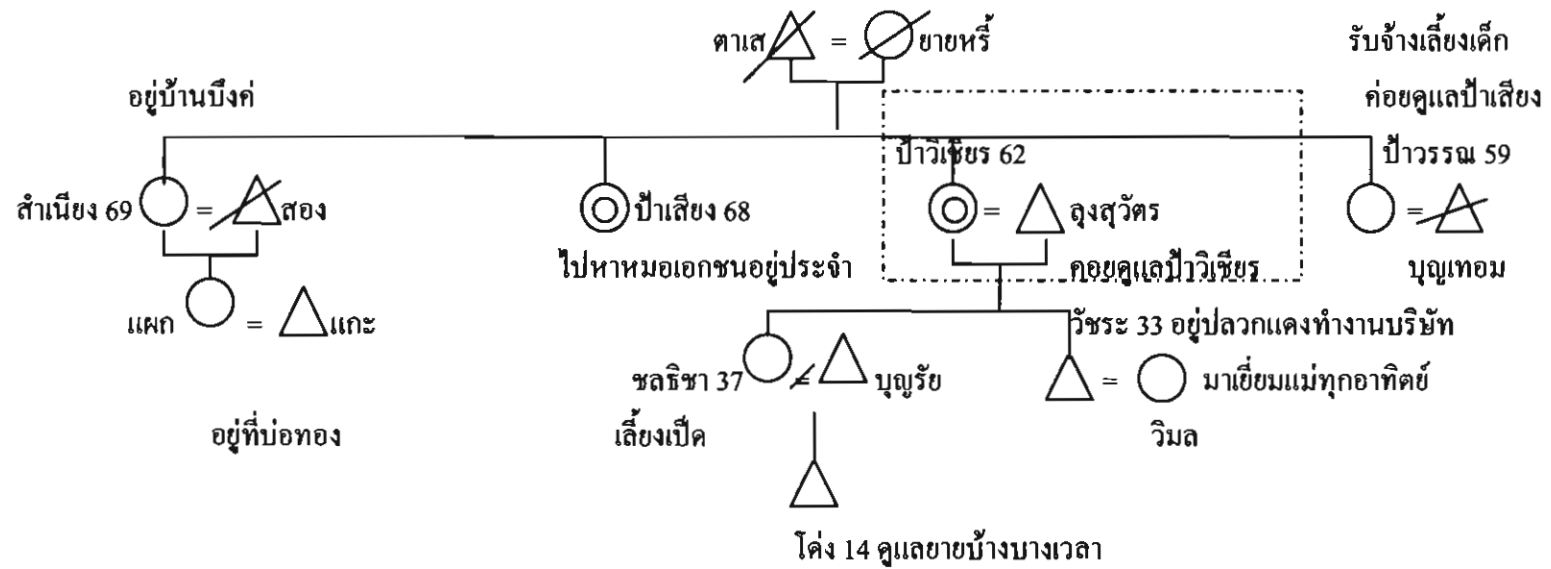
แข็งแรงและปวดมาก แขนขาอ่อนแรง ลูกเดินไม่ได้ ลูกได้พาไปโรงพยาบาลศรีราชา แพทย์ไม่ยอมตรวจรักษาด้วยการเอกซเรย์เข่าสมอง แต่ได้ให้ยากลับมาทานและรักษาตัวที่บ้าน และบอกว่าเป็นอาการของความดันโลหิตสูง คุณป้าได้กลับมาบ้าน มีคนแนะนำให้ดัมยาโบราณแล้วเอามากิน (ยาสมุนไพร) ป้าวิเชียรทำตามก็ลองกินยาโบราณตามที่เพื่อนบ้านได้แนะนำกินได้ประมาณ 10 วัน อาการก็ไม่ดีขึ้นยังเหมือนเดิม ทางลูก ๆ ก็ได้พาไปหาหมอที่โรงพยาบาล ระยอง และได้ทำการเอกซเรย์สมอง แพทย์บอกว่า เป็นเส้นเลือดในสมองตีบ แต่ไม่ต้องผ่าตัด และให้ยาละลายลิ่มเลือดมากิน พร้อมกับยาแก้ความดันโลหิตสูง ซึ่งจะต้องทานยาทุกวัน ละซำร้ายไปกว่านั้น

เมื่อช่วงต้นปี 2552 คุณป้าวิเชียรได้ซื้อหม้อทอดไร้น้ำมัน เพื่อไปสุรส่วนตัว ได้พลัดตกจากหม้อทอดไร้น้ำมัน เป็นผลให้สะโพกหัก ซึ่งได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัดใส่เหล็กไว้ ลูก ๆ ของคุณป้าได้พาไปฟื้นฟูสมรรถภาพที่ โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา ป้าบอกว่าค่าใช้จ่ายจะสูงมาก ครั้งละหลายพันทีเดียว แต่ในการทำกายภาพในการฟื้นฟูนั้นทำให้ป้ามีอาการดีขึ้น จนปัจจุบันคุณป้าสามารถเดินได้ด้วยการใช้เครื่องช่วยกายอุปกรณ์วอล์กเกอร์ ช่วยเดิน และปัจจุบันก็ยังต้องไปหาหมอเพื่อรักษาโรคความดันโลหิตสูงและเส้นเลือดในสมองตีบ ที่โรงพยาบาลระยองเป็นประจำทุกเดือน

ในการทำกายภาพบำบัด เมื่อก่อนลูกพาไปกายภาพที่โรงพยาบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายเยอะ ป้าก็เลยมาทำเองที่บ้าน ช่วงแรกยังไม่มีอุปกรณ์เครื่องช่วยทำกายภาพบำบัด ด้วยความมุ่งมั่นอยากที่จะเอาชนะอาการที่เป็นอยู่เพื่อให้สุขภาพร่างกายดีขึ้นให้ได้โดยไม่ย่อท้อ และอยากที่จะกลับมาเดินได้เหมือนเดิม ประกอบกับความคิดที่มีว่าไม่อยากเป็นภาระให้กับลูกหลาน จึงได้ให้ลูก ๆ นำเอาอุปกรณ์ที่มีอยู่มาออกแบบดัดแปลงทำเป็นเครื่องทำกายภาพบำบัด มีที่บริหารมือและแขนที่เห็นเป็นเชือกดั่งในภาพด้านบน มีไม้ร็อกเกอร์เอาไว้บริหารขา บริหารเข่า หรือใช้ในการพุงตัวเดิน หรือเครื่องบริหารขาโดยการใส่เท้าสองข้างปั่นเหมือนจักรยาน เครื่องกายภาพบำบัดเหล่านี้ป้าวิเชียรได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ทุกวัน ป้าบอกว่าถ้าไปเรื่อย ๆ ถ้าเหนื่อยก็หยุดพัก จนปัจจุบันร่างกายดีขึ้นมากเวลาเดินไม่ต้องใช้ไม้ร็อกเกอร์ก็เดินก็ได้ แต่ยังเดินได้ช้าอยู่ ซึ่งถือว่าทำได้ดีมากจากที่ป่วยหนักจนคิดว่ายากที่จะกลับมาเดินได้ แต่กลับมาเดินได้อีกครั้งหนึ่ง ทีมงานจึงใช้พยามของป้าวิเชียรเป็นตัวอย่าง ในการให้กำลังใจและเสริมพลังคนพิการคนอื่น ๆ ในชุมชนที่มีลักษณะความพิการคล้าย ๆ กัน

คุณป้าไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ และก็ไม่เคยได้รับการแนะนำจากใคร แต่คุณป้าได้รับเงินเบี้ยผู้สูงอายุจากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย เดือนละ 500 บาท และรายได้เล็กน้อยที่ทางลูก ๆ ให้ ทางทีมงานและ อสม. ได้ให้คำแนะนำ กับคุณป้า ให้ไปทำสมุดประจำตัวคนพิการ และทำบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง ท.74) เพื่อจะได้รับสิทธิและสวัสดิการที่เกี่ยวกับคนพิการ ในเรื่องของ การรักษาพยาบาล และเรื่องของการขอรับเบี้ยความพิการในโอกาสต่อไป ที่ทางรัฐจะมีการจัดสวัสดิการให้กับคนพิการ และการมีบัตรทอง ท.74 ในกรณีฉุกเฉินสามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐได้โดยไม่ต้องมีใบส่งตัว หรือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ หรือการขอเครื่องช่วยกายอุปกรณ์ เช่น รถเข็น ก็สามารถขอได้ฟรี ทางอสม. ที่ไปกับทีมงานได้บอกกับคุณป้าว่าจะประสานงานให้ ในเรื่องของ การขอทำสมุดประจำตัวคนพิการ และการทำบัตรทอง ท. 74 ขอให้คุณป้าเตรียมเอกสารไว้ให้และแจ้งให้ทาง อสม. ทราบเพื่อดำเนินการให้อีกครั้ง

ผังเครือญาติ ป้าวิเชียร อาสนะไพบูรณ์ ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ อายุ 62 ปี

คนที่ 38 นางสาวสมจิตร แ่งกระอ่าง

ชื่อ-สกุล นางสาวสมจิตร แ่งกระอ่าง ชื่อเล่น สมจิตร

เกิด พ.ศ. 2490 อายุ 62 ปี

สาเหตุความพิการ ทำงานหนัก

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาผิดรูป

ที่อยู่ 223 หมู่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดคนพิการปัจจุบัน มี

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล สามี

นางสมจิตร แ่งกระอ่าง อายุ 62 ปี อยู่บ้านเลขที่ 223 หมู่ 3 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สามีนายสารวอ แ่งกระอ่าง มีลูกสาว 2 คน ลูกชาย 2 คน ลูกได้นำหลานมาให้คุณป้าเลี้ยง 2 คน คุณป้ามีโรคประจำตัว เป็นเบาหวาน และกระเพาะลำไส้ไม่ค่อยดี

คุณป้าเล่าว่า ไม่มีรายได้อะไรมากมายนัก นอกจากการเผาถ่าน ซึ่งได้จากการที่ชาวบ้านให้ต้นไม้ที่ตายแล้วบ้าง ตะเวนหาตามข้างทางบ้าง ส่วนใหญ่ก็เป็นไม้ยูคาลิปตัส ไม้ต้นกระถิน โดยใช้พาหนะที่เป็นรถจักรยานเก่าๆ คู่มือพร้อมกับคุณลุงที่เป็นคู่ชีวิต พอเอามาเผาเป็นถ่านขาย ถุงละ 12 บาท พอมีรายได้มาพอเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่เหลือเก็บเหลือใช้

คุณป้าแอบร้องไห้บ่อย ๆ เพราะน้อยใจในโชคชะตาของชีวิตตนเอง มีลูกก็ไม่สามารถพึ่งพาอาศัยได้ มีแต่เอาหลานมาให้เลี้ยงถึง 2 คน ซึ่งคุณป้าก็เลี้ยงเพราะเป็นหลานของเรา คุณป้าได้รับเงินเบี้ยคนชรา เดือนละ 500 บาท จากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย

ทีมงานได้ถามคุณป้าว่า สาเหตุความพิการเกิดจากอะไร แก่ก็เล่าให้เราฟังว่า เป็นมาหลายปีแล้ว อยู่ดี ๆ ก็ปวดขา และทำงานหนัก เดินบ่อยทำให้ช่วงหัวเข่า ผิดรูปงอเข้าปลายขาช่วงล่างแยกออกไม่ตรง และเดินไม่สะดวก มาเรื่อย ๆ และปัจจุบันคุณป้ามีแผลอยู่ที่นิ้วโป้งเท้า และหายยากเพราะเป็นโรคเบาหวาน

ปัจจุบัน คุณป้ายังไม่ได้ทำสมุดประจำตัวคนพิการ แต่ใช้สิทธิ การรักษาพยาบาล บัตรทอง 30 บาท ทีมงานเล่าให้ฟังถึงข้อดีของการมีบัตรทอง ท.74 คุณป้า โดยให้ไปทำสมุดประจำตัวคนพิการ และให้เปลี่ยนจากบัตรทอง 30 บาท เป็นบัตรทอง (ท.74) ซึ่งเป็นทองสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และจะได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลต่าง ๆ ฟรี ตามโรงพยาบาลที่กำหนดคนบัตร แต่ถ้าในกรณีฉุกเฉิน สามารถเข้าโรงพยาบาลของรัฐได้ทุกแห่งทั่วประเทศไทย โดยไม่ต้องมีใบส่งตัว และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และถ้าหากมีความเป็นต้องการเครื่องช่วยในความพิการ เช่น รถเข็น ไม้เท้าค้ำยัน ก็สามารถขอได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ รวมไปถึงสวัสดิการต่าง ๆ ที่ทางรัฐบาลจัดให้ เช่น เบี้ยยังชีพ หรือเบี้ยความพิการ คุณป้าก็เข้าใจและสนใจอยากไปทำสมุดประจำตัวคนพิการ

คนที่ 39 นายเบิ้ม รักความสุข

ชื่อ-สกุล นายเบิ้ม รักความสุข ชื่อเล่น เบิ้ม

เกิด พ.ศ. 2474 อายุ 78 ปี

สาเหตุความพิการ เส้นเลือดฝอยแตกในหัวสมอง

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ เดินไม่ได้

ที่อยู่ หมู่ที่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล พี่สาวและลูกสาว

เมื่อคณะทำงานเดินทางถึงบ้านลุงเบิ้ม รักความสุข ลูกสาวของลุงก็เดินมารับและพาเราเข้าไปนั่งในบ้าน
อสม. บอกกับลูกสาวของคุณลุงว่า คณะทีมงานคนพิการเขามาเยี่ยมคุณลุง พอเราเดินเข้าไปก็เห็นคุณลุงกำลังนอน
อยู่บนที่นอนและคุณลุงก็ลุกขึ้นมานั่งทันทีด้วยตนเองดูเหมือนคุณลุงดีใจที่เราไปเยี่ยม

คุณลุงพูดไม่ค่อยชัดแต่คุณลุงก็อยากจะพูดกับเรา เราถามคุณลุงว่าสบายดีหรือเปล่า คุณลุงบอกว่าสบายดี
คุณลุงทานข้าวหรือยัง ยังไม่หิว ลูกสาวบอกว่าส่วนมากคุณลุงจะไม่ทานข้าว กลางวัน และตอนเย็นก็จะทาน จะ
ทานข้าวแต่ตอนเช้า อาหารที่คุณลุงชอบทาน คือ ก๋วยเตี๋ยว ราดหน้า แต่ตอนนี้คุณลุงจะเปลี่ยนมาทาน เกี้ยวทอด
แล้วเราถามว่าอยากออกไปเที่ยวข้างนอกไหม คุณลุงบอกว่าไม่อยากออกไปเพราะเหนื่อย

คุณลุงชื่อ เบิ้ม อายุ 78 ปี เป็นมา 5 ปี เส้นเลือดฝอยแตกในหัวสมอง คุณลุงก็เดิน ไปเข้าห้องน้ำได้ๆ พอ ไปถึง
ห้องน้ำคุณลุงมีอาการเวียนศีรษะและล้มทำให้ปากเบี้ยว และลูกสาวเห็นพ่อไปเข้าห้องน้ำไม่มาซักทีเลยเข้าไปดูที่

ห้องน้ำ เห็นพ่อนอนล้มอยู่ คุณลุงอยู่กับลูกมีลูกสาวคอยดูแลอยู่ทุกวัน และคุณลุงเพิ่งได้เงินผู้สูงอายุมา 1 เดือน 500 บาทได้บ้างไม่ได้บ้าง บางทีได้เดือนนี้เดือนหน้าก็ไม่ได้

คุณลุงเคยเป็นทหาร คุณลุงเป็นคนพ่ยาแต่ย้ายมาอยู่ที่ ตำบลตะเคียนเตี้ยมาซื้อบ้านอยู่กับลูกสาว ภรรยาของคุณลุงเป็นคนบ้านนา ภรรยาของคุณลุงเสียชีวิตเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ภรรยาคุณลุงมีลูกทั้งหมด 12 คน

และคุณลุงเคยได้รับเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน คือ โรงพยาบาลสมิติเวช หมอจะนัดคุณลุงทุกเดือนเพื่อรับยาจะมีลูกสาวคนโตพาไปหาหมอและบางครั้งหมอจะนัดให้คุณลุงไปเจาะเลือด 2-3 เดือน คุณลุงเคยทำลิ้นหัวใจมา 20 ปีกว่า ไม่สามารถกินข้าวเอง แต่ดื่มน้ำเองได้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เป็นบางครั้ง และเวลานั่งไม่ต้องมีใครจับลูกนั่งสามารถลุกนั่งเองได้

ลูกคุณลุงแต่ละคนไปทำงานอยู่ที่ต่างจังหวัดและมีครอบครัวเป็นบางคน ลูกสาวคนโตสุดเป็นคนที่ยังดูแลพ่อ อายุ 50 ปี ลูกทั้ง 12 คนเป็นผู้หญิงทั้งหมด ถ้าวันหยุดน้องสาวจะกลับมาบ้านจะมาดูแลพ่อแทนพี่สาว จะให้พาพี่สาวไปเที่ยว แต่พี่สาวจะไม่ค่อยไปไหน ส่วนใหญ่จะออกไปทำสวนมะพร้าวและไม่ค่อยเข้าบ้าน เพราะมีน้องสาวดูแลพ่ออยู่ ลูกสาวคนโตจึงได้มีเวลาได้พักผ่อน ถ้าวันปกติลูกสาวคนโตจะให้พ่อนอนอยู่ในบ้านแล้วออกไปทำสวนมะพร้าวที่อยู่หลังบ้าน ก่อนที่จะออกไปก็ป้อนข้าว อาบน้ำให้เสร็จแล้วก็ออกไป ประมาณ 1 ชั่วโมงก็เข้ามาดูแลพ่อแล้วออกไปทำสวนมะพร้าวต่อ

คุณลุงจะอยู่บ้านกับลูกสาวคนโตและลูกสาวคนเล็กที่คอยดูแลคุณลุงอยู่ในเวลาที่ยังไม่ได้ไปทำงานถ้าไปทำงานลูกคนโตจะดูแล และเมื่อถามคุณลุงว่า ญาติพี่น้องมาเยี่ยมหาบ้างหรือเปล่า ลูกสาวบอกว่าไม่มีมาเลย เขาก็เลยบอกว่าบ้านอยู่ไกลๆยังไม่เคยมาเยี่ยมหาที่ตัวเองเลย บางทีคุณลุงจะถามหาน้องและก็เครียดว่าน้องบ้านอยู่แค่นี้ไม่ยอมมาหาเวลาไปหาหมอ หมอจะให้ยาแก้กลายเครียดมาด้วย บางทีคุณลุงเครียดตอนกลางคืนหลายครั้ง นอนไม่หลับก็จะปลุกลูกสาว ลูกสาวจะบอกพ่อว่าหมอให้ทานแค่มะเดื่อเดียว ลูกก็ต้องให้ทานอีก 1 เม็ดเพราะพ่อเครียดนอนไม่หลับ ส่วนมากจะเครียดเรื่องของน้องที่ไม่มาหา ลูกก็บอกว่าเขามีกงานเยอะไม่ค่อยว่าง กลับจากงานมาก็พักผ่อนแล้ว อสม. ที่เป็นคณะทำงาน ช่วยกันปลอบว่าคุณลุงไม่ต้องคิดมากเดี๋ยวเขาก็มาหาเอง คุณลุงทานข้าวให้ได้คุณลุงอยากทานอะไรก็บอกให้ลูกไปซื้อให้ทาน ให้ทานให้ได้เยอะๆไม่ต้องคิดมาก

ลูกสาวของคุณลุงเล่าว่า คุณลุงมีบัตรหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีแต่ไม่เคยใช้ ส่วนใหญ่จะไปแค่โรงพยาบาลเอกชน ดูเหมือนเป็นครอบครัวคนที่มีเงินเวลาพ่อเจ็บป่วยก็จะพาพ่อไปโรงพยาบาลเอกชนไปหลายๆครั้งเสียค่ายาแพง ไปครั้งหนึ่งเสียเงินไปประมาณ 4000-5000 บาท ถ้าไปโรงพยาบาลที่ไม่ใช่ของเอกชนจะนั่งคอยนาน กว่าจะเรียกชื่อ กว่าหมอจะตรวจให้ พ่อนั่งนานและปวดหลัง

แต่คุณลุงเป็นคนขี้เก๋ง อยากจะพูดกับเราแต่พูดไม่ค่อยได้ ตั้งใจฟังพยายามใช้ท่าทางให้เราดู แต่ก่อนคุณลุงเคยใช้เครื่องออกซิเจน เพราะเวลาลูกนั่ง ทานข้าวก็ทำให้คุณลุงเหนื่อยและต้องใช้เครื่องออกซิเจนอยู่ตลอดเวลาตอนนี้ไม่ได้ใช้ เพราะคุณลุงไม่ได้ทำอะไรนานๆใช้ที่

คนที่ 40 ค.ณ กชกร จำแสง

ชื่อ-สกุล ค.ณ กชกร จำแสง ชื่อเล่น บิว

เกิด พ.ศ. 2537 อายุ 15 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว และสติปัญญาและการเรียนรู้ (ซ้ำซ้อน)

ลักษณะความพิการ แขนขาอ่อนแรง สมอศอกผิดปกติ

ที่อยู่ หมู่ที่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่ และคุณยาย

ตอนเด็ก บิวชักบ่อยที่เป็นโรคเกร็งมือเกร็งเท้าทั้งตัว กัดฟันด้วย เพราะขาดอากาศไปหล่อเลี้ยงสมอง บิวหน้าตาสวยมาก ผิวก็สวย แม่กับแม่น้องบิวบอกว่าเขาถนอมลูกมากตั้งแต่อยู่ในท้องเลย กินน้ำส้มทุกวันจนถึงเดี๋ยวนี้ก็ยังกินอยู่เลย เพราะน้องบิวไม่ค่อยชอบกินน้ำเปล่า ถ้าเป็นน้ำเปล่าต้องใส่น้ำตาลนิดหน่อยถึงจะกิน

ครอบครัวน้องบิว ประกอบด้วย แม่กับ บิว พ่อเลี้ยงน้องบิว ยาน้องบิว น้องบิวมีน้องชาย 1 คน น้องบิวไม่สามารถลุกเดินได้ นั่งก็ไม่ได้แต่จะยกมือตีกับพื้นได้ ตลอดเวลา ยิ่งถ้าไม่ถูกใจจะร้องดังมาก น้องบิวไม่รับรู้อะไรเลยทั้งทางสมองและร่างกาย

คุณแม่บิวบอกว่าตอนรักษาใหม่ๆก็ยังมีหวัง แต่รักษามานานเป็น 10 ปีตั้งแต่เล็กจนอายุเท่านี้จนเลิกหวังแล้วแต่คำว่าแม่ต้องดูแลให้ดีที่สุด ตามคุณหมอน้องบิวเป็นโรคอะไรคุณหมอก็บอกว่าหาสาเหตุไม่ได้ทำให้พาน้องบิวรับการรักษาเข้าไป คุณแม่น้องบิวพาน้องบิวไปรักษาทั่วไปหมด จนหมอบอกว่าที่ ร.พ. ดีที่สุดแล้วคุณแม่บิวบอกว่าคนที่อยู่ไม่ใช่พ่อแท้ๆ ของน้องบิว เป็นพ่อใหม่แต่ก็รักและดูแลมาตลอดช่วยอุ้มไปโน่น

ไปนี้ถ้าไม่ได้เขาก็แย่เพราะตอนนี้น้องบิวตัวสูงกว่าคุณแม่อีก คุณแม่อุ้มไม่ไหวเลย ตอนนี้พื่อน้องบิวก็ไม่ได้ทำงานกะ ส่วนแม่น้องบิวทำงานส่งอาหารอยู่กับญาติ ออกไปทำงานตอนตี 1 กลับบ้านตอน 8 โมงเช้า

น้องบิวต้องใส่แพมเพิร์สทุกวัน เพราะจะฉี่หรืออึโดยไม่รู้ตัว 3 วันถึงจะอาบน้ำให้ครั้งหนึ่งเพราะไม่มีเวลา และคุณแม่อุ้มไม่ไหวเห็นตัวผอมๆแต่ต้อง 3 คนอุ้มถึงจะไหว

น้องบิวจะกินแต่อาหารเหลว ฟันน้องบิวก็มีแต่เคี้ยวไม่เป็น น้องบิวไม่ดูทีวีแต่สังเกตว่าชอบฟังเพลงเหมือนได้ยินเสียงแล้วเหมือนมีเพื่อน มองอะไรไม่รู้เลย แต่ถ้าเป็นแสงสว่างจะรู้สึกเหมือนสนใจ เช่นตอนที่เราขอล่ายรูปน้องบิวก็จะดูสนใจ

น้องบิวกลางคืนจะไม่ค่อยนอนจะคือ จะนอนกลางวันมากกว่าจนตาล้าเลย ด้วยการที่น้องบิวเป็นผู้หญิง คุณหมอก็ได้แนะนำให้น้องบิวตัดผมคลุกออก เพื่อที่จะได้ไม่ลำบากเวลาเป็นเมน คุณแม่ก็พาไปตัดแล้ว แต่คุณแม่บอกว่า ไม่เคยปล่อยน้องบิวไว้คนเดียวเลยจะมีคนดูแลตลอด พอที่คุณยายน้องบิวมาก็ได้จับน้องบิวนี้โดยคุณยายนั่งอยู่ด้านหลังน้องบิวคอยจับด้วย

น้องบิวต้องเปิดพัดลม 2 ตัวเพราะถ้าร้อนมากๆน้องบิวจะชัก หนาวมากก็ไม่ได้จะเป็นหวัดง่ายคุณแม่ยังคุยบ้างว่า ต้องเป็นลูกคนรวยเพราะต้องอยู่ห้องแอร์เท่านั้น พอถึงกำลังนั่งคุยกันอยู่น้องบิวก็ร้องเลยทำท่าเหมือนจะชัก คุณแม่ต้องรีบเข้าไปคบหน้าอกเบาๆ จึงค่อยทุเลาลง น้องบิวจะมีหมอนข้างกั้นที่นอนไว้รอบๆที่นอนเลย คุณแม่บอกว่าน้องบิวตื่นเก่งมากๆ ถ้าไม่กั้นจะตื่นตกที่นอนไปเลย และถ้าคุณแม่ปลุกทานยาทานอาหาร น้องบิวก็จะทำเหมือนหงุดหงิดจะร้องดังมาก ไปไหนคุณแม่ก็จะเอาไปด้วย เพราะน้องบิวคุณแม่ก็เลยต้องกักฟันซี่รถ 1 คันเพื่อที่จะได้พาน้องบิวไปหาหมอและไปไหนๆได้สะดวก กำลังคุยกับคุณแม่ น้องบิวน้องบิวก็ชักก๊วเล่นด้วย

น้องบิวได้เบียร์ยังชีพคนพิการแต่เพิ่งได้เพราะมีปัญหาคือ คุณแม่ไม่ได้จดทะเบียนกับพ่อของน้องบิว กว่าจะได้ต้องไปทะเลาะกับหน่วยงานหลายครั้ง น้องบิวต้องไปหาหมอรับยาทุกๆ 2 เดือน โดยใช้สิทธิบัตรท.74 ตอนอยู่ในตำบลเดิม มีหน่วยงานเทศบาลมาเยี่ยมเอากระเข้ามาให้ในกระเช้ามียาหอม ยาลม ยาหม่องซึ่งไม่ได้เกี่ยวกับน้องบิวเลยชักนิด รถวีลแชร์ก็เอามาให้ทั้งๆที่คุณแม่ก็บอกว่าใช้ไม่ได้ก็ยัดเยียดให้มา คุณแม่ก็ได้ให้คนอื่นต่อไปอีก คุณแม่ยังแนะนำด้วยว่าจะออกมาสำรวจคนพิการต้องดูด้วยว่าแต่ละคนพิการไม่เหมือนกันเขาต้องการอะไร ไม่ใช่ยัดเยียดแบบนี้ ซึ่งเราก็ได้รับฟังไว้แก้ไขของเราด้วย คุณแม่ว่ากระเช้าหนึ่งตั้ง 400-500 บาท ซื้อแพมเพิร์สให้น้องบิว 300 กว่าบาทยังจะดีกว่าอีก

ทีมงานเราเล่าให้ฟังแต่ละคนมีที่มาอย่างไร เคยได้รับสิทธิ สวัสดิการอะไรบ้าง ทั้งกายอุปกรณ์และเรื่องการกู้ยืมเงินคนพิการเพื่อมาเป็นทุนหมุนเวียนในครอบครัว คุณแม่น้องบิวก็สนใจมากยังบอกว่า ไม่เคยรู้เรื่องเลยและไม่เคยมีใครเล่าให้ฟังมาก่อน คุณแม่ยังบอกว่าไม่ค่อยกล้าจะไปก๊วกลัวมีปัญหาเหมือนตอนบัตรคนพิการน้องบิวอีก แต่จะลองคิดดูเพราะปัญหาของน้องบิวก็คือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่พอ คุณพ่อไม่ได้ทำงาน รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก

คนที่ 41 นางสาวจันทร์ฉาย ประกอบธรรม

ชื่อ-สกุล นางสาวจันทร์ฉาย ประกอบธรรม ชื่อเล่น จันทร์ฉาย

เกิด พ.ศ. 2499 อายุ 53 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ พัฒนาการช้า

ที่อยู่ หมู่ที่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ. ชลบุรี 20150

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่

นางสาวจันทร์ฉาย ประกอบธรรม อายุ 53 ปี อาศัยอยู่กับคุณแม่ และมีครอบครัวของพี่สาวและสามีของน้องสาวชื่อแดงและหลานอีก 2 คน ส่วนน้องชายอีกคนมีครอบครัวแล้ว ประกอบอาชีพขับรถตู้ อยู่ระแวกบ้านเดียวกัน พ่อของพี่จันทร์ฉายเสียชีวิตหลายปีแล้ว เจ้าของเตาถ่าน ซึ่งเป็นคนแถวบ้านบอกกับทีมงานว่า พี่จันทร์ฉายเป็นคนขยัน เวลาว่างชอบปลูกพืชสวนจำพวก ข่า ตะไคร้ และถ่างหญ้าบริเวณหลังบ้าน และมารับจ้างเก็บถ่านใส่ถุงหิ้วได้ค่าจ้างถุงหิ้วละ 50 สตางค์ เจ้าของเตาถ่านบอกกับทีมงานว่า งานของเตาถ่านนี้ไม่ได้ทำตลอดทุกวันทำได้อาทิตย์ละวันในวันนี้ทีมงานเข้าไปเยี่ยมก็เจอพี่จันทร์ฉาย กำลังรับจ้างเก็บเก็บถ่านใส่ถุงอยู่พอดี

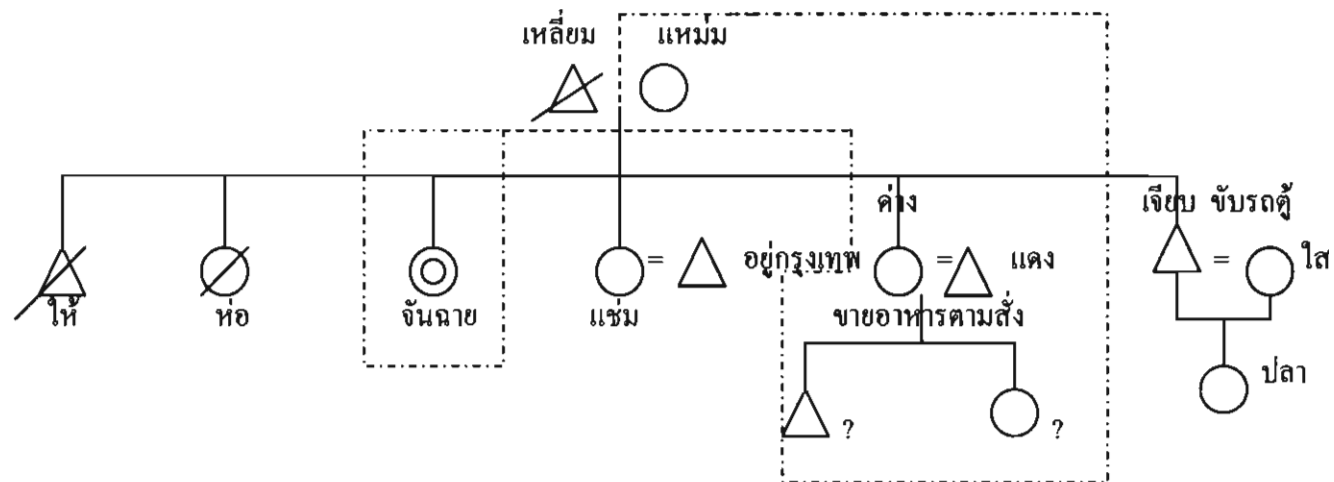
จากการพูดคุยสนทนาดูเหมือนพี่จันทร์ฉายจะไม่ค่อยรับรู้ หรือเข้าใจในสิ่งที่ทีมงานได้พูดคุยซักเท่าไร แต่ก็ได้แต่ยิ้ม จากนั้นซักพักหนึ่งทีมงานก็ได้พบกับแม่ของพี่จันทร์ฉายชื่อยายเหม่ม แก่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า พี่จันทร์ฉายชอบช่วยงานหยิบจับงานเกษตรต่างๆ สามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน และช่วยงานบ้านได้

บ้างเช่น กวาด ถู รดน้ำต้นไม้ แต่บางครั้งมีอาการเหม่อลอย และกับคนแปลกหน้าคงต้องใช้เวลาซักพักในการสร้างความคุ้นเคย

คนแถวนี้เขาก็ดูแลเป็นหูเป็นตา ช่วยกันสอดส่อง ความปลอดภัยเช่นกัน แต่ปกติพี่จันทร์ฉายจะไม่ค่อยไปไหนหากไม่ไปกลับญาติหรือคนคุ้นเคย

พี่จันทร์ฉายจดทะเบียนคนพิการ และได้เบี้ยยังชีพ แต่บัตรยังเป็นบัตรทอง 30 บาท เมื่อก่อนการเดินลำบาก แม่ของพี่จันทร์ฉาย เลยไม่มีโอกาสพาเขาไปรักษา พอโตมาเลยไม่ได้ทำอะไรมาก แต่ปัจจุบันทำได้เท่านี้ก็ดีแล้ว

ผั่งเครือญาติ นางสาวจันทร์ฉาย ประกอบธรรม ลักษณะความพิการ บกพร่องทางด้านสติปัญญา อายุ 53 ปี

คนที่ 42 นางสาวบุญยืน รักความสุข

ชื่อ-สกุล นางสาวบุญยืน รักความสุข ชื่อเล่น บุญยืน
 เกิดวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2498 อายุ 54 ปี
 สาเหตุความพิการ แด่กำเนิด
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ กล้ามเนื้อการเคลื่อนไหวผิดปกติ
 ที่อยู่ หมู่ที่ 3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150
 ภูมิการศึกษา ไม่ได้เรียน
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล คุณแม่

คุณยาย (แม่ของพี่บุญยืน) เล่าให้ทีมงานฟังว่า คุณยายมีลูกทั้งหมด 6 คน และทุกคนก็ได้มีครอบครัวของ
 หมดแล้ว คุณตาที่เป็นพ่อของป้าบุญยืนก็ได้เสียชีวิตไปเป็นเวลาเกือบ 10 ปีแล้ว ส่วนคนก็ได้อยู่กับลูกสาว (ป้า
 บุญยืน) สาเหตุความพิการได้มีความพิการมาตั้งแต่กำเนิด อาการที่เป็นจะอ่อนแรงไม่สามารถที่จะลุกขึ้นเดินได้
 และแขนขาที่มีความผิดปกติไม่สามารถที่จะจับข้าวของได้เหมือนคนปกติ

ก่อนหน้านี้นคุณป้าบุญยืนสามารถที่จะหุงข้าวทำกับข้าวเองได้ และสามารถที่จะเดินทางไปดูทีวีที่บ้านของ
 เพื่อนบ้านได้โดยใช้เท้าในการเดิน แต่ในปัจจุบันเนื่องจากมีอายุที่มากจึงไม่สามารถออกไปไหนมาไหนได้ ทุก
 วันก็ได้แต่นั่งดูทีวี ฟังวิทยุ อยู่แต่ในบ้าน เวลาทานข้าวก็ต้องดักมาให้ แล้วคุณยายก็เอาช้อนเสียบไว้ในมือมีป้า

บุญยืนเพื่อให้ป้าบุญยืนดักข้าวกินเองได้ นอกจากเรื่องการทานอาหารแล้วยังมีเรื่องการทำกิจวัตรในห้องน้ำคุณยายก็ต้องพาเข้าห้องน้ำก่อนแล้วค่อยปล่อยให้ป้าบุญยืนทำกิจวัตรเอง

คุณยายได้บอกกับเราว่าที่ป้าบุญยืนมีความพิการอาจเกิดเพราะเป็นกรรมพันธุ์ เพราะน้องสาวของคุณพ่อของคุณยายก็เป็นเหมือนป้าบุญยืนมีความพิการเหมือนกัน

ปัจจุบันลูกสาวของคุณยายซึ่งเป็นน้องสาวของป้าบุญยืนที่ได้ปลูกบ้านอยู่ใกล้บ้านคุณยาย ได้หุงข้าวทำกับข้าวให้คุณยายและป้าบุญยืนได้กิน น้องสาวป้าบุญยืนที่พูดถึงชื่อ นางสาว มีลูก 3 คน ซึ่งทุกคนอยู่ในวัยเรียน และคอยช่วยเหลือคุณยายและพี่บุญยืน

ป้าบุญยืนอยู่กับที่ไม่สามารถที่จะเดินไปไหนมาไหนได้ เมื่อทางทีมงานถาม ป้าบุญยืนก็จะตอบและยิ้มอย่างอารมณ์ดี บริเวณที่แกนอนจะมีทีวี วิทยุ พัดลมตั้งไว้ให้ดูให้ใช้ และมีผ้าปูสำหรับปูนอน ด้านหน้าจะมีห้องน้ำอยู่ติดๆ กับที่นอน ป้าบุญยืนบอกกับเราว่า แกชอบสีเขียว ไม่ชอบกินปลาเพราะปลามันคาว ชอบกินผัก

ส่วนเรื่องเอกสารและสิทธิต่าง ๆ คุณยายบอกว่ามีครบทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสมุดคนพิการ บัตรทอง 74 หรือเบี้ยยังชีพคนพิการเดือนละ 500 บาท

คนที่ 43 นายกิตติ บัวธิป

ชื่อ-สกุล นายกิตติ บัวธิป ชื่อเล่น น้อย
 เกิดวันที่ 28 มีนาคม 2501 อายุ 51 ปี
 สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองแตก
 ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกซ้าย
 ที่อยู่ 13/35 หมู่ที่ 3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิมัธยมศึกษา ป.6
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล ภรรยา

นายกิตติ บัวธิป ชื่อเล่น น้อย เคยอยู่ที่ ต.นาเกลือ ช่างมาอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย รวม 10 ปี อดีตประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ป้ายดำ รับจ้างส่งลูกค้าทั่วไป ส่วนภรรยาเป็นพนักงานในโรงแรม มีลูกชายคนเดียวเรียนหนังสืออยู่ชั้น ป. 4

ก่อนที่จะได้เข้าเยี่ยมพี่กิตติทีมงานได้เดินทางไปเยี่ยมคนพิการแถว ๆ หมู่ที่ ๒ ตำบลตะเคียนเตี้ย ในระหว่างการเดินทางกลับมาจากเยี่ยมคนพิการคนหนึ่ง ทีมงานก็ได้จอดรถเพื่อซื้อน้ำในร้านค้าสะดวกซื้อ (ร้านเซเว่น) ในขณะที่ทีมงานซื้อน้ำอยู่ก็มีชาวบ้านในละแวกนั้นขับรถมอเตอร์ไซค์มาจอดหน้าร้าน ซึ่งเป็นชายวัยประมาณ ๔๐ กว่า ๆ แล้วเดินเข้ามาถามทีมงานว่า เป็นเจ้าหน้าที่ที่เคยมาเยี่ยมคนพิการหรือเปล่าครับ ทีมงานก็ตอบว่า ไซค์รับเรามาจากมูลนิธิพระมหาไถ่ พัทยา ลงพื้นที่ทำงานเกี่ยวกับคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ชายผู้นั้นก็บอกกับทีมงานว่า มีคนเพื่อนบ้านคนหนึ่งเขาพึ่งจะพิการ เขาต้องการความช่วยเหลือ ตอนนี้เขามีชีวิตที่

ลำบากมาก จึงอยากให้ทางมูลนิธิได้เข้าไปเยี่ยมเขาหน่อย แล้วชายคนดังกล่าวก็นำทางทีมงานเข้าไปในซอย จากปากทางหน้าร้านเข่วนถึงบ้านคนพิการ เป็นระยะทางประมาณ ๔๐๐ เมตร พอถึงบ้านคนพิการทีมงานก็ได้เดินเข้าไปทักทาย แนะนำตัว ซึ่งมีคนอยู่ในบ้านสองคนเป็นผู้ชายวัยประมาณ ๕๐ ปี ที่นอนอยู่บนเตียงและเป็นคนพิการ ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นหญิงวัยประมาณกว่า ๕๐ ปี ซึ่งเป็นพี่สาวของผู้พิการ จากนั้นทีมงานก็ได้ทำความรู้จัก สอบถามประวัติ และสาเหตุความพิการได้บันทึกเป็นข้อมูลไว้ดังนี้

สาเหตุความพิการ เมื่อประมาณต้นเดือนเมษายน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๑) ที่ผ่านมา มีผู้โดยสารให้ขับรถไปส่งจากเมืองพัทยา ให้ไปส่งที่จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับสำนักของอาจารย์หนู (ที่สักยันต์) พอไปถึงบ้านผู้โดยสาร พี่กิตติก็ขอเข้าห้องน้ำเพื่อทำธุระส่วนตัว ในขณะที่ทำธุระส่วนตัวอยู่ในห้องน้ำอยู่ก็เริ่มมีอาการเวียนศีรษะ หน้ามืด และล้มลงในห้องน้ำโดยไม่ได้ตั้งใจ ในขณะที่นั้นเจ้าของบ้าน (ผู้โดยสาร) เห็นว่าพี่กิตติทำไมถึงเข้าห้องน้ำนานจัง ด้วยความสงสัยจึงเดินไปดูพี่กิตติที่ห้องน้ำ พอไปถึงห้องน้ำก็เห็นร่างของพี่กิตตินอนอยู่ในห้องน้ำ จึงได้รับนำส่งโรงพยาบาลที่ปทุมธานี จากการตรวจวินิจฉัยของหมอพบว่า สาเหตุที่ทำให้พี่กิตติมีอาการดังกล่าวเกิดจากเส้นเลือดในสมองแตก ได้พักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลปทุมธานีเป็นเวลาประมาณ 2 วัน ซึ่งการที่รักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลปทุมธานีนั้นจะไกลจากที่อยู่อาศัยของพี่กิตติมากไป จึงทำให้ไม่สะดวกในการเดินทางไปเยี่ยม ไปดูแล ของกรรยา และญาติ ๆ จึงได้ขอย้ายมาพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลบางละมุง พักรักษาที่โรงพยาบาลบางละมุงได้ 4 วันอาการก็ดีขึ้น คุณหมอจึงอนุญาตให้กลับมาพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านได้

หลังจากที่ออกจากโรงพยาบาลมาอาการก็ยังไม่ปกติเหมือนเดิม ไม่สามารถที่จะทำงานได้ ไม่สามารถที่จะเดินได้ เพราะแขนขาซีกซ้ายชาไม่มีความรู้สึก ได้แต่นอนอยู่ในบ้าน จากที่เคยหารายได้เลี้ยงดูครอบครัว เคยก็ขับรถรับจ้าง ส่วนภรรยาทำงานเป็นพนักงานอยู่ในโรงแรม มาวันนี้กลับชีวิตก็เปลี่ยนไป คนกินนอนอยู่กับที่ซึ่งไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เลย ภรรยาก็ไม่สามารถไปทำงานได้เพราะต้องคอยดูแลคนจึงต้องลางาน ทำให้มีแต่รายจ่ายแต่ไม่มีรายได้ จากปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มีมาก พี่กิตติได้แต่นอนรอความหวังว่าอาการดังกล่าวจะดีขึ้น เพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัวเหมือนเดิม

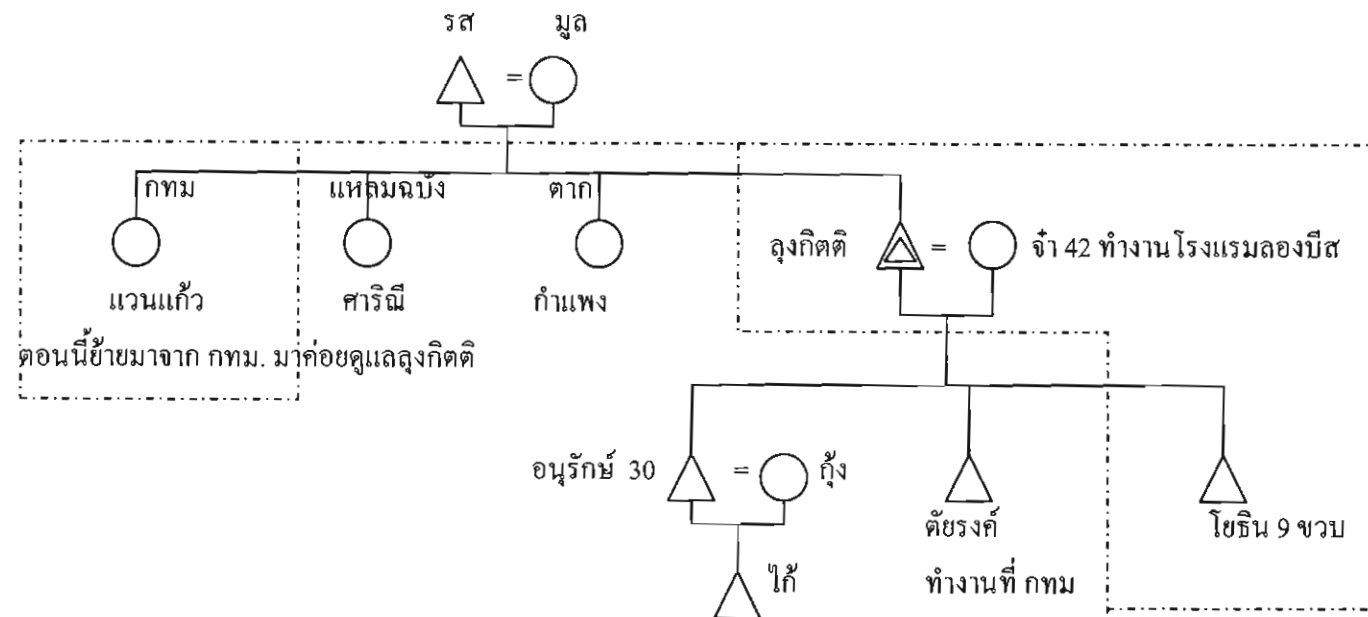
ส่วนพี่สาวของพี่กิตติเห็นว่าครอบครัวของพี่กิตติกำลังลำบาก จึงต้องหยุดงานที่ทำอยู่ในกรุงเทพฯ เพื่อมาเฝ้าน้องชายขับตัวซ้ายแทบไม่ได้เลย คอยดูแลป้อนข้าวป้อนน้ำ เพื่อให้ภรรยาของพี่กิตติไปทำงานเลี้ยงครอบครัวได้ พี่สาวที่กิตติบอกว่าน้องชายหงุดหงิดง่าย ต้องคอยพูดให้กำลังใจอยู่เรื่อย ๆ

ในการลงเยี่ยมพี่กิตติครั้งนี้ทีมงานก็ได้พูดให้กำลังใจ โดยการเล่าจากประสบการณ์ที่ได้สอบถามประวัติจากเพื่อน ๆ คนพิการที่มีความพิการคล้าย ๆ กันกับพี่กิตติ ที่เขาเคยมาเรียนที่โรงเรียนและได้จบออกไปทำงานแล้ว ซึ่งเป็นการยกตัวอย่างให้เห็นว่าคนที่มีความพิการในลักษณะนี้สามารถที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพของตนเองให้ดีขึ้นได้ และสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ส่วนเรื่องการจดทะเบียนคนพิการของพี่กิตติตอนนี้ยังไม่สามารถทำได้ เพราะถือว่ายังพ้นสภาพการรักษาตามที่กฎหมายกำหนด คือตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไปถึงจะสามารถขอจดทะเบียนได้ แต่ทางทีมงานก็ได้แนะนำให้พี่กิตติ และพี่สาวได้รู้แนวทางในการดำเนินการต่อไป

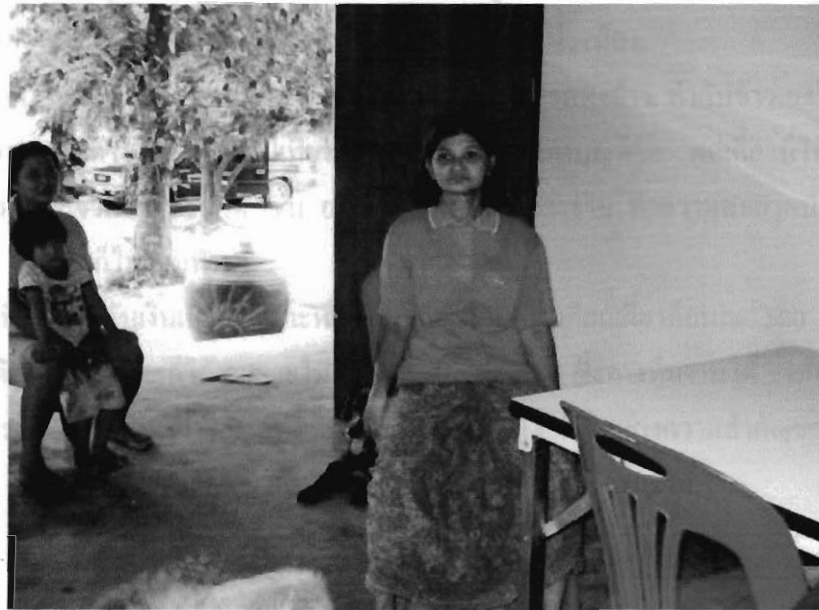
จากที่ทีมงานได้ลงเยี่ยมและพูดคุยทำให้พี่กิตติมีความสุขใจขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัดจากสีหน้าสดชื่นขึ้นกว่าเดิม และพี่กิตติพูดกับทีมงานว่ารู้สึกดีใจมากที่ทางทีมงานมาเยี่ยมถึงที่บ้าน และได้ขอบคุณทีมงานที่มาเยี่ยมตน

ในการลงพื้นที่ครั้งต่อๆ มาทีมงานก็ได้เข้าเยี่ยมพิกิตติเป็นประจำสังเกตเห็นว่า พิกิตติมีกำลังใจมากขึ้น และสามารถช่วยเหลือตนเองดีขึ้น ในการพุงตัวจากท่านอน การย้ายตัวจากเตียงไปวีลแชร์ และการเข้าห้องน้ำ รวมถึงการเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนอีก 1 คน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการออกมาทำกิจกรรมร่วมและเสริมพลังคนพิการอื่นๆ ในตำบล

ผังเครือญาติ นายกิตติ นวัธิ์ ลักษณะความพิการพิการ อัมพฤกษ์ อายุ 51 ปี

คนที่ 44 นางสาววินัย เอ็มสุรินทร์

ชื่อ-สกุล นางสาววินัย เอ็มสุรินทร์ ชื่อเล่น เปะ

เกิด พ.ศ. 2505 อายุ 47 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ พัฒนาการช้า

ที่อยู่ 23 หมู่ที่ 3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล นางนงลักษณ์ เอ็มสุรินทร์ พี่สาว และพี่ชาย

นางสาว วินัย เอ็มสุรินทร์ หรือพี่เปะ บกพร่องทางสติปัญญามาแต่กำเนิด เมื่อเข้าไปถึงที่หมู่บ้านที่ 3 ตำบลตะเคียนเตี้ย ได้เข้าไปตามหาบ้านเลขที่ดังกล่าว ก็ได้พบกับพี่สาวของ พี่เปะพอดี ได้เปิดร้านขายของชำ อยู่ติดกับถนน และได้นำทางทีมงานเราไปที่บ้าน ไปถึงบ้านก็ได้เข้าไปในบ้านและก็ได้พบกับพี่เปะ ด้วยท่าทาง ยิ้มแย้มแจ่มใสแต่ไม่พูดอะไร ทีมงานได้นั่งคุยกับพี่สาวของพี่เปะชื่อพี่นงลักษณ์ และพี่ชายของพี่เปะอีกคนหนึ่ง ซึ่งออกมาต้อนรับ

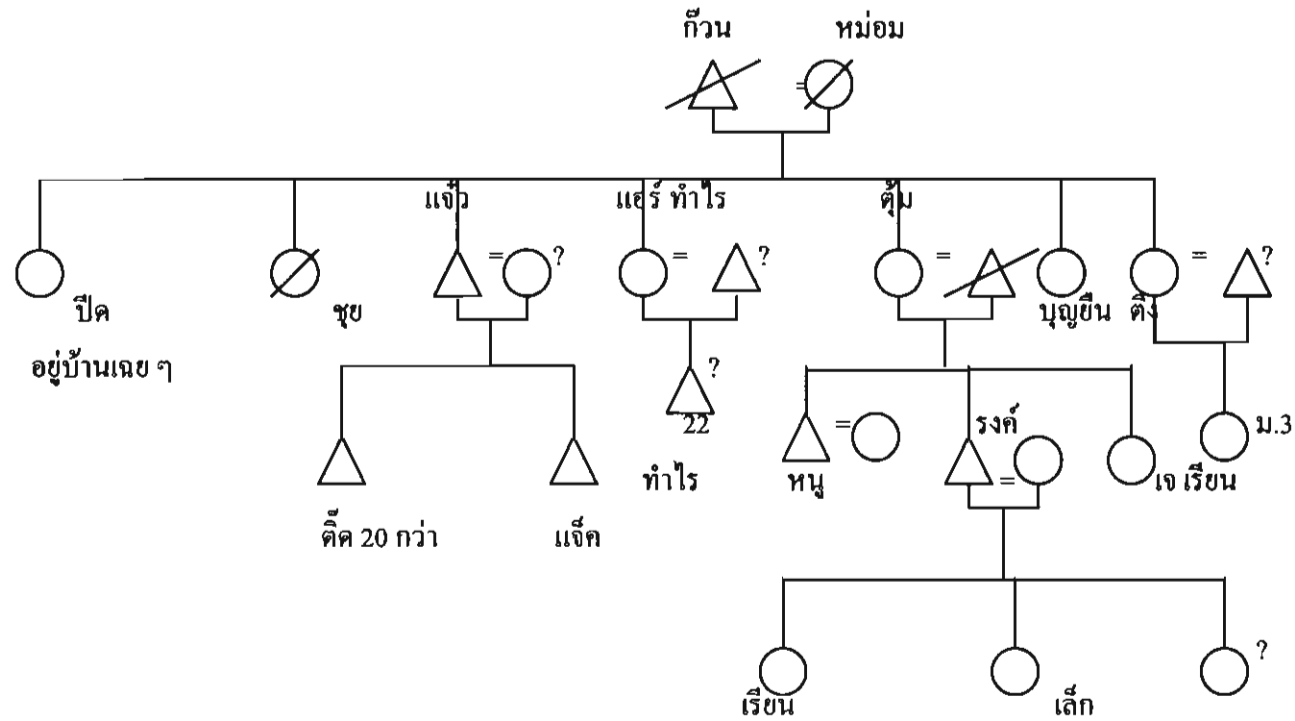
พี่ลักษณ์ได้เล่าเรื่องราวของพี่เปะซึ่งเป็นน้องสาวให้ทีมงานฟังว่า พี่เปะจะมีอาการทางสติปัญญาแต่กำเนิด และพ่อแม่ก็ได้เลี้ยงดูกันมาตั้งแต่เล็ก จนกระทั่งพ่อแม่ตายจากไปหมดแล้ว ทุกอย่างต้องตกเป็นภาระของพี่ลักษณ์ และพี่ชายซึ่งยังไม่แต่งงาน ต้องช่วยกันดูแลพี่เปะ ด้วยการที่พี่ลักษณ์เปิดร้านขายของชำที่มีพื้นที่ติดกับ

ถนนทางรถผ่านไปมา ซึ่งอยู่กันคนละที่กับที่บ้าน พี่แป๊ะจะอยู่กับพี่ชาย พอถึงเวลาที่พี่ลักษณ์ก็จะนำอาหารของควา ของหวาน มาส่งให้พี่แป๊ะที่บ้านทุก ๆ วัน ไม่เคยขาดเพราะเป็นห่วงน้อง

พี่ลักษณ์บอกว่าเมื่อสมัยก่อนตอนยังเป็นสาวอยู่ พี่แป๊ะสามารถหุงข้าว ทำกับข้าวเองได้ เวลาเขามีงานรื่นเริงกันตามวัด หรือสถานที่ต่าง ๆ ก็อยากไปเที่ยว ถึงวันพระก็จะไปทำบุญที่วัด แต่เดี๋ยวนี้ให้ไปไหนไม่อยากไปแล้ว พี่แป๊ะสามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ เช่น อาบน้ำ ซักผ้าเอง ล้างจาน ทำความสะอาดบ้าน บางวันอารมณ์ดีก็จะกวาดลานบ้าน บางวันก็ไม่ยอมทำ

ปัจจุบัน พี่แป๊ะ ได้รับเงินเบี้ยสงเคราะห์จากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย เดือนละ 500 บาท ทุกเดือน พี่แป๊ะมีสมุดประจำตัวคนพิการ แต่ก็ได้สูญหายไปแล้ว เหลือแต่สำเนา ซึ่งทางทีมงานได้ ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องเอกสารบัตรประจำตัวคนพิการ หรือบัตรทอง ท 74 รวมถึงได้ยกตัวอย่างความสำคัญของเอกสารดังกล่าว ซึ่งทางพี่ลักษณ์ฟัง และก็เข้าใจดี พี่ลักษณ์ได้บอกกับทีมงานว่าจะไปดำเนินการให้

ผังเครือญาติ นางสาววินัย เอ็มสุรินทร์ ลักษณะความพิการ มีความบกพร่องทางสติปัญญา อายุ 47 ปี

คนที่ 45 นางสาววราภรณ์ ศรีนวลนัม

ชื่อ-สกุล นางสาววราภรณ์ ศรีนวลนัม ชื่อเล่น คุณ

เกิดวันที่ 13 มีนาคม 2535 อายุ 17 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ บกพร่องทางสติปัญญารุนแรง

ที่อยู่ 138/98 ม.3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณพ่อศุภชัย ศรีนวลนัม และคุณแม่จำเริญ ภูษ

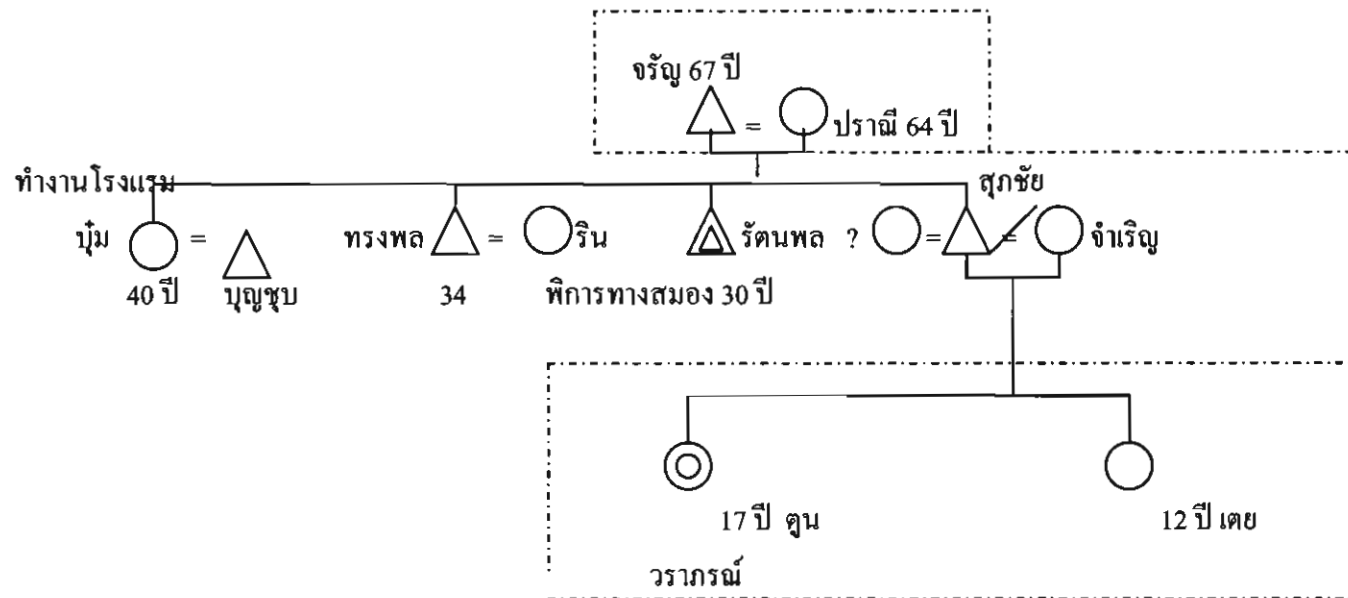
น้องวราภรณ์ ศรีนวลนัม ชื่อเล่นว่าน้องคุณ ครั้งแรกที่ทีมงานไปถึงหน้าบ้าน น้องคุณได้ออกมาต้อนรับเรา และคุณย่าของน้องคุณก็ตามน้องออกมาหน้าบ้าน ถามว่ามาหาใครคะ ทีมงานได้แนะนำตัวเอง และขอเข้าเยี่ยมน้องวราภรณ์โดยมีคณะทำงานที่เป็น อสม.ในพื้นที่ไปด้วย คุณย่าได้เชิญให้เราเข้าไปในบ้าน เราจึงขออนุญาตที่โต๊ะนั่งหน้าบ้าน น้องคุณได้มานั่งอยู่ข้างๆ และก็ส่งยิ้มให้กับทางเรา ได้ถามน้องคุณว่าชื่ออะไรคะ แต่น้องไม่พูดตอบ แต่ยิ้มให้ คุณย่าเลยตอบแทน คุณย่าบอกว่า ปกติเขาจะพูดแต่คงจะยังไม่ชินกับคนอื่นอยู่

คุณย่าได้เล่าให้ฟังว่า ตอนที่น้องคลอดนั้น แม่ของน้องคุณ ตั้งท้องได้ประมาณเจ็ดเดือน ก็คลอดน้องออกมา และตัวเล็กมากชั่งน้ำหนักแล้วได้ประมาณ 8 ชีด และทางโรงพยาบาลก็ได้ให้น้องไปเข้าคู่มือไฟฟ้า ถึง 4 ครั้ง ครั้งแรกน้องคุณต้องเข้าไปอยู่ในคู่มือเป็นเวลานานถึง 1 เดือน ครั้งที่ 2-4 ประมาณครั้งละ 1 สัปดาห์ ตอนเป็นเด็กไม่ค่อยพูด สามารถพูดได้เป็นคำพูดสั้นๆ เช่น พ่อ แม่ ย่า แต่ไม่สามารถพูดเป็นประโยคยาวๆ ได้

เมื่อครั้งหนึ่งที่น้องตุนอายุประมาณ 4 ขวบ ได้เคยพาน้องมาที่มูลนิธิพระมหาไถ่พญาเพื่อที่จะนำน้องตุนมาเรียนหนังสือ แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากทางมูลนิธิ ๗ ว่าไม่รับเด็กเข้าเรียน เพราะเด็กไม่รู้เรื่อง และต่อมาพออายุได้ 5 ขวบ ก็ได้พาน้องตุนไปเข้าเรียนระดับอนุบาลที่ โรงเรียนวัดหนองเกศน้อย และได้เรียนอยู่ประมาณ 1 ปี แต่ไม่ได้รับความสนใจจากคุณครู เนื่องจากสอนแล้วไม่รู้เรื่อง เรียนอะไรก็ไม่ได้เลย ให้เขียนหนังสือก็เขียนไม่ได้ น้องจะเล่นอะไรคุณครูก็ปล่อยให้เล่น เช่นไปเล่นกลางสนาม เสื้อผ้าเนื้อตัวก็จะเป็นมาทุกวัน คุณย่าเลยไม่ให้ไปเรียนอีกเลย

ปัจจุบัน น้องได้รับเงินสงเคราะห์น้องตุนได้มีสมุดประจำตัวคนพิการแล้ว พร้อมบัตรทอง 30 บาท รักษาทุกโรค ทางทีมงานยกตัวอย่างความจำเป็นในการมีบัตร ท 74 เพื่อให้คุณยายฟัง และได้อธิบายถึงเรื่องของสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับ คุณย่าก็บอกว่าจะไปเปลี่ยนบัตรและได้พูดบอกกับทีมงานว่า อยากให้ทางทีมงานช่วยเหลือในเรื่องการหาโรงเรียน จะทำอย่างไรได้บ้างที่จะสามารถทำให้น้องตุนได้มีโอกาสเรียนหนังสือ เพราะเป็นห่วงน้องตุนมาก เพราะพ่อกับแม่ของน้องได้แยกทางกันตั้งแต่น้องยังเล็ก ๆ คุณย่าก็เป็นผู้เลี้ยงดูมาตลอด ทีมงานได้บอกกับคุณย่าว่า จะนำเรื่องของน้องตุนไปเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางช่วยเหลืออีกที รออยู่หน้าบ้านพอดี

ผั่งเครือญาติ นางสาววรารณ์ ศรีนวลนิ่ม อายุ 17 ปี ลักษณะความพิการบกพร่องทางสติปัญญารุนแรง

คนที่ 46 นายประจักษ์ วันดีวงศ์

ชื่อ-สกุล นายประจักษ์ วันดีวงศ์ ชื่อเล่น ประจักษ์
 เกิด พ.ศ. 2505 อายุ 47 ปี
 สาเหตุความพิการ เส้นเลือดในสมองตีบ
 ประเภทความพิการ ทางร่างกายและการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกซ้าย
 ที่อยู่ ม.3 ต.เคเคียนใต้ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ป.4
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล น้องสาว และครอบครัว

ที่ประจักษ์ ผู้พิการที่อาศัยอยู่หมู่บ้านปาร์คฮิล 1 ความพิการอัมพฤกษ์ครึ่งซีกซ้าย พิการมาแล้ว 10 กว่าปี เดิมเป็นคนสกลนคร พอพิการภรรยาได้เลิกลากันไป ลูกสาวมาอยู่น้องสาวของพี่ประจักษ์ซึ่งส่งเสียจนเรียนจบระดับปวส. และมีงานทำแถวแหลมฉบัง ศรีราชา แต่ไม่ได้กลับมาเยี่ยมพ่อซึ่งอยู่ไม่ห่างกันเท่าใดนักเลย

ครอบครัวน้องสาวพี่ประจักษ์สามีของน้องสาวทำงานในนิคมแหลมฉบัง น้องสาวรับผ้ามาเย็บที่บ้าน พอมีรายได้บ้าง มีลูก 2 คน กำลังเรียนหนังสือ ในชั้น ม.3 และ ม. 1 ที่บ้านมีรถกระบะและรถมอเตอร์ไซด์อย่างละ 1 คัน

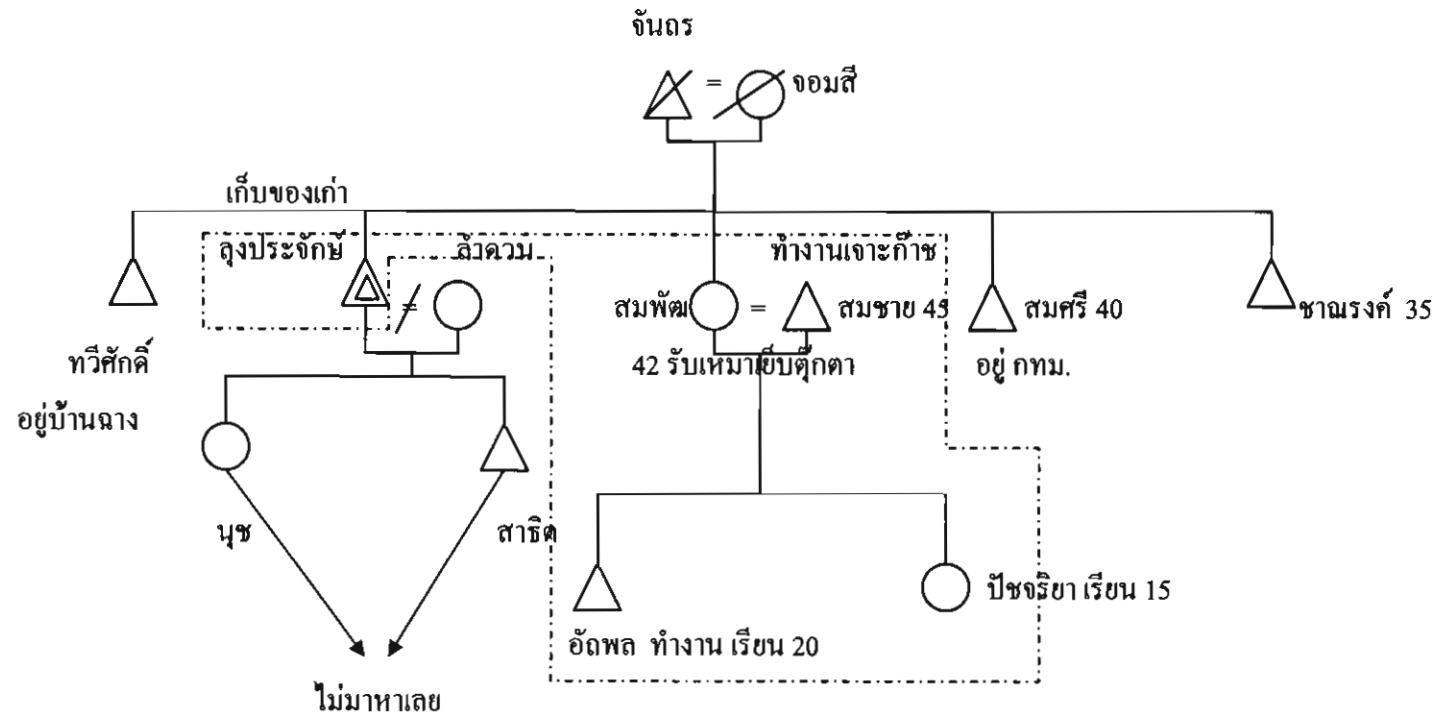
ระหว่างที่ลงพื้นที่เยี่ยมพี่ประจักษ์กำลังเก็บขวดและพลาสติก แยกเป็นถุงๆ จากรถเงิน 3 ล้อคู่ใจ ในบริเวณที่ว่างๆ ในหมู่บ้านปาร์คฮิล 1 ใกล้บ้านน้องสาว เพื่อเตรียมให้กับรถรับซื้อของเก่าที่จะมารับซื้อ 2-3 วันต่อครั้ง

ระหว่างที่ดูแลทำงานแยกขวดซัฟฟัก เลขขอตัวไปซื้อกับข้าวมารับประทานร่วมกัน พอกลับมาที่บ้านพบแกอาบน้ำเรียบร้อยแล้ว น้องสาวของแกพอเห็นทางเรารอรถมาก็รีบจัดที่รับประทานอาหารกลางวันพร้อมจานชามให้ได้ดื่มะม่วงหน้าบ้าน

ความเป็นอยู่ของที่ประจักษ์ ทราบว่าแกเป็นคนที่ยึดมั่นการใช้ชีวิตสบาย ตอนเช้าประมาณ ตี 5 แกจะเริ่มเก็บขยะรอบแรกและกลับบ้านประมาณ 7 โมง รอบสองออกประมาณ 10 โมง และกลับมาประมาณเที่ยง อาบน้ำเสร็จและกินข้าวและนอนพัก บ่ายแกออกไปจับสุราหนึ่งก๊ัก 20 บาทก่อนกินข้าวเย็นและเข้านอน

ทุกวันแกจะตระเวนออกไปรับขวดและกระป๋อง ตามบ้านในหมู่บ้านก่อนแล้วค่อยๆ ออกไปรอบนอก แกเล่าว่า เมื่อผ่านไปหน้าบ้านคนแถวนี้ เขาจะเอาขวด กระป๋องใส่ถุงเตรียมเอาไว้ให้เลย แยกจากถุงขยะ เมื่อเห็นที่ประจักษ์มาเขาก็เอาออกมาให้ เมื่อถูกถามว่ามีคนรับซื้อของเก่าเจ้าอื่นมาแข่งหรือเปล่า แกบอกว่า คนแถวนี้เก็บของไว้ให้แก ซึ่งผมก็มาคิดว่าจำนวนบ้านในหมู่บ้านปาร์ก ฮิล 1 กว่าพันหลังคาเรือนคงทำให้แกไม่ลำบากนักในปริมาณของที่เก็บได้ แกให้ข้อมูลว่าจะมีรถมารับซื้อขวด กระป๋อง พลาสติกจากแก 2-3 วันต่อครั้ง และแกสามารถขายได้ครั้งละ 500 บาท ซึ่งทำให้แกสามารถดูแลตนเองในการอาหารการกิน บ้างครั้งก็ช่วยน้องสาวที่บางครั้งก็ลำบากในเรื่องเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ภาพที่เห็นแสดงให้เห็นคนในหมู่บ้านปาร์กฮิล 1 ที่สนับสนุนเศษขวด กระป๋อง พลาสติกให้แกแทนที่จะให้คนอื่น หรือรวมแล้วทิ้งลงถังขยะไป แต่กลับแยกใส่ถุงให้แกต่างหากอันเป็นการช่วยเหลือกันเองอย่างหนึ่งของคนในชุมชนหมู่บ้านพัทธา ปาร์ก ฮิล 1

ผังเครือญาติ ลูกประจักษ์ วันดีวงศ์ ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ข้างซ้าย อายุ 47 ปี

คนที่ 47 นางแก้ว ขอตระกู

ชื่อ-สกุล นางแก้ว ขอตระกู ชื่อเล่น แก้ว

เกิด พ.ศ. 2496 อายุ 56 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุ

ประเภทความพิการ ทางร่างกายและการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ แขนข้างซ้ายผิดปกติ

ที่อยู่ ม.3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล สามี และลูกๆ

ป้าแก้ว อาศัยอยู่หมู่บ้านปาร์ควิลล์ ๓ บ้านน้องสาวพี่ประจักษ์ พิจารณ์ซื้อมือข้างซ้ายหักเนื่องจากอุบัติเหตุ แต่พอสามารถใช้มือได้บ้างเล็กน้อย มีลูก 2 คน คนหนึ่งทำงานอยู่ที่เยอรมัน ส่งเงินมาผ่อนรถให้แม่ อีกคนทำงานในพื้นที่ อาศัยอยู่กับแม่ ปัจจุบันป้าแก้วต้องคอยดูแลหลานชาย และลูกของลูกสาวคนเล็กมีอายุเพียงแค่สิบขวบเศษ

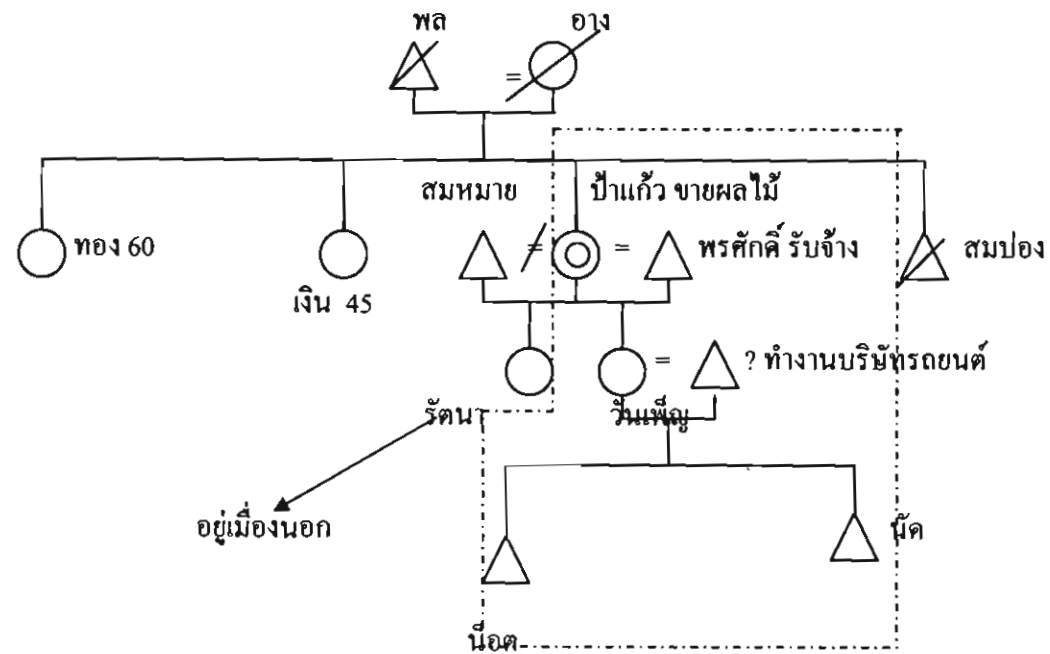
ป้าแก้วเล่าประวัติย่อๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อหลายปีที่ผ่านมาตนได้เดินทางออกไปธุระ แล้วรู้ๆ ก็ประสบอุบัติเหตุโดนรถชนทำให้แขนหัก หลังจากสิ้นสุดการรักษาแล้ว กระดูกที่หักค่อได้ไม่เหมือนเดิมแขนจึงมีลักษณะผิดปกติ ทำให้ทำงานได้ไม่สะดวกนัก

ป้าแก้วพูดว่า จริงๆ แล้วก็ไม่ได้ไม่อยากเป็นภาระของลูกหลานหรอก แต่ด้วยเจ้าหลานตัวเล็กนี้แหละที่แกต้องดูแล แกเองก็อยากทำงานหารายได้ เมื่อถามว่า แกมีช่องทาง หรือคิดอยากจะทำอะไร แกบอกว่า อยากจะเก็บพวกผักริมรั้ว ผักกระเฉด ผักบุ้งเพื่อเอาไปขาย พวกนี้มันมีที่เก็บ มีที่ขายอยู่ ขายได้กำละ 5 บาท 10 บาท ซึ่งเมื่อก่อนแกเคยทำแบบนี้อยู่ เรื่องรายได้ก็ไม่เลวนัก แต่พอมีหลานก็เลยต้องอยู่ดูแลหลาน ซึ่งลูกสาวบอกว่า หลานโตกว่านี้หน่อยคงจะได้เข้าเรียนอนุบาล ป้าแก้วก็คงมีเวลาที่จะทำงานบ้าง เมื่อถามว่า ข้อมือที่หักอยู่เป็นอุปสรรคสำหรับแกหรือไม่ แกบอกว่า ก็มีบ้าง แต่ก็พอขับรถมอเตอร์ไซด์ได้ ขายของได้

ป้าแก้วพิการที่แขนซ้าย ลักษณะความพิการกระดูกข้อมือผิดรูป จับข้าวของไม่ถนัด เกิดจากอุบัติเหตุรถชน ลักษณะนิสัยเป็นคนอารมณ์ดี พูดจาเป็นกันเอง เนื่องจากแกอยากที่จะทำงาน แต่ไม่มีเงินทุน แกจึงขอคำปรึกษาจากทีมงานเรื่องการกู้ยืมเงินสำหรับคนพิการ เพราะแกไม่รู้ว่าจะไปกู้ยืมได้จากที่ไหน กับหน่วยงานไหน และมีขั้นตอนการกู้ยืมอย่างไรบ้าง เพื่อนำมาเปิดเป็นร้านขายของชำ ทีมงานก็ได้แนะนำให้ แต่จากการสัมภาษณ์ป้าแกยังไม่ได้ไปจดทะเบียนคนพิการ จึงยังไม่มีเอกสารเอกสารที่จะนำไปประกอบในการขอกู้ยืมเงิน ประกอบอาชีพสำหรับคนพิการ ทีมงานจึงแนะนำให้ป้าแก้วไปจดทะเบียนคนพิการก่อน โดยได้แนะนำให้เตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้เรียบร้อยก่อนที่จะไปขอจดทะเบียนคนพิการที่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด หลังจากที่มีเอกสารครบทุกอย่างตามระเบียบการกู้ยืมเงินแล้ว จึงสามารถดำเนินการเพื่อขอกู้ยืมได้ และสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการขอยืมเงินคือ รายละเอียดที่จะนำเงินไปลงทุน ว่าต้องการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ทำอะไร ทำที่ไหน ต้องการเงินไปซื้ออุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอะไร หรือจะเขียนเป็นโครงการการขอกู้ยืมเงินมาก็ได้

ปัจจุบัน ป้าแก้วช่วยสามีขายผลไม้ โดยใช้รถกระบะเปิดท้ายขายตามสถานที่ต่างๆ เช่น ขายให้คนงานก่อสร้าง พนักงานโรงงาน

ป้าแก้ว ขอตระกูล ลักษณะความพิการมือขวาผิดปกติ อายุ 56 ปี

คนที่ 48 นายเปื้อง สิ้นจิดร

ชื่อ-สกุล นายเปื้อง สิ้นจิดร ชื่อเล่น เปื้อง

เกิด พ.ศ. 2466 อายุ 86 ปี

สาเหตุความพิการ ไม่ทราบสาเหตุแน่ชัด

ประเภทความพิการ ทางร่างกายและการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อัมพฤกษ์ครึ่งซีกซ้าย

ที่อยู่ ม.3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดประจำตัวคนพิการ ยัง

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา และลูก ๆ

คุณตาเปื้อง สิ้นจิดร อายุ 86 ปี ภรรยาชื่อคุณยายเอี่ยม สิ้นจิดร อายุ 84 ปี มีบุตรด้วยกัน 6 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 2 คน คุณตาเป็นคนภูมิลำเนาจังหวัดปราจีนบุรี แต่ได้โยกย้ายมาอยู่ที่ตำบลตะเคียนเตี้ยเมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว ด้วยการซื้ออาชีพทำไร่ ทำนา โดยอาศัยอยู่กับลูกสาวคนเล็ก แต่คุณตาและคุณยายก็แยกกันอยู่ต่างหากจากบุตรสาว

“สาเหตุที่ตาพิการ เริ่มจากมีอาการสั่นกระตุกของกล้ามเนื้อ หน้ามืดเป็นลมล้มลงไป ลักษณะเหมือนเป็นลมชัก ทำให้ไม่สามารถเดินได้แขนขาชา อ่อนแรงลงไปเรื่อย ๆ จนสุดท้ายเป็นอัมพฤกษ์ ”

“ คุณตาเคยหัดเดินบ้างไหม ” ทีมงาน ถาม

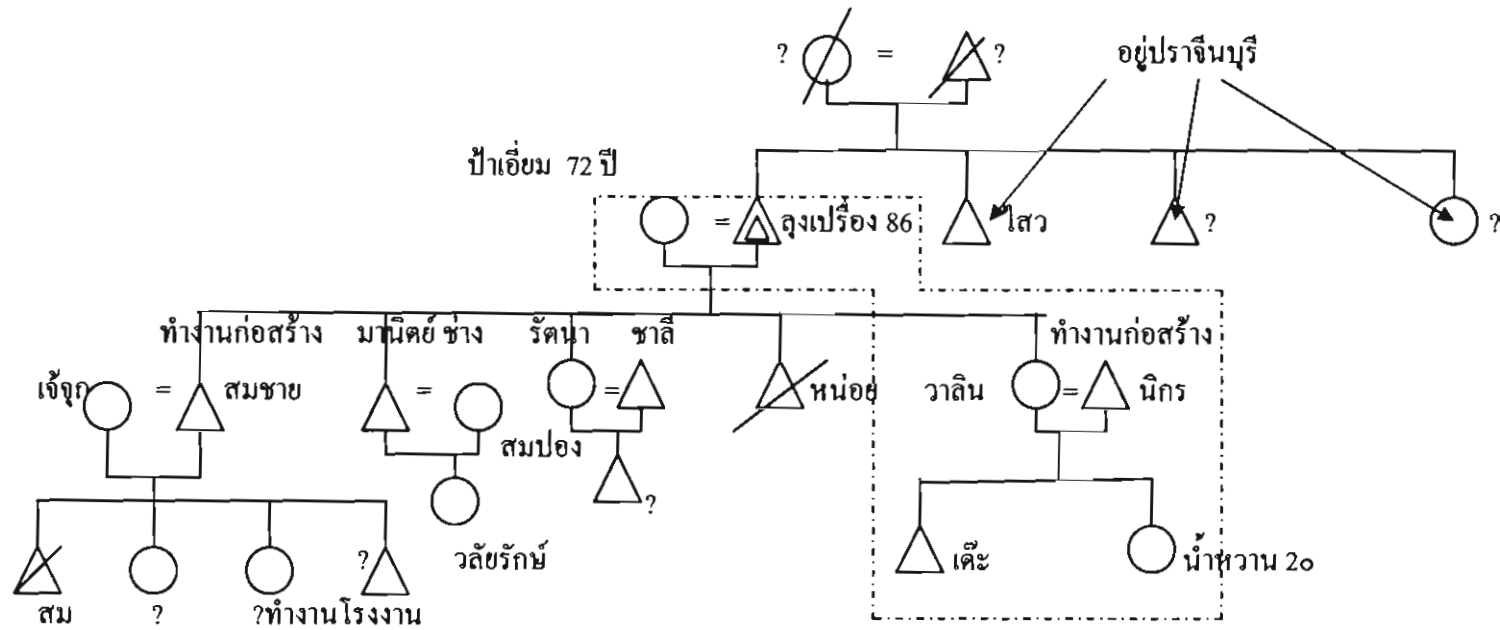
“ เดินไม่ไหวแล้ว เมื่อก่อนเคยนั่งรถเข็น แต่มันก็ไม่สะดวก มือไม่มีแรงที่จะเข็น เลยไม่ใช้มันดีกว่า ”

คุณตาเปื้องสามารถลุกนั่งเองได้ และสามารถรับประทานอาหารได้เองโดยไม่ต้องมีใครคอยป้อน แต่สำหรับ

เรื่องระบบปัสสาวะนั้นต้องใช้วิธีใส่สายฉีคาไว้ และทุก ๆ สัปดาห์ จะต้องไปโรงพยาบาลเพื่อทำการเปลี่ยนสายฉีคา นอกจากนั้นยังต้องกินยาแก้ลมชักทุกวันก่อนเข้านอน ส่วนการรักษาพยาบาลนั้นใช้บัตรทอง

คุณยายยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ แต่ได้รับเบี้ยยังชีพคนชราจากเทศบาลตะเคียนเตี้ยแล้ว ส่วนบัตรประชาชนนั้นได้สูญหายไปตั้งแต่ครั้งย้ายครอบครัวมาอยู่ที่ตำบลตะเคียนเตี้ย และก็ไม่เคยคิดจะทำใหม่ เพราะเห็นว่าตนเองอายุมากแล้ว คงไม่มีความจำเป็นต้องใช้ และไม่เคยมีใครมาแนะนำ ถึงเรื่องสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากสมุดคนพิการ ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่มีคนมาแนะนำ และเห็นความสำคัญของบัตรประชาชน คุณยายบอกว่าหากลูก ๆ กลับมาจะเล่าให้เขาฟัง ส่วนเรื่องที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะขอทำบัตรประชาชนใหม่นั้น หรือบัตรทอง ท.74 เจ้าหน้าที่สมอ.ได้รับปากว่าจะดำเนินการให้

นายเป็รื่อง สันจิตร์ ลักษณะความพิการ อัมมัพาด อายุ 86 ปี

2.3 คนพิการในหมู่ที่ 4

คนที่ 49 นายทองเรียม แซ่ลิ้ม

ชื่อ-สกุล นายทองเรียม แซ่ลิ้ม ชื่อเล่น ก๊วย

เกิด พ.ศ. 2471 อายุ 81 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุตกต้นไม้

ประเภทความพิการ ทางร่างกายและการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ แขนข้างขวาพิการ

ที่อยู่ ม. 3 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ 500 บาท

ผู้ดูแล อยู่คนเดียว

นายทองเรียม แซ่ลิ้ม หรือคุณลุงก๊วย มีอายุ ปี ถิ่นฐานเดิมของคุณลุงก๊วย คือ หมู่บ้านเนินกระบก อำเภอกวนทอง จังหวัดชลบุรี และมาอยู่ที่หมู่บ้านตะเคียนเตี้ยเป็นเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมา คุณลุงได้แต่งงานมีครอบครัว และมีลูกชาย 2 คน ลูกชายคนแรกอายุ 30 ปี และได้บวชเป็นพระไม่สึก และลูกชายคนที่ 2 อายุ 25 ปี ได้อาศัยอยู่กับคุณลุงด้วย ยังไม่มีครอบครัว มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น ชั้มะพร้าว คุณลุงได้เลิกกับภรรยา และอยู่คนเดียวมาเป็นเวลาประมาณ 7 ปี คุณลุงก๊วย พิกัดที่แขนขาพิการ และข้อมือข้างขวาหักงอเกือบเป็นมุมฉาก และมือจะบวม เพราะว่าเมื่อตอนอายุประมาณ 3 ขวบ ได้ขึ้นต้นไม้และตกต้นไม้ลงมา สมัยก่อนอยู่

ห่างไกลจากโรงพยาบาล พ่อและแม่ไม่ได้พาไปรักษา ปลอมให้ข้อมือหักอยู่อย่างนั้น คุณลุงก๊วย เป็นคนที่ชอบ
สนุกสนาน ชอบรางวัล ที่ไหนมีร้องรำ เดิน แกะจะไปทุกที่ ถ้าหากว่าแกะ

เมื่อประมาณ 1 ปี ที่ผ่านมา คุณลุงก๊วยได้ยัดอาชีพ ลับมิด หาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ด้วยการถีบ
จักรยานคู่ใจคันหนึ่งเป็นพาหนะ จะถีบจักรยานไปตามหมู่บ้าน และในตลาด จะคิดค่าลบบิด ในราคาเล่มละ 10
บาท ไม่ว่าจะเป็นเล่มเล็กหรือใหญ่ หรือจะเป็น จอบ เสียบ และของมีคมทุกชนิด ในวันหนึ่ง ๆ มีรายได้ประมาณ
200-300 บาท เลขที่เดียว เดียวนี้ ไม่ได้ ออกไปรับจ้าง ลับมิดแล้ว เพราะ ปวดหลัง และถีบจักรยานไม่ไหวแล้ว
พูดแล้วก็ขี่ไปที่จักรยานที่จอดอยู่ที่ศาลาพักร้อนข้างทาง ซึ่งทางทีมงานของเราและ อสม. โชคดีมากที่มาพบคุณ
ลุงก๊วย ถีบจักรยานมานั่งเล่น และคุยอยู่กับคุณลุงประเสริฐพอดิ ก็เลยได้คุยกัน

ปัจจุบัน คุณลุงก๊วยมีรายได้จากการได้รับเงินเบี้ยยังชีพคนชรา เดือนละ 500 บาท เท่านั้น เราถามแล้วว่า
พอใช้หรือเปล่า ก็ตอบด้วยน้ำเสียงที่มั่นใจว่า พอใช้ ทำไมจะไม่พอใช้ เดือนหนึ่งกินข้าวไม่ถึงถัง กับข้าวก็ไม่ได้
ซื้ออะไร มาก หาผักหาหญ้าไปตามประสา มาทำกับข้าวกิน ไม่ได้มีอะไรมากมาย ทีมงานถามต่อด้วยความสงสัย
แล้วค่าน้ำค่าไฟแต่ละครั้ง แດตอบว่า ไม่ต้องเสีย เพราะหลวงเขาก่อให้เราฟรี สิ่งที่ได้เห็นในความเป็นตัวตัวของ
แกก็คือ การรู้จักความพอเพียง การใช้ชีวิตแบบมัธยัสถ์ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ตัวเองให้เป็นประโยชน์ และ
ด้วยความอดทน ไม่รบกวนใคร พอใจและเป็นสุขกับสิ่งที่เรามี เราได้ถามคุณลุงก๊วยว่าได้ทำสมุดประจำตัวคน
พิการไหม คุณลุงบอกไม่เคยทำเลย ไม่เคยเห็นว่ามันเป็นอย่างไร ไม่เคยมีใครมาแนะนำ เราได้แนะนำให้คุณ
ลุงก๊วย ให้เอาเอกสาร สำคัญของคุณลุง มีสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และรูปถ่าย 2 ใบ มาให้กับ
อสม. ซึ่ง อสม. ที่ไปกับพวกเราด้วย ได้บอกกับคุณลุงก๊วยว่าจะช่วยประสานงานและช่วยเหลือในการพาคุณลุงก๊วย
ไปทำสมุดประจำตัวคนพิการ และทำบัตรทอง (ท.74) เพื่อจะได้สิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของคนพิการ เช่น การ
รักษาพยาบาล การฟื้นฟูทางด้านร่างกาย เช่น สามารถผ่าตัดที่ข้อมือของคุณลุงได้ ให้ดีกว่าเดิมที่เป็นอยู่ จะดีกว่า
บัตรทองที่ใช้อยู่ เพราะถ้าเกิดกรณีฉุกเฉิน สามารถเข้าโรงพยาบาลของรังได้ทุกที่ โดยไม่ต้องมีใบส่งตัว หรือไม่
ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ การได้รับเบี้ยความพิการซึ่งจะได้ในโอกาสต่อไป ซึ่งคนพิการทุกคนมีสิทธิจะได้รับเงินนี้
ทุกคน คุณลุงก็เข้าใจ พวกเราได้คุยกับคุณลุงสักพัก ได้ถ่ายรูปร่วมกัน และก็ลาคุณลุงก๊วยกลับ พร้อม ๆ กับลา
คุณลุงประเสริฐที่นั่งอยู่ที่ศาลาพักร้อน ด้วยกัน

คนที่ 50 นางสาวจันทิมา นวลเดช (น้องจัน)

ชื่อ-สกุล นางสาวจันทิมา นวลเดช ชื่อเล่น ก๊วย
 เกิดวันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2535 อายุ 17 ปี
 สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด
 ประเภทความพิการ ทางร่างกายและการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ เท้าข้าง
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 169 ม.1 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล คุณพ่อ คุณแม่

บ้านสองชั้นชั้นล่างเป็นปูนชั้นบนเป็นไม้ ภายในบ้านมีเด็กชายตัวเล็ก ๆ สองคนซึ่งเป็นคู่แฝดนอนอยู่ใกล้ ๆ กันและข้าง ๆ เด็กชายก็มีน้องผู้หญิงวัยประมาณ 17 ปี นั่งอยู่ข้าง ๆ ซึ่งได้ทราบชื่อว่า “น้องจันทิมา” และมีคุณแม่ของน้องจันทิมานั่งคอยดูแลอยู่ ทีมงานก็ได้ลงจากรถเดินเข้าไปในบ้าน แนะนำตัวกับคุณแม่ของน้องจันทิมา คุณแม่ก็ต้อนรับทีมงานเป็นอย่างดี

ทีมงานก็ได้เข้าไปนั่งในบ้าน และได้พูดคุยกับน้องจันทิมาและคุณแม่ของน้อง น้องเป็นคนไม่ค่อยพูด เวลาถามน้องก็ตอบคำถามแบบอ้อม ๆ และมีอาการเกร็งอาย และที่ทีมงานได้เห็นอีกอย่างที่ทุกคนเห็นความสำคัญคือน้องมีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งจากที่ได้เห็นก็คือขาของน้องทั้งสองข้างใหญ่ผิดปกติและบางจุดยังมีแผลเล็กๆ อาจจะเกิดการติดเชื้อและกลายเป็นแผลที่เรื้อรังได้ ที่น่าเป็นห่วงไปกว่านั้นคือที่ขาจะมีผื่นแดงขึ้นซึ่งอาจจะเป็น

อันตรายต่อขาถ้าได้รับการรักษาช้า และทีมงานก็ได้คุยกับน้องอย่างเป็นกันเองให้น้องรู้สึกว่ทีมงานมาเยี่ยมน้องเหมือนเพื่อน และเราได้ให้น้องลองเขียนชื่อตัวเอง น้องก็เขียนด้วยความตั้งใจมีสมาธิและจิตใจที่นิ่ง

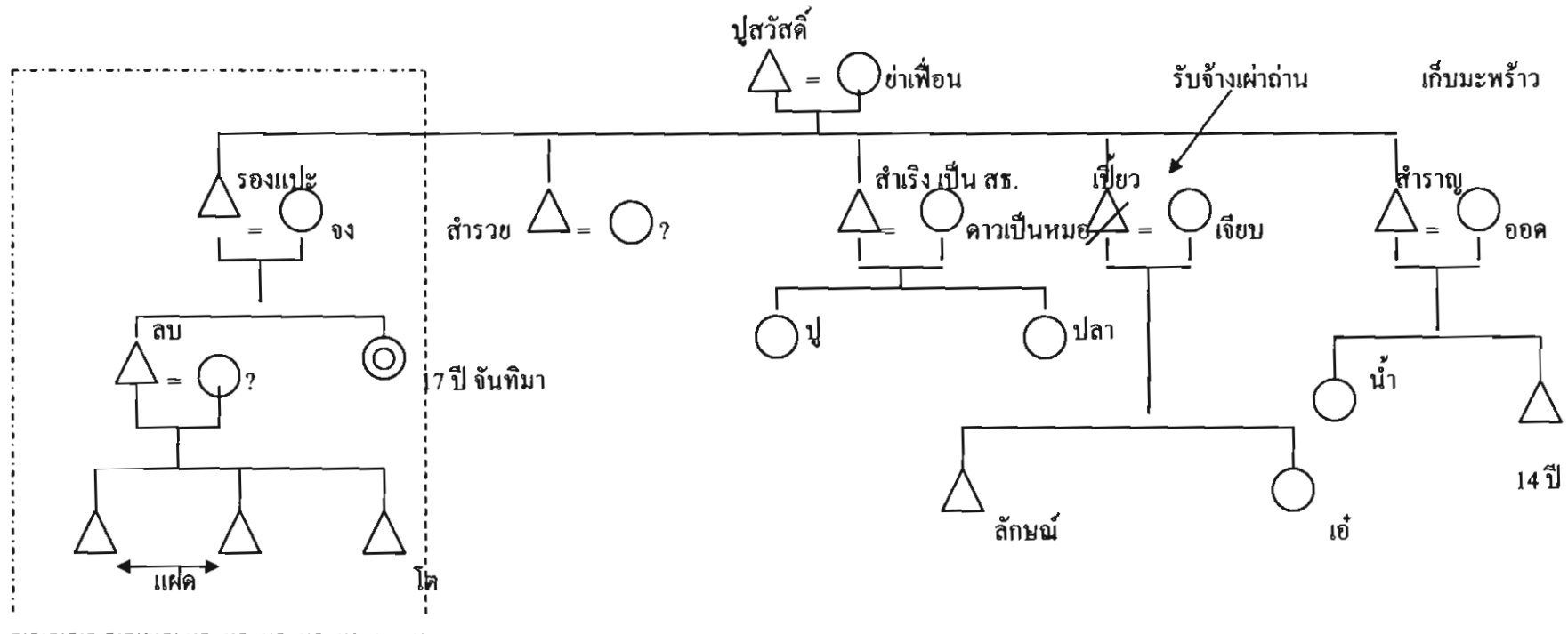
จากที่ได้พูดคุยกับคุณแม่ คุณแม่ก็ได้พูดถึงประวัติของน้องจันทิมาว่า น้องจันทิมามีความผิดปกติทางร่างกายมาตั้งแต่เกิดคือมีขาทั้งสองข้างใหญ่ผิดปกติ เมื่อน้องโตขึ้นขา ก็จะโตขึ้นตามร่างกายที่โตขึ้น เมื่ออายุได้ 3 ขวบคุณแม่ก็ได้พาไปหาหมอที่โรงพยาบาลศิริราช แต่คุณหมอก็ยังไม่รักษาให้เนื่องจากน้องอายุน้อยอยู่ เพราะอาการของน้อง ถ้ารักษาจะต้องผ่าตัดซึ่งจะเป็นอันตรายต่อเด็ก พอน้องโตขึ้นมาหน่อยก็เคยพาน้องไปหาหมอที่โรงพยาบาลแต่ก็รักษาไม่หาย หลังจากนั้นมาก็ยังไม่เคยไปที่โรงพยาบาลศิริราชอีก คุณแม่จึงเลี้ยงดูมาตลอด ไม่เคยชวนน้องออกไปไหนอยู่แต่ในบริเวณบ้านเนื่องจากข้อจำกัดของร่างกาย

คุณแม่ได้จดทะเบียนคนพิการให้น้องแล้ว แต่น้องไม่ได้เรียนหนังสือ ในการใช้ชีวิตประจำวันน้องสามารถช่วยเหลือตนเองได้ กินข้าว อาบน้ำเองได้ หรือแม้แต่ขึ้นบันไดน้องก็สามารถขึ้นบันไดเองได้ทั้ง ๆ ที่น้องเขาไม่สามารถลุกขึ้นเดินได้

น้องไม่เคยได้ไปโรงเรียน แม่ได้สอนน้องให้อ่านเขียนหนังสืออยู่ที่บ้าน จนน้องสามารถเขียนชื่อตัวเอง และคนในครอบครัวได้ เราถามน้องว่าอยากไปโรงเรียนไหม น้องยิ้มแล้วก็ส่ายหน้า น้องเป็นคนไม่ค่อยพูดแต่ก็มีสีหน้าที่แสดงความรู้สึกออกมา น้องช่วยเหลือตัวเองได้ ขึ้นลงบันไดบ้านได้เพราะน้องต้องขึ้นไปนอนบนชั้นสองของบ้าน ด้วยวิธีการค่อย ๆ ถัดกันขยับไปเรื่อย ๆ

ปัจจุบันน้องมีสมุดประจำตัวคนพิการ และบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าแล้ว และได้ใช้เข้ารับบริการการรักษาพยาบาลทุกเดือน น้องได้รับเบี้ยยังชีพเดือนละ 500 บาทจากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ทางทีมงานได้ยกกรณีตัวอย่างแก่คุณแม่ของน้องในเรื่องของการใช้สิทธิการรักษาพยาบาล คือน้องสามารถที่จะไปรับการรักษาพยาบาลที่ตามโรงพยาบาล ที่กรุงเทพ ฯ ได้ ด้วยการให้ทางโรงพยาบาลที่ระบุในบัตรทอง(ท.74) ส่งตัวไปรับการรักษาได้ เพราะมีเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ หรือในกรณีฉุกเฉิน สามารถเข้ารับการรักษาได้ที่โรงพยาบาลของรัฐทุกแห่งทั่วประเทศไทย โดยไม่ต้องมีใบส่งตัว และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ อาจจะทำให้น้องดีขึ้นจากการรักษาที่ถูกต้อง คุณแม่ก็มีความสนใจในสิ่งที่คุณหมอได้แนะนำ และคุณแม่ก็ได้ขอเบอร์คุณหมอเอาไว้เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

ผังเครือญาติ นางสาวจันทิมา นวลเดช (น้องจัน) อายุ 17 ปี ลักษณะความพิการ เท้าข้าง

คนที่ 51 ค.ช.สำเร็จ ขวระหาญ

ชื่อ-สกุล ค.ช.สำเร็จ ขวระหาญ ชื่อเล่น เริง
 เกิดวันที่ วันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2539 อายุ 13 ปี
 สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด
 ประเภทความพิการ จิต พฤติกรรม (ออทิสติก)
 ลักษณะความพิการ ออทิสติก
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 86/8 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล คุณแม่นางกาหลง และคุณพ่อนายสำราญ ขวระหาญ

น้องเริงจะมีสมองผิดปกติ เวลาไปไหนมาไหนคุณแม่ก็ต้องจับไว้ ถ้าไม่จับน้องจะทำร้ายคนอื่น ตอนที่มาที่ศาลาหมู่บ้านคุณแม่ยังต้องจับน้องไว้ ในการสัมภาษณ์ทีมงานเห็นคุณแม่กับน้องยืนอยู่ กลัวน้องกับคุณแม่จะเมื่อย จึงบอกให้ทั้งสองคนมานั่งที่เก้าอี้ คุณแม่ก็บอกกับทีมงานว่าพาไปนั่งเก้าอี้ไม่ได้ เพราะพฤติกรรมของน้องถ้าอยู่ใกล้กับคนแปลกหน้า น้องก็จะทำร้าย ด้วยการ ทบ ตี หรือถ้าจับได้สิ่งของที่อยู่ใกล้มือก็จะเอาสิ่งของนั้นขว้างใส่ ดังนั้นคุณแม่จึงต้องคอยจับไว้ตลอดเวลา แม้แต่บางครั้งคุณแม่เองก็ยังโดนน้องเริง ทบ ตี ดึงเส้นผมจนบางที่คุณแม่ต้องร้องไห้มาหาพี่น้องและบอกว่าเลี้ยงน้องเริงไม่ได้แล้วเพราะลูกทำร้าย

ส่วนเรื่องรายได้ปัจจุบันคุณแม่ไม่ได้ทำงานเพราะมีแต่คอยดูแลน้อง รายได้ก็ได้อาจจากคุณพ่อคนเดียวซึ่งมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ดังนั้นรายได้ก็ไม่พอที่จะใช้จ่าย

บางครั้งน้องสำเร็จอยากกินไก่ทอดแต่แม่ไม่มีเงินน้องเรงก็จะ ตี ดึงแม่จนแม่ต้องไปยืมเงินข้างบ้านมาซื้อให้ บางทีพอไปทำงานก็ไม่ได้กลับบ้าน 2-3 วันกลับที่ บางทีก็ไม่ได้กลับเลย ส่วนใหญ่ที่ไม่ได้กลับจะรับงานข้างนอก คุณพ่อทำงานรับจ้างก่อสร้างทั่วไป ส่วนแม่เองไม่มีรายได้เพราะต้องเลี้ยงดูน้องเรง แม่จะปล่อยให้ไหนไม่ได้และถ้าปล่อยไปจะวิ่งไปอาละวาดคนทั่วไป บางทีเด็กน้อยเห็นก็พากันวิ่งหนีถ้าเห็นมากับแม่ก็วิ่งหนีเหมือนกันเพราะเขาเคยทำร้ายเด็กมาแล้วเป็นหลายคน ถ้าหยาบอะไรได้ก็ขวาง เช่น ไม้ ทราย ก้อนหินและสิ่งของทุกชนิด น้องเรงอยากเล่นกับเด็กแต่ไม่รู้เล่นอย่างไร เวลาจะเล่นก็จะวิ่งเข้าไปทำร้ายคนอื่น จะปล่อยน้องเรงได้เวลาดูหนัง เขาจะชอบดูหนังจีนที่ฟันแทงกัน เวลานั้นดูหนังมันเป็นเหมือนการต่อสู้ทำให้น้องคิดที่จะทำร้ายคนอื่น เวลาใครจะเข้าไปใกล้ก็จะทำร้ายหมด

แต่น้องสามารถทำกิจกรรมประจำวันได้ เช่น กินข้าวเอง อาบน้ำเอง ใส่เสื้อผ้าเองได้ แต่ถ้าจะไปไหนต้องจับไว้ตลอดเวลาและคุณแม่จะไม่ได้ทำอะไร เพราะต้องดูแลน้องเรงอยู่ตลอดเวลา จากที่ได้ฟังคุณป้าของน้องสำเร็จเล่าเรื่องเกี่ยวกับน้องสำเร็จให้ทีมงานฟังว่าคนอยู่บ้าน ใกล้น้องสำเร็จและเป็นพี่สาวของแม่น้องสำเร็จ ก็ต้องคอยดูแลทั้งน้องสาวคือคุณแม่ของน้องสำเร็จและน้องสำเร็จเอง เพราะคุณแม่ของน้องสำเร็จก็มีสติที่ไม่ค่อยดีเหมือนกัน (คุณป้าพูดบอกทีมงาน) คุณแม่ของน้องสำเร็จเวลาติดคอหรือไปทำอะไรกับคนอื่นมักจะไม่ค่อยรู้เรื่อง คนเลยต้องคอยดูแลและสอดส่องอยู่เป็นประจำ ตั้งแต่ น้องสำเร็จเกิดมาและเริ่มโตขึ้น แม่ของน้องก็เลี้ยงน้องสำเร็จให้อยู่แต่ในบ้านไม่เคยให้ไปเล่นที่ไหนกับเด็กคนอื่นเมื่อโตขึ้นเรื่อย ๆ อาการของน้องก็เริ่มแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดน้องอยู่ใกล้ ๆ กับเด็กคนอื่น ๆ ไม่ได้ถ้าเด็กคนอื่นเข้าใกล้น้องจะทำร้ายร่างกายทันที คุณแม่ต้องคอยดูแลน้องตลอดเวลา เวลาเดินไปไหนออกจากบ้านคุณแม่ต้องคอยจับมือน้องไว้ จะปล่อยมือน้องได้ต่อเมื่อน้องเขาดูหนัง น้องสำเร็จชอบดูหนังจีน ประเภทหนังบู๊

เมื่อประมาณ 4-5 เดือนที่ผ่านมา เคยพาน้องสำเร็จไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลศรีธัญญา ปรากฏว่าคุณหมอไม่กล้าที่จะรับดูแลน้องสำเร็จเพราะว่าน้องสำเร็จโตมากแล้วคุณหมอกลัวว่าถ้ารับน้องสำเร็จเอาไว้จะดูแลลำบาก และกลัวเด็กที่อยู่ในความดูแลที่โตกว่าทำร้ายเขา คนเลยต้องพาน้องมาอยู่ที่บ้านโดยไม่ได้รับการรักษาหรือกินยาแต่อย่างใด คุณป้าบอกว่าน้องสำเร็จโตขึ้นเรื่อย ๆ แม่ของน้องก็จะจับน้องไม่อยู่แล้ว กลัวน้องเขาจะทำร้ายคน แต่ก็ไม่ว่าจะทำอย่างไร คุณป้าและคุณแม่อยากจะให้น้องไปอยู่ที่สถานที่ที่รับดูแลและรักษาฟื้นฟูให้น้องมีอาการดีขึ้น แต่ก็ไม่รู้จะให้ไปที่ไหนและปรึกษาใคร

พอทีมงานได้เข้าไปคุยกับคุณแม่ก็ขอความปรึกษากับทีมงานและขอให้ทีมงานหาทางช่วยเหลือในเรื่องนี้ด้วย ทีมงานก็ได้รับปากกับคุณแม่และคุณแม่ว่าลองปรึกษากันดูอีกที แล้วทีมงานค่อยให้คำปรึกษาทีหลัง และคุณแม่ก็ได้ขอเบอร์โทรศัพท์ทีมงานเพื่อประสานเพิ่มเติม

คนที่ 52 ค.ญ.กุลณัฐ ชัยพินิจ

ชื่อ-สกุล ค.ญ.กุลณัฐ ชัยพินิจ ชื่อเล่น อ๋ม
 เกิดวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2535 อายุ 14 ปี
 สาเหตุความพิการ แด่กำเนิด
 ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้
 ลักษณะความพิการ พัฒนาการช้า
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 175 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล คุณพ่อ และคุณยาย
 อุปนิสัย เป็นคนอารมณ์ดี ไม่ค่อยชอบนั่งอยู่กับที่ชอบเดินไปทั่ว

น้องอ๋มเป็นเด็กที่มีสมองผิดปกติปานกลางเวลาพูดอะไรน้องอ๋มจะฟังรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องรู้ แต่บางทีน้องอ๋มจะฟังรู้แต่ไม่สามารถที่จะตอบเราได้อย่างรู้เรื่อง เวลาเรียกให้มานั่งน้องอ๋มก็จะมานั่งพอนั่งแค่มานานก็ลุกไป น้องอ๋มเป็นเด็กที่มีมารยาทดี น้องอ๋มจะอยู่บ้านกับคุณย่าและคุณน้า แม่พาน้องอ๋มมาให้คุณย่าเลี้ยง คุณย่าเลี้ยงน้องอ๋มมาตั้งแต่น้องอ๋มได้ 2 เดือน ตั้งแต่ที่พาน้องอ๋มมาให้คุณย่าเลี้ยงแม่น้องอ๋มก็ไม่มาหา นานๆมาทีแล้วหลังจากนั้นแม่น้องอ๋มก็ไม่มาและทางบ้านรู้ว่าแม่น้องอ๋มมีสามีใหม่ แต่มีสามีใหม่ก็ไม่ได้มาหาน้องอ๋มเลยแต่คุณพ่อน้องอ๋มยังอยู่และดูแลน้องอ๋มอยู่

น้องอ๋มจะเรียกคุณย่าว่าแม่ เพราะเวลาน้องอ๋มอยู่กับคุณย่ามาตลอดและคุณย่าเป็นคนที่เลี้ยงดูน้องอ๋มแทนแม่ น้องอ๋มจะไปไหนไกลไม่ได้เพราะคุณย่าเป็นจะหว่ง เพราะชอบเล่นกับผู้ชายบางทีก็รู้ว่าผู้ชายจะพาไปไหน ถ้าเขา

พาไปไหนน้องอ๋มก็ไป คุณย่าเป็นห่วงกลัวจะท้องแล้วลำบากจึงไม่ให้ออกไปไหนคนเดียวจะไปกับคุณย่าตลอด และคุณน้าของน้องจะติน้องอ๋มเพราะน้องอ๋มเป็นคนที่ขี้เกียจ ไม่ช่วยคุณย่าทำงานในบ้านน้องอ๋มจะไม่กลัวใครกลัวแต่น้าคนเดียวเพราะน้าจะติน้องอ๋มถ้าบอกยากและไม่ทำงาน

คุณย่าบอกว่าแต่ก่อนใช้ทำงานก็ทำ ถ้าไม่ใช้ก็ทำ เดียวนี้ไม่ทำอะไรเลย กินแล้วก็นอนแล้วก็ไปเล่น แต่ช่วงนี้น้องอ๋มจะช่วยคุณย่าและคุณน้าทำงานบ้าน เช่น ซักผ้า กวาดบ้าน รดน้ำต้นไม้ และคุณย่ารักน้องอ๋มมาก ทิมงานได้ถามน้องอ๋มว่า น้องอ๋มอยากเรียนไหม น้องอ๋มก็ทำท่าเขินๆ แล้วก็ส่ายหัว ไม่อยากเรียน เนื่องจากคุณยายที่มาส่งน้องอ๋มไม่สบายน้องอ๋มเลยอยู่นานไม่ได้ น้องเลยขอตัวกลับบ้านน้องอ๋มยกมือไหว้และบอกว่าหนูกลับก่อนจะน่ารักมากๆ

คนที่ 53 นายรูด ประสมมาตร

ชื่อ-สกุล นายรูด ประสมมาตร ชื่อเล่น รูด

เกิด พ.ศ. 2477 อายุ 75 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุเกิดจากดอกตะปูพลาด ทำให้ตะปูกระเด็นใส่ตา

ประเภทความพิการ ทางการมองเห็น

ลักษณะความพิการ ตาบอดสองข้าง

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 3 หมู่ 4 ต.เคเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ได้รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา และลูกๆ

อุปนิสัย พุคเก่ง ขี้มั่งแ่งและเป็นมัคทายก

คุณลุงรูดเป็นคนที่ขี้แ่งได้เล่าเรื่องราวให้ทีมงานได้ฟัง ทีมงานจึงทราบว่า คุณลุงประสบอุบัติเหตุมาแล้ว 10 ปี เนื่องจากไปรับจ้างทำงานเป็นช่างก่อสร้างที่กรุงเทพฯ สาเหตุที่ทำให้ตาบอดเนื่องจากการดอกตะปู เผลอ ดอกตะปู ดอกไป ดอกมา ดอกพลาด จึงทำให้ตะปูหลุดกระเด็นเข้าตาข้างซ้าย และได้ไปทำการรักษาที่โรงพยาบาล แต่ก็ไม่สามารถรักษาตาข้างซ้ายให้มองเห็นได้ แต่ก็ยังสามารถทำงานได้อยู่เพราะดวงตาข้างขวายังมองเห็น พอทำงานได้ระยะหนึ่งหลังจากที่ตะปูกระเด็นเข้าตาซ้ายผ่านไปประมาณ ๑ ปี สิ่งที่สูงไม้คาดฝันก็ได้เกิดขึ้นกับตัวลุงอีกครั้งหนึ่ง และเกิดจากสาเหตุเหมือนกัน คือได้ดอกตะปูพลาดแล้วบังเอิญไปโดนตาข้างที่ยังมองเห็น คือตาข้างขวา และได้ไปรักษาที่โรงพยาบาลอีกครั้ง แต่ก็ไม่สามารถรักษาให้กลับมามองเห็นได้ ทำให้ตา

ของลุงบอดสนิททั้งสองข้าง ไม่สามารถที่จะมองอะไรเห็นเลย ตั้งแต่นั้นมาชีวิตลุงก็เปลี่ยน จากที่เคยทำงานมีรายได้ ทุกอย่างก็จบลงด้วยดวงตาทั้งสองข้างที่มองไม่เห็น การใช้ชีวิตก็ลำบาก ลุงแกลงตามภาษาความเชื่อในเรื่องของเวรกรรมว่า ถ้าเราไม่ทำกรรมเอาไว้กรรมนั้นก็ไม่เกิดขึ้น หมายถึง ถ้าไม่ได้สร้างเวรสร้างกรรมอะไรเอาไว้ดวงตาก็คงไม่บอดทั้งสองข้าง

ในการดำเนินชีวิตอยู่ในปัจจุบัน ลุงบอกกว่ารู้สึกลำบากมาก แต่ไม่รู้จะทำอย่างไรเพราะมันเป็นไปแล้ว ได้แต่ทำจิตใจให้สงบ และพยายามปรับสภาพกับสิ่งที่เกิดขึ้น ลุงบอกกว่าเวลาจะไปเข้าห้องน้ำ ไปหยิบเอาของ หรือไปกินข้าวก็จะค่อยๆ กระดกไปช้า ๆ และได้ใช้ไม้ในการเกาะนำทางป้องกันชนเสา แต่ก็บางครั้งเวลาเข้าห้องน้ำไม่ได้ใช้ไม้ก็จะเผลอไปชนกับเสา ซึ่งจากที่ได้ฟังลุงเล่ามาการใช้ชีวิตประจำวันก็แสนจะลำบาก แต่ลุงก็ยังมีอารมณ์ดี มีอารมณ์ขันได้เพราะแกลงเป็นคนที่ยกเก่ง

ลุงเป็นหม้ายมา 7 ปี และมา มีภรรยาใหม่เมื่อประมาณ 4 ที่ผ่านมา เดิมลุงมีลูกมี 8 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 5 คน ลูกของลุงแยกย้ายกันไปมีครอบครัวหมด เหลืออยู่ลูกชายคนเล็กคนเดียวที่ยังไม่มีครอบครัว และลุงมีภรรยาใหม่ มีอาชีพทำงานโรงงาน ปัจจุบันบ้านลุงจะอยู่กัน ๓ คน มี ๑. ลุง ๒. ลูกชายคนเล็ก ๓. ภรรยาคนใหม่ ทำงานโรงงาน

ส่วนใหญ่ลุงจะไม่ค่อยอยู่บ้าน จะไปเล่นบ้านเพื่อน เวลาเดินทางไป-กลับ จะซ้อนรถมอเตอร์ไซค์หลานหรือเพื่อนบ้าน ในตอนกลางวันลุงจะไม่อยากอยู่บ้านเพราะไม่มีใครที่จะคุยด้วย ลูกชายไปเรียน ภรรยาก็ไปทำงานกว่าจะกลับก็เย็น พอถึงตอนกลางคืนลุงจะนั่งฟังข่าวพอดcastsก็จะเข้านอน

ลุงเป็นคนที่ชอบไปวัด ถ้าวันพระลุงจะต้องไปวัดให้ได้ เพื่อไปทำบุญ กรวดน้ำ ลุงบอกกว่าต้องทำบุญเกิดชาติหน้าจะได้มีลูกตาครบ นอกจากที่ไปเพื่อทำบุญแล้ว เวลามีกงานบุญในวัด งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ หรือมงคลสมรสทางเจ้าภาพก็มาเชิญลุงให้ไปเป็นมัคทายก

ส่วนเรื่องรายได้ ค่าใช้จ่าย ลุงก็เล่าว่ารายได้ส่วนหนึ่งก็ได้มาจากที่ภรรยาไปทำงาน และได้จากลูก ๆ ส่งมาให้ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อของกินของใช้ ส่วนตนก็ไม่มีรายได้อะไรเลย

คนที่ 54 นายวิทย์ สายทอง

ชื่อ-สกุล นายวิทย์ สายทอง ชื่อเล่น เคียว

เกิด เกิด พ.ศ. 2512 อายุ 40 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุจากรถ

ประเภทความพิการ ทางการมองเห็น

ลักษณะความพิการ ตาข้างซ้ายบอด ตาขวาเลือนลาง

ที่อยู่ อาศัยอยู่หลังบ้านเลขที่ 86/17 หมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้รับ

สมุดประจำตัวคนพิการ ยัง (ไม่มีเอกสารใดเลย)

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน ยังไม่มี

ผู้ดูแล ปู่ลูกที่พักอยู่หลังบ้านนายจ้าง

บ้านเดิมของพี่วิทย์อยู่ที่จังหวัดสุรินทร์ เลขที่เดิม 94 หมู่ 8 ต.จิกแดก อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์ เนื่องจากชีวิตที่จำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อการมีงานทำและเพื่อหาเงินเลี้ยงตัวเองจึงได้ออกจากบ้านมาทำงานตั้งแต่อายุประมาณ ๒๔ ปี ได้เข้ามาทำงานที่พืथाได้เป็นพนักงานขับรถส่งของ ในขณะที่ขับรถไปส่งของก็ได้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ขับรถชนกัน แรงกระแทกทำให้เศษเหล็กกระเด็นใส่ลูกตาขวา จึงทำให้ตาข้างขวาบอดสนิท และในปัจจุบันตาทางด้านซ้ายก็มองเห็นเป็นลาง ๆ

ทีมงานจึงลองเอาสมุดคนพิการออกมาให้พี่วิทย์ลองอ่านดู พี่วิทย์ก็หยิบสมุดขึ้นมาเปิดแล้วจ้องมองตัวหนังสือ ก็สามารถที่อ่านตัวหนังสือได้ แต่พี่เขาก็บอกว่ามองเห็นได้ไม่ค่อยชัด ตั้งแต่ได้รับอุบัติเหตุจนทำให้ตาบอดแล้วก็ไม่ได้ทำงาน ตอนนั้นน้องสาวทำงานอยู่ที่ตำบลตะเคียนเตี้ยพี่วิทย์ก็ได้มาอาศัยอยู่กับน้องสาวที่ตำบลตะเคียนเตี้ย แต่ปัจจุบันน้องสาวก็ได้ย้ายไปทำงานที่อื่น แต่พี่วิทย์ก็ยังอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย เนื่องจากเจ้าของ

ที่คืนที่พี่วัลย์เคยทำงานให้ เห็นว่าพี่วัลย์ไม่มีที่อาศัย จึงบอกให้พี่วัลย์ปลูกเป็นกระท่อมสำหรับเป็นที่พักอยู่บริเวณด้านหลังบ้าน ซึ่งเจ้าของบ้านหลังดังกล่าวตั้งอยู่บ้านเลขที่ 86/17 หมู่ที่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

พี่วัลย์บอกกับทีมงานว่าตั้งแต่เริ่มออกเดินทางจากบ้านมา (จังหวัดสุรินทร์) จนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลาประมาณ ๑๐ กว่าปีแล้ว พี่วัลย์ยังไม่เคยกลับไปเยี่ยมบ้านเกิดเลย ปัจจุบันพี่วัลย์ประกอบอาชีพรับจ้างทั่ว เพื่อที่จะหาเงินมาจุนเจือเลี้ยงตนเองไปวัน ๆ

อสม.คนหนึ่งได้เล่าเรื่องของพี่วัลย์ให้ทีมงานฟังว่า มีอีกอยู่ครั้งหนึ่งที่พี่วัลย์ได้ประสบอุบัติเหตุ ครึ่งนี้เกิดจากมอเตอร์ไซค์ ในขณะที่กินเหล้าอยู่กับเพื่อน เมื่อกิน กินไปเหล้าเกิดหมด พี่วัลย์กับเพื่อนอีกคนหนึ่งจึงออกไปซื้อเหล้ามาอีก และได้ขับรถมอเตอร์ไซค์ไป ซึ่งเพื่อนที่นั่งกินเหล้าด้วยกันเป็นคนขับ ส่วนพี่วัลย์เป็นคนซ้อนท้าย พอขับไปยังไม่ถึงร้านรถมอเตอร์ไซค์ก็เกิดล้ม ทำให้แขนของรถมอเตอร์ไซค์แทงขาพี่วัลย์ จนทำให้เป็นแผลลึก อสม.และเพื่อนบ้านต้องพาส่งโรงพยาบาล พอไปถึงโรงพยาบาลก็ได้ถามหาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่น ๆ เพื่อที่จะใช้สิทธิในการในการรักษาพยาบาล ปรากฏว่าไม่มีเอกสารอะไรเลย ทีมงานจึงถามว่าแล้วเอกสารไปไหนหมดครับ พี่วัลย์ก็บอกว่า เอกสารทุกอย่างได้หายไปพร้อมกับกระเป๋าตั้งคันนานแล้ว เนื่องจากไม่เคยกลับไปที่บ้านก็เลยไม่ได้ทำใหม่ ตั้งแต่ อสม.รู้ว่าพี่วัลย์ไม่มีเอกสารใด ๆ ที่ทางราชการออกให้เลย จึงได้แนะนำให้ไปแจ้งความ และได้ไปทำบัตรใหม่ แต่จนถึงปัจจุบันพี่วัลย์ก็ยังไม่ได้ไปทำบัตรเลย ทีมงานคิดว่าต้องมีเหตุผลอะไรสักอย่างที่ทำให้พี่วัลย์ไม่อยากจะกลับไปบ้านเกิด ถึงเกิดเหตุผลจากอะไรก็ตาม ทีมงานก็ได้พูดให้กำลังใจ และเป็นกำลังใจให้สู้ชีวิตต่อไป

คนที่ 55 นายสว่าง บุญจน

ชื่อ-สกุล นายสว่าง บุญจน ชื่อเล่น กบ

วันที่ 14 พฤษภาคม 2514 อายุ 38 ปี

สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด

ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้

ลักษณะความพิการ คาว์นซินโดรม

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 93 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียน

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล คุณแม่ขาว บุญจน อายุ 60 ปี อาชีพ ขายของชำ และคุณพ่อชื่น บุญจน อายุ 73 ปี อาชีพ ไม่ได้ทำงาน เป็นโรคเบาหวาน

ในวันนี้พี่โพ อสม. ได้นำทางทีมงานไปเยี่ยมคนพิการคนอื่นคนหนึ่ง ซึ่งบ้านอยู่ติดกับศาลากลางหมู่บ้าน พอไปถึงจุดหมาย พี่โพก็พาทีมงานเดินไปที่บ้านหลังหนึ่ง ซึ่งเป็นบ้านปูนชั้นเดียว ด้านในบ้านเปิดเป็นร้านขายของชำ มีคุณป้าเป็นคนขาย ซึ่งคุณป้ามีลูกคนหนึ่งช่วยกวาดบ้าน ถูบ้าน ซึ่งมีความพิการทางด้านสติปัญญา (คาว์นซินโดรม) พอทีมงานเดินเข้าไปก็ได้สวัสดีและได้แนะนำตัวให้ได้รับรู้จัก แล้วคุณป้าก็พาทีมงานมานั่งที่ศาลากลางหมู่บ้าน พร้อมทั้งได้เอาเก้าอี้มานั่งที่ศาลา เพราะที่ศาลามีพื้นที่กว้างและมีลมผ่านบรรยากาศดี เมื่อนั่งได้ที่

แล้วทีมงานจึงเริ่มสัมภาษณ์คุณป้าเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นอยู่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลูกคนที่พิการทางสติปัญญา จากการให้สัมภาษณ์ของคุณป้าจึงเก็บข้อมูลได้ดังนี้

คุณป้ามีลูกทั้งหมด ๕ คน ลูก ๆ ๔ คน ได้แต่งงานมีครอบครัวกันหมดแล้ว ส่วนอีกคนหนึ่งที่อยู่กับคุณป้าจนถึงปัจจุบัน เขาสติปัญญาไม่ค่อยดี เป็นตั้งแต่กำเนิด ชื่อจริง นายสว่าง บุญจุน มีชื่อเรียกว่า กบ เป็นลูกคนที่ ๓ เมื่อคุณป้าบอกชื่อมาทีมงานก็เลย ออ พักเขาเป็นผู้ชายเหลออกรับ (ทีมงานมองไม่ออกจริง ๆ ว่าเป็นผู้ชาย ตอนแรกคิดว่าเป็นผู้หญิง เนื่องจากการแต่งตัวก็คล้ายผู้หญิง ใส่ผ้าถุง ใส่เสื้อลายดอกแบบผู้หญิง สะพายกระเป๋าแบบผู้หญิง และเวลาที่ทีมงานถาม เสียงที่ตอบมาก็มีเสียงเหมือนผู้หญิง) คุณป้าก็บอกว่า ไข่เขาเป็นผู้ชาย แต่เขาชอบแต่งตัวคล้ายผู้หญิง ก่อนที่จะออกจากบ้านเขาจะชอบแต่งตัว ทาเล็บ ทาปาก เขาจะรักสวยรักงาม เป็นคนเจ้าระเบียบ อย่างที่ผ่าน ๆ มาเขาชอบเดินเที่ยวเตร่ไปเรื่อย ๆ ไปแถว ๆ ทะเลบัว ที่เขาสทร.๕ ก็เคยไป จนบางทีคำก็ยังไม่เห็นกลับมาบ้าน บางวันคนเขาเห็นเดินทางมีค้ำอยู่คนเดียว ก็เกิดสงสัยและได้พามาส่งถึงบ้าน ซึ่งคุณป้าก็บอกว่าก็เป็นห่วงเขาเหมือนกัน กลัวเขาจะได้รับอุบัติเหตุ ได้รับอันตราย แต่เขาก็ชอบที่จะเดินอย่างนี้ ส่วนนิสัยที่เขาชอบอีกอย่างคือ อยากเรียนหนังสือ คุณป้าบอกว่าในสมัยเด็ก ๆ เคยให้เขาไปเรียนที่โรงเรียนคนปกติ แต่ก็เรียนไม่ได้ เนื่องจากเรียนไม่รู้เรื่อง จึงต้องออกมาอยู่บ้าน แต่เขาก็ยังรักการเรียน เขาเคยไปเจอเอกสารที่คนอื่นเอามาทิ้งลงถังขยะ เป็นเอกสารประกาศนียบัตรระดับปริญญาตรี เขาก็เลยเก็บเอาไว้ และได้เอาใบนั้นแหละเอาไปบอกกับคนอื่น ๆ เพื่อให้คนอื่นเชื่อว่าตนเองได้เรียนจบมาแล้ว (ซึ่งมันเป็นแค่ความฝันของเขา จริง ๆ แล้วเขาไม่ได้เรียนหนังสือเลย) แต่ก็ไม่มีใครเชื่อหรอกเนื่องจากลักษณะบุคลิกที่แสดงออก ผู้คนก็รู้ว่าเขามีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่เขาก็มีความสุขที่เขาได้บอกคนอื่น

และนิสัยอีกอย่างคือเวลาอยู่บ้านเขาเป็นคนขยัน จะซักผ้าของตนเอง ช่วยแม่ทำงานบ้าน กวาดบ้าน ถูบ้าน คุ้ยขยะของให้แม่เวลามีคนมาซื้อของก็จะไปตามแม่มาหรือเรียกจะเรียกว่า ของๆ แม่ก็จะรู้ว่ามีคนมาซื้อของซึ่งงานบ้านทำได้หมด และเป็นคนชอบเลี้ยงเด็ก เวลาว่างเขาชอบดูโทรทัศน์ และเดินไปเล่นบ้านข้างๆ หรือพาเด็กมาเล่นที่ศาลาหมู่บ้าน เขาเป็นคนรักแม่มาก เวลากินข้าวต้องกินพร้อมกับแม่ทุกครั้ง ถ้าแม่ไม่กินเขาก็จะไม่กิน ถ้าแม่ให้กินคนเดียวก็ไม่กินจะนั่งคอยรอกินพร้อมแม่ บางทีแม่ไม่หิวข้าวแต่ก็ต้องกิน เพราะถ้าไม่กินเขาก็จะไม่กิน ต้องกินข้าวทุกเวลาเพื่อจะได้ให้เขาได้กินข้าวทุกมื้อ

คนที่ 56 นายจรัสศักดิ์ หม้อยาคี

ชื่อ-สกุล นายจรัสศักดิ์ หม้อยาคี ชื่อเล่น สักดิ์
 เกิดวันที่ 18 ก.ย. 2527 อายุ 24 ปี
 สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด
 ประเภทความพิการ สติปัญญาและการเรียนรู้
 ลักษณะความพิการ บกพร่องทางสติปัญญา
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 130/1 ม.4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150
 วุฒิการศึกษา ป.4
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล คุณพ่อนายโสภณ หม้อยาคี และคุณแม่

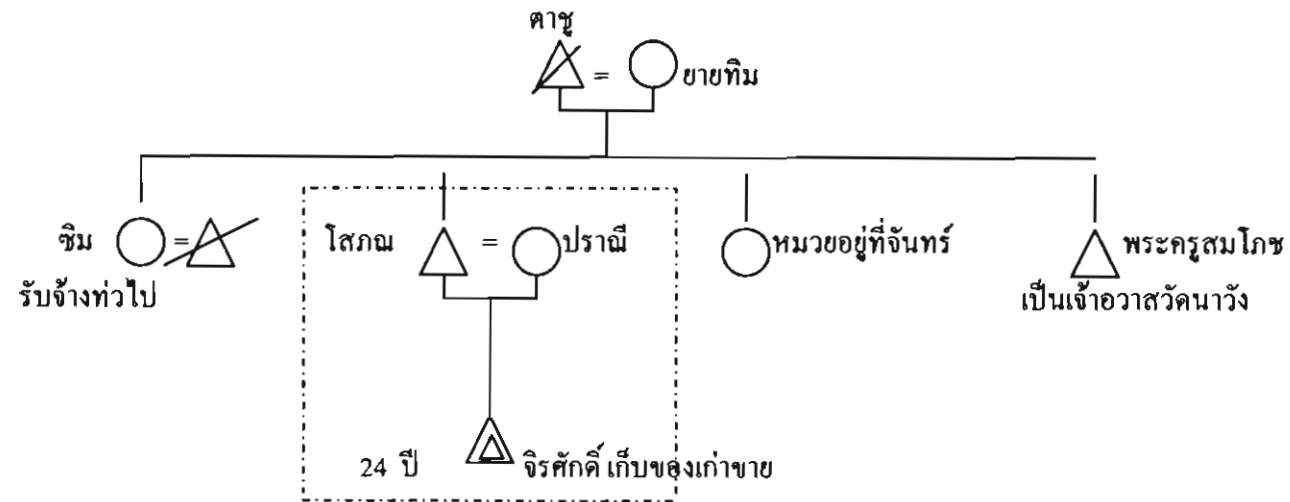
จากการสัมภาษณ์ คุณโสภณ ซึ่งเป็นบิดา ได้ให้ข้อมูลดังนี้ นายจรัสศักดิ์ หม้อยาคี เป็นบุตรคนเดียว พิการทางสติปัญญาดังแต่กำเนิด เขาเรียนที่โรงเรียนศรีสุวิฯ จนถึงประถมศึกษาปีที่ 4 และออกจากโรงเรียนเมื่ออายุ 15 ปี เป็นคนค่อนข้างโกรธง่าย หายเร็ว สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ อาบน้ำ แต่งตัว และเรื่องการขับถ่าย บอกความต้องการเป็นคำสั้นๆได้ แต่ไม่สามารถบวกลบคูณหารได้ ทักษะทางวิชาการไม่สามารถทำได้ พูดเป็นประโยคยาวๆ ไม่ได้ ปัจจุบันอยู่บ้านเฉยๆ ไม่ได้ทำอะไร

เคยมีคุณหมอมที่โรงพยาบาลชลบุรี แนะนำให้ไปที่โรงเรียนปัญญานุกูล จังหวัดระยอง แต่นายจรัสศักดิ์ไม่ยอมไป และทางครอบครัวก็ไม่ได้บังคับแต่อย่างใด นายจรัสพงษ์ต้องรับยากันชักที่โรงพยาบาลบางละมุง เป็นประจำทุกเดือน

เวลาคุณแม่ไปทำธุระจะทิ้งให้นายจรัสพงษ์อยู่บ้านไม่เกินครึ่งวันเพราะเป็นห่วง หากไปไหนไกล หรือนานกว่านั้นจะพานายจรัสพงษ์ไปด้วย คุณโสภณ บิดาของนายจรัสพงษ์ กล่าวว่า เวลาไปไหนจะพานายจรัสพงษ์ไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นที่ห้างสรรพสินค้า หรือ ไปทำธุระในที่ต่างๆ และไม่ได้เฝ้าหรือปกปักรักษาในความพิการของบุตร แม้คนภายนอกจะสามารถสังเกตเห็นได้ก็ตาม

ครอบครัวนายจรัสพงษ์ ประกอบอาชีพเลี้ยงตะพาบน้ำ มีรถยนต์ 1 คัน เป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง นอกจากนี้นายจรัสพงษ์ ได้เงินเบี้ยยังชีพคนพิการ เดือนละ 500 บาท จากเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ว่างๆ จรัสศักดิ์ จะไปเก็บของเก่ามาขาย และนำเงินที่ได้มาซื้อน้ำหรือขนมที่ตนเองต้องการ

ผั่งเครือญาติ นายจिरศักดิ์ หม้อยาคี อายุ 34 ปี ลักษณะความพิการบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้

คนที่ 57 นางเบื่อน กุ่มพราย

ชื่อ-สกุล นางเบื่อน กุ่มพราย ชื่อเล่น เบื่อน

เกิด พ.ศ. 2478 อายุ 74 ปี

สาเหตุความพิการ ผ่าตัดเปลี่ยนลูกสะบ้า และมีอุบัติเหตุลื่นในขณะที่ยังเจ็บอยู่

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาอ่อนแรง เดินไม่ได้

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 24 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดประจำตัวคนพิการ ยัง

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยผู้สูงอายุ 500 บาท

ผู้ดูแล ลูกสาว

คุณยายเบื่อน ได้ให้ข้อมูลว่า คุณยายมีลูกทั้งหมด 5 คน เสียชีวิตไป 1 คน ตอนนี้คุณยายอยู่กับลูกสาวคนโต จะอยู่กัน 2 คน ลูกสาวของคุณยายไปทำงานอยู่ที่ต่างจังหวัดนานๆที่จะกลับมาเป็นบางครั้ง

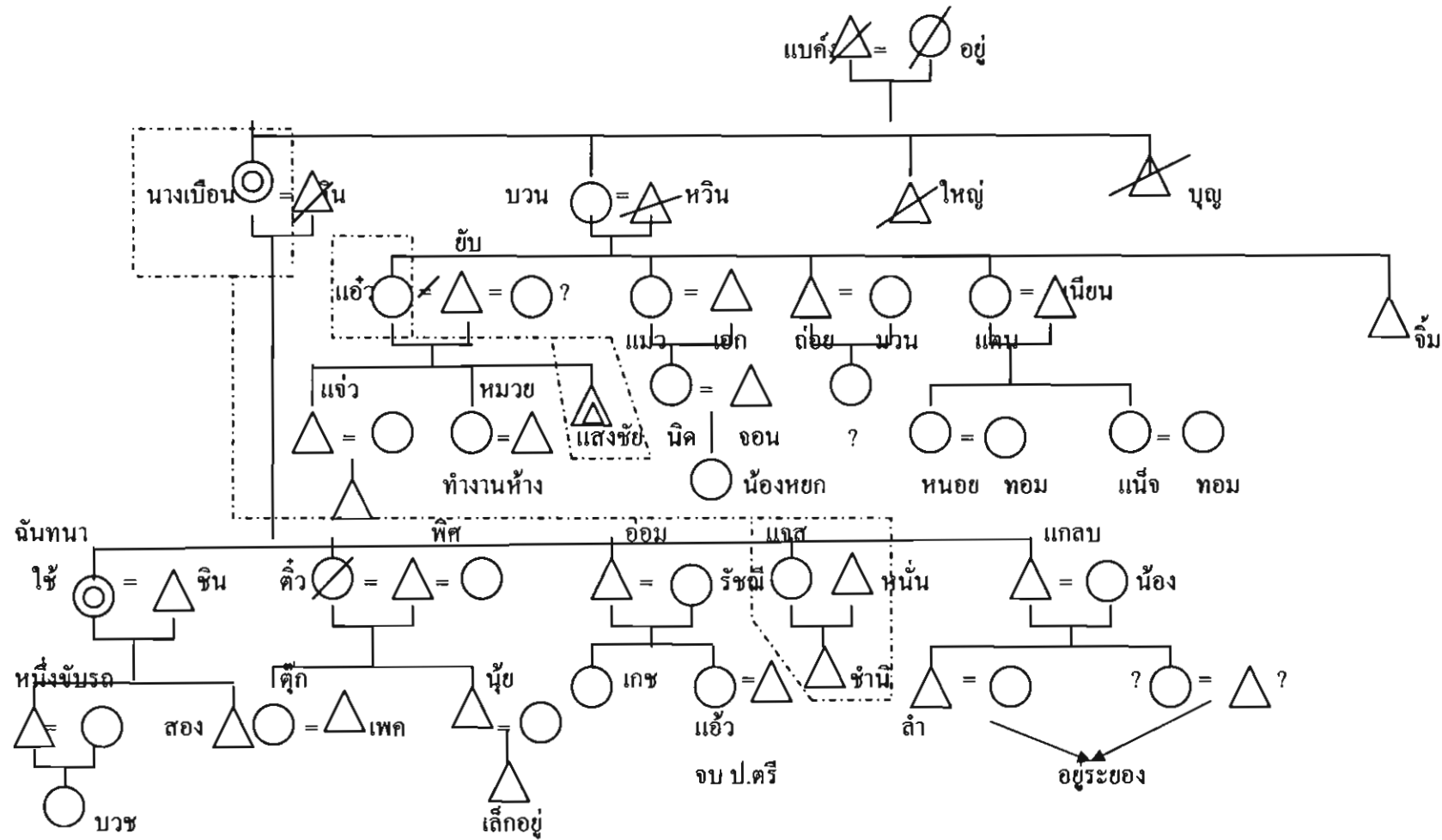
ก่อนที่คุณยายจะพิการเดินไม่ได้เนื่องจาก เริ่มแรกคุณยายมีอาการปวดขา ขาและหัวเข่าของคุณยายใหญ่ มากเนื่องจากมีอาการปวดมานานแล้ว แล้วก็ไปรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลบางละมุงหมดค่าใช้จ่าย 130,000 บาท หลังจากนั้นมาก็ได้ไปผ่าตัดเปลี่ยนลูกสะบ้าเมื่อ 10 ปีที่แล้ว พอไปเปลี่ยนลูกสะบ้ามา คุณยายก็มาอยู่บ้านนอนพัก รักษาตัว แล้วก็ไปเข้าห้องน้ำทำให้ลื่น แล้วก็เดินไม่ได้ เริ่มเป็นมาได้ประมาณ 4 เดือนแล้วที่ลื่น หลังจากที่ลื่นก็ไปหาหมอที่โรงพยาบาลประมาณ 2 ครั้ง แล้วก็ไม่ได้ไปอีก

ส่วนใหญ่ลูกและญาติจะพาไปหาหมอน้ำมันคุณยายไปรักษามาหลายที่แต่ก็ไม่หาย แล้วก็ได้สร้างพระเพื่อที่จะให้คุณยายหาย แต่ไปมาทุกที่ก็ไม่หายจึงไม่ไปต่อ แต่คุณยายอยู่บ้านก็จะค่อยๆเดินและนั่งวีลแชร์ออกมาเล่นหน้าบ้าน

ตอนนี้คุณยายบอกว่าอยากจะไปวัดแต่ไปไม่ได้คุณยายเป็นคนที่ชอบไปวัดชอบฟังธรรม ตอนนี้คิดถึงเพื่อนที่เคยพูดคุยกันอยู่ที่วัดแต่คุณยายลำบากไม่มีใครพาไปเพราะเดินไม่ได้เลยไม่อยากจะไปและเป็นคนที่ชอบทำบุญ

คุณยายอยู่บ้านจะไม่มีเวลาที่จะอยู่บ้านบางทีก็ไปบ้านเพื่อนเงินรวิลแชร์ไปเอง และคุณยายบอกว่าถ้าไม่ได้ไปวัดก็จะใส่บาตรหน้าบ้านและจะตื่นแต่เช้าไปนั่งเล่นหน้าบ้านและออกกำลังกายเป็นคนที่ไม่ชอบอยู่เฉยๆจะไปหาหมอน้ำมันและใช้ไสยศาสตร์ และคุณยายเคยไปเอ็กซเรย์ที่ รพ. กรุงเทพฯ พยาเพื่อไปตรวจอาการปวดขาและสะโพกของคุณยายหลุดทั้งสองข้าง หัวเข่าและขามืออาการบวมแล้วการไปผ่าตัดก็ทำให้หัวเข่ายุบลง เป็นเหมือนปกติแต่คุณยายเดินไม่ได้แต่คุณยายอยู่บ้านก็จะใช้วอล์กเกอร์พยายามช่วยในการเดินเพราะคุณยายอยากเดินและอยากไปวัด

คุณยายยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ และเมื่อถึงเวลาอันควร ทีมงานได้ขอตัวกลับและคุณยายได้ให้มังคุด มา และหาผลไม้มาให้เรากิน คือ ลองกอง มังคุด น้ำเย็นและน้ำมะพร้าว และผลไม้ให้เราดื่มติดมือกลับมา

อายุ 11 ปี

คนที่ 58 นายกร อยู่สบาย

ชื่อ-สกุล นายกร อยู่สบาย ชื่อเล่น กร

เกิด พ.ศ. 2482 อายุ 70 ปี

สาเหตุความพิการ ปลาหางกระเบนทับเท้าขณะจับปลาที่ทะเล

ประเภทความพิการ ทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ ขาขวาขาดได้เข้า

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 29/1 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ป.4

สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา และครอบครัว

คุณลุงกร อยู่สบาย อายุ 70 ปี อยู่บ้านเลขที่ 29/1 หมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภรรยาชื่อ คุณป้าพิศ อยู่สบาย มีลูกชาย 2 คน ลูกสาว 2 คน ปัจจุบันอยู่กับลูก 3 คน ลูกสาวแต่งงาน 1 คน และมีหลาน 3 คน แต่ภราก็ไม่พินที่ คุณลุงและภรรยา ต้องทำมาหากินเลี้ยงหลานของตนเอง

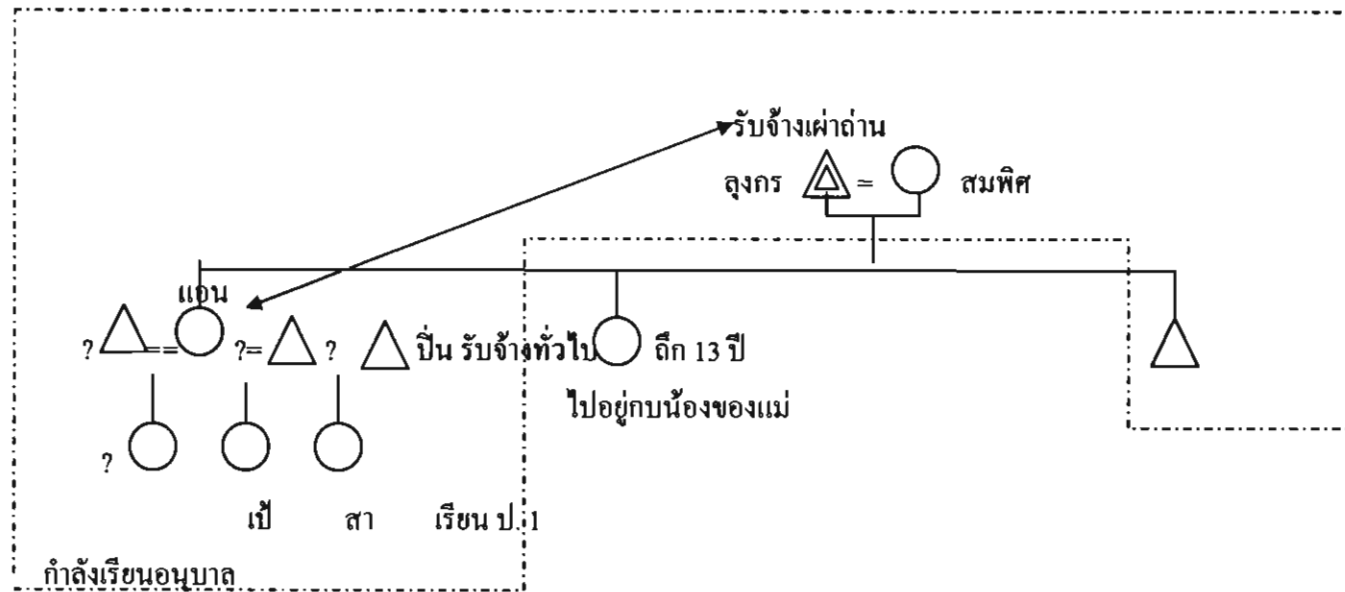
คุณลุงมีอาชีพรับจ้างเผ่าถ่าน ซึ่งเป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน บางวันก็ 100 บาท แต่ก็ไม่ได้ทำทุกวัน คุณลุงเล่าว่า เมื่อตอนที่แกอายุประมาณ 30 ปี แกมีอาชีพหาปลา ในทะเล โดยใช้อวน และเรือเล็กติดเครื่องยนต์ วันหนึ่ง แกก็ได้ไปหาปลาตามปกติ เมื่อแกทิ้งอวนลงไปในทะเล และก็ทำการลากอวนไปเรื่อย แกก็มีความรู้สึกว่ายอวนมันติดอะไรก็ไม่รู้ มันไม่สามารถลากต่อไปด้วย แกก็เลยหยุดเรือ เพื่อที่จะลงจากเรือไปในทะเลเพื่อสำรวจอวนว่าไปติดอะไร

ขณะที่แกระโคดลงไปทะเล แกรู้สึกว่ามีอะไรที่มึนที่ฝ่าเท้าแทย่างแรงรู้สึกเจ็บปวดทรมานมาก ด้วยสัญชาตญาณ ก็กำทำมาหากินกับอาชีพประมงมาแต่เล็ก แกรู้ได้ทันทีว่า โคนปลาหางกระเบนที่มึนเท้าซะแล้ว แกรได้พยายามพาตัวเองขึ้นมาบนเรือ แต่มันแล้วปวดและหนักเท้ามาก แกรขึ้นมาพร้อมกับปลาหางกระเบนยังที่มึนติดฝ่าเท้าหลุดจากด้านล่างโผล่มาด้านบนฝ่าเท้าแทยามาด้วย แล้วมีคนช่วยพาแกระไปโรงพยาบาล และแพทย์ก็ทำการผ่าปลาหางกระเบนออกให้

หลังจากนั้น ก็รักษาเรื่องของบาดแผลที่ฝ่าเท้ามาเรื่อย เพราะปากแผลไม่ปิด เป็นแผลเรื้อรัง รักษาอย่างไรก็ไม่หาย จนกระทั่งมาถึงอายุ 50 ปี บาดแผลมีอาการติดเชื้ออย่างแรง มีอาการปวดจนทนไม่ไหว ไปหาหมอ หมอบอกว่าต้องตัดขาทิ้ง ถึงจะหาย ถ้าปล่อยไว้จะทำให้กลายเป็นมะเร็ง แกรก็เลยยอมให้ตัดขาทิ้งเสีย แล้วแกระไม่มีอาการปวดแผลอีกเลย แต่ขามีความรู้สึกว่าชาอยู่ คุณลุงใส่ขาปลอมช่วงล่างได้เข้าขวา

ปัจจุบันคุณกร ได้รับเงินเบี้ยสงเคราะห์คนชราเดือนละ 500 บาท มีสมุดประจำตัวคนพิการ และบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า(ท.74) แล้ว ทีมงานได้ให้คำแนะนำคุณลุง ในเรื่องของสิทธิต่าง ๆ ที่คนพิการพึงจะได้รับ เช่น ในเรื่องของการรักษาพยาบาล เรื่องของการขอรับเบี้ยความพิการ ในโอกาสข้างหน้า และแนะนำให้คุณลุง ไปขอหาเทียมใหม่ เพราะที่เราเห็นนั้น มันเก่ามากแล้ว และก็หนักด้วย

ผังเครือญาติ นายฉุนนิกร อยู่สบาย อายุ 70 ปี ลักษณะความพิการ ขาข้างขวาขาด

กรณีที่ 59 เด็กชายฉรรงก์ฤทธิ์ บุญสมทบ

ชื่อ-สกุล เด็กชายฉรรงก์ฤทธิ์ บุญสมทบ ชื่อเล่น โตเต้
 เกิด พ.ศ. 2545 อายุ 8 ขวบ
 สาเหตุความพิการ แต่กำเนิด
 ประเภทความพิการ ทางการได้ยิน
 ลักษณะความพิการ หูตึงรุนแรง ระดับ 4
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 160 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 ภูมิการศึกษา กำลังศึกษาอยู่
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล คุณพ่อ คุณแม่

น้องโตเต้ อายุ 8 ขวบ อยู่บ้านเลขที่ 160 หมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ความพิการของน้องคือ หูตึงรุนแรง ระดับ 4 แพทย์บอกว่าเป็นความปัจจุบันของหูชั้นกลางผิดปกติ คุณแม่ของเด็กหรือพี่ต่ายเล่าว่า ตั้งแต่เกิดมองมาตลอด แต่ไม่ยอมพูด ซึ่งก็เข้าใจว่าเด็กเป็นใบ้ แต่สังเกตว่าที่ลิ้นของน้องทำไมถึงแลบไม่ได้ จึงพาไปโรงพยาบาล เมื่อแพทย์ตรวจดู ก็บอกว่าลิ้นของน้องส่วนล่างเพดานลิ้นยึดติดผนังเนื้อส่วนล่างในปาก ต้องทำการผ่าตัด และน้องก็ได้รับการผ่าตัดลิ้น เมื่อตอนอายุ 5 ขวบ จึงสามารถแลบลิ้นออกมาได้ แต่ก็ยังมีปัญหาในการได้ยิน เพราะว่าหูไม่ได้แต่เกิด เนื่องจากหูหนวกอย่างรุนแรง พาไปให้แพทย์ตรวจ จึงต้องใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ โดยใช้เครื่องช่วยในการฟังทั้ง 2 ข้าง พี่ต่ายบอกว่าอุปกรณ์เครื่องช่วยฟังของน้อง แพงมาก ประมาณ 30,000 บาท ตอนนั้นยังไม่ทราบเรื่องการทำสมุดประจำตัวคนพิการ และไม่ทราบเรื่องสิทธิและสวัสดิการของคนพิการมากนัก

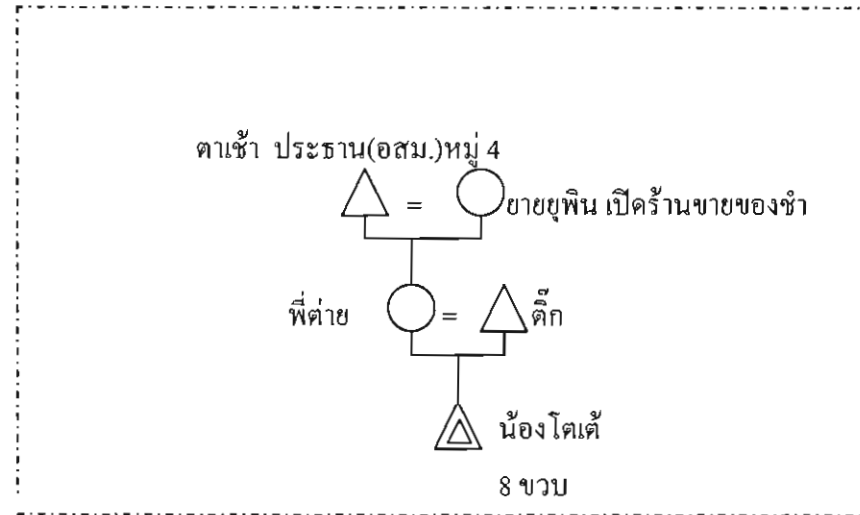
เมื่ออายุได้ 3 ขวบ ได้พาน้องมาเรียนที่โรงเรียนอนุบาลโสตพัฒนา ตั้งอยู่ในบริเวณบ้านเด็กกำพร้าพระมหาไถ่ สอนเฉพาะเด็กช่วงอนุบาล และได้คำแนะนำจากคุณครูหูที่สอนอยู่โรงเรียนโสตพัฒนา แนะนำให้ทำสมุดคนพิการ และบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ท.74) และพี่ต่าย ก็เข้าใจเรื่องสิทธิของคนพิการดี ทีมงานไม่ต้องแนะนำอะไรมาก เพราะว่าพี่ต่ายเป็นอสม. ของหมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ยอยู่แล้ว และก็ได้อาศัยความช่วยเหลือเราอย่างดีในการลงพื้นที่เยี่ยมคนพิการ โดยการขับรถพาทีมงานเราไปเยี่ยมคนพิการแต่ละบ้าน น้องโตเต้ ไปเรียนที่โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชน์ ปทุมธานี เป็นเวลา 2 ปีแล้ว รู้สึกว่าดีขึ้นและเข้าใจภาษามากขึ้น มีความพอใจมาก

พี่ต่ายเล่าว่าเดี๋ยวนี้พี่มีความรู้สึกสบายใจมากขึ้น เพราะห่วงลูกมาก กลัวจะไม่รู้เรื่องอะไร กลัวลูกจะลำบาก แต่ตอนนี้เขาเริ่มรู้เรื่องขึ้นมา พูดได้ถึงจะไม่ชัด เข้าใจภาษาการเขียน การอ่าน การพูด ในขณะที่สนทนากันอยู่ น้องโตเต้ ได้วิ่งเข้าไปในบ้าน และกลับมาพร้อมกับสมุด ดินสอ ไม้บรรทัด มานั่งอยู่ข้างพี่ต่ายและทีมงาน และก็นัดเส้นกันหน้า และเขียนหนังสือให้เราดู มีคำว่า บรรเจิด ใจดี ก็เลยบอกให้อ่านให้ฟัง ก็อ่านถูกต้องตาม

คำเขียน ถึงแม้การพูดของน้องจะไม่ชัดเจนก็ตาม พี่ต่ายบอกว่า เวลาไปเดินตามห้างสรรพสินค้า น้องจะซื้อแต่ สมุด ดินสอ ทุกครั้ง จะมีเยอะมาก

ทีมงานได้พูดคุยสนทนากับพี่ต่าย จนได้เวลาอันสมควร พวกเราก็ก้าวขอบคุณพี่ต่าย ที่ได้นำพาเราไป เยี่ยมคนพิการในหมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย ที่พี่ต่ายเป็น อสม. อยู่ และก็ลากลับ เพื่อไปพบกับกลุ่มของอาจารย์ สุเมธ และทีมงาน ที่รออยู่ ที่สถานีนอนาัมย์ตำบลตะเคียนเตี้ย เพื่อกลับมูลนิธิพระมหาไถ่

ผังเครือญาติ ค.ช. ณรงค์ฤทธิ์ บุญสมทบ (น้องโตเต้) อายุ 7 ขวบ ลักษณะความพิการ หูตึงรุนแรง

คนที่ 60 นายตำรวจ ชันอาสา

ชื่อ-สกุล นายตำรวจ ชันอาสา ชื่อเล่น ตำรวจ
 เกิด พ.ศ. 2597 อายุ 55 ปี
 สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุ
 ประเภทความพิการ ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
 ลักษณะความพิการ แขนซ้ายขาด
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 9 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
 วุฒิการศึกษา ป.6
 สมุดประจำตัวคนพิการ มีแล้ว
 เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
 ผู้ดูแล ลูกๆ

นายตำรวจ ชันอาสา อายุ 55 ปี อยู่บ้านเลขที่ 9 หมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภรรยาเสียชีวิตแล้ว มีลูกสาว 3 คน และต่างคนก็ช่วยกันดูแลพ่อ คุณลุงมีอาชีพรับจ้าง เก็บมาพร้าว โดยใช้รถปิคอัพเป็นพาหนะ จะมีรายได้อยู่ที่ประมาณวันละ 100-200 บาทหรืออาจจะเป็น 300 บาท แต่ก็ไม่ได้มีรายได้เป็นประจำทุกวัน แล้วแต่เขาจะมาว่าจ้าง

เราได้คุยกับคุณลุงเห็นมีพลาสติกปิดแผลอยู่ตามหัวไหล่ แขน ข้อศอก ก็ถามว่าเป็นอะไรมา แยกบอกว่าเมื่อ 3 วันก่อน ถูกมอเตอร์ไซด์ชนท้ายมอเตอร์ไซด์ของแก แล้วรถก็ล้ม แยกจากมอเตอร์ไซด์ ก็เลยมีแผลอย่างที่เราเห็นนี่แหละ รถก็ต้องซ่อมเอง เพราะคนชนไม่มีเงินจะจ่ายให้ สงสารเขาเลยไม่เรียกค่าเสียหายจากเขา แยกเล่าด้วยอารมณ์ที่ดี พลังหัวเราะไปด้วย ก็ทำให้พวกเราทุกคนอดที่จะหัวเราะไปกับแกไม่ได้

และกลับมาถามแล้วว่า คุณลุงแขนพิการเพราะอะไร แกก็เริ่มเล่าให้พวกเราฟัง แต่ครั้งเมื่อยังเด็กอายุประมาณ 7-8 ขวบ ได้เดินทางโดยสารด้วยรถบัสไปกับแม่ แกได้นั่งฝั่งซ้ายของคนขับ และก็มีรถสิบล้อ วิ่งมาอย่างรวดเร็ว และก็ได้เสียหลักเฉี่ยวมาชนรถของคุณลุงคนที่นั่งอยู่ ทำให้ได้รับบาดเจ็บและต้องถูกตัดแขนซ้ายทิ้งไป ตอนนั้นเข้าไปรับการรักษาพยาบาลอยู่ที่โรงพยาบาลศรีราชา เมื่อหกปีก่อนนี้ มีทางผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายกและสมาชิกเทศบาล ได้มาหาคุณลุง และได้เสนอในเรื่องการขอแขนปลอมให้ มาถ่ายรูปเสียอย่างดีเลย จนปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่เห็นจะได้เลย

ปัจจุบัน คุณลุงยังไม่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพคนพิการเลย คุณลุงมีสมุดประจำตัวคนพิการและบัตรประกันสุขภาพถ้วน (ท.74) แล้ว ทีมงานได้แนะนำเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการที่จะได้รับ ในเรื่องของสิทธิการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพความพิการ การขอรับเครื่องช่วยกายอุปกรณ์ และได้แนะนำให้คุณลุงไปที่โรงพยาบาลศรีราชา ที่ได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาล

โดยเฉพาะเรื่องที่คุณลุงต้องการ คือแขนเทียม ให้ไปทำเรื่องขอด้วยตนเองที่โรงพยาบาลระบุรีไว้ในบัตรทอง หรือไปที่ศูนย์สิทธิฯ ซึ่งเป็นศูนย์สาธิต กายอุปกรณ์สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ สำหรับเรื่องของสวัสดิการที่ทางเทศบาลจัดให้ ต้องรอเวลาและคอยติดตามเพราะขึ้นอยู่กับทางเทศบาลว่าจะจัดสรรให้ใครบ้างทุก ๆ ปี ในเดือนตุลาคมจะมีประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพของคนพิการ ทีมงานได้สนทนากับคุณลุง สมควรแก่เวลาแล้ว ก็ลาคุณลุงกลับ แกก็กล่าวขอบคุณพวกเราทุกคนให้มาเยี่ยม และก็ให้คำแนะนำ ทำให้รู้เรื่องสิทธิของคนพิการมากขึ้น

คนที่ 61 นายอนันต์ ประดิษฐ์แสง

ชื่อ-สกุล นายอนันต์ ประดิษฐ์แสง ชื่อเล่น ไต๋ง

เกิด พ.ศ. 2510 อายุ 42 ปี

สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุ

ประเภทความพิการ ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว

ลักษณะความพิการ อัมพาต

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 8/19 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

วุฒิการศึกษา ปวส.

สมุดประจำตัวคนพิการปัจจุบัน มีแล้ว

เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท

ผู้ดูแล ภรรยา นางระพีพร ประดิษฐ์แสง

นายอนันต์ ประดิษฐ์แสง (ไต๋ง) อายุ 42 ปี อยู่บ้านเลขที่ 8/19 หมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภรรยาชื่อ นางระพีพร ประดิษฐ์แสง มีบุตรสาว 1 คน อายุ 7 ขวบ ทีมงานเข้าไปเยี่ยม ก็เห็นนอนอยู่บนเตียงในห้องนอน เราได้กล่าวคำทักทาย ด้วยการสวัสดีค่ะและพร้อมกับ แนะนำตัวเอง คุณอนันต์ ได้เล่าให้ทีมงานฟังถึงอาการที่ต้องมานอนอยู่บนเตียงและไม่สามารถเดินได้ว่า เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2552 เมื่อเลิกงานแล้ว ได้ขับจัมเปอร์มอเตอร์ไซด์เพื่อกลับบ้าน และได้มาติดไฟแดงอยู่ที่สี่แยกอ่าวอุดม ในขณะที่รถติดไฟแดงอยู่นั้นก็มีรถมอเตอร์ไซด์คันหนึ่งขับตามมา และก็ชนเข้าอย่างแรงทางด้านหลังของรถมอเตอร์ไซด์ ทำให้ตัวเองตกจากรถและตัวเองลอยกระเด็นไปตกลงบนพื้นถนนกลางสี่แยกอย่างแรง และรู้สึกเจ็บปวดที่กลางหลังและก้นอย่างมาก และไม่สามารถขยับลุกจากตรงนั้นได้ แต่ความรู้สึกยังมีพอมืออยู่ ได้ขอความช่วยเหลือจากคนในบริเวณนั้นช่วยพาไปส่งโรงพยาบาล และก็รู้สึกตัวอีกเลย

แพทย์บอกว่าซึ่งโครงข้างซ้ายหัก 4 ซี่ และขวา 6 ซี่ และกระดูกสันหลังได้รับความกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง อยู่ในระหว่างข้อที่ 6 แขนขาไม่หัก ระหว่างรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ได้รับการทำกายภาพบำบัด การช็อคด้วยไฟฟ้า เพื่อกระตุ้นกล้ามเนื้อที่ส่วนขาทั้งสองข้าง จนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง สามารถลุกนั่งได้ด้วยการใช้แขนทั้งสองข้างยันตัวขึ้น แต่ก็รู้สึกเจ็บหลังมาก ต้องมีคนช่วยประคองอยู่ รู้สึกนอนรักษาตัวอยู่โรงพยาบาลประมาณ 3 เดือน ก็กลับมาบ้าน ทุกวันนี้ สามารถนั่งรถเข็นได้ โดยความดูแลช่วยเหลือจากภรรยา แต่อาการเจ็บที่หลังยังไม่หาย มีอาการชาที่ฝ่าเท้าเหมือนคล้ายอาการถูกไฟช็อต ระบบของการขับถ่ายยังผิดปกติอยู่ ต้องใช้วิธีสวนฉี่ และสวนอุจจาระเพราะไม่รู้สึกรู้สีกว่าจะฉี่หรือถ่ายเมื่อไร

คณะทำงานที่มีประสบการณ์คล้ายคลึง ได้เล่าเรื่องราวของตัวเองแบ่งปันสู่กันฟังเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ คุณอนันต์ และก็นำวิธีการทำกายภาพบำบัด ด้วยการใช้น้ำร้อนนวดประคบฝ่าเท้าบ้าง เพื่อเป็นการกระตุ้นกล้ามเนื้อและเส้นเลือดให้ไหลเวียนสะดวก และกินเส้นเอ็นร้อยหวายที่ฝ่าเท้าอ ให้หาอะไรมาดันฝ่าเท้าไว้ให้ตรง และขยับข้อเท้าบ่อย ๆ ขกขาให้หัวเข่างอขึ้น และก๊วลงในแนวราบ เพื่อบริหารมิให้เส้นเอ็นยึด อย่าให้กล้ามเนื้อลีบเพราะจะทำให้การฟื้นฟูกล้ามเนื้อยาก และพยายามเปลี่ยนท่านอนด้วยการพลิกตัวซ้ายขวามือบ่อย ๆ เพื่อเป็นการเป็นแผลกดทับ

คุณอนันต์ยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ เพราะว่าการป่วย ยังไม่ครบ 6 เดือน หรือยังไม่สิ้นสุดขบวนการรักษา ที่ทางแพทย์จะออกใบรับรองความพิการได้ ต้องรอการวินิจฉัยจากแพทย์ด้วย คุณอนันต์ได้ใช้สิทธิการรักษาจากประกันสังคมอยู่ ซึ่งก็ไม่มีปัญหาอะไร ทีมงานได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของการมีสมุดประจำตัวคนพิการว่ามีอะไรบ้าง แต่ก็แนะนำให้ใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลจากประกันสังคมต่อไป เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และจะมีในเรื่องของการฟื้นฟูความพิการอยู่ด้วย

คนที่ 62 นายบุญส่ง สุกใส

ชื่อ-สกุล นายบุญส่ง สุกใส ชื่อเล่น บุญส่ง
เกิดเมื่อ พ.ศ. 2488 อายุ 64 ปี
สาเหตุความพิการ อุบัติเหตุ
ประเภทความพิการ ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
ลักษณะความพิการ แขนท่อนบนทั้งสองข้างลีบ และหน้าอก
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 176 หมู่ 4 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
วุฒิการศึกษา ป.4
สมุดประจำตัวคนพิการปัจจุบัน มีแล้ว
เบี้ยยังชีพปัจจุบัน รับเบี้ยคนพิการ 500 บาท
ผู้ดูแล ภรรยา นางทองสุข สุกใส

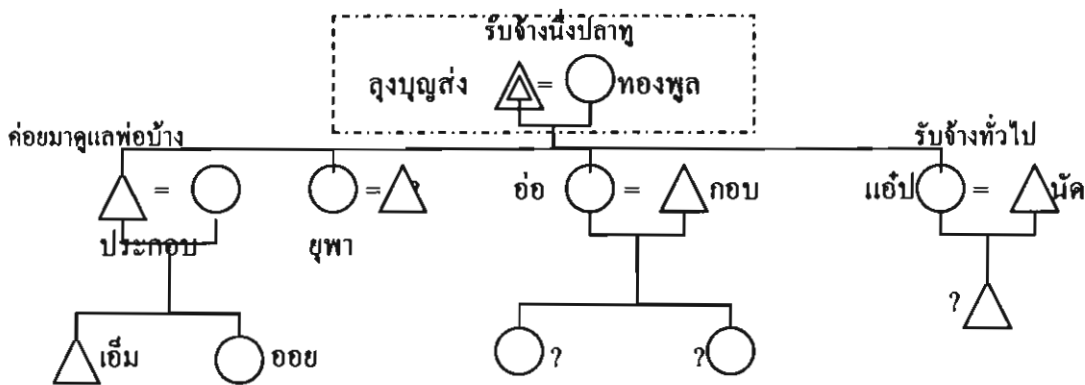
นายบุญส่ง สุกใส อายุ 64 ปี อยู่บ้านเลขที่ 176 หมู่ 4 ตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภรรยาชื่อ นางทองสุข สุกใส มีลูกผู้หญิง 3 คน ลูกชาย 2 คน ลูกชายเสียชีวิตไป 1 คน ลูกทุกคนได้แยกครอบครัวกันหมดแล้ว แต่ก็ไม่ได้ส่งเสียเลี้ยงดู คุณลุงเพราะทุกคนก็มีฐานะความเป็นอยู่ที่ไม่ค่อยดีนัก ต่างก็ต้องดิ้นรนทำมาหากินเลี้ยงครอบครัวตนเอง คุณลุงมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ถางหญ้า ฝังปลาทุบ แล้วแต่ว่าจะมีคนมาว่าจ้าง มีรายได้ที่ไม่แน่นอน บางวันก็ไม่มีรายได้อะไรเลย บางทีก็มีเพื่อนบ้านสงสารก็ให้ข้าวสารมาเพื่อหุงกิน แต่คุณลุงและภรรยาก็ไม่ขอถือ

ครั้งแรกที่ทีมงานได้พบกับคุณลุง ก็ยังอดสงสัยไม่ได้ว่าคุณลุงพิการตรงไหน เพราะมองจากภายนอกแล้วและแกล้งเสือกก็เลยไม่เด่นชัดในความพิการ แก้ก็บอกว่าแขนท่อนบนทั้งสองข้างลีบ และก็เป็นที่หน้าอกด้วย ทีมงานจึงขอให้คุณลุงถอดเสื้อออกให้ดู เมื่อถอดเสื้อออกก็เห็นชัด ในส่วนของลำตัวมาจนถึงลิ้นปี่ จะมีลักษณะ

ผิดปกติคือมองจากส่วนข้าง ๆ ถ้าตัวจะลึบ และรวมถึงแขนท่อนบนจะลึบเล็ก และมาใหญ่ส่วนท่อนล่างตั้งแต่ข้อศอกลงไป และแขนทั้งสองข้างจะอ่อนแรง

ปัจจุบันคุณลุงได้รับเงินเบี้ยยังชีพคนชรา 500 บาท จากเทศบาลตะเคียนเตี้ยทุกเดือน ยังไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการ เพราะไม่ทราบมาก่อน และไม่มีใครแนะนำ ทีมงานได้แนะนำให้คุณลุงไปทำสมุดประจำตัวคนพิการ และให้เปลี่ยนจากบัตรทองที่คุณลุงใช้อยู่เป็นบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ท.74) ซึ่งเป็นสิทธิเฉพาะคนพิการเท่านั้น เพื่อจะได้รับสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งทีมงานก็ได้อธิบายให้ฟังในเรื่องของสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคนพิการที่มีสมุดประจำตัวคนพิการ และบัตร(ท.74) คุณลุงบอกกับพวกเราว่า จะไปทำด้วยตนเอง ทีมงานได้สนทนากับคุณลุง จนสมควรแก่เวลา ก็ลากลับ

ผังเครือญาติ นายบุญส่ง ตุกลี อายุ 64 ลักษณะความพิการแขนรับและหน้าอกรับ

3 ข้อมูลจากสัมภาษณ์คนในชุมชน (Key Informant)

สัมภาษณ์ นายมานพ ประกอบธรรม นายกเทศมนตรีตำบลตะเคียนเตี้ย

ท่านนายกฯ มานพ อดีตเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ต่อมาเมื่อมีองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนเตี้ย ท่านได้รับเลือกตั้งจึงได้เป็นนายก อบต. และมาเป็นนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยในเวลาต่อมา โดยเป็นผู้ใหญ่บ้านมา 8 ปี เป็นนายก อบต. มา 2 สมัย ระยะเวลา 8 ปี และปัจจุบันในสมัยที่ 3 เป็นนายกเทศมนตรี

ปู่ของท่านนายกฯ เป็นผู้ใหญ่บ้านมา 30 ปี แล้วบิดาท่านเป็นอีกเกือบ 30 ปี กำนันรุ่นแรกคือปู่วันและเท่าที่ ท่านนายกฯ จำได้ก็มี กำนันเนื่อง กำนันเจือ กำนันเหนอ และท่านนายกก็บอกว่า ประวัติก็มีอยู่ (ข้อมูลอยู่ใน เทศบาล) ที่นี้ตั้งเป็นตำบลตั้งแต่ปู่เป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วปู่ตายตอนเมื่ออายุได้ 85 ปี ดังนั้นตำบลตะเคียนเตี้ยน่าจะ ก่อตั้งกันมาไม่น้อยกว่า 100 ปี สำหรับครอบครัว “ประกอบธรรม” อยู่ที่นี่มานานแล้ว เป็นต้นตระกูลของคนที่นี่ก็ว่าได้ นามสกุลในพื้นที่ก็มี ประกอบธรรม ซึ่งเป็นนามสกุลที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของคนที่นี่ รองลงมาก็เป็น แจ่มกระจ่าง หุ้มพลาย บำรุงวัฒน์ ชัยสิทธิ์ มณีโชติ อยู่สบาย พลอยแหวน และ ทองมาก ก็มาทีหลัง (นามสกุลของท่านกำนันโสภณ) นามสกุล “อันเงิน” ก็เพิ่งมา เป็นนามสกุลของผู้ใหญ่เสือ ในส่วนของเครือญาติ ที่มีนามสกุล “ประกอบธรรม” คนในพื้นที่รู้จักกันหมด อย่างสุเมธ ประกอบธรรม (พิการ) เป็นญาติทางปู่ สายันต์ ประกอบธรรม (พิการ) เป็นญาติทางแม่ ท่านนายกบอกว่านามสกุลประกอบธรรมก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นคนดีทั้งหมด คนไม่ดีก็มี ท่านก็พูดว่าถ้าคนไหนนิสัยไม่ดีท่านก็จะไม่เอาด้วย “ไม่สนับสนุน ไม่เข้าไปหา”

ท่านนายกฯ เล่าต่อว่าสมัยท่านนายกรัฐมนตรี ท่านชาดิชาช ที่ดินมีราคาแพง ท่านบอกว่าในยุคท่านชาดิชาช ยุคท่านทักษิณ ก็ชอบนะในยุคนี้ทำให้ชาวบ้านมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีเงินส่งลูกเรียน และสมัยนายกฯ ทักษิณงานเยอะ คนสามารถเลือกงานที่จะทำได้

คนที่นี้มีลักษณะนิสัยดีมีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันดี แต่ไม่ถึงกับทุกคน ท่านก็พูดว่าทุกที่ก็มีทั้งคนดีและคนไม่ดี คนดีมีมากกว่าคนไม่ดี ทุกวันนี้วัฒนธรรมของชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เพราะว่ามีคนจากที่อื่นย้ายเข้ามาอยู่เยอะ มีบ้านจัดสรรมากขึ้น แต่คนในพื้นที่ก็ไม่ค่อยรู้จักคนที่ย้ายมาใหม่

ท่านนายกฯ เล่าว่า ท่านมีแผนว่าจะทำโรงเรียน ถ้าอยากเรียนแต่ไม่มีทุนเรียนทางเทศบาลจะออกให้ เช่นเรียนสาขาต่างๆ ตามที่เด็กชอบและถนัด รวมถึงการหาครูมาสอนพิเศษแก่เด็กนักเรียนในตำบลตะเคียนเตี้ย ในวันเสาร์ เพราะเด็กทั้งตำบลสอบเรียนต่อที่อื่น สอบเข้าเรียนต่อได้น้อยคนมาก จึงต้องเร่งพัฒนามาตรฐานการศึกษา

แต่ก็คงไม่มีเวลาเพราะตอนนี้กำลังดูเรื่องการศึกษาอยู่ ที่ต้องเน้นมาดูแลเรื่องการศึกษาเพราะว่าเด็กในตะเคียนเตี้ยเรื่องการศึกษายังด้อย เวลาไปสอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนอื่นสอบเข้าได้น้อยคนมาก ก็เลยมหาทางให้เด็กได้เรียนพิเศษ

เพราะเมื่อเด็กสอบเข้าเรียนต่อระดับมัธยมไม่ได้ เด็กก็ไม่อยากเรียน แล้วก็บางส่วนก็มีการมั่วซุ่มเสพยาเสพติด บางคนไม่มีเงิน ก็เป็นเอเย่นค้าส่งยาบ้า ท่านนายกฯ เองต้องการพัฒนาเด็กให้มีความรู้ เพราะท่านนายกฯ

เชื่อมั่นว่า ถ้าคนมีความรู้สังคมก็จะดีขึ้น อย่างน้อย ๆ คนมีความรู้ก็มีการทำงาน มีงานทำก็มีเงินใช้ มีเงินใช้ครอบครัวก็ไม่ต้องเดือดร้อน นอกจากนี้ยังมีงานในส่วนการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ซึ่งตำบลตะเคียนเตี้ยยังต้องมีการพัฒนาอีกมาก

ปัจจุบันอย่างทางเทศบาลฯ กำลังสร้างความสัมพันธ์กับคนที่อยู่บ้านจัดสรร ตอนนี้ทำเรื่องฉาปนกิจศพ ใครตายก็เก็บเงินกันไปช่วยเขาและท่านนายกบอกว่าตอนนี้ตั้งใจว่าจะทำศูนย์ฝึกอาชีพ ที่มีเนื้อที่ 100 กว่าไร่ที่หมู่ 1 จะให้รวบรวมอยู่ในนั้นหมดเลย ทั้งธนาคารชุมชน ทุกอย่างรวมอยู่ด้วยกันแบบเบ็ดเสร็จ

“บ้านธารน้ำใจ” เริ่มจากการที่อยากช่วยคนในชุมชนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยซึ่งมีอยู่เยอะ ผู้ยากไร้ให้ได้มีที่อยู่ ซึ่งเริ่มมาจากโครงการ “ชลบุรีมีสุข” สมัยที่ท่านเป็นผู้ใหญ่บ้าน และท่านนายกได้รับบริจาคที่ดินจำนวน 1 ไร่ สำหรับก่อสร้างห้องแถว โดยทะเบียนบ้านท่านก็ได้โอนให้ผู้ที่เข้ามาอยู่เลย

ในส่วนงานด้านคนพิการก็เพิ่งมีมาได้นี้แหละที่ได้เข้ามาดำเนินการ ส่วนทางเทศบาลได้มีการดำเนินการเรื่องเบี้ยยังชีพ เรื่องสมุดคนพิการ แต่ยังไม่เคยทำเรื่องอาชีพ หรือเรื่องอื่นๆ

นอกจากนี้ทางคณะทำงานได้ นำเสนอข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเทศบัญญัติของเทศบาลตะเคียนเตี้ย รวมถึงการจัดทำแผนของเทศบาลในปีหน้า คือ 2554 ซึ่งท่านนายกฯ ก็รับดำเนินการ และให้ทางคณะทำงานจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน ส่วนแผนปี 2553 ได้ผ่าน ผ่านนายอำเภอ ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดเรียบร้อยแล้ว แก่ใจก็จะลำบาก ท่านนายกฯพูดว่า ถามว่าทางเทศบาลฯ อยากช่วยไหม ก็อยากช่วยนะคนพิการ อยากให้เขาดูแลตนเองได้ ถ้าดูแลตนเองได้เขาก็จะไม่เป็นภาระต่อครอบครัว ต่อสังคม อย่างน้อยเขาก็ช่วยเหลือตนเองได้ แต่ว่าเราจะทำงานร่วมกันนั้นจะต้องทำแผนล่วงหน้า ทางเราจะได้เสนอเข้าไปในที่ประชุมแล้วก็ทำเรื่องประชาวิจารณ์ เวลาเขาทำแผนปีต่าง ๆ เพื่อที่จะได้เสนอเข้าเรื่อง ทางเราไม่ได้ทอดทิ้งขอให้ทำแผนขึ้นมา เราจะได้รู้ว่าทำอะไรบ้าง เราจะช่วยเหลือได้แค่ไหน

สัมภาษณ์ นายโสพล ทองมาก

“กำนันตำบลตะเคียนเตี้ย”

ท่านกำนันเล่าให้ฟังว่า หน้าที่ได้รับผลิตชอบในตอนนี้ก็มี ดูแลทุกข์สุขของประชาชน ในหมู่บ้าน ในตำบล ดูแลผู้ใหญ่บ้าน 5 หมู่ และออกหนังสือรับรองการเกิดการตาย ในกรณีมีเด็กเกิดอยู่ที่บ้าน ไม่ได้เกิดที่โรงพยาบาลก็ต้องออกหนังสือรับรอง หรือในกรณีที่มีคนตายก็ต้องเข้าไปตรวจสอบดูแลและออกหนังสือรับรอง นอกจากนี้ยังมีในส่วนตำแหน่งประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังมีหน้าที่เพิ่มอีก คือ การบริหารชมรมเป็นการติดต่อระหว่างจังหวัด ติดต่อกับชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย มีข่าวสารอะไรมาก็ต้องประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเพื่อทราบ และงานต่างๆ ที่เข้ามาในหมู่บ้าน ในตำบลก็จะคอยดูแล ให้คำปรึกษาให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเขา หรือเป็นการช่วยเหลือบางอย่างที่เราสามารถทำได้

ท่านกำนันเล่าประวัติให้ฟังว่า เคยเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่อายุ 28 ปี ตอนนี้เป็นกำนันได้ 7 ปี แต่ในระเบียบเดิม ท่านจะเกษียณตอน 60 ปี ซึ่งก็เหลือเวลา อีก 4-5 ปี

ท่านกำนันเป็นคนในพื้นที่มาตั้งแต่ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็อยู่ที่นั่นหมด ท่านกำนันแต่งงานที่นี่ ลูกเกิดที่นี่ ทำธุรกิจที่นี่ ท่านกำนันแต่งงานกับป้าจิ้ม มีบุตรด้วยกัน 3 คน ทุกคนได้แต่งงานกันหมดแล้ว มีหลานตัวเล็ก 1 คน ท่านกำนันมีพี่น้องทั้งหมด 5 คน ตอนนี้พี่น้องอยู่ที่จันทบุรีทั้งหมด เพราะพ่อทำงานอยู่ในกรมป่าไม้ที่จันทบุรีพี่น้องก็เลยย้ายไปอยู่ตามพ่อทั้งหมดเลย ส่วนกำนันก็อยู่ที่นี้กับยาย หลังจากปลดทหารกองประจำการ แยกกลับมาทำกิจการส่วนตัวตอนนี้ก็มี ทำอิฐบล็อก วิทยุชุมชน เครื่องเสียง แล้วก็บ้านจัดสรร โดยมีภรรยา คือ ป้าจิ้ม ซึ่งเป็นประธานอสม ตำบลตะเคียนเตี้ย และลูกๆ ช่วยในการดำเนินธุรกิจ ในเรื่องการเกษตรก็ชอบทำแต่ก็ทำไม่มาก ส่วนใหญ่ทำแค่เป็นงานอดิเรก

กำนันโสพลเล่าว่า ปกติในหน้าที่ของกำนัน วันไหนไม่มีเหตุการณ์อะไรก็ขับรถวนไป ประมาณ 10 โมง เข้าก๊วนไปตามไร่ร้างานทุกที่ พอเที่ยงก็กลับมาถึงบ้านแล้วมาดูงานลูกบ้านว่ามีอะไรบ้างมีใครมาติดต่อทำอะไรไหม ถ้ามีเราก็จะทำงานของประชาชนตรงนั้นก่อน พอเสร็จแล้วก็ออกตรวจงานส่วนตัวอีกรอบหนึ่ง วันหนึ่งก็ออกสองรอบ พอตกช่วงเย็นก็ต้องออกงานสังคมด้วย เพราะฉะนั้นวันๆ หนึ่งก็ได้ดูแลกิจการของตนเองไม่เกิน 4 ชั่วโมง

ปัจจุบัน ในตำบลตะเคียนเตี้ย มีหมู่บ้านจัดสรรและมีคนอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่เยอะ อาจเป็นคนนอกย้ายเข้ามา 60% คนดั้งเดิม 40% แต่คนข้างนอกที่ย้ายเข้ามา ส่วนมากจะมีงานการในบริเวณรอบข้างเช่น พัทธา แหลม ฉับ ะยอง และไม่ค่อยมีกิจกรรมร่วมกับคนในพื้นที่ดั้งเดิม

เมื่อถามถึงนิสัยใจคอของคนที่นี่ ท่านกำนันก็บอกว่า คนที่นี่โดยมากไม่ค่อยกระตือรือร้นเรื่องการทำมาหากินซักเท่าไร ชอบอะไรง่าย ๆ เพราะถือว่าคนไม่ต้องทำอะไรมากก็มีกิน เพราะฉะนั้นถ้าคนจากที่อื่นเข้ามา จึงมักมีฐานะดีกว่า

ในด้านพิการ ท่านเล่าว่า ที่ผ่านมายังไม่มีใครเข้ามาทำงานด้านคนพิการ พึ่งเคยเห็นชุดนี้เป็นชุดแรก (มูลนิธิพระมหาไถ่) จากที่ได้ไปพูดคุยกับคนพิการ คนพิการก็บอกว่า มีกำลังใจมากขึ้นกว่าเดิมที่มีคนเข้ามาดูแล

เข้ามาเยี่ยม จากเดิมไม่เคยมีใครเข้ามาดูแล ถ้ามันเล่าต่อว่า เคยขอเงินทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ แหว ๆ บ้านเรา ขอมาสนับสนุนช่วยเหลือคนพิการไม่เคยขอได้เลย คนที่นี้ส่วนใหญ่ ที่มีญาติพิการ ก็ดูแล เลี้ยงดูแบบตามมีตามเกิดตามฐานะ และการที่คณะทำงานจากมูลนิธิพระมหาไถ่เข้ามา อย่างน้อยก็ทำให้คนพิการรู้สึกว่ายังมีเพื่อน ยังมีคนที่รู้ใจ ทำให้คนพิการมีกำลังใจขึ้น และจากเดิมที่คนพิการบ้านเราไม่กล้าแสดงออก ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เพราะเดิมคนพิการเขาไม่เคยรู้อะไรเลย เป็นคนพิการที่เฝ้าอยู่แต่ในบ้าน คำตอบนี้เป็นคำตอบที่เหมือนที่ทีมงานเคยถามลุงธรรม คนพิการหมู่ 2 และตอนนี้กำนันก็คิดว่าคนพิการเริ่มมีการเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น เพราะมีคนเข้ามาเป็นเพื่อนกับเขา เขาก็มีกำลังใจ และดีขึ้นกว่าเดิม เพราะเขาเห็นว่าทีมงานที่ลงเยี่ยมก็คนพิการเหมือนกัน ทีมงานทำได้ เขาก็คิดว่าเขาก็ต้องทำได้

ในส่วนท่านกำนันท่านก็มีญาติห่างๆ เป็นคนพิการ คือ น้องรัช ทองมาก ซึ่งเป็นญาติกัน ปู่เขาก็เป็นพี่ชายของพ่อกำนันเอง รัชก็เหมือนเป็นหลานของกำนันเช่นกัน

และในเรื่องความร่วมมือต่างๆ ท่านกำนัน บอกว่า มีอะไรก็บอก ไม่ว่า เรื่องการประชาสัมพันธ์ข่าวต่าง ๆ ทางวิทยุชุมชน หรืออาจจะขอประสานงานเรื่องการสนับสนุนงานด้านคนพิการในสภาพภาคหน้าก็ได้ ท่านกำนันก็บอกว่าได้ ด้วยความยินดี ก็อาจจะไม่ต้องเป็นเงินก็ได้ อาจจะเป็นแรง อาจจะเป็นอุปกรณ์ เหล็ก ไม้ ภูมิปัญญาชาวบ้านต่าง ๆ หรืออาจจะเป็นรถในการเดินทาง การช่วยเหลือตลาดสำหรับขายผลิตภัณฑ์ฝีมือคนพิการ รวมถึงเรื่องอื่นๆ หากช่วยได้

สัมภาษณ์นางมุล ประกอบธรรม

ประธานกลุ่มสตรี ประธานกลุ่มขนมทองม้วนและประธานชมรมผู้สูงอายุ ตำบลตะเคียนเตี้ย

ป้ามุล เป็นประธานกลุ่มขนมทองม้วน ต.ตะเคียนเตี้ย โดยใช้สถานที่ในบริเวณบ้านเป็นที่ดำเนินการ ภายในโรงเรียนที่ใช้ในการดำเนินการทำขนมทองม้วนนั้น จะมีที่อบขนมทองม้วนไฟฟ้า เครื่องบด แคลที่ใช้ทำขนม สังเกตในบริเวณบ้านมีรูปภาพตอนที่ได้รับรางวัลแขวนอยู่รอบและใบประกาศต่างๆ มากมาย และนับเป็นกลุ่มอาชีพเดียวที่มีการดำเนินการในพื้นที่ตำบลตะเคียนเตี้ยและขึ้นชื่อของตำบล ในส่วนของสถานที่จัดทำขนมเริ่มจากที่สามีของป้าเป็นผู้ดำเนินการจัดทำในช่วงเริ่มต้น และได้รับงบจากทางเทศบาลในการปรับปรุงต่อเติม ซึ่งจะมีการประชุมกันทุก ๆ วันที่ 12 ของเดือน ปัจจุบันมีสมาชิกบางส่วนแยกไปทำอาชีพของตนเองอีกด้วย

นอกจากกลุ่มอาชีพทองม้วน ป้ามุลยังดำเนินการกลุ่มสังกะของกลุ่มแม่บ้านในตำบลตะเคียนเตี้ย ซึ่งป้ามุลเป็นประธานด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งมีการระดมทุนในรูปแบบของหุ้น และมีการดำเนินการในรูปกองทุนเงินสังกะ ร้อยละ 1 ทุก ๆ ปลายปีมีการปันผลแก่สมาชิก

ตอนนี้แก่อายุ 73 ปีแล้ว เดิมแก่ใช้นามสกุลคุ้มพลาย ซึ่งส่วนใหญ่อาศัย อยู่ที่ ม.4 ซึ่งก็มีอยู่มากเช่นกัน ที่สาวของแก่อายุ 80 กว่า ตอนนี้ ก็เดินลำบาก ต้องใช้รถเข็น แก่เล่าให้ฟังว่า เมื่ออาทิตย์ก่อนแกกับป้าห่อไปร่วมงานประชุมผู้สูงอายุที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ซึ่งป้าห่อเองก็ไม่สบายกลับมาเหมือนกัน

ส่วนความสัมพันธ์กับป้าห่อ ป้ามุลเล่าให้ฟังหลายเรื่องซึ่งดูเหมือนทั้งสองท่านจะสนิทกันค่อนข้างมาก ทั้งเรื่องฐานะทางบ้านของป้าห่อ เดิมป้าห่อมีรถยนต์แต่ต้องขายต่อ เพราะน้องชายเอาไปชนและถ้าขายซ้ำราคาอาจจะตกลง จึงต้องรีบขายออก ซึ่งแม่ป้าห่อแบ่งที่นาไว้ให้ไม่มากนักและอาชีพรับจ้างทั่วไป ที่ทำให้มีรายได้ไม่มากนัก ประกอบกับที่ต้องเลี้ยงหลานอีก 3 คน (รวมถึงป้ามุลเคยช่วยป้าห่อในเรื่องการกู้ยืมเงินจาก ธกส อีก 2 ครั้ง) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากของป้าห่อในการหาเลี้ยงดูครอบครัว

ลูกชายและลูกสาวของป้ามุล เป็นสมาชิกเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย ได้แก่ เลขานายมิตรชัย ประกอบธรรม และที่ปรึกษานายพุทธชิตา แจ่มกระจ่าง (ลูกสาว) ซึ่งในแต่ละเดือน ท่านเลขฯ จะเป็นผู้มอบเบี้ยผู้สูงอายุ และเบี้ยคนพิการ ด้วยตนเอง ซึ่งก็เป็นสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกบ้านอีกด้วย

สัมภาษณ์ ผอ.พรชัย บุญเลิศ
ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านตะเคียนเตี้ย

นายพรชัย บุญเลิศ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะเคียนเตี้ย พื้นเพเป็นคนศรีราชา ท่านเข้ามาเป็น ผอ. ที่นี้ได้ประมาณ 2 ปีกว่าแล้ว เป็นโรงเรียนสอนตั้งแต่อนุบาลถึง ป.6 โรงเรียนนี้มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 324 คน และเป็นเด็กวัย 3 ขวบที่เทศบาลมาฝากไว้ที่ศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 40 กว่าคน

กับคำถามแรกมีเด็กที่มีความบกพร่องมาเรียนไหมครับ ท่าน ผอ. บอกว่าที่นี่ไม่มี แต่ก่อนที่ท่านจะมาเป็น ผอ. อยู่ที่นี่ ท่านเคยเป็น ผอ. อยู่ที่โรงเรียนนาวังมาก่อน และที่โรงเรียนนาวังมีเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาเรียนอยู่หนึ่งคน ส่วนใหญ่ก็เรียนได้ไม่เท่าไร เพราะไม่สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เพราะว่าเป็นโรงเรียนแบบเรียนร่วมไม่มีครูเฉพาะ ผลการเรียนถ้าสามารถขึ้นชั้นได้ก็จะให้ขึ้น ถ้าขึ้นไม่ได้ก็ให้จำชั้นอยู่

การมีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ท่าน ผอ. ก็พูดว่า ไม่ค่อยได้สัมผัสตรงนี้ซักเท่าไร โดยส่วนใหญ่แล้วก็มีบ้างเป็นการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เด็กที่นี่เมื่อจบออกไปแล้วก็จะไปเรียนต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนอนุบาลบางละมุงบ้าง หนองเกตุน้อยบ้าง และเด็กนักเรียนที่มาเรียนที่นี่ส่วนใหญ่แล้วเป็นเด็กที่มีพ่อแม่มาจากที่อื่น เช่น มาจากต่างจังหวัดมาทำงานที่แถวนี้ ส่วนเด็กที่มีผู้ปกครองเป็นคนที่นี่ส่วนใหญ่จะให้ลูกไปเรียนที่อื่น เรียนที่นี้คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ก็ประมาณ 50% “ ในมุมมองของท่าน ผอ. คิดว่าเด็กที่มีความบกพร่องกับเด็กทั่วไปในการเรียนร่วมกันได้ไหม ”

ถ้าจะไปเน้นเรื่องการเรียนการสอนคงจะไม่ได้เท่าไร เพราะเราไม่มีครูโดยเฉพาะทาง และอีกอย่างหนึ่ง การรับรู้อะไรต่าง ๆ ก็ไม่เท่ากับเด็กทั่วไป ข้อนี้ก็ต้องเก๋อยู่ ส่วนการเล่นหรือเข้ากับเพื่อนเด็กปกติก็ธรรมดา ก็มี การหยอกล้อกันบ้างตามประสาเด็ก ท่านก็ได้บอกกับเด็กว่าอย่าไปล้อเลียนอะไรเขามาก มีอะไรช่วยเหลือเขาได้ก็ให้ช่วยเหลือ

นางวรรณ แจ่มกระจ่าง

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ 3 และอื่นๆ

นางวรรณ แจ่มกระจ่าง หรือ ป้าห่อ อายุ 54 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 101/3 หมู่ที่ 3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ. บางละมุง จ.ชลบุรี ป้าห่อเป็นคนตะเคียนเตี้ยโดยกำเนิด บิดาของป้าเสียชีวิตแล้ว มารดาของป้าห่อยังมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันอายุ 79 ปี ป้าห่อมีพี่น้องด้วยกัน 4 คน และแต่ละคนก็มีลูกหลานอาศัย อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน

ป้าห่อแต่งงานกับสามีซึ่งเป็นเพื่อนของบิดาตอนอายุ 20 ต้นๆ และย้ายไปอยู่ระยะของ มีบุตรด้วยกัน 6 คน เป็นผู้ชาย 3 คน ช่วงที่อยู่ระยะของป้าห่อดูแลลูกๆ จนป้าห่อเลิกกับสามีและสามีเป็นผู้ดูแลลูกๆ ทั้งหมดเพราะฐานะดีกว่า ปัจจุบันลูกๆ แต่ละคนล้วนมีครอบครัวและแยกย้ายถิ่นฐานไปทำงานต่างที่ต่างถิ่นกันไป แต่ละคนมีหน้าที่การงานที่ดี มีทั้งทำงานบริษัท พยาบาล เปิดกิจการร้านปัม คนที่ห้ากำลังเรียนต่อปริญญาโทที่ประเทศอังกฤษ ด้วยความห่วงใยทำให้ลูกๆ ไม่ค่อยมาเยี่ยมป้าห่อเท่าใดนัก ซึ่งป้าห่อเคยบอกว่า การได้ช่วยเหลืองานหรือกิจกรรมทางสังคมทำให้ไม่เหงา รู้สึกตัวเองว่ามีประโยชน์ต่อคนอื่น

หลังจากเลิกกับสามี ป้าห่อกลับมาอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย ทำงานหลายอย่าง ทั้งงานค้าขาย งานรับจ้าง และเริ่มมีกิจกรรมทางสังคมและเริ่มงานอาสาสมัครในงานหลายๆ อย่างมากขึ้น จากเดิมที่ก่อนแต่งงานที่ไม่ค่อยได้ไปไหนมาไหน แต่ปัจจุบันเวลามีกิจกรรมที่ใด หรือหน่วยงานต่างๆ มาที่ตะเคียนเตี้ยมักจะมาประสานป้าห่อก่อนเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคนและงานในพื้นที่เป็นอย่างดี ด้วยมีสวนมะพร้าวอยู่บ้าง ขายขนมครกช่วงเย็นและมีงานรับจ้างทั่วไปเป็นบางครั้ง แต่งานหลักของป้าห่อคืองานประชุมในงานภาระหน้าที่อาสาสมัครต่างๆ ซึ่งป้าห่อรับหน้าที่หลายตำแหน่ง เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข อสม. หมู่ 3 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อพปร. รองประธานกลุ่มสตรี ประชาสัมพันธ์ชมรมผู้สูงอายุ ประธานเกษตรตำบล หมอเดินอาสา ประมงอาสาและอื่นๆ อีกด้วย

ด้วยความเป็นคนสนุกสนานและสนใจเข้าช่วยงานอาสาต่างๆ ทำให้ป้าห่อเป็นที่รู้จักของคนในตำบล ตะเคียนเตี้ย ทั้งในฝ่ายบริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครต่างๆ ในตำบล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส กลุ่มมวลชนต่างๆ ในชุมชน

ในเรื่องของความเมตตา ป้าห่อเคยช่วยคนตกยากได้ทุกข์มาเป็นประจำ เท่าที่จำได้แก่รับคนมาดูแลอุปการะแล้วกว่า 5 คน เริ่มจากตอนที่อยู่ระยะของป้าห่อเจอเด็กเร่ร่อนที่ประสบอุบัติเหตุ ดูแลรักษาเลี้ยงจนสามารถดูแลตนเองและเติบโตมีงานทำ จนปัจจุบันแกช่วยเหลือคนงานที่ไร้ญาติที่ทำงานในตำบลตะเคียนเตี้ย ไม่มีคนดูแลโดยพามาดูแลและพาไปรักษา รวมถึงส่งเสริมในการฝึกอาชีพ แกบอกไว้ว่า แกส่งให้ถึงฝั่งมาหลายคนแล้ว แกตั้งใจที่จะช่วยคนที่ยากลำบากเหล่านั้น

กับงานด้านคนพิการ ป้าห่อเล่าว่า แกเคยออกสำรวจข้อมูลกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อ 2-3 ปี ก่อน เพื่อขอรับเบี้ยยังชีพสำหรับคนพิการ สำหรับคนพิการในตะเคียนเตี้ย ญาติจะเป็นคนดูแลเป็นส่วนใหญ่ และจะไม่ค่อยเห็นคนพิการออกมาร่วมกิจกรรมเท่าใดนัก

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจะมีมากหรือน้อย ขึ้นกับงาน เช่น งานประชุมประชาคมดิจิทัลเรื่อง หรืองานที่เป็นทางการจะมีคนมาร่วมน้อย แต่ถ้าเป็นร่วมกันกิจกรรมหรืองานที่สนุกสนานจะมีคนเข้าร่วมเยอะ

สัมภาษณ์นางวันเพ็ญ อันเงิน อาสาสมัครสาธารณสุขและกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

พี่เพ็ญเป็นคนตำบลหนองปรือ ปัจจุบันอายุ 41 ปี เดิมทำงานห้าง Big C ออกจากงานและแต่งงานกับ ผญ. เสือ เมื่อเกือบ 20 ปีที่แล้ว มีบุตรด้วยกัน 2 คน ชายหนึ่ง หญิงหนึ่ง ลูกชายเสียชีวิตแล้ว เหลือลูกสาววัย 11 ปี ที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ ครอบครัวมีรายได้หลักจากการที่ ผญ.มีเดินผ้าใบริมทางที่พื้ญ ส่วนที่เพ็ญจะเป็นผู้ดูแลบ้าน และลูกสาว มีรายได้เสริมบางจากการรับจ้างทำอาหารในงานบวช งานแต่งซึ่งมีซุกเป็นพักๆ เช่น ช่วงเข้าพรรษา หรือช่วงปลายปี แต่ละครั้งประมาณ 500-1,000 บาท และอีกทางหนึ่งจากการเป็นเลขากองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะมีการสรุปบัญชีทุกวันที่ 5 ของเดือน ซึ่งจะมีเบี้ยเลี้ยงให้ครั้งละ 200 – 250 บาท ซึ่งแต่เดิมไม่มีให้พี่มีได้ไม่นาน รวมทั้งเงินเดือนจากการเป็น ผช.ผญ.บ้าน ซึ่งได้จากทางอำเภออีกเดือนละ 2,500 บาท จริงๆ แล้ว

ในส่วนของงานอาสาสมัครเริ่มจากการเป็นผู้สนับสนุนงานของ ผญ.เสือ ซึ่งเดิมเป็น ผช.ผญ.บ้านมากกว่า 10 ปี ตั้งแต่สมัยนายกฯ มานพ ประกอบธรรม เป็น ผญ.บ้าน และผญ.มานพ ขึ้นไปเป็นนายก อบต. ต่อมาเป็น ผู้ช่วย ผญ.ประสิทธิ์ จนผู้ใหญ่ ประสิทธิ์ขึ้นมาเป็นสมาชิกเทศบาล ผญ.เสือ จึงขึ้นมาเป็นผญ.แทน ซึ่งในตอนนั้นพี่เพ็ญ ก็เข้ามาช่วยงาน ผญ.เสือเต็มตัว ในส่วนของงานอาสาสมัคร รวมถึงงานด้านคนพิการ เดิมทีก่อนมาทำงานอาสาสมัคร พี่เพ็ญไม่ค่อยได้ทราบเรื่องคนพิการเท่าที่ควร รวมถึงทางบ้านก็ไม่มีคนที่ทำงานเป็นอาสาสมัครแต่เพราะมาอยู่ตรงจุดนี้ จึงได้มีโอกาสทำงานเพื่อช่วยเหลือสังคมและรู้สึกดี เช่นกัน

นอกจากงาน ผช.ผญ. พี่เพ็ญยังมีงานเป็น อสม. เป็นรองประธาน อสม.ม.1 รองจากป้าเหวียง รวมถึงอาสาสมัครการเกษตรซึ่งพี่เข้าไปเป็นและงานกองทุนหมู่บ้าน เป็นเหรียญฤๅติ สท.ประสิทธิ์ ซึ่งเป็นประธานชุมชนด้วย เป็นอาของนายกฯมานพ และพ่อของปลัดฯทรงธรรม หากมีงานอาสาต่างๆ เข้ามาก็จะปรึกษา ผญ.ก่อนเสมอ และผญ.ก็สนับสนุนให้ทำงานอาสาด้วยเช่นกัน แต่ต้องดูว่างานไม่หนักเกินจนไม่สามารถดูแลครอบครัวได้

คนในพื้นที่ซึ่งอยู่มาแต่เดิมรู้จักกันเกือบทั้งหมด แต่คนที่ย้ายมาอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ก็ไม่ค่อยรู้จักเท่าที่ควร แต่คอยรู้จักเพิ่มขึ้นช่วงเลือกตั้งซึ่งพี่เพ็ญเป็นกรรมการเลือกตั้ง ก็ค่อยๆ ถามเขาตอนที่มาลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ส.จ. ฯลฯ แต่ถ้าอยากรู้ข้อมูลในหมู่บ้านก็น่าจะลองสอบถามกรรมการหมู่บ้านซึ่งอาจจะมีข้อมูลในชุมชน รวมถึงคนพิการด้วย สำหรับคนที่ย้ายมาอยู่ที่นี่ พี่เพ็ญให้ข้อมูลว่า ส่วนมากจะมาอยู่ถาวร มีส่วนน้อยที่มีการโยกย้ายถิ่นฐานมาอยู่เพียงชั่วคราว

เงินกองทุน จะจ่ายเป็นปันผล ส่งเงินเข้ากองทุน ค่าประกันความเสี่ยง ค่าบริหารจัดการ เงินสวัสดิการสมาชิกกรณีป่วย เสียชีวิต สวัสดิการด้านการศึกษาสำหรับหลาน สาธารณประโยชน์ซึ่งแล้วแต่สมาชิกตกลงกัน ที่นี้ตกลงดอกเบี้ยไว้ ร้อยละ 1 โดยกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท ระยะเวลา 1 ปี ปัจจุบันมีเงินกองทุนสะสมกว่า 1 ล้านบาท คนที่นี้เขาไว้ใจเรา เวลาเขาใช้เงินกองทุน เขาก็มาฝากคืนที่เรา บางคนไม่จ่ายคืนตามเวลาทำให้ผ่อนผัน ไม่มีการฟ้องร้องเพราะก็ถือว่าเงินนี้คือเงินของเขาเช่นกัน

เมื่อพูดถึง อสม พี่เพ็ญบอกว่า อสม. มีเยอะ แต่ที่ทำงานจริงๆ ไปไหนมาไหนได้จริง มีเพียงไม่กี่คน เช่น พี่ไ้ว เย็นผ้าโหลเวลาไปไหนมาไหนได้ ยามว่างค่อยกลับมาทำ ภูณหลินมีแฟนเป็นผู้รับเหมา แกมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น ๆ เสมอ จะอยู่ประจำที่อนามัย ป่าอุ้ม แกแก่แล้ว จึงไม่ค่อยเอาอะไรกับแกมากนัก

คนโตๆ เป็นคำที่ได้ยินมาจากทั้งพี่สุเมธและพี่เพ็ญ ในความหมายของพี่เพ็ญ หมายถึง ไม่เพียงคนที่ชาวบ้านนับหน้าถือตา คนที่มีตำแหน่ง แต่หมายถึงคนที่นับถือ คนที่นับเป็นญาติคนหนึ่ง พี่เพ็ญเล่าต่อว่า เมื่อมาอยู่ที่นี่ ได้รับการดูแล ความอบอุ่นและความผูกพันจากญาติฝั่งสามีที่อยู่ตะเข็บเตี้ยมาก รู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่นี่ไปแล้ว ตอนนี้แม่กับน้องสาวก็ย้ายมาอยู่ตะเข็บเตี้ยแล้ว และในตำแหน่ง ผช.ผญ.นี้ ทางคนโตๆ ก็แนะนำว่าน่าจะลองทำดู

ในแง่ความร่วมมือของคนในชุมชนเวลาไปประชุม ก็จะมากระจายข่าวให้คนในชุมชนทราบผ่านร้านค้า หรือคนโตในชุมชน หรือเวลาจัดกิจกรรมอะไรก็จะมาขอความร่วมมือกับคนโตในชุมชน แต่ก็ยังมีบางกลุ่มที่ยังไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร อาจเพราะคิดทำมาหากิน ซึ่งคงค่อยประสานและขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ในส่วนสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลตะเข็บเตี้ย คนส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง และก็ไม่มีครอบครัวที่จนมาก ในส่วนงานด้านคนพิการ คนพิการส่วนใหญ่ครอบครัวดูแลเป็นอย่างดีและเป็นห่วงหากจะให้ทำอะไรตามลำพัง แต่ก็มีคนพิการบางคนที่สามารถดูแลตนเองได้ ไม่เป็นภาระซึ่งก็เป็นคนพิการที่มีความพิการไม่มากนัก

สัมภาษณ์นางอาภรณ์ นอบน้อม อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน 4

พี่อาภรณ์ นอบน้อม อายุ 40 ปี มีชื่อเล่นว่า หลิน ปัจจุบันอาศัยอยู่กับครอบครัว มีสามี และลูกชายคนเดียว อายุ 16 ปี เรียนจบ ป. 6 ปัจจุบันลูกทำงานอยู่ในร้านอาหาร ทั้งสามีและตัวเองก็รับจ้างทั่วไป แล้วแต่เขาจะมาจ้างหรือมาบอกให้ไปทำอะไร เช่น งานก่อสร้างบ้าง รับจ้างถางหญ้าบ้าง ส่วนสามีตอนว่างไม่มีงานเข้ามาที่ชอบหานก หาปลา ชุคปลาไหล หรือสัตว์ป่า หาได้มาขายบ้างกินเองบ้าง ส่วนเรื่องรายได้ก็พออยู่ได้ แต่ก็ต้องประหยัดกิน ประหยัดใช้ งานก็ไม่เยอะแล้วแต่บางที่รับจ้างวันละ 160 บาท ที่ดินที่ทางพี่หลินก็ไม่มี มีแต่ของแฟนก็พอบ้าง พี่หลินเป็น อสม. มาประมาณ 10 ปีได้แล้ว เมื่อก่อนงาน อสม. ก็มีสำรวจข้อมูล จปฐ. ตามบ้านว่าในบ้านมีกี่คน มีลูกกี่คน มีหลานกี่คน ครอบครัวมีกี่คน แล้วก็ส่งให้กับป้าเหวียง แล้วป้าเหวียงก็ส่งไปที่อนามัย ข้อมูลคนป่วยหรือผู้พิการยังไม่มีสำรวจ เมื่อก่อนเทศบาลยังไม่มี มีแค่ อบต. เทศบาลเพิ่งจะตั้ง ประมาณปีเอง การที่พี่หลินเข้ามาสมัครเป็น อสม. ก็เพราะว่า อยากรู้ว่าเขาทำอะไรบ้าง แม่เป็นคนจังหวัดชลบุรี แต่พออยู่จังหวัดกาญจนบุรีพอมีย่านอยู่ที่นี่ก็มาอยู่กับแฟนก็เลยอยากรู้ว่าที่นี่เป็นอย่างไร อะไรอยู่ตรงไหน และอยากรู้จักผู้คนแถวนี้ เวลามีการอบรมต่าง ๆ เขาพาไปที่ไหนก็ไป ไม่เคยมีพี่น้องทำงาน อสม. มาก่อน

จากที่ได้สัมภาษณ์มาทั้งป้าไวส์และพี่หลินก็ได้คำตอบมาคล้าย ๆ กัน ว่าการที่มาเป็น อสม. ก็เพราะว่า “อยากจะช่วยเหลือผู้คน ประคบด้วยใจรัก และอยากรู้ อยากเห็นสิ่งต่าง ๆ อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และอยากจะไปเที่ยวด้วย ถ้าอยู่บ้านก็ไม่มีความรู้ อะไรเลย”

หลาย ๆ เหตุผลที่ทำให้ท่านทั้งสองสมัครใจที่มาเป็น อสม. ส่วนเรื่องครอบครัวหรือสามีตอนแรก ๆ ที่เป็น อสม. บางครั้งสามีก็ไม่เข้าใจก็มีให้บ้าง แต่ต่อมาพอท่านาน ๆ ไปทางครอบครัวก็เข้าใจ คนในชุมชนเขาก็ชื่นชมเรา เพราะว่าเราเคยเข้าไปบ้านเขาบ่อย เขาก็รู้จักกับเราพอเขาไม่สบายอะไรก็ขอความช่วยเหลือมาทางเรา ในเรื่องยาต่าง ๆ มากิน

ถ้าหากว่ามีการอบรมหรือไปดูงานที่ไหนทั้งสองก็บอกว่าจะให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจแต่ต้องบอกล่วงหน้าไว้ก่อนเวลาถึงงานจะได้บอกกับคนที่จ้างให้เขาเข้าใจ และทั้งสองบอกอีกว่าคนในชุมชนเวลาขอความร่วมมือหรือมีการประชุมอะไรก็ไม่ค่อยให้ความร่วมมือซึ่งข้อมูลนี้ตรงกับที่ข้อมูลที่สัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนที่ผ่านมา และต้องมีของมาแจกด้วยถึงจะได้รับความร่วมมือหรือมีโครงการพาไปเที่ยว และที่ทั้งสองมีเหมือนกันคืออยากรู้อะไรใหม่ ๆ

ถ้าหากทางเรามีการอบรมการช่วยเหลือคนพิการ เช่น การนวด การตัดข้อ อะไรต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือคนพิการ เพื่อให้เขามีการพัฒนาการที่ดีขึ้น อย่างเช่น ให้เขาทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ เช่น เข้าห้องน้ำเองได้จากที่นอนอยู่บนเตียงไม่เคยลุกเข้าห้องน้ำเอง หรือการให้คำปรึกษา พอที่จะทำได้ไหม ก็ทั้งสองก็ทำทางแบบไม่ค่อยมั่นใจเท่าไร เราจึงอธิบายถึงหลักและเหตุผลต่าง ๆ ในการอบรมให้ความรู้เพื่อให้ทั้งสองได้เข้าใจดีขึ้น ถึงอย่างไรจากที่มองดูแล้วถึงทั้งสองคนดูทำไม่ค่อยมั่นใจแต่ก็ยังรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และรักที่จะทำงานด้านนี้อยู่แล้วจึงน่าจะไม่มีอะไรต้องห่วงน่าจะทำหน้าที่ตรงนี้ได้ดี

สัมภาษณ์นางไว้ว บัวขัน

อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน 1

ปัจจุบันนางไว้ว บัวขัน อายุ 58 ปี มีชื่อเล่นว่า “หล่อ” แต่พวกเราเรียกจนติดปากแล้วในนาม “ป้าไว้ว” ป้าไว้วอาศัยอยู่ สามี ลูก 3 คน หลานอีก 2 คน และลูกสะใภ้อีก 1 คน) ป้าไว้วมีอาชีพเย็บผ้าส่งบริษัท และรับจ้างทั่วไปรับจ้าง เช่น ถางหญ้า ป้าไว้วบอกว่า “ทำทุกอย่างที่มีคนมาจ้าง” ส่วนงานในชุมชนก็มี อสม. กลุ่มสตรีของป้าละมูล ป้าไว้วมีสามีสองคน คนสามีคนแรกมีลูกด้วยกันสองคนเป็นคนในพื้นที่และได้เลิกกันไปนานแล้วเหตุผลที่เลิกก็เพราะว่าการนีกคิดไปด้วยกันไม่ได้ ส่วนคนปัจจุบันเป็นคนอำเภอศรีราชา มีลูกด้วยกันหนึ่งคน ปัจจุบันอายุ 20 ปี กำลังศึกษาอยู่ที่โรงโม่ ส่วนสามีคนปัจจุบันทำงานขับรถ และขับรถไถ และอยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งค่าตอบแทนก็ไม่มากและเมื่อหักค่าอะไรต่าง ๆ แล้วก็แทบไม่เหลือ

ส่วนฐานะทางบ้านก็ไม่ค่อยดี แต่ก็พออยู่ได้ ป้าไว้วได้เล่าให้ฟังว่า แม่ของป้าได้เสียชีวิตตั้งแต่ป้ายังเด็กตั้งแต่แม่เสีย พ่อก็ไม่ได้อยู่ด้วย ทำให้ตอนเป็นเด็กป้ามีชีวิตที่ลำบาก ป้าเห็นเด็กคนอื่นได้เรียนหนังสือ ป้าก็อยากจะเรียนเหมือนคนอื่นเขา แต่ตอนนั้นป้าอาศัยอยู่กับครอบครัวของพี่สาว พี่เขยห้ามไม่ให้ป้าเรียน ป้าต้องมาเป็นเด็กเลี้ยงควาย ส่วนเรื่องที่กินอะไร ๆ ที่พ่อแม่แบ่งให้กรรมสิทธิ์ก็อยู่ที่พี่ ๆ หมคเพราะเขาได้ทำมาหากินบนที่นั่นมาก่อน แต่ป้าก็ไม่ได้เรียกร้องสิทธิแต่อย่างใด พี่ ๆ เขาแบ่งให้แค่ไหนก็เอาแค่นั้น ป้าบอกว่า “ป้าเป็นคนที่ไม่พอใจในสิ่งที่เรามี และพอใจในสิ่งที่เราทำ” และได้พูดถึงนิสัยของลูกทั้งสามคนด้วยว่าลูกคนโตใช้ชีวิตแบบไปเรื่อย ๆ วางแผนชีวิตไม่เป็น แต่ลูกคนที่สองรับผิดชอบเป็นรู้จักทำ รู้จักใช้ หรือรู้จักวางแผนการในการดำเนินชีวิต และได้ย้ายไปตั้งครอบครัวอยู่ที่อื่น

ป้าไว้วทำงาน อสม. มาตั้งแต่สมัยป้าเวียงเป็นประธาน อสม. แรก ๆ ตอนนั้นยังไม่มีเงินเดือน ที่ป้าไว้วมาเป็น อสม. เพราะว่าป้าชอบ อยากช่วยเหลือคนอื่น และได้คุยกับคนนั้นคนนี้หลาย ๆ คนทำให้ได้ความรู้ เมื่อเขาเรียกไปอบรมก็ไป ได้อบรมบ่อย อาจจะเป็นเพราะว่าป้าตอนเด็กเราไม่ได้เรียนหนังสืออย่างคนอื่นเขา มีโอกาสก็เลยอยากจะหาความรู้ เป็น อสม. เราก็ได้ความรู้อะไรอะแยะ การที่ต้องทำ 2 อย่างไปพร้อม ๆ ทั้งการประกอบอาชีพและต้องไปอบรมนี้อบรมนั้นอยู่บ่อย ๆ ทำให้มีอุปสรรคบ้างไหม ป้าไว้วก็บอกว่า “ไม่มีเพราะว่าเราทำอาชีพอิสระ รับจ้างทั่วไป ไม่เหมือนบริษัทหรือโรงงานที่ต้องทำตามเวลา ถ้ามีการอบรมเขาก็มาแจ้งเราไว้ล่วงหน้าเราก็ไปได้”

ตอนนี้ป้าไว้วได้ช่วยงานในชุมชนรับหน้าที่เป็น อสม.ลูกเสือชาวบ้าน กลุ่มอาชีพสตรี ไม่เคยมีพี่น้องทำงานอาสาสมัครมาก่อน สำหรับครอบครัวช่วงแรก ๆ ก็ถามว่า ไปทำแล้วได้อะไร แต่เห็นเราทำแล้วเรามีความสุข เห็นคนอื่น ๆ ได้ประโยชน์ หลัง ๆ เขาก็ไม่ว่าอะไร

ป้าไว้ว บอกว่า การที่เรามาเป็นอาสาสมัครทำให้ทราบหลายๆ เรื่อง เขาพูดอะไรมาเราก็รู้เรื่อง ได้เห็นอะไรใหม่ คนในชุมชนชอบการออกไปดูอะไรใหม่ เพื่อให้เข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้น

เมื่อถูกถามว่า จะทำอย่างไรในการเปลี่ยนเจตคติของคนพิการและครอบครัว ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ป้าไว้วแนะนำว่า “เราควรเริ่มจากครอบครัว ให้เขาได้ไปเห็นก่อน เขาถึงจะเชื่อ ดีกว่าเรามาพูดเฉยๆ เขามองไม่เห็นภาพหรอก เขาก็อยู่ของเขาอย่างนี้ รวมถึงคนพิการและอาสาสมัครด้วย แต่คนบ้านเราชวนไปไหน เขาก็ไป”

สัมภาษณ์นายพรมเทพ เย็นมาก (หมอแป๊ะ)

เจ้าหน้าที่อนามัยตำบลตะเคียนเตี้ย

หมอแป๊ะ หรือ นายพรมเทพ เย็นมาก อายุ 23 ปี โสคยังไม่แต่งงาน พื้นเพเดิมเป็นคนกรุงเทพฯ แต่พ่อกับแม่เป็นทหารเลข ย้ายมาอยู่สัตหีบ เรียนอนุบาลที่ กรุงเทพฯ เรียนประถมและ มัธยมต้น มัธยมปลายที่สัตหีบจากโรงเรียนสินสมุทร เรียนต่อวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี จบอนุปริญญาทางด้านสาธารณสุข ใช้เวลาเรียนสองปีจึงจบการการศึกษา

ที่จริงแล้วหมอแป๊ะมีใจรักอยากเรียนทางด้านศิลปะ ไม่รู้ยังไป มา ๑ ได้มาเรียนทางด้านสาธารณสุข จากนั้นก็ได้ลงทำงานที่อนามัยฯ จากแ้ว อำเภอบ้านบึง ทำงานได้ 6 เดือน ก็ย้ายมาอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย ทำงานที่ตะเคียนเตี้ยมาได้ก็ประมาณปีครึ่งแล้ว

หมอแป๊ะเล่าว่า “คนที่มีความเอื้ออาทรกันดี น่ารัก ช่วยเหลือกันดี ส่วนใหญ่สามัคคีกัน โดยเฉพาะคนที่ที่ดั่งเดิม แต่ต่อไปไม่แน่ เพราะว่าบ้านจัดสรรเข้ามาเยอะ”

กับงานที่ทำอยู่ หมอแป๊ะบอกว่า “รู้สึกภูมิใจ เพราะว่าเราสามารถสอนให้ความรู้คนอื่นได้ และได้ช่วยเหลือคนอื่นได้ เพราะว่าช่วยเหลือด้วยความเต็มใจมันมีความสุข ผมนี้ไม่ดู ไม่เคยว่าอะไรคนไข้ ส่วนมากจะอารมณ์ดี” หมอแป๊ะเล่าต่อ “เคยไปเยี่ยมพี่สุเมธที่บ้าน เคยไปทำกายภาพบำบัดให้กับพี่เขาด้วย ปัจจุบันไม่ได้ไปเพราะงานค่อนข้างเยอะ”

กับเรื่องคนพิการหมอแป๊ะมีมุมมองว่า “ในมุมมองของผมคือเห็นใจมาก่อนเลย มองว่าทุกคนมีความสามารถเหมือน ๆ กันเท่ากับพวกเรา สามารถมีความคิดมีอะไรทุก ๆ อย่างที่ สามารถที่จะพัฒนาได้ ไม่ใช่จะหมดความสามารถซะทุกด้าน”

สำหรับการให้ความรู้แก่ชุมชน หมอแป๊ะตอบว่า “อย่างแรกประชาสัมพันธ์ก่อนเลย คือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่นวิทยุชุมชน พี่ ๆ อสม. ต่อจากนั้นก็อบรมโครงการ ให้การเรียนรู้ เช่นในกลุ่มผู้สูงอายุ เราจะแยกกลุ่มให้ความรู้” ส่วนลักษณะที่เขาเรียนรู้เองนั้น “ส่วนใหญ่ก็จะได้รับรู้จากผู้นำในชุมชน อย่างเช่น อสม. คือพูดคุยกันในชุมชน บอกกันปากต่อปากข่าวก็จะกระจายไปเรื่อย ๆ”

และในเรื่องการเสริมพลังของคนในชุมชน “ก็มีการให้กำลังใจกันอยู่ ไม่ดูถูก แต่อันที่ไม่เห็นก็ไม่รู้” กับการทำงานกับ อสม “ทำได้คินะครับ แต่คิดที่ว่าเขาจะมีภาระกิจส่วนตัวกันเยอะแต่ถ้าให้ช่วย ก็ช่วยนะ”

สัมภาษณ์ น.ส. นิรมิตา ช่างไม้
อดีตปลัด อบต.ตำบลตะเคียนเตี้ย

เลขทำงานที่ ต.ตะเคียนเตี้ย ระหว่างปี 2544 – 2549 ในตำแหน่งปลัด อบต.ตำบลตะเคียนเตี้ย จบ ป.โท จากวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

กับการเข้าไปของหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น ต.ตะเคียนเตี้ย การให้ความร่วมมือของคนในชุมชน คุณนิรมิตา ตอบว่า “ขึ้นอยู่กับความตั้งใจและจริงจังของหน่วยงานที่ลงไป หากเข้าไปไม่จริงจัง เขาก็ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ”

และเล่าต่อว่า “อาสาสมัครหรือคนที่ทำกิจกรรมแกนนำต่างๆ มักจะเป็นคนๆ เดียวกันที่มีอยู่หลายหมวด เช่น ป้าลมุด ป้าเหวียง ป้าห่อ ฯลฯ”

“การดำเนินงานของเทศบาลที่ผ่านมา (สมัยที่คุณนิรมิตาอยู่เป็น ปลัด อบต. อยู่ตะเคียนเตี้ย) การพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เพราะตะเคียนเตี้ยเดิมถนนหนทางส่วนใหญ่ยังมีสภาพไม่ดีเท่าที่ควรและแนวถนนโขงไขว้ซ้อนตามแนวที่ดินของชาวบ้าน ซึ่งมีที่ดินค่อนข้างกว้าง ในงานด้านสังคมจะมีการดำเนินการในเรื่องผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ด้วยมีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เรื่องของคนพิการมีการสำรวจเพื่อมอบเบี้ยยังชีพแก่คนพิการ”

กับคำถามสภาพสังคมของตะเคียนเตี้ย คุณนิรมิตาเล่าว่า “สังคมเป็นสังคมกึ่งเมือง คือ ในส่วนความเป็นเมือง คือ ในหมู่บ้านจัดสรรที่ทำงานนอกพื้นที่ กลุ่มนี้ไม่ค่อยมายุ่งกับกิจกรรมคนในชุมชนดั้งเดิม นอกจากมีเรื่องเดือดร้อนจริงๆ ส่วนคนในพื้นที่ดั้งเดิมจะมีฐานะปานกลางถึงค่อนข้างดี จากการขายที่ดินให้กับคนภายนอกเพื่อทำโครงการบ้านจัดสรร และปลูกมะพร้าว

เล็กๆ ส่วนใหญ่ในพื้นที่ที่มีจะอัตราในการเรียนต่อในระดับมัธยมปลายหรือ ปวช. ปวส.ค่อนข้างน้อย ผู้ปกครองไม่บังคับ เนื่องจากบ้านมีฐานะพอใช้ เมื่อพอเข้าสู่วัยแรงงานก็ตลาดแรงงานในงานรับจ้างทั่วไปทำงานในโรงงานและงานบริการ ทั้งแถวนิคมอุตสาหกรรมอมตะ แหลมจบบึงและเมืองพัทยา แต่บางส่วนก็มีการเปลี่ยนงานบ่อย”

ในงานด้านอาสาสมัคร “จะแกนนำในกิจกรรมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น อสม เกษตร ฯลฯ ในแต่ละหมู่บ้านซึ่งส่วนมากจะเป็นคนกลุ่มเดิมนั้น ความสัมพันธ์แกนนำระหว่างหมู่บ้านไปด้วยดี”

และมีเล่าน่าสนใจ “คนที่ย้ายมาอยู่ใหม่บางคน จะขอเปลี่ยนนามสกุลเป็น “ประกอบธรรม” เพราะเขาบอกว่าเป็นนามสกุลดัง”

ในงานด้านคนพิการ “ตอนที่ทำงานที่นี่ ไม่เห็นคนพิการออกมาข้างนอก ไม่เหมือนที่ ต.ห้วยใหญ่ อ.บางละมุง เช่นกัน ที่นั่นมีผู้ปกครองเด็กออทิสติกคนหนึ่งพาลูกไปไหนมาไหนตลอด เหมือนเด็กปกติ”

สัมภาษณ์ นางณัฏฐนิชา ถีวดีถาวร
อาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ 2

พี่น้องเกิดเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2511 ปัจจุบันอายุ 40 ปี เดิมพี่น้องเป็นคนจังหวัดอุดรมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน พี่สาวทำงานอยู่ที่ปากน้ำ กทม. ส่วนพี่ชายและแม่อยู่ที่จังหวัดระยอง ส่วนพี่น้องเมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์ศิริประการจังหวัดอุดร ก็ได้เดินทางมาทำงานโรงงานที่จังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาก็มีครอบครัว สามีชื่อคุณเสนี ถีวดีถาวร ทำงานเกี่ยวกับตู้คอนเทนเนอร์ของบริษัทที่ตั้งอยู่ในตำบลตะเคียนเตี้ย เมื่อปี พ.ศ. 2548 พี่น้องย้ายจากสมุทรปราการเข้ามาอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย ปัจจุบันอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 150/26 หมู่ที่ 2 ต. ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี พร้อมกับครอบครัวประกอบไปด้วยสามีและมีลูกอีก 2 คน เป็นชาย 1 คน เรียนอยู่ชั้น ป. 2 หญิง 1 คน เรียนอยู่ชั้น ม.1 ทุกวันนี้พี่น้องเป็นแม่บ้านคอยดูแลงานบ้าน และปัจจุบันพี่น้องก็อาศัยอยู่บ้านหลังเดิม

พอถามถึงที่มาที่ไปในการมาเป็น อสม. พี่น้องก็บอกว่าที่ได้มาทำงานเป็น อสม. เนื่องจากคนพอมีเวลาว่างเลยอยากบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม จึงได้เข้ามาสมัครเป็น อสม. ซึ่งได้รับคำแนะนำจากป้าจิมซึ่งเป็นประธาน อสม. หมู่ 2 ตำบลตะเคียนเตี้ย อายุการทำงานก็ได้ปีกว่าแล้ว ส่วนเรื่องการแบ่งเวลาในการทำงานพี่น้องก็บอกว่าทุกวันนี้เป็นแม่บ้านคอยดูแลเรื่องภายในบ้านรวมทั้งต้องดูแล ก็รับส่งลูกไปเรียนถ้าจะออกไปไหนก็ต้องกลับมาให้ทันเวลาลูกเลิกเรียน ส่วนสามีก็คิดอย่างไรที่พี่น้องมาทำงานในจุดนี้

พี่น้องก็บอกว่าสามีก็ไม่ค่อยเห็นด้วยที่มาทำงาน อสม. แต่เมื่อพี่น้องมีใจรักที่จะทำงานเพื่อสังคมก็เข้าใจ แต่ก็บอกกับพี่น้องว่าทำได้แต่ก็อย่าถึงกับลืมหันที่จะต้องงานที่รับผิดชอบที่บ้านด้วย

สัมภาษณ์นางบุญประกอบ ทองมาก
ประธาน อสม. ตำบลตะเคียนเตี้ย

ชื่อเล่น ป้าจิม เดิมเป็นคนฉะเชิงเทรา เกิดเมื่อปี 2404 อายุ 48 ปี ย้ายมาอยู่ตะเคียนเตี้ยตั้งแต่ยังเล็ก พร้อมหลังจากจบชั้นประถมศึกษา ก็ออกทำงานทำมาหลาย จนได้แต่งงานกับกำนันโสพล ทองมาก มีบุตรด้วยกัน 3 คน ชาย 1 คน หญิง 2 คน ต่างก็แต่งงานแล้วและช่วยธุรกิจของครอบครัว ซึ่งมีสถานีวิฑูษณ์ชน บริษัทน้ำดื่มบรรจจวด คณะดนตรีพร้อมหางเครื่อง

นอกจากนี้ยังทำงานเพื่อสังคมอีกหลายอย่าง เป็นประธาน อสม. ตำบลตะเคียนเตี้ย ทำงานเป็นอาสาสมัคร ปศุสัตว์ เกษตรและอื่นๆ ก็จะมีการประชุม อสม. ทุกวันที่ 20 และจะมีประชุมอื่นๆ แล้วแต่โอกาส

ในส่วนความรู้สึกเมื่อได้เห็นคนพิการ “รู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลือ” ที่ผ่านมา อสม. ได้ให้ความรู้และให้กำลังใจแก่คนพิการ “ให้คำแนะนำ ถ้าเขายังไม่มีบัตรคนพิการก็แนะนำให้เขาไปทำเพื่อเขาจะได้ใช้สิทธิในการใช้ชีวิตที่ดีขึ้น และเราต้องให้เขามองคนพิการอีกส่วนหนึ่งที่เขาพิการ แล้วเขาสามารถประกอบอาชีพได้” พี่แต่

ยกตัวอย่างที่เคยให้กำลังใจกับคนพิการที่ชื่อน้องโก๊ะว่า “น้องโก๊ะ วันนี้พี่ได้ไปกับพวกอาจารย์หมอมานะเขาเป็นยิ่งกว่าน้องโก๊ะอีก แต่ว่าเขาก็ตายอยู่ได้ ทำงานได้ และดูเขาก็มีความสุข”

สำหรับเรื่องของการดูแลคนพิการโดยครอบครัว “จากที่เคยรู้มาครอบครัวเขาก็ดูแลกันอย่างดี และถ้าเขาพิการมาตั้งแต่กำเนิดเขาก็ยอมรับความพิการได้ แต่ถ้าเขาพิการในภายหลัง ไม่ว่าพิการจากอุบัติเหตุคนเหล่านี้เขายังรับความพิการไม่ได้ เขาจะเกิดอาการเครียดเขาจะคิดในสิ่งที่ไม่ดีต่อตนเอง หรืออาจถึงขั้นคิดฆ่าตัวตาย คนเหล่านี้ต้องให้กำลังใจ บำรุงทางจิต” ป้าจิมตอบ

จากการที่เคยเข้าไปเยี่ยมคนพิการ “เวลาเราไป เขาดีใจนะ ที่เรามาดูแลเขา มีแต่เขาถามเราว่าเขาสำรวจไปทำไมและเราก็ถามด้วยคำถามดี ๆ หรือถ้าคนที่เขามีฐานะหน่อย เขาดูแลได้ เขาเลยไม่ค่อยสนใจว่าเราจะมาช่วยเหลืออะไร” ป้าจิมให้ความเห็น

ขณะทำงานแสดงความคิดเห็นว่า “เขาไวใจเรานะ” แล้ววิธีที่จะเขาเชื่อใจเรา “เราต้องทำให้เป็นตัวอย่างก่อน ก่อนที่เราจะไปถ่ายทอดความรู้ให้คนอื่น ถ้าเราไม่ทำอะไรให้เขาเห็นเขาก็ไม่เชื่อเราหรอก” ป้าจิมตอบ

ในส่วนการทำงานเป็น อสม. “ประสบการณ์ที่เคยทำงาน อสม. ที่นี่ก็มีชมเชยเรื่องไข้เลือดออก การทำงานมีการแจกทรายตามบ้านทุกหลังคาเรือน คัดกรองรายชื้อผู้ป่วย มีเบาหวาน ไข้เลือดออก ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ โรคซึมเศร้าเพื่อส่งข้อมูลให้กับสถานีอนามัย และในส่วนงานคนพิการ ก็ฟังจะทำกับมูลนิธิพระมหาไถ่ นี่แหละ ยังไม่มีหน่วยงานไหนเข้ามา” แล้วเมื่อถึงความรู้สึก ทุกคนตอบเป็นเสียงเดียวว่า “รู้สึกยินดีที่มีหน่วยงานเข้ามาทำงาน เราจะได้ความรู้ มีสาระดี ๆ เราจะได้บอกต่อกับคนในชุมชนให้เขาได้รู้”

สัมภาษณ์นางสาวกัทริยา วรมาลี (คุณเจียบ)

จนท.สำนักปลัด เทศบาลตะเคียนเตี้ย

คุณเจียบ หรือ นางสาวกัทริยา วรมาลี อายุ 31 ปี การศึกษา จบ ป. ศรีที่ราชภัฏอุบลราชธานี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมก่อสร้าง รัชการครั้งแรก ในตำแหน่ง กรมการโยธา อยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี มีการโอนสายงานจึงได้มาอยู่ที่ เทศบาล ต. ตะเคียนเตี้ย ทำงานที่นี่ 3 ปีกว่า ๆ แล้วในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เช่น ดูแลการจัดทำแผน ด้านงานธุรการ งานสารบัญ เป็นต้น ปัจจุบันรับแม่ที่อุบลมาอยู่ด้วยที่ตะเคียนเตี้ย และยังไม่แต่งงาน

ในส่วนงานด้านคนพิการ “ปกติจะอยู่ในงานด้านสวัสดิการสังคม แต่ว่าที่นี้ยังไม่มีกองสวัสดิการ ฉะนั้นงานด้านนี้จึงแทรกอยู่ในสำนักปลัดเทศบาล”

ในส่วนปัญหาอุปสรรคในการทำงาน “ปัญหามันก็ต้องมีบ้างละเนอะ เรื่องร้องเรียนจะเยอะมาก เช่น น้ำไม่ไหล ไฟไม่ติด หรือปัญหาทั่ว ๆ ไป ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องสาธารณูปโภค” สำหรับปัญหาหาศพติด “ก็มีมาบ้างแต่ไม่เคยได้รับร้องเรียน”

กับมุมมองบริบทชุมชน “ต่างคนต่างอยู่มากกว่า เพราะว่ามันยากกับการให้พวกเขามารวมตัว อย่างเชิญให้มาทำกิจกรรมก็ไม่ค่อยเห็นมีใครออกมา ไม่ค่อยได้รับการร่วมมือเท่าที่ควร” ส่วนในงานอาสาสมัคร “กับที่ ๆ อสม. แทบจะไม่ได้ร่วมงานกันเลยก็ว่าได้ ส่วนมากเขาทำงานร่วมกับอนามัย”

เมื่อถามเรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวข้องคนพิการที่ผ่านมา “ไม่มีเลยล่ะ เพราะว่าไม่มีการรวมกลุ่ม ไม่มีใครแสดงความจำนงว่าต้องการทำอะไร เวลาประชุมประชาคมก็ไม่มีใครออกมาพูดเรื่องคนพิการเลย หรือถ้ามีมาแสดงตัวก็มาขอรับเบี้ยยังชีพ” และเมื่อถามต่อว่า “ถ้าหากมีกลุ่มคนพิการที่เข้มแข็งก็สามารถเขียนโครงการเสนอของบประมาณได้ ทางผู้บริหารยินดีสนับสนุน ขอให้ออกมารวมกลุ่มกันเท่านั้นเอง”

ขณะทำงานตามถึงข้อมูลตามแผนพัฒนาสามปี ที่ระบุอุปสรรคข้อหนึ่ง ประชาชนไม่ค่อยสนใจมีส่วนร่วมในการพัฒนา และให้ความสำคัญกับกิจกรรมของท้องถิ่นและภาครัฐ “อันนี้เป็นเรื่องจริงล่ะ อย่างเช่นการจัดทำแผน ประชากรมีตั้ง หมื่นห้าแต่มาประชาคมไม่ถึงสองร้อยคน”

ลักษณะการเรียนรู้ของคนในชุมชน “เราก็จะให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประกาศออกหอกระจายข่าว หรือถ้ามีกิจกรรมอะไรใหญ่ ๆ ก็จะให้รถประชาสัมพันธ์ออกประกาศตามบ้าน เช่น วันพ่อวันแม่ อย่างนี้เป็นต้นล่ะ”

คนพิการสุทธิ สวัสดิการ “ก็น่าจะรู้แหละ เพราะว่าเขาก็ทำเรื่องขอเบี้ยยังชีพกันเป็นประจำกันอยู่บ้าง” แล้วสุทธิ อย่างอื่น นอกจากเบี้ยยังชีพ เช่น คนพิการสามารถกู้ยืมกองทุน ได้ 40,000 บาท ไม่มีดอกเบี้ย “อันนี้ไม่แน่ใจว่าเขาจะรู้กันหรือเปล่า” และกับการออกมาร่วมกิจกรรมของคนพิการ “ไม่มีเลย ไม่เคยเห็น”

กับมุมมองในเรื่องคนพิการ “คนพิการไปไหนมาไหนยังลำบาก เพราะว่ายังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการสักเท่าไร” เมื่อถามต่อว่าคนพิการอย่างเราสามารถพัฒนาได้ไหมครับ “จากที่เคยเห็นมา คนพิการเขาก็มีความสามารถพิเศษ ที่คนไม่พิการไม่มี ก็น่าจะพัฒนาได้ล่ะ” และกับความเชื่อคนพิการเป็นเรื่องเวรกรรม “มันเป็นความเชื่อที่อยู่คู่สังคมไทย แต่ที่จริงแล้วบ้างส่วนมันก็เกิดจากพันธุกรรม บ้างก็เกิดจากความประมาท บ้างก็เกิดจากอุบัติเหตุ”

มุมมองในเรื่องการเสริมพลังของคนในชุมชน “ก็มีเหมือนกัน เพราะเขาเอื้อเฟื้อกันดี ก็มี สท.มาบอกว่าคนนี้เป็นอันนั้น คนนั้นเป็นอันนี้ ก็มีการติดต่อช่วยเหลือกันอยู่”

ในส่วนกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน “ยังไม่ปรากฏกฎเท่าไหร่นะล่ะ” และกับการให้ความร่วมมือต่างๆ “ขอมาได้ล่ะ พวกเราพร้อมที่จะช่วยเหลือเท่าที่พอช่วยได้ล่ะ”

สัมภาษณ์ นายเมืองแมน แสงวงศ์
ครู การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอบางละมุง
ดูผลงานตำบลตะเคียนเตี้ย

ชื่อ นายเมืองแมน แสงวงศ์ อายุ 25 ปี เป็นคนจังหวัดขอนแก่น การศึกษา จบปริญญาตรีราชภัฏขอนแก่น เกียรตินิยมอันดับ 2 คณะรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง จากนั้นก็ไปสมัครเป็นทหารเรืออยู่ 6 เดือน พอออกจากทหารก็มาทำงานโฆษณาให้กระทรวงเกษตรประจําสาขาภาคเหนือ ทำได้อยู่ 5-6 เดือน ก็ลาออก ไม่ไหว เดินทางบ่อย จากนั้นก็มาสมัครสอบเป็นครูสอน กศน. ก็สอบได้อันดับ 1 ได้ย้ายมาอยู่อำเภอบางละมุงและปัจจุบันสอนอยู่ที่ ต. ตะเคียนเตี้ย รับผิดชอบสอนนักเรียนทั้งหมด 87 คน ก็สอนอยู่ตะเคียนเตี้ยมาก็เกือบปีแล้ว แต่ไม่ค่อยได้ลงพื้นที่สักเท่าไรเพราะว่างานเยอะมากไม่ค่อยมีเวลา แต่ตอนนี้ก็เริ่มจะลงพื้นที่บ้างแล้ว เพราะว่าเริ่มรู้จัก ป้าห่อ ป้าละมุล และก็เริ่มรู้จักพี่ ๆ อสม. นักศึกษาในพื้นที่ก็เริ่มเยอะขึ้น และ ก็มีคนมาติดต่อสอบถาม

งานสำนักงาน อาคารสถานที่ ประชาสัมพันธ์ คู่มือเว็บ กศน. อ. บางละมุง และกิจงานประกันคุณภาพ อาจารย์เมืองแมน เล่าต่อว่า จริงๆ แล้วอาชีพนี้มันเป็นอาชีพที่ดี แต่การที่จะอยู่ได้กับมันไหม มันอยู่ไม่ได้ เพราะว่าต่อไปข้างหน้าคนที่เขาจะเป็นครูตรงนี้เขาจะต้องมีวุฒิครูแต่ผมไม่มีวุฒิครู

ในส่วนงาน กศน. ปีหน้า จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน จากเดิมที่การดำเนินงานหลักอยู่ที่ศูนย์ กศน.อำเภอ ที่วัดจิตตภาวัน แต่ต่อไปจะมีกระจายงานออกไปดำเนินการในท้องถิ่นแต่ละตำบลมากขึ้น เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(ศรช.) และเพิ่มจำนวนครูลงไปในแต่ละ ศรช. ในระดับตำบลมากขึ้น รวมทั้งส่วนกลางยังให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบนอกระบบและตามอัธยาศัยแก่คนพิการในชุมชน

เมื่อได้มาทำงานในพื้นที่ตำบลตะเคียนเตี้ย รู้สึกว่า ชาวบ้านที่นี่ก็คึกคัก เขาเป็นชาวบ้าน ๆ ถ้าเขาเป็นคนในพื้นที่จริง ๆ ลักษณะของคนในชุมชนตะเคียนเตี้ยจะเชื่อผู้นำนะ ผู้นำว่ายังไงก็ว่าอย่างนั้น ส่วนใหญ่ผู้นำจัดให้

สำหรับคนที่มาเรียนส่วนมากคนจบ ม.3 แล้ว แต่ไม่มีคนพิการ มาเรียน มาสมัครเลย แต่ในการทำงานในพื้นที่ไม่ค่อยได้พบกับคนพิการเท่าใดนัก อีกอย่างที่ผ่านมาไม่ค่อยได้ลงพื้นที่ในตะเคียนเตี้ยมากนัก แต่ต่อไปจะลงพื้นที่มากขึ้น ภาพรวมอาจารย์เมืองแมนมองคนพิการแต่ละคนไม่เหมือนกัน มีทั้งคนดีคนไม่ดี แต่คนพิการมีคุณค่าคน

สัมภาษณ์นางชุติมา มีแดง (ป้าหุ)

รองประธานกลุ่มผู้สูงอายุ

ป้าหุ หรือ นางชุติมา มีแดง อายุ 61 ปี สามีชื่อ พ.ต.ท. แจ่ม มีแดง อายุ 65 ปี พื้นเพป้าหุเป็นคนจังหวัดสงขลา มีลูกทั้งหมด 4 คน ลูกชาย 2 คน ลูกสาว 2 คน พอลูกทุกคนเรียนจบปริญญา ป้าหุก็เลยลาออกจากอาชีพครู มาเป็นรับราชการบำนาญ สมัยก่อนต้องย้ายตามสามีอยู่ตลอด เพราะสามีรับราชการเป็นตำรวจ แต่ตอนนี้ก็

ลาออกจากราชการทั้งสองคน แล้วซื้อที่ดินสร้างบ้านอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย หมู่ 3 ใกล้กับสถานีอนามัยนี้เอง ป้าชูและครอบครัวก็อยู่ที่ตะเคียนเตี้ยมาได้ 7 ปีแล้ว มีตำแหน่งเป็นรองประธานของกลุ่มผู้สูงอายุของตำบลตะเคียนเตี้ย

ป้าชูเล่าว่า “นอกจากนี้ ก็เข้ากลุ่มสตรีหมู่บ้าน เป็นเหรียญกฐิตอาสาสมัครแรงงาน และป้าชูกำลังตั้งกลุ่มเพาะถั่วงอก ทำถั่วงอกสมุนไพร ขายตามตลาดนัด”

“ตอนนี้สิ่งที่ป้าชูอยากจะทำก็คือ อยากไปเยี่ยมคนพิการตามบ้าน อยากเอาข้าวสารไปให้ ป้าชูทำไข่เค็มก็เอาไข่เค็มไปฝาก อยากจะรวมกลุ่มกันไปเยี่ยม ใครพอมีอะไรก็เอาไปเยี่ยมผู้พิการ โดยเฉพาะผู้พิการที่สูงอายุ อยากไปพูดไปคุยกับเขาให้เขารู้ว่าเขามีเพื่อนนะ ไปเดือนละครั้งก็ยังดี เราทำอะไรไม่ได้มาก เรามีเครื่องวัดความดันเราก็จะไปวัดความดันให้เขาด้วย”

ป้าชูเล่าต่อว่า “ไม่อยากให้เหงาก็เลยรวมกลุ่มเพื่อน ๆ ทำโน้นทำนี่ อีกอย่างหนึ่งเราเป็นคนต่างถิ่นมาด้วย และเราก็ไม่มีเพื่อน เราไม่อยากไปใช้ชีวิตรับราชการเหมือนอย่างเก่าแล้ว เพราะว่าเรารู้มาเยอะแล้ว อยากจะสัมผัสชีวิตท้องถิ่นแบบบ้าน ๆ บ้าง” ล่าสุดป้าชูยังได้รับรางวัล แม่ดีเด่นจากพระองค์โสม

กับคำถามเรื่องวิถีของคนในชุมชน “ส่วนใหญ่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง คนที่นี่แล้วเหมือนต้องการความเป็นส่วนตัวมากอยู่ ไม่ใคร่จะวุ่นวายอะไรกับใครนอก” และคำถามว่าคุณลุงเขามองการทำงานอาสาสมัครของป้าชูอย่างไร แกตอบว่า “ไปไหนเขาก็ไปส่ง”

กับงาน อสม. “ป้าชูไม่ได้ไปสัมผัสสักเท่าไร ไม่น่าเชื่อนะว่าป้าชูไม่ได้ไปสมัคร อสม. ทั้งที่มีคนมาชวนตั้งหลายครั้งแล้วนะ เพราะแต่ก่อนลูกสาวเคยทำงานเป็นหมอยุ่ที่นั่นป้าชูเลยไม่อยากเข้าไปทำ”

นางศาสตร ทองศรี

เจ้าหน้าที่เกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอบางละมุง

นางศาสตร ทองศรี หรือ พี่ต้อมเจ้าหน้าที่เกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอบางละมุง รับผิดชอบพื้นที่ ต.หนองปลาไหล และตะเคียนเตี้ย จากการสอบถามพี่ศาสตร หรือ พี่ต้อม ย้ายมาจาก จ.ปราจีนบุรี มาทำงานส่งเสริมการเกษตรในอำเภอบางละมุงเมื่อ 29 ปี ก่อน รู้จักคนในพื้นที่เป็นอย่างดี รู้จักท่านนายกเทศบาลฯ ตั้งแต่ท่านกลับจากทำงานเมืองนอก ท่านัน ผู้ใหญ่บ้านแต่ละท่านซึ่งพี่ต้อมก็ให้รายละเอียดเป็นอย่างดี ซึ่งในการทำงานในพื้นที่ จะมีเรื่องต้องระวังเรื่องการทำโครงการต่างๆ แยกตัวอย่างบางโครงการที่ทำกับคนในพื้นที่บางคน ได้รับงบประมาณไปแล้วไม่มีการดำเนินงาน หากเอกสารสรุปไม่ได้ แต่แน่นอนว่าเป็นบางคนที่ต้องระวัง นอกจากส่งเสริมด้านการเกษตรแล้ว แยกยังรวมกลุ่มจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตร จำหน่ายที่หน้าเวทีว่าการ เมืองพัทยา และที่อื่นๆ

ทั้งนี้ในการทำงาน พี่ต้อมแนะนำควรดำเนินการในลักษณะการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์ที่เน้นชาวบ้านมีส่วนร่วมและเชิญผู้นำชุมชนเป็นคณะทำงาน แต่ในกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในเรื่องต่างๆ ยังคงค่อนข้างมีน้อย ทำให้การกระจายทรัพยากรจากภาครัฐบางพื้นที่ยังไม่ค่อยทั่วถึง

สัมภาษณ์ หมอจัน เปลี่ยนสี พิธีสะเคาะเคราะห์

หมอจัน เปลี่ยนสี อายุ 76 ปี เกิดพ.ศ. 2476 ปีระกา หลานชายหมอ “สีบ เปลี่ยนสี” ชาวบ้านนับถือในฐานะหมอชาวบ้านประเภทรักษาโรคด้วยสมุนไพร และการทำน้ำมันต์ตามที่ได้เรียนจากหมอสีบ เปลี่ยนสีและหมอเขมรสีบทอดกันมา หมอจันเล่าอดีตของหมู่บ้านตะเคียนเตี้ยให้ฟังว่า สมัยก่อนแถบนี้ฝัโป่ง ฝัป่า ชุกชุม ตะเคียนเตี้ยยังเป็นป่า เป็นดง โดยเฉพาะโป่งมีเยอะพวกอีเก้งชอบลงมากินโป่ง ถนนยังไม่ได้ตัดผ่าน การคมนาคมของชาวบ้านจะใช้วิธีเดินด้วยเท้าเข้ามา ความเชื่อเรื่องกาลอาคมยังมีมาก พระวาสนที่มีวิชาจึงเป็นที่นับถือของชาวบ้าน เพราะสามารถช่วยเหลือและแก้ไขเรื่องราวต่างๆจากร้ายให้กลายเป็นดีได้ ในดงคนจริงถึงเสียสละตัวจะอยู่ถ้าเดียวกันไม่ได้ แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ในหมู่บ้านตะเคียนเตี้ย

หมู่บ้านตะเคียนเตี้ยเคยเป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่และมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน แต่ในวันนี้ชุมชนที่ว้าใหญ่ก็ยิ่งเล็กกว่าศักยภาพของ “ถนนสายหลัก” คือ ถนนเส้นจากสุขุมวิทตรงเทศบาลตำบลบางละมุง ยังบ้านตะเคียนเตี้ย ที่นำความเจริญและวิถีชีวิตใหม่ๆเข้ามา แต่ขณะเดียวกันกับวัฒนธรรมและความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมของผู้คนถิ่นฐานแห่งนี้ ที่ค่อยๆ จางหายไป

สัมภาษณ์ยายชวน เปลี่ยนสี ภรรยาหมอจัน

คุณยายชวน เปลี่ยนสี อายุ 74 ปี เป็นภรรยาหมอจัน เปลี่ยนสี มีลูกชาย 2 คน ลูกสาวหนึ่งคน ลูกชายเสียชีวิตไป 1 คน ตอนนี้อาศัยอยู่กัน 4 คน คือ กับสามี หมอจัน อายุ 76 ปี ลูกชายคนกลาง และหลานชาย 1 คน กำลังเรียนอยู่ ม.6

หมอจันพื้นเพเดิมเป็นคนหมู่บ้านหนองพลับ ย้ายมาอยู่ตะเคียนเตี้ย แต่ยายเป็นคนหมู่บ้านตะเคียนเตี้ย หมอจันเป็นหมอประจำหมู่บ้านมาตั้งแต่ที่เข้ามาอยู่ตะเคียนเตี้ย ได้รับสืบทอดวิชาจากต้นตระกูล และได้มาเรียนเพิ่มเติมจากหมอจวน ซึ่งเป็นหมอทางอาคมมาจากเขมร

การรักษาแล้วแต่จะสมนาคุณเอง ไม่เรียกร้อง ถ้าหายเขาก็เอามาสมนาคุณให้อีก ขั้นตอนการรักษา หมอต้องดูดวงก่อนว่าโดนอะไรมา ไปหาหมอโรงบาลไม่หายเขาก็มารักษาที่นี่ ในบางครั้งมีคนที่เขาพิจารณาเป็นอัมพาต อัมพฤกษ์ แต่จำนวนไม่มากนัก ถ้าเป็นเยอะก็ไม่หาย แต่ถ้าเป็นน้อย ๆ หรือเป็นใหม่ ๆ ก็มีหายบ้าง

ตอนนี้คุณยายไม่ได้ทำอะไรแล้ว รายได้มาจากหมอจันที่มีคนมารักษาทางสมุนไพร ยาต้มลูกประคบ รค น้ำมันต์อาบน้ำมันต์ ดูดวง รักษาคนที่โดนของ ทำคุณไสย ทำน้ำมันพราย และอื่นอีกมากมายที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ต่าง ๆ วิธีการรักษาของหมอจัน คือ รักษาทางไสยศาสตร์ เช่น ถูคุณผีมา หมอดูดวง สะเคาะเคราะห์ ทำให้ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องไสยศาสตร์ รักษาด้วยยาสมุนไพรต่าง ๆ เช่น ยาต้ม ลูกประคบ ซื้อมาจากร้านขายยาสมุนไพร ก็แพงอยู่เหมือนกัน แต่ก่อนก็ไม่แพงเท่าไร สำหรับคนที่มารักษามีมาจากทุกจังหวัด กรุงเทพฯก็มีมา

แต่น่าเสียดาย ที่ลูกของแก 2 คน ไม่สนใจสืบทอดวิชาของลุงจัน

คุณยายเล่าประวัติความเป็นมาของตะเคียนเดียวเท่าที่คุณยายจำความพอสังเขปว่า อยู่กันมาแบบชาวบ้านทั่วไป ยังอยู่เหมือนโบราณ แต่มีคนที่ยื่นเข้ามาอยู่กันเยอะ การทำมาหากินก็เป็น ทำไร่ ทำนา ส่วนใหญ่จะทำไร่ แต่มารุ่นลูกรุ่นหลานก็เปลี่ยนแปลงมาทำงานโรงงาน

นางเจียม มั่งหาศิลป์ ปราชญ์ชาวบ้านนวดแผนไทย

ป้าเจียม มีชื่อจริงว่า นางเจียม มั่งหาศิลป์ อายุ 76 ปี มีลูกทั้งหมด 5 คน ผู้ชาย 3 คน แต่เสียแล้ว 2 คนด้วย อุบัติเหตุ ผู้หญิง 2 คน ปัจจุบันอาศัยสองคนกับสามี รายได้ของป้าส่วนใหญ่มาจากการรับนวดและลูกให้บ้าง ลูกของแก็ 2 คนทำงานเทศบาลในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ และหลานชายที่เป็นสัปเหร่อปลุกบ้านในบริเวณเดียวกัน ลูกๆ ของป้าเจียมปลุกบ้านในพื้นที่ใกล้เคียง ช่วงเย็นก็จะแวะมาคุยกับพ่อแม่เป็นประจำ

ป้าเจียมมีอาชีพเป็นหมอนวด สืบทอดมาจากพ่อแม่ สมัยก่อนเป็นหมอนวดแผนไทยและหมอดำเยเป็นประจำหมู่บ้าน รวมระยะการเป็นหมอนวดก็ราว ๆ เกือบ 30 ปีแล้ว แต่เพิ่งจดทะเบียนหมอนวดเมื่อ 3 ปีที่แล้ว รวมถึงไปฝึกอบรมการนวดเพิ่มเติมที่ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครบ 36 พรรษา

ป้าเจียมรับจ้างนวดตามบ้าน แล้วแต่ใครจะมาว่าจ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ช่วยกระดูกทับเส้น อัมพฤกษ์ อัมพาต ป้าเจียมจะรักษด้วยลูกประคบแบบยาสมุนไพร และการนวดร่วมกัน โดยคิดเป็นคอร์สนวด คอร์สละ 3,000 – 3,500 บาท โดยส่วนมาก ป้าเจียมจะปั่นจักรยานไปบ้านของคนที่ต้องการให้นวด

เมื่อถามว่ามีใครมารับบริการบ้างก็ส่วนมากเป็นคนแถวนี้ ป้าวิเชียร และคนอื่นๆ บางคนก็มา บางคนเส้นตึงๆ ก็มาแล้ว ทางทีมงานยกตัวอย่างป้าวิเชียร ว่ามีการฟื้นฟูอย่างเห็นได้ชัดในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ป้าเจียมบอกว่า ตอนแรก ป้าเข้าไปบิ๊บ นวดและประคบให้ จากนั้นป้าวิเชียรแกก็ทำกายภาพบำบัดด้วยเกมตลอด

ป้าเจียมให้ความเห็นว่า ความพิการบางอย่าง เช่น อัมพฤกษ์ เป็นโรค “ชี่กึ่งยง” คือ ถ้าคนป่วยไม่ฝึก ไม่กายภาพหรือออกกำลังกายที่ขยับได้ ต้องขยับฝึกกายภาพตัวเองด้วยซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ป้าเล่าต่อว่า คนพิการที่นี้ส่วนใหญ่เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต คนพิการประเภทอื่นๆ ไม่ค่อยเห็น ซึ่งคนที่เป็อัมพฤกษ์ส่วนใหญ่เกิดจากความเครียดและการรับประทานอาหาร

เมื่อคณะทำงานถามป้าว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ป้าจะมีส่วนช่วยเหลือคนพิการบ้านเรา ซึ่งมีคนที่เป็นอัมพฤกษ์ในตำบลตะเคียนเตี้ย รว 2-3 คน ป้าเจียมกล่าวว่า ก็พอช่วยได้ในเรื่องการนวด การให้ความรู้เรื่องการฟื้นฟูดูแลตนเองและความรู้ในการทำลูกประคบ โดยป้าเจียมบอกว่า หากจะพาคนพิการในตำบลเรามาเรียนรู้ หรือฝึกนวด ฝึกฟื้นฟูกันที่บ้านนี้ก็ได้อ ซึ่งมีพื้นที่ร่มรื่นและป้าจะลดคอร์สค่านวดในราคากันเอง ทั้งนี้อาจมา อาทิตย์วันอาทิตย์ โดยมีญาติกับ อสม.มาร่วมเรียนรู้ แต่ครั้งอาจใช้เวลา 1 – 1.30 ชั่วโมง

นางจินตนา บรรจงเกลี้ยง

ปราชญ์ชาวบ้านการประดิษฐ์ดอกไม้

พี่จินตนา มีชื่อจริงว่า นางจินตนา บรรจงเกลี้ยง อายุ 51 ปี อาศัยอยู่กับสามี และ ลูกชายอีก 2 คน คนโตอายุ 20 ปี และคนเล็กอายุ 15 ปี สามีของพี่จินตนา ประกอบอาชีพเป็นพนักงานโรงแรม ในส่วนพี่จินตนาเดิมเกิดที่อ่างทอง แต่มาโตที่ตำบลตะเคียนเตี้ยตั้งแต่ยังเล็ก เมื่อก่อนประกอบอาชีพเพาะเห็ดและการเกษตร ปัจจุบันพี่จินตนา ประกอบอาชีพ ทำดอกไม้ประดิษฐ์ ทำบายศรีสู่ขวัญ และเป็นอาสาช่วยเหลืองานสังคมอีกหลายหมวด เช่น อสม. , กรรมการ ร.ร. วัดเวฬุวนาราม, กรรมการหมู่บ้าน , กลุ่มสตรีพัฒนาตำบล และยังมีอีกหลายหมวดซึ่งพี่จินตนาเองจำไม่ค่อยได้ ใครมีอะไรให้ช่วยถ้ามีเวลาก็ไป

คราวที่แล้วเมื่อมีการฝึกงานฝีมือ ร้อยลูกปัดและงานฉลวดของคนพิการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พิจินตนา ก็พานักเรียนจาก ร.ร. วัดเวฬุวนาราม มาร่วมฝึกงานฝีมือด้วยจำนวน 15 คน และพิจินตนาอยากให้เด็กมาฝึกด้วย เมื่อการอบรมงานฝีมือในครั้งต่อไป แต่ทางคณะกรรมการเราเสนอว่า น่าจะให้คนพิการบ้านเราฝึกให้เก่งก่อน แล้วค่อยให้คนพิการบ้านเราที่ผ่านการฝึกอาชีพจนชำนาญแล้วเข้าไปสอนงานฝีมือร้อยลูกปัด และงานฉลวดเด็กนักเรียน ในโรงเรียน ซึ่งก็เป็นการแสดงศักยภาพของคนพิการบ้านเราผ่านการเป็นวิทยากรในโรงเรียน

พิจินตนาเสริมว่า บางทีอาจใช้งบของทางโรงเรียนซึ่งมีอยู่บ้างในการจัดซื้ออุปกรณ์และใช้เป็นค่าตอบแทน วิทยากร แต่ก็ไม่มากนัก โดยเสนอนะนำเรื่องนี้ไปคุยกับผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเวฬุวนารามต่อไป

นายคำรณ บุญสังข์

ปราชญ์ชาวบ้านด้านการเพาะเห็ดและเกษตรกรรม

พี่คำรณ มีชื่อจริงว่า นายคำรณ บุญสังข์ ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อปริญญาตรีทางด้านเกษตรศาสตร์ และมีตำแหน่งงานทางด้านชุมชนหลายหมวดด้วยกัน พี่แถมบอกเกือบ ๆ 30 หมวดเยอะมากจนจำไม่ได้ว่าตัวเองเป็นอะไรบ้าง แต่ที่หลักก็มี อสม. กรรมการหมู่บ้าน วิทยากรเกษตรวิสัย สว่างวัฒนา ตำบลนาจอมเทียน กรรมการกองทุนหมู่บ้าน เกษตร หมอคนอาสา ฯลฯ งานที่คำรณเยอะมาก แต่อาชีพหลักของพี่คำรณ คือทำเกษตร เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า เห็ดนางฟ้า ปลุกมะนาวนอกฤดู ปลุกมังคุด ทุเรียน ถั่วลิสง ไร่สวนผสม และอื่น ๆ อีกมากมาย

พี่คำรณเป็นคนดั้งเดิมมีญาติพี่น้องเป็นคนในพื้นที่ ซึ่งจะกระจายอยู่ทั้งในตำบลหนองปลาไหลและตะเคียนเตี้ย ซึ่งก็มีญาติพี่น้องอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง และพูดว่า แกก็มีญาติที่พิการ คือ น.ส.บุญยืน รักความสุข ซึ่งเป็นน้องสาวของภรรยา

บ้านของพี่คำรณมีบริเวณกว้างขวาง ในบริเวณเดียวกัน มีร้านอาหารของภรรยา มีฟาร์มเห็ดที่น้องชายแก มีบ่อเลี้ยงปลา มีพื้นที่ปลูกผักและปลูกพืชยืนต้น นอกจากนี้ยังมีตู้น้ำหยดเห็ดจากงบกองทุน SML

ช่วงที่คณะทำงานเข้าไปสัมภาษณ์พี่คำรณ ประมาณบ่ายโมงครึ่ง มีลูกค้าและคนที่แวะเวียนเข้ามาเป็นระยะๆ พี่คำรณเล่าให้เราฟังว่าอาหารที่บ้านแก ขายถูกกว่าที่อื่น อาหารตามสั่ง ก๋วยเตี๋ยว จาย/ชามละ 15-20 บาท น้ำดื่มก็ขายราคาทุนเพื่อคนในชุมชน เราเน้นทำเพื่อคนในชุมชน ไม่เน้นกำไรมากนัก

พี่คำรณเล่าให้ฟังถึงการพัฒนางานหลายอย่างในงานของแก เช่น การปลูกมะนาวนอกฤดูกาลเพื่อให้ได้ราคาดี โดยใช้วัสดุบางอย่างครอบต้นไว้ เพื่อให้ชลอการออกดอก หรือเทคนิคการเพาะเห็ดที่เน้นการผลิตตามคำสั่งซื้อจากลูกค้า ซึ่งแน่นอนและสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายได้ต้นทุนและกำไรได้

เมื่อถามถึงคนพิการที่นี่ จากที่เคยสัมผัสมา คนพิการจะมีครอบครัวดูแล แต่ครอบครัวเองก็ไม่มีเวลาและความรู้ในการดูแลคนพิการ เพราะต้องทำมาหากิน คนพิการก็ทุกข์ ครอบครัวคนพิการก็ลำบาก

จากการพูดคุย พี่คำรณ เป็นคนที่ช่างสังเกตและมีข้อคิดในหลายๆ เรื่อง ถึงคนพิการ เมื่อทางคณะทำงานเล่าให้ฟังถึงเรื่อง คนพิการบ้านเรา ตะเคียนเตี้ยจริง ๆ ไม่ค่อยกล้าพูด ไม่ค่อยกล้าแสดงออก ไม่เหมือนคนพิการที่มาจากที่อื่น หรือที่พึ่งย้ายมาอยู่ที่ตะเคียนเตี้ย พี่คำรณแสดงความเห็นว่า คนที่นี่ส่วนใหญ่เป็นจะมีลักษณะเป็นผู้รับฟังมากกว่าเป็นผู้แสดงความคิดเห็น หากการประชุมมีบรรยากาศเป็นวิชาการหรือเคร่งเครียดมาก คนผู้เข้าประชุมจะเบื่อได้ อย่างถ้าให้เขาแสดงความคิดเห็นในคนกลุ่มเยอะหรือในที่ประชุมจะไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นกัน ซึ่งก็รวมถึงคนพิการเช่นกัน ฉะนั้น หากเห็นเขาเริ่มพูดตะกุกตะกักหรือติดขัดแล้ว วิทยากรหรือผู้นำการประชุมควรเข้าไปเสริมหรือช่วยเขา แล้วค่อยไปหาเวลาคุยหรือสร้างความสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัวจะดีกว่า เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเขา

นอกจากนี้ พี่คำรณได้กล่าวตอนท้ายว่า หากจะช่วยเหลืออะไรก็บอก พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือ พี่คำรณ เคยไปร่วมออกพื้นที่กับเรามาแล้ว ตอนที่ทางคณะทำงานเราออกพื้นที่เยี่ยมคนพิการ หมู่ 2 ที่ผ่านมา แต่บางครั้งหากงานยุ่งก็จะสลับของสมาชิกในบ้าน เพราะคนในบ้านของพี่คำรณส่วนใหญ่ทำงานเป็นอาสาช่วยเหลือสังคม ทั้ง อสม. และอื่นๆ

3.4 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

☐ บุคคลากรที่เกี่ยวข้อง (Personnel)

- ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator / Facilitator) นายสุเมธ พลกะชา
- ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note Taker/Recorder) นายเสมียน ทุโรรัมย์
- ผู้ช่วยทั่วไป (Assistant/Caretaker) นายปณณทัต พิศเพ็ง

☐ แนวทางในการสนทนากลุ่ม (Group Discussion Guide) คำถามในเรื่องคุณภาพชีวิตคนพิการใน ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม(คนพิการ)

วันที่ 26 ก.ค. 2552 เวลาเริ่ม 10.30 เวลาสิ้นสุด 12.00 รวมเวลา 1.30 ชม.

ชื่อชุมชน ตำบลตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง

ลักษณะชุมชน เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ครอบครัวยาก

สถานที่สนทนา บ้านสมาชิกเทศบาล หมู่ 1 ตำบลตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง

ลักษณะสถานที่ ข้างโรงสี หลังร้านขายของ

จำนวนผู้ร่วมสนทนา 8 คน (ชาย 4 คน หญิง 4 คน)

ชื่อและข้อมูลส่วนบุคคล

1. นายรัช ทอมาก	คนพิการบกพร่องทางพฤติกรรม
2. นางวันดี ประกอบธรรม	มารดานายรัช
3. นายจิรศักดิ์ หม้อยาคี	คนพิการบกพร่องทางสติปัญญา
4. นายโสภณ หม้อยาคี	บิดานายจิรศักดิ์
5. นางสาวองค์ ประกอบธรรม	คนพิการบกพร่องทางการเคลื่อนไหว
6. น.ส. นันทวัน เดชมาก	คนพิการบกพร่องทางการเคลื่อนไหว
7. น.ส. รุ่งนภา นาคสวัสดิ์	คนพิการบกพร่องทางการเคลื่อนไหว
8. นายประจักษ์วันดีวงศ์	คนพิการบกพร่องทางการเคลื่อนไหว

ลักษณะพลวัตรของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มส่วนมากรู้ว่าใครอยู่ที่ไหน แต่ไม่ได้รู้จักกันอย่างจริงจัง อายุผู้เข้าร่วมอยู่ระหว่าง 17 – 55 ปี และมีความหลากหลายด้านความพิการ

ประเด็นกลุ่มคนพิการ

- แนะนำตนเอง
 - เล่าประวัติโดยย่อ

○ ประเด็นคำถาม

1. ในความคิดเห็นของเรา คิดว่าความพิการคืออะไร (ทำไมถึงคิดอย่างนั้น) ถามต่อ (เจตคติต่อความพิการ)
2. คนพิการมีสิทธิ สวัสดิการอย่างไรบ้าง
3. เทศกาลหรือวันสำคัญใดที่ท่านเห็นคนพิการในชุมชนของท่านออกมาร่วมกิจกรรมมากที่สุด เพราะเหตุใด (การมีส่วนร่วมในสังคม)
4. ปกตินอกจากคนในบ้าน ท่านเคยได้รับช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ หรือไม่ ด้านความพิการ ในด้านแรงงาน เวลามาช่วยดู หรืออื่นๆ เวลาคนในบ้านไม่อยู่/หรือต้องไปธุระข้างนอก (การสนับสนุนจากเพื่อนบ้าน ชุมชน)
5. เวลารู้สึกไม่สบายใจ เราปรึกษากับใครเป็นส่วนใหญ่ (อัตมโนทัศน์)
6. เราารู้สึกอย่างไรเวลาที่เรากลับไปข้างนอก แล้วมีคนมองเราไม่วางตาเลย มองอยู่ได้ (อัตมโนทัศน์)
7. เราคิดว่าเรามีความมั่นใจในตนเองในระดับมากน้อยเพียงใด
8. เรารับข้อมูลข่าวสารด้านคนพิการ องค์กรคนพิการจากไหนบ้างอย่างไร
9. เราคิดว่าความพิการเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของเรามากน้อยเพียงใด (อัตมโนทัศน์)
10. ท่านคิดว่าคนในชุมชนของเรา เขามองคนพิการอย่างไร (เจตคติคนในชุมชน)
11. เมื่อเราประสบความยากลำบากเนื่องจากความพิการ เช่น เดินลำบากขึ้น ลูกค้อมากขึ้น หรืออื่นๆ เรามีวิธีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาอย่างไร
12. เราคิดว่าหากชุมชน คนพิการ ครอบครัวมีส่วนร่วมกันในการช่วยเหลือพัฒนาคนพิการในชุมชนของเรา มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไร ควรมีอะไรบ้าง

เนื้อหาสนทนากลุ่ม (คนพิการ)

เริ่มจากวิทยากรจุดประเด็นเพื่อนำไปฟื้นฟูและหาวิทยากรลงมาให้ความรู้แต่ละความจำเป็นของบุคคล และให้ความรู้กระบวนการการจัดการ เพื่อเป็นแนวทางที่จะให้ชุมชนเรียนรู้เพื่อนำไปจัดการให้ความรู้และดูแลกันเองของคนพิการในชุมชนจากนั้นเป็นการ แนะนำตัวเอง เล่าประวัติและสาเหตุของความพิการโดยย่อ แล้วเริ่มประเด็นสนทนา

1. ในความคิดเห็นของเรา คิดว่าความพิการคืออะไร

แต่ละคนแสดงความคิดเห็นว่าเป็น ความไม่สะดวก เป็นความยากลำบาก ความไม่คล่องตัวในการช่วยเหลือตัวเอง การเป็นภาระของครอบครัวทำให้คนในครอบครัวต้องห่วงหน้าพะวงหลัง ความท้อแท้ความน้อยเนื้อต่ำใจในความพิการ

2. คนพิการมีสิทธิ สวัสดิการอย่างไรบ้าง

แต่ละคนรู้เพียงเบี้ยยังชีพเดือนละ 500 บาท และไม่รู้สิทธิประโยชน์ของคนพิการอื่น ๆ ที่ควรได้รับ และเมื่อถามต่อว่า หากมีน่าจะจะมีสิทธิอะไรบ้าง บางคนให้ความเห็นว่า น่าจะเป็นเรื่องกายอุปกรณ์ เงินสงเคราะห์ เป็นต้น

3. เทศกาลหรือวันสำคัญใดที่ท่านเห็นคนพิการในชุมชนของท่านออกมาทำกิจกรรมมากที่สุด เพราะเหตุใด

ส่วนใหญ่จะไม่เคยเห็นมี เพราะการเดินทางออกมาลำบากต้องเป็นภาระ แต่ก็มีญาติพาออกไปไหนมาไหน เช่น นายจิรศักดิ์ นายรัช ส่วนมะเหมียวก็นั่งไปห้างกับคนข้างบ้านบ้าง ลูกน้าค่อนข้างไปไหนมาไหนลำบากแต่พี่ชายก็พาออกข้างนอกบ้างเช่นกัน ป้าสาวก็ไม่ค่อยไปไหนเพราะไม่อยากลำบากคนอื่น

4. ปกตินอกจากคนในบ้าน ท่านเคยได้รับช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ หรือไม่ ด้านความพิการในด้านแรงงาน เวลาช่วยเหลือ หรืออื่นๆ เวลาคนในบ้านไม่อยู่/หรือต้องไปธุระข้างนอก

ก็มีบ้างที่ฝากคนข้างบ้านช่วยดูแลบ้าง แต่ไม่บ่อย ปกติการช่วยเหลือเป็นคนในครอบครัว เกรงใจข้างบ้านเขาเหมือนกัน บ้างคนเป็นญาติกันก็อาจติดรถเขาไปเที่ยวข้างนอกบ้าง แต่หากเป็นคนจากภายนอกชุมชน ยังไม่เคย

5. เวลารู้สึกไม่สบายใจ เราปรึกษากับใครเป็นส่วนใหญ่

ส่วนใหญ่จะปรึกษาคคนในครอบครัว มีบางคนเช่นลูกน้าปรึกษาเพื่อนทางโทรศัพท์

6. เราารู้สึกอย่างไรเวลาที่เราก้าวออกไปข้างนอก และมีคนมองเรา

ถ้าอยู่ในชุมชนจะเฉย ๆ ปกติมีการถามสารทุกข์สุกดิบ แต่สถานที่อื่นก็มีบ้างว่าเขามองอะไร แต่ก็เฉย ๆ ไม่ค่อยรู้สึกอะไรเวลามีคนมอง

7. เราคิดว่าเรามีความมั่นใจในตนเองในระดับมากน้อยแค่ไหน

ก็มีความกังวลในช่วงแรก ๆ เครียด แต่ปัจจุบันก็รับในสิ่งที่เกิดขึ้นได้ บางคนเชื่อว่ามันเป็นเรื่องของเวรกรรมก็ต้องยอมรับกับมัน บางคนเชื่อว่าตนเองต้องหายจากความพิการ

8. เราได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการหรือองค์กรคนพิการจากที่ไหนบ้าง

บางคนบอกว่า เคยมีเหมือนกันแต่นานมาแล้ว บางคนบอกว่า ไม่เคยมีเลย ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการอย่างจริงจัง

9. เราคิดว่าคนในชุมชนของเรามองคนพิการอย่างไร

ก็มีการเชิญคนพิการออกมาทำกิจกรรม ภายใน ภายนอกตำบลบ้าง แต่คนพิการไม่ค่อยออกมา ถ้าออกมาญาติต้องมาด้วยซึ่งบางที่ญาติก็ไม่สะดวก และกิจกรรมที่เกี่ยวกับคนพิการโดยตรงไม่มีมากนัก คนส่วนมากยังมองความพิการเป็นเรื่องของเวรกรรมและความน่าสงสาร จะให้คนพิการทำอะไรก็กลัวว่าคนพิการจะลำบาก บางส่วนยังมองไม่ออกว่าคนพิการมีความสามารถอะไรบ้าง

10. เมื่อเราประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมเนื่องจากความพิการ เช่น เดินลำบากขึ้น ลูกดื้อมากขึ้นหรืออื่น ๆ เราเรียนรู้และแก้ปัญหาอย่างไร

ทำใจบ้างครั้งก็รู้สึกเหนื่อยมากกลัวโดนหลอกไปทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควรเพราะเคยโดนชักจูงไปส่งยามาแล้วเพราะเขาไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไรและก็เป็นคนใจง่ายแม่ของคุณชวีระบาชความในใจสำหรับคนอื่นก็มันเป็นเรื่องของเวรกรรมต้องเรียนรู้ที่จะอยู่กับมันและก็ทำใจหมอบในปัจจุบันยังบอกว่ามันเป็นโรคเรื้อรังโรคกรรมเลขในปัจจุบันในความคิดของเจ๊ซิม และหลายคนคิดคล้ายๆ กัน

11. เราคิดว่าหากชุมชน คนพิการ ครอบครัวมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือพัฒนาคนพิการในชุมชนของเรา มีความเป็นไปได้หรือไม่และควรมีอะไรบ้าง

เป็นไปได้ คนพิการสามารถพัฒนาได้ ถ้าสังคมให้โอกาส ทำไมไม่มีกิจกรรมสำหรับกลุ่มอื่นๆ แต่กับคนพิการไม่มีเลย รวมถึงทำให้คนในชุมชนให้มีความเข้าใจในคนพิการมากขึ้นด้วย

ประเด็นเพิ่มเติมและเสนอแนะบ้าง

ส่วนใหญ่อยากให้ทางราชการลงมาให้ความช่วยเหลือคนพิการบ้าง เพราะกิจกรรมหรือความช่วยเหลือส่วนใหญ่มีเฉพาะคนปกติ

บรรยากาศทั่วไปในการสนทนากลุ่มคนพิการ

ทุกคนมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เจ้าของบ้านคือป้าสอางค์ ภรรยา ท่านสมาชิกเทศบาล หมู่ 1 เจ้าของบ้านให้การต้อนรับสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนาเป็นอย่างดี แต่สมาชิกบางคนยังไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร อาจเพราะยังไม่คุ้นเคยกับสมาชิก แม้จะเคยเจอกันบ้างหรือด้วยวิถีชีวิตที่น้อยจึงไม่กล้าแสดงออกมากนัก

การคัดเลือกสถานที่ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ควรเป็นสถานที่สบายๆ และไม่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกกดดัน สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ แต่สำหรับการสนทนากลุ่มในครั้งนี้เพื่อให้สะดวกแก่ผู้เข้าร่วมบางท่านจึงได้เลือกสถานที่ในการสนทนากลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของน้องรัชและพี่ประจักษ์ ที่เก็บของเก่าพูดคุยกันในประเด็น ราคาของขยะที่จะเก็บไปขายแต่ละอย่างต่างกันอย่างไร กระป๋องน้ำอัดลม กระป๋องกาแฟ ฯลฯ ราคาขายต่างกันอย่างไรเพราะอะไร และก็มีคำถามสารทุกข์สุกดิบของกันและกันอาจเป็นเพราะนานๆ จะออกมาเจอกันหรืออาจเป็นเพราะเจอกันบ้างก็มีโอกาสแค่ทักทายกันแต่ไม่เคยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีการให้กำลังใจตัวเองในสภาพความพิการ แลกเปลี่ยนวิธีการดูแลตัวเอง ก็ถือเป็นจุดเริ่มต้นได้ดีทีเดียว

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม(คนไม่พิการ)

วันที่ 31 ก.ค. 2552 เวลาเริ่ม 10.30 เวลาสิ้นสุด 12.00 รวมเวลา 1.30 ชม.

ชื่อชุมชน ตำบลตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง

ลักษณะชุมชน เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ครอบครัวขยาย

สถานที่สนทนา ณ ที่ทำการกลุ่มอาชีพสตรีตำบลตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

ลักษณะสถานที่ ลานข้างบ้าน เป็นชุมชนสำหรับพักผ่อน บรรยายาครุมนั่น

จำนวนผู้ร่วมสนทนา 8 คน (ชาย 4 คน หญิง 4 คน)

ชื่อและข้อมูลส่วนบุคคล

1. นายอรุณ นวลเดช	รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย
2. นายमितชัย ประกอบธรรม	เลขานายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย
3. นางลมูล ประกอบธรรม	ประธานกลุ่มอาชีพสตรีตำบลตะเคียนเตี้ย
4. นายปฏิภาณ วิสัยไพโร	เจ้าหน้าที่เทศบาล รับผิดชอบงานคนพิการ
5. นางวรรณมา แจ่มกระจ่าง	ประธาน อสม หมู่ 3
6. นางรัชณี ใจตรง	หัวหน้าสถานีอนามัย ตำบลตะเคียนเตี้ย

ลักษณะพลวัตรของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มสนทนา รู้จักกันเป็นอย่างดี อาศัยใกล้เคียงใกล้

ประเด็นสนทนากลุ่มคนไม่พิการ

- วิทยากร แนะนำตนเอง วัตถุประสงค์การจัดกลุ่มสนทนา และขอสมาชิกแนะนำตนเอง
 - เล่าประวัติและงานที่แต่ละท่านทำอยู่โดยย่อ
- ประเด็นสนทนา
 - 1) ขออนุญาตเริ่มคำถามแรก ขอเรียนถามบทบาทของแต่ละท่านใน ต.ตะเคียนเตี้ย ที่เกี่ยวกับคนในชุมชน เป็นเช่นไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง
 - 2) อยากทราบความคิดเห็นของท่านในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน (การทำงานของกลุ่มมวลชนต่างๆ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภาพรวมตำบล)
 - 3) จากการสังเกต ท่านพอทราบหรือไม่ว่าคนพิการในบ้านเรามีสภาพความเป็นอยู่ อย่างไร
 - 4) ในความคิดเห็นส่วนตัว หากท่านพบเห็นคนพิการที่กำลังปั่นรถเข็น หรือดาบอด หรือพูดไม่ค่อยรู้เรื่อง ท่านมีความรู้สึกเช่นไร เพราะเหตุใด / รู้สึกอย่างไรต่อความพิการ/ ผู้สูงอายุที่เคลื่อนไหวลำบาก ต่างจากคนพิการหรือไม่ อย่างไร
 - 5) ท่านพอทราบหรือไม่ว่าคนพิการมีสิทธิ สวัสดิการอะไรบ้าง และทำอะไรถึงเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการดังกล่าว
 - 6) ท่านเห็นว่าชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เช่น ทางลาด ห้องน้ำ หรืออื่นๆ มาน้อยเพียงใด
 - 7) จุดแข็ง ข้อจำกัดของชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานในท้องถิ่น เช่น การช่วยเหลือและพัฒนาคนพิการ
 - 8) จากการสังเกตของท่าน กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาตนเองของคนในชุมชน มีกระบวนการอย่างไร
 - 9) ที่ผ่านมามีในชุมชนของเราได้มีกิจกรรมด้านคนพิการอะไรบ้าง

เนื้อหาสนทนากลุ่ม (คนไม่พิการ)

แต่ละท่านแนะนำตนเอง แนะนำบทบาทหน้าที่ของแต่ละท่านในตำบลของเรา ท่านมีบทบาทอย่างไรในตำบลของเรา เราทำอะไร อย่างไรบ้าง

- นายอรุณ นวลเดช รองนายกเทศมนตรี ต.ตะเคียนเตี้ย

การให้สัมภาษณ์ของรองแปะกับบทบาทหน้าที่ได้ให้ข้อมูลมาดังนี้ ได้รับมอบหมายจากท่านนายกให้ดูแลภายในตำบลในส่วนของโยธา เรื่องร้องเรียน เรื่องขยะมูลฝอยภายในตำบล อย่างเช่นร้องเรียน เรื่องน้ำเสียบ้าง ปิยะจากหมู่บ้านจัดสรร แล้วก็ดูแลพวกสิ่งก่อสร้างอาคารล้ำถนน หรือกันเขตตอนที่เจ้าหน้าที่ที่ดินออกมาราววัด เรื่องสาธารณูปโภค

■ **นายमितชัย ประกอบธรรม เลขานุการนายกเทศมนตรี ต.ตะเคียนเตี้ย**

จากการให้สัมภาษณ์ของท่านเลขานุการนายกเทศมนตรีหน้าที่หลัก ๆ ท่านนายกได้มอบหมายให้ไปประชุมแทน มีประชุมที่อำเภอ จุฬหวัด กรุงเทพฯ และหลาย ๆ ที่ที่มีการเชิญท่านนายกเทศมนตรีไป หรือเป็นตัวแทนของเทศบาลในการอบรม ส่วนเรื่องทั่ว ๆ ไปก็รับปัญหาเรื่องเรียนของชาวบ้านก็ทำงานเป็นทีมเดียวกันและช่วย ๆ กัน และนายสุเมธก็ได้ทักท่านเลขาว่า มีการล่าหมีแล้วก็มีชื่อท่านเลขายู่ด้วย ท่านเลขาก็ได้บอกว่า พอคิมันมาอยู่ใกล้ ๆ ตรงนี้เอง สรุปว่าเป็นหมีจริง ๆ แต่ไม่เจอตัวหมีเจอแต่รอยเล็บ เป็นหมีตัวเล็ก ๆ เรียกว่าหมีขอหรือหมีหมา มีนักข่าวมาทำข่าวด้วย

■ **นางลมูล ประกอบธรรม ประธานกลุ่มสตรี**

บทบาทหน้าที่ทำทองพับ กลุ่มสัจจะ เพื่อเอาเงินมาฝากกันและปล่อยเงินให้สมาชิกได้กู้กัน ปัจจุบันก็มีเงินในกองทุนประมาณ 5-6แสนบาท ก็เป็นกลุ่มอาชีพสตรีและกลุ่มออมทรัพย์ ก็มีเอามาฝากและกู้ ในการกู้ก็มีคอร้อยละบาท แล้วมีเงินกลุ่มอีก 5หมื่นบาท ในเดือนธันวาคมก็จะเอาเงินไปส่งและเดือนสิงหาคมก็ไปรับกับนายอำเภอ แล้วก็นำมาให้แต่ละหมู่ หมู่ละหนึ่งหมื่นบาท ปัจจุบันก็ดำเนินการไปเรื่อย ๆ

■ **นางวรรณา แจ่มกระจ่าง ประธาน อสม.**

บทบาทหน้าที่อยู่ในตำแหน่งปัจจุบัน มี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน รับผิดชอบงานเกี่ยวกับคนพิการ ผู้สูงอายุ แล้วมีตำแหน่งปศุสัตว์ เกษตรอาสา อาสาประมง หมอเดิน ประธานเทคโนโลยีสตรี ประธานตรวจสอบของ ร.ค.ศ.

■ **นางรัชณี ใจตรง หัวหน้าสถานีอนามัย ต.ตะเคียนเตี้ย**

ดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน ทั้งการส่งเสริมและป้องกัน

■ **นายปฏิภาณ วิทย์ไพโร ผู้ช่วยนักพัฒนาสังคม**

เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน รับผิดชอบงานด้านคนพิการ ฝ่ายสำนักงานปลัด พึ่งเขา รับตำแหน่งได้ไม่นาน ดูแลเรื่องคนพิการ ผู้สูงอายุ เบื้องต้นชีฟต่างๆ

อยากทราบความคิดเห็นของท่านในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน (การทำงานของกลุ่มมวลชนต่างๆ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภาพรวมตำบล)

■ **ป้าวรรณ** ปัจจุบันมีบ้านจัดสรรขึ้นมาเยอะ ชาวบ้านขายที่ให้กับคนมาจากที่อื่นก็เยอะ มีกิจกรรมวันสำคัญที่ทำร่วมกัน เช่น วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน คนพิการที่นี่ โดยส่วนใหญ่จะพิการแต่กำเนิด ส่วนจากอุบัติเหตุมีค่อนข้างน้อย

■ **ป้าลมูล** ตั้งแต่ตั้งตำบลมาก็มีกำนัน 10 คน เริ่มจากบ้านเล็กประวัติความเป็นมาที่เรียกว่าบ้านตะเคียนเตี้ย แม่ของป้าแดงเล่าให้ป้าแดงฟังว่า ในอดีตมีต้นตะเคียนเตี้ยต้นใหญ่มีอยู่ต้นหนึ่งแต่แม่ก็ไม่ได้เห็นเป็นพ่อ

ของแม่เล่าให้ฟังอีกทีหนึ่ง ที่บอกว่ามีใครเห็นสองต้นว่าเห็นตรงนั้นตรงนี้นั้นไม่จริง อาจารย์ก็ถามอีกว่า อยู่ตรงไหนล่ะครับ ป้าแดงเล่าต่อว่าอยู่ที่วัดตะเคียนเตี้ย มีลำต้นที่ใหญ่แล้วยอดมันด้วน คนที่รู้ว่ากำนันคนแรกชื่ออะไร แกดาบอดชื่อคุณลุงเรียน แจ่มกระจ่าง ส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเครือญาติของกำนันรุ่นก่อนพอพ่อเป็นกำนันต่อมาลูกก็จะได้เป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านต่อ

ช่วงตอนที่เศรษฐกิจกำลังดี คนในชุมชนก็มีการขายที่ดินกัน เมื่อก่อนนี้บ้านหนึ่งจะมีที่ดินเยอะ และได้แบ่งให้ลูกหลาน ลูกหลานบางคนก็ขายที่ดินบ้าง ทำให้ในชุมชนมีบ้านจัดสรรขึ้นเยอะ ทำให้ในชุมชนมีคนจากข้างนอกเข้ามาอาศัยทำมีทั้งข้อดีและข้อไม่ดี เมื่อมีการเข้ามาทางเทศบาลก็ยอมรับ เวลาตักงานทางเทศบาลก็ให้ความช่วยเหลือ ให้ขึ้นทะเบียนคนตกงาน รับคนที่ตกงานทำงานในเทศบาลเป็นการทำงานชั่วคราว

การทำบุญชวนทำบุญอะไรไม่ค่อยเอา ก็มีทั้งดีและไม่ดีปน ๆ กันอยู่

- **ปฏิภาณ วิไลพร** ผู้ลงทะเบียนผู้ตกงานตอนนี้มีทั้งหมด 17 คน แต่ก่อนก็เยอะกว่านี้แต่มีบางคนที่ได้งานทำแล้ว
- **รองนายกเทศมนตรี นายอรุณ นวลเดช** เราจะเน้นเอาคนในพื้นที่ในการจดทะเบียนคนพิการ ซึ่งคนในพื้นที่รู้จักกันพอสมควร แต่คนในบ้านจัดสรรไม่ค่อยรู้จักกัน แม้แต่คนในบ้านจัดสรรด้วยกันยังไม่เคยได้คุยกันเลย ส่วนเรื่องการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงไปเยอะมาก เมื่อก่อนนี้ปู่ย่าตายายมีอาชีพทำไร่ทำนา และมีการลงแขก แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว มีแต่บ้านจัดสรรขึ้นมาแทน อย่างว่าหลายคนก็หลายใจ หลายความคิดมีบ้านจัดสรรเกิดทางด้านความร่วมมือจะไม่ค่อยมี ถ้ามีก็น้อยมาก แต่จะเจริญทางด้านวัตถุ ส่วนอสม.มีเยอะก็จริง แต่ผู้ที่ให้ความร่วมมือมีน้อยจริง ๆ อย่างเช่นการประชุมถ้ามีของแจกจะไปกันมาก

ตำบลหนึ่งมีโรงเรียนอยู่ 5 ที่มีวัด 5 ที่ เวลาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ก็ทำแยกกิจกรรมของแต่ละที่ ไม่ได้ทำร่วมทั้งตำบล

จากการสังเกต ท่านพอทราบหรือไม่ว่าคนพิการในบ้านเรามีสภาพความเป็นอยู่ อย่างไร

- **ป้าวรรณ** ครอบครัวเขาส่วนใหญ่ก็พอมีพอกินญาติพี่น้องพอดูแลได้ โดยส่วนใหญ่ก็จะอยู่กับครอบครัว ในการเข้าร่วมกิจกรรมภาพโดยรวมของคนพิการส่วนใหญ่ญาติไม่ได้บังคับแต่คนพิการไม่ออกมาเอง ถ้าถามว่าญาติห่วงคนพิการไหม ก็ห่วง ความสัมพันธ์ครอบครัวกับคนพิการก็ถือว่าดี
- **ปฏิภาณ วิไลพร** เวลาไปต้องมีคนดูแลพาไป แต่ผู้ดูแลก็ติดงานบ้างอะไรบ้าง

ในความคิดเห็นส่วนตัว หากท่านพบเห็นคนพิการที่กำลังปันรอนเงิน หรือตาบอด หรือหูไม่ค่อยรู้เรื่อง ท่านมีความรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด / รู้สึกอย่างไรต่อความพิการ / ผู้สูงอายุที่เคลื่อนไหวลำบาก ต่างจากคนพิการหรือไม่อย่างไร

- **ป้าวรรณ** สงสาร อยากช่วยเหลือ
- **ป้ามุล** มองเป็นเรื่องของกรรม

คำถามที่ 5 ท่านพอทราบหรือไม่ว่าคนพิการมีสิทธิ สวัสดิการอะไรบ้าง และทำอะไรถึงเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการดังกล่าว

- ทุกคน บอกว่ายังไม่ทราบ ทราบแต่ไม่ค่อยมั่นใจทุกจึงให้อาจารย์ได้พูดในหัวข้อนี้ให้ฟัง

ท่านเห็นว่าชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เช่น ทางลาด ห้องน้ำ หรืออื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

- ป่าลมูล ที่อนามัยมีทางลาดสำหรับคนพิการอยู่ (แต่คนพิการเข้าใช้ลำบาก)
- ร่องอรุณ ที่เทศบาลไม่มี และถนนหนทางก็ยังไม่ดี แต่ที่ออกกำลังกายเทศบาลกำลังมีแผนจัดทำ

จุดแข็ง ข้อจำกัดในชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานในท้องถิ่น เช่น การช่วยเหลือและพัฒนาคนพิการ

- ป่าวรรณ คนพิการบางคนเคยลงไปช่วยแล้ว จนบางครั้งก็ถูกต่อต้านจากญาติ เหตุผล เช่น การจดทะเบียนคนพิการ ญาติ ๆ ของผู้พิการเข้าใจว่า เมื่อทำไปแล้วก็ไม่มีประโยชน์อะไร ไม่มีอะไรดีขึ้น เสียเวลาทำงาน และตอนที่พาไปทำบัตรก็ยุ่งยาก ยังเป็นชุมชนที่ยังไม่เข้มแข็งเท่าไร ส่วนใหญ่ก็พึ่งพาภาครัฐ บางครั้งก็ต้องซื้อใจด้วยการแจกของก่อน เอาของไปฝาก

จากการสังเกตของท่าน กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาตนเองของคนในชุมชน มีกระบวนการอย่างไร

- ทุกคน : ถ้าผู้สูงอายุก็จะแก้ปัญหาโดยการแจ้งที่ อสม. อสม.ประสานงานอนามัยหรือแจ้งที่เทศบาลแล้ว เทศบาลก็จะดำเนินการศึกษา และเรื่องการเกษตรก็แจ้งไปทางเกษตรอำเภอให้มาช่วยดูแล

ที่ผ่านมาชุมชนของเราได้มีกิจกรรมเกี่ยวกับคนพิการอะไรบ้าง

- ป่าวรรณ ไม่เคย ก็มีแต่ที่มาจากมูลนิธิพระมหาไถ่ ๆ
- ร่องอรุณ มูลนิธิพระมหาไถ่จัดกิจกรรมตนก็ได้เข้าร่วมตลอด แต่เมื่อไปแล้วได้พบหมอและรักษาถูกแล้ว ก็รักษาไม่หายเลยไม่อยากไปร่วมกิจกรรม

บรรยากาศทั่วไปในการสนทนากลุ่มคนพิการ

ทุกคนมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เจ้าของบ้านคือป่าลมูล ประธานกลุ่มอาชีพสตรีตะเคียนเตี้ย บรรยายภาพเป็นไปด้วยดี ทุกท่านสนทนากันอย่างเป็นอย่างดี ทั้งป่าลมูล เลขาสมัคร ร่องอรุณและป่าวรรณ ซึ่งมีการพูดคุยการอย่างสนุกสนานเป็นกันเอง

ระหว่างการสนทนาในกลุ่มนี้ มีการเสนอและแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นกันเอง

5 ประวัติศาสตร์ชุมชน (สัมภาษณ์คนเก่าแก่ของตำบล)

ประวัติความเป็นมาของตะเคียนเตี้ย เมื่อก่อนชาวบ้านมีอาชีพทำไร่ทำนา มารุ่นลูกรุ่นหลานมีโรงงานเข้ามา เขาก็ไปทำงานโรงงานกัน ช่วงที่ตำบลตะเคียนเตี้ยมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือช่วงนายกชาติชาย เริ่มขายที่ดินเนื่องจากที่ดินมีราคา หลังจากนั้นก็เปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ และมีบ้านจัดสรรมากขึ้น คนย้ายเข้ามาอยู่มากขึ้น

หมู่บ้านตะเคียนเตี้ยเคยเป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่และมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน แต่ในวันนี้ชุมชนที่ว่าใหญ่ก็ยังเล็กกว่าศักยภาพของ “ถนนสายหลัก” ก็คือ ถนนเส้นจากสุขุมวิทตรงเทศบาลตำบลบางละมุง ยังบ้านตะเคียนเตี้ย ที่นำความเจริญและวิถีชีวิตใหม่ ๆ เข้ามา แต่ขณะเดียวกันกับวัฒนธรรมและความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมของผู้คนถิ่นฐานแห่งนี้ ที่ค่อยๆ จางหายไป

วัดตะเคียนเตี้ย ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี เป็นวัดเก่าแก่อายุเป็นร้อยปี สมัยก่อนชาวบ้านเรียกวัดนี้ว่า “วัดตะเคียนเตี้ย” เพราะมีต้นตะเคียนขนาดใหญ่แต่ไม่สูงปลูกอยู่ที่วัดแห่งนี้ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อวัดใหม่ว่า “วัดนาลิกวนาราม(ตะเคียนเตี้ย)” เพราะมี “ต้นมะพร้าว” อยู่รอบบริเวณวัดจำนวนมาก

ก่อนหน้านี้นี้ที่แถวนี้ไม่มีบ้านคน มีต้นตะเคียนเตี้ยแต่ก่อนผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 อยู่ตรงนั้น ต่อมาก็มีการขยายครอบครัว ครั้งแรกผู้ใหญ่ซื้ออ่าวอยู่ใกล้ๆ ต้นตะเคียนเตี้ย แต่ก็ไม่รู้ว่าจะอยู่ไหนแน่ และมีบ้านคนสมัยก่อนอยู่ตรงนั้น พอมีลูกหลานก็แยกกันมาอยู่และมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตะเคียนเตี้ยมีตำนานอยู่ คือ มีต้นตะเคียนเตี้ยเป็นต้นตะเคียนที่มีอายุมากเท่าไร แต่ขนาดต้นก็ยังเตี้ยอยู่ เขาเลยเรียกว่าตะเคียนเตี้ยที่ทำการบ้านผู้ใหญ่อ่าวพอผู้ใหญ่อ่าวเกษียณอายุต่อมาก็มีผู้ใหญ่ยม อยู่ห่างกันไม่เท่าไรบ้านผู้ใหญ่ยมก็เป็นผู้ใหญ่มาตลอดบ้านก็อยู่ใกล้ๆ ต้นตะเคียน ต่อมาลูกหลานของผู้ใหญ่ยมก็ได้มาเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จ่านง ประกอบธรรม ผู้ใหญ่ยม ประกอบธรรม ลูกของผู้ใหญ่ชื่อผู้ใหญ่มานพ ประกอบธรรม ซึ่งต่อมาท่านเป็นนายกเทศมนตรีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเป็นเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยตามลำดับ

เดิมมีตำนานบ้านสังกะเปรียว (หมู่ 1) เล่าว่า ก่อนหน้านี้นี้ก็ไม่มีใครซื้อสังกะเปรียวหรอก แต่มีลุงคนหนึ่งมีชื่อตาเปรียว อยู่ทางท้ายบ้านโรง โป๊ะ เขามาที่ชาวบ้านเพื่อนแถวที่มีต้นตะเคียนเยอะๆ สมัยก่อนเขาก็ไปกินเหล้ากันพอใกล้พลบค่ำเพื่อนก็เตือนให้ตาเปรียวกลับบ้าน “ตาเปรียวแกล้งบ้านเถะทางมันเปลี่ยว เป็นทางรกไม่เหมือนทุกวันนี้เป็นทางสำหรับคนเดินสองข้างทางเป็นป่า พอคนเดินบางครั้ง ก็ต้องใช้มือปิดต้นไม้เพื่อเดินไปข้างหน้าก็พอที่จะเดินไปได้ พอเพื่อนเตือนให้กลับตาเปรียวก็บอกว่า “ฉันไม่กลับหรอกเพราะเมาแล้ว” เลยอยู่จนคึกถึงยอมกลับบ้าน พอตอนเช้ามีคนออกไปทำไร่ทำนาก็ไปเห็นตาเปรียวนอนตายอยู่ตอนที่ตาเปรียวยังไม่ตายแกขอบพุดว่า “โธ้ยไม่มีหรอก หมี เสืออะไร ถ้ามีก็ให้มากัดไอ้ฉันกูเลยก็ได้” แต่พอเดินไปถึงป่าก็ไปตายอยู่ตรงนั้น ชาวบ้านเลยเรียกว่า “ผีสิงตาเปรียว” พอเรียกต่อกันมามีคนไปอยู่แถวนี้เลยตั้งชื่อบ้านว่า “สังกะเปรียว” คือเพี้ยนมาจาก “ผีสิงตาเปรียว”

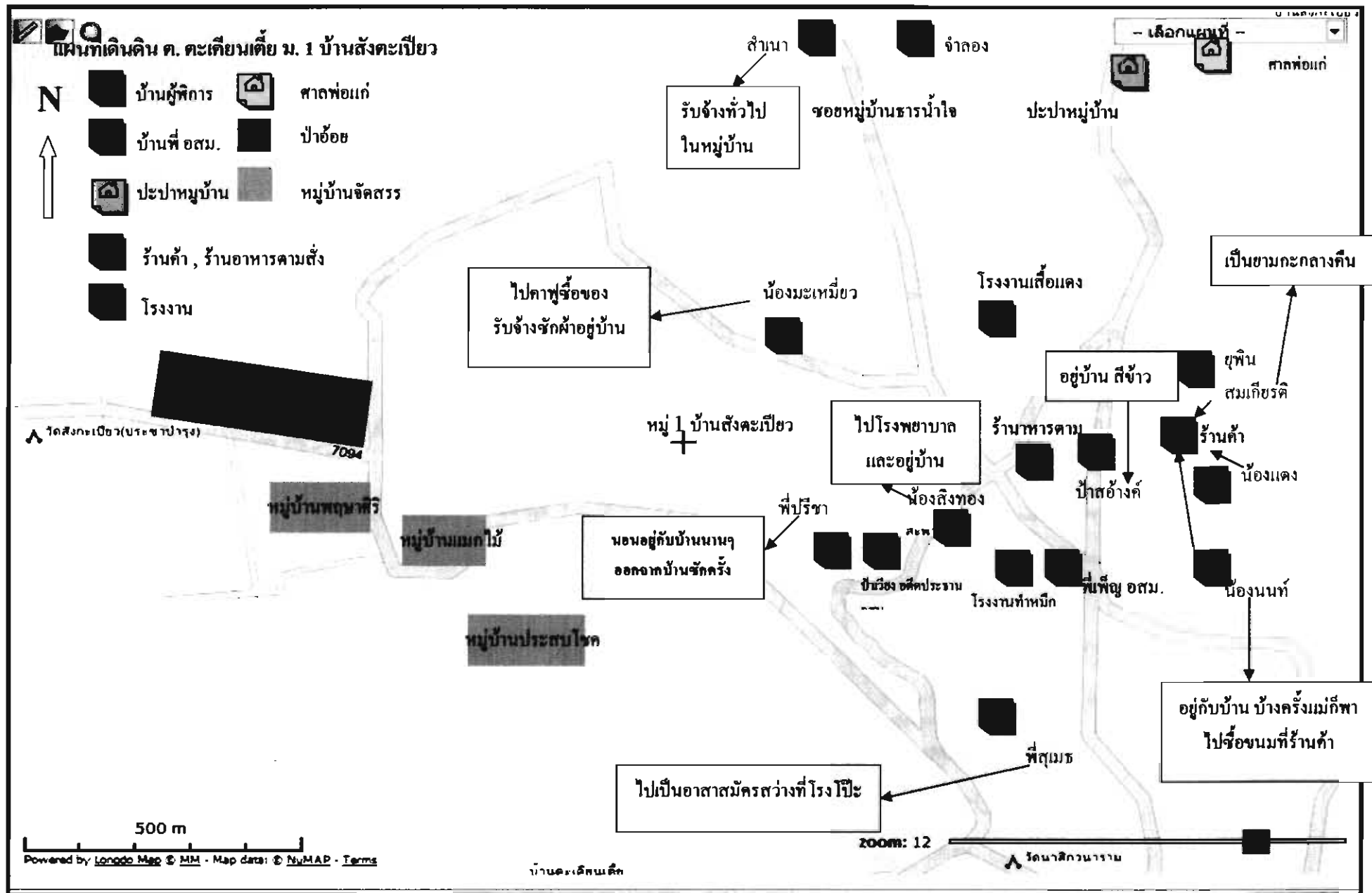
แล้วก็มีวัดเกิดขึ้นใกล้ๆ กับหมู่บ้านสังกะเปรียว ตอนแรกมีชื่อวัดว่า วัดประชานำรุง ต่อมาทางการศาสนาอยากให้วัดใหม่เป็นชื่อของหมู่บ้าน แล้วเจ้าอาวาสแจ้งทางการไปว่าชื่อ วัดสังกะเปรียว ทางเจ้าหน้าที่ศาสนา คงไม่เคยได้ยินและไม่คุ้นชื่อเลยลืมนิสั้ ไม้จัดวาไปหนึ่งตัว เลยเรียกว่า “วัดสังกะเปรียว” เปรียวเลยหายไป มีแต่หมู่บ้าน “สังกะเปรียว” หมู่ 1 วัดสังกะเปรียวไม่มี

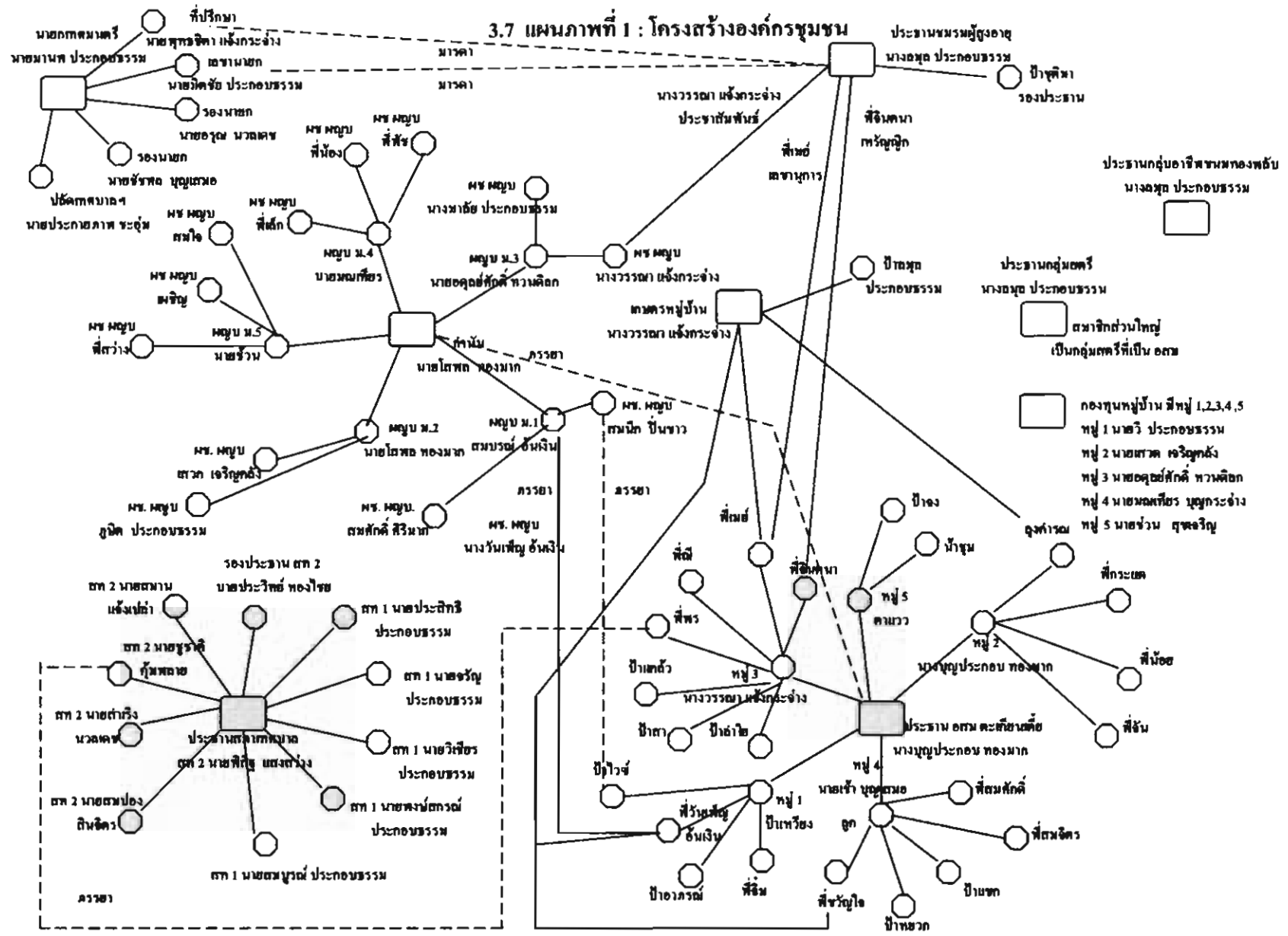
ก่อนหน้าปี 2531 จึงทำนชาติชายมาเป็นนายกรัฐมนตรีนั่น ชาวบ้านนิยมไปทำงานนอกกัน เพราะอยู่ที่บ้านไม่ค่อยพอกิน หน้าฝนก็ทำนา หน้าแล้งก็ทำไร่มัน แต่ก็ติดลบตลอด จะคิดเอาแก่เจ้าหนี้ พอถึงหน้าจะกินจะใช้ก็ต้องเบิกเขามาก่อน ในส่วนการทำไร่ทำสวนจะไม่จ้างแต่จะทำเองเพราะทำไร่ทำนาไม่รู้จะเอาเงินที่ไหนมากิน ข้าวไม่ต้องซื้อกินซื้อแต่กับข้าว พวก หมู ปลา เนื้อ พริก มากิน แต่ไม่ได้ซื้อบ่อยมากเดือนครึ่งเดือนซื้อทีคนหนึ่งก็คิดเอาแก่มัน 3,000 – 6,000 บาท สมัยนั้นเงิน 3,000 บาทก็ถือว่ามาก พอถึงปีขุดมัน ปีไหนที่มันไม่เน่าพอขุดไปแล้วก็พอใช้หนี้เขาแล้วมีเงินเหลือ แต่เหลือไม่มากจนถึงขนาดว่าเอามาปลูกบ้านปลูกช่องอะไรได้แต่ก็เหลือพอกิน พอใช้บ้างไม่เป็นหนี้เขา บางปีพอปลูกมันไว้ 3 เดือนน้ำมาน้ำท่วมมันเสียขุดมาได้ก็หัวเล็กๆ ขาดทุนไม่มีจะให้อีกแล้ว

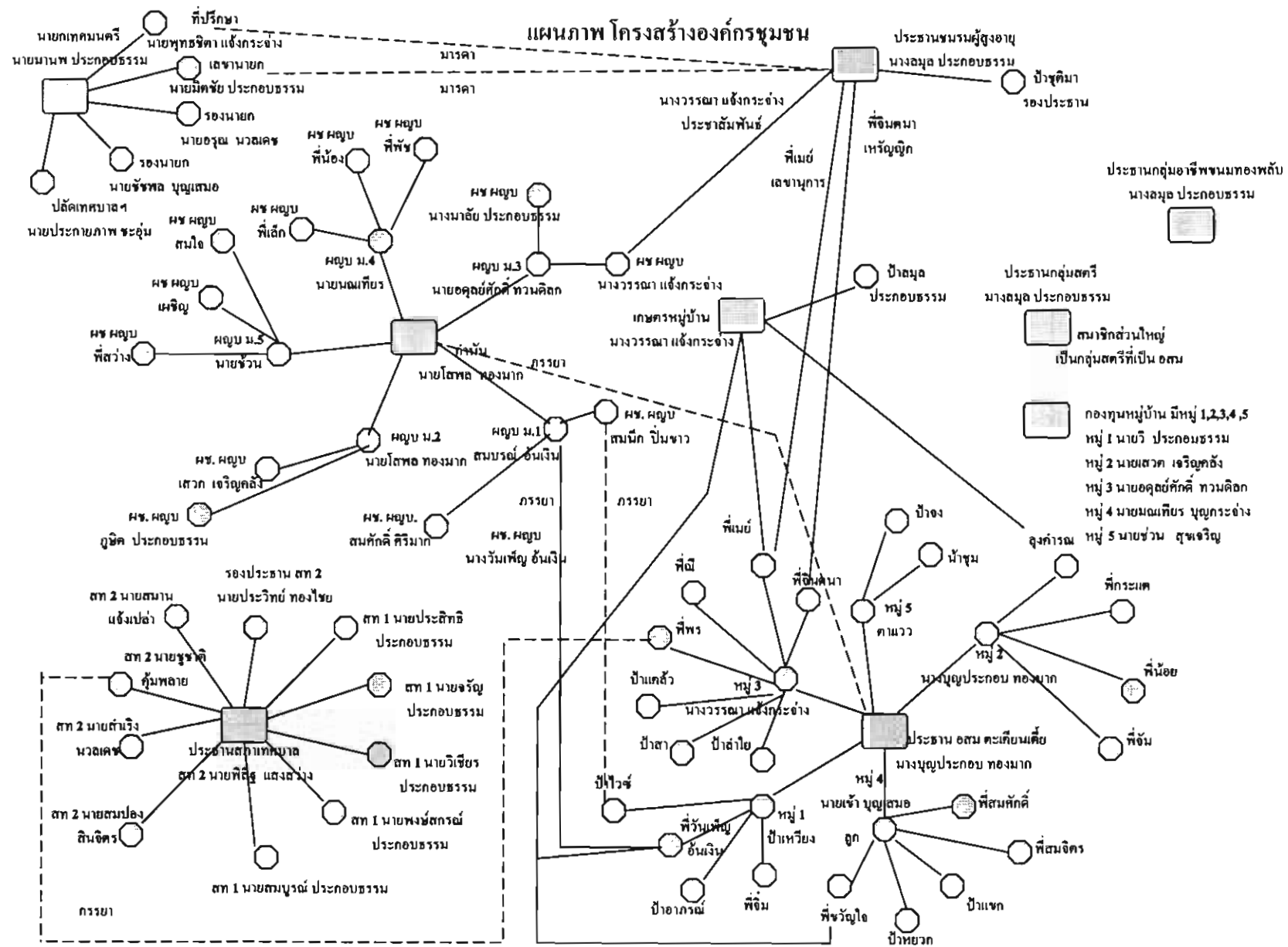
ต่อมามีคนมาพาไปทำงานเมืองนอกแล้วก็ไปกันเสียค่าหัว จาก 40,000 – 100,000 บาท สมัยนั้นคนในหมู่บ้านไม่มีเงิน แ่เงิน 40,000 บาทก็ไม่มี ถ้ามี 40,000 บาท เขาก็ปลูกบ้านหลังใหญ่กันไปแล้ว เงิน 40,000 บาทเนี่ย เขาปลูกได้บ้านสวยหลังใหญ่หลังหนึ่งเลย บางคนไปทำงานต่างประเทศบางคนก็ไปไชยดี มีเงินส่งมาให้ทางบ้านปลูกบ้านหลังสวยงาม บางคนไปแล้วงานไม่ดีก็คิดหนีสินเขามาตลอดและก็กลับไปอีก บางคนงวอดนี้ไม่ดังวดหน้าแก้ตัวใหม่ ทำให้มีบ้านขึ้นหลายหลังจากเมื่อก่อนมีเพียงไม่กี่หลังในตำบลตะเคียนเตี้ย

ในยุคที่ตำบลตะเคียนเตี้ยมีการเปลี่ยนแปลงคือ สมัยนายกชาติชายจะมีการปรับราคาที่ดินให้สูงขึ้นจากที่เคยขายได้ 6,000 บาท ก็ขายได้ 60,000 บาท จะขึ้นไปมาก ชาติชายนี้เลยมานิดนึง ประมาณปี 2531

ต่อมาในยุคนายกฯ ชาติชายที่ดินราคาแพง บางคนก็แบ่งขายกันและปลูกบ้านกันเต็มไปหมด มีแต่บ้านหลังใหญ่โตสวยงาม ต่อมาก็มีบ้านจัดสรรเข้ามาในยุคที่ท่านทักษิณเป็นนายก ฯ ซึ่งคนในพื้นที่ก็ขายที่กันเกือบหมดแล้ว และเงินที่ได้ก็ใช้เกือบหมดแล้วเช่นกัน เหลือแต่บริเวณบ้านต้องกู้หนี้ยืมสิน ขณะเดียวกันเมื่อท่านทักษิณเป็นนายกฯ ได้ไม่นานก็มีงานเข้ามาเยอะแยะ คนในชุมชนสามารถเลือกงานได้ก็เลยเล่นตัว ก่อนหน้านั้นเที่ยวไปหางานเดือน 2 เดือนก็ยังไม่หางานทำได้ สมัยทักษิณงานมาหาถึงบ้าน ขอให้ไปอย่างเดียวก็พอ ไปลองแล้วถ้าไม่ดีก็เปลี่ยนงานๆ เอาที่ค่าตอบแทนสูงและสบายเป็นหลัก

3.8 ปฏิทินชุมชน

ปฏิทินชุมชน												
กิจกรรม	เดือน											
ด้านเศรษฐกิจ	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
ทำสวนมะพร้าว	←											→
ปลูกมันสำปะหลัง				↔								
ปลูกกล้วย	←											→
ปลูกมะม่วง	←			→							←	→
รับจ้างทั่วไป	←											→
ค้าขาย	←											→
ทำนา	↔						↔	→				↔
ด้านวัฒนธรรม												
สงกรานต์				↔								
ปีใหม่	↔											
กองข้าวหรือปล่อยผี				↔								
ลอยกระทง											↔	
พิธีทำบุญตักบาตรวันอาสาฬหบูชา และ พิธีถวายเทียนในวันเข้าพรรษา							↔					
พิธีเทศน์มหาชาติ												↔
พิธีบวงสรวงศาลปู่ทอง		↔										
พิธีทำบุญกลางบ้าน				↔								
พิธีทำบุญวันออกพรรษาและพิธีตัก บาตรเทโว										↔		
พิธีทำบุญวันสารทไทย										↔		
พิธีทอดกระฐิน										↔	→	
การแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด				↔								

รายละเอียดเพิ่มเติม

1. ทำสวนมะพร้าว การดูแลสวนใหญ่ก็ไม่ต้องดูแลมากหรือไม่ต้องใส่ปุ๋ยหรือรดน้ำรอแต่เก็บอย่างเดียว ในช่วงที่เก็บจะเก็บทุกเดือน และเก็บเดือนละครั้ง โดยสวนใหญ่แล้วจะมีผู้มารับซื้อถึงสวนและผู้มารับซื้อก็จะเก็บลูกมะพร้าวเอง

2. ปลุกมันสำปะหลัง มันสำปะหลังจะใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนเมษายน

3. ปลุกกล้วย เมื่อปลุกแล้วไม่ต้องดูแลมากนัก จะเก็บผลกล้วยได้ทุกเดือน

4 ปลุกมะม่วง มะม่วงจะต้องดูแลตั้งแต่เดือนมกราคม – เมษายน และเก็บผลมะม่วงในเดือน พฤศจิกายน และเดือนธันวาคม

5. รับจ้างทั่วไป โดยสวนใหญ่แล้วผู้ที่รับจ้างทั่วไปอยู่ในวัยรุ่นถึงวัยกลางคน และโดยมากจะทำงานโรงงาน ซึ่งมีโรงงานอยู่ใกล้ ๆ กับหมู่บ้าน และมีรถรับส่งถึงบ้าน อาชีพนี้จะทำทุกเดือน

6. ค้าขาย ชาวบ้านที่มีอาชีพค้าขายสวนใหญ่จะขายของประเภทของชำ และขายผลิตภัณฑ์สารเคมีการเกษตร อาชีพนี้จะทำทุกเดือน

7. ทำนา ปัจจุบันชาวบ้านที่มีอาชีพทำนาในช่วงเดือนกรกฎาคมและเดือนสิงหาคม ทำการเพาะปลูก ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคมจะอยู่ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต

8. พิธีทำบุญตักบาตรขึ้นปีใหม่

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะพากันไปทำบุญตักบาตรที่วัดที่อยู่ใกล้บ้าน และก็ไปกราบขอพรผู้ใหญ่ ในระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม – 1 มกราคม ของทุกปี

9. พิธีเทศน์มหาชาติ

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะร่วมกับวัดเวฬุวนาราม จัดให้มีการเทศน์มหาชาติ เพื่ออบรมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ชาวบ้านในเขตตำบลตะเคียนเตี้ยและใกล้เคียง ซึ่งจะจัดงานในวันแรม 1 ค่ำ เดือนอ้าย

10. พิธีบวงสรวงศาลปู่ทอง

จากการบอกเล่าของ นางลมูล ประกอบธรรม ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลตะเคียนเตี้ย ว่า เดิม บริเวณทุ่งไร่เขา มีวัวป่ามาหากินบริเวณ ดังกล่าว และญาติของปู่ทอง ได้ยิงวัวตัวดังกล่าวแล้ว แต่วัวยังไม่ตาย นอนอยู่ในบริเวณดังกล่าว ญาติของปู่ทองได้มาบอกให้ปู่ทองไปฆ่าวัว เพื่อเอาน้ำคั่วมาทำเป็นเชือกจูงวัว ปู่ทองจึงรีบขี่ม้าไปฆ่าวัวดังกล่าว แต่พอไปถึงปู่ทองกลับถูกวัวฆ่าตาย ต่อมาชาวบ้านได้ตั้งศาลเพียงตาขึ้นโดยเรียกชื่อว่า “ศาลปู่ทอง” เพื่อให้ชาวบ้านกราบไหว้ และเมื่อเวลาของหาย ชาวบ้านก็จะไปบ่นให้หาเจอ เมื่อหาเจอแล้ว ก็จะนำเครื่องเซ่น เช่นมะพร้าวอ่อนไปแก้บน และในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีพิธีไหว้สักการะศาลปู่ทองเป็นประจำทุกปี

11. พิธีทำบุญกลางบ้าน

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะมีพิธีทำบุญกลางบ้าน ในพิธีดังกล่าวจัดขึ้นในช่วงวันสงกรานต์ 13 - 16 เมษายน ของทุกปี โดยชาวบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์มารับบาตร และฉันภัตตาหาร เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์ จะเป็นพิธีสงฆ์น้ำพระสงฆ์ รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ พิธีก่อกองพระทราย การชมมวยทะเล การเล่นสาดน้ำสงกรานต์ การแสดงลำตัด การรำวงชาวบ้าน ชาวบ้านที่มาร่วมงานจะแต่งกายย้อนยุค ใช้บริเวณ หมู่ 2 เป็นสถานที่จัดงาน

12. พิธีทำบุญตักบาตร เวียนเทียนวันมาฆบูชา

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะไปทำบุญตักบาตรที่วัด ถือศีลและปฏิบัติธรรม ในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3

13. พิธีทำบุญตักบาตร เวียนเทียนวันวิสาขบูชา

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะไปทำบุญตักบาตรที่วัดใกล้บ้านในช่วงเช้า และก็เวียนเทียนพร้อมกัน ในช่วงเย็น วันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

14. พิธีทำบุญตักบาตรวันอาสาฬหบูชา และพิธีถวายเทียนในวันเข้าพรรษา

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะไปทำบุญตักบาตรที่วัดใกล้บ้านในวันอาสาฬหบูชา และในวันรุ่งขึ้นก็จะไป ทำบุญและนำเทียนพรรษาไปถวายพระ เพื่อใช้จุดในช่วงเข้าพรรษา วันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8

15. พิธีทำบุญวันสารทไทย

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะไปร่วมทำบุญวันสารทไทย ในวันแรม 1 ค่ำ เดือน

16. พิธีทำบุญวันออกพรรษาและพิธีตักบาตรเทโว

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะไปทำบุญตักบาตรที่วัดใกล้บ้านในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 และชาวบ้านจะห่อข้าวต้มหาง โดยใช้ใบมะพร้าว และกระพ้อห่อ และนำไปถวายพระในหลังวันออกพรรษา

17. พิธีทอดกระฐิน

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะทอดกระฐินสามัคคีที่วัดใกล้บ้าน ระยะเวลาเริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 จนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

18. พิธีลอยกระทง

ชาวบ้านตำบลตะเคียนเตี้ยจะประดิษฐ์กระทง และนำไปลอยบริเวณคลอง ด้านข้างอาคารองค์การบริหารส่วนตำบลหลังเก่า โดยเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ยจัดสถานที่ดูแลความเรียบร้อยให้ เพื่อให้ชาวบ้านไปร่วมลอยกระทงในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

19. การแข่งกีฬาต้านยาเสพติด

เดือนเมษายน มีการแข่งขันกีฬาฟุตบอลภายในหมู่บ้าน เพื่อความสมัครสมานสามัคคีของชาวบ้านในหมู่บ้าน

การวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม
(Appreciation Influence Control, AIC)

โดย

ดร. จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ความนำ

ปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน คือการเปิดโอกาสให้บุคคลและกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่อยู่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาชุมชน ร่วมตัดสินใจอนาคตของชุมชน ร่วมรับผิดชอบดำเนินงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น กระบวนการ A - I - C หรือ Appreciation - Influence - Control จะช่วยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมดังกล่าว และทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ตนมีส่วนร่วม เกิดความต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความสำเร็จสูง อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการ A - I - C จะทำให้เกิดสิ่งที่ดีๆ ในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนดังนี้

(1) ช่วยให้ประชาชนและกลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งในและนอกชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วม มีความกระตือรือร้น ในการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น

(2) ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้แทนกลุ่มต่างๆ ประชาชนโดยเฉพาะผู้รู้ กลุ่มคนจน ผู้ด้อย โอกาสผู้หญิง และเยาวชน เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด กำหนดแนวทางการพัฒนา และจัดสรรทรัพยากรการมีส่วนร่วม ในกิจกรรม และเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการรวมพลังเชิงสร้างสรรค์

(3) ช่วยให้ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของทั้งกิจกรรม โครงการ ผลของการพัฒนา และความเป็นเจ้าของชุมชนท้องถิ่น ทำให้เกิดควมมีพลัง รู้ถึงศักยภาพในการพึ่งตนเอง

(4) ช่วยให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเรียนรู้ที่จะเข้าร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนอย่างประสานสอดคล้องกัน

ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้มีการนำกระบวนการ A - I - C เข้ามาใช้ในการวางแผน ทำให้ประชาชนภาคส่วนต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกภูมิใจที่ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนระดับชาติเป็นครั้งแรก แต่เมื่อประกาศใช้แผนแล้วขาดการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน ประกอบกับเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ซึ่งเป็นปีแรกของแผน ทำให้แผนที่ผ่านกระบวนการร่างมาอย่างดีไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม การใช้ กระบวนการ A - I - C ในการวางแผนในครั้งนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ในการวางแผนที่ทำให้หน่วยราชการต่างๆ เห็นความสำคัญของการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

การนำ A-I-C มาใช้ในการวางแผนชุมชนด้านคนพิการ

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนอาจไม่ใช่เรื่องยากหากใช้วิธีการแบบเก่าที่หน่วยราชการเคยใช้ในอดีตในการจัดตั้งกลุ่มหรือศูนย์ต่างๆ ขึ้นมาอย่างมากมายในชุมชนโดยการออกคำสั่งให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้จัดตั้งขึ้น โดยให้มีการสร้างอาคารหรือศาลากลางบ้านขึ้นมาในชุมชนพร้อมทั้งติดป้ายประกาศและทำพิธีมอบอาคารนั้นให้ผู้นำชุมชนเป็นผู้ดูแล และอาจจะมีกรมอบงบประมาณไว้ส่วนหนึ่งเพื่อกระตุ้นให้มีการดำเนินงานในระยะแรก การจัดตั้งกลุ่มหรือศูนย์ต่างๆ ด้วยวิธีการเช่นนี้ จึงเป็นเพียงรูปแบบและไม่ยั่งยืน เราจึงพบอาคารร้างของกลุ่มหรือศูนย์ต่างๆ อยู่ในชุมชนมากมายหลายชุมชน สาเหตุที่เกิดอาคารร้าง ไม่มีกิจกรรมต่อเนื่องเพราะขาดกระบวนการกระตุ้นหรือนำพาคนในชุมชนให้เขามามีส่วนร่วม จึงเป็นบทเรียนที่สำคัญว่า การทำให้อาคารหรือศูนย์ต่างๆ ในชุมชนให้มีความยั่งยืนต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น

กระบวนการ A-I-C เป็นการประชุมที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อจัดทำแผน โดยเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์ นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ ถึงสภาพปัญหา ความต้องการข้อจำกัด และศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้มีการระดมพลัง สมองในการศึกษา วิเคราะห์พัฒนาทางเลือก เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา เกิดการตัดสินใจร่วมกัน เกิดพลังของการสร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือและเสริมพลังคนพิการในชุมชนจึงควรนำกระบวนการ A-I-C มาใช้เพื่อให้ศูนย์ช่วยเหลือและเสริมพลังคนพิการในชุมชนมีความยั่งยืน กระบวนการ A-I-C มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างความรู้ (Appreciation : A)

คือขั้นตอนการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นตอนนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน แสดงความคิดเห็น รับฟังและหาข้อสรุปร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความคิดของเพื่อนสมาชิก โดยใช้การ วาดรูปเป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็น และแบ่งเป็น 2 ส่วน

A1 : การวิเคราะห์สภาพการของหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล ในปัจจุบัน

A2 : การกำหนดอนาคตหรือวิสัยทัศน์ อันเป็นภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาว่าต้องการอย่างไร โดยการวาดภาพมีความสำคัญคือ

(1) การวาดภาพจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถสร้างจินตนาการ คิด วิเคราะห์ จนสรุปมาเป็นภาพ และช่วยให้ผู้ไม่ถนัด ในการเขียนสามารถสื่อสารได้

(2) ช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมคิดและพูด เพื่ออธิบายภาพซึ่งตนเองวาด นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุม อื่นๆ ได้ซักถามข้อมูลจากภาพ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน และกระตุ้นให้คนที่ไม่ค่อยกล้าพูด ให้มีโอกาสนำเสนอ

(3) การรวมภาพของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นภาพรวมของกลุ่ม จะช่วยให้มีความง่าย ต่อการรวบรวมแนวคิดของผู้เข้าร่วม ประชุม และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของภาพ(ความคิด) และส่วนร่วมในการสร้างภาพพึงประสงค์ของกลุ่ม

(4) จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการประชุมให้มีความสุข และเป็นกันเอง ในบางครั้งผู้เข้าร่วมประชุม มักมองว่าการ วาดภาพเป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก ดังนั้นวิทยากร กระบวนการ จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ และนำเกมต่างๆ เกี่ยวกับการ วางแผน การละลายพฤติกรรมกลุ่ม หรือ การวาดภาพเพื่อการแนะนำตนเอง หรือวาดภาพสิ่งที่ตนเองชอบ ไม่ชอบ มาใช้อุ่นเครื่องเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมประชุม

2 ขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา (Influence : I)

คือขั้นตอนการหาวิธีการและเสนอทางเลือกในการพัฒนา ตามที่ได้สร้างภาพพึงประสงค์ หรือที่ได้ช่วยกันกำหนด วิสัยทัศน์ (A2) เป็นขั้นตอนที่จะต้องช่วยกันหามาตรการ วิธีการ และ ค้นหาเหตุผลเพื่อกำหนดทางเลือกในการพัฒนา กำหนดเป้าหมาย กำหนดกิจกรรม และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โครงการ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

I1 : การคิดเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามภาพพึงประสงค์

I2 : การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โครงการ โดย

(1) กิจกรรม หรือโครงการที่หมู่บ้าน ชุมชน ต้องถิ่นทำเองได้เลย

(2) กิจกรรมหรือโครงการที่บางส่วนต้องการความร่วมมือ หรือการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่ร่วมทำงานสนับสนุนอยู่

(3) กิจกรรมที่หมู่บ้าน ชุมชน ดำบล ไม่สามารถดำเนินการได้เอง ต้องขอความร่วมมือ เช่น ดำเนินการจากแหล่งอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน

3. ขั้นตอนการสร้างแนวทางปฏิบัติ (Control : C)

คือยอมรับและทำงานร่วมกันโดยนำเอาโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มาสู่การปฏิบัติ และจัดกลุ่มผู้ดำเนินการ ซึ่งจะรับผิดชอบโครงการ โดยขั้นตอนกิจกรรมประกอบด้วย

C1 : การแบ่งความรับผิดชอบ

C2 : การตกลงใจในรายละเอียดของการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติ

นอกจากนี้ผลลัพธ์ที่ได้จากการประชุมคือ

(1) รายชื่อกิจกรรม หรือโครงการที่กลุ่ม องค์กรชุมชนดำเนินการได้เอง ภายใต้ความรับผิดชอบ และเป็นแผนปฏิบัติการ ของหมู่บ้าน ชุมชน

(2) กิจกรรม โครงการที่ชุมชน หรือองค์กรชุมชน เสนอขอรับการส่งเสริม สนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่ทำงาน หรือสนับสนุนชุมชน

(3) รายชื่อกิจกรรม โครงการที่ชาวบ้านต้องแสวงหาทรัพยากร และประสานงานความร่วมมือจากภาคีความร่วมมือต่างๆ ทั้งจากภาครัฐหรือองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น

ปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยให้การประชุม A-I-C ประสบความสำเร็จได้

(1) การจัดประชุมกระบวนการ A-I-C นี้ "เน้นความเป็นกระบวนการ" จะดำเนินการข้ามขั้นตอนหรือสลับขั้นตอน ไม่ได้ เน้นการระดมความคิด และสร้างการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้มีความสำคัญกับการตัดสินใจ การกำหนดอนาคตร่วมกัน และเน้นการสร้างพลังความคิด วิเคราะห์ และเสนอทางเลือก ในการพัฒนาและพลังความรัก ความเอื้ออาทร การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อันเป็นพลังเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนา

(2) การศึกษาและเตรียมชุมชน

2.1 การศึกษาชุมชนเพื่อให้เข้าใจสภาพของหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบล ความสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ การทราบความสามารถ ศักยภาพของกลุ่ม สภาพการพึ่งตนเอง เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอ เป็นข้อเท็จจริง ในการกำหนดอนาคตทางเลือก รวมทั้งกลวิธีที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา และการประสานความร่วมมือ

2.2 การเตรียมชุมชนเพื่อให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชน ประชาชนเข้าใจ และส่งผู้แทนที่มีอำนาจในการตัดสินใจของกลุ่ม เข้าร่วมประชุม รวมทั้งมีการพิจารณาเพื่อกระจายโอกาสให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม เช่น กลุ่มสตรี เด็ก คนจน ผู้ประสบปัญหาต่างๆ เป็นต้น

(3) วิทยาการกระบวนการที่เข้าใจขั้นตอนของกระบวนการ A-I-C มีประสบการณ์ ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการประชุม มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ เฉพาะหน้า สามารถไกล่เกลี่ย หรือมีวิธีการ ในการจัดการกับความขัดแย้ง ที่เหมาะสมในกรณีที่จะเกิดขึ้น โดยสามารถทำหน้าที่

3.1 เตรียมชุมชน เตรียมการประชุม ดำเนินการประชุม และสรุปผล

3.2 สร้างบรรยากาศในการประชุม เพื่อคลายความตึงเครียดของผู้เข้าร่วมประชุม

3.3 ความคุมขั้นตอนและเวลาในการดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามกระบวนการ

3.4 สรุปความเห็นที่แท้จริงของผู้เข้าร่วมประชุม โดยไม่สอดแทรกความเห็นหรือทัศนคติของตนเองลงไป

3.5 ในกรณีที่มีข้อถกเถียงระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเกิดความต้องการปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง ผู้ดำเนินการประชุมต้องทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย และหาข้อยุติให้ได้

3.6 วิเคราะห์และสังเกตบรรยากาศในการประชุม สำหรับจำนวนผู้จัดการประชุมอาจมีเพียงคนเดียวก็ได้เป็นผู้นำ การประชุม ซึ่งจะมีข้อดี คือ กระบวนการประชุมเป็นเอกภาพมากกว่า แต่หากไม่มั่นใจในการดูแลบรรยากาศการประชุม น่าจะจัดคณะมาช่วยโดยแบ่งหน้าที่เป็น

○ ผู้จัดการประชุม ดูแลอำนวยความสะดวกทั่วไป ได้แก่ การลงทะเบียน อาหาร เครื่องดื่ม

○ ผู้นำการประชุม

○ ผู้จัดกิจกรรมเกมส์ สร้างบรรยากาศเพื่อการละลายพฤติกรรม คลายเครียด และการนำเข้าสู่ขั้นตอนแต่ละ ขั้นตอน

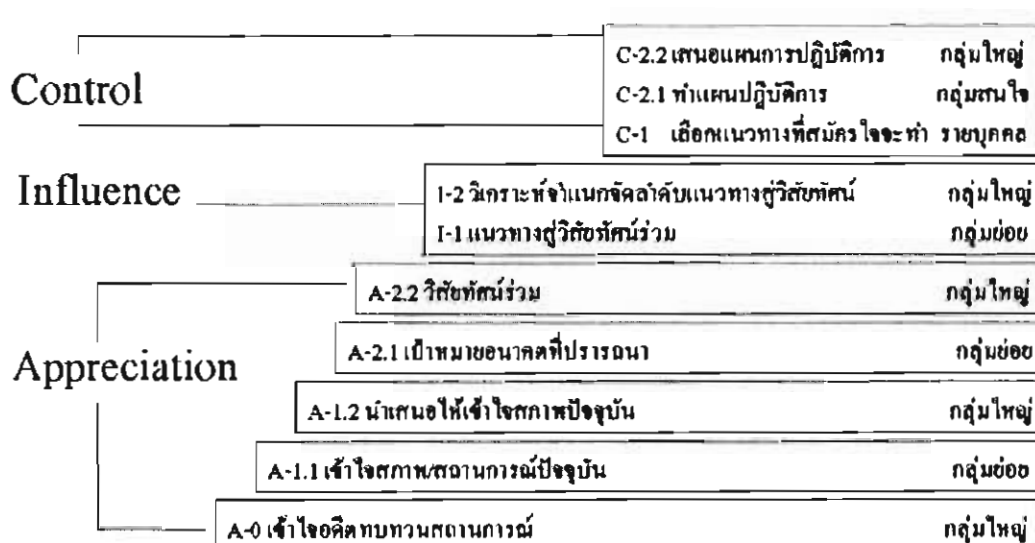
○ ผู้เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้คณะฯ จะต้องทำความเข้าใจ ในขั้นตอนและวิธีการให้ตรงกัน สอดรับกัน

รายละเอียดขั้นตอน กระบวนการ A-I-C กับประสบการณ์ที่นำไปใช้

ขั้นเตรียมการ ได้แก่

1. การศึกษาชุมชน เพื่อให้ทราบประวัติการพัฒนา โครงสร้างทางสังคม ปัจจัยพื้นฐาน แหล่งทรัพยากรของหมู่บ้าน โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่แล้วในรายงานการสำรวจของราชการ การพูดคุยกับชุมชน การสำรวจ
2. การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้ตัวแทนของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ประมาณ 20-30 คน โดยการสอบถามกลุ่มต่างๆ และผู้นำของหมู่บ้าน
3. การชี้แจงวัตถุประสงค์ต่อผู้นำและกรรมการหมู่บ้าน และขอความเห็นในการจัดการประชุม ให้สะดวกราบรื่นทุกฝ่าย
4. การเตรียมตัวของผู้นำการประชุม เพื่อดำเนินการประชุมให้ราบรื่นและเพื่อมองเห็นภาพรวมของงาน
5. การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการประชุม ได้แก่สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องเขียน การจัดบันทึกต่างๆ

ขั้นตอนการจัดประชุมและปฏิบัติการตามกระบวนการ A-I-C

Appreciation

A-0 ความเป็นมาจากอดีต เพื่อให้เข้าใจสภาพปัจจุบัน การทบทวนสถานการณ์ ที่ผ่านมาจะช่วยให้สมาชิก มองเห็นภาพ ปัจจุบัน และอนาคตชัดเจนขึ้น วิทยากร ผู้รู้ร่วมให้ประสบการณ์เพิ่มเติม ซึ่งกิจกรรมนี้ถือเป็นกิจกรรมอุ่นเครื่อง ก่อนเข้าสู่กระบวนการ A-1

A-1.1 สภาพ สถานการณ์ ปัจจุบัน

1. สมาชิกทุกคนในกลุ่มย่อย วาดภาพลงบนแผ่นกระดาษ จากมุมมองของตนเอง กลุ่มย่อยอาจใช้กล่อมเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้หญิงล้วน กลุ่มผู้ชายล้วน กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มข้าราชการ ให้อาณา วาดภาพประมาณ 10-15 นาที

2. สมาชิกแต่ละคนเล่าภาพของตน สมาชิกคนอื่นตั้งใจฟัง และสอบถามได้ แต่ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อเปิดโอกาส ให้รับฟังรับรู้ จดจำ ข้อมูล ประสบการณ์ ความรู้สึกร่วมของผู้เป็นอย่างเต็มที่

3. ทุกคน นำภาพของตัวเองมารวม บนกระดาษแผ่นใหญ่ และช่วยกันเติมให้เป็นภาพรวมเพียงภาพเดียวของกลุ่ม เป็นการสร้างการมีส่วนร่วม และยอมรับความคิดซึ่งกันและกัน วิทยากรพยายามกระตุ้นให้ทุกคนร่วมกันวาดภาพ

A-1.2 นำเสนอความเข้าใจสภาพปัจจุบัน

ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ อภิปรายความหมายภาพรวมของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มอื่นจะซักถามหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม วิทยากรควรช่วยตั้งคำถาม เพื่อให้การอธิบายชัดเจนขึ้น

A-2.1 เป้าหมาย อนาคตที่ปรารถนา

1. สมาชิกทุกคนในกลุ่มย่อยวาดภาพจินตนาการถึงภาพชุมชน สภาพที่ตนเองอยากเห็นในอนาคต ให้อาณา วาดภาพ 10-15 นาที

2. แต่ละคนเล่าถึงภาพของตน แล้วจึงนำภาพของทุกคนมารวมกัน เป็นภาพเดียว โดย โดยช่วยกันต่อเติมให้เป็นภาพ เดียวของกลุ่มที่สมบูรณ์

3. นำเสนอภาพรวมของแต่ละกลุ่ม โดยให้มีผู้แทนกลุ่มคนใหม่นำเสนอ

A-2.2 วิสัยทัศน์ร่วม

1. วิทยากรนำภาพของทุกกลุ่มมาให้กลุ่มพิจารณาเลือกภาพใดภาพหนึ่ง เพื่อต่อเติมให้เป็นภาพตัวแทนของอนาคต ที่ต้องการของกลุ่มทุกๆ กลุ่ม

2. คัดเลือกอาสาสมัครช่วยกันเพิ่มเติมภาพ สมาชิกชวนกันบอกความต้องการเพิ่มเติม การร่วมภาพของทุกกลุ่มให้เป็นภาพ เดียวกัน เป็นขั้นตอนสำคัญที่จำเป็น เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้สร้างทิศทางไปสู่อนาคต ร่วมกันเป็นภาพเดียวกัน รู้สึกเป็นเจ้าของความคิดร่วมกัน วิทยากรกระตุ้นให้แต่ละคนในใจไว้ว่า ถ้าจะให้เป็นอย่างจริงตามภาพจะทำอย่างไรบ้าง

Influence

I-1 แนวทางการพัฒนาผู้วิสัยทัศน์ร่วม (90 นาที)

1. วิทยากรทบทวนวิสัยทัศน์ร่วม(Vision) และให้โอกาสสมาชิกปรับปรุงเพิ่มเติมให้สมบูรณ์
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มย่อยเขียนแนวทาง กิจกรรม ลักษณะโครงการบนแผ่นกระดาษ เพื่อให้เสนอให้กลุ่มย่อยพิจารณา ให้เวลาคิดส่วนตัว 10-15 นาที
3. แต่ละคนนำเสนอแนวทาง โดยชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น ประโยชน์
4. รวบรวมข้อเสนอแต่ละคนจัดเป็นหมวดหมู่ โดยต้องเป็นแนวทางที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นข้อเสนอของกลุ่ม
5. ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ สมาชิกช่วยกันซักถามให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

I-2 วิเคราะห์ จำแนก และจัดลำดับพัฒนาผู้วิสัยทัศน์ร่วม (75 นาที)

1. พิจารณาแนวทาง กิจกรรมแต่ละข้อ โดยจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการ การเกื้อหนุนจากคน องค์กรใด ที่เห็นว่าสำคัญ และควรคำนึงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติ
2. ผู้แทนกลุ่มคัดเลือก จัดกิจกรรมไว้เป็นประเภท โดยรวมกิจกรรมที่เหมือนกันไว้ด้วยกัน และจัดประเภทกิจกรรม ที่สมาชิกทำได้เอง กิจกรรมที่ร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรในท้องถิ่น กิจกรรมที่ขอความร่วมมือจากองค์กรนอกท้องถิ่น
3. เมื่อแยกประเภทแล้ว แต่ละคนพิจารณาว่าหากมีทรัพยากร จำกัด จะเลือกโครงการใดที่คิดว่าสำคัญที่สุด 3-5 กิจกรรม โดยเขียนลำดับบนกระดาษแล้ว รวมคะแนนกิจกรรมที่ได้คะแนนมากที่สุดให้เป็นลำดับหนึ่ง

Control

C-1 เลือกแนวทาง/กิจกรรมที่จะทำ

1. กิจกรรมที่สามารถทำได้เอง สมาชิกตัดสินใจเลือกที่จะทำโดยลงชื่อในกระดาษของแต่ละกิจกรรม แบ่งกลุ่มย่อย ตามกิจกรรมที่สมาชิกลงชื่อไว้
2. กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับองค์กรอื่นๆ สมาชิกร่วมกันเสนอมอบหมายให้บุคคล หรือกลุ่มดำเนินการประสาน ติดตาม หรือยื่นข้อเสนอ

C-2.1 ทำแผนปฏิบัติการ

1. จัดทำแผนปฏิบัติการที่ทำได้เอง โดยนำแนวทาง กิจกรรมต่างๆ ที่จำแนกกลุ่มไว้แล้วมา
ทำแผนปฏิบัติการ โดยตอบ คำถาม ดังนี้

- Q ทำอะไร (ชื่อโครงการ)
- Q ทำแล้วได้อะไร (ผลที่คาดว่าจะได้รับ เกิดขึ้น)
- Q ทำอย่างไร (กิจกรรม วิธีดำเนินการ)
- Q ต้องใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณเท่าใด
- Q ทำที่ไหน (สถานที่ที่จะดำเนินโครงการ)
- Q ทำเมื่อไร (วันเวลาที่จะดำเนินโครงการ)
- Q ใครบ้างจะช่วยทำ
- Q ใครรับผิดชอบ (ผู้ดูแล ประสานงาน)

2. กิจกรรมที่ต้องขอความร่วมมือสนับสนุนจากองค์กรอื่น นำมาทำแผน โดยตอบคำถาม
ดังนี้

- © ทำอะไร (ชื่อโครงการ)
- © ทำแล้วได้อะไร (ผลที่คาดว่าจะได้รับ / เกิดขึ้น)
- © ประสานงานกับหน่วยงานอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
- © ใครเป็นผู้ประสานงาน ติดตามความก้าวหน้า

ตัวอย่าง หัวข้อเขียนแผนปฏิบัติ

1. ชื่อโครงการ (ทำอะไร)
2. หลักการและเหตุผล (ทำไมต้องทำ)
3. วัตถุประสงค์ (ทำเพื่อให้ได้อะไร)
4. เป้าหมาย (ผลที่หวัง)
5. วิธีดำเนินการ (ทำอย่างไร)
6. กำหนดเวลา (ทำเมื่อไร ถึงเมื่อไร)
7. ค่าใช้จ่ายและแหล่งเงิน (ใช้เงินเท่าไร จากไหนบ้าง)
8. ประมาณการรายรับ ถ้ามี (คาดว่าจะมีรายได้เท่าไร)
9. ผู้รับผิดชอบ (ใครเป็นคนสำคัญที่รับผิดชอบดูแลเรื่องนี้)

10. ผู้ให้ความร่วมมือ (ใครบ้างต้องมาร่วมมือจึงจะสำเร็จ)

C-2.2 เสนอแผนปฏิบัติการ

1. นำเสนอรายละเอียดของกิจกรรม

2. อภิปรายเพิ่มเติมและตกลงดำเนินงาน มอบหมายงาน กำหนดวันเวลา สถานที่

ขั้นสุดท้าย คือ การเตรียมการเพื่อเสนอแผนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานขอรับการสนับสนุน หรือส่งเสริมและเข้าร่วมพัฒนา

บทสรุป

การใช้กระบวนการ AIC ในการวางแผนแบบมีส่วนร่วมจัดตั้ง “ศูนย์ช่วยเหลือและเสริมพลังผู้พิการในชุมชน” จะช่วยให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของศูนย์ฯ เกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ตนมีส่วนร่วม ช่วยให้กลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งในและนอกชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วม มีความกระตือรือร้น ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้รู้ คนจน ผู้ด้อยโอกาส ผู้หญิง เยาวชน รวมทั้งคนพิการเอง เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ร่วมจัดสรรทรัพยากร ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมพัฒนาให้ศูนย์ฯ มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น กระบวนการ AIC จึงเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ให้เกิดพลัง และเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเรียนรู้ที่จะร่วมมือกันทำงานพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการได้อย่างสอดคล้อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

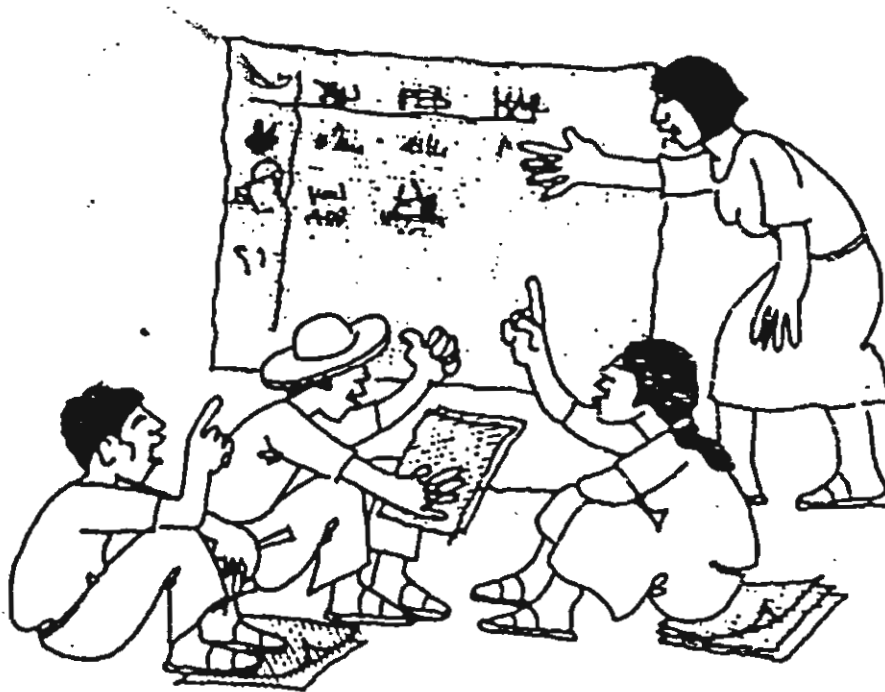
เอกสารอ้างอิง

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. กระบวนการเสริมสร้าง ชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม. ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการ

สาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชาสรรค์ แสนภักดี. เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม. ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

ความรู้เกี่ยวกับการถอดบทเรียน และการจัดการความรู้

โดย

ดร. จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในยุคปัจจุบันคงไม่มีใครปฏิเสธว่า การแก้ไขปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ต้องใช้ “ปัญญา” เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพที่สังคมมีความซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่การจะได้มาซึ่ง “ปัญญา” จะรอจากการวิจัยเพียงอย่างเดียวก็อาจไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เร็วและแรงมากในขณะนี้ เราจึงต้องอาศัยการถอดบทเรียนและการจัดการความรู้เข้าช่วย นั่นคือการเรียนรู้จากความรู้ที่เราเคยมีอยู่เดิมหรือเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และนำเอาการเรียนรู้เหล่านั้นมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน การถอดบทเรียนและการจัดการความรู้เป็นเสมือนเหรียญที่มี 2 ด้านที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน การถอดบทเรียนและการจัดการความรู้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรม และองค์การ เมื่อนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอในองค์การใดก็ตาม จะทำให้องค์การนั้นเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งจะช่วยให้องค์กรต้องพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และสามารถขับเคลื่อนงานขององค์การให้บรรลุเป้าหมายได้ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

การถอดบทเรียนคืออะไร

การถอดบทเรียนเป็นเทคนิคการจัดการความรู้ที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร ในชุมชน ในกลุ่ม ในแผนก หรือในทีมงาน เพื่อสกัดความรู้ฝังลึกที่มีในตัวคนจากประสบการณ์หรือจากการปฏิบัติงานออกมาเป็นบทเรียนที่สามารถนำมาสรุปและสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ๆ เป็นคู่มือหรือตำรา ที่ให้ผู้ถอดบทเรียนเองหรือคนอื่นสามารถเรียนรู้นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นได้ การถอดบทเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีในด้านต่างๆ ได้แก่

- ❖ เกิดการปรับปรุงเทคนิคการทำงาน
- ❖ เกิดความเข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหา อุปสรรค อย่างเป็นระบบ
- ❖ เกิดรูปแบบกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
- ❖ เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้น หลังจากนำบทเรียนไปปรับใช้
- ❖ เกิดการพัฒนายุทธศาสตร์ ทิศทาง แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการดำเนินงานในระยะต่อไป
- ❖ เกิดต้นแบบการทำงานที่ดี (best practice)

โดยทั่วไปองค์กร ชุมชน กลุ่ม แผนก หรือทีมงานมักจะดำเนินงานไปตามบทบาทหน้าที่หรือตามแผนงานที่กำหนดไว้ในลักษณะที่เป็นงานประจำ ขาดแรงกระตุ้นที่จะทำให้งานประสบ

ความสำเร็จได้มากขึ้น โดยมักจะคิดว่า ทำเท่าที่จะทำได้ หรือทำตามที่มีผู้บังคับบัญชาสั่งการ ไม่มีการเรียนรู้โดยการถอดบทเรียนซึ่งเกิดจากสาเหตุหลัก 3 ประการคือ

- (1) ขาดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการถอดบทเรียน
- (2) หวังพึ่งความรู้จากนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในการชี้แนะมากเกินไป
- (3) ขาดการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สาเหตุทั้ง 3 ประการสามารถแก้ไขและปรับปรุงได้โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จะทำให้เกิดความตระหนักว่า การถอดบทเรียนเป็นวิธีการสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับงานที่จะดำเนินการต่อไปด้วยตนเอง การรอคอยให้คนที่อยู่นอกองค์กร ชุมชน กลุ่ม แผนก หรือทีมงานมาชี้แนะเพราะคิดว่าเขาเป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะช่วยหาทางออกให้ จึงเป็นการมองข้ามความรู้และประสบการณ์อันมีค่าของตนเองไป จริงอยู่ที่ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้รอบรู้ แต่ผู้เชี่ยวชาญก็มีจุดอ่อนบางประการคือ ขาดความรู้ ความเข้าใจบริบทหรือสถานการณ์ที่มีความสลับซับซ้อนขององค์กร ชุมชน กลุ่ม แผนก หรือทีมงาน จึงมีความเป็นไปได้อย่างมากที่คำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญอาจเป็นคำชี้แนะที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและนำไปปฏิบัติได้ยาก

ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการถอดบทเรียน

บทเรียนมีมากกว่าการตั้งคำถามว่า “ได้บทเรียนอะไรจากการทำงานที่ผ่านมา” การถอดบทเรียนควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงอะไรที่เกิดขึ้น หากไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงไม่ควรไปแสวงหาคำตอบว่า ได้บทเรียนอะไร
2. หากมีผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคล้ายๆ กันต้องพยายามตอบให้ได้ว่า “อะไรสำคัญที่สุด” และ “ทำไมจึงสำคัญ”
3. บทเรียน มิใช่ ความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งที่คาดหมายกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง แต่หากมีสิ่งที่ไม่ได้คาดหมายเกิดขึ้นแสดงว่ามีอะไรที่ทำให้เกิดความแตกต่าง และ “อะไร” ที่ทำให้เกิดความแตกต่างนั้นก่อให้เกิดผลต่อพฤติกรรมอย่างไร สิ่งนั้นคือบทเรียน

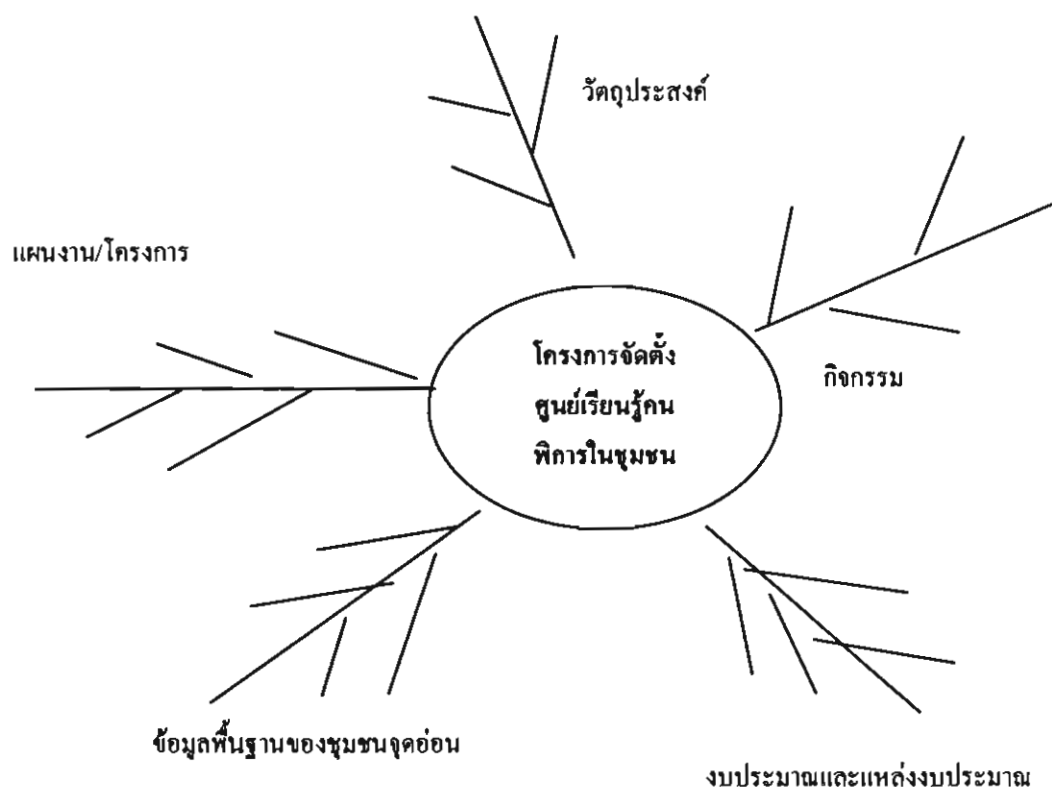
ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการถอดบทเรียนจึงต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ที่จะหลังจากการถอดบทเรียนว่า ต้องเป็นเรื่องใหม่ เป็นประเด็นที่มีความสำคัญซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรม องค์กร ชุมชน กลุ่ม แผนก หรือทีมงาน โดยเฉพาะประเด็นการวิเคราะห์ปัจจัยหรือเงื่อนไขต่างๆ ที่จะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาในอนาคตที่จะประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นทั้งในแง่ของเนื้อหาและกระบวนการดำเนินงาน หากสิ่งที่ได้จากการถอดบทเรียนยังเป็นเรื่องที่เราเคยรู้มาก่อนแล้ว ยังไม่อาจเรียกสิ่งนั้นว่าบทเรียน

เทคนิคและกระบวนการถอดบทเรียน

เงื่อนไขที่มีความสำคัญมากในการถอดบทเรียนที่จะทำให้ได้ข้อมูลความจริงมากที่สุด จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) เข้าร่วมการถอดบทเรียน รวมทั้งผู้ร่วมถอดบทเรียนจะต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบของการถอดบทเรียน 5 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบข้อมูลไปพร้อมๆ กัน คือ

1. นโยบายและเป้าหมายของเรื่องที่จะถอดบทเรียนเป็นอย่างไร ?
2. มีใครเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับเรื่องที่จะถอดบทเรียนบ้าง ?
3. ความสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นอย่างไร ?
4. มีบทเรียนอะไรทั้งในเชิงบวกและเชิงลบเกิดขึ้นบ้าง ?
5. จะนำบทเรียนไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในอนาคตอย่างไร ?

เครื่องมือที่ควรนำมาใช้ในการถอดบทเรียนคือ Mind Map (แผนที่ความคิด) ที่ควรเขียนลงบนกระดานหรือกระดาษขนาดใหญ่ที่ทุกคนมองเห็นประเด็นที่เป็นข้อสรุปจากการถอดบทเรียนในเรื่องต่างๆ ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

กระบวนการถอดบทเรียน มีหลักและวิธีการง่าย ๆ ดังนี้

1. การเตรียมตัว เตรียมใจของผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียน

- 1.1 ผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียนต้องทำจิตใจให้ว่าง อย่าทำตัวเป็นน้ำส้นแก้วที่คิดว่าตนเองรู้หมดแล้วทุกอย่าง แต่ต้องทำตัวเป็นผู้ที่อยากจะเรียนรู้อย่างตั้งใจ
- 1.2 มองความรู้ ประสบการณ์ทุกอย่างที่ได้รับอย่างมีคุณค่า มีความหมายยิ่งใหญ่ ทั้งในแง่ของการบอกเล่าเรื่องราวและการขยายผล
- 1.3 มองทุกคนอย่างเท่าเทียม มีจิตอันบริสุทธิ์ หลุดพ้นจากพันธนาการใดๆ

2. การดำเนินการถอดบทเรียน

- 2.1 เริ่มต้นด้วยคำถามง่ายๆ ใกล้เคียง ใกล้ใจ เริ่มต้นด้วยอะไรก็ได้ที่ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน ต่อเติมกัน
- 2.2 ใช้ภาษาง่ายๆ
- 2.3 ถามต่อเนื่องจนได้คำตอบที่ลึกที่สุด (สาเหตุของสาเหตุ)
- 2.4 สอดแทรกมุขตลก ทั้งภาษาสนุกๆ และอาจบอกเล่าเรื่องราว (นิทาน) ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่ายิ่งขึ้น
- 2.5 ควรมีสัตว์ส่วนหญิงและชายใกล้เคียงกัน เพื่อให้การมองปัญหามีความรอบด้าน

3. การสรุป

- 3.1 สรุปการพูดคุย ข้อมูลเป็นระยะๆ เพื่อตอกย้ำและตรวจสอบข้อมูลความจริงไปด้วย
- 3.2 จับประเด็นหลักๆ เขียนให้กระชับชัดเจนและครอบคลุมที่สุดลงใน Mind Map
- 3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและเพิ่มเติมด้วยการถามต่อ
- 3.4 สรุปสุดท้ายให้เห็นภาพทั้งหมด

4. มองเส้นทางเดินต่อไปร่วมกัน

- 4.1 สิ่งที่เราคิด ยังไม่สมบูรณ์จะทำอะไรต่อไป
- 4.2 สักยภาพที่เราที่อยู่และการต่อเติมเสริมแต่งให้ดียิ่งขึ้น
- 4.3 สร้างแผนงานอนาคตร่วมกันอย่างคร่าวๆ เพื่อเป็นฐานให้กลุ่มๆ ไปคิดต่อ
- 4.4 กำหนดผู้รับผิดชอบและเวลาที่ต้องทำแผนปฏิบัติการให้ละเอียดยิ่งขึ้น
- 4.5 การแปรแผนไปสู่การปฏิบัติ และการบริหารความเสี่ยงในระหว่างปฏิบัติ

ช่วงเวลาและขอบเขตของการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียนเป็นการเรียนรู้ที่สามารถทำได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม ในการถอดบทเรียนโครงการต่างๆ สามารถแบ่งการถอดบทเรียนออกเป็น 3 ช่วงคือ

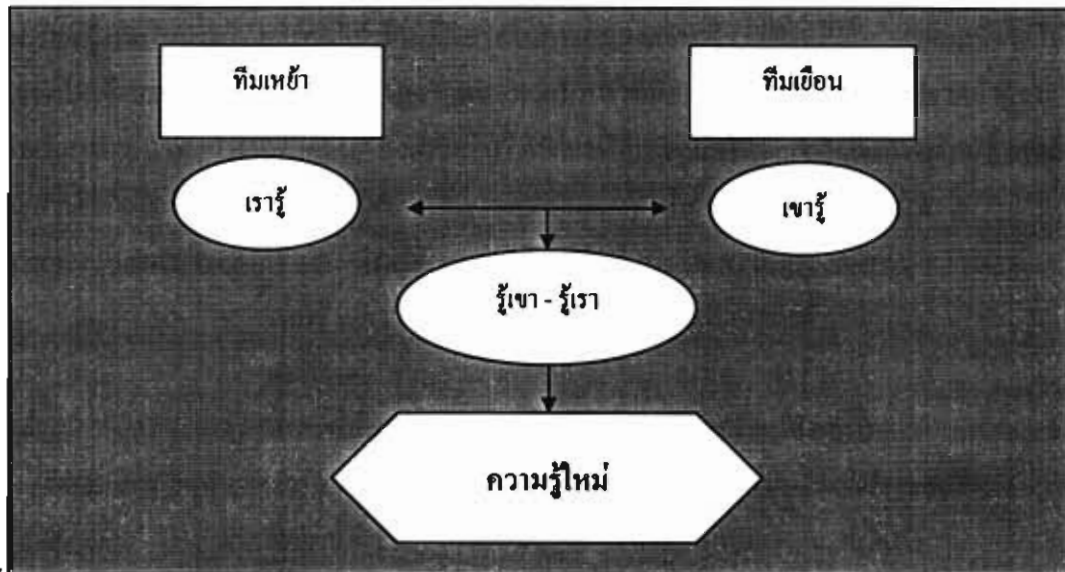
1. ช่วงก่อนที่จะมีโครงการ(Learn before doing) คือการถอดบทเรียนว่ามีปัญหาและมีความจำเป็นอย่างไรในการทำโครงการ ซึ่งเป็นการถอดบทเรียนการคิดโครงการ
2. ช่วงระหว่างดำเนินโครงการ (Learn during doing) เป็นการถอดบทเรียนการดำเนินงานด้านต่างๆของโครงการทันทีที่การดำเนินการในแต่ละเรื่องเสร็จสิ้นลง (After Action Review - AAR) เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป
3. ช่วงหลังสิ้นสุดโครงการ (Learning after doing) เป็นการถอดบทเรียนเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว เพื่อเรียนรู้สิ่งที่ทำในอดีต จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค เพื่อตัดสินใจว่าจะทำโครงการต่อไปหรือจะยุติโครงการ โดยทั่วไป หากโครงการไม่ได้สร้างผลกระทบในทางลบมาก หรือเกิดความเสียหายมากกับชุมชนก็ควรดำเนินการต่อไปโดยควรตั้งเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินงานให้รัดกุม เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ในทางตรงกันข้าม หากการดำเนินโครงการก่อให้เกิดปัญหามากมาย เกิดผลกระทบต่อชุมชนในทางลบ ก็ควรยุติโครงการเสีย การยุติโครงการไม่ใช่ความล้มเหลว หากเราได้เรียนรู้บทเรียนจากโครงการ

วิธีการถอดบทเรียน

วิธีการถอดบทเรียนอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่ การเรียนรู้จากเพื่อน การเรียนรู้หลังปฏิบัติการ การเรียนรู้หลังการดำเนินงาน การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดีหรือวิธีปฏิบัติที่ดี โดยแต่ละวิธีก็มีขั้นตอนดังนี้

1. การเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Assist – PA) เป็นการเรียนรู้ก่อนทำกิจกรรมหรือ Learning Before Doing โดยคำว่า “เพื่อน” ในที่นี้หมายถึง ทีมผู้ช่วยกับทีมปรึกษา ภายนอก มาเป็นเพื่อนร่วมอุดมการณ์ (<http://kmi.or.th/Document/Experience>)

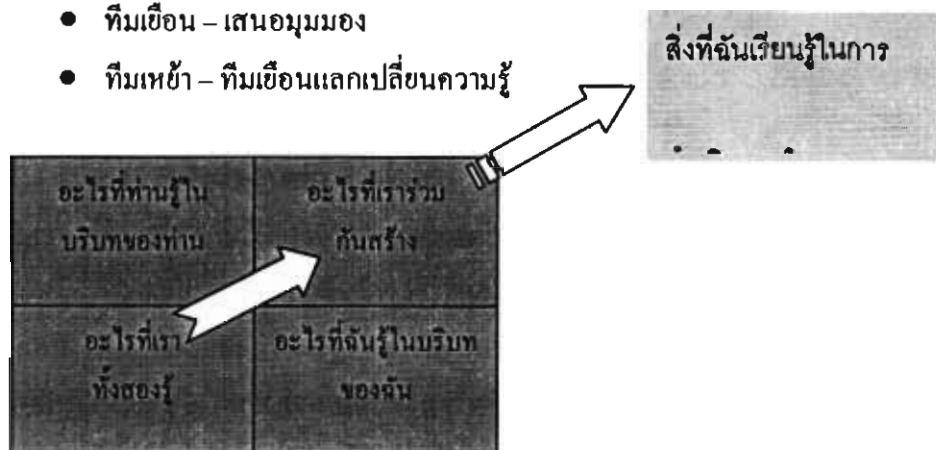
พื้นฐานของการเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Assist) ได้รับการพัฒนาจากบริษัท BP Amaco ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันของประเทศอังกฤษเป็นการเชิญทีมภายนอก (ทีมเยือน) มาแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ให้กับทีมเจ้าของบ้าน (ทีมเจ้า)

ขั้นตอนในการทำ (Peer Assist) ที่สำคัญ มีดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ อะไรคือโจทย์ที่ต้องการเรียนรู้
2. ออกแบบการทำโดยต้องจำแนกให้ชัดเจนว่า ใครคือผู้รู้ ใครคือผู้ดำเนินการ ใครคือผู้ร่วม
3. กำหนดบทบาทของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน

- ทีมเหย้า - ให้ข้อมูลพื้นฐาน
- ทีมเยือน - ซักถามสิ่งที่สงสัย
- ทีมเยือน - เสนอมุมมอง
- ทีมเหย้า - ทีมเยือนแลกเปลี่ยนความรู้

ที่มา: Collison Chris and Parcell Geoff, 2001:p.60-61.

โดยสรุป การเรียนรู้จากเพื่อน Peer Assist (PA) มีลักษณะดังนี้

1. ทำอะไร
 - ประชุม / ประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - แลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้

2. ใคร
 - เพื่อน
3. เมื่อไร
 - เมื่อต้องการเรียนรู้จากผู้อื่น ก่อนเริ่มงาน
4. ทำทำไม
 - เพื่อระบุแนวทางที่เป็นไปได้ หรือแนวทางใหม่
 - ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - ช่วยสร้างเครือข่าย
 - ทั้งสองฝ่ายเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
5. ทำอย่างไร

เริ่มต้น	- ระบุปัญหา - กำหนดวัน - เลือกผู้เข้าร่วม
ดำเนินการ	- สร้างบรรยากาศที่ดี - แลกเปลี่ยนข้อมูล - กระตุ้นคำถามและให้ข้อมูลย้อนกลับ
หลังดำเนินการ	- วิเคราะห์สิ่งที่ได้พบ - ร่างข้อตกลงในการปฏิบัติ - นำเสนอเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ - พิจารณาแลกเปลี่ยนบทเรียนกับผู้อื่น

2. การเรียนรู้หลังปฏิบัติการ (After Action Review) หรือ AAR เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรมในโครงการ

พัฒนาการของ AAR เกิดขึ้นในกองทัพสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้ในการถอดบทเรียนจากสถานการณ์รบจำลอง เมื่อทบทวนความสำเร็จหรือล้มเหลวภายหลังจากกลุ่มปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย เพื่อหาทางที่จะทำให้อีกต่อไปภายหน้า ปัจจุบัน AAR ถูกนำไปใช้ในองค์กรหรือโครงการพัฒนาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีถอดบทเรียนที่ได้รับการกล่าวขวัญมากที่สุดในปัจจุบันนี้ (รายละเอียดของ AAR ศึกษาจากเอกสารการถอดบทเรียน : การประยุกต์ AAR ในการติดตามประเมินผลภายในโครงการวิจัยและพัฒนาชีวิตสาธารณะ-ท้องถิ่นน่าอยู่ โดย สุภวัฏษ์ พลายน้อย)

หัวใจของกระบวนการ AAR คือการเปิดใจและความมุ่งมั่นร่วมที่จะเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าว่าการวิจารณ์ เพราะมิใช่การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ในกระบวนการ AAR ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) มีบทบาทในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ทุกคนที่เข้าร่วมมีอิสระในการแสดงความคิด ทุกคนมีสิทธิเสมอเหมือน ไม่ว่าจะเป็นเจ้านายหรือลูกน้อง ผู้อำนวยความสะดวกมีหน้าที่ที่จะให้ผู้เข้าร่วม “เรียนรู้จากคำตอบ” มิใช่เพียงทำหน้าที่ “ให้ได้คำตอบ” ทั้งผู้เข้าร่วมเกิดการเรียนรู้ตนเองและกลุ่มเกิดการเรียนรู้ กล่าวโดยสรุป วิธีการเรียนรู้หลังปฏิบัติการ (After Action Review) มีลักษณะดังนี้

1. ทำอะไร ?

- รวบรวมความรู้ในช่วงสั้น ๆ เพื่อการดำเนินงานของทีม
- สะท้อนกลับในช่วงเวลาต่าง ๆ
- ทบทวนกิจกรรม, เหตุการณ์เป็นช่วง ๆ

2. ใคร ?

- ทีมงาน
- ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

3. เมื่อไร ?

- ทันทีที่สิ้นสุดและความจำยัง “สด”

4. ทำทำไม ?

- สร้างความไว้วางใจในกลุ่ม
- สร้างความตระหนักในการเรียนรู้

5. ทำอย่างไร ?

ตั้งคำถามหลัก 4 ข้อ คือ

- 1) คาดหมายว่าอะไรจะเกิดขึ้น
- 2) อะไรเกิดขึ้นจริง
- 3) ทำไมจึงเกิดความแตกต่างจากสิ่งคาดหมาย
- 4) ได้เรียนรู้อะไร จะทำอะไรในอนาคต จะดำรงจุดแข็งและปรับปรุงจุดอ่อนอย่างไร

3. การเรียนรู้หลังการดำเนินงาน : Retrospect

หลักการ

1. RETROSPECT มีรายละเอียดลึกซึ้งกว่า AAR

2. นัยยะ คือ ได้บทเรียนที่นำไปใช้ในโครงการต่อไป มิใช่เพื่อให้ทีมบรรลุเป้าหมายของงานเดิม

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดประชุมพร้อมหน้า (face to face) ไม่ควรใช้การประชุมทางไกล (video conference) หรือ อีเมล
2. เชิญคนที่เหมาะสม เช่น แกนหลักของโครงการ ผู้รับผลจากโครงการ
3. คัดเลือกวิทยากรผู้อำนวยความสะดวกที่มีทักษะและไม่ควรเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับโครงการ เพราะจะทำให้ไปมุ่งเน้นอธิบาย “สิ่งที่เราทำผ่านมา” มากกว่าที่จะพิจารณาว่า “เราควรจะทำอะไรในอนาคต”
4. ทบทวนวัตถุประสงค์ของโครงการ
5. ทบทวนแผนงานและกระบวนการดำเนินโครงการ
6. ตั้งคำถามว่า “อะไรที่ไปได้ดี What Went Well ?” และทำไม “Why” หลีกเลียงคำถามที่ตอกย้ำความคิด
7. ค้นหาว่าอะไรทำได้ดี และมีข้อเสนอแนะในอนาคตอย่างไร
8. อะไรที่สามารถทำได้ดียิ่งขึ้น
9. ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และพยายามหลีกเลี่ยงการทำผิดซ้ำ
10. แน่ใจว่าผู้เข้าร่วมการประชุมไปด้วยความชื่นชม
11. จะทำอะไรต่อ
12. บันทึกผลการประชุม โดยมีคำแนะนำสำหรับอนาคต

โดยสรุปการเรียนรู้หลังดำเนินการ : Retrospect มีลักษณะดังนี้

1. ทำอะไร
 - การรวบรวมความรู้ในระยะยาวสำหรับทีมงาน
 - ดำเนินในช่วงเวลาที่จบโครงการ
 - เป็นการประชุมทีมงานเพื่อบทสนทนา
2. ใคร
 - ทีมงาน
 - ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator)
 - ผู้ที่ใช้ความรู้เพื่ออนาคต
3. เมื่อไร ?
 - ทันทีที่เสร็จสิ้นโครงการ “เมื่อจบสงคราม มิใช่ เมื่อสิ้นสุดการโจมตีแต่ละครั้ง”
4. ทำทำไม
 - ประโยชน์ของการทำงานที่ว่า “ทุกครั้งเราทำอะไรซ้ำ เราควรทำให้ดีกว่าครั้งสุดท้าย”

- ช่วยผู้อื่นให้ทำงานของเขาให้ดีขึ้น
- สร้างความตระหนักในการเรียนรู้

5. ทำอย่างไร ?

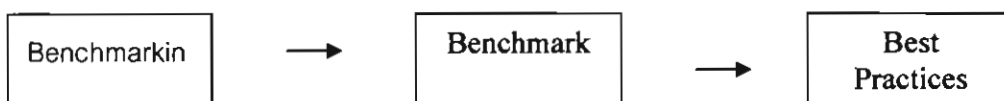
- คล้าย ๆ กับ AAR แต่ลงลึกกว่า
- เป็นการทบทวนแผนงานและกระบวนการดำเนินงาน
- ตั้งคำถามว่า เราได้ทำอะไร เราบรรลุผลที่เราตั้งใจไว้หรือไม่ เราจะดำเนินการต่อไปให้ดีขึ้นอย่างไร ด้วยวิธีใด ทำให้เป็นที่พอใจได้อย่างไร
- บันทึกข้อเสนอที่เจาะจงนำไปปฏิบัติได้

4. การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดีหรือวิธีปฏิบัติที่ดี (Good / Better / Best practice)

การเรียนรู้จากบทเรียนที่ดี มีการใช้คำว่า “ดี - Good , ดีกว่า - Better, ดีที่สุด - Best” โดยผู้ที่ไม่ชอบคำว่า “ดีที่สุด Best” ได้โต้เถียงว่าไม่มีอะไรดีที่สุด หรือ ดีที่สุดสำหรับใคร หรือ ภายใต้อาณัติใดเป็นต้น อันที่จริงแล้ว สารสำคัญของเรื่องนี้ไม่ได้อยู่ที่วิวาทะของคำที่ใช้เรียกแต่อยู่ที่เนื้อหาสาระ ในที่นี้จึงขอใช้คำว่า บทเรียนที่ดี หรือ การปฏิบัติที่ดี (Best practice)

Best practice เป็นแนวคิดที่ก่อตัวจากทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Learning by doing) Best Practice ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการจัดการทางธุรกิจในการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จ ที่นอกเหนือจากการประเมินสรุปผลรวม (Summative Evolution) ในอดีต การประเมินสรุปผลรวมของความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นอาจไม่เพียงพอในการบ่งบอกทิศทางในอนาคต

ต่อมา Best Practice ถูกนำมาใช้ในงานดูแลสุขภาพและคลินิก ปัจจุบันนำมาใช้มากในรายงานของรัฐและเอกสารทางวิชาการ American Productivity & quality center (APQC) ได้ให้คำจำกัดความ Best Practice ไว้ว่า คือวิธีที่ปฏิบัติที่ให้องค์การประสบความสำเร็จ หรือ การปฏิบัติที่ให้องค์การสู่ความเป็นเลิศ กระบวนการเบนชมาร์กกิง (Benchmarking) จะนำไปสู่การค้นหาผู้ปฏิบัติที่ดีที่สุด (Benchmark) และนำไปสู่คำตอบว่าวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศคืออะไร

แนวคิดหลักของบทเรียนที่ดี (Best Practice)

Best Practices เป็นแนวคิด (Approach) มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือ (Tool) แนวคิดหลักของ Best Practices เกี่ยวข้องกับ คำว่า “คุณภาพ (Quality)” ที่ถูกนิยามด้วยการทำสิ่งที่ถูกต้อง และปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

องค์กรธุรกิจนำแนวคิด Best Practices มาใช้โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการและเป้าหมายที่กำหนดไว้จะนำมาซึ่งที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุความเป็นองค์กรชั้นนำ
2. เพื่อใช้ Best Practices ในตลอดกระบวนการขององค์กร
3. เพื่อยกระดับของระบบการบริหารจัดการในทุกส่วนได้เทียบเคียงกับเป้าหมายความสำเร็จที่ไม่ฝืน (Benchmarking)
4. เพื่อตรวจสอบกระบวนการที่นำมาใช้ในองค์กรและแลกเปลี่ยนความก้าวหน้าของการทำงาน

องค์กรมีการจัดงานวันแสดงบทเรียนที่ดี “Best Practices Day” เป็นเวทีที่นำองค์กรชั้นนำมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ฟังบทเรียนที่มีคุณค่าจะอยู่นอกองค์กรที่ตนเองเป็นเจ้าของ เป็นการแบ่งปันการเรียนรู้ “Learning through sharing” การแบ่งปันบทเรียนที่ดีจะทำให้องค์กร รุดหน้า

จุดอ่อนของการถอดบทเรียนและการประยุกต์ใช้

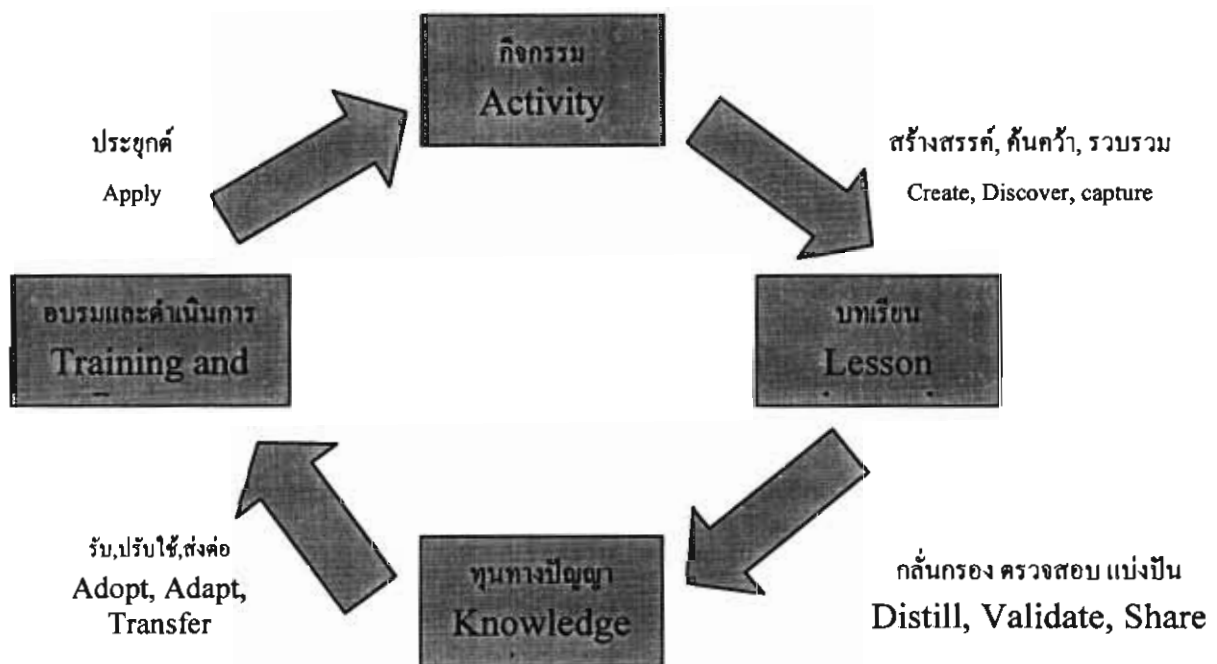
ในปัจจุบันมีการถอดบทเรียนในหลายๆ เวที พบว่า มีจุดอ่อน ดังนี้

1. เป็นการดำเนินโดยไม่มีระบบ ไม่มีโครงสร้าง จึงได้ความรู้เป็นส่วนๆ ไม่สามารถเชื่อมโยงในเชิงระบบได้
2. มีสำนึกของการ “หวงวิชา” ไม่ยอมถ่ายทอด รวมทั้งกลุ่มก็ไม่เห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเพิ่มพูนความรู้ซึ่งกันและกัน
3. เกิดภาวะ “ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด” ไม่สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ท่วมท้นมาใช้ประโยชน์ได้
4. ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ จึงทำให้มีการทำผิดซ้ำ
5. การตัดสินใจดำเนินการมิได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียน

บทเรียนกับการจัดการความรู้

บทเรียนกับการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อยกระดับความรู้ให้สูงขึ้น ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการหรือในการดำเนินงานต่างๆ ผู้ทำงานต้องมีความคิดในการสร้างสรรค์งาน ต้องทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล แล้วจึงดำเนินการ กระบวนการเรียนรู้จะ

เกิดขึ้นเมื่อเกิดการสะท้อนกลับของสิ่งที่เกิดขึ้น จะนำมาสู่การได้บทเรียน (Lessons learned) บทเรียนที่ได้จะถูกนำมาทบทวน ตรวจสอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นทุนทางปัญญา และทุนทางปัญญานี้จะถูกนำไปปรับใช้ เผยแพร่ให้บุคคลอื่น เรียนรู้ และประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่อไปเป็นวงจร

ที่มา: Collison Chris and Parcell Geoff, 2001:p.19.

การยกระดับจากบทเรียนที่ได้สู่การจัดการความรู้

ในแต่ละระยะของการถอดบทเรียน ควรมีการจัดการความรู้ไปด้วย การจัดการความรู้เริ่มที่ ทัศนคติความมุ่งมั่นที่สมาชิกขององค์กรต้องมุ่งมั่นร่วมกันในการใช้ความรู้เป็นพลังในการ ดำเนินการเพื่อประโยชน์ขององค์กร และสังคมส่วนรวม การจัดการความรู้เป็นกระบวนการนำ ความรู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่เป็นประโยชน์และสำคัญต่อองค์กรมาจำแนก วิเคราะห์ จัดระเบียบ เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าถึงและเผยแพร่ การผสมผสาน การสังเคราะห์รวมทั้งมีการใช้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม

การยกระดับจากการถอดบทเรียนสู่การจัดการจัดการความรู้คือ การพิจารณาว่าความรู้ที่ได้จาก การถอดบทเรียนเพียงพอที่จะดำเนินการให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ ถ้าเพียงพอแล้วก็นำความรู้ นั้นไป ดำเนินการ หากยังไม่เพียงพอ ก็ต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะต้องรู้ว่าจะต้องหาความรู้เพิ่มเติม

ในเรื่องอะไร และจากแหล่งใด จากบุคคล หรือจากเอกสาร หรือจากตำรา หรือจากงานวิจัย เช่น จากการถอดบทเรียนการเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่า จุดอ่อนคือ ได้ข้อมูลที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และยังไม่ลึกพอ ที่จะนำไปใช้ในการวางแผนจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านคนพิการของชุมชนได้ จึงต้องทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้นำชุมชน หรือจากแหล่งข้อมูลที่เป็นทางการที่มีการเก็บไว้แล้ว เช่น ที่องค์การบริหารส่วนตำบล จนได้ข้อมูลครบถ้วนที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนได้ ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นการผสมผสานความรู้จากการถอดบทเรียนกับการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้การดำเนินงานต่อไปในอนาคตให้ดียิ่งขึ้นนั่นเอง กล่าวโดยสรุป การจัดการความรู้มี 6 ประเด็นที่ต้องดำเนินการคือ

1. การกำหนดความรู้และแหล่งความรู้ (Knowledge identification)
2. การแสวงหาความรู้จากภายนอก (Knowledge acquisition)
3. การพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Knowledge creation / Development)
4. การผสมผสานความรู้ต่างๆ (Knowledge integration)
5. การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge transfer)
6. การจัดเก็บความรู้ในรูปแบบต่างๆ (Knowledge storage and maintenance) เพื่อนำไปใช้ในอนาคต

ประเภทของความรู้

ข้อมูล (Data) และข่าวสาร (Information) เป็นองค์ประกอบสำคัญของความรู้แต่มิใช่ความรู้โดยตรง การสังสมข้อมูลข่าวสารจะถูกประมวลเป็นองค์ความรู้ ความรู้เป็นสิ่งที่ได้รับจากประสบการณ์อาจเป็นประสบการณ์ของเราโดยตรง หรือได้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น ความรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. **ความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน (Tacit knowledge)** เป็นความรู้เฉพาะตัวของบุคคลที่ได้จากประสบการณ์ของบุคคลที่กลั่นกรองและเก็บเกี่ยวเป็นความรู้ของตน วิธีการได้มาของความรู้จากประสบการณ์ เช่น

- การเรียนรู้โดยการพัฒนา (Learning by development)
- การเรียนรู้โดยการทบทวนอดีต (Learning form post-project review)
- การเรียนรู้จากการเทียบเคียง (Learning by Benchmarking)

2. **ความรู้ที่ชัดเจนหรือความรู้ที่เป็นทางการ (Explicit knowledge)** เป็นความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้สามารถสื่อสาร เผยแพร่ได้สะดวก

หลักการของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เน้นเครื่องมือหรือวิธีการในการเพิ่มมูลค่าของกิจการ การจัดการความรู้ต้องพิจารณาองค์ประกอบของความรู้ คือความรู้เปิดเผย(Explicit Knowledge) และความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน(Tacit Knowledge) โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา การจัดการความรู้ มีใช้งานพิเศษนอกที่เหนือจากงานประจำ

จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ พื้นฐานที่สำคัญคือการเป็นบุคคลเรียนรู้ (Learning Person) และองค์กรเรียนรู้ (Learning Organization)

เทคนิคการจัดการความรู้

โนนากะ และทาคุชิ (Nonaka & Takeuchi, 1995) ได้เสนอกิจกรรมในการดำเนินการจัดการความรู้ดังนี้

2. สร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ หรือองค์กรต้องร่วมสร้างวิสัยทัศน์
3. สร้างทีมจัดการความรู้
4. สร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. จัดการความรู้ควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรม(Innovation)
6. จัดการองค์กรแบบที่มีใช้บนล่าง (Top down) แต่ใช้แบบ “กลาง ขึ้น-ลง” (Middle Up-down)
7. เปลี่ยนองค์กรเป็นแบบหลายบริบทที่มีทั้งระบบงานปกติ บริบทของโครงการ และ บริบทของรากฐานความรู้ที่คอยรวบรวมสังเคราะห์ความรู้ที่เกิดขึ้นในระบบงานปกติ และโครงการ
8. สร้างเครือข่ายกับภายนอก

จะเห็นว่ากระบวนการจัดการความรู้มีหลายลักษณะ อาจเป็นการสร้างใหม่เสริมต่อจากความรู้เดิม แต่สิ่งสำคัญคือ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ในสังคมไทยมีการจัดการความรู้ในรูปแบบต่างๆ มากมาย แต่มีข้อสังเกตว่าลักษณะความรู้ในสังคมไทยเป็นความรู้ที่สั่งสมฝังลึกในตัวตน (Tacit Knowledge) มากกว่าความรู้ในเชิงเปิดเผย (Explicit Knowledge) ที่เขียนหรือพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณะ ความรู้ทั้งสองลักษณะมีข้อดี ข้อด้อย ภายในตัวมันเองเพราะลักษณะของความรู้ที่สั่งสมอยู่ในตัวตนหากไม่มีการบันทึกไว้ก็จะสูญสลายตามตัวบุคคล จึงมีความพยายามที่จะให้ความรู้ที่สั่งสมในตัวบุคคลถ่ายทอดออกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อความคงอยู่ถาวรต่อไป

บทสรุป

การถอดบทเรียนคือการเรียนรู้จากการกระทำในอดีต คือการเรียนรู้จุดแข็ง จุดอ่อน ปัจจัย หรือเงื่อนไขที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น จุดมุ่งหมายของการถอดบทเรียนที่แท้จริงมิใช่แค่การเรียนรู้ในประเด็นที่กล่าวมา แต่อยู่ที่การนำบทเรียนไปปฏิบัติ ไม่ทำความผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำอีก การเรียนรู้ที่แท้จริงต้องก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและพฤติกรรมที่ดีขึ้น หากผ่านกระบวนการถอดบทเรียนมาแล้ว วิธีคิดและพฤติกรรมยังเหมือนเดิม แปลว่ายังไม่เรียนรู้อย่างแท้จริง ดังนั้นการเรียนรู้ที่แท้จริงที่ได้จากการถอดบทเรียนจึงต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ในตัวบุคคล อันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านวิธีคิด การเปลี่ยนแปลงระบบคุณค่า และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในสิ่งที่รับรู้และมีความเข้าใจแล้วเป็นอย่างดี อันเป็นผลมาจากการประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาแล้วพบว่า หากดำเนินในแบบเดิมจะเกิดปัญหา หากไม่เปลี่ยนแปลงการดำเนินการในรูปแบบใหม่ ก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ หากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลยังไม่มีปรับเปลี่ยนในสิ่งที่กล่าวมาแสดงว่าการเรียนรู้ยังไม่เกิดหรือเกิดขึ้นน้อยและยังคงอยู่เพียงระดับการรับรู้ รับทราบ เท่านั้น

มีตัวอย่างมากมายในสังคมไทยที่การเรียนรู้เป็นไปในลักษณะผิวเผิน หรือเป็นเพียงการรับรู้ รับทราบเท่านั้น แต่ยังไม่ถึงขั้นปรับเปลี่ยนวิธีคิดและพฤติกรรม เช่น บางคนรับรู้ว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การเสพยาเสพติด เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ยังไม่สามารถควบคุมหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ลด ละ เลิก ได้ เพราะเป็นการเรียนรู้แบบปัจเจกที่แต่ละบุคคลต้องใช้ความเข้มแข็งทางจิตใจควบคุมตนเองให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ได้ แต่การเรียนรู้ที่มีลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่พัฒนาไปจนถึงระดับอารมณ ความรู้สึกที่ตระหนักจากภายในเป็น “สำนึกร่วม” จะสามารถส่งเสริมให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองด้วยความพอใจและเห็นคุณค่าประโยชน์ในการกระทำนั้นทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ การเรียนรู้จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธีคิดและระบบคุณค่าดังกล่าวมานั้นจะเกิดขึ้นได้มิใช่ด้วยการสั่งสอนถ่ายทอดซึ่งอยู่ในลักษณะการครอบงำเพียงอย่างเดียว หากต้องสร้างให้เกิดขึ้นด้วยความสำนึกจากภายในของบุคคลที่ได้มาด้วยการสัมผัสความหลากหลายทั้งเนื้อหา กระบวนการ และฐานการเรียนรู้ด้วยการถอดบทเรียนจากกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

ส่วนการจัดการความรู้คือการพิจารณาว่าความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนเพียงพอที่จะทำให้งาน โครงงาน กิจกรรม องค์กร กลุ่ม หรือทีมงาน ดำเนินการให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ หากยังไม่เพียงพอ ก็ต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติม จากผู้มีประสบการณ์ หรือจากเอกสาร หรือจากตำราที่เกี่ยวข้อง แล้วนำความรู้ที่ได้ไปดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จในระดับที่สูงยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- พิกุล สิทธิประเสริฐกุล (แปล). (2003). แผนที่ผลลัพธ์ (OUTCOME MAPPING) การสร้างการเรียนรู้ และสะท้อนกลับในแผนงานพัฒนา โดย SARAH EARL , FRED CARDEN และ TERRY SMUTYLO INTEERNATIONAL DEVELOPMENT AND RESEARCH CENTER.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และจุฬามาศ ไชยรบ (บรรณาธิการ) (2543). พรหมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติรวมบทความทางวิชาการของ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย. เอกสารวิชาการลำดับที่ 3 วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. บริษัทเอ็มเอ็นคอมพิวออฟเซต จำกัด
- วีระ สมบูรณ์ . (2545) วิทยาศาสตร์กับเสรีภาพของมนุษย์ . จากหัวข้อสนทนา “ปรัชญาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับสังคมเสรี (พอล ฟายเออร์เบนด์) โครงการ ป้าย เสวนา การ สถาบันสันติประชาธรรม(11 กันยายน 2545)
- ศุภวีย์ พลายน้อย. (2003). การถอดบทเรียน : การประยุกต์ AAR ในการติดตามประเมินผลภายใน โครงการวิจัยและพัฒนาชีวิตสาธารณะ – ท้องถิ่นอยู่. (อค์สำเนา).
- Carl Davidson , Philip Voss. (2002). Knowledge Management : an Introduction to Creating competitive Advantage from Intellectual Capital. Auckland, New Zealand : Tendem Press
- Collison Chris and Parcell Geoff . (2001). Learning to Fly > UK. Capstone Publishing Limited.
- Nonaka L. and Takeuchi H. (1995). The Knowledge Cratling Company : how Japanes companies Create the Dynamic of Innova tion. Oxford University Press.
- Orb , Angelica and Others . (2001). “Best practic in Psychogeriatric care” Australian and New Zealand Journal of Mental Health Nursing.(2001) 10,10-19.
- Patton , Michael,Quinn.(2001) “Evaluation, Knowledge Management, Best Practices, and High Quality Lessons Learned” American Journal of Evaluation,22(3)2001.
- Rumizen, Melissie Clemmons.(2002).The Complete Idiot’s Guide to knowledge Management. Madison, CWL Publisshing Enterprises.
- Wenger Etienne, Medermott, Richard and Snyder William M.,(2002). Cultivating Communities of Practice. Boston, Massachusetts : Harvard Business School Press.
- <http://www.mande.co.uk/does/lessons.htm>
- <http://www.earthsummit2002.org/ie/energy-best.html/e-best.html>.
- <http://lists.isb.sdnkp.org/pipermail/ngo-list/2002-september/002123.html>

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 1 นายกฤษณะ ทองมาก)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ		✓	
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 1 นายกฤษณะ ทองมาก)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 2 นางสาวนันท์วัน เดชมก)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 2 นางสาวนันท์วัน เดชมวก)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 3 นางสาวจันทิมา นวลเดช)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 3 นางสาวจันทิมา นวลเดช)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 4 นายจิรศักดิ์ หม้อยาคี)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ		✓	
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 4 นายจรัสศักดิ์ หม้อยาคี)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 5 นายนิกร อยู่สบาย)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 5 นายนิกร อยู่สบาย)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ภาษีเงินได้ ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 6 นายสมเกียรติ น้าพา)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 6 นายสมเกียรติ น้าพา)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 7 เด็กหญิงกุลณัฐ ชัยพินิจ)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 7 เด็กหญิงกุลณัฐ ชัยพินิจ)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 8 นายเตียง ปราบริพันธ์)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 8 นายเตียง ปราบรัตน์)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 9 เด็กชายสำเร็จ ชวระหาญ)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 9 เด็กชายสำเริง ชวระหาญ)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 10 นายสว่าง บุญจุน)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 10 นายสว่าง นุญจน)

อันดับ	ข้อความถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 11 นางสาวประไพ สังข์ทอง)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 11 นางสาวประไพ สังข์ทอง)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 12 นายประเสริฐ แก้วงาม)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 12 นายประเสริฐ แก้วงาม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 13 นางสาวจันทร์ฉาย ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 13 นางสาวจันทร์ฉาย ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 14 นางสาววินัย เอมสุรินทร์)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 14 นางสาววินัย เอมสุรินทร์)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 15 นางสาวบุญยืน รักความสุข)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ภาษีเงินได้ ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 15 นางสาวบุญยืน รักความสุข)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 16 เด็กหญิงมานิดา ฉาบพิมาย)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 16 เด็กหญิงมานิดา ฉาบพิมาย)

อันดับ	ข้อความถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 17 นายธวัช ทองมาก)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 17 นายรัช ทอมาก)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 18 นางสาวจิน แจ่มกระจ่าง)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 18 นางส้มจิ้น แจ่มกระจ่าง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 19 นางสาวราภรณ์ ศรีนวลนิ่ม)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังทำเนิรโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 19 นางสาววราภรณ์ ศรีนวนนัม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 20 เด็กชายณรงค์ฤทธิ์ บุญสมบัติ)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 20 เด็กชายณรงก์ฤทธิ์ บุญสมทบ)

อันดับ	ข้อความถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 21 นายเชียวมั่ง แซ่ก่า)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 21 นายเขียวเม้ง แซ่ก่า)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 22 นายบุญส่ง สุขโต)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (วันที่ 22 พฤษภาคม 2553)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะกั่วถ้ำ ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะกั่วถ้ำ

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 23 นางเรียน บำรุงวัฒน์)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 23 นางเรียน บำรุงวัฒน์)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 24 นายปรีชา ผาบจันดา)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 24 นายปรีชา ผาบจันดา)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 25 นางสาวรุ่งนภา นาคสวัสดิ์)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 25 นางสาวรุ่งนภา นาคสวัสดิ์)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 26 เด็กชายนนทวัฒน์ สามนาจ)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 26 เด็กชายนนทวัฒน์ สามนาง)

อันดับ	ข้อความถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 27 นายสุเมธ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 27 นายตุเมธ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 28 นางสาวงค์ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 28 นางสอางค์ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขนเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 29 นายนายรุด ประสมมาตร)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 29 นายนายวุฒ ประสมมาตร)

อันดับ	ข้อความถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 30 เด็กชายธีรพงษ์ จันทร์พุด)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ภาษีเงินได้ ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 30 เด็กชายธีรพงษ์ จันทร์พุด)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 31 นายจวน ชุมพร)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 31 นายจวน ชุมพร)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 32 นายสำราญ ร่วมพิกุล)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 32 นายสำราญ ร่วมพิฑูต)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 33 นางสาวบุญช่วย เจริญคลัง)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะกั่วถ้ำ ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะกั่วถ้ำ

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 33 นางสาวบุญช่วย เจริญกลาง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 34 นางสาวปราณี แจ่มกระจ่าง)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ภาษีฯ ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 34 นางสาวปราณี แจ่มกระจ่าง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 35 นางสาวสังเวียน ปิ่นแก้ว)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 35 นางสาวสังเวียน ปิ่นแก้ว)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 36 นายวิภาค หอมจำปา)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 36 นายวิภาศ หอมจำปา)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 37 นางสาวสุพรรณา ขุนคำดี)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 37 นางสาวสุพรรณา ขุนคำดี)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 38 นายทองคำ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 38 นายทองคำ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 39 นายกริชทอง อินทราคม)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 39 นายกริชทอง อินทรากม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 40 นางสาวเสียง ส่วงเสริม)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 40 นางสาวเสียง ส่งเสริม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 41 นาง ตี๋ ผึ้งเมือง)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 41 นาง ดี เมือง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ		✓	
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการ ในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 42 นางวิเชียร อาสนะไพบูลย์)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 42 นางวิเชียร อาสนะไพฑูรย์)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 43 นางสาวจิตร์ แจ่มกระจ่าง)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 43 นางสมจิตร แจ่มกระจ่าง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะกียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะกียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 44 นายเบิ้ม รักความสุข)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 44 นายเบิ้ม รักความสุข)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 45 เด็กหญิงกชกร จำแสง)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 45 เด็กหญิงกชกร ขำแสง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 46 นาย กิตติ บัวธิป)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 46 นาย กิตติ บัวธิป)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 47 นายประจักษ์ วันดีวงศ์)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 47 นายประจักษ์ วันดีวงศ์)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 48 นางแก้ว ขอตะกู)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 48 นางแก้ว ขอตะกู)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 49 นายอนันต์ ประดิษฐ์แสง)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ		✓	
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 49 นายอนันต์ ประดิษฐ์แสง)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา	✓		
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 50 นายทองเรียม แซ่ถิ่ม)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 50 นายทองเรียน แซ่ถิ่ม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ		✓	
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 51 นายสายันต์ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 51 นายสายันต์ ประกอบธรรม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 52 นางสาววิไลย์ เงินวิเศษ)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา		✓	
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 52 นางสาววิทย์ เงินวิเศษ)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา		✓	
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 53 นายเทิด ชื่นชม)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 53 นายเทิด ชื่นชม)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 54 นายบุญธรรม เกตุมา)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 54 นายบุญธรรม เกตุมา)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะกียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะกียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 55 นายสำรอง จิตรมั่น)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะกียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะกียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 55 นายสำรอง จิตรมั่น)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ		✓	
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 56 นายณัฏฐนันชัย พรวัฒนา)

อันดับ	ข้อคำถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 56 นายณนชัช พรวัฒนา)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ภาษีเงินได้ ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 57 นายโสภณ แซ่ตัน)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 57 นายโสภา แซ่ตัน)

อันดับ	ข้อคำถาม	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้		✓	
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 58 นายวิทย์ สายทอง)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 58 นายวิไล สายทอง)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ		✓	
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 59 นางเบือน กุ่มพลาย)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน			✓
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 59 นางเบือน กุ่มพลาย)

อันดับ	ข้อความ	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม			✓
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ		✓	
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 60 นายสำรอง ชันอาสา)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะกียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะกียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 60 นายสำรอง ชันอาสา)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 61 นางจำลอง บัวกลี)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 61 นางจำลอง บัวกลี)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการต่างๆ		✓	
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม		✓	
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินเมษายน 2552 (คนที่ 62 นายสุุดใจ มณีโชติ)

อันดับ	ข้อความถาม	ก่อนเริ่มโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ			✓
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ			✓
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิสวัสดิการ ต่างๆ			✓
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ			✓
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน		✓	
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ			✓
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน			✓
10	มีอาชีพและรายได้			✓
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ			✓
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน			✓

แบบสอบถามคนพิการในตำบลตะเคียนเตี้ย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (Pre-Test, Post-Test)

ศูนย์การเรียนรู้คนพิการในชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

หลังเสร็จโครงการ ประเมินมิถุนายน 2553 (คนที่ 62 นายสุชาติ มณีโชติ)

อันดับ	ข้อความ	หลังเสร็จโครงการ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	การมีเอกสารสิทธิต่างๆ	✓		
2	การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพ ขาเทียม ฯลฯ	✓		
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ สิทธิ สวัสดิการ ต่างๆ	✓		
4	ได้รับการฟื้นฟูทางการแพทย์ / การกระตุ้นพัฒนาการ	✓		
5	โอกาสทางการศึกษา			✓
6	ได้รับการสนับสนุน จากคนในครอบครัว เพื่อนคนพิการและคนในชุมชน	✓		
7	ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	✓		
8	เกิดการรวมตัวของคนพิการในการทำกิจกรรมต่างๆ	✓		
9	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการในชุมชน	✓		
10	มีอาชีพและรายได้	✓		
11	เห็นการสนับสนุนของกลุ่มมวลชน องค์กรต่างๆ เช่น เทศบาล อสม. ฯลฯ ในชุมชนในงานด้านคนพิการ	✓		
12	การประสานเครือข่ายภายนอกในการเข้ามาช่วยเหลืองานคนพิการในชุมชน	✓		

คำสำคัญ จากการสัมภาษณ์ คนพิการบางคนใน ตำบลตะเคียนเตี้ย

คุณบุญส่ง สุโกธ อายุ 64 ปี น.4

“ถูกทุกคนได้แยกครอบครัวกันหมดแล้ว แต่ก็ไม่ต้องเสียเลี้ยงดู เพราะทุกคนมีฐานะยากจน ต้องดิ้นรนเลี้ยงตัวเอง ลูกก็รับจ้างนั่งปลาทุ ถางหญ้า บางวันไม่มีรายได้อะไร ก็มีเพื่อนบ้านสงสารให้ข้าวสารมาหุงกิน หาเก็บผักเก็บหญ้าข้างรั้วกิน”

คุณยายเปือน อายุ 74 ปี

“ขายไปหาหมอผ่าหัวเข่า ร.พ.หมดไป 130,000 บาท แต่ไม่หาย แลมนเดินไม่ได้ ลูก ๆ พาไปหาหมอน้ำมัน ไปทำบุญสร้างพระก็ไม่หาย ขายอยากไปวัด แต่ไปไม่ได้ ขายก็ใส่บาตรหน้าบ้านเอา”

น้องอันทิมา น.4 อายุ 17

“น้องไม่เคยไปโรงเรียน แต่แม่ก็สอนให้อ่านหนังสืออยู่กับบ้าน จนเดี๋ยวนี้ สามารถเขียนชื่อตัวเอง และคนในครอบครัวได้แล้ว”

คุณเปรี๊ญ น.3 อายุ 84 ปี

คุณตาเปรี๊ญ ดีใจที่เราไปเยี่ยม คุณตาบอกว่า “ไม่เคยมีใครมาเยี่ยมเลย นี่เป็นครั้งแรกในชีวิต และไม่เคยรู้เรื่องอะไรเลย ตาอยากได้รับการรักษาพยาบาลที่ดี”

น้องวรารักษ์ (น้องตุน) อายุ 18 ปี

คุณยายบอกกับเราว่า “เมื่ออายุ 5 ขวบ ได้พาไปเข้าโรงเรียนได้ 1 ปี คุณครูสอนแล้วไม่รู้เรื่อง ไม่ได้รับความสนใจจากครู ปล่อยให้เล่นอะไรก็เล่นไป เช่น ไปเล่นกลางสนาม เสื้อผ้าเปื้อนทุกวัน ก็เลยไม่ให้ไปเรียนอีก จะทำอย่าง ถึงจะให้เขาไปเรียนได้ เพราะเป็นห่วง พ่อแม่แยกกันเลี้ยงตั้งแต่คลอด”

คุณตำรวจ อายุ 55 ปี น.4

“เมื่อหกปีก่อน มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเทศบาล ได้มาพาลูกและก็ได้ เสนอเรื่องการขอเงินปลอมให้ มาถ่ายรูปพระอย่างดีเลย ปัจจุบันยังไม่เห็นเงินเลย”

ด.ช.มนตรฤทธิ อายุ 8 ขวบ น.4

“น้องมีปัญหาการได้ยิน พาไปตรวจ พบว่าหูหนวกอย่างรุนแรง จึงได้ซื้อหูฟังให้ ราคาแพงมาก 30,000 บาท ตอนนั้นยังไม่ได้ทำสมุดคนพิการ ไม่รู้เรื่องสิทธิคนพิการเลย”

คุณลุงกร อยู่สบาย อายุ 70 ปี ม.4

ถามคุณลุงอยากได้อะไร “ลุงก็มึนหน้ามีน้ำตาคลอลูกตา แล้วก็นั่งไปสักพัก ก็ตอบว่า ไม่อยากได้อะไร นอกจากขาเทียมใหม่” บ้านลุงมุงหลังคาด้วยแผ่นยางสีดำ มองข้างในมืดมาก มีหลานซึ่งพ่อแม่เอามาทิ้งให้ 3 คน ที่ต้องดูแล ลำบากมาก”

คุณลุงทองเรือง แซ่ลิ้ม “ลุงก้อย” อายุ 81 ปี ม.3

เราถามว่า ลุงมีรายได้เพียง 500 บาทพอหรือคะ ลุงตอบด้วยความมั่นใจว่า พอใช้ ทำไมจะไม่พอใช้ เดือนหนึ่งกินข้าวไม่ถึงถัง กับข้าวก็ไม่ได้ซื้ออะไร หาผักหาหญ้าไปตามประสาการทำกับข้าวกิน ไม่ได้มีอะไรมา”

เราถาม ค่าน้ำ ค่าไฟล่ะ ลุงตอบ “หลวงออกให้”

ลุงเสริมว่า “ชีวิตที่พอเพียง มัธยัสต์ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ตัวเองให้เป็นประโยชน์ อยู่ไม่รบกวนใคร พอใจและเป็นสุขกับสิ่งที่มี”

ลุงเตียง ปรารบรัตน์ ม.3 อายุ 64 ปี

“ก็เข้าใจว่ามาจากการบีบหมวดเลยทำให้เสียเส้นไปเลย และกินนอนแบบนี้มาเป็นเวลา 10 ปีแล้วเดินไม่ได้ นอนพลิกซ้ายพลิกขวาเอา”

“ตอนที่เป็นอย่างใหม่ ๆ มีความรู้สึกอยากกินยาตาย เพราะเครียด และสิ้นหวังในชีวิต และไม่รู้ว่าจะอยู่ไปทำอะไร เพราะอยู่ไปมันก็ทำอะไรไม่ได้ และก็เป็นภาระของลูกและเมียเปล่า ๆ เมื่อมันไม่ตาย ก็ต้องอยู่”

นายรูด ประสมมาตร หมู่ 3 อายุ 75 ปี

คุณบอกว่า “เสียตาข้างละปี คนเราถ้าไม่ทำกรรมไว้ มันก็ไม่เกิด”

ลุงจวน ชุมพร หมู่ 2 อายุ 54

“ลุงอยู่แต่กับบ้านไม่ค่อยได้ไปไหน คนข้างบ้านลุงยังไม่รู้จักเลย วัน ๆ พูดยังไม่กล้าออกไปไหน เพราะว่าอาย กลัวเจอคนรู้จัก แต่ก่อนลูกน้องเยอะ ตอนที่บ้านอยู่หนองขาม บ้านอยู่ใกล้วัดได้ยินเสียงที่ไรพู แล้วคิดในใจว่า วันไหนนะจะเป็นคิวของเราสักที แต่พอได้รู้ พี่น้อย พี่จัน อสม.ที่ลงพื้นที่มาสำรวจก็ได้ชวนไปที่ศูนย์การดูแลแล้วเห็นพิการที่เขาเป็นมากกว่าเราแถมยังไม่มีญาติ แต่เรายังมีลูกคอยดูแล ก็เลยทำให้เรามีกำลังใจขึ้นมาทันที

ข้อมูลจดทะเบียนคนพิการในตำบลตะกั่วถ้ำ									
ลำดับ	คำนำหน้า	ชื่อ	สกุล	อายุ	ประเภทความพิการ	หมู่	จดแล้ว	ยัง	หมายเหตุ
1	นาย	กฤษณะ	ทองมาก	15	ทางกาย	2	-	✓	หมอไม่ออกใบรับรองให้
2	นางสาว	นันทวัน	เดชมาก	22	ทางกาย	2	✓	-	-
3	นางสาว	จันทิมา	นวลเดช	16	ทางกาย	4	✓	-	-
4	นาย	จิรศักดิ์	หม้อยาคี	24	สติปัญญาและการ	4	-	✓	-
5	นาย	นิกร	อยู่สบาย	70	ทางกาย	ทางกาย		✓	-
6	นาย	สมเกียรติ	น้ำพา	28	จิตและพฤติกรรม	1	✓	-	-
7	เด็กหญิง	กุลณัฐ	ชัยพินิจ	16	สติปัญญาและการ	4	✓	-	-
8	นาย	เตียง	ปราบรัตน์	63	ทางกาย	3	✓	-	-
9	เด็กชาย	สำเร็จ	ชาวระหาญ	13	สติปัญญาและการ	4	✓	-	-
10	นาย	สว่าง	บุญจน	37	สติปัญญาและการ	4	✓	-	-
11	นางสาว	ประไพ	สังข์ทอง	30	สติปัญญาและการ	1	✓	-	-
12	นาย	ประเสริฐ	แก้วงาม	54	ทางกาย	3	✓	-	-
13	นางสาว	จันทร์ฉาย	ประกอบธรรม	53	สติปัญญาและการ	3	✓	-	-
14	นางสาว	วินัย	เฮมสุรินทร์	45	สติปัญญาและการ	3	✓	-	-
15	นางสาว	บุญยืน	รักความสุข	93	ทางกาย	3	✓	-	-
16	เด็กหญิง	มานิดา	ฉาบพิมาย	14	สติปัญญาและการ	2	✓	-	-
17	นาย	ธวัช	ทองมาก	26	สติปัญญาและการ	2	✓	-	-
18	นาง	ส้มจิ้น	แจ่มกระจ่าง	82	ทางกาย	2	-	✓	-
19	เด็กหญิง	วราภรณ์	ศรีนวลนิ่ม	17	สติปัญญาและการ	3	✓	-	-
20	เด็กชาย	ณรงค์ฤทธิ์	บุญสมทบ	7	ทางการได้ยิน	4	-	✓	-
21	นาย	เชียวเม้ง	แซ่กำ	49	ทางกาย	2	✓	-	-
22	นาย	บุญส่ง	สุขใส	50	ทางกาย	4	✓	-	-
23	นาง	เรียน	บำรุงวัฒ	43	ทางกาย	2	✓	-	-
24	นาย	ปรีชา	ผาบจันดา	48	ทางกาย	1	-	✓	ดำเนินการอยู่
25	คณ	รุ่งนภา	นาคสวัสดิ์	17	ทางกาย	1	-	✓	-
26	คช	นันทวัฒน์	สามนาง	10	การเรียนรู้	1		✓	หมอไม่ออกใบรับรองให้

27	นาย	สุเมธ	ประกอบธรรม	48	ทางกาย	1	✓	-	-
28	นาง	ศอวค์	ประกอบธรรม	54	ทางกาย	1	✓	-	-
29	นาย	นายรุด	ประสมมาตร	75	ทางการมองเห็น	4	✓	-	-
30	เด็กชาย	ธีรพงษ์	จันทร์พูล	2	ดาวชิน โคม	1	-	✓	หมอไม่ออก ใบรับรองให้
31	นาย	จวน	ชุมพร	54	ทางกาย	2	✓	-	-
32	นาย	สำราญ	ร่วมพิกุล	62	ทางกาย	2	✓	-	-
33	นางสาว	บุญช่วย	เจริญคลัง	47	สติปัญญาและการ	2	-	✓	ดำเนินการอยู่
34	นางสาว	ปราณี	แจ้งกระจำ	๓๗	สติปัญญาและการ	2	-	✓	แนะนำ
35	นางสาว	สังเวียน	ปิ่นแก้ว	50	สติปัญญาและการ	2	-	✓	ดำเนินการอยู่
36	นาย	วิภาค	หอมจำปา	17	ทางกาย	2	-	✓	หมอไม่ออก ใบรับรองให้
37	นางสาว	สุพรรณา	ขุนคำดี	15	สติปัญญาและการ	2	✓	-	-
38	นาย	ทองคำ	ประกอบธรรม	50	ทางกาย	2	-	✓	ดำเนินการอยู่
39	นาย	กริชทอง	อินทราคม	42	จิตและพฤติกรรม	2	✓	-	-
40	นางสาว	เสียง	ส่งเสริม	66	ทางการมองเห็น	3	✓	-	-
41	นาง	ดี	ผึ่งเมือง	87	ทางกาย	3	-	✓	แนะนำ
42	นาง	วิเชียร	อาสนะไพบุลย์	62	ทางกาย	3	-	✓	แนะนำ
43	นาง	สมจิตร	แจ้งกระจำ	62	ทางกาย	3	-	✓	แนะนำ
44	นาย	เบิ้ม	รักความสุข	78	ทางกาย	3	-	✓	-
45	เด็กหญิง	กชกร	จำแสง	15	สติปัญญาและการ	3	✓	-	-
46	นาย	กิตติ	บัวริป	15	สติปัญญาและการ	3	✓	-	-
47	นาย	ประจักษ์	วันดีวงศ์	47	ทางกาย	3	✓	-	-
48	นาง	แก้ว	ชอตะตุ	61	ทางกาย	3	-	✓	ดำเนินการอยู่
49	นาย	อนันต์	ประดิษฐ์แสง	42	ทางกาย	4	-	✓	-
50	นาย	ทองเรียบ	แซ่ลิม	81	ทางกาย	3	-	✓	-
51	นาย	สาขันธ์	ประกอบธรรม	45	ทางกาย	2	✓	-	-
52	น.ส.	วิสัย	เงินวิเศษ	36	ทางกาย	1	-	✓	ดำเนินการอยู่
53	นาย	เทิด	ชื่นชม	44	ทางกาย	1	-	✓	ดำเนินการอยู่
54	นาย	บุญธรรม	เกตุมา	53	ทางกาย	2	-	✓	ดำเนินการอยู่

ข้อมูลการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้านการแพทย์ ต.ตะเคียนเตี้ย										
ลำดับ	คำนำหน้า	ชื่อ	สกุล	อายุ	ประเภทความพิการ	หมู่ที่	ได้รับ	ได้รับบ้าง	ไม่ได้รับ	หมายเหตุ
1	นาย	กฤษณะ	ทองมาก	15	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
2	นางสาว	นันทวัน	เดชมาก	22	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
3	นางสาว	จันทิมา	นวลเดช	16	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	-	✓	-	-
4	นาย	จิรศักดิ์	หม้อยาคี	24	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	✓	-	-	-
5	นาย	กร	อยู่สบาย	70	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	✓	-	-
6	นาย	สมเกียรติ	น้ำพา	28	จิตและพฤติกรรม	1	✓	-	-	-
7	เด็กหญิง	กุลณัฐ	ชัยพินิจ	16	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	✓	-	-
8	นาย	เดียง	ปราบรัตน์	63	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	-	-
9	เด็กชาย	สำเริง	ชาวระหาญ	13	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	✓	-	-
10	นาย	สว่าง	บุญจน	37	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	-	✓	-
11	นางสาว	ประไพ	สังข์ทอง	30	ดาวจีนโคม	1	-	✓	-	ตอนยังเด็ก
12	นาย	ประเสริฐ	แก้วงาม	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	-	-
13	นางสาว	จันทร์ฉาย	ประกอบธรรม	53	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	✓	-	-
14	นางสาว	วินัย	เอมสุรินทร์	45	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	-	✓	-
15	นางสาว	บุญยืน	รักความสุข	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	-	-
16	เด็กหญิง	มานิดา	ฉาบพิมาย	14	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
17	นาย	ธวัช	ทองมาก	26	บกพร่องทางสติปัญญา	2	✓	-	-	-

18	นาง	ส้มจีน	แจ่มกระจ่าง	82	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	-	-
19	เด็กหญิง	วราภรณ์	ศรีนวนนัม	17	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	✓	-	-
20	เด็กชาย	ณรงค์ฤทธิ์	บุญสมทย	7	ทางการได้ยิน	4	-	✓	-	-
21	นาย	เชียวเม้ง	แซ่กำ	49	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	-	-
22	นาย	บุญส่ง	สุขใส	50	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	✓	-	-
23	นาง	เรียน	บำรุงวัฒ	43	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
24	นาย	ปรีชา	ผาบจินดา	48	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	✓	-	-	-
25	คณ	รุ่งนภา	นาคสวัสดิ์	17	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	คอนขังเค็ก
26	คช	นนทวัฒน์	สามนาง	10	การเรียนรู้	1	✓	-	-	มีโรคแทรกซ้อน
27	นาย	สุเมธ	ประกอบธรรม	48	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	-
28	นาง	สอากค์	ประกอบธรรม	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	✓	-	-	-
29	นาย	นายรุด	ประสมมาตร	75	ทางการมองเห็น	4	-	✓	-	-
30	เด็กชาย	ธีรพงษ์	จันทร์พูล		ดาวชินโดม	1	✓	-	-	-
31	นาย	จวน	ชุมพร	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
32	นาย	สำราญ	ร่วมพิกุล	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
33	นางสาว	บุญช่วย	เจริญคลัง	47	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
34	นางสาว	ปราณี	แจ้งกระจ่าง	๓๗	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
35	นางสาว	สังเวียน	ปิ่นแก้ว	50	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
36	นาย	วิภาค	หอมจำปา	17	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	-	-

37	นางสาว	สุพรรณมา	ขุนคำดี	15	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
38	นาย	ทองคำ	ประกอบธรรม	50	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
39	นาย	กริชทอง	อินทราคม	42	จิตและพฤติกรรม	2	-	✓	-	รักษาที่โรงพยาบาลศรีธัญญา
40	นางสาว	เสียง	ส่งเสริม	66	ทางการมองเห็น	3	-	✓	-	-
41	นาง	ดี	ผิงเมือง	87	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	-	-
42	นาง	วิเชียร	อาสนะไพบุลย์	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	-
43	นาง	สมจิตร	แจ้งกระจ่าง	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	-	-
44	นาย	เบิ้ม	รักความสุข	78	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	-
45	เด็กหญิง	กชกร	จำแสง	15	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	✓	-	-	-
46	นาย	กิตติ	บัวธิป	51	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	รับการฟื้นฟูอยู่
47	นาย	ประจักษ์	วันดีวงศ์	47	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	-
48	นาง	แก้ว	ชอตะกู	61	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	-
49	นาย	อนันต์	ประดิษฐ์แสง	42	ทางการเคลื่อนไหว	4	✓	-	-	-
50	นาย	ทองเรียม	แซ่ลิม	81	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	✓	-	-
51	นาย	สายันต์	ประกอบธรรม	45	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
52	น.ส.	วิไลย	เงินวิเศษ	36	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	-
53	นาย	เทิด	ชื่นชม	44	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	-
54	นาย	บุญธรรม	เกตุมา	53	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	-
55	นาย	สำรอง	จิตรม้น	72	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	-	รับการฟื้นฟูอยู่

56	นาย	นายชนันชัย	พรวัฒนา	34	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2		✓	-	รับการฟื้นฟูอยู่
57	นาย	โสภ	แซ่ตัน	82	ทางการมองเห็น	2	-	✓	-	-
58	นาย	วิสัย	สายทอง	40	ทางการมองเห็น	4	-	-	-	-
59	นาง	เบื่อน	คุ้มพลาย	74	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	-	✓	-	-
60	นาย	สำรอง	ขันอาสา	55	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	-	✓	-	-
61	นาง	จำลอง	บัวคลี	42	ทางกายหรือการเคลื่อนไหว	1	✓	-	-	
62	นาย	สุคใจ	มณีโชติ	40	ทางกายหรือการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	รับจ้างทั่วไป
รวมคนพิการ : ได้รับการฟื้นฟู, ได้รับบ้าง, ไม่ได้รับเลย							24	31	7	

ข้อมูลคนพิการด้านการศึกษา ต. ตะเคียนเตี้ย									
ลำดับ	คำนำหน้า	ชื่อ	สกุล	อายุ	ประเภทความพิการ	หมู่ที่	ไม่ได้รับ	ได้รับ	วุฒิการศึกษา
1	นาย	กฤษณะ	ทองมาก	15	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ม.3
2	นางสาว	นันทวรรณ	เคชมก	22	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-
3	นางสาว	จันทิมา	นวลเดช	16	เท้าข้าง	4	✓	-	-
4	นาย	จิรศักดิ์	หม้อยาคี	24	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	✓	ป.4
5	นาย	นิกร	อยู่สบาย	70	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	-	✓	ป.4
6	นาย	สมเกียรติ	น้ำพา	28	จิตและพฤติกรรม	1		✓	ม.3
7	เด็กหญิง	กุลณัฐ	ชัยพินิจ	16	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	✓	-	-
8	นาย	เตียง	ปราบรัตน์	64	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
9	เด็กชาย	สำเริง	ชาวระหาญ	13	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	✓	-	-
10	นาย	สว่าง	บุญจน	37	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	✓	-	-
11	นางสาว	ประไพ	สังข์ทอง	31	ดาวซินโดม	1	✓	-	-
12	นาย	ประเสริฐ	แก้วงาม	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
13	นางสาว	จันทร์ฉาย	ประกอบธรรม	53	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	✓	-	-
14	นางสาว	วินัย	เอมสุรินทร์	45	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	✓	-	-
15	นางสาว	บุญยืน	รักความสุข	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-
16	เด็กหญิง	มานิดา	ฉาบพิมาย	14	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	✓	-	-
17	นาย	ธวัช	ทองมาก	26	บกพร่องทางสติปัญญา	2	-	✓	ป.2

18	นาง	ส้มจิ้น	แจ่มกระจ่าง	82	อัมพฤตต์ครึ่งซีกข้างซ้าย	2	-	✓	ป.4
19	นางสาว	วราภรณ์	ศรีนวลนิ่ม	17	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	✓	-	-
20	เด็กชาย	ณรงค์ฤทธิ์	บุญสมทย	7	ทางการได้ขึ้น	4	✓	-	-
21	นาย	เชียวเม้ง	แซ่ก่า	49	ขาขาดทั้ง ๒ ข้าง	2	-	✓	ป.4
22	นาย	บุญส่ง	สุขใส	50	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	✓	ป.4
23	นาง	เรีน	บำรุงวัฒน์	43	ทางการและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ป.6
24	นาย	ปรีชา	ผาบจินดา	48	ทางการและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
25	นางสาว	รุ่งนภา	นาคสวัสดิ์	17	ทางการและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
26	คช	นนทวัฒน์	สามนาจ	10	การเรียนรู้	1	✓	-	ป.4
27	นาย	สุเมธ	ประกอบธรรม	48	ทางการและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
28	นาง	สอางค์	ประกอบธรรม	54	ทางการและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
29	นาย	รูด	ประสมมาตร	75	ทางการมองเห็น	4	✓	-	-
30	เด็กชาย	ธีรพงษ์	จันทร์พูล	2	ดาวชิน โคม	1	✓	-	-
31	นาย	จวน	ชุมพร	54	ทางการและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ป.6
32	นาย	สำราญ	ร่วมพิกุล	62	ทางการและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ป.6
33	นางสาว	บุญช่วย	เจริญคลัง	47	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	✓	-	-
34	นางสาว	ปราณี	แจ่มกระจ่าง	๓๖	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	✓	-	-
35	นางสาว	สังเวียน	ปิ่นแก้ว	50	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	✓	-	-
36	นาย	วิภาค	หอมจำปา	17	ทางการและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ม.3

37	นางสาว	สุพรรณา	ขุนคำดี	15	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	✓	-	-
38	นาย	ทองคำ	ประกอบธรรม	50	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-
39	นาย	กริชทอง	อินทราคม	42	จิตและพฤติกรรม	2	-	✓	ได้รับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ
40	นางสาว	เสียง	ส่งเสริม	66	ทางการมองเห็น	3	-	✓	ป.4
41	นาง	ดี	ผิงเมือง	87	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
42	นาง	วิเชียร	อาสนะไพบุลย์	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
43	นาง	สมจิตร	แจ้งกระจ่าง	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
44	นาย	เบิ้ม	รักความสุข	78	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
45	เด็กหญิง	กชกร	บำแสง	15	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	✓	-	-
46	นาย	กิตติ	บัวธิป	51	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ม.3
47	นาย	ประจักษ์	วันดีวงศ์	47	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
48	นาง	แก้ว	ชอตะกุ	61	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	✓	ป.4
49	นาย	อนันต์	ประดิษฐ์แสง	42	ทางการเคลื่อนไหว	4	✓	-	-
50	นาย	ทองเรียม	แซ่ลิม	81	ทางการเคลื่อนไหว	4	✓	-	-
51	นาย	สาขันธ์	ประกอบธรรม	45	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
52	น.ส.	วิไลย	เงินวิเศษ	36	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.7
53	นาย	เทิด	ชื่นชม	44	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	✓	-	-
54	นาย	บุญธรรม	เกตุมา	53	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ป.4
55	นาย	สำรอง	จิตรม้น	72	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ป.6

56	นาย	นายธนนชัย	พรวัฒนา	34	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	ป.6
57	นาย	โสภา	แซ่ตัน	82	ทางการมองเห็น	2	✓	-	-
58	นาย	วิสัย	สายทอง	40	ทางการมองเห็น	4	✓	-	-
59	นาง	เป็อน	คุ้มพลาย	74	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	✓	-	-
60	นาย	สำรอง	ขันอาสา	55	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	-	✓	ป.6
61	นาง	จำลอง	บัวคลี่	42	ทางกายหรือการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
62	นาย	สุคใจ	มณีโชติ	40	ทางกายหรือการเคลื่อนไหว	1	-	✓	ป.6
รวมจำนวนคนพิการ : ไม่ได้รับการศึกษา,ได้รับการศึกษา						27	35	-	

36	นาย	วิภาค	หอมจำปา	17	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	-	ช่วยพ่อขับรถส่งน้ำมัน
37	นางสาว	สุพรรณา	ขุนคำดี	15	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
38	นาย	ทองคำ	ประกอบธรรม	50	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	✓	-	ช่วยกรรยาขายอาหาร
39	นาย	กริชทอง	อินทราคม	42	จิตและพฤติกรรม	2	-	-	✓	-
40	นางสาว	เสียง	ส่งเสริม	66	ทางการมองเห็น	3	-	✓	-	เลี้ยงลูกของหลานสาว
41	นาง	ดี	ผิงเมือง	87	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	-
42	นาง	วิเชียร	อาสนะไพบูลย์	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	-
43	นาง	สมจิตร	แจ้งกระจ่าง	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	เผาถ่าน
44	นาย	เบิ้ม	รักความสุข	78	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	เดินไม้ไหว
45	เด็กหญิง	กชกร	จำแสง	15	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	-	✓	นอนอยู่บ้าน
46	นาย	กิตติ	บัวริป	51	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	-
47	นาย	ประจักษ์	วันคิงส์	47	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	เก็บของเก่าขาย
48	นาง	แก้ว	ชอตะคุ	61	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	✓	-	-	ขายผลไม้
49	นาย	อนันต์	ประดิษฐ์แสง	42	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	-	✓	-
50	นาย	ทองเรียบ	แซ่ลิ้ม	81	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	-	✓	-
51	นาย	สาขันธ์	ประกอบธรรม	45	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	✓	-	-	เปิดตู้ซ่อมรถมอเตอร์ไซด์
52	น.ส.	วิทย์	เงินวิเศษ	36	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	-	✓	ขายของชำ
53	นาย	เทิด	ชื่นชม	44	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	รับจ้างทั่วไป (ก่อสร้าง)
54	นาย	บุญธรรม	เกตุมา	53	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	ปลูกต้นไม้กระถาง

55	นาย	สำรอง	จิตรมัน	72	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	มีร้านน้ำแข็งเอง ปัจจุบันทำไม่ได้
56	นาย	นายรณันชัย	พรวัฒนา	34	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	✓	-	-	ช่างไฟอยู่เทศบาล (พักรักษาตัว)
57	นาย	โสภา	แซ่ตัน	82	ทางการมองเห็น	2	-	✓	-	รับจ้างทั่วไป
58	นาย	วิทย์	สายทอง	40	ทางการมองเห็น	4	-	-	✓	-
59	นาง	เปื่อน	คุ้มพลาย	74	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	-	-	✓	-
60	นาย	สำรอง	จันอาสา	55	ทางกายและการเคลื่อนไหว	4	✓	-	-	รับจ้างเก็บลูกมะพร้าว
61	นาง	จำลอง	บัวคลี	42	ทางกายหรือการเคลื่อนไหว	1	✓		-	จับมอไซด์รับจ้าง
62	นาย	สุดใจ	มณีโชติ	40	ทางกายหรือการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	รับจ้างทั่วไป
รวมจำนวนคนพิการ : มีอาชีพ,มีบ้าน,ไม่มี							10	12	40	

ข้อมูลคนพิการด้านอาชีพ ต.ตะเคียนเตี้ย										
ลำดับ	คำนำหน้า	ชื่อ	สกุล	อายุ	ประเภทความพิการ	หมู่ที่	มี	มีบ้าง	ไม่มี	หมายเหตุ
1	นาย	กฤษณะ	ทองมาก	15	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	กำลังศึกษา
2	นางสาว	นันทวัน	เดชมาก	22	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	-
3	นางสาว	จันทิมา	นวลเดช	16	เท้าข้าง	4	-	-	✓	-
4	นาย	จิรศักดิ์	หม้อยาคี	24	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	✓	-	เก็บของเก่าขาย
5	นาย	นิกร	อยู่สบาย	70	ทางการเคลื่อนไหว	4	-	-	✓	-
6	นาย	สมเกียรติ	นำพา	28	จิตและพฤติกรรม	1	✓	-	-	ร.ป.ภ. บ.ไทยอีโตะ
7	เด็กหญิง	กุลฉัฐ	ชัยพนิจ	16	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	-	✓	-
8	นาย	เตียง	ปราบรัตน์	64	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	นอนอยู่บ้าน
9	เด็กชาย	สำเริง	ขาวระหาญ	13	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	-	✓	-
10	นาย	สว่าง	บุญจุน	37	สติปัญญาและการเรียนรู้	4	-	-	✓	-
11	นางสาว	ประไพ	สังข์ทอง	31	ดาวซินโดม	1	-	✓	-	เหลาถ่านมะพร้าว
12	นาย	ประเสริฐ	แก้วงาม	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	-
13	นางสาว	จันทร์ฉาย	ประกอบธรรม	53	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	✓	-	รับจ้างเก็บถ่านใส่ถุง
14	นางสาว	วินัย	เอมสุรินทร์	45	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	-	✓	-
15	นางสาว	บุญขึ้น	รักความสุข	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	3	-	-	✓	นอนอยู่บ้าน
16	เด็กหญิง	มานิดา	ฉาบพิมาย	14	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-

17	นาย	ธวัช	ทองมาก	26	บกพร่องทางสติปัญญา	2	-	✓	-	รับจ้างทั่วไป
18	นาง	สัมจิณ	แจ่มกระจ่าง	82	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	-
19	นางสาว	วราภรณ์	ศรีนวนนัม	17	สติปัญญาและการเรียนรู้	3	-	-	✓	-
20	เด็กชาย	ณรงค์ฤทธิ์	บุญสมทบ	7	ทางการได้ยิน	4	-	-	✓	-
21	นาย	เชื้อวเม้ง	แช่กำ	49	ขาขาดทั้ง ๒ ข้าง	2	-	-	✓	-
22	นาย	บุญส่ง	สุขใส	50	ทางการเคลื่อนไหว	4	✓	-	-	รับจ้างทั่วไป
23	นาง	เรียน	บำรุงวัฒน์	43	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	-
24	นาย	ปรีชา	ผาบจันดา	48	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	-	✓	นอนอยู่บ้าน
25	นส.	รุ่งนภา	นาคสวัสดิ์	17	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	✓	-	ช่วยขายของ,รับจ้างซักผ้า
26	ค.ช.	นนทวัฒน์	สามนาจ	10	การเรียนรู้	1	-	-	✓	-
27	นาย	สุเมธ	ประกอบธรรม	48	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	-	✓	ขับรถมูลนิธิสว่างบริบูรณ์
28	นาง	สอางค์	ประกอบธรรม	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	1	-	-	✓	-
29	นาย	นายรูด	ประสมมาตร	75	ทางการมองเห็น	4	-	-	✓	-
30	เด็กชาย	ธีรพงษ์	จันทร์พูล	10	ดาวซินโดม	1	-	-	✓	-
31	นาย	จวน	ชุมพร	54	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	-
32	นาย	สำราญ	ร่วมพิกุล	62	ทางกายและการเคลื่อนไหว	2	-	-	✓	นอนอยู่บ้าน
33	นางสาว	บุญช่วย	เจริญคลัง	47	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-
34	นางสาว	ปราณี	แจ้งกระจ่าง	37	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	✓	-	เหลาก้านมะพร้าว
35	นางสาว	สังเวียน	ปิ่นแก้ว	50	สติปัญญาและการเรียนรู้	2	-	-	✓	-